

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

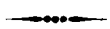
Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres



ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ

ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.



FLAVII JOSEPHI

OPERA.



PARISIIS. — EXCUDEBANT FIRMIN DIDOT FRATRES, VIA JACOB, 56.



72/1

ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ

ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

FLAVII JOSEPHI

OPERA.

GRÆCE ET LATINE.

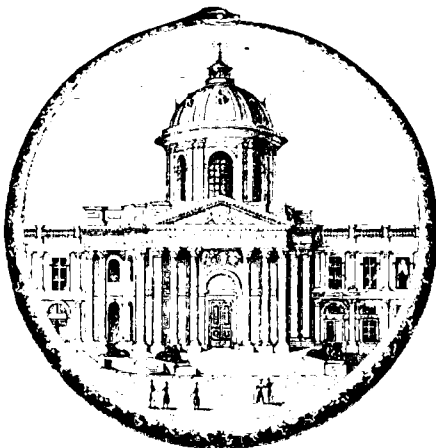
RECOGNOVIT

GUIELMUS DINDORFIUS.

VOLUMEN SECUNDUM.

ACCEDUNT EGLOGÆ PHOTIANÆ QUÆ PERTINENT AD HISTORIAM JUDÆORUM

SUBJECTI SUNT INDICES PLENISSIMI ET FRAGMENTA NOVA
POLYBII, DIONYSII, DEXIPPI, EUSEBII.



PARISIIS,

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,

INSTITUTI IMPERIALIS FRANCIÆ TYPOGRAPHO,

VIA JACOB, 56.

M DCCC LXV.

PRÆFATIO G. DINDORFII.

Josephi opera postquam proximis post inventam artem typographicam temporibus plusquam vices Latine edita essent, Græce primum prodierunt Basileæ a. 1544 opera Arnoldi Peraxyli Arlenii, codicibus ex quibus ederentur non prudenter delectis, sed, ut ferebat illorum temporum in arte critica infantia, omnium prope qui adhuc innotuerunt nequissimis arreptis. Ea editio postquam aliquoties alibi repetita esset, levissimis factis mutationibus, primus qui paullo diligentior in hoc scriptore operam poneret Joannes Hudsonus exstitit, qui non solum novam interpretationem Latinam confecit, sed etiam melioris notæ exemplaria manuscripta, inter quæ eminent Vossiana Leidensia, conquirere cœpit, quorum ope innumera quidem priorum editionum vitia correxit in editione Oxoniensi a. 1720, sed longe plurima tamen aliis agenda reliquit. Quibus perficiendis prorsus imparem se gessit qui editionem Hudsonianam utilibus inutilibusque accessionibus auctam sex annis post Lugduni Batavorum repetivit Sigbertus Havercampus, licet non solum eadem omnes quæ Hudsono præsto ei essent librorum Mss. copiæ, sed novæ etiam et eximiæ suppetere. Post Havercampum qui Josephi opera attigerunt duos tantum invenio quos hoc loco memorem clari nominis viros, alterum Jo. Aug. Ernestium, qui in Antiquitatum Judaicarum libris multa egregie emendavit in Observationibus post mortem ejus editis a. 1795, alterum Ed. Cardwellum, qui Belli Judaici historiam longe quam adhuc ferebatur emendatiorem cum amplo vetustiorum codicum apparatu Oxonii edidit a. 1837. Eo igitur in loco quum rem esse videret eruditissimus hujus Bibliothecæ editor, Ambr. F. Didot, nullamque quæ repeti posset editionem omnia Josephi scripta complectentem inveniret, ego exemplar Hudsonianum ei concessi, cujus in marginibus plurima vulgatæ lectionis vitia ex codicibus emendaveram, alia ex conjecturis vel aliorum vel meis correxeram, licet bene sentirem quam longe hæc omnia ab ea absint perfectione

quam non poterit attingere nisi qui præstantiores quosdam codices denuo et accuratius quam adhuc factum examinare diuturnamque in scriptore gravissimo et emendando et explanando operam ponere volet. Præterea spem feceram Didotio fore ut alteri huic volumini præfationem præmitterem ejusdem fere ambitus qualem Pausaniæ in alio hujus Bibliothecæ volumine nuper ab se edito præfixit L. Dindorfius. Verum quum post volumen prius aliquo abhinc tempore editum multorum, inprimis theologorum, desiderio satisfactum commodisque melius consultum iri cognovisset Didotius, si grandia nec parvo parabilia Havercampi volumina in posterum etiam adeundi necessitate illos liberaret, mutato consilio tertium, mediocri illud ambitu futurum, addere decrevit volumen, quo quæ ad emendationem et interpretationem utilia vel allata essent (*) vel nova conferri possent breviter exposita complecteretur, addito etiam qui pridem ab me confectus est exquisitoris Græcitatæ indice, certiore consilio quam Hudsonianus, quem Havercampus repetivit, instituto.

Scr. Lipsiæ Kal. Dec. 1846.

(*) [Præter edita delectus haberi poterit ex ineditis observationibus *Joannis Boivin*, quibus narratio Josephi multis locis vel explicatur docte vel aliis ex documentis corrigitur. Spes etiam facta nobis est excerptorum ex antiqua translatione Armeniaca, quæ codicum hodie deperditorum locum utilissime supplebit.]

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ

ΠΕΡΙ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝ,

ΚΑΤΑ ΑΠΙΩΝΟΣ

ΛΟΓΟΣ Α'.

Ἰκανῶς μὲν ὑπολαμβάνω καὶ διὰ τῆς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν συγγραφῆς, κράτιστε ἀνδρῶν Ἐπαφρόδιτε, τοῖς ἐντευζομένοις αὐτῇ πεποιθέναι φανερόν περὶ τοῦ γένους ἡμῶν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι καὶ παλαιότερον ἔστι καὶ τὴν πρώτην ὑπόστασιν ἔσεν ἰδίαν, καὶ πῶς τὴν χώραν, ἣν νῦν ἔχομεν, κατώκχυσεν, ἣν πεντακισχιλίων ἐτῶν ἱστορίαν περιέχουσιν ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἱερῶν βιβλίων διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλῶσσης συνεγραψάμεν. Ἐπεὶ δὲ συχνὸς ὁρῶ ταῖς ὑπὸ δυσμενεῖας ὑπὸ τινων εἰρημέναις προσέχοντας βλασφημίαις, καὶ τοῖς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένοις ἀπιστοῦντας, τεκμήριον τε ποιουμένους τοῦ νεώτερον εἶναι τὸ γένος ἡμῶν τὸ μηδεμίαν παρὰ τοῖς ἐπιφανέσι τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριογράφων μνήμης ἔχουσιν, περὶ τούτων ἀπάντων ὧν δεῖν γράψαι συντόμως, τῶν μὲν λοιδορούντων τὴν δυσμένειαν καὶ τὴν ἐκούσιον ἐλέγξει ψευδολογίαν, τῶν δὲ τὴν ἀγνοίαν ἐπανορθώσασθαι, διδάξαι δὲ πάντας ὅσοι τὰληθεῖς εἰδέναι βούλονται περὶ τῆς ἡμετέρας ἀρχαιότητος. Χρήσομαι δὲ τῶν μὲν ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενων μάρτυσι τοῖς ἀξιόπιστοτάτοις εἶναι περὶ πάσης ἀρχαιολογίας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κεκριμένοις· τοὺς δὲ βλασφημίας περὶ ἡμῶν καὶ ψευδῶς γεγραφότας αὐτοὺς δι' ἐαυτῶν ἐλεγχομένους παρέξω. Πειράσομαι δὲ καὶ τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι, δι' ἃς οὐ πολλοὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἑλλήνες ἐμνημονεύουσιν· ἔτι μέντοι καὶ τοὺς οὐ παραλιπόντας τὴν περὶ ἡμῶν ἱστορίαν ποιήσω φανεροῦς τοῖς μὴ γινώσκουσιν ἢ προσποιουμένοις ἀγνοεῖν.

β'. Πρῶτον οὖν ἐπέρχεται μοι πάνυ θαυμάζειν τοὺς οἰομένους δεῖν περὶ τῶν παλαιωτάτων ἔργων μόνοις προσέχειν τοῖς Ἑλλήσι, καὶ παρὰ τούτων πυνθάνεσθαι τὴν ἀλήθειαν, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἀπιστεῖν. Πᾶν γὰρ ἐγὼ τούναντίον ὁρῶ συμβεβηκός, εἴ γε δεῖ μὴ ταῖς ματαιαῖς δοξαῖς ἐπακολουθεῖν, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τὸ δίκαιον τῶν πραγμάτων λαμβάνειν. Τὰ μὲν γὰρ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἅπαντα νέα καὶ γλῆς καὶ πρῶτην, ὡς ἂν εἴποι τις, εὐρήσεις γεγονότα· λέγω δὲ τὰς κτίσεις τῶν πόλεων καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπινοίας τῶν τεχνῶν καὶ τὰ περὶ τὰς τῶν νόμων ἀναγκαράς· πάντων δὲ νεωτάτη σχεδὸν ἔστι παρ' αὐτοῖς ἢ περὶ τοῦ συγγράζειν τὰς ἱστορίας ἐπιμέλεια. Τὰ μὲντοι

JOSEPHUS. II.

FLAVII JOSEPHI

DE

ANTIQUITATE JUDÆORUM,

CONTRA APIONEM

LIBER I.

Satis quidem arbitror me per libros etiam Antiquitatum, virorum præstantissime Epaphrodite, lecturis eos planum fecisse de gente nostra Judaica, quod et vetustissima sit, et primam originem sibi propriam habuerit, utque regionem quam nunc tenemus incoluerit, quos, annorum quinque millium historiam complectentes, ex sacris libris nostris Græca lingua conscripsi. Quoniam vero multos video qui maledicis sermonibus, malo animo a quibusdam jactatis, fidem habeant, eaque quæ ego de antiquitate scripsi non credant, et recentiorē esse gentem nostram colligant ex eo, quod nulla ejus mentio facta fuerit apud celebres Græcorum historicos; de hisce omnibus putavi scribendum breviter, tum ut obrectatorum malevolentiam voluntariumque falsiloquium arguerem, tum ut aliorum ignorantiam corrigerem, universosque de nostra antiquitate edoceram, qui veritatem scire desiderant. Eorum autem quæ a me dicuntur utar quidem testibus eis, qui de omni antiquitate apud Græcos fide dignissimi habiti fuerunt: eos vero, qui probrose de nobis falsoque scripsere, ipsos suis verbis convictos dabo. Conabor etiam quid causæ fuerit aperire, quod non multi e Græcis in historiis gentis nostræ meminerint; nec non eos quoque, qui de nobis scribere in historiis non omiserunt, producam his qui aut nesciunt eos aut se nescire simulant.

2. Primum itaque vehementer eos mirari subit, qui de rebus antiquissimis non aliis fidem quam Græcis habendam esse, non nisi ab illis verum expectandum, proinde neque nobis neque aliis quibuscunque credendum arbitrantur. Equidem hoc in genere secus omnino statuendum intelligo, si modo verum e rebus ipsis sumere potius, quam vanis opinionibus inhærere malimus. Enimvero nova apud Græcos omnia, et ante unum, ut ita loquar, alterumve diem existisse reperias, urbium molitionem, excogitationem artium, et legum perscriptionem: omnium vero novissime ad scribendam historiam se contulerunt. At vero et Ægyptiis et

22

παρ' Αιγυπτίους τε καὶ Χαλδαίους καὶ Φοινίκην (ἔω γὰρ νῦν ἡμᾶς ἐκείνους συγκαταλέγειν) αὐτοὶ δὴ πού-
 θεν δημολοῦσιν ἀρχαιοτάτην τε καὶ μονιμωτάτην ἔχειν
 τῆς μνήμης τὴν παράδοσιν. Καὶ γὰρ τόπους ἀπαν-
 6 τες οἰκοῦσιν ἥμισυ τὰς ἐκ τοῦ περιέχοντος φθοραῖς
 ὑπκαίμενους, καὶ πολλὰν ἐποιήσαντο πρόνοιαν τοῦ
 μηδὲν ἀμνηστον τῶν παρ' αὐτοῖς πραττομένων παρα-
 λιπεῖν, ἀλλ' ἐν δημοσίαις ἀναγραφαῖς ὑπὸ τῶν σοφω-
 τῶν δεῖ καθερῶσθαι. Τὸν δὲ περὶ τὴν Ἑλλάδα
 11 τόπον μυρία μὲν φθοραὶ κατέσχον, ἐξαλείφουσαι τὴν
 μνήμην τῶν γεγονότων· αἱ δὲ καίνους καθιστάμενοι
 βίους τοῦ παντὸς ἐνόμιζον ἀρχειν ἕκαστος τὸν ἀρ' ἑαυ-
 τῶν. Ὅψι δὲ καὶ μόλις ἔγνωσαν φύσιν γραμμάτων.
 Οἱ γοῦν ἀρχαιοτάτην αὐτῶν τὴν γῆρσιν εἶναι θέλοντες
 15 παρὰ Φοινίκων καὶ Κάδμου σμινύονται μαθεῖν. Οὐ
 μὴν οὐδ' ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου δύνατό τις ἂν δείξει
 σωζομένην ἀναγραφὴν οὔτ' ἐν ἱεροῖς οὔτ' ἐν δημοσίαις
 ἀναθήμασιν, ὅπου γὰρ καὶ περὶ τῶν ἐπὶ Τροίαν τοσοῦ-
 20 τοῖς ἔτεσι στρατεύσαντων ὑστερον πολλὰ γέγονεν ἀπο-
 ρία τε καὶ ζήτησις, εἰ γράμμασιν ἔχρυντο· καὶ τὰ λη-
 θὴς ἐπικρατεῖ μᾶλλον περὶ τοῦ τὴν νῦν οὔσαν τῶν γραμ-
 μάτων γῆρσιν ἐκείνους ἀγνοεῖν. Ὅλως δὲ παρὰ τοῖς
 Ἑλλησιν οὐδὲν ὁμολογοῦμενον εὐρίσκεται γράμμα τῆς
 Ὀμήρου ποιήσεως πρὸς ὑστερον. Οὗτος δὲ καὶ τῶν
 25 Τροϊκῶν ὑστερον φαίνεται γενόμενος· καὶ φασὶν οὐδὲ
 τοῦτον ἐν γράμμασι τὴν αὐτοῦ ποιήσιν καταλιπεῖν,
 ἀλλὰ διαμνημονευομένην ἐκ τῶν ᾄσματων ὑστερον συν-
 τεθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐν αὐτῇ σκεῖν τὰς δια-
 φωνίας. Οἱ μάλιστα τὰς ἱστορίας ἐπιχειρήσαντες συγ-
 30 γράφειν παρ' αὐτοῖς, λέγω δὲ τοὺς περὶ Κάδμον τε τὸν
 Μιλήσιον καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον, καὶ μετὰ τοῦ-
 τον εἰ τινες ἄλλοι λέγονται γενέσθαι, βραχὺ τῆς Παρώων
 ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείας τῷ χρόνῳ προῦλαβον.
 Ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς περὶ τῶν οὐρανίων τε καὶ θείων
 35 πρῶτους παρ' Ἑλλῆσι φιλοσοφῆσαντες, ὅσων Φερεκύ-
 δην τε τὸν Σύριον καὶ Πυθαγόραν καὶ Θαλῆτα, πάντες
 συμφώνως ὁμολογοῦσιν Αἰγυπτίῳ καὶ Χαλδαίῳ γε-
 νομένους μαθητὰς ὀλίγα συγγράφειν· καὶ ταῦτα τοῖς
 Ἑλλησιν εἶναι δοκεῖ πάντων ἀρχαιότατα, καὶ μόλις
 40 αὐτὰ πιστεύουσιν ὑπ' ἐκείνων γεγράφθαι.

γ'. Πῶς οὖν οὐκ ἔστιν ἄλογον τετυφῶσθαι τοὺς
 Ἑλληνας ὡς μόνους ἐπισταμένους τὰ ἀρχαῖα καὶ τὴν
 ἀλήθειαν περὶ αὐτῶν ἀκριβοῶς παραδιδόντας· ἢ τίς οὐ
 παρ' αὐτῶν ἂν τῶν συγγραφέων μάθοι βραδίως ὅτι μηδὲν
 45 βεβαίως εἰδότες συνέγραψαν, ἀλλ' ὡς ἕκαστος περὶ τῶν
 πραγμάτων εἰκαζον· πλέον γοῦν διὰ τῶν βιβλίων ἀλ-
 λήλους ἐλέγχουσι, καὶ τὰ ἐναντιώτατα περὶ τῶν αὐτῶν
 λέγειν οὐκ ἀνοῦσι. Περιεργός δ' ἂν εἴην ἐγὼ τοὺς
 ἐμῷ μᾶλλον ἐπισταμένους διδάσκων ὅσα μὲν Ἑλλάνι-
 50 κος Ἀκουσίλαος περὶ τῶν γενεαλογιῶν διαπερώνηκεν,
 ὅσα δὲ διορθοῦται τὸν Ἡσίοδον Ἀκουσίλαος, ἢ τίνα
 τρόπον Ἐφορος μὲν Ἑλλάνιον ἐν τοῖς πλείστοις ψευ-
 δόμενον ἐπιδείκνυσιν, Ἐφορον δὲ Τίμαιος, καὶ Τίμαιον
 εἰ μετ' ἐκείνων γεγονότες, Ἡρόδοτον δὲ πάντας. Ἀλλ'

Chaldaeis et Phoenicibus (in hoc tempus enim nostrates cum
 illis numerare omitto) vetustissimam atque constantissi-
 mam rerum suarum habere memoriam fatentur ipsi. Ete-
 nim quum regionem incolunt omnium minime cœli intem-
 periet expositam, tum diligentiam in eo singularem adhi-
 buerunt, uti ne quid e rebus suis oblivione consepel-
 jaceret, sed potius omnia publicas in tabulas a viris sa-
 pientissimis semper relata dedicarentur. Contra vero
 tractum illum Græciæ univrsam infinitorum morborum
 subinde depasta lues rerum gestarum memoriam funditus
 abolevit; adeoque novo semper instituto vitæ curriculo,
 suum quique sibi universæ principium et caput esse
 facile persuaserunt. Idem sero admodum, vixque tan-
 dem literarum naturam didicere. Nam qui vetustissi-
 mum illarum usum esse volunt, eas illi sese a Phœ-
 nicibus atque a Cadmo accepisse gloriantur. Neque
 tamen quisquam aut in sacris aut in publicis usquam
 monumentis ullum ejus temporis exstare vestigium osten-
 derit; ubi etiam de iis qui Trojanam expeditionem tanto
 post susceperè dubitatum per diu quæsitumque est, an hi
 literis usi fuerint. Quæ de re verior ea constantiorque sen-
 tentia jam obtinet, ignoratum ab iis hodiernum illarum
 usum fuisse. Neque tu scriptum omnino apud Græcos ul-
 lum, cujus de fide modo constet, Homericæ poesi antiquius
 invenias. At eum post Trojanæ tempora natum esse nemo
 non fatetur: imo ne ab ipso quidem literis suam illam poe-
 sin mandatam esse ferunt, sed posterorum memoria pro-
 pagatam aliquandiu, variis ex cantilenis collectam demum
 et contextam fuisse, ac propterea tantum in ea vulgo dis-
 crepantiæ reperi. Verum qui ex illis ad scribendam li-
 storiam animum appulere, Cadmus, inquam, Milesius, et
 Acusilaus Argivus, ac si qui præterea nominantur, paul-
 lum admodum Persicam adversos Græcos expeditionem tem-
 pore anteverterunt. Ad hæc qui de rebus celestibus atque
 divinis primi apud eos philosophari cœperunt, ut Pherecy-
 des Syrius et Pythagoras et Thales, illos et Ægyptiorum
 Chaldaeorumque discipulos fuisse, nec nisi pauca scrip-
 ore omnes uno pronunciant: atque illa Græci quum omnium
 vetustissima esse arbitrantur, tum vix etiam ab illis ea
 scripta fuisse credunt.

3. Quis igitur vano stolidoque fastu Græcos laborare non
 videat, qui sibi et res antiquas tenere soli, et soli accu-
 ratam illarum integramque veritatem tradere videantur?
 imo quis non ex iisdem scriptoribus illud perfacile discat,
 perspecti ab iis nihil exploratque conscriptam, sed tantum
 quatenus assequi conjectura potuerint? scriptis enim suis
 alios passim alii reprehendunt, nec iisdem omnino de rebus
 longe diversa loqui dubitant. Ego vero importunus et
 otiosus utique videar, si, quibus id quam ipsi mihi notius
 est, perdocere velim, quam in genealogiæ rationibus multa
 sint in quibus Hellenicus ab Acusilaō dissidet; quam
 apud Hesiodum Acusilaus multa castiget; quam sæpe men-
 dacii reum Hellenicum Ephorus, Ephorum Timæus, Ti-
 mæumque recentiores, denique Herodotum universi pera-

οὐδὲ περὶ τῶν Σικελικῶν τοῖς περὶ Ἀντίοχον καὶ Φί-
λιστον ἢ Καλλιῶν Τίμαιος συμφωνεῖν ἤξιωσεν, οὐδ' αὖ
περὶ τῶν Ἀττικῶν οἱ τὰς Ἀτθίδας συγγεγραφότες, ἢ
περὶ τῶν Ἀργολικῶν οἱ τὰ περὶ Ἄργος ἱστοροῦντες
ἢ ἄλλοις κατηκολουθήσαν. Καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ
τῶν κατὰ πόλεις καὶ βραχυτέρων, ὅπου γε περὶ [τῆς
περιηγήσεως] τῆς Περσικῆς στρατείας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ
πραχθέντων οἱ δοκιμώτατοι διαπερυνήκασιν; πολλὰ
δὲ καὶ Θουκυδίδης δις ψευδόμενος ὑπὸ τινων κατηγο-
ρεῖται, καίτοι δοκῶν ἀκριβεστάτην καθ' αὐτὸν ἱστορίαν
συγγράφειν.

δ'. Αἰτίαι δὲ τῆς τοσαύτης διαφωνίας πολλαὶ μὲν
ἴσως ἂν καὶ ἕτεραι τοῖς βουλομένοις ζητεῖν ἀναφανείν,
ἐγὼ δὲ δυοὶ ταῖς λεγθησομέναις τὴν μεγίστην ἰσχὺν
ἔχειν ἀνατίθμι. Καὶ προτέραν ἐρωτῶ τὴν κυριωτέραν εἶναί μοι
δοκοῦσαν· τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὴ σπουδασθῆναι παρὰ τοῖς
Ἕλλησι δημοσίαις γενέσθαι περὶ τῶν ἐκάστοτε πραττομέ-
νων ἀναγραφῆς, τοῦτο μάλιστα δὴ καὶ τὴν πλάνην καὶ
τὴν ἐξουσίαν τοῦ ψεύδεσθαι τοῖς μετὰ ταῦτα βουλευθεῖσι
περὶ τῶν παλαιῶν τι γράφειν παρέσχεν. Οὐ γὰρ μόνον
παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἡμελήθη τὰ περὶ τῆς ἀνα-
γραφῆς, ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, οὐδὲν αὐτόχθο-
νας εἶναι λέγουσι καὶ παιδείας ἐπιμαλεῖς, οὐδὲν τοιοῦτον
εὕρεται γενόμενον, ἀλλὰ τῶν δημοσίων γραμμάτων
ἀρχαιοτάτους εἶναι φασι τοὺς ὑπὸ Δράκοντος αὐτοῖς
περὶ τῶν φονικῶν γραφέντας νόμους, ὧν πρότερον
τῆς Πεισιστράτου τυραννίδος ἀνθρώπου γεγονότος.
Περὶ μὲν γὰρ Ἀρχάδου τί δεῖ λέγειν αὐχύντων ἀρ-
χιεστῆρα; μόλις γὰρ οὗτοι καὶ μετὰ ταῦτα γράμματα
ἐπαυδαῖον.

ε'. Ἄτε δὴ τοίνυν οὐδεμιὰς προκταθεβλημένης
ἀναγραφῆς, ἢ καὶ τοὺς μαθεῖν βουλομένους διδάξειν
ἔμελλε καὶ τοὺς ψευδομένους εἰλέγειν, ἢ πολλὰ πρὸς
ἄλλήλους ἐγένετο διαφωνία τοῖς συγγραφεῦσι. Δευ-
τέραν δὲ πρὸς ταύτην θετέον ἐκείνην τὴν αἰτίαν. Οἱ
γὰρ ἐπὶ τὸ γράφειν δρῆξαντες οὐ περὶ τὴν ἀλήθειαν
ἐσπουδασαν, καίτοι τοῦτο πρόχειρόν ἐστιν αἰεὶ τὸ
ἐπάγγελμα, λόγων δὲ δύναμιν ἐπεδείκνυντο· καὶ καθ'
ὅτινα τρόπον ἐν τούτῳ περὶ δοκιμῆσιν τοὺς ἄλλους
ὑπελάμβανον, κατὰ τοῦτον ἡρμόζοντο, τινὲς μὲν ἐπὶ
τὸ μυθολογεῖν τρεπόμενοι, τινὲς δὲ πρὸς χάριν ἢ τὰς
πόλεις ἢ τοὺς βασιλεῖς ἐπαينوῦντες, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τὸ
κατηγορεῖν τῶν πράξεων ἢ τῶν γεγραφότων ἐχώρη-
σαν, ἐνεδόκιμήσιν τούτῳ νομίζοντες. Ὅπως δὲ τὸ
πάντων ἐναντιώτατον ἱστορίᾳ πράττοντες διατελοῦσι.
Τῆς μὲν γὰρ ἀληθοῦς ἐστὶ ταχυήριον ἱστορίας, εἰ περὶ
τῶν αὐτῶν ἅπαντες ταῦτα καὶ λέγοιεν καὶ γράφοιεν·
οἱ δ' εἰ ταῦτα γράψαιαν ἑτέρως, οὕτως ἐνόμιζον αὐτοὶ
φανεῖσθαι πάντων ἀληθέστατοι. Λόγων μὲν οὖν ἕνεκα
καὶ τῆς ἐν ταῦτοις δεινότητος δεῖ παραχωρεῖν ἡμᾶς τοῖς
συγγραφεῦσι τοῖς Ἕλλησιν, οὐ μὴν καὶ τῆς περὶ τῶν
ἐρχομένων ἀληθοῦς ἱστορίας, καὶ μάλιστα γε τῆς περὶ
τῶν ἐκάστοις ἐπιμελείων.

ς'. Ὅτι μὲν οὖν παρ' Αἰγυπτίους τε καὶ Βαβυλωνίους

gant. Neque vero aut de rebus Siculis eadem Timæus, quæ Antiochus et Philistus et Callias, sentire voluit. aut in Atticis qui Attidas scripsere, vel in Argolicis qui de Argis, aliorum alii sensum mentemque sequuti sunt. Quanquam quid ea persequi attinet, quæ per urbes passim contingere, et angustioribus omnino regionibus continentur, quum in ipsa quoque Persica expeditione ac rebus in ea gestis, laudatissimorum scriptorum magna sit plerumque dissensio? in multis vero etiam Thucydides, licet accuratissimam temporum suorum historiam perscribere videatur, a nonnullis accusatur falsa retulisse.

4. Cujus sane dissilii quum aliae fortassis plurimae aliis in illud anquirentibus occurrere possint, tum has præcipue duas summi momenti causas esse intelligo. Atque ut ab ea, quæ mihi potior videtur, incipiam, quum totum illud res eas, quæ ubique fierent, publicas in tabulas referendi studium a Græcis jam usque ab initio neglectum fuisset, id sane quum errori maxime viam aperuit, tum his etiam omnibus, qui de rebus antiquioribus scribere cogitarent, licentiam obtulit impune mentiendi. Nec enim reliqua duntaxat Græcorum natio hanc tabularum conficiendarum curam jaccere permisit; sed ne apud Athenienses quidem, quos tamen et indigemas et disciplinarum apprime studiosos esse ferunt, quicquam ejusmodi factum reperias: quum e publicis quidem literis antiquissimas leges eas fuisse tradant, quas ipsis Draco de cæde tulit, homo qui non nisi paullo ante Pisistrati tyrannidem lucem aspexerat. Nam Arcadum meminisse quid attinet, qui quum de sua tantopere vetustate gloriantur, vix tamen etiam post illa tempora literarum informari cognitione creperunt?

5. Ita plane, quum vetustior commentarius nullus existeret, qui vel docere discendi cupidus vel mentientes arguere posset, maxima est scriptores inter excitata dissensio. Cui causæ hæc altera adjungenda est. Qui enim ad scribendum sese contulerunt, si non veritatis utique studio ducebantur, licet hoc profiteri solenne passim omnibus tralatitiumque sit, sed vim orationis unam ostendebant: atque ita quo se quisque genere alios superaturum esse maxime confidebat, in eo elaborabant plurimum. Ergo alii fabulas texere, alii civitatum aut regum benevolentiam et gratiam laudationibus eblandiri creperunt: nonnulli res ipsas, aut illarum scriptores carpere ac vituperare maluerunt, quod in eo sese facilius excellere posse sperarent. Ceterum isti cum historiæ legibus omnino pugnant. Quum enim eo potissimum argumento historiæ veritas comprobetur, si de rebus iisdem eadem omnes pronuncient ac scribant: ita sese demum isti maxime reliquos omnes veritatis opinione superaturos putarunt, si ab reliquis maxime dissiderent. Certe dicendi genere et eloquentiæ vi cedere nos oportet scriptoribus Græcis; non autem historiæ de praeis veritate, et maxime de rebus propriæ unicuiqueque patriæ.

6. Jam quod apud Aegyptios et Babylonios ex lon-

νίοις ἐκ μακροτάτων ἀνωθεν χρόνων τὴν περὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐπιμέλειαν, ὅπου μὲν οἱ ἱερεῖς ἦσαν ἐγκεχειρισμένοι, καὶ περὶ ταύτας ἐφιλοσόφουν, Χαλδαῖοι δὲ παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις, καὶ ὅτι μάλιστα δὲ τῶν Ἑλληνιστῶν ἐπιμιγνυμένων ἐχρήσαντο Φοίνικες γράμμασιν εἰς τε τὰς περὶ τὸν βίον οἰκονομίας καὶ πρὸς τὴν τῶν κοινῶν ἔργων παράδοσιν, ἐπειδὴ συγχωροῦσιν ἅπαντες, εἰσὶν μοι δοκῶ. Περὶ δὲ τῶν ἡμετέρων προγόνων, ὅτι τὴν αὐτὴν (ἔγω γὰρ λέγειν εἰ καὶ πλείω τῶν εἰρημένων) ἐποίησαντο τὴν περὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐπιμέλειαν, τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς προφῆταις τοῦτο προστάξαντες, καὶ ὡς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων περὶ ἡμᾶς μετὰ πολλῆς ἀκριβείας, εἰ δὲ θρασύτερον εἰπεῖν καὶ φυλαχθῆσεται, πειράσσομαι συντόμως διδάσκειν.

ζ'. Οὐ γὰρ μόνον ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τούτων τοὺς ἀρίστους καὶ τῇ θεωρασίᾳ τοῦ Θεοῦ προσεδρεύοντας κατέστησαν, ἀλλ' ὅπως τὸ γένος τῶν ἱερῶν ἀμικτον καὶ καθαρὸν διαμένη, προνοήσαν. Δεῖ γὰρ τὸν μετέχοντα τῆς ἱεροσύνης ἐξ ὁμοεθνούς γυναικὸς παιδοποιεῖσθαι, καὶ μὴ πρὸς χρήματα μηδὲ τὰς ἄλλας ἀποβλέπειν τιμὰς, ἀλλὰ τὸ γένος ἐξετάζειν ἐκ τῶν ἀρχαίων λαμβάνοντα τὴν διαδοχὴν, καὶ πολλοὺς παρασχόμενον μάρτυρας. Καὶ ταῦτα πράττοντες οὐ μόνον ἐπ' αὐτῆς Ἰουδαίας, ἀλλ' ὅπου ποτὲ σύστημα τοῦ γένους ἐστὶν ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὸ ἀκριβὲς ἀποσώζεται τοῖς ἱερεῦσι περὶ τοὺς γάμους λέγειν δὲ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι, καὶ εἰ ποὺ τῆς ἄλλης οἰκουμένης τοῦ γένους τῶν ἱερῶν εἰσὶ τινες διασπαρμένοι. Πέμπουσι γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα συγγράψαντες πατρὸς ἐν τούτοις τῶν γενομένων καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν προγόνων, καὶ τινες οἱ μαρτυροῦντες. Πόλεμος δ' εἰ κατὰσχολοῖ, καθάπερ ἦδη γέγονεν πολλάκις, Ἀντίοχου τε τοῦ Ἐπιφανοῦς εἰς τὴν χώραν ἐμβαλόντος καὶ Πομπηίου Μάρκου καὶ Κιντιλίου Οὐάρου, μάλιστα δὲ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, οἱ περιλειπομένοι τῶν ἱερῶν καὶ πάντες ἐκ τῶν ἀρχαίων γραμμάτων συνίστανται, καὶ δοκιμάζουσι τὰς ὑπολειφθείσας γυναικας. Οὐ γὰρ ἐστὶ τὰς ἀνυπακούτους γενομένας προσέειναι, πολλάκις γενομένην αὐταῖς τὴν πρὸς ἀλλόφυλον κοινωνίαν ὑποφύμενοι. Τεκμήριον δὲ μέγιστον τῆς ἀκριβείας· οἱ γὰρ ἀρχιερεῖς οἱ παρ' ἡμῶν ἀπὸ δισχιλίων ἑξῶν ὀνομαστοὶ παῖδες ἐκ πατρὸς εἰσὶν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς. Οἷς δὲ τῶν εἰρημένων βιωτῶν γένοιτο εἰς παράθεσιν, ἀπηγόρευται μὴτε τοῖς βωμοῖς παρίστασθαι μὴτε μετέχειν τῆς ἄλλης ἀγιστείας. Εἰκότως οὖν, μᾶλλον δὲ ἀναγκαίως, ἅτε μῆτε τοῦ υπογράφειν αὐτεξουσίᾳ πᾶσιν ὄντος μῆτε τινὸς ἐν τοῖς γραφομένοις ἐνουσης διαφωνίας, ἀλλὰ μόνον τῶν προφητῶν τὰ μὲν ἀνωτάτω καὶ τὰ παλαιότατα κατὰ τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μαθόντων, τὰ δὲ καθ' αὐτοὺς ὡς ἐγένετο σαφῶς συγγραφόντων.

η'. Οὐ γὰρ μυριάδες βιβλίων εἰσὶ παρ' ἡμῶν ἀσμενῶν καὶ μαχομένων, δύο δὲ μόνον πρὸς τοὺς εἰκοσι βιβλία, τοῦ παντὸς ἔχοντα χρόνον τὴν ἀναγραφὴν, τὰ δικαίως δεῖξαι πεπιστευμένα. Καὶ τούτων πέντε μὲν

gissimis retro seculis in rebus conscribendis adhibita fuerit diligentia, quando sacerdotibus quidem id officii commissum erat, et circa eas ipsi philosophabantur, Chaldaeis vero apud Babylonios, et maxime Phoenicibus qui Graecis immixti usi sunt literis, ut et vitae rationem ordinarerent, et opera publica memoriae traderent, dum consentiant omnes, praetermittendum hoc puto. De nostris vero progenitoribus, quod eandem (mitto dicere an potiore praedictis illis) habuerint in conscribenda historia curam, pontificibus et prophetis id muneris injungentes; quodque usque ad nostra tempora cum multa diligentia hoc ipsum servarint, et, si oportet audentius dicere, etiam servabitur, conabor breviter edocere.

7. Non enim tantum ab initio his rebus viros optimos et in Dei cultu assiduos praefecere, sed et curam habere ut genus sacerdotale purum semper impermixtumque maneret. Debet enim quisquis sacerdotio fungitur ex populari sua conjuge liberos quaerere, neque ad pecunias aut honores respicere alios, sed genus exquirere secundum antiquam successionem multis probatum testimonio. Et haec observamus non in Judaea tantum, sed ubicunque pars aliqua est de nostra gente, ibi observatur sollicite nuptiarum sacerdotalium regula: puta in Aegypto, in Babylone, et sicubi terrarum praeterea sparsi sunt nostrorum sacerdotum aliqui. Mittunt enim Hierosolyma descripta nomina parentum et majorum, additis testium nominibus. Quodsi bellum enascatur, ut saepe factum est, sicut quum Antiochus Epiphanes terram invasit, et quum Pompeius Magnus, et quum Quintilius Varus, maxime vero nostris temporibus, tum qui supersunt sacerdotum novas ex veteribus tabulas conficiunt, et inquirunt in feminas superstites. Nam nec eas quae bello captae fuerunt recipiunt, suspectantes eam quae saepe talibus accidit cum alienigenis consuetudinem. Est autem argumentum diligentiae maximum circa ista, quod summi sacerdotes apud nos in commentariis descripti sunt ab annis bis mille cum suis parentumque nominibus. Si quis adversus haec vel tantillum deliquerit, et non licet altari adstare, aut ceterarum ceremoniarum esse participem. Recte siquidem, potius autem ex necessitate, quum neque subscribendi potestas omnibus data, neque ulla sit in scriptis discrepantia; sed solummodo prophetis qui antiquissima et veterrima ex inspiratione divina cognita habuerint, suorum vero temporum res quo modo gestae erant perspicue conscripserint.

8. Itaque apud nos nequaquam innumerabilis est librorum multitudo, dissidentium atque inter se pugnantium: sed duo duntaxat et viginti libri, totius temporis historiam completentes, qui merito creduntur divini. Ex his quin-

ἔστι τὰ Μωϋσέως, ἃ τοὺς τε νόμους περιέχει καὶ τὴν τῆς ἀνθρωπογονίας παράδοσιν μέχρι τῆς αὐτοῦ τελευτῆς. Οὗτος ὁ χρόνος ἀπολείπει τρισχλίων ὀλίγον ἔτων. Ἀπὸ δὲ τῆς Μωϋσέως τελευτῆς μέχρι τῆς Ἀρταξέρξου τοῦ
 6 μετὰ Ξέρξην Περσῶν βασιλείας ἀρχῆς, οἱ μετὰ Μωϋσῆν προφῆται τὰ κατ' αὐτοὺς πράχθεντα συνέγραψαν ἐν τρισὶ καὶ δέκα βιβλίοις· αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες ὕμνους εἰς τὸν Θεὸν καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὑποθήκας τοῦ βίου περιέχουσιν. Ἀπὸ δὲ Ἀρταξέρξου μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς
 10 χρόνου γέγραπται μὲν ἕκαστα, πίστει δὲ οὐχ ὁμοίως ἡϊώται τοῖς πρὸ αὐτῶν, διὰ τὸ μὴ γενέσθαι τὴν τῶν προφητῶν ἀκριβῆ διαδοχὴν. Δῆλον δ' ἔστιν ἔργῳ πῶς ἡμεῖς τοῖς ἰδιοῖς γράμμασι πεπιστεύκαμεν. Ὅσούτου γὰρ αἰῶνος ἦδη παρωχηκότες οὔτε προσθεῖναι τις οὐδὲν
 15 οὔτε ἀφελεῖν αὐτῶν οὔτε μεταθεῖναι τετολμηκεν. Πᾶσι δὲ σύμφυτον ἔστιν εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης γενέσεως Ἰουδαίοις τὸ νομίζειν αὐτὰ Θεοῦ δόγματα, καὶ τοῖς ἐμμένειν, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, εἰ δεοί, θηῆσκειν ἡδέως. Ἦδη οὖν πολλοὶ πολλάκις ἑώρανται τῶν αἰγυπτίων
 20 στρέβλας καὶ παντοίων θανάτων τρόπους ἐν θεάτροις ὑπομένοντες, ἐπὶ τὸ μηδὲν ῥῆμα προσέσθαι παρὰ τοὺς νόμους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀναγραφάς. Ὅ τις ἂν ὑπομείναιεν Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ τοῦ καὶ πάντα τὰ παρ' αὐτοῖς ἀφανισθῆναι συγγράμματα·
 25 τὴν τυροῦσαν ὑποστήσεται βλάβην; λόγους γὰρ αὐτὰ νομίζουσιν εἶναι κατὰ τὴν τῶν γραψάντων βούλησιν ἐπιδιασμένους. Καὶ τοῦτα δικαίως καὶ περὶ τῶν παλαιστέρων φρονούσιν, ἐπειδὴ καὶ τῶν νῦν ἑνίους ὁρῶσι τολμῶντας περὶ τούτων συγγράφειν οἷς μήτ' αὐτοὶ πα-
 30 ρεγενόναται μήτε πυθέσθαι παρὰ τῶν εἰδοτῶν ἐπιδοτιμήσαν. Ἀμέλει καὶ περὶ τοῦ γενομένου νῦν ἡμῖν πολέμου τινὲς ἱστορίας ἐπιγράφουσιν ἐξηγητότατον οὐτ' εἰς τοὺς τόπους παραβιάζοντες οὔτε πλησίον τούτων πρα-
 35 τομένων προσελθόντες, ἀλλ' ἐκ παρακουσμάτων ὀλίγα συνθέντες, τῷ τῆς ἱστορίας ὀνόματι λίαν ἀναιδῶς ἐκ-
 40 παροίησαν.
 6. Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ τοῦ πολέμου παντὸς καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατὰ μέρος γενομένων ἀληθῆ τὴν ἀναγραφὴν ἐποίησάμην, τοῖς πράγμασιν αὐτὸς ἄπασι πα-
 45 ρατυχῶν. Ἐστρατήγουν μὲν γὰρ τῶν παρ' ἡμῖν Γαλιλαίων ὀνομαζομένων, ἕως ἀντέχειν δυνατόν ἦν, ἐγενομένη δὲ παρὰ Ῥωμαίοις συλληφθεὶς αἰγυπτίως καὶ μετὰ φυλακῆς Οὐεσπασιανὸς καὶ Τίτος ἔχοντες αἰεὶ προσεδρεύειν αὐτοῖς ἠνάγκασαν, τὸ μὲν πρῶτον
 50 δεδεμένον, αὐτοῖς δὲ λυθεὶς συνεπέμψθη ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας Τίτῳ πρὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ πολιορκίαν. Ἐν ᾧ χρόνῳ τῶν πραττομένων οὐκ ἔστιν ὃ ἐμὴν γνώμῃσι διέφυγε. Καὶ γὰρ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον τὸ Ῥωμαίων ὁρῶν ἐπιμελῶς ἀνέγραφον καὶ τὰ παρὰ
 55 τῶν αὐτομόλων ἀπαγγελλόμενα μόνος αὐτὸς συνήν-
 60 εῖτα σχολῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ λαβόμενος πάσης μοι τῆς πραγματείας ἐν παρασκευῇ γεγεννημένης, χρησάμενος τισὶ πρὸς τὴν Ἑλληνίδα φωνὴν συνεργοῖς, οὕτως ἐπι-
 65 σάμην τῶν πράξεων τὴν παράδοσιν. Τοσούτων δὲ μοι

que quidem sunt Moysis, qui et leges continent, et seriem rerum gestarum a conditu generis humani usque ad ipsius mortem. Atque hoc spatium temporis tria fere annorum millia comprehendit. A Moysis autem morte ad imperium usque Artaxerxis, qui post Xerxem regnavit apud Persas, prophetae qui Moysi successere res sua orate gestas tredecim libris complexi sunt: quattuor vero reliqui hymnos in Dei laudem, et praecepta vitae hominum exhibent utilisima. Ceterum ab imperio Artaxerxis ad nostram usque memoriam sunt quidem singula literis mandata; sed nequaquam tantam fidem et auctoritatem meruerunt, quantam superiores ii libri, propterea quod minus explorata fuit successio prophetarum. Quanta porro veneratione libros nostros prosequamur, re ipsa apparet. Quin enim tot jam saecula effluerint, nemo adhuc nec adicere quicquam illis, nec demere, aut mutare aliquid est ausus. Sed omnibus Judaeis statim ab ipso nascendi exordio hoc institum atque innatum est, Dei ut haec esse praecepta credamus, iisdemque constanter adhaerescamus, et eorum causa, si opus fuerit, libenter mortem perferamus. Jam itaque multi captivorum frequenter et tormenta et omne generis mortem in theatris sustinere conspecti sunt, ne ullum verbum contra leges admittent et scriptas de illis traditiones. Quis Graecorum tale aliquid subiret, imo vel minimum quidem laedi sufferret, licet omnia ab illis scripta interitus periculum adeant? quippe illa narrationes esse existimant, propere effusas prout allubesceret scriptoribus. Atque ita non inmerito sentiunt etiam de antiquioribus, quoniam aliquos nunc quoque vident de istis scribere aggredientes, quibus neque ipsi interfutere, neque operam dedere ut a rerum gnaris illa acciperent. Scilicet etiam de bello quod nuperrime gessimus, quidam historias quas conscripserant ediderunt, quum neque ad ea loca pervenerint, neque in vicinia fuerint locorum ubi res gestae erant: sed ex fama et auditione paucula quaedam temere componentes, historiae nomine impudenter admodum et insolenter se effertunt.

9. Ego autem et de omni bello, deque iis quae particulatim gesta erant, veritati congruenter scripsi, quum ipse rebus omnibus interfuerim. Etenim eorum dux exstiteram qui apud nos Galilaei audiunt, quamdiu resistendo eram; comprehensus autem a Romanis factus sum captivus; quumque me Vespasianus et Titus in custodia haberent: illis semper assidere coegerunt, primo quidem vincitum: postea vero solutus ab Alexandria cum Tita missus eram ad Hierosolymorum obsidionem. Quo tempore eorum quae gerebantur nihil meam notitiam effugit. Nam et si singula in Romanis castris conspecta diligenter notabam; quaeque a transfugis nunciabantur ego solus intellexi: deinde Romae otium nactus, opere omni jam preparato, et quibusdam propter Graecam linguam in auxilium vocatis, res prout gesta erant literis mandabam. Adeoque veritati

περιτὴν θάρσος τῆς ἀληθείας, ὥστε πρώτους πάντων τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ πολέμου γενομένους Οὐσπασιανὸν καὶ Τίτον ἤλθισα λαβεῖν μάρτυρας. Πρώτους γὰρ δέδωκα τὰ βιβλία· καὶ μετ' ἐκείνους πολλοὺς μὲν
 5 Ῥωμαίων τοῖς συμπεπολεμηκόσι, πολλοὺς δὲ τῶν ἡμετέρων ἐπίπρασκον, ἀνδράσι καὶ τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας μετεσχηκόσιν, ὧν ἔστιν Ἰούλιος Ἀρχέλαος, Ἡρώδης δ' σεμνότερος, καὶ αὐτὸς δ' θαυμασιώτατος βασιλεὺς Ἀγρίππας. Οὗτοι μὲν οὖν ἅπαντες ἐμαρτύρησαν ὅτι τῆς
 10 ἀληθείας πρῶστην ἐπιμελῶς, οὐκ ἂν ὑποστευλάμενοι καὶ σιωπήσαντες, εἴ τι κατὰ ἀγνοίαν ἢ χαρκώμενος μετέθεκα τῶν γεγονότων ἢ παρέλιπον.

15 Ἰ. Φαῦλοι δὲ τινες ἀνθρώποι διεβάλλειν μου τὴν ἱστορίαν ἐπικειρήκασιν, ὥσπερ ἐν σχολῇ μειρακίων γύμνασμα προκείμεναι νομίζοντες κατηγορίας παραδόξου καὶ διὰβολῆς, δέον ἐκεῖνο γινώσκειν, ὅτι δαὶ τῶν ἄλλοις παραδόσιν πράξεων ἀληθινῶν ὑπισχνόμενα αὐτὸν ἐπίστασθαι ταύτας πρότερον ἀκριβῶς, ἢ παρηκολούθηκόντα τοῖς γεγονόσιν, ἢ παρὰ τῶν εἰδῶτων πυνθανόμενον.
 20 ὅπερ ἐγὼ μάλιστα περὶ ἀμφοτέρων νομίζω πεποιτημέναι τὰς πραγματείας. Τὴν μὲν γὰρ ἀρχαιολογίαν, ὥσπερ ἔφη, ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μετρημένην, γεγῶτος ἱερεὺς ἐκ γένους καὶ μετεσχηκὸς τῆς φιλοσοφίας τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς γράμμασι· τοῦ δὲ πολέμου τὴν ἱστορίαν
 25 ἔγραψα, πολλῶν μὲν αὐτοῦργος πράξεων, κλείστων δ' αὐτόπτης γεγῶτος, ὅπως δὲ τῶν λεχθέντων ἢ πραχθέντων οὐδοιοῦν ἀγνοήσας. Πῶς οὖν οὐκ ἂν θρασεί τις ἡγήσασθαι τοὺς ἀνταγωνίζεσθαι μοι περὶ τῆς ἀληθείας ἐπικειρήκατος; οἱ κἂν τοῖς τῶν αὐτοκρατόρων
 30 ὑπομνήμασιν ἐντυχεῖν λέγωσιν, ἀλλ' οὐ γὰρ καὶ τοῖς ἡμετέροις τῶν ἀντιπολεμούντων πράγμασι παρέτυγον.

35 12. Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀναγκαῖον ἐποιτάμεν τὴν πρέχουσαν, ἐπιστημένασθαι βουλόμενος τῶν ἐπαγγελλομένων τὰς ἱστορίας συγγράφειν τὴν εὐχέμεν.
 40 ἰκανῶς δὲ φανερόν, ὥς οἶμαι, πεποιτικῶς ὥς ὅτι πάτριός ἐστιν ἡ περὶ τῶν παλαιῶν ἀναγραφή τοῖς βαρβάρους μᾶλλον ἢ τοῖς Ἕλλησιν, βούλομαι μικρὰ πρότερον διελεχθῆναι πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας νέαν ἡμῶν ἀποφαίνειν τὴν κατάστασιν, ἐκ τοῦ μηδὲν περὶ ἡμῶν
 45 ὥς φασιν ἐκείνοι, λελέχθαι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν τοῖς συγγραφεῦσιν· εἴτα δὲ τὰς μαρτυρίας τῆς ἀρχαιότητος ἐκ τῶν περ' ἄλλοις γραμμάτων παρέξω, καὶ τοὺς βεβλασφημηκότας ἡμῶν τὸ γένος ἀποδείξω λίαν ἀλόγως βλασφημοῦντας.

46 16. Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε χώραν οἰκοῦμεν παράλιον οὔτ' ἐμπορίαις χαιρόμεν, οὐδὲ ταῖς πρὸς ἄλλους διὰ τούτων ἐπιμελείαις· ἀλλ' εἰσὶ μὲν ἡμῶν αἱ πόλεις μακρὰν ἀπὸ θαλάσσης ἀπωχισμέναι, χώραν δὲ ἀγαθὴν νεμόμενοι ταύτην ἐκπονοῦμεν· μάλιστα δὲ πάντων
 50 περὶ παιδοτροσίαν φιλοκαλοῦντες, καὶ τὸ φυλάττειν τοὺς νόμους, καὶ τὴν κατὰ τούτους παραδεδομένην εὐεβείαν ἔργον ἀναγκασιότατον παντὸς τοῦ βίου πεποιτημένοι. Προσοψὴς τοίνυν τοῖς εἰρημένοις καὶ τῆς περὶ τὸν βίον ἡμῶν ιδιότητος, οὐδὲν ἦν ἐν τοῖς παλαιοῖς

confidebam, ut omnium primos Vespasianum et Titum in eo bello imperatores mihi testes facere voluerim. Primum namque illis obtuli libros; et post illos multis quidem Romanorum qui bello interficere: plurimis etiam nostratum eos vendidi, viris Græcæ eruditionis non ignavis; in quibus erat Julius Archelaus, Herodes morum gravitate specialissimus, et rex ipse Agrippa admiratione dignissimus. Isti igitur universi testimonium perhibuerunt quod veritatem accuratam præ me ferebam, non dissimulaturi aut tacituri, si quid factorum per ignorantiam aut per gratiam committassem aut prætermissem.

10. Quidam vero homines male feriatī historiam meam calumniari conati sunt, tanquam ejusmodi esset ut adolescentibus in scholis ad ingenium exercendum proponi debeat ad accusationem incredibilem et calumniam, quoniam oporteat illud scribi, quod eum deceat qui se polliceatur rerum veritatem aliis traditurum, ipsum prius exacte eas nosse, aut quod adfuerit quum gereretur, aut quod ex ignavis eas didicerit. Id quod ego in utroque opere me fecisse existimo. Antiquitatis namque libros, sicuti dixi, ex voluminibus sacris interpretatus sum, quum essem genere sacerdos, et a philosophia in scriptis istis comprehensa non alienus: historiam vero belli conscripsi, ut qui ipse res quiklem multas gesserim, plurimas vero ipse viderim, et eorum quæ dicta vel gesta erant nihil prorsus ignorarim. Quomodo ergo non procaces isti existimarentur, qui mecum de veritate contendere aggressi sunt? qui licet Imperatorum commentarios se legisse dicant, non tamen nostrorum qui illis adversabantur rebus interessant.

11. Et de istis quidem necessarium feci digressionem, significare volens facilitatem eorum, qui historiam scribere promittunt: atque abunde me declaratum reliquisse arbitror quod rerum veterum memoriam scriptis consignare magis in usu sit apud barbaros quam apud Græcos. Volo igitur inprimis eos paucis redarguere, qui nostrum statim recentem esse contendunt, eo quod nihil de nobis, ut aiunt illi, memorari scriptores Græci: deinde testimonia antiquitatis ex aliorum scriptis afferam, et eos qui nostræ genti maledixerunt, nulla prorsus eum ratione nobis maledicere ostendam.

12. Quod ad nos attinet, terram habitamus quæ neque mari sicca est, neque negotiationibus gaudemus, neque earum causa nobis consuetudo cum aliis gentibus est: sed sunt urbes quidem nostræ procul a mari sitæ; ipsi autem nos regionem bonam incolentes, hanc cum labore exercemus: maxime vero omnium liberis educandis studentes et legum custodie, ut qui pietatem ad illas exactam opus totius vitæ maxime necessarium fecerimus. Quum igitur ad ea quæ dicta sunt accedat etiam vivendi ratio propria, nihil erat priscis temporibus quod faceret nobis

χρόνους τὸ ποιῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἡμῶν ἐπιμείζαν, ὥσπερ Αἰγυπτίοις μὲν τὰ παρ' αὐτῶν ἐξαγοόμενα καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰσαγοόμενα, τοῖς δὲ τὴν παραλίον τῆς Φοινίκης κατοικοῦσιν ἡ περὶ τὰς καπηλείας καὶ τὰς ἐμπορίας σπουδὴ διὰ τὸ φιλοχρηματεῖν. Οὐ μὲν οὐδὲ πρὸς ληστείας ὥσπερ ἄλλοι τινὲς ἢ τὸ πλεόν ἔχειν ἐξιοῦν πολεμοῦντες ἐτρέψαν ἡμῶν οἱ πατέρες, καί τοι πολλὰς τῆς χώρας ἐχούσης μυριάδας ἀνδρῶν οὐκ ἀτόλμων. Διὰ τοῦτο Φοινίκης μὲν αὐτοὶ κατ' ἐμπορίαν τοῖς Ἕλλησιν ἐπαισπλέοντες εὐθὺς ἐγνώσθησαν, καὶ δι' ἐκείνων Αἰγύπτιοι, καὶ πάντες ἀφ' ὧν τὸν φόρτον εἰς τοὺς Ἕλληνας διεκόμενον, μεγάλην πειράγην διείροντες. Μῆδοι δὲ μετὰ ταῦτα καὶ Πέρσαι φανεροὶ κατέστησαν τῆς Ἀσίας ἐπάρξαντες, οἱ δὲ καὶ μέχρι τῆς ἐτέρας ἡπείρου Πέρσαι στρατεύσαντες· Ὁρχας δὲ διὰ γειτονίαν, καὶ τὸ Σκυθικὸν ἀπὸ τῶν εἰς τὸν Πόντον ἐγνώσθη πλεόντων· ὅλως γὰρ ἅπαντες οἱ παρὰ τὴν θάλατταν, καὶ τὴν πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς καὶ πρὸς τὴν ἰσπερίον κατοικοῦντες, τοῖς συγγράφειν τι βουλομένοις γνωριμώτεροι κατέστησαν. Οἱ δὲ ταῦτας ἀνωτέρω τὰς οἰκήσεις ἔχοντες ἐπιπλεῖστον ἐγνώσθησαν. Καὶ τοῦτο φαίνεται καὶ περὶ τὴν Εὐρώπην συμβεβηκός, ὅπου γε τῆς Ῥωμαίων πόλεως, τοιαύτην ἐκ μακροῦ δύναμιν κακτῆμένης, καὶ τοιαύτας πράξεις κατορθούσης πολεμικὰς, οὐθ' ὁ Ἡρόδοτος οὐθ' ὁ Θουκυδίδης οὔτε τῶν ἄμα τοῦτοις γενομένων οὐδὲ εἰς ἐμνημόνευεν, ἀλλ' ὅψε ποτε καὶ μόλις αὐτῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἡ γνῶσις διεξῆλθεν. Περὶ μὲν γὰρ Γαλατῶν τε καὶ Ἰδῆρων οὕτως ἐγνώσθησαν οἱ δοκούντες ἀκριβέστατοι συγγραφεῖς, ὧν ἔστιν Ἡρόδοτος, ὥστε πολὺν οἰεταὶ μίαν εἶναι τοὺς Ἰδῆρας, τοὺς τοσούτου μέρος τῆς ἑσπερίου γῆς κατοικοῦντας· καὶ τὰ μήτε γενομένα παρ' αὐτοῖς ἔθῃ μήτε λεγόμενα γράφειν, ὡς ἐκείνων αὐτοῖς χρωμένους, ἐτόλμησαν. Αἴτιον δὲ τοῦ μὲν μὴ γινώσκειν τὰληθὲς τὸ λίαν ἀνεπίμικτον, τοῦ δὲ γράφειν ψευδῆ τὸ βούλεσθαι δοκεῖν τι πλεόν των ἄλλων ἱστορεῖν. Πῶς οὖν ἔτι θαυμάζειν προσῆκεν, εἰ μὴδὲ τὸ ἡμέτερον ἔθνος πολλοῖς ἐγινώσκειτο, μὴδὲ τῆς ἐν τοῖς συγγράμμασι μνήμης ἀπορημὴν παρέσχεεν, οὕτω μὲν ἀπωκισμένον τῆς θαλάσσης, οὕτω δὲ βιοτεύειν προσηρημένον;

15 γ'. Φέρε τοίνυν ἡμᾶς ἐξιοῦν τεκμηρίω χρῆσασθαι περὶ τῶν Ἑλλήνων ὅτι μὴ παλαιόν ἐστιν αὐτῶν τὸ γένος τῷ μὴδὲν ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀναγραφαῖς περὶ αὐτῶν εἰρησθαι. Ἄρ' οὐχὶ πάντως ἂν κατεγέλων, αὐτὰς, οἶμαι, τὰς ὑπ' ἐμοῦ νῦν εἰρημνέας κομίζοντες αἰτίας, καὶ μάρτυρας ἂν τοὺς πλησιχώρους παρείχοντο τῆς αὐτῶν ἀρχαιότητος; Κἀγὼ τοίνυν πειράσομαι τοῦτο ποιῆν. Αἰγυπτίοις γὰρ καὶ Φοινίξιν μάλιστα δὴ χρῆσομαι μάρτυσιν, οὐκ ἂν τινος ὡς ψευδῆ τὴν μαρτυρίαν διαβάλλειν δυνάμεντος. Φαίνονται γὰρ καὶ δὴ μάλιστα πρὸς ἡμᾶς δυσμενῶς διατεθέντες κοινῇ μὲν ἅπαντες Αἰγύπτιοι, Φοινίκων δὲ Τύριοι. Περὶ μὲν τοι Χαλδαίων οὐκέτι δυναίμην ἂν ταυτὸ τοῦτο λέγειν, ἐπεὶ καὶ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγοὶ καθεστήκασι καὶ

commercium cum Græcis, sicut Ægyptiis mercimonia, ex rebus quæ importarentur aut exportarentur; et Phœnicibus oram maritimam accolentibus, cauponandi et negotiandi studium ex amorē pecuniæ. Sed neque ad latrocinia, sicut alii quidam, aut plus habendi studium, bellum exercendo conversi sunt patres nostri, licet regio in illis virorum strenuorum myriadibus abundaret. Quo factum ut Phœnices negotiationis ergo ad Græcos navigantes statim cogniti fuerint, et per illos Ægyptii, dein omnes a quibus ad Græcos onera perferebant, immensa maria pertranseunt. Medi vero postea atque Persæ illis innotuerunt postquam Asiæ imperarunt, Persæque, quum usque ad alteram continentem expeditiones fecissent; Thracæ autem propter vicinitatem, et Scythæ ab iis qui in Pontum navigant cogniti sunt: atque in universum omnes, ad mare vel Orientale vel Hesperium habitantes, in eorum notitiam facilius venerunt, quibus in animo fuit historiæ aliquid scribere. Superiora vero incolentes et procul a mari maximam in partem ignorati erant. Hoc klein et iis contigit qui in Europa habitant: siquidem Romanorum urbis, in tantam potentiam jam inde olim evertæ, et tantas res bellicas prospere gerentis, neque Herodotus neque Thucydides quouquo modo meminerunt, nec omnino alius eorum æqualis scriptor, sed sero et vix tandem eorum nomen in Græcia auditum. Gallorum etiam et Hispanorum res usque adeo ignotæ iis fuerunt qui accuratissimi scriptores fuisse perhibentur, in quibus est Ephorus, ut Iberos unam civitatem esse existimaverit, quum tam late in Occidentem fines eorum pateant: et situs eorum, qui nec fuerunt nec fuisse unquam dicti sunt, scribere, tanquam ita illis uterentur, non dubitarunt. Causa vero earum quidem rerum ignorantie fuit, quod illi secum ipsi viverent commercia aliarum gentium aversantes; scriptorum vero mendacii, quod volebant illi quippiam ultra alios memorie mandasse videri. Quomodo ergo mirari convenit, si neque nostra gens plurimis erat nota, neque ad scribendum de se aliquam suppeditavit occasionem, tam longo scilicet intervallo disjuncta a mari, talibus vitæ institutis sese accommodans?

13. Poue igitur nos argumento uti velle Græcorum, quod non sit genus eorum antiquum, eo quod nihil in libris nostris de iis dictum reperitur. Nunc omnino nos risu exciperent, ipsas, ut arbitror, a me nunc allatas proferentes causas, et testes e vicinis regionibus adducerent antiquitatis antæ? Igitur et ego hoc conabor efficere. Ægyptiis enim et Phœnicibus præcipue testibus utar, quum nemo eorum testimonio tanquam falso detrudere potuerit. Videntur enim et maxime in nos iniqui, communiter quidem omnes Ægyptii, Phœnicum vero Tyrii. De Chaldaïs autem nequaquam hoc idem dicere potero, quoniam et generis nostri principes exstiterunt, et propter cognationem in histo-

διὰ τὴν συγγένειαν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀναγραφαῖς Ἰουδαίων μνημονεύουσιν. Ὅταν δὲ τὰς περὶ τούτων πίστεϊς παράσχω, τότε καὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῶν ἀποφανῶ τοὺς μὴ μὴν Ἰουδαίων πεποιηκότας, ἵνα μὴδὲ ταύτην ἐτι τὴν πρόρασιν οἱ βασκαίνοντες ἔλωσι τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀντιλογίας.

ιδ'. Ἀρξομαι δὲ πρῶτον ἀπὸ τῶν παρ' Αἰγυπτίους γραμμάτων. Αὐτὰ μὲν οὖν οὐχ ᾄοντε παρατίθεσθαι κακείνων· Μανεθὼν δ' ἦν τὰ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος, τῆς Ἑλληνικῆς μετασχηκῶς παιδείας, ὡς δηλὸς ἐστὶ· γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πατριον ἱστορίαν, ἐκ τε τῶν ἱερῶν, ὧς φησιν αὐτὸς, μεταφράσας καὶ πολλὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας ἐψευσμένον. Αὐτὸς δὲ τοῖνυν ὁ Μανεθὼν ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Αἰγυπτιακῶν ταῦτα περὶ ἡμῶν γράφει (παραθῆσομαι δὲ τὴν λέξιν αὐτοῦ, καθάπερ αὐτὸν ἐκεῖνον παραγαγὼν μάρτυρα)· « Ἐγένετο βασιλεὺς ἡμῖν, Τίμαχος ὄνομα· ἐπὶ τούτου οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ Θεὸς ἀντέπνευσεν, καὶ παραδόξως ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὴν μερῶν, ἄνθρωποι τὸ γένος ἄσημοι, καταβρασθήσαντες ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευσαν, καὶ βραδίως ἀμαχητὶ ταύτην κατὰ κράτος εἰλόν. Καὶ τοὺς ἡγεμονεύσαντας ἐν αὐτῇ χειρωσάμενοι τὸ λοιπὸν τὰς τε πόλεις ὡμῶς ἐνέπρυσαν καὶ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν κατέσκαψαν· πᾶσι δὲ τοῖς ἐπιχωρίοις ἐχθρότατά πως ἐχρήσαντο, τοὺς μὲν σφάζοντες, τῶν δὲ καὶ τὰ τέκνα καὶ γυναῖδας εἰς δουλείαν ἀγοντες. Πέρας δὲ καὶ βασιλεία ἓνα ἐξ αὐτῶν ἐποίησαν, ᾧ ὄνομα ἦν Σάλατις. Καὶ οὗτος ἐν τῇ Μέμφιδι κατεγίνετο, τὴν τε ἀνο καὶ κάτω χώραν δασμολογῶν καὶ φρουρὰν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύοις· τάτοις καταλείπων τόποις. Μάλιστα δὲ καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν ἠεφαλισάτο μέρη, προορώμενος Ἀσσυρίων, τότε μεζῶν ἰσχυόντων, ἐσομένην ἐπιθυμίαν τῆς αὐτῆς βασιλείας ἐφόδου. Εὐρὼν δὲ ἐν νομῷ τῇ Σαίτῃ πόλιν ἐπικαιροτάτην, καιμένην μὲν πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Βουβακαρίτου ποταμοῦ, καλουμένην δ' ἀπὸ τινος ἀρχαίας θεολογίας Αὐαριν, ταύτην ἐκτίσε τε καὶ τοῖς τείχεσιν ὀχυρωτάτην ἐποίησεν, ἐνοικίσας αὐτῇ καὶ πλῆθος ὀπλιτῶν εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας μυριάδας ἀνδρῶν πρὸς φυλακὴν. Ἐνθάδε κατὰ θέρειαν ἤρχετο, τὰ μὲν σιτομετρῶν καὶ μισθοφορίαν παρεχόμενος, τὰ δὲ καὶ ταῖς ἐξοπλισιαῖς πρὸς φόβον τῶν ἔξωθεν ἐπιμελῶς γυνάξων. Ἀρξας δ' ἐννεακαίδεκα ἔτη τὸν βίον ἐτελεύτησεν. Μετὰ τούτου δὲ ἕτερος ἐβασίλευσε τέσσαρα καὶ τετταράκοντα ἔτη, καλούμενος Βηών. Μεθ' οὗ ἄλλος Ἀπχγνάς, ἑξ καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ μῆνας ἑπτὰ. Ἐπειτα δὲ καὶ Ἀπωφίς ἐν καὶ ἐξήκοντα, καὶ Ἰανίας πεντήκοντα καὶ μῆνα ἓνα. Ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ Ἀσσις ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα καὶ μῆνας δύο. Καὶ οὗτοι μὲν ἑξ ἐν αὐτοῖς ἐγενήθησαν πρῶτοι ἀρχοντες, πολεμοῦντες αἰεὶ καὶ ποθοῦντες μᾶλλον τῆς Αἰγύπτου ἐξῆραι τὴν ῥίξιν. Ἐκαλεῖτο δὲ τὸ σὺμπαν αὐτῶν ἔθνος ὙΚΣΩΣ, τοῦτο δὲ ἐστὶ βασιλεῖς ποιμένες· τὸ γὰρ ὙΚ καθ'

riis suis Judæorum meminerim'. Quum vero de istis probationes afferam, tunc etiam Græcorum historicos memorabo qui Judæorum mentionem fecere, ne quis ex invidia et detractione hujusmodi occasionem arripiat nobis contradicendi.

14. Initium jam faciam ab Ægyptiorum literis. Ipsas quidem eorum literas ut proferam fieri non potest : Manetho autem genere fuit Ægyptius, vir Græcam eruditio-nem assequutus, uti ex eo intelligitur, quod Græce patriam historiam scripserit, eam, ut ipse proficitur, e sacris interpretatus libris ; qui etiam Herodotum in multis convincit de rebus Ægyptiacis per ignorantiam mentitum. Ille certe Manetho historicorum Ægyptiarum secundo ita de nobis scribit (ejus quippe verba proferre libet, ut qui ipsum pro teste producam.) « Regem olim habuimus Timaum, « cujus tempore, quum nobis Deus nescio quo pacto esset « iratior, ex partibus orientalibus homines ignobili genere, « audacia sumpta repentinum hanc in regionem impetum « fecerunt, eamque facile ac sine pugna subegerunt : atque « principibus ejus in suam potestatem redactis, de cetero « et civitates crudeliter incenderunt, et deorum templa « everterunt ; porroque in omnes indigenas inimicissime « se gesserunt, alios quidem perimentes, aliorum vero et « liberos et conjuges in servitutem agentes. Tandem vero « unum ex illis regem crearunt, cui nomen Salatis. Atque « hic in Memphide versabatur, provinciam superiorem et « inferiorem tributariam faciens, præsidiaque in locis op- « portunissimis relinquens. Maxime vero partes mu- « nivit orientales, prospiciens Assyriis, tunc aliis poten- « toribus, futuram cupiditatem invadendi illud ipsum re- « gnum. Quum autem nactus esset in Saite nomo civitatem « opportunissimam ad orientem fluvii Bubastitæ sitam, « quæ ab aliquo antiquæ theologiæ Auaris appeflabatur, et « ipsam ædificavit et muris firmissimis communivit, post- « quam illic collocaverat ad custodiam ejus armatorum mul- « titudinem usque ad cccxl millia virorum. Illuc veniebat « ætatis tempore, tam ut frumenta meteret et conducti- « liis mercedem solveret, quam ut armatos ad terrorum « extraneorum diligenter exerceret. Quum autem regnasset « annis xix, vitam finivit. Post hunc etiam regnavit alter « annis xliiv, Beon nomine. Post quem alius Apachnas « nomine, annis xxxvi et mensibus vii. Dein etiam Apo- « phis lxi, et Janias l et mense uno. Post omnes autem « Assis annis xlix et mensibus ii. Et isti quidem sex inter « eos fuere primi principes, bellum semper gerentes, et « maxime Ægyptum radicitus extinguere cupientes. « Vocabatur autem gens universa Hycsos, id est reges « pastores : Hyc enim in sacra lingua regem sonat, Sos

« ἱερὰν γλῶσσαν βασιλέα σημαίνει, τὸ δὲ ΣΩΣ ποι-
 « μὴν ἔστι καὶ ποιμένες κατὰ τὴν κοινὴν διάλεκτον,
 « καὶ οὕτω συντιθέμενον γίνεται ὙΚΣΩΣ. Τινὲς δὲ
 « λέγουσιν αὐτοὺς Ἀραβας εἶναι. » Ἐν δ' ἄλλῳ ἀντι-
 « γράφῳ οὐ βασιλεῖς σημαίνεσθαι διὰ τῆς τοῦ ὙΚ προσ-
 « ηγορίας, ἀλλὰ τὸναντίον αἰχμαλώτους δηλοῦσθαι ποι-
 « μένας· τὸ γὰρ ὙΚ πάλιν Αἰγυπτιστὶ καὶ τὸ ἈΚ
 « δασυνόμενα αἰχμαλώτους βητικῶς μηνύει. Καὶ τοῦτο μᾶλ-
 « λον πιθανώτερον μοι φαίνεται καὶ παλαιᾶς ἱστορίας ἐχό-
 « μενον. » Τούτους δὲ τοὺς προκατωνομασμένους βασι-
 « λέας τοὺς τῶν ποιμένων καλουμένων καὶ τοὺς ἐξ αὐ-
 « τῶν γενομένων κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου φησὶν ἔτη
 « πρὸς τοῖς πεντακοσίοις ἑνδεκά. Μετὰ ταῦτα δὲ τῶν
 « ἐκ τῆς Θεβαΐδος καὶ τῆς ἄλλης Αἰγύπτου βασιλέων
 « γενέσθαι φησὶν ἐπὶ τοὺς ποιμένας ἐπανάστασιν, καὶ
 « πόλεμον αὐτοῖς συρραγῆναι μέγαν καὶ πολυχρό-
 « νιον. Ἐπὶ δὲ βασιλείῳ, ὃ ὄνομα εἶναι Ἀλίσφρα-
 « γμούθωσις, ἡττωμένους φησὶ τοὺς ποιμένας ὑπ' αὐτοῦ
 « ἐκ μὲν τῆς ἄλλης Αἰγύπτου πάσης ἐκπεσεῖν, κατα-
 « κλεισθῆναι δ' εἰς τόπον, ἀρουρῶν ἔχοντα μυρίων τὴν
 « περίμετρον. Αὐτριν ὄνομα τῇ τόφῳ. Τοῦτον φησὶν δ'
 « Μανεθὼν ἅπαντα τελεῖν τε μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ περι-
 « βαλεῖν τοὺς ποιμένας, ὅπως τὴν τε κτήσιν ἅπασαν
 « ἔλωσιν ἐν ὄχυρῳ καὶ τὴν λεῖαν τὴν ἑαυτῶν. Τὸν δὲ
 « Ἀλίσφραγμούθωσις υἱὸν Θούμμουσιν ἐπιχειροῦσθαι μὲν
 « αὐτοὺς διὰ πολιορκίας εἶλιν κατὰ κράτος, ὁκτὼ καὶ
 « τεσσαράκοντα μυριάσι προσεδρεύσαντα τοῖς τελεῖσιν·
 « ἐπεὶ δὲ τῆς πολιορκίας ἀπέγνω, ποιήσασθαι συμβά-
 « σεις, ἵνα τὴν Αἰγυπτον ἐκλιπόντες ὅποι βούλονται
 « πάντες ἀδλαθεῖς ἀπέλθωσι. Τοὺς δὲ ἐπὶ ταῖς ὁμο-
 « λογίαις πανοικεσία μετὰ τῶν κτήσεων οὐκ ἐλάττους
 « μυριάδων ὄντας εἴκοσι καὶ τεσσάρων ἀπὸ τῆς Αἰγύ-
 « πτου τὴν ἔρημον εἰς Συρίαν ὁδοιπορῆσαι. Φοβου-
 « μένους δὲ τὴν Ἀσσυρίων δυναστείαν (τότε γὰρ
 « ἐκείνους τῆς Ἀσίας κρατεῖν), ἐν τῇ νῦν Ἰουδαίᾳ κα-
 « λουμένη πόλιν οἰκοδομησάμενους τὸσαύταις μυριάσιν
 « ἀνθρώπων ἀρκέσουσαν, Ἱεροσόλυμα ταύτην ὀνομά-
 «σαι. » Ἐν ἄλλῃ δὲ τινὶ βίβλῳ τῶν Αἰγυπτιακῶν Μανεθὼν
 « τοῦτο φησὶν ἔθνος τοὺς καλουμένους ποιμένας αἰχμαλώ-
 « τους ἐν ταῖς ἱεραῖς αὐτῶν βίβλοις γεγράφθαι, λέγων
 « ὁρθῶς. Καὶ γὰρ τοῖς ἀνωτάτω προγόνοις ἡμῶν τὸ
 « ποιμαίνειν πάτριον ἦν, καὶ νομαδικὸν ἔχοντες τὸν βίον
 « οὕτως ἐκαλοῦντο ποιμένες. Αἰχμαλῶτοί τε πάλιν
 « οὐκ ἀλόγως ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἀνεγράφησαν, ἐπειδὴ
 « περὶ ὁ πρόγονος ἡμῶν Ἰώσηπος ἑαυτὸν ἔφη πρὸς τὸν
 « βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων αἰχμαλῶτον εἶναι, καὶ τοὺς
 « ἀδελφούς εἰς τὴν Αἰγυπτον ὕστερον μετεπέμψατο, τοῦ
 « βασιλέως ἐπιτρέψαντος. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν
 « ἄλλοις ποιήσασθαι τὴν ἐξέτασιν ἀκριβεστέραν.
 « 15. Νυνὶ δὲ τῆς ἀρχαιοτάτης ταύτης παρατίθεμαι
 « τοὺς Αἰγυπτίους μάρτυρας. Πάλιν οὖν τὰ τοῦ Μανε-
 « θῶνος πῶς ἔχει πρὸς τὴν τῶν χρόνων τάξιν ὑπογράψω.
 « Φησὶ δὲ οὕτω· « Μετὰ τὸ ἐξελεῖν ἐξ Αἰγύπτου τὸν
 « λαὸν τῶν ποιμένων εἰς Ἱεροσόλυμα ὃ ἐκβλήθη αὐτοὺς

« vero pastorem et pastores secundum dialectum com-
 « munem, unde vox composita Hycsos. Sunt autem qui
 « Arabas illos exstitisse dicant. » In alio autem exem-
 « plari nomine illo Hycsos non reges significari comperi, sed
 « e diverso captivos pastores indicant. Hyc enim iterum
 « Ægyptiaca lingua, et Hac cum aspiratione, captivos pro-
 « prie nominatimque significat. Atque id mihi verisimilius
 « videtur et magis cum antiqua historia censentiens.
 « Prædictos autem reges pastorum nomine appellatos, illo-
 « rumque posteros Ægyptum in sua potestate habuisse
 « dicit annis circiter xi supra quingentos. Tum vero sus-
 « ceptam adversus pastores a Thebaidis ac reliquæ Ægypti
 « regibus expeditionem, bellumque grave ac diuturnum
 « inter ipsos conflatum fuisse. Sub rege autem cui Ali-
 « sphragmuthosis nomen erat, debellatos pastores illos, ac
 « reliqua Ægypto pulsos, unum in locum inclusos esse
 « tradit, cujus ambitus decem jugerum millia contineret.
 « Auaris locus ille dicebatur. Hunc Manetho dicit uni-
 « versum a pastoribus ingenti validoque muro septum ac
 « munitum, ut quicquid sibi fortunarum esset ac prælie-
 « id omne tutum ac securum habere possent. At vero
 « Alisphragmuthoseos filium Thummosin CCCCLXXX millium
 « hominum exercitu muros obsedis, atque ipsos per
 « vim expugnare conatum illum quidem, sed, obsidionis
 « exitu desperato, cum iisdem ea conditione pepigisse, ut,
 « Ægypto relicta, omnes quocunque vellent sine ullo suo
 « detrimento commigrarent. Eos igitur cum universis fa-
 « miliis atque omni possessione sua, uti per ictum sœdus
 « poterant, haud pauciores CCXL millibus ab Ægypto per
 « solitudinem in Syriam tetendisse. Quod autem sibi ab
 « Assyriorum principatu metuerent (tum enim illos Asiam
 « tenuisse), in ea quam hodie Judæam appellamus regione
 « urbem ædificasse, quæ tot hominum millia caperet,
 « eandemque Hierosolyma nominasse. » In alio vero quo-
 « dam de rebus Ægyptiacis libro Manetho dicit, « hanc gen-
 « tem pastores appellatam, captivos in sacris suorum libris
 « haberi; » idque recte. Nam antiquis progenitoribus nostris
 « patrium erat greges pascere: et pascualem agentes vitam,
 « inde pastores vocabantur. Rursusque captivi non temere
 « in Ægyptiorum libris dicti sunt, quoniam progenitor noster
 « Josephus dixit ad Ægyptiorum regem, se captivum esse,
 « et postea fratres in Ægyptum evocavit regis permissu. Sed
 « de istis quidem alibi inquisitionem faciam diligentem.

15. Nunc autem hujus antiquitalis testes produco
 « Ægyptios. Itaque rursus ea quæ tradidit Manetho, ad
 « quod tempus referantur, subjiciam. Sic enim ait: « Post-
 « quam ex Ægypto egressus est Pastorum populus ad Hie-
 « rosolyma, qui illos ex Ægypto pepulit rex Tellunœis.

« ἔξ Αἰγύπτου βασιλεὺς Τέθμωσις, ἐβασίλευσε μετὰ
 « ταῦτα ἑτὶ εἰκοσι πέντε καὶ μῆνας τέσσαρας, καὶ
 « ἐτελεύτησε, καὶ παρέλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ υἱὸς
 « Χέβρων ἑτὶ τριακάδεκα. Μεθ' οὗ Ἀμένωρις εἰκοσι
 6 « καὶ μῆνας ἑπτὰ. Τοῦ δὲ ἀδελφῆ Ἀμεσσις εἰκοσι ἑν
 « καὶ μῆνας ἑννέα. Τῆς δὲ Μήφρης δώδεκα καὶ μῆνας
 « ἑννέα. Τοῦ δὲ Μηφραμούθωσις εἰκοσι πέντε καὶ
 « μῆνας δέκα. Τοῦ δὲ Θμῶσις ἑννέα καὶ μῆνας ὀκτώ.
 « Τοῦ δ' Ἀμένωρις τριάκοντα καὶ μῆνας δέκα. Τοῦ
 10 « δὲ Ὀρος τριάκοντα ἕξ καὶ μῆνας πέντε. Τοῦ δὲ θυ-
 « γάτρῃ Ἀκεγχρῆς δώδεκα καὶ μῆνα ἕνα. Τῆς δὲ 'Ρά-
 « θωσις ἀδελφὸς ἑννέα. Τοῦ δὲ Ἀκεγχρῆς δώδεκα
 « καὶ μῆνας πέντε. Τοῦ δ' Ἀκεγχρῆς ἑτερος δώδεκα
 « καὶ μῆνας τρεῖς. Τοῦ δὲ Ἀρμαῖς τέσσαρα καὶ μῆνα
 15 « ἕνα. Τοῦ δὲ Ῥαμέσσης ἑν καὶ μῆνας τέσσαρας.
 « Τοῦ δὲ Ἀρμέσσης Μιαμμοῦ ἑξήκοντα ἕξ καὶ μῆνας
 « δύο. Τοῦ δὲ Ἀμένωρις δέκα καὶ ἑννέα καὶ μῆνας
 « ἕξ. Τοῦ δὲ Σίθωσις, καὶ Ῥαμέσσης, ἱππικὴν καὶ
 « ναυτικὴν ἔχων δύναμιν. Οὗτος τὸν μὲν ἀδελφὸν
 20 « Ἀρμαῖν ἐπιτροπὸν τῆς Αἰγύπτου κατέστησε, καὶ
 « πᾶσαν μὲν αὐτῷ τὴν ἄλλην βασιλικὴν περιέθηκεν
 « ἐξουσίαν, μόνον δὲ ἐντεταλτο διάδημα μὴ φορεῖν,
 « μηδὲ τὴν βασιλίδαν μητέρα τε τῶν τέκνων ἀδικεῖν,
 « ἀπέχεσθαι δὲ καὶ τῶν ἄλλων βασιλικῶν παλλακίδων.
 25 « Αὐτὸς δὲ ἐπὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην καὶ πάλιν Ἀσου-
 « ρίους τε καὶ Μήδους στρατεύσας, ἅπαντας, τοὺς μὲν
 « δόρατι, τοὺς δὲ ἀμαχητὶ, φόβῳ δὲ τῆς πολλῆς ду-
 « ναμείας, ὑποχειρίους ἐλαβε. Καὶ μέγα φρονήσας
 « ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις, ἔτι καὶ θαρσαλεώτερον ἐπορεύετο,
 30 « τὰς πρὸς ἀνατολὰς πόλεις τε καὶ χώρας καταστρεφό-
 « μενος. Χρόνου τε ἱκανοῦ γεγονότος, Ἀρμαῖς ὁ κα-
 « ταλειφοῦς ἐν Αἰγύπτῳ πάντα τοῦ μπαλιν οἷς ἀδελφὸς
 « παρήγει μὴ ποιεῖν ἀδελφῶς ἐπραττεν καὶ γὰρ τὴν
 « βασιλίδαν βιαίως ἔσχε, καὶ ταῖς ἄλλαις παλλακίσιν
 35 « ἀπειδῶς διετελεῖ χρώμενος· πειθόμενος δὲ ὑπὸ τῶν
 « φίλων διάδημα ἐφόρει, καὶ ἀντὶ τῆς τοῦ ἀδελφῶ. Ὁ
 « δὲ τεταγμένος ἐπὶ τῶν ἱερῶν τῆς Αἰγύπτου γράψας
 « βιβλίον ἐπεμψε τῷ Σεθῶσι, δηλῶν αὐτῷ πάντα,
 « καὶ ὅτι ἀντήρεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀρμαῖς. Παρα-
 40 « γρῆμα οὖν ὑπέστρεψεν εἰς Πηλοῦσιον, καὶ ἐκράτησε
 « τῆς ἰδίας βασιλείας. Ἡ δὲ χώρα ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ
 « αὐτοῦ ὀνόματος Αἰγύπτος. Λέγει γὰρ ὅτι ὁ μὲν
 « Σίθωσις ἐκαλεῖτο Αἰγύπτος, Ἀρμαῖς δὲ ὁ ἀδελφὸς
 « αὐτοῦ Δαναός. »
 45 « Ταῦτα μὲν ὁ Μανεθῶν. Ἀλλὸν δὲ ἔστιν ἐκ τῶν
 « εἰρημένων ἑτῶν τοῦ χρόνου συλλογισθέντος ὅτι οἱ κα-
 « λούμενοι ποιμένες, ἡμέτεροι δὲ πρόγονοι, τρισὶ καὶ
 « ἐνενήκοντα καὶ τριακοσίοις πρόσθεν ἔτεσιν ἐκ τῆς Αἰ-
 « γύπτου ἀπαλλαγέντες τὴν χώραν ταύτην ἐπώκησαν ἢ
 50 « Δαναὸν εἰς Ἄργος ἀφικέσθαι. Καίτοι τοῦτον ἀρχαιό-
 « τατον Ἀργεῖοι νομίζουσι. Δύο τοίνυν ὁ Μανεθῶν ἡμῖν
 « τὰ μέγιστα μεμαρτύρηκεν ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις
 « γραμμάτων· πρῶτον μὲν τὴν ἐτέρωθεν ἀφίξιν εἰς Αἰγυ-
 « πτον, ἔπειτα δὲ τὴν ἐκεῖθεν ἀπαλλαγὴν, οὕτως ἀρ-

« postea regnavit annis viginti et quinque, et mensibus
 « quattuor, et defunctus est : regnumque accepit filius
 « ejus Chebron, regnans annos tredecim. Post quem Aco-
 « nophis, annis viginti et mensibus vii. Hujus autem soror
 « Amessis, annis xxi et mensibus ix. Post hanc Mephres
 « annis xii et mensibus ix. Post hunc Mephramuthosis
 « annis xxv et mensibus x. Post eum Thmosis annis ix et
 « mensibus viii. Post eum Amenophis annis xxx et mensi-
 « bus x. Post eum Orus annis xxxvi et mensibus v. Hujus
 « autem filia Acenchres annis xii et mense i. Post eam fra-
 « ter Rathotis annis ix. Post hunc Acenchres annis xii et
 « mensibus v. Post hunc Acenchres alter annis xii et
 « mensibus iii. Post hunc Armais annis iv et mense i. Post
 « hunc Ramesses anno i et mensibus iv. Post hunc Armes-
 « ses Miammi annis lxi et mensibus ii. Post hunc Ameno-
 « phis annis xix et mensibus vi. Post hunc Sethosis, et
 « Ramesses, qui plurimas copias habuit equestres et nava-
 « les. Hic fratrem quidem Armain procuratorem Ægypti
 « constituit, et reliquam ei omnem regalem contulit potesta-
 « tem, tantummodo autem ei injunxit ne coronam gesta-
 « ret, neque reginam matremque liberorum injuria affice-
 « ret, insuperque ut abstineret ab ceteris regalibus concubi-
 « nis. Ipse vero in Cyprum et Phœnicen, rursusque in
 « Assyrios et Medos expeditione suscepta, universos, alios
 « quidem ferro, alios vero sine pugna magnæ suæ potesta-
 « tis terrore sibi subjugavit : atque prospero rerum suc-
 « cessu valde elatus, aliquanto audacius progrediebatur,
 « orientales urbes et provincias subvertendo. Quod tempus
 « quum in longum protraheretur, Armais, qui in Ægypto
 « fuerat relictus, omnia contra quam frater monuerat ne
 « faceret, sine timore faciebat : nam et reginæ vim inferbat,
 « ceterisque concubinis ad libitum misceri non cessabat :
 « persuasusque ab amicis corona utebatur, et contra fratrem
 « insurgabat. Is vero qui constitutus erat super sacra Ægy-
 « ptiacæ, codicillis Sethosi misit, eum de omnibus certiore
 « faciens, quodque frater ipsius Armais contra eum bellum
 « moveret. Illico igitur Pelusium reversus est, et pro-
 « prium tenuit regnum. Provincia vero ex ejus nomine
 « appellata est Ægyptus. Dicit enim quod Sethosis qui-
 « dem Ægyptus vocabatur, Armais autem frater ejus Da-
 « naus. »

16. Atque hæc quidem Manetho. Ergo si tenipus ad
 initam annorum istorum rationem exigemus, constabit
 omnino, quos Pastores ipsi vocabant, majores nostros, an-
 nis ante tribus et nonaginta supra trecentos, ubi ex Ægypto
 migrassent, regionem illam insedissee, quam Danaus Argos
 venisset, qui tamen ab Argivis pro antiquissimo celebratur.
 Ita duo nobis eaque sane præcipua, hoc Manethonis, quod
 Ægyptiarum literarum fidem sequitur, testimonio confecta
 sunt : alterum, eos in Ægyptum aliunde profectos esse ;
 alterum, indidem ipsos alio commigrasse, quod etiam po-

χαίν τοῖς χρόνοις, ὡς ἔγγυς· που προτερῆν αὐτὴν τῶν Ἰλιακῶν ἔτσι χιλιόσις. Ὑπὲρ ὧν δ' ὁ Μανεθὼν οὐκ ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις γραμμάτων, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ὁμολόγηκεν, ἐκ τῶν ἀδοξότους μυθολογουμένων προτίθεικεν, ὥστερον ἐξελέντω κατὰ μέρος, ἀποδεικνύς τὴν ἀπίθανον αὐτοῦ ψευδολογίαν.

ἱ'. Βούλομαι τοίνυν ἀπὸ τούτων ἔτι μεταλθεῖν ἐπὶ τὰ παρὰ τοῖς Φοίνιξιν ἀναγεγραμμένα περὶ τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ τὰς εἰς ἐκείνων μαρτυρίας παρασχέιν. Ἔστι τοίνυν παρὰ Τυρίοις πολλῶν ἐτῶν γράμματα, δημοσίᾳ γεγραμμένα καὶ πεφυλαγμένα λίαν ἐπιμελῶς, περὶ τῶν παρ' αὐτοῖς γενομένων καὶ πρὸς ἀλλήλους πραχθέντων μνήμης ἀξίων. Ἐν τούτοις γέγραπται ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ὥκλοδομήθη ναὸς ὑπὸ Σολομῶνος τοῦ βασιλέως, ἔτσι θάττον ἑκατὸν τσσαράκοντα καὶ τρισὶν καὶ μηνὶ ὅκτω τοῦ κτίσαι Τυρίου Καρχηδόνα, ἀνεγάρη δὲ παρ' ἐκείνοις ἡ τοῦ ναοῦ κατασκευὴ τοῦ παρ' ἡμῖν. Εἴρωμος γὰρ ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς φίλος ἦν τοῦ βασιλέως ἡμῶν Σολομῶνος, πατρικὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν διαδεδεγμένος. Αὐτὸς οὖν συμριλιστιμούμενος εἰς τὴν τοῦ κατασκευάσματος τῇ Σολομῶνι λαμπρότητα, χρυσίου μὲν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἔδωκε τάλαντα, τεμὼν δὲ καλλίστην ὕλην ἐκ τοῦ ὄρους, ὃ καλεῖται Αἰθάνος, εἰς τὸν ὄροφον ἀπέστειλεν. Ἀνταδωρήσατο δὲ αὐτὸν ὁ Σολομῶν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ γῇ κατὰ χώραν τῆς Γαλιλαίας τῇ Χαβουλὼν λεγομένῃ. Μάλιστα δὲ αὐτοὺς εἰς φιλίαν τῆς σοφίας συνῆγεν ἐπιθυμία· προβλήματα γὰρ ἀλλήλοις ἀντεπέστελλον λύειν κελεύοντες, καὶ κρείττων ἐν τούτοις ἦν ὁ Σολομῶν καὶ τῶν ἄλλων σοφώτερος. Σώζονται δὲ μέχρι νῦν παρὰ τοῖς Τυρίοις πολλαὶ τῶν ἐπιστολῶν, ἃς ἐκείνοι πρὸς ἀλλήλους ἔγραψαν. Ὅτι δ' οὐ λόγος ἐστὶν ὑπ' ἐμοῦ συγκαίμενος ὁ περὶ τῶν παρὰ τοῖς Τυρίοις γραμμάτων παραθήσομαι μάρτυρα Δίον, ἄνδρα περὶ τὴν Φοινικικὴν ἱστορίαν ἀκριβῆς γεγονέναι πεπιστευμένον. Οὗτος τοίνυν ἐν ταῖς περὶ Φοινικῶν ἱστορίαις γράζει τὸν τρόπον τοῦτον· « Ἀδιόβλου τελευτήσαντος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος ἐβασίλευσεν. Οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε, καὶ μείζον τὸ ἄστυ » « πεποίηκε, καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερόν καθ' » « ἑαυτὸν ἐν νήσῳ, χώσας τὸν μεταξὺ τόπον, συνῆψε » « ἑὰς δὲ εἰς τὸν Αἰθάνον ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν » « ναῶν κατασκευήν. Τὸν δὲ τυραννοῦντα Ἱεροσολύμων Σολομῶνα πέμψαι φασὶ πρὸς τὸν Εἴρωμον αἰνύματα καὶ παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἄξιον, τὸ δὲ μὴ δυνηθέντα διακρίναι τῷ λύσαντι χρήματα ἀποτίναι. Ὁμολογήσαντα δὲ τὸν Εἴρωμον καὶ μὴ δωρηθέντα λῦσαι τὰ αἰνύματα πολλὰ τῶν χρημάτων εἰς τὸ ἐπιζήμιον ἀναλῶσαι. Ἐἴτα δὴ Ἀδιόβλον τινὰ Τύριον ἄνδρα τὰ προτεθέντα λῦσαι, καὶ αὐτὸν ἄλλα προβαλεῖν ἃ μὴ λύσαντα τὸν Σολομῶνα πολλὰ τῶν Εἰρώμων προσαποτίσαι χρήματα. Διὸς μὲν οὕτω περὶ τῶν προειρημένων ἡμῖν μακαρτύρηκεν.

sterius adeo vetustum, ut Trojana tempora annis prope mille antecederet. Ista vero quæ Manetho non ex literis Ægyptiacis, sed, sicut ipse professus est, ab incertis auctoribus memorata, adjecit, postea particulatim excutiam, ea mendacia esse ostendens sine verisimilitudine conficta.

17. Volo jam ab istis transire etiam ad ea, quæ apud Phœnices de nostro genere conscripta sunt; et in hanc rem testimonia ex illis afferam. Apud Tyrios sane literæ sunt a multis annis consignatæ publicis monumentis, et magna cum cura adservatæ, ad ea spectantes quæ memoria digna ab ipsis gesta erant et cum aliis intercesserant. In istis scriptum est, a Solomone rege Hierosolymis templum fuisse constructum, annis cxxvii et mensibus octo priusquam a Tyriis Carthago ædificaretur, atque in illa templi nostri instructio descripta legitur. Hiromus enim Tyriorum rex amicus erat nostri Solomonis, patris in amicitia cum eo inita successor. Is itaque suam Solomoni munificentiam exhibens ad claritatem fabricæ, auri quidem talenta centum et viginti donavit; quumque pulcherrimam silvam ex monte, cui nomen Libanus, excidisset, lignum ad tecti contignationem misit: Solomon vero donis et aliis quamplurimis eum remuneravit, et terra in Galilee regione quæ Chabulon dicitur. Præcipue autem illos sapientiæ studium ad invicem constrinxit: problemata enim solvenda mutuo mittebant, et in his superior usquequaque erat Solomon, inque ceteris sapientia præstare visus est. Hactenus vero plures ex epistolis, quas illi ad se invicem scripserunt, apud Tyrios asservantur. Quod autem sermo de Tyriorum literis a me non fingitur, testem producā Dium, virum qui Phœnicum historiam accurate scripsisse creditur. Ille igitur in suis de Phœnicibus historiis in hunc modum scribit: « Abihalo vivis erepto, » « filius ejus Hiromus regnavit. Hic partes urbis orientales » « aggere cinxit et ampliorem eam reddidit; et Olympii Jovis » « templum, ab omni vicinarum aedium strue æjunctum et » « in insula positum, aggere interjecto copulavit urbi, et » « aureis donariis exornavit, ascendensque in Libanum materiam cecidit ad sanorum exstructionem. Regem autem » « Hierosolymorum Solomonem ad eum ajunt ænigmata » « misisse et ab eo alia repoposcisse ea lege, ut qui dissolvere » « non posset, dissolventi pecunias penderet. Quam conditionem quum Hiromus accepisset, nec resolvere ambages potuisset, multam ingentem pecuniarum rependisse. » « Tunc virum quendam Tyrium nomine Abdemonum existisse, qui problemata solveret aliaque invicem proponeret: » « quæ quum Solomon non solvisset, pecunias multas Hiromus insuper rependisse. » Ita quidem Dius de iis quæ supra diximus testatus est.

τασκευῆς ἢ τῶν προγόνων ἡμῶν εἰς τὴν χώραν ἀφίξεις·
 ὅτε γὰρ αὐτὴν πᾶσαν πολέμῳ παρέλαβον, τότε τὸν
 νῶον κατεσκεύασαν. Καὶ ταῦτα σαφῶς ἐκ τῶν ἱερῶν
 γραμμάτων ὑπ' ἐμοῦ δεδηλωται διὰ τῆς ἀρχαιολο-
 γίας.

19. Λέξω δὲ νῦν ἡδὴ τὰ παρὰ Χαλδαίοις ἀναγε-
 γραμμένα καὶ ἱστορούμενα περὶ ἡμῶν, ἅπερ ἔχει πολλὴν
 ὁμολογίαν καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοῖς ἡμετέροις γράμ-
 μασιν. Μάρτυς δὲ τούτων Βηρωσσός, ἀνὴρ Χαλδαῖος·
 10 μὲν τὸ γένος, γινώριμος δὲ τοῖς περὶ παιδείαν ἀνα-
 στρεφομένοις, ἐπειδὴ περὶ τε ἀστρονομίας καὶ περὶ τῶν
 παρὰ Χαλδαίους φιλοσοφούμενων αὐτὸς εἰς τοὺς Ἑλ-
 ληνας ἐξήνεγκε τὰς συγγραφάς. Οὗτος τοῖνον δὲ Βηρωσ-
 σὸς ταῖς ἀρχαιοτάταις ἐπακολουθῶν ἀναγραφαῖς περὶ
 15 τε τοῦ γενομένου κατακλισμοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ φθορᾶς
 τῶν ἀνθρώπων, καθάπερ Μωϋσῆς οὕτως ἱστορεῖ· καὶ
 περὶ τῆς λάρνακος, ἐν ἣ Νῶχος ὁ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρ-
 χηγὸς διεσώθη, προσενηθείτης αὐτῆς ταῖς ἀκρωρείαις
 τῶν Ἀρμενίων ὄρων. Εἴτα τοὺς ἀπὸ Νῶχου καταλέ-
 20 γων καὶ τοὺς χρόνους αὐτοῖς προστίθει, ἐπὶ Ναβοπα-
 λάσσαρον παραγίνεται, τὸν Βαβυλῶνος· καὶ Χαλδαίων
 βασιλέα, καὶ τὰς τούτου πράξεις ἀφηγούμενος λέγει,
 « τίνα τρόπον πέμψας ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν
 « ἡμετέραν γῆν τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ Ναβουχοδονόσορον
 25 « μετὰ πολλῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ περ ἀριστάτης αὐ-
 « τοὺς ἐπύθετο, πάντων ἐκράτησε, καὶ τὸν ναὸν ἐνέ-
 « κρησε τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις, δλωσ τε πάντα τὸν παρ'
 « ἡμῶν λαὸν ἀναστήσας εἰς Βαβυλῶνα μετέωκισεν.
 « Συνέβη δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐρημωθῆναι χρόνον ἑτῶν
 30 « ἐβδομήκοντα μέχρι Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως. »
 Κρατῆσαι δὲ φησι τὸν Βαβυλώνιον Αἰγύπτου, Συρίας,
 Φοινίκης, Ἀραβίας, πάντας δὲ ὑπερβαλλόμενον ταῖς
 πράξεσι τοὺς πρὸ αὐτοῦ Χαλδαίων καὶ Βαβυλωνίων
 βεβασιλευκότας. Ἐνὶ ἐξῆς ὑποκαταβάς ὀλίγον δὲ Βη-
 35 ρωσσὸς πάλιν παρὰτίθεται ἐν τῇ τῆς ἀρχαιότητος
 ἱστοριογραφίᾳ· αὐτὰ δὲ παραθήσομαι τὰ τοῦ Βηρωσσοῦ
 τούτου ἔχοντα τὸν τρόπον· « Ἀκούσας δ' ὁ πατὴρ
 « αὐτοῦ Ναβοπαλάσσαρος ὅτι ὁ ταταγμένος σατράπης
 « ἐν τε Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς περὶ τὴν Συρίαν τὴν Κοίλιν
 40 « καὶ τὴν Φοινίκην τόποις ἀποστάτης γέγονεν, οὐ δυ-
 « νάμενος αὐτὸς ἐτι κακοπαθεῖν, συστήσας τῷ υἱῷ
 « Ναβουχοδονόσορῳ ὄντι ἐτι ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς
 « δυνάμεως, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν. Συμμίξας δὲ
 « Ναβουχοδονόσορος τῷ ἀποστάτῃ καὶ παραταξάμενος
 45 « αὐτοῦ τε ἐκυρίευσεν καὶ τὴν χώραν ἐξαυτῆς ὑπὸ τὴν
 « αὐτοῦ βασιλείαν ἐποίησεν. Τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ συν-
 « ἔβη Ναβοπαλασσάρῳ κατὰ τούτον τὸν καιρὸν ἀρρω-
 « στήσαντι ἐν τῇ Βαβυλωνίων πόλει μεταλλάξαι τὸν
 « βίον, ἐτὶ βεβασιλευκότι εἰκοσιν ἐννέα. Αἰσθόμενος
 50 « δὲ μετ' οὐ πολὺ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Ναβουχο-
 « δονόσορος, κατὰστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον πρά-
 « γματα καὶ τὴν λοιπὴν χώραν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους
 « Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων καὶ Σύρων καὶ τῶν κατὰ
 « τὴν Αἴγυπτον ἔθνων συντάξας τισὶ τῶν φίλων μετὰ

nitorum nostrorum in hanc regionem adventus : quum enim
 eam universam debellasset, tum demum templum ædificare
 cœperunt. Et hæc aperte ex sacris literis a me declarata
 sunt in Antiquitatum libris.

19. Jam vero ea nunc referam quæ de nobis apud Chal-
 daeos literarum monumentis mandata sunt, quæ cum
 libris nostris etiam super aliis rebus in plerisque con-
 sentiunt. Testis autem horum est Berosus, vir genere
 quidem Chaldaeus, iis vero non ignotus qui in literarum
 studiis versantur, quoniam scripta de astronomia et Chal-
 daeorum philosophia ipse Græcorum in usum edidit. Is
 igitur Berosus, antiquissimas sequutus historias, de di-
 luvio et hominibus in eo pereuntibus eadem plane ac
 Moyses narravit : simul et de arca in qua Noeus generis
 nostri princeps servatus est, ipsa scilicet in summitatem
 montium Arineniorum delata. Deinde ortos a Noeo nume-
 rans et sua quibusque tempora assignans, ad Nabopalassa-
 rum tandem venit, Babylonis et Chaldaeorum regem, resque
 ab eo gestas memorans refert « quemadmodum in Ægyptum
 « et terram nostram misso filio suo Nabuchodonosoro
 « multis cum copiis, postquam ens defecisse intellexit,
 « omnes devicit, et templum Hierosolymitanum incendit,
 « cunctumque gentis nostræ populum suis e sedibus excita-
 « tum Babylonem tulit. Unde et civitatem contigit desolatam
 « mansisse annis LXX usque ad Cyrum regem Persarum. »
 Dicit insuper quod Babylonius tenuerit Ægyptum, Syriam,
 Phœnicen, Arabiam; quodque priores Chaldaeorum et
 Babyloniorum reges universos rebus a se gestis superarit.
 Deinde inferius paullo hæc iterum refert Berosus in Anti-
 quitatibus : ipsa vero Berosi verba proferam, ad hunc
 modum se habentia : « Quum autem audisset pater ejus
 « Nabopalassar, eum, qui in Ægypto et Cœle-Syria et
 « Phœnice præpositus fuerat, satrapen ab eo defecisse, ipse,
 « ferendis laboribus per ætatem impar, filio Nabuchodono-
 « soro ætate valenti tradidit partem exercitus, misitque ad
 « illum bello persequendum. Nabuchodonosorus autem,
 « cum satrapa defectore congressus, idque justa acie, et
 « devicit eum et regionem illico in regni sui ditionem rede-
 « git. At sub id tempus evenit ut Nabopalassar pater,
 « quum morbum contraxisset, in urbe Babyloniorum diem
 « obiret supremum, postquam regnarat annis XIX. Nabu-
 « chodonosorus autem, quum non multo post patris interi-
 « tum accepisset, rebusque in Ægypto et reliqua regione
 « ordinatis, Judæorum et Phœnicum ac Syrorum et gen-
 « tium in Ægypto captivis amicorum quorundam fidei

« βαρυνάτης δυνάμεως καὶ τῆς λοιπῆς ὠφελείας ἀνα-
 « κομίζειν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς δρμήσας ὀλιγοστός
 « παρεγένετο διὰ τῆς ἐρήμου εἰς Βαβυλῶνα. Κατα-
 « λαβὼν δὲ τὰ πράγματα διοικούμενα ὑπὸ Χαλδαίων
 « καὶ διατηρουμένην τὴν βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου
 « αὐτῶν, κυριεύσας ἐξ ὀλοκλήρου τῆς πατρικῆς ἀρ-
 « χῆς, τοῖς μὲν αἰχμαλώτοις παρχγενομένοις συνέταξεν
 « αὐτοῖς ἀποικίας ἐν τοῖς ἐπιτηδαιοτάτοις τῆς Βαβυλω-
 « νίας τόποις ἀποδεῖξαι, αὐτὸς δὲ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ
 10 « πολέμου λαφύρων τὸ τε Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ
 « κοσμήσας φιλοτίμως, τὴν τε ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς
 « πόλιν ἀνακαινίσας καὶ ἑτέραν ἐξωθεν προσχαρισάμε-
 « νος πρὸς τὸ μακρὴν δύνασθαι τοὺς πολιορκούντας τὸν
 « ποταμὸν ἀναστρέφοντας ἐπὶ τὴν πόλιν κατασκευάζειν,
 15 « ὑπερβάλλετο τρεῖς μὲν τῆς Ἰνδον πώλεως περιβόλους,
 « τρεῖς δὲ τῆς ἔξω τούτων, τοὺς μὲν ἐξ ὀπτῆς πλίνθου
 « καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς πλίνθου. Καὶ τει-
 « χίσας ἀξιολόγως τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας κο-
 « σμήσας ἱεροσπεπῶς, προσκατεσκευάσατο τοῖς πατριχοῖς
 20 « βασιλεῖσις ἑτέρα βασιλεία ἐχόμενα ἐκείνων, ὑπεραί-
 « ροντα ἀνάστημα καὶ τὴν πολλὴν πολυτέλειαν. Μα-
 « κρὰ δ' Ἰσως ἔσται ἐάν τις ἐξηγήται, πλὴν ὅσα γε εἰς
 « ὑπερβολὴν ὡς μεγάλα καὶ ὑπερήφανα συνετελέσθη
 « ἡμέραις πεντεκαίδεκα. Ἐν δὲ τοῖς βασιλεῖσις τοῦ-
 25 « τοῖς ἀναλήμματα λίθινα ὠψιὰ ἀνοικοδομήσας καὶ
 « τὴν ὅσιν ἀποδοὺς ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι, καταρυτεύ-
 « σας δένδρεσι παντοδαποῖς, ξειργάσατο, καὶ κατα-
 « σκευάσας τὸν καλούμενον κρεμαστὸν παράδεισον, διὰ
 « τὸ τὴν γυναικα αὐτοῦ ἐπιθυμεῖν τῆς ὁρείας διαθέ-
 30 « σεις, τεθραμμένην ἐν ταῖς κατὰ τὴν Μηδίαν τό-
 « ποις. »

κ'. Ταῦτα μὲν οὗτος ἰστόρησε περὶ τοῦ προσηρημέ-
 νου βασιλέως, καὶ πολλὰ πρὸς τούτοις ἐν τῇ τρίτῃ βί-
 βλῳ τῶν Χαλδαίων, ἐν ᾗ μέμνεται τοῖς Ἑλληνικοῖς
 35 συγγραφεῦσιν ὡς μάτην οἰομένοις ὑπὸ Σεμιράμεως τῆς
 Ἀσσυρίας κτισθῆναι τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὰ θαυμάσια
 κατασκευασθῆναι περὶ αὐτὴν ὑπ' ἐκείνης ἔργα ψευδῶς
 γεγραφόσι. Καὶ κατὰ ταῦτα τὴν μὲν τῶν Χαλδαίων
 γραφὴν ἀξιοπίστον ἡγήσαν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀρ-
 40 γείοις τῶν Φοινίκων σύμφωνα τοῖς ὑπὸ Βηρώσου λεγο-
 μένοις ἀναγράφεται περὶ τοῦ τῶν Βαβυλωνίων βασι-
 λέως, ὅτι καὶ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Φοινίκην ἄπασαν
 ἐκείνους καταστρέψατο. Περὶ τούτων γοῦν συμφωνεῖ καὶ
 Φιλόστρατος ἐν ταῖς ἱστορίαις, μεμνημένος τῆς Τύρου
 45 πολιορκίας, καὶ Μεγασθένης ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδι-
 κῶν, δι' ἧς ἀποφαίνεται πειρᾶται τὸν προσηρημένον βα-
 σιλέα τῶν Βαβυλωνίων Ἡρακλέους ἀνδρεία καὶ με-
 γέθει πράξεων διενηγοῦναι· καταστρέφασθαι γὰρ
 αὐτὸν φησι καὶ Λιβύης τὴν πολλὴν καὶ Ἰδρίαν. Τὰ
 50 δὲ περὶ τοῦ ναοῦ προσηρημένα τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅτι
 καταπρήσθη μὲν ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων ἐπιστρατευσάν-
 των, ἤρξατο δὲ πάλιν ἀνοικοδομῆσθαι Κύρου τῆς
 Ἀσίας τὴν βασιλείαν παρεληφότος, ἐκ τῶν Βηρώσου
 σαφῶς ἐπιδειχθήσεται παρατεθέντων. Λέγει γὰρ οὗτω

« commendatis, ut eos una cum gravis armaturae militibus
 « et impedimentis in Babyloniam deportarent, ipse cum
 « paucis itinere per desertum facto Babylonem venit. Po-
 « titus autem rerum quas Chaldaei administrabant, regi-
 « que sibi ab eorum potissimo adservati, totum patris quod
 « fuerat imperium adeptus, captivis quidem, ubi eo vene-
 « rant, colonias in Babylonie locis maxime opportunis
 « assignari jussit : ipse vero postquam de belli manibus
 « Beli templum reliquaque largiter ornaverant, urbemque
 « Babylonis quae jam erat, nova etiam altera extrinsecus
 « addita, instauraverat, ne possent posthac qui ad urbem
 « venirent obsidendam abacto flumine eam aggredi, ternos
 « quidem interiori urbi ternosque pariter exteriori murorum
 « ambitus circumdedit, partim quidem e cocto latere et
 « bitumine, partim vero ex eodem latere solo. Quumque
 « urbem bene munivisset, et portas magnifice adornasset,
 « paternae regiae contiguam aliam exstruxit, supereminen-
 « tem et altitudine et plurimo splendore. Longum fortasse
 « esset ejus descriptionem facere : sufficerit dicere hoc
 « opus et magnitudine et omni rerum paratu eximium intra
 « dies perfectum esse quindecim. In hac autem regia
 « pilas e lapidibus exstruxit excelsas, easdemque omnis
 « generis arboribus conatlas, ut speciem montibus quam
 « simillimam referrent, elaboravit, facto etiam paradiso,
 « qui nuncupatur pensilis, quod uxor ejus, utpote in
 « Mediae locis educata, montosi situs desiderio teneretur. »

20. Atque haec quidem Berosus de rege praedicto retulit,
 insuperque multa in tertio Chaldaeorum libro, in quo re-
 prehendit historicos Graecos, ut qui vane arbitrentur a Se-
 mirami Assyria Babylonem edificatam, falsoque scripserint
 miranda opera illic ab ipsa fuisse constructa. Atque in
 istis Chaldaeorum quidem historia fide digna habenda est ;
 maxime quod in archivis Phoenicum scripta reperiantur
 quae cum his conveniunt a Beroso narratis de rege Babylo-
 niorum, Syriam scilicet et universam Phoenicem illam sub-
 egisse. His sane adstipulatur Philostratus in Historiis,
 quo in loco Tyri obsidionis meminit ; et Megasthenes in
 quarto volumine rerum Indicarum, ubi ostendere contem-
 nit praedictum Babyloniorum regem fortitudine Hercu-
 lem et magnitudine praestitisse : dicit enim eum Libyae
 bonam partem et Iberiam subjugassee. Quae vero de Hie-
 rosolymorum templo jam dicta sunt, concrematum esse
 a Babyloniorum exercitu, et ceptum rursus aedificari, quum
 Cyrus Asiae imperium accepisset, ex iis quae praeterea re-
 fert Berosus clare manifestabimus. Sic enim in libro tertio

διὰ τῆς τρίτης. « Ναβουχοδονόσορος μὲν οὖν μετὰ τὸ
 « ἀρῆσθαι τοῦ προεξηγμένου τείγους ἐμπεισὼν εἰς ἀρ-
 « ρωσίαν μεταλλάξατο τὸν βίον, βασιλευσὼς ἔτη
 « τεσσαράκοντα τρία. Τῆς δὲ βασιλείας κύριος ἐγένετο δ
 6 « υἱὸς αὐτοῦ Εὐεῖλμαράδουχος. Οὗτος προστάς τῶν
 « πραγμάτων ἀνόμους καὶ ἀσελγῶς, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ
 « τοῦ τῆν ἀδελφὴν ἔχοντος αὐτοῦ Νηριγλισσοόρου ἀνη-
 « ρέθη, βασιλεύσας ἔτη δύο. Μετὰ δὲ τὸ ἀναιρεθῆναι
 « τούτον διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν ὁ ἐπιβουλεύσας αὐτῷ
 10 « Νηριγλισσοόρος ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα. Τούτου
 « υἱὸς Λαθοροσοάρχοδος ἐκυρίευσεν μὲν τῆς βασιλείας
 « παῖς ὢν μῆνας ἐννέα, ἐπιβουλευθεὶς δὲ, διὰ τὸ πολλὰ
 « ἐμφανίειν κακοήθη, ὁ τὸν φίλων ἀπετυμπανίσθη.
 « Ἀπολομένου δὲ τούτου συνελθόντες αἱ ἐπιβουλεύ-
 15 « σαντες αὐτῷ κοινῇ τὴν βασιλείαν περιέθησαν Ναβον-
 « νήδῳ τινὶ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος, ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπισυ-
 « στάσεως. Ἐπὶ τούτου τὰ περὶ τὸν ποταμὸν τείχη
 « τῆς Βαβυλωνίων πόλεως ἐξ ὅπτης πλίνθου καὶ ἀσφάλ-
 « του κατεκοσμήθη. Οὕσης δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν
 20 « τῷ ἑπτακαίδεκάτῳ ἔτει, προεξηλυθὼς Κύρος ἐκ τῆς
 « Περσίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ καταστρεψά-
 « μενος τὴν λοιπὴν Ἀσίαν πᾶσαν, ὤρμησεν ἐπὶ τῆς
 « Βαβυλωνίας. Αἰσθόμενος δὲ Ναβόννηδος τὴν ἐφοδὸν
 « αὐτοῦ, ἀπαντήσας μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παρατα-
 25 « ξάμενος, ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ καὶ φυγὼν ὀλιγοστός,
 « συναλεισθὲν εἰς τὴν Βορσιππητῶν πόλιν. Κύρος δὲ
 « Βαβυλῶνα καταλαβόμενος, καὶ συντάξας τὰ ἔξω τῆς
 « πόλεως τείχη κατασκάψαι, διὰ τὸ λίαν αὐτῷ πρα-
 « γματικῇ καὶ δυσάλουναν φανῆναι τὴν πόλιν, ἀνέβη-
 30 « ξεν ἐπὶ Βόρσιππον, ἐκπολιορκήσων τὸν Ναβόννηδον.
 « Τοῦ δὲ Ναβοννήδου οὐχ ὑπομείναντος τὴν πολιορκίαν,
 « ἀλλ' ἐγχειρήσαντος αὐτὸν, πρότερον χρησάμενος Κῦ-
 « ρος φιλανθρώπως, καὶ δοὺς οἰκητήριον αὐτῷ Καρμα-
 « νίαν, ἐξέπεμψεν ἐκ τῆς Βαβυλωνίας. Ναβόννηδος
 35 « μὲν οὖν τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διαγενόμενος ἐν ἐκείνῃ
 « τῇ χώρᾳ κατέστρεψε τὸν βίον. »
 « κα'. Ταῦτα συμφωνοῦν ἔχει ταῖς ἡμετέραις βίβλοις
 τὴν ἀλήθειαν. Γέγραπται γάρ ἐν αὐταῖς ὅτι Ναβου-
 40 « χονόσορος ὀκτωκαίδεκάτῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔτει
 « τὸν παρ' ἡμῖν ναὸν ἡρήμευσεν, καὶ ἦν ἀφανὴς ἐπὶ ἔτη
 « πενήντηντα· δευτέρῳ δὲ τῆς Κύρου βασιλείας ἔτει τῶν
 « θεμελίων ὑποβλήθέντων, δευτέρῳ πάλιν τῆς Δαρείου
 « βασιλείας ἀπετελέσθη. Προσθήσω δὲ καὶ τὰς τῶν Φοινί-
 45 « κων ἀναγραφάς· οὐ γὰρ παραλείπτειν τῶν ἀποδείξεων
 « τὴν περιουσίαν. Ἔστι δὲ τοιαύτη τῶν χρόνων ἡ κα-
 « τὰριθμησις. « Ἐπὶ Εὐιοθάλο τοῦ βασιλέως ἑπολιόρ-
 « κησε Ναβουχοδονόσορος τῆς Τύρου ἐπ' ἔτη τρισκαί-
 « ὀκτα. Μετὰ τούτων ἐβασίλευσε Βαλᾶ ἔτη δέκα. Μετὰ
 « τούτων δικασταὶ κατεστάθησαν καὶ ἐδίκασαν, Ἐκνί-
 50 « βας βασιλεὺς μῆνας δύο, Χέλδης Ἀβδαίου μῆνας
 « δέκα, Ἀβδαρος ἀρχιερεὺς μῆνας τρεῖς, Μύτγονος
 « καὶ Γεράστρατος τοῦ Ἀβδηλέμου δικασταὶ ἔτη ἑξ, ὃν
 « μετὰ τὴν ἐβασίλευσεν Βαλάτορος ἑνιαυτὸν ἕνα. Τούτου
 « τελευτήσαντος ἀποστειλάντες μετεπέμψαντο Μέρβα-

alt : « Et Nabuchodonosorus quidem, posteaquam inchoa-
 « vit praedictum murum, morbo implicitus, mox e vita ex-
 « cessit, quum regnasset annos tres et quadraginta. In
 « regnum autem succedebat filius ejus Evilmaraduchus.
 « Hic, quod summa rerum nefarie ac petulanter abuteretur,
 « anno altero quam regnare coeperat, Neriglissoori sororis
 « suae conjugis insidiis occubuit. Hujus autem post necem
 « idem ipse Neriglissoorus, qui ei fecerat insidias, imperium
 « suscepit et annis regnavit quattuor. Hujus filius Laboro-
 « soarchiodus, quum adhuc puer esset, regnum quidem te-
 « nuit menses novem; per insidias vero, quod multam
 « indolis pravitatem prae se ferret, a necessariis suis cum
 « cruciatu interfectus est. Hoc autem perempto, quum in-
 « ter se coisissent insidiatores ejus, communi consensu
 « regnum delulere ad Nabonnedum quendam Babylonium,
 « qui et ipse in eadem conjuratione fuerat. Hoc regnante
 « Babylonis moenia, quae flumini adiacebant, ex cocto la-
 « tere et bitumine splendidius aedificata sunt. Quum autem
 « regni ejus annus decimus septimus ageretur, Cyrus ex
 « Perside cum ingenti profectus exercitu, ac reliquum ejus
 « imperium populatus, in Babyloniam ipsam invasit. Quam
 « ejus impressionem quum sensisset Nabonnedus, obviam
 « egressus cum exercitu, acieque conserta pugna victus,
 « et cum paucis fuga salutem quaerens, sese in Borsippe-
 « norum oppidum inclusum dedit. Cyrus autem, Babylone
 « capta, constitutoque exteriora ejus urbis munimenta dirue-
 « re, quod civitatem videret ad res novas mobilem, urbem
 « vero expugnata difficilem, inde in Borsippum proficiscitur,
 « Nabonnedum obaessurus. Nabonnedum autem, quum non
 « tulisset obsidionem, sed prius sese dedidisset, perhuma-
 « niter habuit Cyrus, dataque ei ad habitandum Carmania,
 « Babylonia dimitti voluit. Et Nabonnedus quidem, reli-
 « quo tempore in ista regione exacto, diem obiit supre-
 « mum. »

21. Atque haec narratio consentientem habet cum nostris
 scripturis veritatem. Proditum enim in illis est, Nabucho-
 donosorum anno regni sui decimo octavo templum nostrum
 diruisse, ejusque exchilium totos quinquaginta annos du-
 rasse; anno autem Cyri regni secundo jactis fundamentis
 restitui caeptum, denno vero Darii regni secundo partibus
 omnibus absolutum esse. Quin et adjiciam Phoenicum hi-
 storias : haud enim omittendum est probationum sat su-
 perque afferre. Est autem in illis temporum dinumeratio
 hujusmodi. « Illohale apud Tyrios regnante Nabuchodo-
 « nosorus Tyrum obsedit per annos xiii. Post hunc regnavit
 « Baal annos decem. Post hunc Judices constituti sunt
 « et ipsi rexere : Enribalus Baslachi menses duos, Chelbes
 « Abdaei menses decem, Abbarus summus pontifex menses
 « tres, Mytgonos et Gerastratus Abdelemi judices per annos
 « sex, inter quos annum unum cum potestate regia Tyro
 « praefuit Balatorus. Quo mortuo misere Tyrli qui ex
 « Babylone Merbalum advocarent, regnavitque hic annos

« λον ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐβασίλευεν ἐπὶ τέσσαρα.
 « Τούτου τελευτήσαντος μετεπέμφαντο τὸν ἀδελφὸν αὐ-
 « τοῦ Εἰρώμου, ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ εἰκοσιν. Ἐπὶ τούτου
 « Κύρος Περσῶν ἐδυναστεύσεν. » Οὐκοῦν ὁ σύμπαρ χρό-
 6 νος ἐπὶ πεντήκοντα τέσσαρα καὶ τρεῖς μῆνες πρὸς αὐ-
 τοῖς. Ἐβδόμῳ μὲν γὰρ περὶ τῆς Ναβουχοδονοσόρου
 βασιλείας ἤρξατο πολιορκεῖν Τύρον, τεσσαρεσκαίδε-
 κάτω δ' ἔτει τῆς Εἰρώμου Κύρος ὁ Πέρσης τὸ κράτος
 παρέλαβεν. Καὶ σύμφωνα μὲν ἐπὶ τοῦ ναοῦ τοῖς ἡμε-
 10 τέροις γράμμασι τὰ Χαλδαίων καὶ Τυρίων, ὡμολογη-
 μένη δὲ καὶ ἀναντίρρητος ἡ περὶ τῶν εἰρημένων μοι
 μαρτυρία τῆς τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχαιοτήτος. Τοῖς
 μὲν οὖν μὴ σφόδρα φιλονεικοῖς ἀρκέσειν ὑπολαμβάνω
 τὰ προειρημένα.
 15 χβ'. Δεῖ δ' ἄρα καὶ τῶν ἀπιστούντων ταῖς μὲν ἐν
 τοῖς βαρβάροις ἀναγραφαῖς, μόνους δὲ τοῖς Ἑλλήσι πι-
 στεῦειν ἀξιούντων, ἀποπληρῶσαι τὴν ἐπιζητήσιν, καὶ
 παρασχεῖν πολλοὺς καὶ τούτων ἐπισταμένους τὸ ἔθνος
 ἡμῶν, καὶ καθ' ὃ καιρὸς ἦν αὐτοῖς, μνημονεύοντας
 20 πρᾶτθῆσθαι ἐν ἰδίῳ αὐτῶν συγγραμμάσιν. Πυθαγό-
 ρας τοίνυν ὁ Σάμιος ἀρχαῖος ὢν, σοφία δὲ καὶ τῇ περὶ
 τὸ θεῖον εὐσεβείᾳ πάντων ὑπειλημμένος διενεγκεῖν τῶν
 φιλοσοφηστάντων, οὐ μόνον ἐγνωκώς τὰ παρ' ἡμῖν δι-
 25 ῖος ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ζηλωτὴς αὐτῶν ἐκ πλείστου γεγε-
 νημένος. Αὐτοῦ μὲν οὖν οὐδὲν ὁμολογεῖται σύγγραμμα,
 πολλοὶ δὲ τὰ περὶ αὐτὸν ἱστορήκασιν, καὶ τούτων ἐπι-
 σιμωτάτος ἔστιν Ἑρμῖππος, ἀνὴρ περὶ πᾶσαν ἱστο-
 ρίαν ἐπιμελής. Λέγει τοίνυν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ
 Πυθαγόρου βιβλίων ὅτι « Πυθαγόρας, ἐνὸς αὐτῶν τῶν
 30 συνουσιαστῶν τελευτήσαντος, τοῦνομα Καλλιφῶντος,
 τὸ γένος Κροτωνιάτου, τὴν ἐκείνου ψυχὴν ἔλεγε συν-
 διατρίβειν αὐτῷ καὶ νύκτωρ καὶ καθ' ἡμέραν καὶ ὅτι
 παρεκλεύετο μὴ διέρχεσθαι τόπον ἐφ' ὃν ἂν ὄνος
 ὀκλάσῃ, καὶ τῶν διψίων ὑδάτων ἀπέχεσθαι, καὶ πάσης
 35 ἀπέχειν βλασφημίας. » Ἐἴτα προστίθεται μετὰ ταῦτα
 καὶ τάδε· « Ταῦτα δ' ἔπραττε καὶ ἔλεγε, τὰς Ἰου-
 « δαίων καὶ Θρακῶν δοξὰς μιμούμενος καὶ μεταφέρειν
 « εἰς ἑαυτόν. » Λέγεται γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ ἀνὴρ ἐκεῖ-
 νος πολλὰ τῶν παρὰ Ἰουδαίους νομίμων εἰς τὴν αὐτοῦ
 40 μετενεγκεῖν φιλοσοφίαν. Ἦν δὲ καὶ κατὰ πόλεις οὐκ
 ἄγνωστον ἡμῶν πάσαι τὸ ἔθνος, καὶ πολλὰ τῶν ἐθνῶν εἰς
 τινὰς ἡδὴ διαπεφοιτῆται καὶ ζήλου παρ' ἐνίοις ἡζιοῦτο.
 Δηλοὶ δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τοῖς περὶ νόμων. Λέγει
 γὰρ ὅτι κλωδύσειν οἱ Τυρίων νόμοι ξενικοὺς ὄρκους
 45 ὀμνύνειν· ἐν οἷς μέγα τιμὴν ἄλλων καὶ τὸν καλού-
 μενον ὄρκον Κορβάν καταριθμεῖ. Παρ' οὐδενὶ δ' ἂν
 οὗτος εὐρεθῇ πλην μόνους Ἰουδαίους. Δηλοὶ δ' ὡς
 ἂν εἴποι τις, ἐκ τῆς Ἑβραίων μεθερμηνεύμενος δια-
 λέκτου, δῶρον Θεοῦ. Καὶ μὴν οὐδὲ Ἡρόδοτος ὁ
 50 Ἀλικαρνασσεύς ἡγήνηκεν ἡμῶν τὸ ἔθνος, ἀλλὰ τρόπον
 τινὶ φαίνεται μεμνημένος. Περὶ γὰρ Κόλχων ἱστορῶν
 ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ φησὶν οὕτως· « Μοῦνοι δὲ πάν-
 « τες, φησὶ, Κόλχοι καὶ Αἰγυπτιοὶ καὶ Αἰθίοπες
 « περιτάμνονται ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες δὲ

« quattuor. Eo mortuo advocarunt fratrem ejus Hiromum,
 « qui regnavit annos xx. Hujus tempore Cyrus apud Persas
 « potens erat. » Quapropter omne tempus est annorum LIV,
 triumque insuper mensium. Septimo siquidem anno regni
 sui Nabuchodonosorus cepit obsidere Tyrum : quarto de-
 cimo autem anno regni Hiromi Cyrus Persa imperium ac-
 cepit. Et consonant quidem quæ de templo tradita a Chal-
 daeis ac Tyriis cum scriptis nostris ac manifestum, cui-
 que contradici nequeat, est testimonium de gentis nostræ
 antiquitate ex prædictis. Et his quidem, qui non sunt
 vehementer contentionis cupidi, sufficere arbitror quæ jam
 præmissa sunt.

22. Oportet autem non credentibus scriptis barbaricis,
 sed solis Græcis fidem habendam esse dicentibus, quæsitis
 satisfacere, multosque etiam ex illis testes exhibere, quibus
 nota erat gens nostra, eosque afferre qui in scriptis suis,
 prout ipsis commodum visum est, nostri meminerunt. Py-
 thagoram igitur Samium, valde quidem antiquum, sapientia
 vero et erga Deum pietate philosophorum præstantissimum
 habitum, non solum nostra instituta cognovisse certum
 est, sed etiam in plerisque ea sequutum esse et æmulum.
 Et ipsum quidem nihil scriptum reliquisse in confesso est,
 multi tamen de eo retulere, et ex illis celeberrimus est
 Hermippus, vir circa omnem historiam indagator diligens.
 Refert utique in primo de Pythagora libro, « quod Pytha-
 goras, uno familiarium suorum defuncto, nomine Calli-
 phonte, genere Crotoniate, illius animam dicebat secum
 degere die noctuque, et quod præciperet ut non transi-
 ret locum ubi asinus lapsus esset, et ab aqua sæculenta
 se averteret, et ab omni maledicto abstineret. » Deinde
 post hæc et ista adjicit : « Hæc autem faciebat dicebat-
 « que, Judæorum ac Thracum opiniones imitans et sibi
 « vindicans. » Vere enim dicitur quod vir ille multa Ju-
 dæorum instituta in suam philosophiam transtulit. Quin
 et per civitates olim non ignota fuit gens nostra, multaque
 ex illius consuetudinibus ad quasdam jam transierunt, et
 imitatione dignæ a nonnullis habebantur. Quod indicat
 Theophrastus in iis quæ scripsit de Legibus. Dicit enim
 Tyriorum legibus prohiberi ne quis adhibeat externa jura-
 menta : in quibus cum quibusdam aliis etiam id juramen-
 tum, quod Corban vocatur, recenset. Apud nullos autem
 hoc invenitur juramentum, nisi apud solos Judæos.
 Significat autem, quasi quis dicat, ex Hebraica dialecto
 vocem interpretans, donum Dei. Verum neque Herodotus
 Halicarnassensis nostram ignoravit gentem, sed quodam-
 modo ejus meminisse videtur. De Colchis enim referens,
 in secundo libro ista habet : « Soli autem omnium hominum
 « Colchi et Ægyptii et Æthiopes ab initio pudenda circum-
 « cidunt. Phœnices vero et Syri qui sunt in Palæstina, di-

« καὶ Σύριοι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ οὗτοι ὁμολο-
 « γοῦσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι. Σύριοι δὲ οἱ
 « περὶ Θερμώδοντα καὶ Παρθένιον ποταμὸν, καὶ Μά-
 « κρωνες οἱ τοῦτοις ἀστυγείτονες ὄντες, ἀπὸ Κόλχων
 « φασὶ νενωστὶ μεμαθηκέναι. Οὗτοι γὰρ εἰσιν οἱ περι-
 « ταμνόμενοι ἀνθρώπων μῦθοι, καὶ οὗτοι Αἰγυπτίοις
 « φαίνονται ποιεῦντες κατὰ ταῦτά. Αὐτῶν δὲ Αἰγυ-
 « πτίων καὶ Αἰθιοπῶν οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὁκότεροι παρὰ
 « τῶν ἐτέρων ἐξέμαθον. » Οὐκοῦν εἴρηκε Σύρους τοὺς
 10 ἐν τῇ Παλαιστίνῃ περιτέμενσθαι· τῶν δὲ τὴν Παλαι-
 στίνην κατοικοῦντων μόνοι τοῦτο ποιοῦσιν Ἰουδαῖοι.
 Τοῦτο ἄρα γινώσκων εἴρηκε περὶ αὐτῶν. Καὶ Χοι-
 ρίλος δὲ ἀρχαιότερος γενόμενος ποιητῆς, μέμνηται τοῦ
 ἔθνους ἡμῶν, οἱ συνεστράτευται Ξέρξῃ τῷ Περσῶν
 15 βασιλεῖ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Καταριθμησάμενος γὰρ
 πάντα τὰ ἔθνη τελευταῖον καὶ τὸ ἡμέτερον ἐνέταξε
 λέγων,

Τῷ δ' ὅπθην διέβαινε γένος θαυμαστὸν ἰδέσθαι,
 γλῶσσαν μὲν Φοίνισσαν ἀπὸ στομάτων ἀφίεντες·
 20 ὥκειν δ' ἐν Σολύμοις ὄρεσι πλατὴρ ἐνὶ λίμνῃ,
 αὐχμαλέοι κορυφάς, τροχοκυρίδες· αὐτὰρ ὑπερθεν
 ἱππων δαρτὰ πρόσωπ' ἐφόρου ἐσκληκότα καπνῷ.

Ἀπὸ οὗν ἐστίν, ὡς οἶμαι, πᾶσιν ἡμῶν αὐτὸν μεμνη-
 σθαι τῷ καὶ τὰ Σόλυμα ὄρη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἶναι χώρα,
 25 ἃ κατοικοῦμεν, καὶ τὴν Ἀσφαλτίτιν λεγομένην λίμνην.
 Αὕτη γὰρ πασῶν τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ λίμνῃ πλατυτέρα
 καὶ μεῖζων καθέστηκεν. Καὶ Χοιρίλος μὲν οὕτως
 μέμνηται ἡμῶν· οἱ δὲ οὐ μόνον ἠπίσταντο τοὺς Ἰου-
 δαίους, ἀλλὰ καὶ ἐθαύμαζον ὅσοις αὐτῶν ἐντύχοιεν
 30 οὐχ οἱ φαυλότατοι τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' οἱ ἐπὶ σοφίᾳ
 μάλιστα θαυμασασμένοι, ῥάδιον γινώσκει. Κλέαρχος γὰρ,
 ὁ Ἀριστοτέλους ὢν μαθητὴς καὶ τῶν ἐκ τοῦ Περιπάτου
 φιλοσόφων οὐδενὸς δεύτερος, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕπνου
 βιβλίου φησὶν Ἀριστοτέλην τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ περὶ
 35 τινος ἀνδρὸς Ἰουδαίου ταῦτα ἱστορεῖν, αὐτῷ τε τὸν λό-
 γον Ἀριστοτέλει ἀνατίθῃσι. Ἔστι δ' οὕτως γεγραμ-
 μέγον· « Ἀλλὰ τὰ μὲν πολλὰ μακρὸν ἂν εἴη λέγειν·
 « ὅσα δ' ἔχει τῶν ἐκείνου θαυμασιότητά τινα καὶ φιλο-
 « σοφίαν, ὁμοίως διελθεῖν οὐ χεῖρον. Σαφὲς δ' ἴσθι,
 « εἴπεν, Ὑπεροχίδῃ, ὀνείροις ἴσα σοὶ δόξω λέγειν. Καὶ
 « ὁ Ὑπεροχίδης εὐλαβοῦμενος, Δι' αὐτὸ γὰρ, ἔφη, τοῦτο
 « καὶ ζητοῦμεν ἀκοῦσαι πάντες. Οὐκοῦν, εἶπεν δ'
 « Ἀριστοτέλης, κατὰ τὸ τῶν ῥητορικῶν παράγγελμα,
 « τὸ γένος αὐτοῦ πρῶτον διέλθωμεν, ἵνα μὴ ἀπειθῶμεν
 45 « τοῖς τῶν ἀπαγγελῶν διδασκάλοις. Λέγε, εἶπεν δ'
 « Ὑπεροχίδης, ὅ τι σοὶ δοκεῖ. Κάκεινος τοίνυν τὸ
 « μὲν γένος ἦν Ἰουδαῖος ἐκ τῆς Κοίλης Συρίας, οὗτοι
 « δὲ εἰσιν ἀπόγονοι τῶν ἐν Ἰνδοῖς φιλοσόφων. Κα-
 « λοῦνται δὲ, ὡς φασιν, οἱ φιλόσοφοι παρὰ μὲν Ἰνδοῖς
 50 « Καλανοί, παρὰ δὲ Σύροις Ἰουδαῖοι, τούνομα λα-
 « βόντες ἀπὸ τοῦ τόπου· προσαγορεύεται γὰρ δν κατοί-
 « κοῦσι τόπον, Ἰουδαία. Τὸ δὲ τῆς πόλεως αὐτῶν
 « ὄνομα πάνυ σχολίον ἐστίν, Ἱερουσαλὴμ γὰρ αὐτὴν
 « καλοῦσιν. Οὗτος οὖν ἂν ἄνθρωπος ἐπιζευνοῦμένος τε

« dicisse ab Ægyptiis et ipsi confitentur. Syri autem qui flu-
 « vium Thermodontem et Parthenium accolunt, et horum
 « contermini Macrones, a Colchis se nuper id didicisse aiunt.
 « Hi enim ex hominibus soli sunt qui circumciduntur : et
 « apparet eos hoc facere more eodem atque Ægyptii. Ipso-
 « rum vero Ægyptiorum atque Æthiopum, non queo dicere
 « utri ab utris didicerint. » Dixit ergo Syros qui in Palæstina
 « sunt, circumcidi : omnium autem qui habitant Palæstinam
 soli Judæi circumciduntur. Hoc igitur sciens de ipsis
 pronunciavit. Porro Chærilus ex antiquioribus poetis de
 gente nostra meminit, quod cum Xerxe Persarum rege
 expeditionis contra Græcos particeps fuerit. Quum enim
 gentes omnes enumerasset, novissimam nostram posuit,
 dicens,

Εἰν miranda specie gens castra sequula est,
 Phœnicum ignoto quæ voces ederet ore.
 Hæc Solymos habitans montes stagnum prope vastum,
 circumtosa cornis, squalenti vertice, equis
 exuvias capitis duratas igne gerebat.

Palam ergo est, sicut arbitror, omnibus, nostri illum me-
 minisse, quod et Solymi montes in nostra regione sunt in
 quibus habitamus, et palus quæ dicitur Asphaltitis : hæc
 enim omnium quæ in Syria sunt latissima est et maxima. Et
 Chærilus quidem ita nostri meminit. Quod autem non
 noverunt solum Judæos, sed ut inciderant in eos ad-
 mirabantur, non e vulgo Græci, sed ob sapientiam maxime
 celebres, ostendere facile est. Clearchus enim Aristotelis
 discipulus, et Peripateticorum nulli secundus, libro primo
 de Somno dicit Aristotelem doctorem suum de quodam
 viro Judæo ista referre, Aristotelem in hunc modum lo-
 quentem inducens. Ita autem scriptum est. « Sed lon-
 « gum esset narrare plurima : quicquid vero hoc in lo-
 « mine admirationis aliquid habere ac philosophum sapere
 « videtur, eodem modo persequi utile fuerit. Tibi autem,
 « Hyperochida, ut aperte quod res est dicam, somniorum
 « quid persimile narrare videbor. Cui Hyperochides vere-
 « cunde, Et hac ipsa de causa, inquit, nobis omnibus au-
 « diendi desiderium cietur. Ergo, subjicit Aristoteles, ge-
 « nus hominis, ut præcipiant rhetores, in primis aperiamus,
 « ne harum narrationum magistris fidem denegemus. Tu
 « vero dic quod libuerit, inquit Hyperochides. Ille ergo
 « gente quidem Judæus erat ex Cœle-Syria : isti vero ori-
 « ginem ducunt a philosophis apud Indos quidem Cæani, apud Syros
 « autem Judæi, nomen a loco accipientes ; quæ enim ab
 « iis regio incolitur, Judæam nominant. Urbis autem
 « ipsorum nomen tortuosum admodum ; Hierusalem enim
 « vocant. Hic igitur homo quum a plerisque hospitio exci-

« πολλοὺς καὶ τῶν ἄνω τόπων εἰς τοὺς ἐπιθαλαττίους
 « ὑποκαταβαίνων Ἑλληνικὸς ἦν, οὐ τῇ διαλέκτῳ μό-
 νον, ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ. Καὶ τότε διατριβόντων
 « ἡμῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, παραβαλὼν εἰς τοὺς αὐτοὺς
 5 « τόπους ἐν οἷς ἡμεν, ἐντυγχάνει ἡμῖν τε καὶ τισιν ἐτέ-
 « ροις τῶν σχολαστικῶν, πειρώμενος αὐτῶν τῆς σοφίας.
 « Ὡς δὲ πολλοὶ τῶν ἐν παιδείᾳ συνεικείωτο, παρεδίδου
 « τι μᾶλλον ὧν εἶπεν. » Ταῦτ' εἶρκεν Ἀριστοτέλης
 παρὰ τῷ Κλεάρχῳ, καὶ προσέτι πολλὴν καὶ θαυμασίαν
 10 καρτερίαν τοῦ Ἰουδαίου ἑνδρός ἐν τῇ διαίτῃ καὶ σω-
 φροσύνῃ διεξίεν. Ἐνεστί δὲ τοῖς βουλομένοις ἐξ
 αὐτοῦ τὸ πλεόν γινῶναι τοῦ βιβλίου· φυλάττομαι γὰρ
 ἐγὼ τὰ πλείω τῶν ἱκανῶν παρατίθεσθαι. Κλεάρχος
 μὲν οὖν ἐν παρεκθάσει ταῦτ' εἶρκεν (τὸ γὰρ προκεί-
 15 μενον αὐτῷ ἦν ἕτερον), οὕτως ἡμῶν μνημονεύσας.
 Ἐκαταῖος δὲ ὁ Ἀδδρήριτης, ἀνὴρ φιλόσοφος ἄμα καὶ
 περὶ τὰς πράξεις ἱκανώτατος, Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ
 συναμαρῶν καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Λάγῳ συγγενόμενος
 οὐ παρέργως, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν Ἰουδαίων συγγέγραφε
 20 βιβλίον, ἐξ οὗ βούλομαι κεφαλαιωδῶς ἐπιδραμεῖν ἔνια
 τῶν εἰρημένων· καὶ πρῶτον ἐπιδείξω τὸν χρόνον· μνη-
 μονεύει γὰρ τῆς Πτολεμαίου περὶ Γάζαν πρὸς Δημή-
 τριον μάχης· αὕτη δὲ γέγονεν ἐνδεκάτῳ μὲν ἔτει τῆς
 Ἀλεξάνδρου τελευτῆς, ἐπὶ δὲ Ὀλυμπιάδος ἐβδόμῃς
 25 καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς, ὡς ἱστορεῖ Κάστωρ.
 Προσθεῖς γὰρ ταῦτην τὴν Ὀλυμπιάδα φησὶν, « Ἐπὶ
 « ταύτης Πτολεμαῖος ὁ Λάγος ἐνίκα κατὰ Γάζαν μάχῃ
 « Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου, τὸν ἐπικληθέντα Πολιορ-
 « κητὴν. » Ἀλεξάνδρον δὲ τεθνᾶναι πάντες ὁμολο-
 30 γοῦσιν ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης Ὀλυμ-
 πιάδος. Δῆλον οὖν ὅτι καὶ κατ' ἐκεῖνον καὶ κατὰ
 Ἀλεξάνδρον ἤμαρ ἡμῶν τὸ ἔθνος. Λέγει τοίνυν ὁ
 Ἐκαταῖος πάλιν τὰδε, ὅτι « μετὰ τὴν ἐν Γάζῃ μάχην
 « ὁ Πτολεμαῖος ἐγένετο τῶν περὶ Συρίαν τόπων ἐγκρα-
 35 « τῆς· καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων πυνθανόμενοι τὴν
 « ἡπιότητα καὶ φιλάνθρωπίαν τοῦ Πτολεμαίου, συνα-
 « παίρειν εἰς Αἴγυπτον αὐτῷ καὶ κοινοῖναι τὸν πρα-
 « γμάτων ἡβουλήθησαν. Ὡν εἷς ἦν, φησὶν, Ἐζεκίας
 « ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἄνθρωπος τὴν μὲν ἡλικίαν
 40 « ὡς ἐξήκοντα ἐξ ἑτῶν, τῷ δ' ἀξιώματι τῷ παρὰ τοῖς
 « ὁμοέθνοισι μέγας καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἀνόητος, ἔτι δὲ
 « καὶ λέγειν δυνατὸς καὶ [τοῖς περὶ] τῶν πραγμάτων,
 « εἴπερ τις ἄλλος, ἐμπειρὸς· καίτοι, φησὶν, οἱ πάντες
 « ἱερεῖς τῶν Ἰουδαίων, οἱ τὴν δεκάτην τῶν γινομένων
 45 « λαμβάνοντες, καὶ τὰ κοινὰ διοικούντες, περὶ χιλίους
 « μάλιστα καὶ πενταχοσίους εἰσίν. » Πάλιν δὲ τοῦ
 προειρημένου μνημονεύων ἄνδρος, « Οὗτος, φησὶν, ὁ
 « ἄνθρωπος τετελεχὼς τῆς τιμῆς ταύτης καὶ συνήθης
 « ἡμῖν γενόμενος, παραλαβὼν τινὰς τῶν μεθ' ἐαυτοῦ,
 50 « τὴν διαφοράν ἀνέγνω πᾶσαν αὐτοῖς, εἶχε γὰρ τὴν
 « κατοίκησιν αὐτῶν καὶ τὴν πολιτείαν γεγραμμένην. »
 Εἶτα Ἐκαταῖος δηλοῖ πάλιν πῶς ἔχομεν πρὸς τοὺς
 νόμους, ὅτι πάντα πάσχειν ὑπὲρ τοῦ μὴ παραβῆναι
 τούτους προαιρούμεθα, καλὸν εἶναι νομίζοντες. « Τοι-

« peretur, et a superioribus partibus ad maritima loca de-
 « scenderet, non sermone tantum, sed etiam animo Græcus
 « erat. Et tunc nobis, in Asia forte degentibus, accidit ut ea-
 « dem appulsus ad loca, nobiscum aliquamdiu, simulque cum
 « aliis quibusdam philosophiæ studiosis, versaretur, eorum
 « sapientiæ experimentum faciens. Atque, ut cum plurimis
 « doctrina præstantibus familiariter vixerat, plus aliquanto
 « quam acciperet nobiscum ille communicabat. » Hæc dixit
 Aristoteles apud Clearchum, et super hæc multam ac
 mirabilem Judæi viri in victu continentiam et castimoniam
 narrat. Licet autem volentibus plus ex ipso libro co-
 gnoscere : mihi enim cautum est ne plura quam sufficiat ad-
 jiciam. Et Clearchus quidem ex digressionem ista dixit
 (aliud enim ipsi propositum erat), nostri generis ad hunc
 modum mentione facta. Hecataeus autem Abderita, vir
 non modo philosophus, sed etiam rebus gerendis aptissi-
 mus, Alexandri regis æqualis, cum quo etiam floruit, et
 postea cum Ptolemæo Lagi conversatus est, non obiter,
 sed de Judæis ipsis librum conscripsit, ex quo volo sum-
 matim quedam eorum quæ ab eo sunt dicta percurrere :
 primumque tempus ostendam. Memiit enim prælii quo
 circa Gazam conflixit Ptolemæus cum Demetrio : illud vero
 contigit undecimo quidem anno a morte Alexandri, Olympi-
 adie vero cxvii, sicuti narrat Castor. Apposita enim hæc
 Olympiade, dicit : « Sub hac Ptolemæus Lagi circa Gazam
 « prælio superavit Demetrium Antigoni, qui vocabatur
 « Poliorceces. » Alexandrum vero agnoscunt universi Olympi-
 adie cxiv e vita excessisse. Palam ergo est quod et illius
 tempore et sub Alexandro gens nostra floruerit. Igitur
 Hecataeus porro hæc dicit : « Ptolemæum post prælium
 « ad Gazam locorum in Syria factum esse compotem ;
 « magnumque hominum numerum, cognita Ptolemæi
 « mansuetudine et clementia, cum eo profectum esse ad
 « Ægyptum, eo animo, ut rerum gerendarum participes
 « fierent. Quorum unus, inquit, erat Ezeccias pontifex
 « Judæorum : homo ætate quidem quasi annorum lxxi,
 « dignitate vero apud populares suos magnus, et animi sa-
 « pientia non mediocri, et dicendi facultate pollens, et,
 « si quis alius, rerum peritus : quanquam, ut ait, omnes
 « Judæorum sacerdotes, qui decimas in lucem editorum
 « accipiunt et res in communi positas administrant, mille
 « omnes et quingenti sint. » Rursus autem viri jam laudati
 mentionem faciens, « Hic, inquit, homo hunc honorem
 « assequutus, factusque nobis familiaris, ubi quosdam e
 « suis assumpserat, differenti amonem illis exposuit, et
 « habitationem eorum et civilem rationem, quam scriptam
 « habebat, pariter indicavit. » Deinde palam facit Heca-
 tæus, erga leges qualiter nosmet habemus, quodque omnia
 pati malimus, quam contra illas facere, hoc pulchrum esse
 persuasum habentes. « Quare, inquit, quanquam et ma-

« γαρὺν, φησί, καὶ κακῶς ἀκούοντες ὑπὸ τῶν ἀστυ-
 « γειτόνων καὶ τῶν εἰσαφικνουμένων πάντων, καὶ προ-
 « πηλακίζομενοι πολλάκις ὑπὸ τῶν Περσικῶν βασιλέων
 « καὶ σατραπῶν, οὐ δύνανται μεταπεισθῆναι τῇ δι-
 « νοίᾳ, ἀλλὰ γεγυμνωμένως περὶ τούτων καὶ αἰκίαις
 « καὶ θανάτοις δεινотάτοις μάλιστα πάντων ἀπαντῶσι,
 « μὴ ἀρνούμενοι τὰ πατρώα. » Παρέχεται δὲ καὶ
 « τεκμήρια τῆς ἰσχυρογνομосύνης τῆς περὶ τῶν νόμων
 « οὐκ ὀλίγα. Φησί γάρ, « Ἀλεξάνδρου ποτὶ ἐν Βαβυ-
 « λῶνι γενομένου καὶ προελομένου τοῦ τοῦ Βήλου πε-
 « πτωκὸς ἱερὸν ἀνακαθῆραι, καὶ πᾶσιν αὐτοῦ τοῖς
 « στρατιώταις ὁμοίως φέρειν τὸν χοῦν προσταξάντος,
 « μόνους τοὺς Ἰουδαίους οὐ προσχεῖν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς
 « ὑπομείναι πληγὰς καὶ ζημίας ἀποτίσαι μεγάλας, ἕως
 « αὐτοῖς συγγόντα τὸν βασιλέα δοῦναι τὴν ἀδειαν. * *
 « Τῶν γε μὴν εἰς τὴν χώραν, φησί, πρὸς αὐτοὺς ἀφι-
 « κνουμένων καὶ νεῶς καὶ βωμοὺς κατασκευασάντων
 « ἅπαντα ταῦτα κατέσκαπτον, καὶ τῶν μὲν ζημίαν
 « τοῖς σατράπαις ἐξέτινον, περὶ τινῶν δὲ καὶ συγγώμης
 « μετελάμβανον. » Καὶ προσεπιτίθησιν ὅτι δίκαιον ἐπὶ
 « τούτοις αὐτοὺς ἐστὶ θαυμάζειν. Λέγει δὲ καὶ περὶ τοῦ
 « πολυανθρωπώτατον γεγενῆσθαι ἡμῶν τὸ ἔθνος. » Πολ-
 « λὰς μὲν γὰρ ἡμῶν, φησὶν, ἀναστάστους εἰς Βαβυ-
 « λῶνα Πέρσαι πρότερον αὐτῶν ἐποίησαν μυριάδας,
 « οὐκ ὀλίγαι δὲ καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον εἰς
 « Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην μετέστησαν, διὰ τὴν ἐν Συ-
 « ρίᾳ στάσιν. » Ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ καὶ τὸ μέγας
 « τοῦ ἔθνους ἡγεμὼν, ἦν κατοικοῦμεν, καὶ τὸ κάλλος ἰστέ-
 « ρηκε. » Τριακοσίας γὰρ μυριάδας ἀρουρῶν σχεδὸν
 « τῆς ἀρίστης καὶ παμφορωτάτης χώρας νέμονται,
 « φησὶν ἡ γὰρ Ἰουδαία τοσαύτη πλάτος ἐστίν. »
 « Ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν τὰ Ἱερουσόλυμα
 « καλλίστην τε καὶ μεγίστην ἐκ παλαιότατου κατοικοῦ-
 « μεν, καὶ περὶ πλήθους ἀνδρῶν, καὶ περὶ τῆς τοῦ νεῶ
 « κατασκευῆς, οὗτοι αὐτοὶ διηγείτῃται. » Ἔστι γὰρ τῶν
 « Ἰουδαίων τὰ μὲν πολλὰ ὀχυρώματα κατὰ τὴν χώραν
 « καὶ κῶμαι· μία δὲ πόλις ὀχυρὰ πεντήκοντα μά-
 « λιστα σταδίων τὴν περίμετρον, ἦν οἰκοῦσι μὲν ἀνθρώ-
 « πων περὶ δώδεκα μυριάδες. Καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἱε-
 « ρουσόλυμα. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ κατὰ μέσον μάλιστα
 « τῆς πόλεως περίβολος λίθινος, μήκος οἷς πεντάπλε-
 « θρος, εὖρος δὲ πηχῶν ἑκατὸν, ἔχων διπλᾶς πύλας.
 « Ἐν ᾧ βωμός ἐστι τετράγωνος, οὐκ ἐκ τμητῶν, ἀλλ'
 « ἐκ συλλέκτων ἀργῶν λίθων οὕτω συγκείμενος· πλεу-
 « ρὰν μὲν ἐκάστην εἰκοσι πηχῶν, ὕψος δὲ δεκάπηχυ.
 « Καὶ παρ' αὐτὸν οἰκημα μέγα, οὗ βωμός ἐστι καὶ λυ-
 « γνίον, ἀμφοτέρω χρυσοῦ, δύο τάλαντα τὴν ὀλκήν.
 « Ἐπὶ τούτων φῶς ἐστὶν ἀναπόσβεστον καὶ τὰς νύκτας
 « καὶ τὰς ἡμέρας. Ἀγαλμα δὲ οὐκ ἐστὶν οὐδὲ ἀνά-
 « θημα τὸ παράπαν· οὐδὲ φύτευμα παντελῶς οὐδὲν
 « οἷον ἀλσώδες ἦ τι τοιοῦτον. Διατρίβουσι δ' ἐν αὐτῇ
 « καὶ τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας ἱερεῖς, ἀγνεῖας τινὰς
 « ἀγνεύοντες, καὶ τὸ παράπαν οἶνον οὐ πίνοντες ἐν τῷ
 « ἱερῷ. » Ἔτι γε μὴν ὅτι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ

« ledictis impeti solent a vicinis advenisque cunctis, et in-
 « juriose saepe tractati sunt a Persicis regibus et satrapis,
 « non possunt a sententia deduci, sed pro ea maxime omnium
 « forti animo omne genus cruciatus saevissimasque mortes
 « subeundi, nec adduci possunt ut patria instituta abdicent. »
 « Quin et indicia perhibet non exigua animi eorum propositi
 « tenacis et validi circa legem observandam. Dicit enim,
 « quum aliquando apud Babylonem esset Alexander, et
 « vellet is Beli templum quod conciderat reponere, et omni-
 « bus militibus praecepisset humum aggerere, solos Ju-
 « daeos non opitulatos, imo et verbera et multas graves
 « pertulisse, donec rex eis ignoscens laboris talis gratiam
 « fecit. * * Qui quum in regionem, inquit, ad suos reversi
 « fuissent, et templa et altaria exstruxissent, ista omnia
 « diruerunt : et pro aliis quidem multam satrapis quidem
 « exsolvere, pro aliis veso veniam consequuti sunt. » Et
 « praeterea adjicit quod merito ob haec admirationem ha-
 « bent. Atque insuper memorat gentem nostram populo
 « maxime abundasse : « Nam multas nostrorum, inquit, my-
 « riadas e sedibus suis primum abduxerunt Persae : non
 « paucæ autem etiam post obitum Alexandri in Ægyptum
 « et Phœnicem migrarunt, propter seditionem in Syria
 « factam. » Hic idem vir et magnitudinem regionis quam
 « incolimus et pulchritudinem prodidit. » Ad tricies, inquit,
 « centena millia arurum habitant optimi fere et feracissimi
 « soli : Judæa namque lujus est amplitudinis. » Imo quod
 « et urbem, Hierosolyma, pulcherrimam et maximam ex
 « multis retro seculis incolimus, et de virorum multitudine,
 « et de templi exstrukione, idem ipse sic refert : Sunt enim
 « Judæorum castella multa et vici per regionem sparsi :
 « una autem urbs munita, ambitu ferme quinquaginta
 « stadiorum, quam incolunt quidem hominum circiter
 « centum et viginti millia. Istam vero Hierosolyma vo-
 « cant. Illic autem in mediotulio scilicet urbis septum
 « est lapideum, quinque fere jugerum longitudinis, latitu-
 « dinis cubitorum centum, portas habens geminas. Ibi-
 « dem altare quadratum, ex impositorum et caudidorum
 « lapidum coagmentatione conflatum ; cuius latera singula
 « viginti cubitorum sunt, altitudo vero decem. Et præter
 « hoc altare, ingens tabernaculum est, quo et ara et lychni-
 « chus continentur, utrumque aureum, pondus talentorum
 « duum. His impositum est lumen inextinctum, quod
 « dies noctesque continenter ardet. Nullum ibi simula-
 « crum, donarium omnino nullum, adeoque nec planta nec
 « lucus, nec aliud quicquam ejusmodi. Sacerdotes in eo,
 « noctu pariter atque interdiu assidui, certis quibusdam
 « expiationibus dant operam, quos in templo vinum omnino
 « gustare nefas. » Sed præterea testis est militasse nos

συνεστρατεύομεν καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ
 μεμαρτύρηκεν· ὅς δ' αὐτὸς παρατυχεῖν φησιν ὑπ' ἀνδρός
 Ἰουδαίου κατὰ τὴν στρατείαν γενομένου, τοῦτο παρα-
 θήσομαι. Λέγει δ' οὕτως· « Ἐμοῦ γούν ἐπὶ τὴν Ἑρ-
 5 « θρῆν θάλασσαν βαδίζοντος συνηκολούθει τις μετὰ
 « τῶν ἄλλων τῶν παραπεμπόντων ἡμᾶς ἱππέων Ἰου-
 « δαίων, ὄνομα Μοσολλαμος, ἄνθρωπος ἱκανὸς κατὰ
 « ψυχὴν, εὐρωστος, καὶ τοσούτης ὑπὸ δὴ πάντων ὁμο-
 « λογούμενος καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων
 10 « ἀρίστος. Οὗτος οὖν ὁ ἄνθρωπος, διαβαδίζοντος
 « πολλῶν κατὰ τὴν ὁδόν, καὶ μάντεώς τινας ὀρνιθευ-
 « μένου καὶ πάντας ἐπισχεῖν ἀξιοῦντος, ἠρώτησε διὰ τί
 « προσμένουσι. Δείξαντος δὲ τοῦ μάντεως αὐτῷ τὸν
 « ὄρνιθα καὶ φήσαντος, ἐὰν μὲν αὐτοῦ μένη, προσμένειν
 15 « συμφέρειν πᾶσιν, ἐὰν δ' ἀναστὰς εἰς τοῦμπροσθεν πέ-
 « τηται, προάγειν, ἐὰν δὲ εἰς τοῦπισθεν, ἀναχωρεῖν αὐ-
 « θις, σωτήσας καὶ παρελκύσας τὸ τόξον ἔβαλε, καὶ
 « τὸν ὄρνιθα πατάξας ἀπέκτεινε. Ἀγανακτούντων δὲ τοῦ
 « μάντεως καὶ τινων ἄλλων καὶ καταρωμένων αὐτῷ,
 20 « Τί μανίσθε, ἔφη, κακοδαίμονέστατον ὄρνιθα λαβόν-
 « τες εἰς τὰς χεῖρας; πῶς γὰρ οὗτος τὴν αὐτοῦ σωτη-
 « ρίαν οὐ προῖδων, περὶ τῆς ἡμετέρας πορείας ἡμῖν ἂν
 « τι ὑγιὲς ἀπήγγελλεν; εἰ γὰρ ἡδύνατο προγινώσκειν τὸ
 « μέλλον, εἰς τὸν τόπον τοῦτον οὐκ ἂν ἦλθε, φοβούμε-
 25 « νος μὴ τοξέυσας αὐτὸν ἀποκτείνῃ Μοσολλαμος Ἰου-
 « δαῖος. » Ἀλλὰ τῶν μὲν Ἑκαταίου μαρτυριῶν ἁλίσ-
 « τοις γὰρ βουλομένοις πλείω μαθεῖν τῷ βιβλίῳ βράδιόν
 « ἐστιν ἐντυχεῖν. Οὐκ ὀκνήσω δὲ καὶ τὸν ἐπ' εὐθείας
 « διασυρμῶν, καθάπερ αὐτὸς οἶεται, μνήμην πεποιημέ-
 30 « νον ἡμῶν Ἀγαθαρχίδην ὀνομάσαι. Διηγούμενος γὰρ
 « τὰ περὶ Στρατονίκην, « ὃν τρόπον ἦλθε μὲν εἰς Συρίαν
 « ἐκ Μακεδονίας, καταλιπούσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα Δη-
 « μήτριον, Σελεύκου δὲ γαμῖν αὐτὴν οὐ θελήσαντος,
 « ὅπερ ἐκείνη προσεδόχησε, ποιουμένου δὲ τὴν ἀπὸ
 35 « Βαβυλῶνος στρατίαν αὐτοῦ, τὰ περὶ τὴν Ἀντιόχειαν
 « ἐνωτέρωσαν. Εἰθ' ὡς ἀνέστρεψεν ὁ βασιλεὺς, ἄλι-
 « σκομένης τῆς Ἀντιοχείας, εἰς Σελεύκειαν φυγοῦσα,
 « παρὸν αὐτῇ ταχέως ἀποπλεῖν, ἐνυπνίῳ κωλύοντι πει-
 « σθεῖσα ἐλήφθη καὶ ἀπέθανεν. » Ταῦτα προειπὼν ὁ
 40 « Ἀγαθαρχίδης, καὶ ἐπισκώπτων τῇ Στρατονίκῃ τὴν δει-
 « σιδαιμονίαν, παραδείγματι χρῆται τῷ περὶ ἡμῶν λόγῳ
 « καὶ γέγραπεν οὕτως· « Οἱ καλούμενοι Ἰουδαῖοι πόλιν
 « οἰκοῦντες ὀχυρωτάτην πασῶν, ἣν καλεῖν Ἱεροσόλυμα
 « συμβαίνει τοὺς ἐγγωρίους, ἀργεῖν εἰθισμένοι δι'
 45 « ἐβδόμης ἡμέρας, καὶ μὴ δὲ τὰ ὅπλα βρωτάζειν ἐν τοῖς
 « εἰρημένοις χρόνοις, μήτε γεωργίας ἀπτεσθαι, μήτε
 « ἄλλης ἐπιμελεῖσθαι λειτουργίας μηδεμιᾶς, ἀλλ' ἐν
 « τοῖς ἱεροῖς ἐκτεταχότες τὰς χεῖρας εὐχεσθαι μέχρι τῆς
 « ἐσπέρας, εἰσιόντος εἰς τὴν πόλιν Πτολεμαίου τοῦ
 50 « Λάγου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ
 « τοῦ φυλάττειν τὴν πόλιν διατηρούντων τὴν ἄνοιαν, ἥ
 « μὲν πατρίς εἰληφείη δεσπότην πικρόν, ὁ δὲ νόμος ἐξη-
 « λέγθη φαῦλον ἔχων ἐθισμόν. Τὸ δὲ συμβῆναι πλὴν
 « ἐκείνων τοὺς ἄλλους πάντας δεδίδαχα, τινικαῦτα

cum Alexandro, et postea ejus cum successoribus. Sub-
 jiciam illa, quibus ipse se interfuisse dicit, ab homine
 quodam Judæo gesta in expeditione. Ita enim narrat :
 « Quum proficiscerer ad mare Rubrum, una cum aliis
 « equitibus Judæis, quos itineris duces habebamus, unus
 « eorum aliquis comitabatur, nomine Mosollamus, vir
 « quum animi magnitudine tum corpora robore non vul-
 « gari, idemque sagittarius omnium tam Græcorum quam
 « barbarorum confessione peritissimus. Is igitur homo,
 « quum universa multitudo iter illud agerent, et vates qui-
 « dam augurium captaret peteretque ut cuncti starent, in-
 « terrogavit quorsum substitissent. Quum autem augur ei
 « avem ostendisset, simulque dixisset, si quidem ibi re-
 « sideret avis, omnibus ut eo in loco manerent expedire;
 « sin protinus volando contenderet, porro pergerent ipsi
 « quoque; sin denique retro, retro similiter ipsi redirent :
 « Judæus nihil contra, sed intento arcu jaculatur, avem-
 « que confixam peremit. Hic augure aliisque nonnullis
 « graviter indignantibus, ipsique una diras imprecantibus,
 « Quid, inquit, usque adeo furitis, infaustissimam avem in
 « manus sumentes? quomodo ista, quæ vitæ ipsa suæ pro-
 « videre non potuit, sani quicquam de suscepto a nobis
 « itinere prænunciare valuit? Enimvero si prænosse futu-
 « rum potuisset, nunquam hunc in locum venisset, præ-
 « metu ne Mosollami Judæi sagittis confixa moreretur. »
 Verum testimoniorum ex Hecataeo satis : nam quibus in
 animo est plura cognoscere, facile est librum ipsum adire.
 Non vero me pigebit nominare Agatharchiden, cum irri-
 sione simplicitatis, ut ipsi visum est, nostrum mentionem
 facientem. Is enim narrans de Stratonice, « quemadmo-
 « dum in Syriam quidem e Macedonia venerit, viro suo
 « Demetrio derelicto : Seleuco autem uxorem eam ducere
 « nolente, id quod ipsa exspectaverat, exercitum vero apud
 « Babylonem illo colligente, res novas circa Antiochiam
 « molita est. Deinde, post regis reversionem capta Antio-
 « chia, in Seleuciam fugerit : quumque liceret ipsi statim
 « navi discedere, somnio id facere prohibenti parendo capta
 « est et interit. » Istā præfatus Agatharchides, et cum
 dicteriis Stratonice exprobrans superstitionem, in exem-
 plum adhibet quod de genere nostro dicitur, et in hunc
 modum scripsit : « Li qui appellantur Judæi, quum urbem
 « habeant firmissimam, quam ab indigenis Hierosolyma
 « vocari accidit, soliti otiosi diebus septimis, ita ut eo
 « tempore nec arma ferant, nec agrum colant, nec alius
 « omnino cujusquam ministerii curam habeant, sed in tem-
 « plo extensis manibus preces faciant ad vesperam usque,
 « quum illam urbem intraret Ptolemæus Lagi filius cum
 « exercitu, et hominibus, qui urbem custodire debebant,
 « stultitiam observantibus, patria quidem ipsorum acerbum
 « accepit dominum, lex vero convicta est stoltam habere
 « consuetudinem. Docuit autem, alios omnes, præter i-

• φυγεῖν ἐνύπνια, καὶ τὴν περὶ τοῦ νόμου παραδεδο-
 • μένην ὑπόνοιαν, ἥνικ' ἂν τοῖς ἀνθρωπίνους λογισμοῖς
 • περὶ τῶν διαπορουμένων ἐξασθενήσουσιν. » Τοῦτο μὲν
 • Ἀγαθαρχίδῃ καταγέλως ἀξίον δοκεῖ, τοῖς δὲ μὴ μετὰ
 • 8 δυσμενείας ἐξετάζουσι φαίνεται μέγα καὶ πολλῶν
 • ἀξίον ἐγκωμίων, εἰ καὶ σωτηρίας καὶ πατρίδος ἀνθρω-
 • ποὶ τινες νόμων φυλακὴν καὶ τὴν πρὸς Θεὸν εὐσέβειαν
 • αἰεὶ προτιμῶσιν.

κγ'. Ὅτι δὲ οὐκ ἀγνοοῦντες ἐνιοὶ τῶν συγγραφέων
 10 τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἀλλ' ὑπὸ φθόνου τινὸς ἢ δι' ἄλλας αἰ-
 • τίας οὐχ ὕγιεις τὴν μνήμην παρέλιπον, τεκμήριον οἶμαι
 • παρέξειν. Ἱερώνυμος γὰρ ὁ τὴν περὶ τῶν διαδόχων
 • ἱστορίαν συγγεγραφώς, κατὰ τὸν αὐτὸν μὲν ἦν Ἑκα-
 • 15 ταίῳ χρόνον, φίλος δ' ὦν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως, τὴν
 • ἱστορίαν ἐγραψε περὶ ἡμῶν Ἱερώνυμος δ' οὐδαμῶς κατὰ
 • τὴν ἱστορίαν ἐμνημόνευσε, καίτοι σχεδὸν ἐν τοῖς τόποις
 • διατετροφός. Τοσοῦτον αἱ προαιρέσεις τῶν ἀνθρώπων
 • 20 διήνεγκαν· τῷ μὲν γὰρ ἐδόξαμεν καὶ σπουδαίας εἶναι
 • μνήμης ἀξιοί, τῷ δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν πάντως τι πάθος
 • οὐκ εὐγνώμον ἐπεσκότησεν. Ἀρχοῦσι δὲ ὅμως εἰς τὴν
 • ἀπόδειξιν τῆς ἀρχαιότητος αἱ τε Αἰγυπτίων καὶ Χαλ-
 • 25 δαίων καὶ Φοινίκων ἀναγραφαί, πρὸς ἐκείναις τε το-
 • σοῦτοι τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῖς. Ἐτι δὲ καὶ πρὸς
 • τοῖς εἰρημένους Θεόφιλος, καὶ Θεόδοτος, καὶ Μνασέας,
 • καὶ Ἀριστοφάνης, καὶ Ἑρμογένης, Εὐήμερος τε καὶ
 • Κόνιον, καὶ Ζωπυρίων, καὶ πολλοὶ τινες ἄλλοι τάχα (οὐ
 • γὰρ ἔγωγε πᾶσιν ἐντετύχηκα τοῖς βιβλίοις) οὐ παρέργως
 • 30 ἡμῶν ἐμνημόνευσαν. Οἱ πολλοὶ δὲ τῶν εἰρημένων
 • ἀνδρῶν τῆς μὲν ἀληθείας τῶν ἐξ ἀρχῆς πραγμάτων
 • διήμαρτον, ὅτι μὴ ταῖς ἱεραῖς ἡμῶν βίβλοις ἐνέτυχον,
 • κοινῶς μέντοι περὶ τῆς ἀρχαιότητος ἅπαντες μεμαρτυ-
 • 35 ρήκασιν, ὑπὲρ ἧς τὰ νῦν λέγειν προεθέμην. Ὁ μέντοι
 • Φαληρεὺς Δημήτριος καὶ Φίλων ὁ πρεσβύτερος καὶ
 • Εὐπόλεμος οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον. Οἷς συγ-
 • γινώσκειν ἀξίον· οὐ γὰρ ἐντὶν αὐτοῖς μετὰ πάσης ἀκρι-
 • βείας τοῖς ἡμετέροις γράμμασι παρακολουθεῖν.

κδ'. Ἐν ἐτι μοι κεφάλαιον ὑπολείπεται τῶν κατὰ
 τὴν ἀρχὴν προτεθέντων τοῦ λόγου, τὰς διαβολὰς καὶ
 40 τὰς λοιδορίας, αἷς κέχρηται τινες κατὰ τοῦ γένους ἡμῶν,
 ἀποδείξαι ψευδεῖς καὶ τοῖς γεγραφόσι ταύτας καθ' ἑαυ-
 τῶν χρῆσασθαι μάρτυσιν. Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐτέροις
 τοῦτο πολλοὶ συμβέβηκε διὰ τὴν ἐνίων δυσμενείαν,
 45 οἶμαι γινώσκειν τοὺς πλέον ταῖς ἱστορίαις ἐντυχάνον-
 τας. Καὶ γὰρ ἐθνῶν τινες καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων πόλεων
 ρυπαίνειν τὴν εὐγένειαν καὶ τὰς πολιτείας ἐπεχείρησαν
 λοιδορεῖν, Θεόπομπος μὲν τὴν Ἀθηναίων, τὴν δὲ Λα-
 • 50 κεδαιμονίων Πολυκράτης· ὁ δὲ τὸν Τριπολιτικὸν γράψας
 (οὐ γὰρ δὴ Θεόπομπος ἐστίν, ὥς τινες οἴονται) καὶ τὴν
 Θηβαίων πόλιν διέβαλε. Πολλὰ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν
 ταῖς ἱστορίαις περὶ τῶν προειρημένων καὶ περὶ ἄλλων
 βεβλασφήμηκεν. Μάλιστα δὲ τοῦτο ποιοῦσι τοῖς ἐν-
 • 55 δοξοτάτοις προσπλεκόμενοι, τινὲς μὲν διὰ φθόνον καὶ
 κακοῦθειαν, ἄλλοι δὲ διὰ τοῦ καινολογεῖν μνήμης ἀξιο-

« psos, eventus ille, ut tunc somnia fugerent, et a concepta
 « per legem opinione desisterent, ubi in rebus ambigu
 « humana eos consilia destituunt. » Hoc igitur Agathar-
 chidae ridiculum videtur; eis autem qui non animo infenso
 haec examinant, magnum apparet et multa laude dignum, si
 et salutis patriae quidam custodiam legum inque Deum
 pietatem semper praeferrunt.

23. Quod vero scriptorum nonnulli gentem nostram non
 ignorantes, sed propter invidiam quandam aut alias ob cau-
 sas non justas memoriam nostri omiserint, indicium me
 daturum esse arbitror. Hieronymus enim, qui successorum
 Alexandri historiam conscripsit, aequalis quidem Hecateri,
 regis vero Antigoni amicus, Syriae erat procurator. Verum
 Hecataeus etiam librum quidem scripsit de gente nostra :
 Hieronymus autem nequaquam nostri in historia meminit.
 licet pene in ipsis locis nutritus esset. In tantum hominum
 voluntates inter se dissident. Alter namque dignos existi-
 mavit quos studiose memoraret; alteri vero omnino iniqua
 quaedam passio ad veritatem discernendam tenebras offudit.
 Sufficiunt tamen ad fidem hujus antiquitatis faciendam Aegy-
 ptiorum et Chaldaeorum ac Phoenicum historiae, praeterea
 quae tot e Graecis historici. Quibus insuper etiam licet ad-
 dere Theophilum, et Theodotum, et Mnaseam, et Aristop-
 planem, et Hermogenem, et Euhemerum, et Cononem,
 et Zopyrionem, aliosque forte quamplurimos (nec enim
 omnes evolvi libros), qui rerum nostrarum non obiter tan-
 tum meminerunt. Et quanquam eorum, quos nominatim
 citavimus, plerique, quod literas nostras minime attigerint,
 a rerum jam inde ab initio gestarum veritate aberrarunt;
 communi tamen consensu omnes eidem antiquitati suffra-
 gati sunt, quod unum mihi hoc loco propositum fuerat. Ve-
 rum Demetrius Phalereus, et Philo senior, et Eupo-
 lemus, a vero propius abfuerunt : quibus etiam, si quid
 peccarunt, veniam hoc nomine dare aequum utique sit,
 quod librorum nostrorum sensum accurate capere et asse-
 qui non potuerint.

24. Unum adhuc mihi caput restat ex iis quae sub ini-
 tium orationis proposui, ut calumnias et convicia, quibus
 nostrum genus onerant nonnulli, falsa esse ostendam, au-
 ctioresque eorum testes contra semetipsos adducam. Et
 quod quidem multis aliis hoc evenit propter quorundam
 inimicitias, eos intelligere arbitror, qui majori studio in hi-
 storiis versantur. Nam et gentium nonnulli et gloriosissi-
 marum civitatum nobilitatem foedare, rerumque publicarum
 formas maledictis insectari tentarunt, Theopompus qui-
 dem Atheniensium, Lacedaemoniorum vero Polycrates;
 atque is qui Tripoliticum scripsit (non enim Theopompus
 est, ut quidam arbitrantur), etiam Thebanorum civitatem
 calumniatus est. Multa vero etiam Timaeus in historiis de
 praedictis aliisque detraxit. Maximeque hoc faciunt quando
 rem habent cum praeclarissimis, quidam propter invidiam
 atque malevolentiam, alii vero nova dicendo memoria se

θήσασθαι νομίζοντες. Παρὰ μὲν οὖν τοῖς ἀνόητοις ταύτης οὐδαμῶς ἀμαρτάνουσι τῆς ἐλπίδος, οἱ δ' ὑγιαίνοντες τῇ κρίσει πολλὴν αὐτῶν μοχθηρίαν καταδικάζουσι.

κε'. Τῶν δὲ εἰς ἡμᾶς βλασφημιῶν ἤρξαντο μὲν Αἰγύπτιοι βουλόμενοι δ' ἐκείνοις τινὲς χαρίζεσθαι παρατρέπειν ἐπεχείρησαν τὴν ἀλήθειαν, οὔτε τὴν εἰς Αἴγυπτον ἀφίξιν ὡς ἐγένετο τῶν ἡμετέρων προγόνων ὁμολογοῦντες οὔτε τὴν ἐξοδὸν ἀληθεύοντες. Αἰτίας δὲ πολλὰς ἔλαβον τοῦ μισεῖν καὶ φθονεῖν, τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὅτι κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδυναστεύσαν ἡμῶν οἱ πρόγονοι, κακέειβεν ἀπαλλαγέντες ἐπὶ τὴν οἰκίαν πάλιν ἡδαιμόνησαν, εἴθ' ἡ τῶν ἱερῶν ὑπεναντιότης πολλὴν αὐτοῖς ἐνεποίησεν ἔχθραν, τοσοῦτον τῆς ἡμετέρας διαφερούσης εὐσεβείας πρὸς τὴν ὑπ' ἐκείνων νενομισμένην δσὸν Θεοῦ φύσις ζῶων ἀλόγων δίστηχεν. Κοινὸν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐστὶ πάτριον τὸ ταῦτα θεοὺς νομίζειν, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐν ταῖς τιμαῖς αὐτῶν διαφέρονται, κοῦφοι δὲ καὶ ἀνόητοι παντάπασιν ἀνθρώποι, κακίως ἐξ ἀρχῆς εἰθισμένοι δοξάζειν περὶ θεῶν. Μιμήσασθαι μὲν τὴν σεμνότητα τῆς ἡμετέρας θεολογίας οὐκ ἐχώρησαν, δρῶντες δὲ ζηλουμένους ὑπὸ πολλῶν ἐφρόνησαν. Εἰς τοσοῦτον γὰρ ἤλθον ἀνοίας καὶ μικροψυχίας ἐνιοι τῶν παρ' αὐτοῖς ὥστ' οὐδὲ ταῖς ἀρχαῖαις αὐτῶν ἀναγραφαῖς ὤκνησαν τάναντία λέγειν, ἀλλὰ καὶ σφίσι αὐτοῖς ἐναντία γράφοντες, ὑπὸ τυρλότῃτος τοῦ πάθους ἠγρόνησαν.

κς'. Ἐφ' ἑνὸς δὴ πρώτου στίχῳ τὸν λόγον φ' καὶ μάρτυρι μικρὸν ἐμπροσθεν τῆς ἀρχαιότητος ἐχρησάμην. Ὁ γὰρ Μανεθὼν οὗτος, ὁ τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μεθερμηνεύειν ὑπεσχρημένος, προειπὼν τοῦς ἡμετέρους προγόνους πολλαῖς μυρίασιν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντας κρατῆσαι τῶν ἐνοικούντων, εἴτ' αὐτοὺς ὁμολογῶν χρόνῳ πάλιν ὕστερον ἐκπεσόντας τὴν νῦν Ἰουδαίαν καταστῆναι, καὶ κτίσαντες Ἱεροσόλυμα τὸν νῦν κατασκευάσασθαι, μέχρι μὲν τούτων ἠκολούθησε ταῖς ἀναγραφαῖς, ἔπειτα δὲ οὖς ἐξουσίαν αὐτῷ, διὰ τοῦ φάναι γράφειν τὰ μυθεύμενα καὶ λεγόμενα περὶ τῶν Ἰουδαίων, λόγους ἀπιθάνους παρενέβαλεν, ἀναμιγνύει βουλόμενος ἡμῖν Αἰγυπτίων πλῆθος λεπεῖν καὶ ἐπὶ ἄλλοις ἀρρωστήμασιν, ὡς φησι, φυγεῖν ἐκ τῆς Αἰγύπτου καταγνοισθέντων. Ἀμένωφιν γὰρ βασιλέα προσθεῖς, ψευδὲς ὄνομα, καὶ διὰ τοῦτο χρόνον αὐτοῦ τῆς βασιλείας ὀρίσαι μὴ τολμήσας, καίτοι γε ἐπὶ τῶν ἄλλων βασιλείων ἀκριδῶς τὰ ἐτη προστιθείς, τούτῳ προσάπτει τινὰς μυθολογίας, ἐπιλαθόμενος σχεδὸν ὅτι πεντακακοῖς ἔτεσι καὶ ὀκτωκαιδεκά πρότερον ἱστόρηκε γενέσθαι τὴν τῶν παινέων ἐξοδὸν εἰς Ἱεροσόλυμα. Τέθμωσις γὰρ ἦν βασιλεὺς ὅτε ἐξήσαν. Ἀπὸ δὲ τούτων μεταξὺ τῶν βασιλείων κατ' αὐτὸν ἐστὶ τριακόσια ἐνενήκοντα τρία ἔτη, μέχρι τῶν δύο ἀδελφῶν Σέθου καὶ Ἑρμαίου, ὧν τὸν μὲν Σέθων Αἴγυπτον, τὸν δὲ Ἑρμαῖον Δαναὸν μετονομασθῆναι φησιν. Ὁ οὖν ἐκβαλὼν ὁ Σέθως ἐβασίλευσεν ἔτη νύ'· καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν αὐτοῦ Ῥάμψης ἕς'. Τοσούτοις οὖν πρότερον ἔτεσιν

dignos fore existimantes. Et apud stultos quidem nequam hac de spe decidunt; sani vero iudicii viri iis hanc malignitatem vitio vertunt.

25. Quæ vero probra et maledicta in nostrates jactata sunt, iis causam et originem Ægyptii præbuerunt; quorum gratiæ nonnulli scriptores inservire cupientes veritatem rerum gestarum pervertere aggressi sunt, nec majorum nostrorum adventum in Ægyptum, ut re vera fuit, ingenuè fatentes, nec inde egressum bona fide commemorantes. Causas autem multas odii atque invidiæ habuerunt, quæ in nostram gentem exstimulati sunt: et ab initio quidem quod nostri olim rerum in patria eorum potiti sunt; deinde quod illinc digressi in propriam patriam, secunda omnia nacti sunt: postremo religionum diversitas ingens eis odium in nos accendit, tantum religione nostra ab ea quam ipsi veram pietatem putant differente, quantum divina matura brutis animalibus præstat. Communis namque apud illos ritus est patrius, ejusmodi bruta deos arbitrari; singillatim autem alii alia colunt, homines fatui omnino et insipientes, et ab initio malas de diis opiniones habere consueti. Non ceperunt quidem gravitatem nostræ de Deo doctrinæ, quum autem nostra instituta viderent a multis probata, nobis inviderunt. Nam eo quidem amentię animique pusilli processere quidam apud ipsos, ut non pigeret eos etiam contra antiquas suorum historias aliqua dicere: imo odio et invidia occrecati ignorarunt, quod sibi nec contra scripserint.

26. Ad unum itaque præcipuum orationem referam, quem paullo ante antiquitatis nostræ testem adhibui. Ille enim Manetho, qui historiam Ægyptiacam e sacris literis interpretari pollicitus est, præfatus nostros progenitores cum multis myriadibus in Ægyptum advenisse, ejusque incolas subjugasse, deinde ipse agnoscens quod tempore postea sequuto illa regione exciderint et Judæam nunc dictam occuparint, atque Hierosolymis ædificatis templum exstruxerint, eosque historias quidem antiquas sequutus est: postea vero sumpta sibi licentia, ut videretur scripsisse relata et dicta de Judæis, incredibilia quædam inseruit, volens permiscere nobis multitudinem Ægyptiorum leprosororum et alios ob morbos, ut dicit, ex Ægypto fugere compulsorum. Amenophin enim regem, falsum nomen, adijciens, et idcirco tempus ipsius regni definire non ausus, quamvis ceteris regibus accurate annos apponeret, huic annexit quasdam fabulas, oblitus ferme tradidisse se, quingentis et octodecim annis prius evenisse Pastorum exitum ad Hierosolyma: rex enim, quando illi exierunt, fuit Telhmosis. Et ab hoc tempore regum qui postea fuere, anni sunt trecenti nonaginta tres, usque ad fratres Sethonem et Hermæum; quorum Sethonem quidem Ægyptum, Hermæum vero Danaum denominatum dicit. Quem quum Sethon expulisset, regnavit annis quinquaginta et novem, et post illum filiorum natu major Rampses annis lxxvi. Ante

ἀπελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς πατέρας ἡμῶν ὁμολογηκώς,
εἶτα τὸν Ἀμένωφιν εἰσποίησας ἐμβόλιμον βασιλέα, φησὶ
τοῦτον ἐπιθυμῆσαι θεῶν γενέσθαι θεατὴν, ὥσπερ Ὁρος
εἰς τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευκῶν· ἀνενεγκεῖν δὲ τὴν
ἐπιθυμίαν ὁμωνύμῳ μὲν αὐτῷ Ἀμενώφει, πατὴρ δὲ
Παάπιος ὄντι, θείας δὲ δοκοῦντι μετεσχηκέναι φύσεως
κατὰ τὴν σοφίαν καὶ πρόγνῳσιν τῶν ἐσομένων. Εἰπεῖν
οὖν αὐτῷ τοῦτον τὸν ὁμωνύμον ὅτι δυνήσεται θεοὺς ἰδεῖν,
εἰ καθαρὰν ἀπὸ τε λεπρῶν καὶ τῶν ἄλλων μιαρῶν ἀν-
θρώπων τὴν χώραν ἄπασαν ποιήσειεν. Ἡσθέντα δὲ
τὸν βασιλέα πάντας τοὺς τὰ σώματα λελωθεμένους ἐκ
τῆς Αἰγύπτου συναγαγεῖν (γενέσθαι δὲ τοῦ πλήθους
μυριάδας ὀκτώ), καὶ τούτους εἰς τὰς λιθοτομίας τὰς ἐν
τῷ πρὸς ἀνατολὴν μέρει τοῦ Νείλου ἐμβαλεῖν αὐτόν,
ὅπως ἐργάζοντο καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων οἱ ἐγκρατε-
ρισμένοι. Εἶναι δὲ τινὰς ἐν αὐτοῖς καὶ τῶν λογίων ἱερέων
φησὶ λέπρᾳ συγκεχυμένους. Τὸν δὲ Ἀμένωφιν ἐκεῖ-
νον, τὸν σοφὸν καὶ μαντικὸν ἄνδρα, ὑποδείσαι πρὸς αὐ-
τόν τε καὶ τὸν βασιλέα χόλον τῶν θεῶν, εἰ βιασθέντες
ὀρθήσονται· καὶ προσθέμενον εἰπεῖν ὅτι συμμαχήσουσι
τινες τοῖς μιαρῶσι καὶ τῆς Αἰγύπτου κρατήσουσιν ἐπ' ἑτῇ
τρισκαίδεκα. Μὴ τολμῆσαι μὲν αὐτὸν εἰπεῖν ταῦτα
τῷ βασιλεῖ, γραφὴν δὲ καταλιπόντα περὶ πάντων ἑαυ-
τὸν ἀναλεῖν. Ἐν ἀθυμίᾳ δὲ εἶναι τὸν βασιλέα. Κά-
πειτα κατὰ λέξιν οὕτω γέγραπεν· « Τῶν δὲ ταῖς λα-
τομίαις ὡς χρόνος ἱκανὸς διῆλθεν τάλαιπωρούντων,
« ἀξιώθεις ὁ βασιλεὺς ἵνα πρὸς καταλύσιν αὐτοῖς καὶ
« σκέπην ἀπομερίσῃ τὴν τότε τῶν ποιμένων ἐρημωθεῖ-
« σαν πόλιν, Αὐαριν συνεχώρησεν. Ἔστι δ' ἡ πόλις
« κατὰ τὴν θεολογίαν ἄνωθεν Τυφώνιος. Οἱ δὲ εἰς
« ταύτην εἰσελθόντες καὶ τὸν τόπον τοῦτον εἰς ἀπόστασιν
« ἔχοντες ἡγεμόνα αὐτῶν λεγόμενόν τινα τῶν Ἡλιοπο-
« λιτῶν ἱερέων Ὁσάρσιφον ἐστήσαντο· καὶ τούτῳ πει-
« θαρχήσαντες ἐν πᾶσιν ὠροκομήτησαν. Ὁ δὲ πρῶτον
« μὲν αὐτοῖς νόμον ἔθετο μήτε προσκυνεῖν θεοὺς μήτε
« τῶν μάλιστα ἐν Αἰγύπτῳ θεμιστευμένων ἱερῶν ζῶων
« ἀπέχεσθαι μηδενός, πάντα τε θύειν καὶ ἀναλῶν, συνά-
« πτεσθαι δὲ μηδενὶ πλὴν τῶν συνωμοσμένων. Τοιαῦτα
« δὲ νομοθετήσας καὶ πλείστα ἄλλα, μάλιστα τοῖς
« Αἰγυπτίοις ἐθισμοῖς ἐναντιούμενα, ἐκέλευσε πολυχει-
« ρία τὰ τῆς πόλεως ἐπισκευάζειν τεῖχη, καὶ πρὸς πό-
« λεμον ἐτοίμους γίνεσθαι τὸν πρὸς Ἀμένωφιν τὸν βα-
« σιλέα. Αὐτὸς δὲ προσλαβόμενος μετ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν
« ἄλλων ἱερέων καὶ συμμαχισμένων ἐπεμφε πρέσβεις
« πρὸς τοὺς ὑπὸ Τεθμώσεω ἀπελθόντας ποιμένας εἰς
« πόλιν τὴν καλουμένην Ἱεροσόλυμα. Καὶ τὰ καθ'
« ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συνατιμασθέντας δηλώσας
« ἡξίου συνεπιστρατεύειν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' Αἰγύπτον.
« Ἐπάξεν μὲν οὖν αὐτοὺς ἐπηγγειλατο πρῶτον μὲν εἰς
« Αὐαριν τὴν προγονικὴν αὐτῶν πατρίδα, καὶ τὰ ἐπι-
« τήδεια τοῖς ὄχλοις παρέξειν ἀφθόνας, ὑπερμαγέσσεσθαι
« δὲ, ὅτε δέοι, καὶ βαδίσκος ὑποχείριον αὐτοῖς τὴν χώραν
« ποιήσειν. Οἱ δὲ ὑπερχαρεῖς γενόμενοι πάντες προθύ-
« μως εἰς εἰκοσι μυριάδας ἀνδρῶν συνεξώρμησαν, καὶ

tot igitur annos patres nostros ex Aegypto egressos confessus,
dein quum Amenophin regem supposuisset, hunc ait concu-
pivisse deorum spectatorem esse, sicut et Orum quendam
priorum regum, et hoc suum desiderium communicasse
cum filio cujusdam Paapios, cui idem cum eo nomen erat
Amenophis, quique de divina visus est participare natura
propter sapientiam praescientiamque futurorum. Itaque
regi dixisse hunc cognominem, quod posset videre deos,
si regionem universam de leprosis hominibus et immundis
purgare vellet. Regem gaudio perfusum omnes corporis
aliqua injuria affectos ex Aegypto congregasse dicit; et
multitudinem crevisse ad numerum octo myriadum; eos-
que ad sectiones lapidum in partem Nili orientalem misisse,
ut in opere exercerentur pariter ac alii Aegyptii eo destinati
Fuisse autem quosdam inter eos etiam eruditorum sacer-
dotum lepra perfusos ait. Amenophin vero illum sapientem
divinumque virum subveritum esse, ne in se regemque deo-
rum iram concitaret, si illis vis adhiberetur; praeterea quoque di-
xisse nonnullos auxilio venturos pollutis, et Aegypto domina-
turos tredecim annis. Et ipsum quidem ista regi dicere non
ausum esse, omnia vero scripta reliquisse et semel interemisse.
Qua de causa regem anxietate laborasse. Deinde ad verbum
ita scripsit: « Quum autem illi satis longo tempore in lapi-
« cidinis graviter laborassent, rex imploratus ut ad requiem
« et tutamen eorum cerneret civitatem, urbem incolis
« exhaustam, quae fuerat Pastorum, nomine Auarin, eis
« concessit. Est autem haec urbs, juxta theologiam anti-
« quam, Typhonis. Porro illi in eam ingressi, atque hunc
« locum ad res novas molientes opportunum nacti, ducem
« sibi mel quendam Heliopolitanorum pontificum Osarsi-
« plum constituere, et huic se in omnibus obtemperaturos
« juraverunt. At ille primam quidem eis legem posuit, ut
« neque deos adorarent, neque ab animalibus ullis, quas
« praecipue sacra apud Aegyptios erant, se abstinerent, sed
« ut omnia mactarent atque consumerent; nullique copula-
« rentur nisi qui ejusdem conjurationis esset. Quum autem
« ista sauxisset et alia quamplurima maxime Aegyptiorum
« moribus adversantia, multarum manuum opera jussit
« aedificare civitatis muros, et ad bellum sese parare adver-
« sus Amenophin regem. Ipse vero, assumptis secum
« etiam aliis sacerdotibus et pollutorum quibusdam, misit
« legatos ad Pastores, qui a Tethmosi depulsi in urbem
« Hierosolyma dictam se contulerant. Et declaratis iis quae
« sibi ceterisque ignominiose habitis acciderant, rogavit ut
« una expeditionem facerent in Aegyptum. Et quidem pro-
« misit se primum eos ducturum in Auarin avitam suam
« patriam, et necessaria se copiose exhibiturum turbae,
« propugnaturum autem quum opus foret, et facile regionem
« sub potestatem eorum redacturum. Illi vero supra mo-
« dum laeti, omnes alacriter usque ad ducenta millia viro-
« rum pariter sunt egressi et non multo post ad Auarin

« μετ' οὐ πολὺ ἦκον εἰς Αὔραριν. Ἀμένωφιν δ', ὁ τῶν
 « Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὴν ἐκείνων
 « ἔρροδον, οὐ μετρίως συνεχύθη, τῆς παρ' Ἀμενώφους
 « τοῦ Παπίου μνησθεὶς προδηλώσας. Καὶ πρότερον
 5 « συναγαγὼν πλῆθος Αἰγυπτίων, καὶ βουλευσάμενος
 « μετὰ τῶν ἐν τούτοις ἡγεμόνων, τὰ τε ἱερὰ ζῶα τὰ πρῶ-
 « τα μάλιστα ἐν τοῖς ἱεροῖς τιμώμενα ὡς γ' ἐαυτὸν
 « μετεπέμψατο, καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἱερεῦσιν παρήγ-
 « γειλεν ὡς ἀπαλίστατα τῶν θεῶν συγκρύψαι τὰ ζῶα.
 10 « Τὸν δὲ υἱὸν Σέθων τὸν καὶ Ῥαμέσσην ἀπὸ Ῥάμψεως
 « τοῦ πατρὸς ὀνομασμένον, πενταετὴ ὄντα, ἐξέθετο
 « πρὸς τὸν ἐαυτοῦ φίλον. Αὐτὸς δὲ διαβάς τοῖς ἄλλοις
 « Αἰγυπτίοις, οἷσιν εἰς τριάκοντα μυριάδας ἀνδρῶν
 « μαχημάτων, καὶ τοῖς πολεμίοις ἀπαντήσασιν οὐ
 15 « συνέβαλεν, ἀλλὰ μέλλειν θεομαχεῖν νομίσας, παλιν-
 « δομήσας ἤκεν εἰς Μέμφιν· ἀναλαβὼν τε τὸν τε
 « Ἄπιν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐκεῖσε μεταπεμφθέντα ἱερὰ ζῶα,
 « εὐθὺς εἰς Αἰθιοπίαν σὺν ἅπντι τῷ στόλῳ καὶ πλῆθει
 « τῶν Αἰγυπτίων ἀνέχθη. Χάριτι γὰρ ἦν αὐτῷ ὑπο-
 20 « χεῖριος ὁ τῶν Αἰθίοπων βασιλεὺς· ὅθεν ὑποδεξάμενος
 « καὶ τοὺς ὄγλους πάντας ὑπολαβὼν οἷς ἔσχεν ἡ χώρα
 « τῶν πρὸς ἀνθρωπίνην τροφὴν ἐπιτηδεύων, καὶ πόλεις
 « καὶ κώμας πρὸς τὴν τῶν πεπρωμένων τρισκαίδεκα
 « ἑτῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐκπτωσιν αὐτάρχεις, οὐχ
 25 « ἦττόν γε καὶ στρατόπεδον Αἰθιοπικὸν πρὸς φυλακὴν
 « ἐπέταξε τοῖς παρ' Ἀμενώφους τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῶν
 « ὁρίων τῆς Αἰγύπτου. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Αἰθιο-
 « πίαν τοιαῦτα. Οἱ δὲ Σολυμίται κατελθόντες σὺν τοῖς
 « μικροῖς τῶν Αἰγυπτίων οὕτως ἀνοσίως τοῖς ἀνθρώποις
 30 « προσηνέχθησαν, ὥστε τὴν τῶν προειρημένων κράτη-
 « σιν χειρίστην φαίνεσθαι τοῖς τότε τὰ τούτων ἀσεβή-
 « ματα θεωμένοις. Καὶ γὰρ οὐ μόνον πόλεις καὶ κώμας
 « ἐνέπρησαν, οἱ δὲ ἱεροσουλῶντες οὐδὲ λυμαινόμενοι
 « ζῶα θεῶν ἠρκαῶντο, ἀλλὰ καὶ τοῖς αὐτοῖς ὀπανίοις
 35 « τῶν σεβαστευομένων ἱερῶν ζώων χρώμενοι διετελοῦν,
 « καὶ θύτας καὶ σφαγεῖς τούτων ἱερεῖς καὶ προφῆτας
 « ἠνάγκαζον γίνεσθαι, καὶ γυμνοὺς ἐξέβαλον. Λέγεται
 « δ' ὅτι τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς νόμους αὐτοῖς καταβα-
 « λόμενος ἱερεὺς, τὸ γένος Ἠλίουπολίτης, ὄνομα Ὅσαρ-
 40 « σίφ, ἀπὸ τοῦ ἐν Ἠλίουπόλει θεοῦ Ὁσίρεως, ὡς
 « μετέθετο εἰς τοῦτο τὸ γένος, μετετέθη τοῦνομα καὶ
 « προσηγορεύθη Μωϋσῆς. »

κζ'. Ὁ μὲν οὖν Αἰγύπτιοι φέρουσι περὶ τῶν Ἰου-
 δαίων, ταῦτ' ἐστὶ καὶ ἕτερα πλείονα, ἃ παρήμιι συντο-
 45 « μίας ἔνεκα. Λέγει δὲ ὁ Μανεθὼν πάλιν ὅτι μετὰ
 ταῦτα ἐπῆλθεν ὁ Ἀμένωφιν ἀπὸ Αἰθιοπίας μετὰ μεγά-
 λης δυνάμεως, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥάμψης καὶ αὐτὸς
 ἔχων δύναμιν καὶ συμβαλόντες οἱ δύο τοῖς ποιμέσι καὶ
 τοῖς μικροῖς, ἐνίκησαν αὐτοὺς, καὶ πολλοὺς ἀποκτείν-
 50 « ναντες ἐδίωξαν αὐτοὺς ἄχρι τῶν ὁρίων τῆς Συρίας.
 Ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα Μανεθὼν συνέγραψεν· ὅτι
 δὲ ληρεῖ καὶ ψεύδεται περιφανῶς ἐπιδείξω, προδιαστεί-
 λαμενος ἐκείνῳ τῶν ὑστερον πρὸς αὐτὸν λεχθησομένων
 ἔνεκα. Δέδωκε γὰρ οὕτως ἡμῖν καὶ ὁμολόγηκεν ἐξ ἀρ-

« veniebant. Amenophis autem Ægyptiorum rex, quum
 « primum illorum invasionem audivit, non mediocriter
 « animum despondere cepit, quum ei in mentem venirent
 « quæ prædixerat Amenophis Paapios filius. Et primum
 « quidem congregata plebe Ægyptiaca, initoque consilio
 « cum principibus eorum, et animalia sacra, maxime illa
 « quæ præcipue in templis colebantur, ad se accessivit; et
 « sacerdotibus sigillatim præcepit ut simulacra deorum
 « quam securissime occultarent. Filium vero Sethonem,
 « qui etiam Ramesses a Rampse patris nomine vocabatur,
 « quum quinque esset annorum, transportandum curavit ad
 « amicū. Ipse autem transgressus cum ceteris Ægyptiis, ad
 « trecenta millia virorum pugnacissimorum, hostibus ei
 « obviam factis prælio non congressus est: sed fore ratus
 « ut contra deos pugnaret, retrorsum reversus Memphin
 « petebat: assumptoque Api et reliquis animalibus sacris,
 « quæ ad se accessiverat, mox in Æthiopiam cum universis
 « navibus et Ægyptiorum multitudine se transtulit. Benefi-
 « cius enim ipsi obstrictus erat Æthiopiū rex: unde quum
 « eum suscepisset, populumque universum omnibus istius
 « regionis ad hominum victum necessariis excepisset, et
 « urbes et vicos, qui ad fatale illud tredecim annorum exsi-
 « lium sufficerent, tribui jussit, ut et exercitum Æthiopi-
 « cum, qui in custodiam Amenopheos suorumque excubias
 « ageret ad fines Ægypti. Et in Æthiopia quidem hæc gesta
 « sunt. Solymitæ vero, ubi descenderant, cum pollutis
 « Ægyptiorum adeo male homines tractarunt, ut eorum
 « victoria pessima illis videretur, qui tunc eorum impietates
 « inspiciebant. Etenim non solum urbes et vicos incende-
 « runt, neque sacrilegia committere, aut deorum simula-
 « cra vastare satis habebant; sed iisdem etiam continue
 « utebantur ad assandas carnes animalium sacrarum quæ
 « cultu divino afficiebantur, hisque maclandis jugulandisque
 « sacerdotes et vates adhiberi coegerunt, nudosque ejece-
 « runt. Dicitur autem quod reipublicæ conditor erat le-
 « gumque lator, sacerdos, genere Heliopolitanus, nomine
 « Osarsiph, ex Osiride deo, quem colit urbs Heliopolis,
 « denominatus, quum ad hoc genus transisset, nomen mu-
 « tavit, et vocatus erat Moyses. »

27. Et quæ quidem Ægypti de Judæis ferunt, ejusmodi
 sunt cum aliis multis, quæ brevitatis ergo prætereo. Rui-
 sus autem dicit Manetho, quod postea Amenophis ex Æthi-
 pia regressus est cum magna militum manu, et filius ejus
 Rampses itidem cum exercitu; quodque hi duo congressi
 cum Pastoribus atque pollutis eos superarint, et multis
 cæsis persequuti sint eos usque ad Syriæ fines. Hæc qui-
 dem et ejusmodi alia scripsit Manetho. Illum autem
 nugari et manifeste mentiri ostendam, facta prius distin-
 ctione illorum gratia quæ mox contra illum proferam. Is
 quippe concessit nobis atque agnovit, istos origine nequa-

χῆς τε μὴ εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους, ἀλλ' αὐτοὺς ἔξωθεν ἐπελθόντας κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ πάλιν ἐξ αὐτῆς ἀπελθεῖν· ὅτι δ' οὐκ ἀνεμίχθησαν ἡμῖν ὕστερον τῶν Αἰγυπτίων οἱ τὰ σύμματα λελωθημένοι, καὶ ὅτι ἐκ τούτων οὐκ ἦν Μωϋσῆς ὁ τὸν λαὸν ἀγαγὼν, ἀλλὰ πολλαῖς ἐγεγόνει γενεαῖς πρότερον, ταῦτα πειράσσομαι διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων ἐλέγχειν.

κη'. Πρώτην δὴ τὴν αἰτίαν τοῦ πλάσματος ὑποτίθεται καταγέλαστον. « Ὁ βασιλεὺς γάρ, φησὶν, Ἀμένωφις ἐπεθύμησε τοὺς θεοὺς ἰδεῖν. » Ποίους; εἰ μὲν τοὺς παρ' αὐτοῖς νενομοθετημένους, τὸν βοῦν καὶ τῷ γῶν καὶ κροκοδείλους καὶ κυνοκεφάλους ἑώρα· τοὺς οὐρανίους δὲ πῶς ἴδονατο; Καὶ διὰ τί ταύτην ἔσχε τὴν ἐπιθυμίαν; ὅτι νῆ Δία καὶ πρότερος αὐτοῦ βασιλεὺς ἄλλος ἐοράκει. Παρ' ἐκείνου τοίνυν ἐπέπυστο ποταποὶ τινεῖς εἰσι καὶ τίνα τρόπον αὐτοὺς εἶδεν· ὥστε καὶ νῆς αὐτῷ τέχνης οὐκ ἔδει. Ἀλλὰ σοφὸς ἦν ὁ μάντις, δι' οὗ τοῦτο κατορθώσκειν ὁ βασιλεὺς ὑπελάμβανε. Καὶ πῶς οὐ προσέγνω τὸ ἀδυνατῶν αὐτοῦ τῆς ἐπιθυμίας; οὐ γὰρ ἀπέβη. Τίνα δὲ καὶ λόγον εἶχε διὰ τοὺς ἡρωητρισμένους ἢ λεπρόντας; ἀφανεῖς εἶναι τοὺς θεοὺς; ὀργίζονται γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀσεβήμασιν, οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐλαττώμασι τῶν σωμάτων. Ὅκτω δὲ μυριάδας τῶν λεπρῶν καὶ κακῶς διαχειμένων πῶς οἶόντε μιᾷ σχεδὸν ἡμέρᾳ συλλεγῆναι; πῶς δὲ παρήκουσε τοῦ μάντεως ὁ βασιλεὺς; ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκέλευσε ἐξορῆσαι τῆς Αἰγύπτου τοὺς λελωθημένους, ὁ δ' αὐτοὺς εἰς τὰς λιθοτομίας ἐνέβαλεν, ὥσπερ τῶν ἐργαζομένων δεόμενος, ἀλλ' οὐ γὰρ καὶ καθάραι τὴν χώραν προσιρούμενος. Φησὶ δὲ τὸν μὲν μάντιν αὐτὸν ἀνελεῖν, τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν προσιρούμενον καὶ τὰ συμβησόμενα περὶ τὴν Αἴγυπτον, τῷ δὲ βασιλεῖ γεγραμμένην τὴν πρόρρησιν καταλιπεῖν. Ἔπειτα πῶς οὐκ ἐξ ἀρχῆς ὁ μάντις τὸν αὐτοῦ θάνατον προηπίστατο; πῶς δὲ οὐκ εὐθὺς ἀντίπερ τῷ βασιλεῖ βουλομένῳ τοὺς θεοὺς ἰδεῖν; πῶς δ' εὐλόγος ὁ φόβος τῶν μὴ παρ' αὐτὸν συμβησομένων κακῶν; ἢ τί χεῖρον ἔδει παθεῖν, διὸ ἀνελεῖν αὐτὸν ἐσπευδεν; Τὸ δὲ ὅτι πάντων εὐθέστατον ἰδωμεν. Πυθόμενος γὰρ ταῦτα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων φοβηθεὶς, τοὺς λελωθημένους ἐκείνους, ὧν αὐτῷ καθαρῆσαι προσέρητο τὴν Αἴγυπτον, οὐδὲ τότε τῆς χώρας ἐξήλασεν, ἀλλὰ « δεηθεῖσιν αὐτοῖς ἔδωκε πόλιν, ὥς φησι, τὴν πάλαι μὲν οἰκηθεῖσαν ὑπὸ τῶν ποιμένων, Αὔαριν δὲ καλουμένην. Εἰς ἣν ἀθροισθέντας αὐτοὺς ἡγεμόνα φησὶν ἐξελέσθαι τῶν ἐξ Ἡλίουπόλεως πάλαι γεγονότων ἱερέων, καὶ τοῦτον αὐτοῖς εἰσγηγασθαι μῆτε θεοὺς προσκυνεῖν μῆτε τῶν ἐπ' Αἰγύπτῳ θρησκευμένων ζώων ἀπέχεσθαι, πάντα δὲ θύειν καὶ κατεσθίειν, συνάπτεσθαι δὲ μηδενὶ πλὴν τῶν συνωμοσμένων· ὅρκοις τε τὸ πλῆθος ἐνδυσάμενον, ἢ μὴν τούτοις ἐμμένειν τοῖς νόμοις, καὶ τεύχσαντα τὴν Αὔαριν πρὸς τὸν βασιλέα πόλεμον ἐξεργεῖν. » Καὶ προστίθεται ὅτι « ἐπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, παρακαλῶν ἐκείνους αὐτοὺς συμμαχεῖν, καὶ δοῦναι αὐτοῖς τὴν Αὔαριν ὑπισχυόμενος· εἶναι γὰρ αὐτὴν τοῖς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἀφιστρέμενοις προγονικὴν·

quam Ægyptios esse, sed ipsos aliunde advenisse et Ægyptum occupasse, et inde rursus egressos esse. Quod vero nobis postea non permixti fuerint Ægyptii morbidī, quodque ex illis non fuerit Moyses populi ductor, sed multis eos atalibus præcesserit, hæc ex illius ipsius dictis probare conabor.

28. Primam itaque figmenti causam posuit ridiculam. « Rex enim, inquit, Amenophis videre deos desideravit. » Quos putas? siquidem legibus apud eos receptos, Bovem, et Hircum, et Crocodilos, Et Cynocephalos videbat: cælestes autem quomodo poterat? Et cur hoc habuit desiderium? quia utique et prior rex alius hos viderat. Ab illo ergo audierat, quales essent, et quemadmodum eos vidisset: adeo ut nova nequaquam egeret arte. Sed forsanc dicatur sapientem exstitisse vatem illum, per quem hæc rex posse agere confidebat. Quod si ita fuisset, quomodo non præscivit, fieri id non posse cuius desiderio tenebatur? non enim evenit. Proinde quid causæ fuit quod propter multos aut leprosos oculorum ejus obtutum effugerent dii? irascuntur enim propter flagitia, non propter corpora mutilata et debilitata. Deinde qui fieri potuit ut octo myriadas leprosorū et male se habentium uno propemodum die congregaret? aut quomodo rex valē dicto audiens non erat? nam ille quidem præcepit corpore debilitatos Ægypti finibus pelli: illic vero eos in latumias conjiciendos curavit, tanquam operariis egeret, non autem regionem purgare vellet. Dicit etiam quod vates sibimet mortem consciverit, ut qui deorum iram prævideret et ea quæ Ægypto evenitura essent mala; quodque prædictionem regi in scriptis reliquerit. Proinde quomodo non ab initio vates suum interitum præscivit? quomodo non e vestigio regi contradixit volenti videre deos? quomodo autem justus ille metus calamitatum non sui temporis? aut quid gravius patiendum ipsi instabat, ut se ipse interimere festinaret? Quod vero omnium stultissimum jam videamus. Quum enim ista audivisset et de futuris jam metuisset, debiles illos, quibus Ægyptum ex prædictione purgare debuerat, neque tunc de regione pepulit; sed « rogantibus eis, sicut ait, civitatem dedit dudum a Pastoribus habitatam, quæ vocabatur Auaris. Ad quam congregati principem, inquit, delegere ex sacerdotibus olim Heliopolitanis: atque hunc apud illos introduxisse, ut neque deos adorarent, neque ab animalibus abstererent quæ in Ægypto cultu divino afficiebantur, sed omnia macarent atque consumerent, et nemini nisi ejusdem conjunctionis societate jungerentur; fideque jurejurando data eos de vinisse ad perseverandum in istis legibus; quumque Auarin munivisset, regi bellum intulisse. » Deinde adjicit quod « Hierosolyma misit, incolas obscraans ut sese ipsis adjungerent, promittensque se iis daturum esse Auarin, avitam scilicet adventuris ex Hierosolymis pa-

ἄφ' ἧς ὁρμωμένους αὐτοὺς πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον καθέ-
 ζειν. » Εἶτα « τοὺς μὲν ἐπελθεῖν εἰκοσι στρατοῦ μυριάσι
 λέγει, τὸν δὲ βασιλεῖα τῶν Αἰγυπτίων Ἀμένωφιν, οὐκ
 οἰόμενον δεῖν θεομαχεῖν, εἰς τὴν Αἰθιοπίαν εὐθύς ἀπο-
 5 ὄρῃναι, τὸν δὲ Ἄπιν καὶ τινα τῶν ἄλλων ἱερῶν ζώων
 παρατεθεικέναι τοῖς ἱερεῦσι, διαφυλάττεσθαι κελεύ-
 σαντα. » Εἶτα « τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἐπελθόντας τὰς τε
 πόλεις ἀνιστάναι καὶ τὰ ἱερὰ κατακαίειν καὶ τοὺς ἱε-
 10 ρεῖς ἀποσφάττειν, ὥσως τε μηδεμιᾶς ἀπέχεσθαι παρα-
 νομίας μηδὲ ὁμότητος. Ὁ δὲ τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς
 νόμους αὐτοῖς καταβαλόμενος ἱεροῦς, φησὶν, ἦν τὸ γένος
 Ἡλιουπολίτης, ὄνομα δ' Ὁσαρσίφ, ἀπὸ τοῦ ἐν Ἡλιου-
 πόλει θεοῦ Ὁσίρειος μεταθέμενος δὲ Μωϋσῆν αὐτὸν
 προσηγόρευσεν. Τρισκαίδεκάτῳ δὲ, φησὶν, ἔτει τὸν
 15 Ἀμένωφιν (τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ χρόνον εἶναι τῆς ἐκπτώ-
 σεως πεπρωμένον) ἐξ Αἰθιοπίας ἐπελθόντα μετὰ πολλῆς
 στρατιᾶς καὶ συμβαλόντα τοῖς ποιμέσι καὶ τοῖς μισοῖς,
 νικῆσαι τε τῇ μάχῃ, καὶ κτείνειν πολλοὺς ἐπιδιώξαντα
 μέγρι τῶν τῆς Συρίας ὁρῶν. »
 20 κθ'. Ἐν τούτοις πάλιν οὐ συνήσιν ἀπιθάνως ψευ-
 δόμενος. Οἱ γὰρ λεπροὶ καὶ τὸ μετ' αὐτῶν πλῆθος, εἰ
 καὶ πρότερον ὠργίζοντο τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς τὰ περὶ
 αὐτοὺς πεπονηκόσι κατὰ τὴν τοῦ μάντεως προαγό-
 25 ρευσιν, ἀλλ' ὅτε τῶν λιθοτομιῶν ἐξῆλθον, καὶ πόλιν παρ'
 αὐτοῦ καὶ χώραν ἔλαβον, πάντως ἂν ἐγεγόνεισαν πρῶ-
 τεροι πρὸς αὐτόν. Εἰ δὲ δὴ κακείνον ἐμίσειον, ἰδίᾳ μὲν
 ἂν αὐτῷ ἐπεβούλευον, οὐκ ἂν δὲ πρὸς ἅπαντας ἤρανον
 πόλεμον, δηλονότι πλείους ἔχοντες συγγενείας, το-
 30 σοῦτοί γε τὸ πλῆθος ὄντες. Ὅμως δὲ καὶ τοῖς ἀνθρώ-
 ποις πολεμεῖν διεγνωστέες οὐκ ἂν εἰς τοὺς αὐτῶν θεοὺς
 πολεμεῖν ἐτόλμησαν, οὐδ' ὑπεναντιωτάτους ἔθεντο νό-
 μους τοῖς πατρίοις αὐτῶν καὶ οἷς ἐνετράφησαν. Δεῖ δ'
 ἡμᾶς τῷ Μανεθῶνι χάριν εἶχειν, ὅτι ταύτης τῆς παρα-
 νομίας οὐχὶ τοὺς ἐξ Ἱεροσολύμων ἐλθόντας ἀρχηγούς
 35 γενέσθαι φησὶν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ὄντας Αἰγυπτίους,
 καὶ τούτων μάλιστα τοὺς ἱερεῖς ἐπινοῆσαι τε ταῦτα
 καὶ ὁρκωμοτῆσαι τὸ πλῆθος. Ἐκείνο μὲντοι πῶς οὐκ
 ἄλογον; τῶν μὲν οἰκείων αὐτοῖς καὶ τῶν φίλων συνα-
 ποστῆσαι οὐδένα, μηδὲ τοῦ πολέμου τὸν κίνδυνον συν-
 40 ἀρασθαι, πέμψαι δὲ τοὺς μισοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα,
 καὶ τὴν παρ' ἐκείνων ἐπάγεσθαι συμμαχίαν. Ποίους
 αὐτοῖς φίλους, ἢ τίνος αὐτοῖς οἰκειότητος προὑπηργμέ-
 νης; τοῦναντίον γὰρ ἦσαν πολέμιοι καὶ τοῖς ἔθεσι πλεί-
 στον διέφερον. Ὁ δὲ φησὶν εὐθύς ὑπακούσαι τοῖς
 45 ὑπισχνουμένοις, ὅτι τὴν Αἴγυπτον καθέξουσιν, ὥσπερ
 αὐτῶν οὐ σφόδρα τῆς χώρας ἐμπειρίας ἔχοντων, ἧς βια-
 σθέντες ἐκπεπτώκασιν. Εἰ μὲν οὖν ἀπόρως ἢ κακῶς
 ἐπραττον, ἴσως ἂν καὶ παρεβάλλοντο· πόλιν δὲ κατοι-
 κοῦντες εὐδαίμονα καὶ χώραν πολλὴν κρίνεται τῆς Αἰ-
 50 γύπτου καρποῦμενοι, διὰ τί ποτ' ἂν ἐνθροῖς μὲν παλαί,
 τὰ δὲ σώματα λελωθέντες, οὐκ μηδὲ τῶν οἰκείων οὐ-
 δεὶς ὑπομένει, τούτοις ἐμελλον παρακινδυνεύσειν βοη-
 θουῦντες; οὐ γὰρ δὴ γε τὸν γεννησόμενον προήδεσαν δρα-
 σμὸν τοῦ βασιλείου. Τούναντίον γὰρ αὐτὸς εἶρχεν

triam : unde facto impetu posse illos Ægyptum omnem
 in suam potestatem redigere. » Mox subjungit, « illos
 quidem eo venisse cum ducentis armatorum millibus,
 regem vero Ægyptiorum Amenophin, ut qui putaret cum
 diis non esse pugnandum, statim in Æthiopiam se fuga
 recepissee, et Apin cum ceteris sacris animalibus apud sa-
 cerdotes deposuisse, ea servare jussos. » Dein, « Hie-
 rosolymitas, postquam venissent, urbes evertisse et tem-
 pla concremasse et equites peremisse, refert, et omnino
 nulla iniquitate aut crudelitate abstinuisse. Qui vero
 reipublicæ formam et leges eis posuit, erat, inquit, genere
 Heliopolites, nomine Osarsiph, ab Osiri Heliopolitano
 deo denominatus; qui quum nomen sibi mutasset, Moysen
 se appellavit. Amenophin vero dicit anno tertio decimo
 (tantum enim temporis quo regno pelleretur ei satis decre-
 tum fuisse) ex Æthiopia profectum cum magnis copiis, con-
 gressumque cum Pastoribus et pollutis, et prælio eos supe-
 rasse et multos interfecisse, ad fines usque Syriæ perse-
 quutum. »

29. In his iterum non intellexit sine verisimilitudine se
 mentiri. Leprosi namque et multitudo quæ cum illis erat,
 licet prius irascerentur regi et iis qui eos male adeo tra-
 ctarunt, etiam juxta prædictionem vatis : tamen quum lato-
 mis exiissent, et urbem ab ipso et provinciam acceperunt,
 omnes in eum procul dubio miliores evasisent. Quodsi
 etiam ipsum odio habuissent, seorsum ei insidiati essent,
 neque omnibus intulissent bellum, quum scilicet totidem
 numero plurimas illic cognationes habere deberent. Verum
 etiam si contra homines pugnare decreverint; non erat ut
 auderent contra deos ipsorum pugnare, et leges patriis eo-
 rum et quibus educti erant contrarias ferre. Oportet
 vero nos Manethoni gratias agere, quod hujus iniquitatis
 principes exstittisse dicat, non eos qui Hierosolymis egressi
 sunt, sed illos ipsos utpote Ægyptios, et ex illis maxime
 sacerdotes ista excogitasse et multitudinem ad jurandum
 adegisse. Illud autem quomodo rationi non absonum?
 familiarium quidem et amicorum nemo a republica defecit,
 neque periculorum belli particeps factus est; sed misere
 pollutos Hierosolyma, ut inde auxilia adducerent. Quanam
 amicitia aut familiaritate ipsis intercedente? nam econtra
 hostes erant et moribus plurimum differebant. Illi vero,
 ut dicit, sine mora eis obsequuti sunt, pollicitationibus in-
 ducti, quod Ægyptum occupaturi essent : quasi ipsi non
 admodum fuissent ejus regionis gnari, ex qua per vim pulsi
 fuerant. Qui si tum miseram aut egenam vitam egissent,
 forsitan periculum adiissent. Atqui quum urbem habitarent
 beatam, et regione satis ampla Ægypto meliori fruerentur,
 quid tandem erat cur ob veteres hostes, eosque corporibus
 inorbidos, quos nemo vel e suis libenter sustinet, illis ut
 opem ferant discrimen adituri essent? neque enim certe
 futuram regis fugam præsciebant. Imo contra ipse dixit,

ὅς « ὁ παῖς τοῦ Ἀμενώφιος τριάκοντα μυριάδας ἔχων, εἰς Πηλούσιον ὑπηγιάζεν »· καὶ τοῦτο μὲν ᾗδεσαν πάντως οἱ παραγινόμενοι· τὴν δὲ μετόπισιν αὐτοῦ καὶ τὴν φυγὴν πόθεν εἰκάζειν ἔμελλον; Τὰ σιτία κρατήσαντάς φησι τῆς Αἰγύπτου πολλὰ καὶ δεινὰ δρᾶν τοὺς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπιστρατεύσαντας. Καὶ περὶ τούτων ὀνειδίζει, καθάπερ οὐ πολεμίους αὐτοῖς ἐπαγαγὼν, ἢ δέον τοῖς ἔξωθεν ἐπικληθεῖσιν ἐγκαλεῖν, ὅποτε ταῦτα πρὸ τῆς ἐκείνων ἀφίξεως ἐπραττον, καὶ πράζειν ὠμωμόκεσαν, οἱ τὸ γένος Αἰγύπτιοι. « Ἀλλὰ καὶ χρόνιοι ὕστερον Ἀ-
 10 « μένωρις ἐπελθὼν ἐνίκησε μάχῃ, καὶ κτείνειν τοὺς « πολεμίους μέχρι τῆς Συρίας ἤλασεν. » Οὕτω γὰρ παντάπασιν ἐστὶν ἡ Αἰγύπτου τοῖς ὁδοθεν ὁδοποτοῦν ἐπιούσιν εὐάλωτος· καὶ οἱ τότε πολέμῳ κρατοῦντες αὐ-
 15 τὴν, ζῆν πυνθανόμενοι τὸν Ἀμένωφιν, οὔτε τὰς ἐκ τῆς Αἰθιοπίας ἐμβολὰς ὠχύρωσαν, πολλὴν εἰς τοῦτο παρασκευὴν ἔχοντες, οὔτε τὴν ἀλλήν ἡτοίμασαν δύναιμι. « Ὅ δὲ καὶ μέχρι τῆς Συρίας ἀναίρων, φησὶν, αὐτοὺς, « ἠκολούθησε διὰ τῆς ψάμμου τῆς ἀνύδρου. » Διηλονότι
 20 οὐ ῥάδιον ὃν ἀμαγεῖ στρατοπέδῳ διελθεῖν.
 λ'. Κατὰ μὲν οὖν τὸν Μανεθῶνα οὔτε ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸ γένος ἡμῶν ἐστιν οὔτε τῶν ἐκείθεν τινες ἀνεμίσθησαν. Τῶν γὰρ λεπρῶν καὶ νοσούντων πολλοὺς μὲν εἰκὸς ἐν ταῖς λιθοτομίαις ἀποθανεῖν, πολλὴν χρόνον ἐκεῖ
 25 γενομένους καὶ κακοπαθοῦντας, πολλοὺς δ' ἐν ταῖς μετὰ ταῦτα μέλαις, πλείστους δ' ἐν τῇ τελευταίᾳ καὶ τῇ φυγῇ.

λα'. Λοιπὸν μοι πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν περὶ Μωϋσέως. Τοῦτον δὲ τὸν ἄνδρα θαυμαστὸν μὲν Αἰγύπτιοι καὶ θεῶν
 30 νομίζουσι, βούλονται δὲ προσποιεῖν αὐτοῖς μετὰ βλασφημίας ἀπιθάνου, λέγοντες· Ἡλιοπολίτην εἶναι τῶν ἐκείθεν ἱερέων ἓνα, διὰ τὴν λέπραν συνεξηλασμένον. Δείκνυται δ' ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς ὀκτωκαίδεκα σὺν τοῖς πενταχοσίοις πρότερον ἔτεσι γεγονόσι καὶ τοὺς ἡμετέρους
 35 ἔξαγαγὼν ἐκ τῆς Αἰγύπτου πατέρας εἰς τὴν χώραν τὴν νῦν οἰκουμένην ὑπ' ἡμῶν. Ὅτι δὲ οὐδὲ συμφορᾷ τινι τοιαύτῃ περὶ τὸ σῶμα κεχρημένος ἦν, ἐκ τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτοῦ ὁ λόγος ἐστί. Τοῖς γὰρ λεπρῶσιν ἀπειρήκε μήτε μένειν ἐν πόλει μήτ' ἐν κώμῃ κατοικεῖν,
 40 ἀλλὰ μόνους περιπατεῖν κατεσχιζόμενους τὰ ἱμάτια· καὶ τὸν ἀψύχμενον αὐτῶν ἢ ὁμώροφον γενόμενον οὐ κατὰρὸν ἡγεῖται. Καὶ μὴν καὶ θεραπευθῇ τὸ νόσημα καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀπολάβῃ, προεῖρχέ τινας ἄγνειας, καθαρ-
 45 μούς πηγαίων ὑδάτων λουτροῖς, καὶ ξυρήσεις πάσης τριχὸς, πολλὰς τε κελεύει καὶ παντοίας ἐπιτελέσαντα θυσίας, τότε παρελθεῖν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν. Καίτοι τούναντίον εἰκὸς ἦν προνοῖα τινὶ καὶ φιλανθρωπίᾳ χρή-
 50 σασθαι τὸν ἐν τῇ συμφορᾷ ταύτῃ γεγονότα πρὸς τοὺς ὁμοίως αὐτῷ δυστυχήσαντας. Οὐ μόνον δὲ περὶ τῶν λεπρῶν οὕτως ἐνομοθέτησεν, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς καὶ τὸ βραχύτατόν τι τοῦ σώματος ἡκρωτηριασμένοις ἱεῖσθαι συγκεχώρηκεν· ἀλλ' εἰ καὶ μεταξύ τις ἱερωμένος τοιαύτῃ χρήσαιο συμφορᾷ, τὴν τιμὴν αὐτὸν ἀφείλετο. Πῶς οὖν εἰκὸς ἐκείνων ταῦτα νομοθετεῖν καθ' ἑαυτοῦ,

« filium Amenophios cum trecentis millibus ad Pelusium occurrisse » : » id quod omnino cognitum erat universis qui advenerant : mutationem vero propositi et fugam ejus unde conjectare poterant? Deinde, occupatis horreis Ægypti, multa mala fecisse ait exercitum Hierosolymitanum. Atque hæc eis exprobrat, quasi non hostes eis induxisset, aut quasi hæc sint aliunde accito militi objicienda, quum eadem ante adventum eorum fecissent, facturosque se jurassent qui genere erant Ægyptii. « Verum aliquanto post Ameno-
 « phis, ait, hostes aggressus prælio superavit, fusosque « ac fugatos Syriam usque persequutus est. » Adeo scilicet Ægyptus est omnibus undecunque eam invadentibus captu facilis; et qui tunc ea jure belli potiebantur, quum scirent Amenophin vivere, neque aditus ex Æthiopia communiverant, quum ad hoc bene parati instructique essent; neque de aliis copiis comparandis cogitaverant. « Ille vero « etiam Syriam usque trucidans eos, ut ait, persequutus est per arenosa et inaquosa loca. » Scilicet quum haud facile esset exercitui etiam absque pugna ea pertransire.

30. Jam quidem juxta Manethonem neque ex Ægypto genus nostrum oriundum, neque inde aliqui admixti sunt. Leprosorum enim et morbidorum multos quidem in lapicidinis perisise verisimile est, qui longo tempore illic fuerint et duriter tractati; multos vero in pugnis quas postea ini-
 35 verunt, plurimos denique in postrema et in fuga.

31. Reliquum mihi ut de Moyse illi contradicam. Hunc virum mirandum quidem Ægyptii et divinum existimant; volunt autem eum sibi vindicare cum obtreccatione incredibili, dicentes Heliopoliten esse, unum e sacerdotibus istius loci, ob lepram cum aliis pulsum. Ostenditur autem ex historiis eum xviii annis priorem existisse, et patres nostros ex Ægypto in regionem quam nunc tenemus eduxisse. Quod vero nulla ejusmodi calamitas in corpus ejus inciderit, manifestum est ex iis quæ ab ipso dicuntur. Lepa affectos vetuit aut in urbe aut in vico habitare, sed solos ambulare voluit, et quidem conscissis vestibus; et qui eos tetigerit, aut eodem usus fuerit lecto, eum censet impurum. Præterea si sanetur morbus, et corpus ad suam naturam redeat, imperat purificationes quasdam per ablutiones in fontanis aquis et per abrasiones omnium pilorum; multisque et multiplicibus sacris peractis, tum demum
 40 eis permittit redire ad sacram urbem. Quanquam econtra par erat ut qui talem calamitatem expertus esset, provida quadam cura et humanitate uteretur erga eos quibus accideret malo ejusmodi conflictari. Non solum autem de leprosis ad hunc modum leges tulit, sed ne minima quidem corporis parte mutilatos ad sacrorum curam admisit: ve-
 45 rum etiam si quis sacris admotus in talem calamitatem incideret, honore eum privari jussit. Quomodo igitur verisimile est illum has adversus semetipsum cum opprobrio

εις δνείδος τε καὶ βλάβην νόμους συντιθεμένους· Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦνομα λίαν ἀπιθάνως μετατέθεικεν. « Ὁσαρσίφ γάρ, φησὶν, ἐκαλεῖτο ». Τοῦτο μὲν οὖν εἰς τὴν μετάθεσιν οὐκ ἐναρμόζει. Τὸ δ' ἀληθὲς ὄνομα δηλοῖ τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος σωθέντα Μωϋσῆν· τὸ γὰρ ὕδωρ οἱ Αἰγύπτιοι μωϋ καλοῦσιν. Ἰκανῶς οὖν γεγονέναι νομίζω καὶ δῆλον ὅτι Μανεθῶς, ἕως μὲν ἠκολούθει ταῖς ἀρχαίαις ἀναγραφαῖς, οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διημάρτανεν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀδεσπότους μύθους τραπόμενος ἢ συνέθηκεν αὐτοὺς ἀπιθάνως, ἢ τισι τῶν πρὸς ἀπέχθειαν εἰρηκότων ἐπίστευεν.

λβ'. Μετὰ τοῦτον ἐξετάσαι βούλομαι Χαϊρήμονα. Καὶ γὰρ οὗτος Αἰγυπτιακὴν φάσκων ἱστορίαν συγγράφειν, καὶ προσθεὶς ταῦτο ὄνομα τοῦ βασιλέως, ὅπερ ὁ Μανεθῶς, Ἀμένωφιν, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ῥαμέσσην, φησὶν ὅτι « κατὰ τοὺς ὕπνους ἢ ἴσις ἐφάνη τῷ Ἀμενώφει, μεμφομένη αὐτὸν ὅτι τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἐν τῷ πολέμῳ κατέσκαπται. Φριτιφάντην δὲ ἱερογραμμαῖα τέα φάναι, ἐάν τῶν τοὺς μολυσμοὺς ἐχόντων ἀνδρῶν « καθάρῃ τὴν Αἴγυπτον, παύσασθαι τῆς πτοίας αὐτόν. « Ἐπιλέξαντα δὲ τῶν ἐπισυνῶν μυριάδας εἰκοσι πέντε « ἐκβαλεῖν. Ἡγεῖσθαι δ' αὐτῶν γραμματέας Μωϋσῆν « τε καὶ Ἰώσηπον, καὶ τοῦτον ἱερογραμματέα· Αἰγύπτια δ' αὐτοῖς ὀνόματα εἶναι, τῷ μὲν Μωϋσεὶ Τισίθεν, « τῷ δὲ Ἰωσήπῳ Πετεσήφ. Τοῦτους δ' εἰς Πηλούσιον « ἐλθεῖν καὶ ἐπιτοῦρῃν μυριάσι τριάκοντα ὀκτώ καταλελειμμένους ὑπὸ τοῦ Ἀμενώφιος, ὅς οὐ θέλειν εἰς τὴν Αἴγυπτον διακομίζειν. Οἷς φίλαν συνθεμένους ἐπὶ « τὴν Αἴγυπτον στρατεῦσαι. Τὸν δὲ Ἀμένωφιν οὐχ « ὑπομείναντα τὴν ἔξοδον αὐτῶν εἰς Αἰθιοπίαν φυγεῖν « καταλιπόντα τὴν γυναῖκα ἔγκυν· ἣν κρυπτομένην ἐν « τισι σπηλαίοις τεκεῖν παῖδα, ὄνομα Μεσσῆνην, ὃν ἀνδρῶν ἔκδιωξαι τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν Συρίαν, « ὄντας περὶ εἰκοσι μυριάδας, καὶ τὸν πατέρα Ἀμένωφιν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας καταδέξασθαι. »

λγ'. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Χαϊρήμων. Οἷμαι δ' αὐτόθεν φανεράν εἶναι ἐκ τῶν εἰρημένων τὴν ἀμφοῖν ψευδολογίαν. Ἀληθείας μὲν γὰρ τινος ὑποκειμένης ἀδύνατον ἦν διαφωνεῖν ἐπὶ τοσοῦτον. Οἱ δὲ τὰ ψευδῆ συντιθέντες οὐχ ἑτέροις σύμφωνα γράφουσιν, ἀλλ' αὐτοῖς τὰ δοξάντα πλάττουσιν. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως εἶνα τοὺς θεοὺς ἰδῆ φησὶν ἀρχὴν γενέσθαι τῆς τῶν μιαρῶν ἐκβολῆς, ὃ δὲ Χαϊρήμων ἴδιον ὡς τῆς Ἰσιδος ἐνύπνιον συντέθεικεν. Κάκεινος μὲν Ἀμένωφιν εἶναι λέγει τὸν προειπόντα τῷ βασιλεῖ τὸν καθαρμὸν, οὗτος δὲ Φριτιφάντην. Ὁ δὲ δὴ τοῦ πλῆθους ἀριθμὸς καὶ σφόδρα σύνεργος, ὀκτὼ μὲν μυριάδας ἐκείνου λέγοντος, τούτου δὲ πέντε πρὸς ταῖς εἰκοσιν. Ἐτι τοίνυν ὁ μὲν Μανεθῶς πρότερον εἰς τὰς λιθοτομίας τοὺς μιαρῶν ἐκβαλὼν, εἶτα αὐτοῖς τὴν Αὐαριν δοὺς ἐγκατοικεῖν, καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ἐκπολεμώσας, τότε φησὶν ἐπικαλεῖσθαι τὴν παρὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν αὐτοὺς ἐπικουρίαν· ὃ δὲ Χαϊρήμων ἀπαλλαττομένους ἐκ τῆς Αἰγύπτου περὶ Πηλούσιον εὐ-

et damno leges tulisse? Quin etiam nomen ei valde incredibiliter mutatum. « Osarsiph enim, inquit, vocatur. » Et hoc quidem mutationi parum congruum. Verum autem nomen significat ex aqua servatum Moysen: nam aquam moy vocant Aegyptii. Satis igitur declaratum esse existimo quod Manetho, quatenus veterum scripta sequitur, non multum a veritate aberraverit; ubi vero ad fabulas ab incerto auctore se vertit, aut parum verisimiliter eas confinxit, aut iis qui ex odio in gentem eas narraverant fidem habuit.

32. Post hunc volo in Chæremone inquirere. Hic enim Aegyptiacam se scribere historiam professus, asserensque idem nomen regi quod Manethon, Amenophin, et filium ejus Ramessen, ait « Isidem in somnis Amenophi apparuisse, de eo querentem, quod templum ipsius per bellum dirutum esset. Phritiphantem vero sacrum scribam dixisse, si de pollutis hominibus Aegyptum purgare vellet, fore ut liberetur a nocturnis terroribus. Atque ita morbidorum millia ccl collegisse et e sinibus ejecisse. Dnces vero eorum fuisse scribas Moysen et Josephum, atque hunc sacrorum scribam: Aegyptia vero eis nomina esse, Moysi quidem Tisithen, Josepho vero Peteseph. Hos Pelusium venisse, ibique offendisse cccclxxx millia ab Amenophi relictà, quæ is in Aegyptum transferre noluerit. Cum his icto federe contra Aegyptum expeditionem factam. Amenophin autem, impetum illorum non sustinentem, in Aegyptum fugisse, relictà uxore gravida: quam, in speluncas quasdam abditam, puerum enixam esse, nomine Messenen, eumque adultum expulisse Judæos in Syriam, numero circiter ducenta millia; et patrem Amenophin ex Aethiopia recepissee. »

33. Et hæc quidem Chæremone. Reor autem ex his ipsis quæ dicta sunt amborum manifestam esse mentiendi voluntatem. Si quid enim veritatis subesset, fieri non potuit ut in tantum discrepant. At qui mendacia componunt, non quæ cum aliis consentiant ista scribunt, sed quod ipsis visum est confingunt. Et ille quidem regiam cupiditatem videndi deos ait causam extitisse ejiciendi impuros: Chæremone autem suum tanquam Isidis somnium finxit. Et ille quidem Amenophin esse dicit qui regem præmonuerit de lustratione faciendâ; hic vero Phritiphantem. In multitudinis autem numero sane non multum discordant, illo octoginta millia referente, hoc ducenta quinquaginta. Præterea Manetho quidem primum in lapidinas ejecit pollutos, deinde Auarin habitandam iis tradit; ac reliqua Aegypto bello vexata, tum demum ab illis accita esse dicit Hierosolymitanorum auxilia: Chæremone autem Aegypto discedentes circa Pelusium invenisse trecenta et octoginta

ρεῖν ὀκτὼ καὶ τριάκοντα μυριάδας ἀνθρώπων, καταλειμμένους ὑπὸ τοῦ Ἀμενώφιος, καὶ μετ' ἐκείνων πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐμβαλεῖν, φυγεῖν δὲ τὸν Ἀμενώφιν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Τὸ δὲ δὴ γενναϊότατον, οὐδὲ τίνες ἢ πόθεν ἦσαν αἱ τοσαῦται τοῦ στρατοῦ μυριάδες εἰρηκαν, εἴτε Αἰγύπτιοι τὸ γένος εἴτ' ἐξώθεν ἤκοντες, ἀλλ' οὐδὲ τὴν αἰτίαν διεσαφῆσε, δι' ἣν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀγαγεῖν οὐκ ἠθέλησεν, ὁ παρὶ τῶν λεπρῶν τὸ τῆς Ἰσιδος ἐνύπνιον συμπλάσας. Τῷ δὲ Μωϋσεὶ καὶ τὸν Ἰωσήπον ὁ Χαιρήμων, ὡς ἐν ταύτῃ χρόνῳ συνεζηληλαμένον, προστεθείκεν, τὸν πρὸ Μωϋσέως πρεσβύτερον τέσσαρσι γενεαῖς τετελευτηκότα, ὧν ἔστιν ἕτη σχεδὸν ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἀλλὰ μὴν ὁ Ῥαμέσσης ὁ τοῦ Ἀμενώφιος υἱός, κατὰ μὲν τὸν Μα-
 15 νεθῶνα νεανίας συμπολεμεῖ τῷ πατρὶ καὶ συνεκρίπτει φυγῶν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, οὗτος δὲ πεποίθηεν αὐτὸν μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ἐν σπηλαίῳ τινὶ γεγεννημένον, καὶ μετὰ ταῦτα νικῶντα μάχῃ, καὶ τοὺς Ἰουδαίους εἰς Συρίαν ἐξελάνοντα τὸν ἀριθμὸν ὄντας περὶ μυριάδας
 20 εἴκοσι. Ὡς τῆς εὐχρησίας οὗτε γὰρ πρότερον οἵτινες ἦσαν αἱ τέσσαρα καὶ ὀκτὼ μυριάδες εἶπεν οὔτε πῶς αἱ τέσσαράκοντα καὶ τρεῖς διεφθάρησαν, πότερον ἐν τῇ μάχῃ κατέπεσον, ἢ πρὸς τὸν Ῥαμέσσην μετεβάλλοντο. Τὸ δὲ δὴ θαυμασιώτατον, οὐδὲ τίνας καλεῖ τοὺς
 25 Ἰουδαίους δυνατόν ἐστι παρ' αὐτοῦ μαθεῖν, ἢ ποτέρους αὐτῶν τίθεται ταύτην τὴν προσηγορίαν, ταῖς εἴκοσι πέντε μυριάσι τῶν λεπρῶν, ἢ ταῖς ὀκτὼ καὶ τριάκοντα ταῖς περὶ τὸ Πηλούσιον. Ἀλλὰ γὰρ εὐήθες ἔστι ἀν εἶη διὰ πλείονων ἐλέγχειν τοὺς ὕφ' αὐτῶν ἐληλεγμένους.
 30 τὸ γὰρ ὑπ' ἄλλων ἢν μετριώτερον.
 λδ'. Ἐπεισάξω δὲ τούτοις Λυσίμαχον, εἰληρότα μὲν τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένους ὑπόθεσιν τοῦ ψεύσματος, ὑπερπεπαικότα δὲ τὴν ἐκείνων ἀπισθανότητα τοῖς πλάσμασι. Δι' ὃ καὶ δηλὸς ἐστὶ συντεθεικὸς κατὰ πολ-
 35 λὴν ἀπέχθειαν. Λέγει γὰρ « ἐπὶ Βοκχόρεως τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων λεπρῶς ὄντας καὶ ψωροὺς, καὶ ἄλλα νοσήματα τινα ἔχοντας, εἰς τὰ ἱερὰ καταφεύγοντας μεταίτεῖν τροφήν. Παιμπολίων δὲ ἀνθρώπων νοσηλῖα περιπεσόντων ἀκαρπία ἐν
 40 τῇ Αἰγύπτῳ γενέσθαι. Βοκχорὶν δὲ, τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα, εἰς Ἀμμωνα πέμψαι περὶ τῆς ἀκαρπίας τοὺς μαντευσομένους τὸν θεὸν δὲ εἰπεῖν τὰ ἱερὰ καθἄρξαι ἀπ' ἀνθρώπων ἀνάγκων καὶ δυσσεβῶν, ἐκβαλόντα αὐτοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν εἰς τόπους ἐρήμους, τοὺς δὲ ψωροὺς
 45 καὶ λεπρῶς βυθίσαι, ὡς τοῦ ἡλίου ἀγανακτοῦντος ἐπὶ τῇ τούτων ζωῇ, καὶ τὰ ἱερὰ ἀγνίσαι, καὶ οὕτω τὴν γῆν καρποφορήσειν. Τὸν δὲ Βοκχорὶν τοὺς χρησμοὺς λαβόντα τοὺς τε ἱερεῖς καὶ ἐπιθωμίτας προσκαλεσάμενον κελεύσαι ἐπιλογὴν ποιησαμένους τῶν ἀκαθάρτων
 50 τοῖς στρατιώταις τούτους παραδοῦναι κατὰξιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον, τοὺς δὲ λεπρῶς εἰς μολιβδίνου χάρτας ἐνδύσαντας, ἵνα καθύσιν εἰς τὸ πέλαγος. Βυθισθέντων δὲ τῶν λεπρῶν καὶ ψωρῶν τοὺς ἄλλους συναθροισθέντας εἰς τόπους ἐρήμους ἐκτεθῆναι ἐπ' ἀπωλείᾳ.

millia hominum ab Amenophi relictā, et cum illis rursus Ægyptum invasisse, Amenophin vero in Æthiopiam se recepisse. Quod vero est omnium lepidissimum, ne illud quidem, quinam et unde erant tot militum myriades dixit, neque Ægyptiine fuerint genere, an aliunde advenientes : sed neque causam indicavit, cur eos rex in Ægyptum ducere noluerit, qui de leprosis illud somnium Isidis confinxit. Moysi vero et Josephum, quasi eodem tempore simul expulsus, Chæremon adjunxit, et quidem quatuor ætatibus ante Moysen defunctum, quorum sunt anni centum fere et septuaginta. Quin et Ramesses Amenophis filius, secundum Manethionem quidem adolescens, bellum administrat cum patre, et cum eodem exsulat, fuga elapsus in Æthiopiam : hic autem finxit eum post patris obitum in spelunca quadam natum, et postea in prælio victoriam reportantem, et Judæos in Syriam abigentem, numero circiter cc millia. O facilitatem hominis ! neque enim prius, quinam fuerint illa cccclxxx millia, dixit, neque quomodo cxxx millia perierint, in acie nec ceciderint, an ad Ramessen transfugerint. Quod vero maxime mirandum, ne cognoscere quidem ex eo licet quosnam vocet Judæos, vel utris eorum det hanc appellationem, illisne ccl millibus leprosorū, an his cccclxxx millibus, quæ circa Pelusium erant. Sed stultum fortasse fuerit eos pluribus redarguere, qui a semetipsis redarguti sunt : nam si ab aliis, hoc lenius foret.

34. His autem addam Lysimachum, idem quidem habentem cum prædictis mendacii argumentum, illorum vero incredibilitatem figmentorum enormitate superantem. Unde constat eum ex magno in nos odio sua continxisse. Dicit enim, « sub Bocchori rege Ægyptiorum, populum Judæorum, quod essent lepra, scabie et aliis quibusdam morbis infecti, ad templa confugisse, et victum mendicasse. Multis autem hominibus morbo correptis, sterilitatem in Ægypto accidisse. Bocchorim vero, Ægyptiorum regem, ad Ammonem scitatum oracula de sterilitate misisse : responsumque a deo, repurganda esse templa ab hominibus impuris et impiis, ejcicndo eos e templis in loca deserta ; ceterum scabiosos ac leprosos mergendos, tanquam sole ut isti viverent ægre ferente ; et templa expianda, atque ita fore ut terra fructum ferat. Bocchorim autem, accepto oraculo, accersitisque sacerdotibus et sacrificiis, jussisse ut impuri collecti militibus traderentur, deportandi in desertum ; utque leprosi plumbeis laminis involuti in pelagus dejicerentur. Submersis autem leprosis ac impetiginosis, reliquos congregatos in loca deserta expositos esse ut peri-

συναχθέντας δὲ βουλευσάσθαι περὶ αὐτῶν, νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης πῦρ καὶ λύχνους καύσαντας φυλάττειν ἑαυτοὺς, τὴν τ' ἐπιούσαν νύκτα νηστεύσαντας ἱλάσκεισθαι τοὺς θεοὺς, περὶ τοῦ σῶσαι αὐτούς. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Μωϋσῇ τινα συμβουλευσάμενοι αὐτοὺς παραβαλλομένους μίαν δδὸν τέμνειν, ἄχρις ἂν ἔλθωσιν εἰς τόπους οἰκουμένους, παρακελεύεσθαι τε αὐτοὺς μῆτε ἀνθρώπων τινὶ εὐνοήσῃν μῆτε ἀρίστα συμβουλευσείν, ἀλλὰ τὰ χεῖρονα, θεῶν τε ναοὺς καὶ βωμοὺς, οἷς ἂν περιτύ-
 10 γωσιν, ἀνατρέπειν. Συναινέσαντων δὲ τῶν ἄλλων, τὰ δοθέντα ποιοῦντας διὰ τῆς ἐρήμου πορεύεσθαι, ἱκανῶς δὲ ὁγληθέντας ἔλθειν εἰς τὴν οἰκουμένην χώραν, καὶ τοὺς τε ἀνθρώπους ὑβρίζοντας καὶ τὰ ἱερὰ σολῶν-
 15 τας καὶ ἐμπρῆσαντας, ἔλθειν εἰς τὴν νῦν Ἰουδαίαν προσαγορευομένην, κτίσαντας δὲ πόλιν ἐνταῦθα κατοικεῖν. Τὸ δὲ ἄστυ τοῦτο Ἰερσόλυα ἀπὸ τῆς ἐκείνων διθεσίσεως ὀνομάσθαι ὕστερον δ' αὐτοὺς ἐπικρατήσαν-
 20 τας χρόνῳ διαλλάξαι τὴν ὀνομασίαν πρὸς τὸ μὴ δνειδίζεσθαι, καὶ τὴν τε πόλιν Ἰερουσόλυμα, καὶ αὐτοὺς Ἰερουσόλυμους προσαγορευέσθαι. »

λέ. Οὗτος δὲ οὐ τὸν αὐτὸν ἐκείνοις ἡῦρεν εἰπεῖν βασιλέα, κατιώτερον δ' ὄνομα συντέθεικεν, καὶ παρὲς ἐνύπνιον καὶ προφήτην Αἰγύπτιον, εἰς Ἀμμωνα ἀπελήλυθε περὶ τῶν ψωρῶν καὶ λεπρῶν χρησμὸν οἶσων.
 25 Φησὶ γὰρ εἰς τὰ ἱερὰ συλλέγεσθαι πλῆθος Ἰουδαίων, ἅρα γε τούτοις τοῖς λεπροῖς ὄνομα θέμενος, ἢ μόνων τῶν Ἰουδαίων τοῖς νοσήμασι περιπεσόντων; λέγει γὰρ ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων. Ὅποιος; ἐπηλυσ, ἢ τὸ γένος ἐγγύριος; Διὰ τί τοίνυν Αἰγυπτίους αὐτοὺς ὄντας Ἰου-
 30 δαίους καλεῖς; εἰ δὲ ξένοι, διὰ τί πόθεν οὐ λέγεις; Πῶς δὲ, τοῦ βασιλέως πολλοὺς μὲν αὐτῶν βυθίσαντας εἰς τὴν θάλασσαν, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς ἐρήμους τόπους ἐκβαλόντας, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὑπελείφθησαν; ἢ τίνα τρόπον διεξῆλθον μὲν τὴν ἐρημον, ἐκράτησαν δὲ τῆς
 35 χώρας ἧς νῦν κατοικοῦμεν, ἔκτισαν δὲ καὶ πόλιν, καὶ νεῶν ὑποδομήσαντο πᾶσι περιβόητον; Ἐρῶν δὲ καὶ περὶ τοῦ νομοθέτου μὴ μόνον εἰπεῖν τούνομα, δηλώσαι δὲ καὶ τὸ γένος ὅστις ἦν καὶ τίνων, διὰ τί δὲ τοιούτους ἂν αὐτοῖς ἐπεχείρησε τιθέναι νόμους περὶ θεῶν, καὶ τῆς
 40 πρὸς ἀνθρώπους ἀδικίας κατὰ τὴν πορείαν. Εἴτε γὰρ Αἰγύπτιοι τὸ γένος ἦσαν, οὐκ ἂν ἐκ τῶν πατρίων ἐθῶν οὕτω βρόδιως μετεβάλλοντο· εἴτ' ἀλλαχόθεν ἦσαν, πάντως τινὲς ὑπῆρχον αὐτοῖς νόμοι διὰ μακρᾶς συνηθείας πεφυλαγμένοι. Εἰ μὲν οὖν περὶ τῶν ἐξελασάντων αὐ-
 45 τοὺς ὤμωσαν μηδέποτε εὐνοήσῃν, λόγον εἶχεν εἰκότα, πᾶσι δὲ πολεμοὶ ἀνθρώποις ἀκήρυκτον ἄρασθαι τούτους, εἴπερ ἐπραττον ὡς αὐτοὺς λέγει κακῶς, παρὰ πάντων βοηθείας δεομένους, ἀνοίαν οὐκ ἐκείνων, ἀλλὰ τοῦ ψευδομένου πάνυ πολλὴν παράστησιν, ὅς γε καὶ τούνομα
 50 θέσθαι τῇ πόλει ἀπὸ τῆς ἱερουσαλίας αὐτοὺς ἐτόλμησεν εἰπεῖν, τοῦτο δὲ μετὰ ταῦτα παρατρέφαι. Δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν ὕστερον γενομένοις αἰσχύνῃν τούνομα καὶ μῖσος ἔφερεν, αὐτοὶ δ' οἱ κτίζοντες τὴν πόλιν κοσμή-
 σεν αὐτοὺς ὑπελάμβανον οὕτως ὀνομάσαντες. Ὁ δὲ

rent : eos autem habito concilio de se ipsis consultasse; et nocte superveniente, accensis ignibus ac lucernis custodias agitasse; sequenti nocte jejunasse, ut deos salutis sue propitios haberent. Insequenti vero luce a Moyse quodam ipsis consilium datum, ut irent intrepidi una via, usquedum ad loca culta perveniretur : tum præcepisse ne cui hominum in posterum benevoli essent, neque optima suggererent, sed deteriora; utque eorum templa et altaria, prout in ea inciderent, everterent. Quum autem ceteri ista comprobassent, decreta peragentes iter fecisse per desertum, et post multa incommoda tandem ad loca culta pervenisse : dein et hominibus injuriose tractatis, et fanis compilatis ac incensis, venisse in regionem quæ nunc Judæa dicitur, conditaque civitate illic habitare. Istam autem urbem Ἰερσόλυα (id est Sacrilega) ab ipsorum dispositione nominatam esse : postea autem auctos viribus nomen mutasse, ut probro non afficerentur, et urbem Hierosolyma, et se ipsos Hierosolymos vocasse. »

35. Hic non eundem cum illis invenit regem quem memoraret, sed recentius nomen confinxit; et omisso somnio et vate Ægyptio, ad Ammonem abiit de impetiginosis ac leprosis responsum relaturus. Dicit enim ad templa collectam multitudinem Judæorum, leprosisne his nomen imponens, an quod solos Judæos morbus ille occupavit? ait enim, populus Judæorum. Qualis? advena, an indigena? Cur igitur eos, quum sint Ægyptii, Judæos vocas? Quodsi hospites sint, cur undenam sint non dicis? Quomodo autem, quum rex tam multos ex his in mare demersisset, et reliquos in loca deserta ejecisset, tanta multitudo superfuisset? aut quo pacto desertum pertransierunt, et regionem occuparunt quam nunc tenemus, et urbem insuper condiderunt, et templum exstruxerunt apud omnes celebre? Oportebat autem non solum nominasse legislatorem, sed et genus ejus indicasse, quisnam fuerit, et ex quibus ortus; et quamobrem eis inter eundem tales voluerit ferre leges de diis, deque iis quæ hominibus cederent in injuriam. Sive enim Ægyptii erant genere, non tam facile patrios mores abdicassent : sive aliunde erant, omnino aliquas habebant leges, ad quas longa consuetudine instituti erant. At enim si quidem jurassent, nunquam se illis qui ipsos expulerant fore benevolos, non immerito factum fuisset; eos vero bellum acerrimum adversus omnes homines suscepisse, quum essent (ut ipse ait) miseri et omnium opis egeni, magnam plane non illorum, sed ejus qui ista finxit, stultitiam ostendit; qui scilicet affirmare ausus est, nomen impositum civitati a templorum spoliacione, et hoc postea fuisse mutatum. Manifestum enim posteris quidem tale nomen probrosum fuisse et odiosum : ipsi vero qui fundarunt urbem, sibi ornamento fore existimarunt ejusmodi nomen. Hic autem vir bonus præ immoderata con-

γενναίος ὑπὸ πολλῆς τοῦ λοιδορεῖν ἀκρασίας οὐ συνῆ-
κεν ὅτι ἱεροσυλεῖν οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν φωνὴν Ἰουδαῖοι
τοῖς Ἑλλήσιν ὀνομάζομεν. Τί οὖν ἐτι πλείω τις λέγοι
πρὸς τὸν ψευδόμενον οὕτως ἀναισχύντως; Ἀλλ' ἐπειδὴ
5 σύμμετρον ἦδη τὸ βιβλίον εἴληφε μέγεθος, ἐτέραν ποιη-
σάμενος ἀρχήν, τὰ λοιπὰ τῶν εἰς τὸ προκείμενον πει-
ράσσομαι προσυποδοῦναι.

ΛΟΓΟΣ Β.

Διὰ μὲν οὖν τοῦ προτέρου βιβλίου, τιμωῶτά μοι
Ἐπαφρόδιτε, περὶ τε τῆς ἀρχαιότητος ἡμῶν ἐπέδειξα
10 τοῖς Φοινίκων καὶ Χαλδαίων καὶ Αἰγυπτίων γράμμασι
πιστωσάμενος τὴν ἀλήθειαν, καὶ πολλοὺς τῶν Ἑλλή-
νων σύγγραφεις παρασχόμενος μάρτυρας· τὴν τε ἀν-
τίρρησιν ἐποίησάμινα πρὸς Μανευθῶνα καὶ Χαιρήμονα
καὶ τινὰς ἐτέρους. Ἀρξομαι δὲ νῦν τοὺς ὑπολειπομέ-
15 νους τῶν γεγραφένων τι καθ' ἡμῶν ἐλέγχειν, καίτοι
περὶ τῆς πρὸς Ἀπίωνα τὸν γραμματικὸν ἀντιρρήσεως
ἐπὶ ἡλθέ μοι διασπερῆν, εἰ χεὶρ σπουδάσαι. Τὰ μὲν γάρ
ἐστὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων τοῖς ὑπ' ἄλλων εἰρη-
μένους ὅμοια, τὰ δὲ λίαν ψυχρῶς προστέθεικεν, τὰ
20 πλείεστα δὲ βωμολογίαν ἔχει καὶ πολλήν, εἰ δὲ τάλ-
ηρὲς εἰπεῖν, ἀπαίδευσαν, ὡς ἂν ὑπ' ἀνθρώπου συγχει-
μένα καὶ φαῦλον τὸν τρόπον καὶ παρὰ πάντα τὸν βίον
ὀργαζωγῶς γεγονότος. Ἐπεὶ δ' οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώ-
πων διὰ τὴν ἀνοίαν ὑπὸ τῶν τοιούτων ἀλίσκονται λό-
25 γων μάλλον ἢ τῶν μετὰ τινος σπουδῆς γεγραμμένων,
καὶ χαίρουσι μὲν ταῖς λοιδορίαις, ἀγθονται δὲ τοῖς ἐπαί-
νοις, ἀναγκαῖον ἡγησάμην εἶναι μὴδὲ τοῦτον ἀνεξέτα-
στον καταλιπεῖν, κατηγορίαν ἡμῶν ἀντικρυς ὡς ἐν δίκῃ
γεγραφότα. Καὶ γὰρ αὐτὸ κάκεινο τοῖς πολλοῖς ἀνθρώ-
30 ποῖς ὁρῶ παρακολουθοῦν, τὸ λίαν ἐφῆδεσθαι, ὅταν τις
ἀρξάμενος βλασφημεῖν ἕτερον αὐτὸς ἐλέγχῃται περὶ
τῶν αὐτῷ προσόντων κακῶν. Ἔστι μὲν οὖν οὐ ῥάδιον
αὐτοῦ διελεῖν τὸν λόγον, οὐδὲ σαφῶς γνῶναι τί λέγειν
βούλεται· σχεδὸν δ' ὡς ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ψευ-
35 σμάτων συγχύσει, τὰ μὲν εἰς τὴν ὁμοίαν ἰδέαν πίπτει
τοῖς προεξητασμένοις, περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου τῶν ἡμε-
τέρων προγόνων μεταναστάσεως, τὰ δ' ἐστὶ κατηγορία
τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων. Τρί-
τον δ' ἐπὶ τούτοις μέμικται, περὶ τῆς ἀγιστείας τῆς
40 κατὰ τὸ ἱερὸν ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων νομίμων κατηγο-
ρίας.

β'. Ὅτι μὲν οὖν οὔτε Αἰγύπτιοι τὸ γένος ἦσαν ἡμῶν
οἱ πατέρες, οὔτε διὰ λύμην σωματίων ἢ τοιαύτας ἀλλας
συμφοράς τινὰς ἐκείθεν ἐξῆλθον, οὐ μόνον μετρίως,
45 ἀλλὰ καὶ πέρα τοῦ συμέτρου προσποδεδεῖσθαι νομίζω.
Περὶ ὧν δὲ προστίθῃσιν ὁ Ἀπίων ἐπιμνησθήσομαι
συντόμως. Φησὶ γὰρ ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν
τάδε· «Μοῦσῃς, ὡς ἤκουσα παρὰ τῶν πρεσβυτέρων
«τῶν Αἰγυπτίων, ἦν Ἡλιουπολίτης· ὅς, πατρίοις ἔθεσι
50 «κατηγγυγμένους, αἰθρίους προσευχὰς ἀνῆγεν εἰς οἶους

vitiandi intemperantia non intellexit, sacrorum direptionem non eadem voce Græcis et Judæis exprimi. Quid ergo amplius aliquis dixerit contra mendacium impudenter adeo confictum? Sed quoniam justam ad magnitudinem excrevit libellus, alio facto principio, reliqua quæ ad id quod proposui spectant, faciam sedulo ut adjiciantur.

LIBER II.

Superiori quidem libro, mi carissime Epaphrodite, et gentis nostræ antiquitatem demonstravi, veritatem ex Phœnicum et Chaldæorum et Ægyptiorum scriptis confirmando, multis etiam Græcorum historicis in testes adductis, et calumnias Manethonis et Chæremonis et aliorum quorundam refutavi. Nunc vero ad reliquos, qui aliquid contra nos scripserunt, refellendos arguendosque aggrediar: quanquam subito mihi dubitare an Apioni grammatico refutando operam impendere debeam. Nam eorum quæ ab ipso scripta sunt, nonnulla quidem similia sunt dictis aliorum, quæ vero de suo adjecit, valde frigida sunt; et in plerisque scurrilitatem prodit, et magnam (si vere loquendum) ignorantiam, ut quæ composita sint ab homine pravis moribus, quique omni vita sua se pro circulatoris gessit. Quoniam vero multi hominum præ stultitia istiusmodi potius orationibus capiuntur, quam iis quæ cura quadam literis sunt mandata, et contumeliis quidem gaudent, aliorum vero laudes moleste ferunt, necessarium esse duxi ne hunc quidem sine examine dimittere, qui in nos palam tanquam in judicio libellum scripsit. Etenim illud quoque hominum plerisque insitum video, ut valde delectentur, quum is, qui alteri orsus est maledicere, sua ob vitia redarguitur. Ejus quidem certe orationem nec legere facile est, neque plane intelligere quid dicere velit: fere autem, ut est valde perturbatus et ex mendaciis confusus, passim quidem in similia incidit iis quæ supra ad examen vocavimus de majorum nostrorum ex Ægypto migratione; partim vero accusationem instituit Judæorum Alexandriam habitantium. Tertium autem istis admiscetur de sacris templi nostri ceremoniis et ceteris ritibus quos criminatur.

2. Jam quod nec genere Ægyptii fuerint patres nostri, neque ob labem corporis aut alias quasdam ejusmodi calamitates inde pulsi fuerint, non mediocriter solum, sed pæne ultra modum, superius a me demonstratum existimo. Quum vero istis adjungit Apion breviter memorabo. Ista enim in tertio rerum Ægyptiacarum dicit: «Moyses, ut accepi a «grandioribus natu Ægyptiis, Heliopolitanus erat; qui, «patriis institutis obligatus, subdiales preces ad septa

« ἔρχεν ἡ πόλις περιδούλους, πρὸς ἀφελιώτην δὲ πᾶσαν
 « ἀπέστρεφεν· ὥδε γὰρ καὶ Ἡλίου κείται πόλις.
 « Ἀντὶ δὲ ὀβελῶν ἔστησε κίονας, ὑφ' οἷς ἦν ἐκτύπωμα
 « σκάφης, σκιά δ' ἀπ' ἄκρων ἐπ' αὐτὴν διακειμένη,
 « ὡς, ὃν ἐν αἰθέρι, τοῦτον αἰεὶ τὸν δρόμον ἡλίῳ συμ-
 « περιπολεῖ. » Τοιαύτη μὲν τις ἡ θαυμαστή τοῦ γραμ-
 ματικοῦ φράσις, τὸ δὲ ψεῦσμα λόγων οὐ δεόμενον, ἀλλ'
 ἐκ τῶν ἔργων περιφρᾶς. Οὐτε γὰρ αὐτὸς Μωϋσῆς,
 ὅτε τὴν πρῶτην σκηνὴν τῷ Θεῷ κατεσκεύασεν, οὐδὲν
 10 ἐκτύπωμα τοιοῦτον εἰς αὐτὴν ἐνέθηκεν, οὔτε ποιεῖν τοῖς
 ἔπειτα προσέταξεν· ὃ τε μετὰ ταῦτα κατασκευάσας τὸν
 ναὸν τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Σολομὼν πάσης ἀπέσχετο
 τοιαύτης περιεργίας, οἶαν συμπέπλεκεν Ἀπίων. Ἀκού-
 σαι δέ φησι τῶν πρεσβυτέρων ὅτι Μωϋσῆς ὁ Ἡλιουπο-
 15 λίτης, δηλονότι νεώτερος μὲν ὢν αὐτὸς, ἐκείνοις δὲ
 πιστεύσας, τοῖς διὰ τὴν ἡλικίαν ἐπισταμένοις αὐτὸν καὶ
 συγγενομένοις. Καὶ περὶ μὲν Ὀμήρου τοῦ ποιητοῦ,
 γραμματικὸς ὢν αὐτὸς, οὐκ ἂν ἔχοι τίς αὐτοῦ πατὴρ ἐστὶ
 διαβεβαιωσάμενος εἰπεῖν, οὐδὲ περὶ Πυθαγόρου μόνον οὐκ
 20 ἐγθῆς καὶ πρῶτην γεγονότος· περὶ δὲ Μωϋσέως τοσούτου
 πλήθει προάγοντος ἐκείνους ἐτῶν, οὕτως ἀποφρίνεται
 βραδίως πιστεύων ἀκοῇ πρεσβυτέρων, ὡς δηλὸς ἐστὶ κα-
 ταψευσάμενος. Τὰ δὲ δὴ τῶν χρόνων, ἐν οἷς φησι τὸν
 Μωϋσῆν ἐξαγαγεῖν τοὺς λεπτῶντας καὶ τυφλοὺς καὶ τὰς
 25 βάσεις πεπηρωμένους, σφόδρα δὴ τοῖς πρὸ αὐτοῦ συμπε-
 φώνηκεν, ὡς οἶμαι, ὁ γραμματικὸς ὁ ἀκριδέστατος.
 Μανθεῖω μὲν γὰρ κατὰ τὴν Τεθμύσιος βασιλείαν ἀπαλ-
 λαγῆναί φησιν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἰουδαίους, πρὸ ἐτῶν
 τριακοσίων ἐνενήκοντα τριῶν τῆς εἰς Ἄργος Δαναοῦ φυ-
 30 γῆς, Λυσίμαχος δὲ κατὰ Βόκχοριν τὸν βασιλέα, τοῦτέστι
 πρὸ ἐτῶν χιλίων ἑπτακοσίων, Μολων δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς
 ὡς αὐτοῖς ἔδοξεν· ὁ δὲ γε πάντων πιστότατος Ἀπίων
 ὠρίσατο τὴν ἔξοδον ἀκριβῶς, κατὰ τὴν ἐβδόμην Ὀλυμ-
 πιάδα, καὶ ταύτης ἔτος εἶναι πρῶτον, ἐν ᾧ, φησί,
 35 Καρχηδὼνα Φοίνικες ἔκτισαν. Τοῦτο δὲ πάντως προ-
 ἔθηκε τὸ Καρχηδὼνα, τεκμήριον οἰόμενος αὐτῷ γενέ-
 σθαι τῆς ἀληθείας ἐναργέστατον· οὐ συνῆκε δὲ καθ'
 ἑαυτοῦ τὸν ἑλεγχον ἐπισπώμενος. Εἰ γὰρ περὶ τῆς
 ἀποικίας πιστεύειν δεῖ ταῖς Φοινίκων ἀναγραφαῖς, ἐν
 40 ἐκείναις Εἰρώμος ὁ βασιλεὺς γέγραπται πρεσβύτερος τῆς
 Καρχηδόνος κτίσεως, ἔτεσι πλείοσι πρὸς τοῖς πεντήκοντα
 καὶ ἑκατὸν, περὶ οὗ τὰς πίστει ἀνωτέρω παρέσχον ἐκ
 τῶν Φοινίκων ἀναγραφῶν, καὶ ὅτι Σολομῶνι, τῷ τὸν
 ναὸν οἰκοδομησαμένῳ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις, φίλος ἦν
 45 Εἰρώμος, καὶ πολλὰ συνεβάλλετο πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ
 κατασκευήν. Αὐτὸς δὲ ὁ Σολομὼν ὠκοδόμησε τὸν ναὸν
 μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἰουδαίους δώδεκα
 καὶ ἑξακοσίους ἔτεσιν ὑστερον. Τὸν δὲ ἀριθμὸν τῶν
 ἐλαθέντων τὸν αὐτὸν Λυσίμαχον σχεδιάσας (ἐνδεκα γὰρ
 50 αὐτοὺς εἶναι φησι μυριάδας) θαυμαστήν τινα καὶ πι-
 θανὴν ἀποδίδωσιν αἰτίαν, ἀφ' ἧς φησι τὸ σάββατον
 ὠνομάσθαι· « Ὀδεύσαντες γὰρ, φησὶν, ἐξ ἡμερῶν
 « ὁδὸν βουθῶνας ἔσχον, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τῇ
 « ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀνεπαύσαντο σωθέντες εἰς τὴν γῶραν

« qualia urbs habebat, reduxit : totam autem civitatem ad
 « subsolanum convertebat ; ita enim Heliopolis sita est.
 « Pro gnomonibus autem columnas statuit, quibus scaphæ
 « forma subjecta erat ; ab harum vero summitatibus umbra
 « in eam incidebat, ita ut eundem cursum quem sol in
 « æthere absolveret. » Atque hujusmodi est admiranda
 illa hujus grammatici phrasis : mendacium autem verbis
 argui non desiderat, sed ex operibus Moysis abunde constat.
 Neque enim, quum primum tabernaculum Deo construeret,
 Moyses aut ipse ullam talem formam ei indidit, aut poste-
 ros facere præcepit : neque Solomon, qui postea templum
 construxit Hierosolymis, se ita curiosum exhibuit, qualiter
 confinxit Apion. Accepisse autem dicit a senioribus, Moysen
 fuisse Heliopolitanum : scilicet ipse quidem junior, illis
 vero fidem habens, qui per ætatem illum noverant, et cum
 eo versati fuerant. Ac de Homero quidem poeta, ipse,
 licet grammaticus, non potuerit quænam ejus sit patria certo
 affirmare ; neque de Pythagora tantum non heri audisve
 tertius nato : de Moysæ vero tam multis annis illos præce-
 dente tam facile decernit, credens iis quæ a senioribus
 acceperat. Unde manifeste illum mentiri apparet. Quod
 ad temporum vero rationem, quibus Moysen ait eduxisse
 leprosos et cæcos et claudos, belle antecessoribus suis, uti
 puto, concinit grammaticus exactissimus. Nam Mane-
 tho quidem Judæos dicit regnante Tetthmosi ex Ægypto dis-
 cecessisse, annis cccxciii antequam exsilium apud Argos ege-
 rit Danaus ; Lysimachus vero tempore Bocchoris regis, hoc
 est ante annos mccc ; Molon autem et alii quidam, ut cui-
 que visum est. At vero Apion ceteris fide dignior exacte illum
 exitum definivit septima Olympiade, ejusque anno primo,
 in quo, ut ait, Pœni Carthaginem condiderunt. Carthagi-
 nis autem mentionem adjecit, ratus id veritatis argumen-
 tum fore evidentissimum : nec animadvertit a semetipso
 adductum quo coargueretur. Si enim de hac colonia
 monumentis Phœnicum credendum est, in illis Hiromus
 rex traditur antiquior Carthaginis conditu annis plus quam
 cl, de quo superius ex Phœnicum commentariis confir-
 matum dedi quod Solomoni, qui templum Hierosolymitanum
 extruxit, amicus fuerit Hiromus, et multa ad templi
 fabricam contulerit. Ipse vero Solomon templum ædifi-
 cavit post Judæorum discessum ex Ægypto annis dcxii.
 Porro numerum pulsorum eundem quem Lysimachus
 commentus (ait enim eorum fuisse millia cx) miram
 quandam et credibilem reldit causam, cur Sabbatum no-
 minari dicit diem septimam : « Exacto enim, inquit, sex
 « dierum itinere, inguinum ulceribus affecti sunt, et hac
 « de causa septima die quieverunt, incolumes constitui

« τὴν νῦν Ἰουδαίαν λεγομένην, καὶ ἐκάλεσαν τὴν ἡμέ-
 « ραν σάββατον, σὺνζοντας τὴν Αἰγυπτίων γλῶτταν·
 « τὸ γὰρ βουδῶνος ἄλγος καλοῦσιν Αἰγύπτιοι σαββά-
 « τωσιν. » Οὐκ ἂν οὖν τις ἡ καταγελάσειε τῆς φλυα-
 « ρίας, ἣ τούναντίον μισήσειε τὴν ἐν τῷ τοιαῦτα γράφειν
 ἀναίδειαν; ὅηλον γὰρ ὅτι πάντες ἐβουθωνίασαν ἔνδεκα
 μυριάδες ἀνθρώπων· (ἀλλ' εἰ μὲν ἦσαν ἐκείνοι τυφλοὶ
 καὶ γυλοὶ καὶ πάντα τρόπον νοσοῦντες), ὁποίους αὐτοὺς
 εἶναι φησιν Ἀπίων, οὐδ' ἂν μιᾶς ἡμέρας προελθεῖν ὁδὸν
 10 ἡδυνήθησαν· εἰ δ' οἱ βαδίζειν διὰ πολλῆς ἐρημίας,
 καὶ προσέτι νικᾷν τοὺς αὐτοὺς ἀνθισταμένους μαχόμε-
 νοι πάντες, οὐκ ἂν ἄθροοι μετὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν ἐβου-
 θωνίασαν. Οὔτε γὰρ φύσει πῶς γίνεται τοιοῦτον τοῖς
 βαδίζουσιν ἐξ ἀνάγκης. ἀλλὰ πολλαὶ μυριάδες στρα-
 15 τοπέδων τὸ σύμμετρον αἰεὶ βαδίζουσιν, οὔτε κατ' αὐτό-
 ματον εἰκὸς οὕτω συμβῆναι· πάντων γὰρ ἀλογώτατον.
 Ὁ δὲ θαυμαστὸς Ἀπίων διὰ μὲν ἐξ ἡμερῶν αὐτοὺς ἐλ-
 θεῖν εἰς τὴν Ἰουδαίαν προεῖρηκε, πάλιν δὲ « τὸν Μωϋσῆν
 εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀραβίας ὄρος, ὃ
 20 καλεῖται Σίναϊον, ἀναβάντα φησὶν ἡμέραις τεσσαρά-
 κοντα κρυφθῆναι, κακείθεν καταβάντα δοῦναι τοῖς Ἰου-
 δαίοις τοὺς νόμους. » Καίτοι πῶς δίδόντε τοὺς αὐτοὺς
 καὶ τεσσαράκοντα μένειν ἡμέρας ἐν ἐρήμῳ καὶ ἀνδρῶν
 τόπων καὶ τὴν μεταξὺ πᾶσαν ἐν ἡμέραις ἐξ διελθεῖν; Ἡ
 25 δὲ περὶ τὴν ὀνομασίαν τοῦ σαββάτου γραμματικὴ με-
 τὰθεσις ἀναίδειαν ἔχει πολλὴν ἢ δεινὴν ἀμαθίαν. Τὸ
 γὰρ σαββῶ καὶ σάββατον πλείστον ἀλλήλων διαφέρει·
 τὸ μὲν γὰρ σάββατον κατὰ τὴν Ἰουδαίαν διάλεκτον
 ἀνάπαυσις ἐστὶν ἀπὸ παντὸς ἔργου, τὸ δὲ σαββῶ, κα-
 30 θάρπεε ἐκείνους φησι, δηλοῖ παρ' Αἰγυπτίους τὸ βουδῶνος
 ἄλγος.

γ'. Τοιαῦτα μὲν τινα περὶ Μωϋσέως καὶ τῆς ἐξ Αἰ-
 γύπτου γενομένης τοῖς Ἰουδαίοις ἀπαλλαγῆς ὁ Αἰγύ-
 πτιος Ἀπίων ἐκαινοποίησε, παρὰ τοὺς ἄλλους ἐπινοήσας.
 25 Καὶ τί γε δεῖ θαυμάζειν, εἰ περὶ τῶν ἡμετέρων ψεύδε-
 ται προγόνων, λέγων αὐτοὺς εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους;
 αὐτὸς γὰρ περὶ αὐτοῦ τούναντίον ἐψεύδετο, καὶ γεγε-
 νημένος ἐν Ὁάσει τῆς Αἰγύπτου, πάντων Αἰγυπτίων
 πρῶτος ὢν, ὡς ἂν εἴποι τις, τὴν μὲν ἀληθεῖ πατρίδα
 30 καὶ τὸ γένος ἐξωμόσατο, Ἀλεξανδρεὺς δὲ εἶναι κατα-
 ψευδόμενος ὁμολογεῖ τὴν μοχθηρίαν τοῦ γένους. Εἰκό-
 τως οὖν οὐς μισεῖ καὶ βώλεται λοιδορεῖν, τούτους Αἰ-
 γυπτίους καλεῖ. Εἰ μὴ γὰρ φαυλοτάτους εἶναι ἐνόμιζεν
 Αἰγυπτίους, οὐκ ἂν τοῦ γένους αὐτὸς ἐφυγεν, ὡς οἱ γε
 35 μεγαλοφρονοῦντες ἐπὶ ταῖς ἑαυτῶν πατρίσι σεμνύοντα
 μὲν ἀπὸ τούτων αὐτοὶ χρηματίζοντες, τοὺς ἀδίκους
 δ' αὐτῶν ἀντιποιουμένους ἐλέγχουσι. Πρὸς ἡμᾶς δὲ
 δυοῖν θάτερον Αἰγύπτιοι πεπόνθασιν, ἣ γὰρ ὡς ἐπισε-
 μνυόμενοι προσποιούνται τὴν συγγένειαν, ἣ κοινοῦς
 40 ἡμᾶς ἐπιστῶνται τῆς αὐτῶν κακοδοξίας. Ὁ δὲ γεν-
 ναῖος Ἀπίων δοκεῖ μὲν τὴν βλασφημίαν τὴν καθ' ἡμῶν
 ὥσπερ τινὰ μισθὸν ἐβελῆσαι παρασχεῖν Ἀλεξανδρεῦσι
 τῆς δοθείσης αὐτῷ πολιτείας, καὶ τὴν ἀπέχθειαν αὐ-
 τῶν ἐπιστάμενος τὴν πρὸς τοὺς συνοικοῦντας αὐτοῖς ἐπὶ

« in regione, quæ nunc Judæa vocatur : et appellaverunt
 « eam diem Sabbatum, servata Ægyptiorum voce; nam
 « inguinis dolorem Ægyptii vocant Sabbatosin. » Annon
 igitur vel deridenda hæc nugacitas, vel contra odio habenda
 talis in scribendo impudentia? apparet enim quod omnes
 inguinibus laboraverint, hominum millia centum et decem.
 Atqui si erant illi cæci et claudi et omne genus morbis vexati,
 quales eos fuisse ait Apion, ne unius quidem diei iter pro-
 gredi valuisset : sin autem poterant per magnam solitu-
 dinem proficisci, prætereaque sibi obsistentes vincere ad
 unum omnes pugnando, nequaquam universi post sextam
 diem inguinum morbo correpti fuissent. Neque enim a
 natura tale quippiam venire iter agentibus necesse est :
 (sed plurimarum myriadum exercitus definita semper itinera
 peragunt) ; neque lemere ita accidisse verisimile videtur :
 hoc enim omnium absurdissimum est. At vero mirificus
 Apion sex quidem diebus eos pervenisse in Judæam ante
 dixit : rursus autem « Moysen conscenso monte Ægyptum
 iuter et Arabiam medio, qui Sinæus appellatur, quadraginta
 diebus delituisse dicit, indeque descendente Judæis le-
 ges dedisse. » Quanquam quomodo fieri potest ut iidem
 et quadraginta dies in deserto ac inaquoso loco maneant,
 et quod in medio spatium est, id totum sex diebus per-
 transeant? Grammatica autem translatio de appellatione
 Sabbati multam præ se fert impudentiam vel certe magnam
 imperitiam. Nam Sabbo et Sabbatum plurimum inter se
 differunt : quippe Sabbatum ex Judæorum dialecto est
 cessatio ab omni opere ; Sabbo vero, ut ille affirmat, apud
 Ægyptios inguinum dolorem significat.

3. Hujusmodi quidem nonnulla de Moyse et Judæorum
 ex Ægypto discessu nuper excogitavit Ægyptius Apion,
 præter alios ista commentus. Et quid mirum, si de nostris
 mentitur patribus, dicens eos genere Ægyptios esse? Ipse
 enim econtra de se ipso mentiebatur, et natus in Oasi
 Ægypti, et Ægyptiorum omnium (ut sic dixerim) primus,
 veram quidem patriam et genus suum ejuravit, Alexandri-
 num autem se mentitus, generis sui pravitatem agnoscit.
 Merito igitur quos odit et conviciis insectatur, eos Ægy-
 ptios appellat. Nisi enim pessimos esse existimaret Ægy-
 ptios, genus suum haud ipse negasset : quandoquidem qui
 se patriæ celebritate efferunt, honorificum quidem ducunt
 ab ea cognominari, eos vero redarguunt qui præter jus eam
 sibi vindicant. Erga nos autem alterutro modo affecti sunt
 Ægyptii : aut enim quasi sese efferentes cognationem si-
 mulant, aut nos in infamiae suæ societatem adsciscunt. At
 præclarus iste Apion videtur contumeliosam nostrum inse-
 clationem quasi mercedem voluisse reddere Alexandrinis
 pro data sibi civitate ; cognitoque illis cum Judæis una æ-

τῆς Ἀλεξανδρείας Ἰουδαίους προϋτίθετο μὲν ἐκείνοις λοιδορεῖσθαι, συμπεριλαμβάνει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ἐν ἀμφοτέροις ἀναισγύντως ψευδόμενος.

δ'. Τίνα τοίνυν ἐστὶ τὰ δεινὰ καὶ στέγλια τῶν ἐν Ἀ-
 5 λεξανδρείᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων, ἃ κατηγορήκεν αὐτῶν, ἴδωμεν. « Ἐλθόντες, φησὶν, ἀπὸ Συρίας ἔκκη-
 « σαν πρὸς ἀλίμενον θάλασσαν, γειτνιάσαντες ταῖς τῶν
 « κυμάτων ἐκβολαῖς. » Οὐκοῦν ὁ τόπος εἰ λοιδορίαν
 10 ἔχει, τὴν οὐ πατρίδα μὲν, λεγομένην δὲ αὐτοῦ, τὴν
 Ἀλεξανδρείαν λοιδορεῖ. Ἐκείνους γὰρ καὶ τὸ παραλίον
 ἐστὶ μέρος, ὡς πάντες ὁμολογοῦσιν, εἰς κατοίκησιν τὸ
 κάλλιστον. Ἰουδαῖοι δ' εἰ μὲν βιασάμενοι κατέσχον,
 ὡς μηδ' ὕστερον ἐπεσεῖν, ἀνδρείας τεκμήριον ἐστ' αὐ-
 15 τοῖς. Εἰς κατοίκησιν δὲ αὐτοῖς ἔδωκε τόπον Ἀλέξαν-
 δρος, καὶ ἴσης παρὰ τοῖς Μακεδόσι τιμῆς ἐπέτυχον.
 Οὐκ οἶδα δὲ τί ποτ' ἂν ἔλεγεν Ἀπίων, εἰ πρὸς τῇ Νε-
 κροπόλει κατοίκουν, καὶ μὴ πρὸς τοῖς βασιλείοις ἦσαν
 ἰδρυμένοι, καὶ μέχρι νῦν αὐτῶν ἡ φυλὴ τὴν προσηγο-
 20 ρίαν εἶχε Μακεδόνες. Εἰ μὲν οὖν ἀναγνοὺς τὰς ἐπιστο-
 λὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως καὶ τὰς Πτολεμαίου τοῦ
 Λάγου, καὶ τῶν μετ' ἐκείνων τῆς Αἰγύπτου βασιλέων
 ἐντυχὼν τοῖς γράμμασι, καὶ τὴν στήλην τὴν ἐστῶσαν
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τὰ δικαιώματα περιέχουσαν, ἃ
 25 Καῖσαρ ὁ μέγας τοῖς Ἰουδαίοις ἔδωκεν· εἰ μὲν οὖν ταῦ-
 τα, φημί, γινώσκων, τὰναντία γράφειν ἐτόλμησε, πο-
 νηρὸς ἦν· εἰ δὲ μηδὲν ἡπίστατο τούτων, ἀπαίδευτος. Τὸ
 δὲ δὴ θαυμάζειν πῶς Ἰουδαῖοι ὄντες Ἀλεξανδρεῖς ἐκλή-
 θησαν, τῆς ὁμοίας ἀπαιδευσίας. Πάντες γὰρ οἱ εἰς
 ἀποικίαν τινὰ κατακλήθέντες, καὶ πλείστον ἀλλήλων
 30 τοῖς γένεσι διαφέρωσιν, ἀπὸ τῶν οἰκιστῶν τὴν προση-
 γορίαν λαμβάνουσι. Καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄλλων λέγειν;
 αὐτῶν γὰρ ἡμῶν οἱ τὴν Ἀντιόχειαν κατοικοῦντες Ἀν-
 τιοχεῖς ὀνομάζονται· τὴν γὰρ πολιτείαν αὐτοῖς ἔδωκεν
 ὁ κτίστης Σέλευκος. Ὁμοίως οἱ ἐν Ἐφέσῳ καὶ κατὰ
 35 τὴν ἄλλην Ἰωνίαν τοῖς αὐτιγενέσι πολίταις ὁμωνυμοῦ-
 σι, τοῦτο παρασχόντων αὐτοῖς τῶν διαδόχων. Ἡ δὲ Ῥω-
 μαίων φιλανθρωπία πᾶσι μικροῦ δεῖν τῆς αὐτῶν προσ-
 ηγορίας μεταδέδωκεν, οὐ μόνον ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ με-
 γάλους ἔθνεσιν ὅλοις. Ἰσθρὲς γοῦν οἱ πάλαι καὶ Τυρ-
 40 ρηνοὶ καὶ Σαβῖνοι Ῥωμαῖοι καλοῦνται. Εἰ δὲ τοῦτον
 ἀραιρεῖται τὸν τρόπον τῆς πολιτείας Ἀπίων, παυσάσθω
 λέγων αὐτὸν Ἀλεξανδρεῖα. Γεννηθεὶς γὰρ, ὡς προεῖπον,
 ἐν τῇ βαθυτάτῃ τῆς Αἰγύπτου, πῶς ἂν Ἀλεξανδρεὺς
 εἴη, τῆς κατὰ δόσιν πολιτείας ὡς αὐτὸς ἐφ' ἡμῶν ἡζήω-
 45 κεν ἀνακρουμένης; Καίτοι μόνοις Αἰγυπτίοις οἱ κύριοι
 νῦν Ῥωμαῖοι τῆς οἰκουμένης μεταλαμβάνειν ἡστινοσούν
 πολιτείας ἀπειρήχασιν. Ὁ δ' οὕτως ἐστὶ γεννητὸς ὡς
 μετέχειν ἀξίων αὐτὸς ὢν τυχεῖν ἐκωλύετο, συκοφαντεῖν
 50 τῶν οἰκησόντων τὴν μετὰ σπουδῆς ὑπ' αὐτοῦ πόλιν
 κτισσομένην Ἀλεξάνδρος τῶν ἡμετέρων τινὰς ἐκεῖ συνή-
 θροισεν, ἀλλὰ πάντας δοκιμάζων ἐπιμελιῶς ἀρετῆς καὶ
 πιστεως, τοῦτο τοῖς ἡμετέροις τὸ γέρας ἔδωκεν. Ἐτίμα
 γὰρ ἡμῶν τὸ ἔθνος, ὡς καὶ φησιν Ἐκκαταῖος περὶ ἡμῶν,

cum Alexandriam habitantibus intercedere inimicitiam, proposuit sibi illis convicium facere, reliquos vero univer-
 sos simul comprehendit, de utrisque impudenter mentiens.

4. Videamus igitur quænam sint illa gravia et non ferenda,
 de quibus Judæos Alexandriam habitantes accensat. « E Sy-
 « ria, inquit, profecti sedes fixerunt ad importuosum mare,
 « in vicinia allisionis fluctuum. » Ergo si locus opprobrium
 habet, non quidem patriæ suæ, sed tamen quam patriam
 dicit, Alexandriæ conviciatur. Illius enim etiam ora mari-
 tima pars est, ut omnes fatentur, ad inhabitandum optima.
 Sin autem per vim eam Judæi occupaverint, ita ut ne
 post quidem ejicerentur, fortitudinis eorum argumentum
 est. Verum Alexander eis locum ad habitandum dedit, et
 parem cum Macedonibus honorem consequuti sunt. Nescio
 autem quid dicturus fuerit Apion, si circa Necropolim ha-
 bitassent, ac non circa regiam sedes possissent, et hodie-
 que eorum tribus appellaretur Macedones. Sane si legit
 epistolas Alexandri regis, et Ptolemæi Lagi, atque in suc-
 cessorum illius Ægypti regum rescripta incidit, et co-
 lumnæ stantem Alexandriæ, et jura continentem quæ
 Cæsar magnus Judæis concessit : hæc, inquam, si sciens
 contraria his scribere ausus est, improbus erat : sin vero
 nihil horum novit, indoctus. Illud autem quod se mirari
 dicit, quomodo, quum Judæi essent, Alexandrini voca-
 rentur, similis inscientiæ est. Omnes enim in coloniam ali-
 quam evocati, etsi plurimum invicem genere differunt, a
 conditoribus appellationem accipiunt. Et quid opus est de
 aliis dicere? nostrorum enim ipsorum qui Antiochiam in-
 habitant, Antiocheni nominantur : jus enim civium eis dedit
 conditor Seleucus. Similiter qui in Epheso sunt et in reliqua
 Ionia, eandem cum civibus inde natis appellationem sortiun-
 tur, illis hoc præstantibus Alexandri successoribus. Romæ-
 rum autem clementia omnibus fere de suo nomine appellari
 concessit, non solum viris singulis, sed et maximis gen-
 tibus in universum. Hispani scilicet antiqui et Tyrrheni et
 Sabini vocantur Romani. Si vero hunc modum juris civi-
 tatis tollit Apion, desinat semetipsum Alexandrinum dicere.
 Natus enim, ut antea dixi, in intima Ægypto, quomodo erit
 Alexandrinus, jure civitatis concessæ, quod ipse de nobis
 prædicat, sublato? Atqui solis Ægyptiis orbis nunc Romani
 domini participare cujuscunque civitatis interdixerunt.
 Ille vero adeo generosus est, ut, quum vellet obtinere quæ
 impetrare prohibetur, conatus fuerit eos calumniari, qui
 ista iustissime assequuti sunt. Non enim Alexander propter
 inopiam habitatorum civitatis, quam studiose ædificabat,
 nostrorum aliquos illic congregavit ; sed, omnes probitatis
 ergo et fidei accurate perspectos et exploratos habens,
 hoc præmium nostris tribuit. Nostram enim gentem hono-
 rabat, ut etiam de nobis dicit Hecataeus, quod propter pro-

1 διὰ τὴν ἐπιείκειαν καὶ πίστιν, ἣν αὐτῷ παρέσχον
 Ἰουδαῖοι, τὴν Σαμαρεῖτιν γῶραν προσέθηκεν ἔχειν
 αὐτοῖς ἀφορολόγητον. Ὁμοίᾳ δὲ Ἀλεξάνδρου καὶ Πτο-
 5 λεμαῖος ὁ Λάγου περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούν-
 των ἐφρόνησε. Καὶ γὰρ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον αὐτοῖς
 ἐνεχείρισε φρουρία, πιστῶς ἅμα καὶ γενναίως φυλάξεν
 ὑπολαμβάνων, καὶ Κυρῶνης ἐγκρατὸς ἀρχειν βουλόμε-
 νος καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ πόλεων, εἰς αὐτὰς
 μέρος Ἰουδαίων ἐπεμψε κατοικήσων. Ὁ δὲ μετ' αὐτὸν
 10 Πτολεμαῖος, ὁ Φιλάδελφος ἐπικληθεὶς, οὐ μόνον εἰ-
 τινες ἦσαν αἰχμαλώτοι παρ' αὐτῷ τῶν ἡμετέρων, πάν-
 τας ἀπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ χρήματα πολλὰ εἰς ἑδωρήσατο
 καὶ τὸ μέγιστον, ἐπιβουλήτης ἐγένετο τοῦ γνῶναι τοὺς
 ἡμετέρους νόμους, καὶ ταῖς τῶν ἱερῶν γραφῶν βίβλους
 15 ἐντυχεῖν. Ἐπεμψε γοῦν ἀξιῶν ἄνδρας ἀποσταλῆναι
 τοὺς ἐρμηνεύοντας αὐτῷ τὸν νόμον, καὶ τοῦ γραφῆναι
 ταῦτα καλῶς τὴν ἐπιμέλειαν ἐπέταξεν οὐ τοῖς τυχοῦσιν,
 ἀλλὰ Δημήτριον τὸν Φαληρέα καὶ Ἀνδρέαν καὶ Ἀρι-
 στέα, τὸν μὲν παιδεία τῶν καθ' ἑαυτὸν διαφέροντα Δη-
 20 μήτριον, τοὺς δὲ τὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ φυλακὴν ἐγ-
 χειρισμένους, ἐπὶ τῆς ἐπιμελείας ταύτης ἔταξεν, οὐκ
 ὅτι οὕτως τοὺς νόμους καὶ τὴν πάτριον ἡμῶν φιλοσο-
 φίαν ἐπιθυμήσας ἐκμαθεῖν, εἰ τὴν χρωμένην αὐτοῖς
 ἀνδρῶν κατεσπράει καὶ μὴ λίαν ἐθαύμαζεν.
 25 ε'. Ἀπίωνα δὲ σχεδὸν ἐφεξῆς πάντες ἔλαθον οἱ τῶν
 προγόνων αὐτοῦ Μακεδόνων βασιλεῖς, οἰκειότατα πρὸς
 ἡμᾶς διατελέντες. Καὶ γὰρ τρίτος Πτολεμαῖος, ὁ λε-
 γόμενος Εὐεργέτης, κατασχὼν ἁπλῆν Συρίαν κατὰ κρά-
 30 τος, οὐ τοῖς ἐν Αἴγυπτῳ θεοῖς χαριστήρια τῆς νίκης
 ἔθουσεν, ἀλλὰ παραγενόμενος εἰς Ἱερουσόλυμα πολλὰς,
 ὥς ἥμιν νομίμων ἔστιν, ἐπέτελες θυσίας τῷ Θεῷ, καὶ
 ἀνέθηκεν ἀναθήματα τῆς νίκης αἷα. Ὁ δὲ Φιλομήτωρ
 Πτολεμαῖος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Κλεοπάτρα τὴν βασι-
 35 λείαν ἁπλῆν τὴν ἑαυτῶν Ἰουδαίους ἐπίστευσαν, καὶ στρα-
 τηγοὶ πάσης τῆς δυνάμεως ἦσαν Ὀνίας καὶ Δοσίθεος
 Ἰουδαῖοι, ὧν Ἀπίων σκώπτει τὰ δνόματα, δέον τὰ ἐρ-
 γα θαυμάζειν καὶ μὴ λαιδορεῖν, ἀλλὰ γάριν αὐτοῖς ἔχειν
 40 διὰ διεπισαντο τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἥς ὡς πολίτης ἀν-
 τιποιεῖται. Πολεμοῦντων γὰρ αὐτῶν τῇ βασιλείᾳ
 45 Κλεοπάτρα καὶ κινδυνεύοντων ἀπολέσθαι κακῶς, οὗτοι
 συμβάσεις ἐποίησαν καὶ τῶν ἐμφυλίων κακῶν ἀπῆλ-
 λαξαν. Ἀλλὰ « μετὰ ταῦτα, φησὶν, Ὀνίας ἐπὶ τὴν
 « πόλιν ἤγαγε στρατὸν ὀλίγον, οὗτος ἐκεῖ Θέρμου τοῦ
 « παρὰ Ῥωμαίων πρεσβευτοῦ καὶ παρόντος. » Ὁρθῶς
 50 δὲ ποιῶν, φαίνεται, καὶ μάλα δικαίως. Ὁ γὰρ Φύσκων
 ἐπικληθεὶς Πτολεμαῖος, ἀποθανόντος αὐτοῦ τοῦ ἀδελφοῦ
 Πτολεμαῖου τῷ Φιλομήτορος, ἀπὸ Κυρήνης ἐξῆλθε
 Κλεοπάτραν ἐκβαλεῖν βουλόμενος τῆς βασιλείας, . .

libatam atque fidem, quam ei praebuere Iudaei, regionem Samaritidem, ab omni tributo liberam, ab iis insuper teneri voluerit. Similiter quoque atque Alexander sensit Ptolemæus Lagi de Judæis Alexandriam habitantibus. Etenim castella Ægyptiaca eis commisit, arbitratus illis nec fidem defuturam nec fortitudinem ad ea conservanda: quumque firmum in Cyrene imperium tenere vellet et in aliis Libyæ civitatibus, illuc misit partem Judæorum habitandi causa. Post hunc autem Ptolemæus qui Philadelphus est appellatus, non solum si qui fuere captivi apud eum nostrorum, omnibus libertatem, sed et pecunias sæpius dedit: et (quod maximum est) leges nostras cognoscendi desiderio tenebatur, legendique sacrarum scripturarum libros. Rogatum igitur misit sibi delegari viros qui ei interpretarentur legem; utque volumina pulchre exscriberentur, curam mandavit non quibuslibet viris, sed Demetrium Phalæreum et Andream et Aristeam, Demetrium quidem qui ævi omnium doctrina eminentissimum, illos vero custodiam corporis sibi creditam habentes, huic curæ præfecit; non utique leges et patriam nostram philosophiam discere concupiverat, si his utentes despectui habuisset, neque potius valde admiratus esset.

5. Apion autem pæne omnes princeps Macedonum majorum ejus reges ignoravit, nobis familiarissimos et amicissimos. Nam et tertius Ptolemæus, dictus Evergetes, tota Syria vi et armis occupata, non diis Ægyptiacis sacra fecit ut pro victoria gratias ageret; sed, quum Hierosolyma venisset, multas hostias, sicut nostri moris est, Deo immolavit, et donaria victoria digna dedicavit. Ptolemæus autem Philometor et uxor ejus Cleopatra regnum omne suum commiserunt Judæis, factique sunt totius militiæ duces Onias et Dosithæus Judæi: quorum nomina cavillatur Apion, quum debuisset facta eorum potius admirari et non conviciari, sed gratias illis habere quod servarint Alexandriam, cujus civis videri vult et haberi. Quum enim bellum inferrent regiæ Cleopatrar, et male pereundi discrimen adirent, isti fecerunt ut pax iniretur et mala intestina cessarent. Sed « postea, inquit, Onias ad urbem deduxit parvum exercitum, quum illic præsens adesset Thermus Romanorum legatus. » Id quod bene recteque admodum factum dixerim. Ptolemæus enim cognomine Physcon, mortuo suo fratre Ptolemæo Philometore, egressus est de Cyrene, eo animo ut Cleopatram et regno ejiceret, et filios regis, ut ipse regnum injuste sibiimet applicaret: propter hæc ergo Onias adversus eum bellum pro Cleopatra suscepit, et fidem quam habuit circa reges, nequaquam in necessitate deseruit. Testis autem Deus justitiæ ejus manifestus apparuit. Nam Physcon Ptolemæus, quum adversus exercitum quidem Oniæ pugnare præsumeret, omnes verò Judæos in civitate positos cum filiis et uxoribus capiens nudos atque victos elephantis subiecisset, ut ab eis conculcati delicerent, et ad hoc etiam bestias ipsas inebriasset, in contrarium que

præparaverat evenere. Elephanti enim relinquentes sibi appositos Judæos, impetu facto super amicos ejus, multos ex ipsis interemere. Et post hæc Ptolemæus quidem aspectum terribilem contemplatus est, prohibentem se ut illis noceret hominibus: concubina vero sua carissima, quam alii quidem Ithacam, alii vero Hirenen denominant, supplicante ne tantam impietatem perageret, ei concessit, et ex his, quæ jam egerat vel acturus erat, penitentiam egit. Unde recte hanc diem Judæi Alexandriæ constituti, eo quod aperte a Deo salutem promeruerunt, celebrare noscuntur. Apion autem omnium calumniator, etiam propter bellum adversus Physconem gestum Judæos accusare præsumpsit, quum eos laudare deberit. Is autem etiam ultimæ Cleopatæ reginæ Alexandrinorum meminit, veluti nobis improperans, quoniam circa nos fuit ingrata: et non potius illam redarguere studuit, cui nihil omnino injustitiæ et malorum operum defuit, vel circa generis necessarios, vel circa maritos suos, qui etiam dilexerint eam, vel in communi contra Romanos omnes, et benefactores suos imperatores, quæ etiam sororem Arsinoen occidit in templo, nihil sibi nocentem. Peremit autem et fratrem insidiis; paternosque deos, et sepulcra progenitorum depopulata est. Percipiensque regnum a primo Cæsare, ejus filio et successori rebellare præsumpsit: Antoniumque corrumpens amatoris rebus et patriæ inimicum fecit, et infidelem circa suos amicos instituit, alios quidem genere regali spolians, alios autem demens ad mala gerenda compellens. Sed quid oportet amplius dicere, quum illum ipsum in navali certamine relinquens, id est maritum et parentem communium filiorum, tradere cum exercitu principatum, et se sequi coegit? Novissime vero Alexandria a Cæsare capta, ad hoc usque perducta est, ut saltem hinc sperare se judicaret, si posset ipse manu sua Judæos perimere: eo quod circa omnes crudelis et infidelis exstaret. Putasne gloriandum nobis non esse, si, quemadmodum dicit Apion, famis tempore Judæis triticum non est mensa? Sed illa quidem prænam subiit competentem. Nos autem maximo Cæsare utimur teste auxilii atque fidei quam circa eum contra Ægyptios gessimus, nec non et senatu ejusque consultis, et epistolis Cæsaris Augusti, quibus nostra merita comprobantur. Has literas Apionem portebat inspicere, et secundum genera examinare testimonia sub Alexandro facta, et omnibus Ptolemæis, et quæ a senatu constituta sunt, nec non et maximis Romanis Imperatoribus. Si vero Germanicus frumenta cunctis in Alexandria commorantibus metiri non potuit, hoc indicium est sterilitatis ac penuriæ frumentorum, non accusatio Judæorum. Quid enim sentiant omnes Imperatores de Judæis in Alexandria commorantibus, palam est. Nam administratio tritici nihilo magis ab eis, quam ab aliis Alexandrinis translata est. Maximam vero eis fidem olim a regibus datam conservare voluerunt, id est, fluminis custodiam, totiusque custodiæ, nequaquam his rebus indignos esse judicantes.

6. Sed super hoc: quomodo ergo, inquit, si sunt cives, eosdem deos, quos Alexandrini, non colunt? Cui respondeo:

Quomodo etiam, quum vos sitis Ægyptii, inter alterutros prælio magno et sine fœdere de religione contenditis? aut certe propterea non vos omnes dicimus Ægyptios, et neque communiter homines, quoniam bestias adversantes naturæ [nostræ] colitis, multa diligentia nutriendos? quum genus utique nostrorum unum atque idem esse videatur. Si autem in vobis Ægyptiis tantæ differentiæ opinionum sunt, quid miraris super his, qui aliunde in Alexandriam advenerunt, si legibus a principio constitutis, circa talia permansere? Is autem seditionis causas nobis apponit: qui si cum veritate ob hoc accusat Judæos in Alexandria constitutos, cur omnes non culpare possit, eo quod noscamur habere concordiam? Porro etiam seditionis auctores quilibet inveniet Apionis similes Alexandrinorum fuisse cives. Donec enim Græci fuere et Macedones hanc civitatem habentes, nullam seditionem adversus nos gessere, sed antiquis cessere solemnitatibus. Quum vero multitudo Ægyptiorum crevisset inter eos, propter confusiones temporum, etiam hoc opus semper est additum. Nostrum vero genus permansit purum. Ipsi igitur molestiæ hujus fuere principium, nequaquam populo Macedonicam habente constantiam, neque prudentiam Græcam, sed cunctis scilicet utentibus malis moribus Ægyptiorum, et antiquas inimicitias adversum nos exercentibus. E diverso namque factum est quod nobis improperare præsumunt. Nam quum plurimi eorum non opportune jus ejus civitatis obtineant, peregrinos vocantes eos, qui hoc privilegium ad omnes impetrasse noscuntur. Nam Ægyptiis neque regum quisquam videtur jus civitatis fuisse largitus, neque nunc quilibet Imperatorum. Nos autem Alexander quidem introduxit, reges autem auxere, Romani vero semper custodire dignati sunt. Itaque derogare nobis Apion voluit, quia Imperatorum non statuamus imagines, tanquam illis hoc ignorantibus, aut defensione Apionis indigentibus: quum potius deberit admirari magnanimitatem modestiamque Romanorum, quoniam subjectos non cogunt patria jura transcendere; sed suscipiunt honores, sicut dare offerentes piū atque legitimū est. Non enim honoribus gratiam habent, qui ex necessitate et violentia conferuntur. Græcis itaque et aliis quibusdam bonum esse creditur imagines instituere. Denique et patrum et uxorum filiorumque figuras depingentes exsultant, quidam vero etiam nihil sibi competentium sumunt imagines. Alii vero et servos diligentes, hoc faciunt. Quid ergo mirum est, si etiam principibus ac dominis hunc honorem præbere videantur? Porro autem Legislator, non quasi prophetans Romanorum potentiam non honorandam, sed tanquam causam neque Deo neque hominibus utilem despiciens, et quoniam totius animati, multo magis Dei inanimati, probatur hoc inferius, interdixit imagines fabricare. Aliis autem honoribus post Deum colendos non prohibuit virus bonos, quibus nos et Imperatores et populum Romanum dignitatibus ampliamus. Facimus autem pro eis continua sacrificia: et non solum quotidianis diebus ex impensa communi omnium Judæorum talia celebramus; verum quum

nullas alias hostias ex communi, neque pro filiis peragamus, solis Imperatoribus hunc honorem præcipuum pariter exhibemus, quem hominum nulli persolvimus. Hæc itaque communiter satisfactio posita sit adversus Apionem pro his quæ de Alexandria dicta sunt.

7. Admiror autem etiam eos, qui ei huiusmodi fomitem præbuere, id est, Posidonium et Apollonium Molonis: quoniam accusant quidem nos, quare nos eosdem deos cum aliis non colimus. Mentientes autem pariter, et de nostro templo blasphemias componentes incongruas, non se putant impie agere: quum sit valde turpissimum liberis, qualibet ratione mentiri, multo magis de templo apud cunctos homines nominato, tanta sanctitate pollente. In hoc enim sacrario Apion præsumpsit edicere, « asini caput » collocasse Judæos, et id colere, ac dignum facere tanta religione: et hoc affirmat fuisse depalatum, dum Antiochus Epiphanes et exspoliasset templum, et illud caput » invenisset ex auro compositum multis pecuniis dignum. » Ad hoc igitur primum quidem respondeo, quoniam Ægyptius, vel si aliquid tale apud nos fuisset, nequaquam debuerat increpare, quum non sit deterior asinus furonibus et hircis et aliis, qui sunt apud eos dii. Deinde quomodo non intellexit, operibus increpatus de incredibili suo mendacio? Legimus namque semper utimur iisdem: in quibus sine fine consistimus. Et quum varii casus nostram civitatem, sicut etiam aliorum vexaverint, et [Antiochus] Theos, ac Pompeius Magnus, ac Licinius Crassus, et ad novissimum Titus Cæsar, bello vincentes obtinuerint templum, nihil huiusmodi illic invenere; sed purissimam pietatem, de qua nihil nobis est apud alios effabile. Quia vero Antiochus neque justam fecit templi deprædationem, sed egestate pecuniarum ad hoc accessit, quum non esset hostis, et socios insuper nos suos et amicos aggressus est, nec aliquid dignum derisione illic invenit. Multi et digni conscriptores super hoc quoque testantur, Polybius Megalopolitanus, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timagenes, et Castor chronographus, et Apollodorus: qui omnes dicunt pecuniis indigentem Antiochum transgressum fœdera Judæorum, et spoliasse templum auro argentoque plenum. Hæc igitur Apion debuit respicere, nisi cor asini ipse potius habuisset, et impudentiam canis, qui apud ipsos assolet coli. Neque enim extrinsecus alia ratiocinatione mentitus est. Nos itaque asinis neque honorem neque potestatem aliquam damus, sicut Ægyptii crocodilis et aspidibus: quando eos, qui ab istis mordentur et a crocodilis rapiuntur, felices et Deo dignos arbitrantur. Sed sunt apud nos asini, quod apud alios sapientes viros, onera sibi imposita sustinentes: et si ad areas accedentes comedant, aut proposita non adimpleant, multas valde plagas accipiunt, quippe operibus et ad agriculturam rebus necessariis ministrantes. Sed aut omnium rudissimus fuit Apion ad componendum verba fallacia, aut certe ex rebus initia sumens, hæc implere non valuit, quando nulla potest contra nos blasphemia provenire.

7. Alteram vero fabulam, derogatione nostra plenam, de Græcis apposuit: de quo hoc dicere sat erit, quoniam qui de pietate loqui præsumunt, oportet eos non ignorare minus esse immundum per templa transire, quam sacerdotibus scelestas verba confingere. Isti vero magis studuere defendere sacrilegum regem, quam justa et veracia de nostris et de templo conscribere. Volentes enim Antiocho gratificari et perfidiam ac sacrilegium ejus tegere, quo circa gentem nostram est usus propter egestatem pecuniarum, detrahentes nobis etiam quæ in futuris essent, mentiti sunt. Prophetæ vero aliorum factus est Apion, et dixit « Antiochum in templo invenisse lectum et hominem in eo jacentem, et appositam ei mensulam maritimis terrenisque » volatilium dapibus plenam, et quod obstupisset his » homo. Illum vero mox adorasse regis ingressum, tantam quam maximam sibi opem præbituri: ac procidentem ad » ejus genua, extensa dextera poposcisse libertatem; et » jubente rege ut consideret, et diceret quis esset, vel cur » ibidem habitaret, vel quæ esset causa ciborum ejus, » tunc hominem cum gemitu et lacrimis lamentabiliter » suam narrasse necessitatem. Ait, inquit, esse se Græcum: et dum peragraret provinciam parandi victus causa, » correptum se subito ab alienigenis hominibus, atque deductum ad templum, et inclusum illic, et a nullo conspici, sed cuncta dapium apparatione saginari. Et primum » quidem hæc sibi inopinabilia beneficia visa attulisse latitiam, deinde suspicionem, postea stuporem: postremum » consulentem a ministris ad se accedentibus audisse legem » ineffabilem Judæorum, pro qua nutriebatur; et hoc » illos facere singulis annis quodam tempore constituto. Et » comprehendere quidem Græcum peregrinum, eumque » annuo tempore saginare, et deductum ad quandam » silvam occidere quidem eum hominem, ejusque corpus » sacrificare secundum suas solemnitates, et gustare ex ejus » visceribus, et iusjurandum facere in immolatione Græci, » ut inimicitias contra Græcos haberent: et tunc in quadam foveam reliqua hominis pereuntis abjicere. » Deinde refert eum dixisse, » paucos jam dies debitos sibi superesse, atque rogasse, ut reveritus Græcorum deos, et superans in suo sanguine insidias Judæorum, de malis eum » circumstantibus deliberaret. » Huiusmodi ergo fabula non tantum omni tragœdia plenissima est, sed etiam crudeli impudentia redundat. Non tamen a sacrilegio privat Antiochum, sicut arbitrati sunt, qui hæc ad illius gratiam conscripsere. Non enim præsumpsit aliquid tale, ut ad templum accederet; sed sic invenit non speraus. Fuit ergo voluntatibus iniquis impius, et nihilominus sine Deo, quicquid jussit mendacii superfluitas, quam ex ipsa re cognoscere valde facillimum est. Non enim circa solos Græcos discordia legum esse dignoscitur, sed maxime adversus Ægyptios et plurimos alios. Cujus enim regionis homines non contigit aliquando apud nos peregrinari, ut adversus solos Græcos renovata conjuratione per effusionem sanguinis ageremus: vel quomodo possibile, ut ad

has hostias omnes Judaei colligerentur, et tantis millibus agustandum viscera illa sufficerent, sicut ait Apion? vel cur inventum hominem quicumque fuit (non enim suo nomine conscripsit) aut quomodo eum in suam patriam rex non cum pompa deduxit? dum posset hoc faciens, ipse quidem putari pius, et Græcorum amator eximius, assumere vero contra Judæorum odium auxilia magna cunctorum. Sed hæc relinquo: insensatos enim, non verbis, sed operibus decet arguere. Sciunt igitur omnes, qui videre constructionem templi nostri, qualis fuerit, et intransgressibilem ejus purificationis integritatem. Quatuor enim porticus habuit in circuito, et harum singulæ propriam secundum legem habuere custodiam. In exteriorem itaque ingredi licentia fuit omnibus etiam alienis: mulieres tantummodo menstruatae transire prohibebantur: in secundam vero porticum cuncti Judæi ingrediebantur, eorumque conjuges cum essent ab omni pollutione mundæ. In tertiam masculi Judæorum mundi existentes atque purificati: in quartam autem sacerdotes, stolis induti sacerdotibus: in adytum vero soli principes sacerdotum, propria stola circumamicti. Tanta vero est circa omnia providentia pietatis, ut secundum quasdam horas sacerdotes ingredi constitutum sit. Mane etiam aperto templo oportebat facientes traditas hostias introire: et meridie rursus, dum clauderetur templum. Denique ne vas quidem aliquod portari licet in templum, sed erant in eo solummodo posita, altare, mensa, thuribulum, candelabrum, quæ omnia in lege conscripta sunt. Etenim nihil amplius neque mysteriorum aliquorum ineffabilius agitur, neque iustus ulla epulatio administratur. Hæc enim quæ prædicta sunt, habent totius populi testimonium manifestum, rationemque gestorum. Licet enim sint tribus quattuor sacerdotum, et

harum tribuum singulae habeant hominum plus quam quinque millia, fit tamen observatio particulariter per dies certos: et his transactis, alii succedentes ad sacrificia veniunt: et congregati in templum mediante die a præcedentibus claves templi, et ad numerum vasa omnia percipiunt, nulla re quæ ad cibum aut potum attineat in templum delata. Talia namque etiam ad altaria offerre prohibitum est, præter illa quæ ad sacrificia præparantur.

8. Quid ergo Apionem dicimus, nisi, nihil horum examinantem, verba incredula protulisse? Sed turpe est, historiæ veram notitiam si proferre grammaticus non possit. Et sciens templi nostri pietatem, hanc quidem prætermisit: hominis autem Græci comprehensionem fluxit, pabulum ineffabile, et ciborum opulentissimam claritatem: et praves ingredientes, ubi nec nobilissimos Judæorum licet intrare, nisi fuerint sacerdotes. Hæc ergo pessima est impietas, atque mendacium spontaneum, ad eorum seductionem, qui noluerunt discutere veritatem. Per ea siquidem mala ineffabilia, quæ prædicta sunt, nobis detrudere tentare.

9. Rursusque tanquam piissimus deridet, adjiciens fabulæ inania facta. Ait enim illum retulisse, « dum bellum « Judæi contra Idumæos haberent longo quodam tempore, « ex aliqua civitate Idumæorum, qui in ea Apollinem colebat venisse ad Judæos, cujus hominis nomen dicitur Zabidus, deinde eis promississe traditurum se eis Apollinem deum Dorensium: venturumque illum ad nostrum templum, si omnes ascenderent, et adducerent omnem multitudinem Judæorum. Zabidum vero fecisse quoddam machinamentum ligneum, et circumposuisse sibi, et in eo tres ordines finxisse lucernarum, et ita ambulasse, ut

« τὴν πορείαν ποιοῦμένων. Τοὺς μὲν Ἰουδαίους ὑπὸ
« τοῦ παροδοῦ τοῦ θεᾶς καταπεπληγμένους, πόρρω
« μὲν ὄντας ἡσυχίαν ἄγειν· τὸν δὲ Ζάβιδον ἐπὶ πολλῆς
« ἡσυχίας εἰς τὸν ναὸν παρελθεῖν, καὶ τὴν χρυσῇ ἀπο-
« σῦραι τοῦ κήνουος κεφαλὴν (οὗτοι γὰρ ἀστεϊζόμενοι
« γέγραφε), καὶ πάλιν εἰς Δώραν κατὰ τάχος ἀπελθεῖν. »
« Ἄρ' οὖν καὶ ἡμεῖς ἂν εἰποιμεν ὅτι τὸν κήνουον, τοῦτέστιν
« αὐτὸν, Ἀπίων ἐπιφορτίζει καὶ ποιεῖ τῆς μυρολογίας
« ἅμα καὶ τῶν ψευσμάτων καταγόμων; καὶ γὰρ τόπους
« οὐκ ὄντας γράφει καὶ πόλεις οὐκ εἰδὼς μετατίθῃσιν.
« Ἡ μὲν γὰρ Ἰδουμαία τῆς ἡμετέρας χώρας ἐστὶν δημο-
« ρος, κατὰ Γάζαν κειμένη, καὶ Δώρα ταύτης ἐστὶν οὐ-
« δεμία πόλις· τῆς μὲντοι Φοινίκης παρὰ τὸ Καρμυλίων
« ὄρος Δώρα πόλις ὀνομάζεται, μὴδὲν ἐπικοινωνοῦσα τοῖς
« Ἀπίωνος φλυαρήμασι· τεσσάρων γὰρ ἡμερῶν ὁδὸν
« τῆς Ἰουδαίας ἀφίστηκεν. Τί δ' ἡμῶν ἐτι κατηγορεῖ
« τὸ μὴ κοινούς ἔχειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς, εἰ βραδίως οὕτως
« ἐπίσθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἥξιν τὸν Ἀπόλλωνα πρὸς
« αὐτοὺς, καὶ μετὰ τῶν ἀστρον ἐπὶ τῆς γῆς ᾤκησαν
« ὅτι πρόσθεν ἐώρακασι οἱ τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας
« λυγνοκαίτας ἐπιτελοῦντες. Ἄλλ' οὐδὲ τις αὐτῷ βραδί-

« procul stantibus appareret, quasi stella per terram iter
« agens. Judæos quidem, inexpectata visione obstupe-
« factos, quum procul quidem abessent, quiescere: Zabidum
« vero multa quiete ad templum venisse, et aureum de-
« traxisse cantherii caput (ita enim scripsit, facetus videri
« volens) et rursus Doram velociter se contulisse. » Igitur
« et nos dicere possumus quod asinum, hoc est semetipsum,
« gravat Apion, facitque stultitia simul et mendacii onera-
« tum. Nam et loca ponit, quæ nusquam terrarum exstant,
« et civitates earum ignarus transfert. Nam Idumæa quidem
« regioni nostræ confinis est, sita juxta Gazam, et nulla in
« ea est urbs Dora: in Phœnice vero juxta montem Carme-
« lum civilas Dora appellatur, quæ nihil commune habet cum
« Apionis nugis: quattuor enim dierum itinere distat a Ju-
« dæa. Cur itaque nos prætereā accusat, quod non habeamus
« communes cum aliis deos, si sic facile credidere patres
« nostri ad se venturum Apollinem, et cum stellis super
« terram cum ambulanti intueri se putaverunt? scilicet enim
« manifestum quod lucernam nunquam prius conspexerunt,
« qui tot et tanta lucernarum accensionis festa celebrarunt.
« Sed nec aliquis ei per regionem ambulanti e tot myriadibus
« obviam ivit: quin et muros sine custodiibus invenit bello

ζοντι κατὰ τὴν χώραν τῶν τσοῦτων μυριάδων ὑπὸν-
τησεν, ἔρημα δὲ καὶ τὰ τεῖχη φυλάκων ἡῦρε πολέμου
συνεστηκότος. Ἐὼ τὰλλα· τοῦ ναοῦ δ' αἱ θύραι τὸ
μὲν ὕψος ἦσαν ἐπτά πηγῶν, εἴκοσι δὲ τὸ πλάτος, κατὰ
γρυσοὶ δὲ πᾶσαι καὶ μικροῦ δεῖν σφυρήλατοι· ταύτας
ἐκλειον οὐκ ἐλάττους ὄντες ἄνδρες διακόσιοι καθ' ἑκά-
στην ἡμέραν, καὶ τὸ καταλιπεῖν ἡνοιγμένας ἦν ἀθέμι-
τον. Ῥαδίως οὖν αὐτὰς ὁ λυγνοφόρος ἐκεῖνος ἠνέωξεν
ἂν ἀνοῖξιν οἰόμενος καὶ τὴν τοῦ κήνωνος, ὡς ὤρετο,
κεφαλὴν ἔχων. Πότερον οὖν αὐτὴν πάλιν ὡς ἡμᾶς
ἀνέστρεψεν, ἢ λαβὼν Ἀπίων αὐτὴν εἰσεκόμισεν, ἢ
Ἀντίοχος εὗρη πρὸς δευτέραν Ἀπίωνι μυθολογίαν;

Γ'. Καταφεύδεται δὲ καὶ ὄρκον ἡμῶν ὡς ὁμνούντων
τὸν Θεόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
τὴν θάλασσαν, μηδενὶ εὐνοήσιν ἀλλοφύλῳ, μάλιστα
δὲ Ἑλλήσιν. Ἐδεῖ δὲ καταφευδόμενον ἅπαζ εἰπεῖν,
μηδενὶ εὐνοήσιν ἀλλοφύλῳ, μάλιστα δ' Αἰγυπτίοις.
Οὕτω γὰρ ἂν τοῖς ἐξ ἀρχῆς αὐτοῦ πλάσμασιν ἤρμουτε
τὰ περὶ τὸν ὄρκον, εἴπερ ἦσαν ὑπὸ Αἰγυπτίων τῶν συγ-
γενῶν οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐχὶ διὰ πονηρίαν, ἀλλ' ἐπὶ συμ-
φοραῖς ἐξεληλαμένοι. Τῶν Ἑλλήνων δὲ πλεόν τοῖς
τόποις ἢ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἀρεστήκαμεν, ὥστε μηδε-
μίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς αὐτοὺς ἔχθραν μηδὲ ζηλοτυπίαν.
Τούναντίον μέντοι πολλοὶ παρ' αὐτῶν εἰς τοὺς ἡμετέ-
ρους νόμους συνέβησαν εἰσελθεῖν, καὶ τινὲς μὲν ἔμεναν,
εἰσὶ δ' οἱ τὴν καρτερίαν οὐχ' ὑπομείναντες πάλιν ἀπέ-
στησαν. Καὶ τοῦτον οὐδεὶς πώποτε τὸν ὄρκον εἶπεν
ἀκούσαι παρ' ἡμῖν ὠμοσμένον, ἀλλὰ μόνος Ἀπίων,
ὡς εἰκεν, ἤκουσεν· αὐτὸς γὰρ ὁ συνθεὶς αὐτὸν ἦν.

ΙΑ'. Σφόδρα τοίνυν τῆς πολλῆς συνέσεως καὶ ἐπὶ τῷ
μέλλοντι ῥηθήσεσθαι θαυμάζειν ἄξιόν ἐστιν Ἀπίωνα.
Τεχμήριον γὰρ εἶναι φησι τοῦ μήτε νόμοις ἡμᾶς χρῆ-
σθαι δικαίοις μήτε τὸν Θεὸν εὐσεβεῖν ὡς προσήκε, τὸ μὴ
ἄρχεῖν, δουλεῦν δὲ μᾶλλον ἔθνεσι καὶ ἀλλοτε ἄλλοις,
καὶ τὸ κεχρησθαι συμφοραῖς τισι περὶ τὴν πόλιν, αὐ-
τῶν δηλονότι πόλεως ἡγεμονικωτάτης ἐκ τῶν ἄνωθεν
ἄρχειν, ἀλλὰ μὴ Ῥωμαίοις δουλεῦν συνειδησμένων
καίτοι τούτων ἂν τις ἀπόσχοιτο τοιαύτης μεγαλοφυχίας.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων οὐκ ἔστιν ὅστις ἀνθρώπων οὐχ'
ἰκανῶς καθ' αὐτοῦ φαίη τοῦτον ὑπ' Ἀπίωνος λελέχθαι
τὸν λόγον. Ὀλίγοις μὲν γὰρ ὑπῆρξεν ἐφ' ἡγεμονίας
διὰ καιροπτίας γενέσθαι, καὶ τούτους αἱ μεταβολαὶ πάλιν
ἄλλοις δουλεῦν ὑπέβλεψαν. Τὸ πλείστον δὲ ψῦλον
ἄλλων ὑπακῆκοεν πολλάκις. Αἰγύπτιοι δ' ἄρα μόνον
διὰ τὸ καταφυγεῖν, ὡς φασί, εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοὺς
θεοὺς καὶ σωθῆναι μεταβαλόντας εἰς μορφὰς θηρίων,
ἐξαίρετον γέρας ὑῦνοντο τὸ μηδενὶ δουλεῦν τῶν τῆς
Ἀσίας ἢ τῆς Εὐρώπης κρατησάντων· οἱ μίαν ἡμέραν
ἐκ τοῦ παντός αἰῶνος ἐλευθερίας οὐ τυρόντες φαίνονται,
ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τὸν οἰκοδεσποτῶν. Ὅντινα μὲν γὰρ
αὐτοῖς ἐχρήσαντο Πέρσαι τρόπον οὐχ' ἅπαζ μόνον, ἀλλὰ
καὶ πολλάκις πορνοῦντες τὰς πόλεις, ἱερὰ κατασκά-
πτοντες, τοὺς παρ' αὐτῶν νομιζομένους θεοὺς κατασφά-
ζοντες, οὐκ ἂν οὐκ οἰοῖσθαι μμεῖσθαι γὰρ οὐ προσήκε

conflato. Cetera prætereo : januæ autem templi altitudine
quidem erant cubitorum vii, latitudine vero xx, omnes
etiam deauratæ, et fere ex auro solido; has singulis diebus
clauderant viri non minus quam ducenti [viginti], easque
aperlas relinquere nefas erat. Facile igitur illas lucernifer iste
aperuit, aut si aperuisse creditur, etiam cantherii, id quod
putabatur, caput habens. Utrum igitur cum hoc capite ad
nos reversus est, aut illud quum sumpsisset Apion intro-
duxit, ut Antiochus inveniret quo alteram Apionis fabulam
narrandi occasionem suppeditaret?

10. Mentitur autem et de juramento nostro, quod jure-
mus per Deum, et cœli et terræ et maris creatorem, nemini
fauturos alienigenæ, præcipue si Græci fuerint. Oportebat
autem mentientem plane dicere, nemini fauturos alienigenæ,
præcipue si fuerint Ægyptii. Ita enim primis ipsis figmentis
congruissent ista de juramento, si a cognatis Ægyptiis pa-
tres nostri non propter improbitatem, sed ob calamitates
expulsi fuissent. A Gracis autem magis locis quam studiis
disjuncti sumus, ita ut nullæ inter nos et illos inimicitia
intercedant aut obtræctiones. Verumtamen econtra mul-
tos eorum ad nostras leges accessisse contigit : et nonnulli
quidem istis institutis adhæserunt, alii vero, in illis perse-
verare non ferentes, iterum recesserunt. Et hoc jusjuran-
dum nunquam se quisquam audisse meminit apud nos
habitu; sed solus Apion, ut apparet, audivit : ipse enim
ille erat qui id confinxit.

11. Vehementer igitur in Apione admiranda est eximia
prudentia, etiam ob hoc quod mox dicetur. Nam indicio
esse, affirmat, quod neque legibus justis utamur, neque
Deum convenienter ejus naturæ colamus, hoc quod non im-
peremus, sed diversis potius gentibus serviamus, et in
ipsa civitate calamitates quasdam perferamus, utique quum
ipsi ex urbe primaria a multis retro sæculis imperare, sed non
Romanis servire consueverint; quanquam nemo fere nou
expertus est horum egregiam magnanimitatem. Nullus
etenim aliorum est qui non affirmet, istiusmodi verborum
abunde contra se ipsum fecisse Apionem. Paucis etenim
contigit in principatu continue præsidere, atque hi rursus
aliis facta mutatione servibant. Plurimæ namque gentes alia
sæpe aliis obedire coactæ sunt. Ægyptii autem soli, eo
quod se receperint, sicut aiunt, in ipsorum regionem ðii, et
salutem consequuti fuerint assumendo bestiarum formas,
eximiam gratiam invenerunt ut eorum nemini servirent,
qui Asiam Europamve tenuere : qui scilicet per unam diem
ex omni ævo non habuere libertatem, ne apud indigenas
quidem dominos. Nam quemadmodum eis usi sunt Persæ,
non semel solummodo, sed frequenter urbes eorum vastan-
tes, sacra evertentes, et quos deos esse credunt inter-
ficiētes, illis exprobrare non studeo. Haud enim convenit

τὴν Ἀπίωνος ἀπαιδευσίαν, ὃς οὐτε τὰς Ἀθηναίων τύχας οὐτε τὰς Λακεδαιμονίων ἐνενόησεν, ὧν τοὺς μὲν ἀνδρειοτάτους, τοὺς δὲ εὐσεβεστάτους τῶν Ἑλλήνων ἅπαντες λέγουσιν. Ἐὼ βασιλέας τοὺς ἐπ' εὐσεβείᾳ διαδοθέντας, ὧν ἓνα Κροίσον, οἷσις ἐχρήσατο συμφοραῖς βίου· ἐὼ τὴν καταπρησθῆσαν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, τὸν ἐν Ἐρέσῳ ναὸν, τὸν ἐν Δελφοῖς, ἄλλους μυρίους, καὶ οὐδεὶς ὠνειδίσει ταῦτα τοῖς παθοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς δράσασιν. Καίνος δὲ κατήγορος ἡμῶν Ἀπίων ὑρέθη, τῶν ἰδίων αὐτοῦ περὶ τὴν Αἰγυπτον κακῶν ἐκλαθόμενος. Ἀλλὰ Σέσωστρις αὐτὸν ὁ μυθεύμενος Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐτύφλωσεν. Ἡμεῖς δὲ τοὺς ἡμετέρους οὐκ ἂν εἴποιμεν βασιλέας, Δαυίδην καὶ Σολομῶνα, πολλὰ χειρωσμένους ἔσθνη. Τούτους μὲν οὖν παραλίπωμεν· τὰ δὲ γινώριμα πᾶσιν Ἀπίων ἡγήνηκεν, ὅτι Περσῶν καὶ μετ' ἐκείνους ἡγουμένων τῆς Ἀσίας Μακεδόνων Αἰγύπτιοι μὲν ἐδούλευον ἀνδραποδῶν οὐδὲν διαφέροντες, ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐλευθεροὶ προσέτι καὶ τῶν περὶ πόλεων ἤρχομεν, ἔτη σχεδὸν εἰκοσὶ που καὶ ἑκατὸν, μέχρι Μάγου Πομπηίου. Καὶ πάντων ἐκπολεμηθέντων πρὸς Ῥωμαίων τῶν πανταχοῦ βασιλέων, μόνον διὰ πίστιν οἱ παρ' ἡμῖν σύμμαχοι καὶ φίλοι διεφυλάχθησαν.

16'. « Ἀλλὰ θαυμαστοὺς ἀνδρας οὐ παρεσχέκαμεν, « οἷον τεχνῶν τινων εὐρετὰς, ἢ σοφίᾳ διαφέροντας. » Καὶ καταριθμεῖ Σωκράτην καὶ Ζήνωνα καὶ Κλεάνθη καὶ τοιοῦτους τινὰς· εἶτα τὸ θαυμασιώτατον τῶν εἰρημένων αὐτὸς ἑαυτὸν προστίθησι, καὶ μακαρίζει τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅτι τοιοῦτον ἔχει πολίτην. Ἔδει γὰρ αὐτῷ μάρτυρος ἑαυτοῦ. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἅπασιν ὀχλαγωγὸς ἐδόκει πονηρὸς εἶναι, καὶ τῷ βίῳ καὶ τῇ λόγῳ διεφθαρμένος, ὥστε εἰκότως ἐλεῖσθαι τις ἂν τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἴπερ ἐπὶ τούτῳ μέγα ἐφρόνει. Περὶ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἀνδρῶν γεγονότων, οὐδενὸς ἤττον ἐπαίνου τυγχάνειν ἄξιον, ἴσασι οἱ ταῖς ἡμετέραις ἀρχαιολογίαις ἐντυγχάνοντες.

17'. Τὰ δὲ λοιπὰ τῶν ἐν τῇ κατηγορίᾳ γεγραμμένων ἄξιον ἦν ἴσως ἀναπολόγητα παραλιπεῖν, ἵν' αὐτὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων ἢ ὁ κατηγορῶν. Ἐγκαλεῖ γὰρ ὅτι ζῆλα θύομεν, καὶ χοῖρον οὐκ ἐσθίομεν, καὶ τὴν τῶν αἰδοίων γλευαίε περιτομήν. Τὸ μὲν οὖν περὶ τῆς τῶν ἡμέρων ζώων ἀναίρεσεως κοινὸν ἔστι καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἅπαντας, Ἀπίων δὲ τοῖς θύουσιν ἐγκαλῶν, αὐτὸν ἐξήλεγεν ὄντα τὸ γένος Αἰγύπτιον· οὐ γὰρ ἂν Ἕλληνας ὧν ἡ Μακεδὼν ἐγκαλεῖται. Οὗτοι γὰρ εὐχονται θύειν ἐκατόμβας τοῖς θεοῖς, καὶ χρῶνται τοῖς ἱερείοις πρὸς εὐωχίαν, καὶ οὐ διὰ τοῦτο συμβέβηκεν ἐρημοῦσθαι τὸν κόσμον τῶν βοσκημάτων, ὅπερ Ἀπίων ἐδίδασκεν. Εἰ μὲντοι τοῖς Αἰγυπτίῳ ἐσιν ἡκολούθουν ἅπαντες, ἡρήμωτο μὲν ἂν ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀγριωτάτων δὲ θηρίων ἐπληθύνθη, ἀθεοῦς οὗτοι νομίζοντες ἐπιμελῶς ἐκτρέφουσι. Καὶ μὴν εἴ τις αὐτὸν ἤρετο, τῶν πάντων Αἰγυπτίων τίνες εἶναι καὶ σοφωτάτους καὶ θεοσεβεῖς νομίζει, πάντως ἂν ὠμολόγησε τοὺς ἱερεῖς. Δύο γὰρ αὐτούς ἔχουσιν ὑπὸ τῶν βασιλέων ἐξ ἀρχῆς ταῦτα προσ-

ut nos indoctam Apionis stultitiam imitemur, qui neque de casibus Atheniensium neque Lacedaemoniorum cogitavit; quorum hos quidem fortissimos, illos vero Græcorum religiosissimos esse omnes affirmant. Taceo reges ob pietatem omnium sermone celebratos, interque eos Cræsum, in quas vitæ calamitates incidit: taceo incensam Atheniensium arcem, templum Ephesinum et Delphicum, aliaque multa, ac nemo calamitatem passis, sed inferentibus casus exprobravit. Novus autem nostrorum accusator inventus est Apion, malorum suorum, quæ in Ægypto ei acciderant, prorsus oblitus. Sed Sesostris illum excæcavit, Ægypti rex, cujus res fabulis sunt aspersæ. Non est autem ut reges nostros nos memoremus, Davidem et Solomonem, qui multas subegerunt gentes. Et hos quidem missos faciamus: hæc vero cunctis nota ignoravit Apion, quod Persis, et post illos Asiæ dominantibus Macedonibus Ægyptii servierunt, a mancipiis nihil differentes, nos autem liberi existentes etiam civitatum finitimarum dominatum et principatum tenuimus, annis centum et viginti usque ad Pompeium Magnum. Et quum omnes a Romanis rerum ubique dominis expugnati fuissent, soli majores nostri propter fidem suam socii et amici conservati sunt.

12. « Sed viros admirabiles non tulimus, veluti artium « quarundam inventores, aut sapientia præcellentes. » Atque enumerat Socratem, et Zenonem, et Cleanthen, aliosque hujusmodi: deinde, quod ex dictis maxime mirandum, semetipsum adjicit, et Alexandriam beatam prædicat, quæ civem habuerit tali ingenio præditum. Oportebat enim ipsum de se testimonium dare. Nam ceteris quidem circulator esse videbatur improbus, et vita et sermone pravus: adeo ut merito quis Alexandriam miseretur, si super isto sese efflat. De viris autem qui fuere apud nos, non minus quam alii quicunque laude digni, probe sciunt qui in nostris versati sunt originum libris.

13. Reliqua autem eorum quæ complexititur accusatio, mereantur forsitan ut præteream tanquam responso indigna, ita ut ipse sui et reliquorum Ægyptiorum accusator habeatur. Nam vitio nobis vertit quod animalia pro victimis mactemus, et non vescamur carne suilla; et pudendorum circumcisionem irridet. Sane quod attinet ad mansuetorum animalium mactationem, id nobis cum ceteris hominibus universis commune est: Apion autem, nos sacra facientes redarguens, indicat semetipsum genere esse Ægyptium: non enim, si Græcus fuisset aut Macedo, hoc ægre tulisset. Isti enim vovent Hecatombas diis sacrificare, et victimas epulis apponunt. Et non idcirco contigit mundum in penuria esse pecorum, quod veritus est Apion. Verumtamen si Ægyptiorum moribus omnes semet addicerent, mundus destitutus quidem esset hominibus, ferocissimis autem bestiis abundaret, quas pro diis isti habentes cum cura studioque nutriunt. Quod si quis eum interrogaret, quos putaret omnium Ægyptiorum esse sapientissimos et maxime religiosos, illos procul dubio sacerdotes esse agnosceret.

τετάρθαι, τὴν τε τῶν θεῶν θεραπείαν καὶ τῆς σοφίας τὴν ἐπιμέλειαν. Ἐκεῖνοι τοίνυν ἅπαντες καὶ περιτέμνονται καὶ χοιρίων ἀπέχονται βρωμάτων. Οὐ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων οὐδὲ εἰς συνθῆται τοῖς θεοῖς. Ἄρ' οὖν τυφλὸς ἦν τὸν νῦν Ἀπίων ὑπὲρ Αἰγυπτίων ἡμᾶς λοιδορεῖν συνθέμενος, ἐκείνων δὲ κατηγορεῖν, οἳ γε μὴ μόνον χροῖνται τοῖς ὑπὸ τούτου λοιδορουμένοις ἔθουσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδαξαν περιτέμνεσθαι, καθάπερ εἰρηκεν Ἡρόδοτος; Ὅθεν εἰκότως μοι δοκεῖ τῆς εἰς τοὺς πατρίους αὐτοῦ νόμους βλασφημίας δοῦναι δίκην Ἀπίων τὴν πρέπουσαν. Περιετμήθη γὰρ ἐξ ἀνάγκης, ἐλκώσεως αὐτοῦ περὶ τὸ αἰδοῖον γενομένης, καὶ μηδὲν ὠφελήσεις ὑπὸ τῆς περιτομῆς, ἀλλὰ σπτόμενος ἐν δειναῖς δόυναις ἀπέθανεν. Δεῖ γὰρ τοὺς εὖ φρονούντας τοῖς μὲν οἰκείοις νόμοις περὶ τὴν εὐσέβειαν ἀκριβοῦς ἐμμένειν, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων μὴ λοιδορεῖν. Ὅ δὲ τούτους μὲν ἔφυγε, τῶν ἡμετέρων δὲ κατεφύεσθαι. Τοῦτο μὲν Ἀπίωνι τοῦ βίου τὸ τέλος ἐγένετο, καὶ τοῦτο παρ' ἡμῶν ἐνταῦθα τὸ πέρας ἔστω τοῦ λόγου.

10 ἰδ'. Ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μόλων καὶ Λυσίμαχος καὶ τινες ἄλλοι τὰ μὲν ὑπ' ἀγνοίας, τὸ πλείστον δὲ κατὰ δυσμένειαν, περὶ τοῦ νομοθετήσαντος ἡμῖν Μωϋσέως καὶ περὶ τῶν νόμων πεποιήναι λόγους αὐτε δικαίους οὔτε ἀληθεῖς, τὸν μὲν ὡς γόητα καὶ ἀπατεῶνα διαβάλλοντες, τοὺς νόμους δὲ κακίας ἡμῖν καὶ οὐδεμιᾶς ἀρετῆς φάσκοντες εἶναι διδασκάλους, βούλομαι συντόμως καὶ περὶ τῆς ὅλης ἡμῶν καταστάσεως τοῦ πολιτεύματος καὶ περὶ τῶν κατὰ μέρος, ὡς ἂν ὦ δυνατὸς, εἰπεῖν. Οἴμαι γὰρ ἔσσεσθαι φανερόν ὅτι καὶ πρὸς εὐσέβειαν καὶ πρὸς κοινωνίαν τὴν μετ' ἀλλήλων καὶ πρὸς τὴν καθόλου φιλανθρωπίαν, ἔτι δὲ πρὸς δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐν τοῖς πόνοις καρτερίαν καὶ θανάτου περιφρόνησιν ἄριστα κειμένους ἔχομεν τοὺς νόμους. Παρρηχάλῳ δὲ τοὺς ἐντετυζομένους τῇ γραφῇ μὴ μετὰ φθόγου ποιεῖσθαι τὴν ἀνάγνωσιν. Οὐ γὰρ ἐγκώμιον ἡμῶν αὐτῶν προσιδόμεν συγγραφεῖν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ ψευδῇ κατηγορημένοις ἡμῖν ταύτην ἀπολογίαν δικαιοτάτην εἶναι νομίζω, τὴν ἀπὸ τῶν νόμων, καθ' οὓς ζῶντες διατελούμεν· ἄλλως τε καὶ τὴν κατηγορίαν

20 δ' Ἀπολλωνίου οὐκ ἀθρόαν ὥσπερ ὁ Ἀπίων ἔταξεν, ἀλλὰ σποράδην καὶ διὰ πάσης τῆς συγγραφῆς. Ποτὲ μὲν ὡς ἀθέους καὶ μισανθρώπους λοιδορεῖ, ποτὲ δ' αὖ δειλίαν ἡμῖν ὀνειδίζει, καὶ τοῦμπάλιν ἔστιν ὅπου τόλμαν κατηγορεῖ καὶ ἀπόνοιαν. Λέγει δὲ καὶ ἀνυεστάτους εἶναι τῶν βαρβάρων, καὶ διὰ τοῦτο μηδὲν εἰς τὸν βίον εὐρημα συμβεβληθῆαι μόνους. Ταῦτα δὲ πάντα διελεγχθήσεσθαι νομίζω σαφῶς, εἰ τὰναντία τῶν εἰρηζόμενων φανεῖται διὰ τῶν νόμων ἡμῖν προστεταγμένα καὶ πραττόμενα μετὰ πάσης ἀκριβείας ὑφ' ἡμῶν. Εἰ δ' ἄρα βιασθέντων

30 μνησθῆναι τῶν παρ' ἑτέροις ὑπεναντίως νενομισμένων, τούτου δίκαιοι τὴν αἰτίαν ἔχουν εἰσὶν οἱ τὰ παρ' ἡμῖν ὡς χεῖρον παραβάλλειν ἀξιούντες. Οἷς οὐδέτερον ἀπολειφθῆσεσθαι νομίζω λέγειν, οὐθ' ὡς οὐχὶ τούτους ἔχομεν τοὺς νόμους, ὧν ἐγὼ παραθήσομαι τοὺς κεφαλαιώ-

Hæc enim duo dicunt sibi et ab initio a regibus esse præcepta, ut deos colant et sapientiam diligant. Illi igitur et circumciduntur omnes, et a porcinis abstinent carnibus. Sed neque ullus alius Ægyptiorum cum eis sacra diis facere dignoscitur. Mentem igitur occæcatam habuit Apion, qui Ægyptiorum gratia nos data opera conviciis insectatur, illosque accusat, qui non solum utuntur iisdem, quos in nobis reprehendit, moribus, sed etiam alios circumcidi docuerunt, sicuti dixit Herodotus. Unde iure mihi videtur Apion ob maledicta in patriæ suæ leges penas dedisse quas conmeruit. Nam ex necessitate circumciscus erat, utpote ulceratus circa pudenda: et quum nihil ei profuerit circumcisio, sed putresceret, magnis doloribus exspiravit. Oportet enim bene ac sapienter institutos legibus propriis circa pietatem adhaerere, ceterorum vero leges minime carpere. At iste suas quidem deseruit, de nostris vero mentitus est. Atque ita quidem vitam finivit Apion, et hic etiam de eo nobis finem dicendi facere par sit.

14. Quoniam vero et Apollonius Molonis et Lysimachus et alii quidem nonnulli, partim quidem per ignorantiam, maxima vero ex parte per malevolentiam de legislatore nostro Moyse et legibus ejus verba fecerunt nec justa nec vera, hunc quidem ut præstigiatores et deceptores calumniantes, leges autem malitiæ apud nos, nulliusque virtutis magistras esse affirmantes, volo breviter et de omni reipublicæ nostræ constitutione, et de qualibet re singillatim, sicuti potero, sermonem proferre. Puto enim evidens fore, quod et ad pietatem et societatem inter homines servandam, et ad omnia humanitatis officia tuenda, prætereaque ad justitiam, et tolerantiam laborum, mortisque contemptum, optime factas habeamus leges. Rogo tamen eos qui in hanc scriptiorem inciderint, ut non cum invidia lectionem adhibeant. Non enim proposui nosmetipsos laudibus prosequi; sed defensionem esse justissimam puto, ductam a legibus juxta quas adhuc vivimus, adversus eos, qui multa nobis eaque falsa objecerunt: præsertim quum Apollonius accusationem non continue sicut Apion instituit, sed sparsim et hinc inde per totam orationem. Quippe qui aliquando quidem nobis tanquam atheis et hominum osoribus conviciatur, aliquando vero iterum formidinem nobis exprobat: et e diverso rursus aliquando temerariæ audaciæ et amentitiæ nos insinulat. Quin et nos e barbaris maxime omnium ineptos esse dicit: et propterea nos solos nihil ad vite enolumentum utile contulisse. Hæc autem omnia manifeste redargui posse existimo, si universa contra quam ab eo sunt dicta appareant et legibus imperata, et a nobis accurate admodum observata. Si vero coactus fuero mentionem facere legum contrariarum apud alios constitutarum, ob hoc merito culpandi sunt quibus in animo est nostra ut pejora cum iis conferre quæ apud alios sunt. Quibus neutrum puto relictum fore quod dicant, neque quod non eas habeamus le-

δεστάτους, οὐθ' ὡς οὐχὶ μάλιστα πάντων ἐμμένονεν τοῖς ἑαυτῶν νόμοις.

15. Μικρὸν οὖν ἀναλαβὼν τὸν λόγον τοῦτ' ἂν εἴποιμι πρῶτον, ὅτι τῶν ἀνόμως καὶ ἀτάκτως βιούντων οἱ τᾶξως καὶ νόμου κοινωνίας ἐπιθυμῆται γενομένοι καὶ πρῶτοι κατάρξαντες εἰκότως ἂν ἡμερότῃ καὶ φύσεως ἀρετῇ διενεγκεῖν μαρτυρηθεῖεν. Ἀμέλει πειρῶνται τὰ παρ' ἑαυτοῖς ἕκαστοι πρὸς τὸ ἀρχαιότατον ἀνάγειν, ἵνα μὴ μισεῖσθαι δοξῶσιν ἑτέρους, ἀλλ' αὐτοὶ τοῦ ζῆν νομίμως ἄλλοις ὑψηλῶσθαι. Τούτων δὲ τοῦτον ἔχοντων τὸν τρόπον ἀρετῇ μὲν ἐστὶ νομοθέτου τὰ βέλτιστα συνιδεῖν καὶ πείσαι τοὺς χρησιμοποιέους περὶ τῶν ὑπ' αὐτῷ τιθεμένων, πλῆθους δὲ τὸ πᾶσι τοῖς δοξᾶσιν ἐμμένειν, καὶ μήτε εὐτυχεῖς μήτε συμφοραῖς 15 αὐτῶν μηδὲν μεταβάλλειν. Φημί τοίνυν τὸν ἡμέτερον νομοθέτην τῶν δπουδικοποῦν μνημονευομένων νομοθετῶν προάγειν ἀρχαιότητι. Λυκοῦργοι γὰρ καὶ Σόλωνες καὶ Ζάλευκος ὁ τῶν Λακῶν καὶ πάντες οἱ θαυμαζόμενοι παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἔχθρις δὴ καὶ πρῶην ὡς 20 πρὸς ἐκεῖνον παραβαλλόμενοι φαίνονται γεγονότες, ὅπου γε μὴδ' αὐτὸ τοῦνομα πάλαι ἐγινώσκετο τοῦ νόμου παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν· καὶ μάρτυς Ὁμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως αὐτῷ χρησάμενος. Οὐδὲ γὰρ ἦν κατὰ τοῦτον, ἀλλὰ γνώμαις ἀορίστοις τὰ πλῆθη διωκεῖτο καὶ 25 προστάγμασι τῶν βασιλέων. Ἀφ' οὗ καὶ μέχρι πολλοῦ διέμεναν ἔθνεσιν ἀγράφοις χρώμενοι, καὶ πολλὰ τούτων αἰεὶ πρὸς τὸ συντυγχάνον μετατιθέντες. Ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης, ἀρχαιότατος γεγονὼς (τοῦτο γὰρ δῆπουθεν ὁμολογεῖται καὶ παρὰ τοῖς πάντα καθ' ἡμῶν 30 λέγουσιν), ἑαυτὸν τε παρέσχεον ἀριστον τοῖς πλῆθεσιν ἡγεμόνα καὶ σύμβουλον, τὴν τε κατασκεύην αὐτοῖς ὅλην τοῦ βίου τῷ νόμῳ παραλαβὼν ἔπεισε παραδέξασθαι καὶ βεβαιωτάτην ἴσασι φυλαχθῆναι παρεσκεύασεν.

35 15. Ἰδόμεν δὲ τῶν ἔργων αὐτοῦ τὸ πρῶτον μεγαλείων. Ἐκεῖνος γὰρ τοὺς προγόνους ἡμῶν, ἐπεὶ περ ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν Αἴγυπτον ἐκλιποῦσιν ἐπὶ τὴν πάτριον γῆν ἐπανιέναι, πολλὰς τὰς μυριάδας παραλαβὼν ἐκ πολλῶν καὶ ἀμυγχανῶν διέσωσεν εἰς ἀσφάλειαν· καὶ γὰρ 40 τὴν ἀνδρὸν αὐτοῦ καὶ πολλὴν ψάμμον ἐδίδου διδοιοπορῆσαι, καὶ νικῆσαι πολέμους, καὶ τέχνα καὶ γυναῖκας καὶ λεῖαν ὁμοῦ σῶζειν μαχομένους. Ἐν οἷς ἅπασιν καὶ στρατηγὸς ἀριστος ἐγένετο καὶ σύμβουλος συνετώτατος καὶ πάντων κηδεμὼν ἀληθέστατος. Ἄπαν δὲ 45 τὸ πλῆθος εἰς ἑαυτὸν ἀνηρτησθεῖ παρεσκεύασε, καὶ περὶ παντὸς ἔχων πεισθέντας αὐτοῦ τοῦ κελευθέντος, εἰς οὐδεμίαν οἰκειὰν ἔλαβε ταῦτα πλεονεξίαν. Ἐν ᾧ μάλιστα τῷ καιρῷ δυνάμεις μὲν αὐτοῖς περιβάλλονται καὶ τυραννίδας οἱ προεστηκότες, ἐθίζουσι δὲ τὰ πλῆθη 50 μετὰ πολλῆς ἀνομίας ζῆν, ἐν τούτῳ τῆς ἐξουσίας ἐκεῖνος καθεστηκὼς τούναντιον ᾧ ἦθι δεῖν εὐσεβεῖν, καὶ πολλὴν εὐνοίαν τοῖς λαοῖς ἐμπαράσχειν· οὕτως αὐτὸς τε τὰ μάλιστα τὴν ἀρετὴν ἐπιδείξειν τὴν αὐτοῦ νομίζων καὶ σωτηρίαν τοῖς αὐτὸν ἡγεμόνα ποιουμένοις βεβαιωτάτην

ges, quarum ego sum mas in medium proferam; neque quod non maxime omnium in legibus propriis perseveremus.

15. Paulo ergo altius exorsus volo primum dicere quod ii qui ordinis et communium legum primi amatores exstiterunt, eis qui sine lege et ordine vivunt, mansuetudine et bonitate naturæ non immerito præstantiores habeantur. Hinc fit quod singuli legum latores suam sibi vetustatem tribui affectant, ut non imitatores aliorum videantur, sed ipsi potius aliis legitime vivendi duces exstistisse. Istis hunc in modum se habentibus, virtus quidem legislatoris est, quæ optima sunt perspicere, et de constitutis in bonam opinionem adducere eos qui illis usuri sunt: populi vero, ut maneat in omnibus quæ scita et iussa fuerint; et neque ex felicitate, neque ex calamitatibus horum aliquid immutare. Dico igitur nostrum legislatorem quoslibet qui memorantur leges antiquitate præcedere. Lycurgus enim, et Solon, et Zaleucus Locrensis, et omnes qui in admiratione sunt apud Græcos, non ita pridem exstistisse videntur, si illi conferantur: quando ne ipsum quidem legis nomen olim apud Græcos cognoscebatur; quod et testatur Homerus, qui nusquam in poetis sua isto est usus. Nihil quippe huiusmodi erat ipsius tempore, sed sententiis non definitis, et regum jussis populi regebantur. Unde etiam longo tempore permansere consuetudinibus non scriptis utentes, multasque illarum semper, prout res ceciderit, subinde mutantes. Noster vero legislator, qui et antiquissimus (hoc etenim in confesso est etiam apud universos, qui omnia contra nos loquuntur), et semetipsum populo exhibuit ducem consultoremque præstantissimum; et totam vitæ rationem lege complexus, eis suavitatem hanc libenter excipere, fecitque ut diligentissime observaretur a scientibus prudentibusque.

16. Primum autem videamus quod inter opera ejus magnificentum est. Ille enim progenitorum nostrorum, postquam eis visum est Ægypto relicta ad terram patriam revertere, quum multa millia assumpsisset, illos ex multis difficultatibus ad incolumitatem perduxit: nam et inaquosam eos et valde arenosam oportebat viam transire, et bella profligare, et liberos ac uxores cum præda inter pugnandum servare. In quibus omnibus et ducem egregium et consiliarium sapientissimum se præstitit, et omnium curatorem verissimum. Fecit autem ut omnis ab ipso penderet multitudo, et quum omnia quæ vellet iis persuadere posset, in nullo horum vindicavit sibi potestatem. Sed in quo maxime tempore potentiam quidem sibi comparant et tyrannidem occupant qui aliis præsumunt, populum vero licenter admodum vivere assuefaciunt, in hac ille potestate constituit, e contrario ipsum oportere pie vivere censuit, multumque benevolentiam populo præstare: ita se et ipsum maxime virtutem suam ostensurum esse existimans, et salutem certissimam illis daturum qui ipsum sibi ducem

πράττειν. Καλῆς οὖν αὐτῷ προκρίσεως καὶ πράξεων
 μεγάλων ἐπιτυγχανόμενον εἰκότως ἐνομιζόμεν ἡγεμόνα
 τε καὶ σύμβουλον θεῖον ἔχειν· καὶ πείσας πρότερον
 ἑαυτὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐκείνου βούλησιν ἅπαντα πράττει
 καὶ διανοεῖται, ταύτην ὥστε δεῖν πρὸ παντὸς ἐμποῖησαι
 τὴν ὑπολήψιν τοῖς πλήθεσιν. Οἱ γὰρ πιστεύσαντες
 ἐπισκοπεῖν θεὸν τοὺς ἑαυτῶν βίους οὐδὲν ἀνέρονται ἐξα-
 μαρτεῖν. Τοιοῦτος μὲν ὁ γὰρ αὐτὸς ἡμῶν ὁ νομοθέτης,
 οὐ γόνις, οὐδ' ἀπατεῖν, ἀπερ λοιδοροῦντες λέγουσιν
 10 ἀδίκως, ἀλλ' οἷον παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν αὐχρῶσι τὸν
 Μίνω γεγονέναι καὶ μετ' αὐτὸν τοὺς ἄλλους νομοθέτας.
 Οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν τοὺς νόμους ὡς ὑποτίθενται, ὁ δὲ γε
 Μίνως ἔλεγε, ὅτι εἰς τὸν Ἀπολλῶν καὶ τὸ Δελφικὸν αὐτοῦ
 μαντεῖον τὰς τῶν νόμων μαντείας ἀνέφερεν, ἥτοι τὰ
 15 ληθῆς οὕτως ἔχειν νομίζοντες ἢ πείσειν ῥῶον ὑπολαμ-
 βάνοντες. Τίς δ' ἦν ὁ μάλιστα κατορθώσας τοὺς νόμους,
 καὶ τίς ὁ δικαιοτάτος περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ πίστεως ἐπιτυ-
 γχὼν, πάρεστιν ἐξ αὐτῶν κατανοεῖν τῶν νόμων ἀντιπα-
 ραβάλλοντας· ἥδη γὰρ περὶ τούτων λεκτέον. Οὐκοῦν
 20 ἀπείροι μὲν αἱ κατὰ μέρος τῶν ἔθνων καὶ τῶν νόμων
 παρὰ τοῖς ἄσιν ἀνθρώποις διαφραγῆ· οἱ μὲν γὰρ μο-
 ναρχίαις, οἱ δὲ ταῖς ὀλίγων δυναστείαις, ἄλλοι δὲ τοῖς
 πλήθεσιν ἐπέτρεψαν τὴν ἐξουσίαν τῶν πολιτευμάτων.
 Ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης εἰς μὲν τούτων οὐδοσιῶν
 25 ἀπέδειξεν, ὡς δ' ἂν τις εἴποι βιασάμενος τὸν λόγον, θεο-
 κρατίαν ἀπέδειξε τὸ πολίτευμα, Θεῷ τὴν ἀρχὴν καὶ
 τὸ κράτος ἀναθείς, καὶ πείσας εἰς ἐκείνων ἅπαντας
 ἀφορᾶν ὡς αἴτιον μὲν ἁπάντων ὄντα τῶν ἀγαθῶν, ἀ
 κοινῇ τε πᾶσιν ἀνθρώποις ἰδίᾳ τε ἐκάστοις ὑπάρχει,
 30 καὶ ὅσων ἔτυχον αὐτοὶ δεηθέντες ἐν ἀμηχανίᾳ· λαθεῖν
 δὲ τὴν ἐκείνου γνώμην οὐκ ἐνὸν οὔτε τι τῶν πραττομέ-
 νων οὐδὲν οὐθ' ὧν ἂν τις παρ' αὐτῷ διανοηθῇ. Ἀλλ'
 αὐτὸν ἀπέφηνε καὶ ἀγέννητον καὶ πρὸς τὸν αἰδῖον χρόνον
 ἀναλλοίωτον, πάσης ἰδέας θνητῆς κάλλει διαφέρωντα,
 35 καὶ δυνάμει μὲν ἡμῖν γνωρίμων, ὁποῖος δὲ κατ' οὐσίαν
 ἐστὶν ἄγνωστον. Ταῦτα περὶ Θεοῦ φρονεῖν οἱ σοφώ-
 τατοι παρ' Ἑλλήσιν ὅτι μὲν ἐδιδάχθησαν, ἐκείνου τὰς
 ἀρχὰς παρασχόντος, ἔω νῦν λέγειν· ὅτι ὁ ἐστὶ καλὰ καὶ
 πρέποντα τῇ τοῦ Θεοῦ φύσει καὶ μεγαλειότητι σφόδρα
 40 μεμαρτυρήκασιν. Καὶ γὰρ Πυθαγόρας καὶ Ἀναξαγόρας
 καὶ Πλάτων καὶ οἱ μετ' ἐκείνους ἀπὸ τῆς Στοᾶς φιλό-
 σοφοι, καὶ μικροῦ δεῖν ἅπαντες οὕτω φαίνονται περὶ
 τῆς τοῦ Θεοῦ φύσεως περρονήκοτες. Ἀλλ' οἱ μὲν πρὸς
 ὀλίγους φιλοσοφούντες εἰς πλήθη δόξαις προκατειλημ-
 45 μένα τὴν ἀλήθειαν τοῦ δόγματος ἐξενεγκεῖν οὐκ ἐτόλ-
 μεσαν, ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης, ἄτε δὴ τὰ ἔργα πα-
 ρέχων τοῖς νόμοις σύμφωνα, οὐ μόνον τοὺς καθ' αὐτὸν
 ἐπίεισε, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξ ἐκείνων αἰεὶ γεννησομένοις τὴν
 περὶ τοῦ Θεοῦ πίστιν ἐνέψυσε ἀμετακίνητον. Αἴτιον
 50 δ' ὅτι καὶ τῷ τρόπῳ τῆς νομοθεσίας πρὸς τὸ χρησίμους
 πάντων αἰεὶ πολὺ διήνεγκεν· οὐ γὰρ μέρος τῆς ἀρετῆς
 ἐποίησε τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ ταύτης τὰ μέρη ἄλλα
 συνῆδε καὶ κατέστησε· λέγει δὲ τὴν δικαιοσύνην, τὴν
 καρτερίαν, τὴν σωφροσύνην, τὴν τῶν πολιτῶν πρὸς ἀλ-

fecerunt. Itaque cum bonum ei propositum fuerit, et magnas
 res gesserit, jure censebamus eum duce[m] atque consiliarium
 Deum habere : et quum sibi[m]et prius persuasisset quod
 secundum illius voluntatem omnia ageret atque mente agi-
 taret, credidit modis omnibus oportere ut etiam populus in
 ejusmodi opinionem adduceretur. Nam qui Deum suam
 vitam respicere credunt, nulla in re peccare sustinent.
 Hujusmodi quidem noster legislator fuit, non magus, non
 impostor, sicut conviciatores injuste pronunciant ; sed qua-
 lem apud Graecos gloriantur fuisse Minoem, et post eum
 leges alios. Namque quidam eorum leges *positas a*
Deo dicebant : Minos vero ad Apollinem et Delphicum ejus
 oraculum legum vaticinia referebat, sive hoc verum esse
 credentes, sive hoc facile aliis persuasuros esse existiman-
 tes. Qui vero maxime perfectissimam legum rationem in-
 stituerit, et justissimam de Deo persuasionem habuerit, ex
 mutua legum ipsarum contentione quis intelligat : jam
 enim tempus est ut ad eas veniamus. Enimvero infinita qui-
 dem, si singula expendantur, morum atque legum toto pas-
 sim hominum genere discrimina sunt. Alii quippe uni tan-
 tum, paucis quibusdam alii, alii denique populo summam
 reipublicae potestatem commiserunt. At legislator noster,
 hisce neglectis omnibus, Theocraticam (liceat enim hac voce
 tametsi paullo duriore uti) reipublicae formam instituit :
 atque ita summo principatu Dei numini attributo, id egit
 maxime ut in eo cunctorum oculi ac mentes acquiescerent,
 tanquam in eo qui et omnium bonorum, seu quae universe
 hominum generi eveniunt, seu quae privatim singuli, dif-
 ficilioribus suis temporibus, votis ac precibus impetrant,
 auctor et causa sit : adeo ut ejus cognitionem nullum
 omnino factum, cogitatio nulla fugere ac latere possit.
 Eum praeterea quum ortu carere, tum nullam tota aeter-
 nitate mutationem subire, omnis quoque mortalis formae
 dignitatem pulchritudine superare, postremo ut sua nobis
 potestate notum, sic natura et essentia prorsus ignotum
 esse profittetur. Nullo sane Graecorum sapientissimos hu-
 jus de Deo sententiae magistrum illum ac duce[m] habuisse :
 quam praeterea vero illa quamque Dei cum natura ac
 maiestate conjuncta foret, gravissime testatum ipsi quoque
 reliquerunt. Pythagoras enim, et Anaxagoras, et Plato,
 quique Platonem excepere Stoici philosophi, ac ceteri
 prope omnes, in hujus de natura divina sententiae commu-
 nionem societatemque venerunt. At enimvero, quum isti
 fere non nisi cum paucis philosopharentur, et dogmatis hu-
 jus veritatem in vulgus aliis jam opinionibus occupatum
 efferre metuerent : tum noster hic legislator, qui suarum
 ad legum aequitatem operum consensione[m] adjungeret, non
 eos modo qui sua aetate viverent, in eam secum mentem
 adduxit, verum etiam nepotibus ac posteris illorum omni-
 bus firmam hanc atque constantem de divino numine fidem
 iniecit. Quod autem in ea legum suarum informatione
 fuerit etiam fuerit longe quam ceteri maiorem assequutus,
 eo maxime factum est, quod non religionem virtutis partem
 aliquam fecerit, sed religionis potius alias partes esse quas-
 dam et viderit et vero statuerit : justitiam dico, patientiam,
 temperantiam, ac mutuam civium inter se rebus in omnibus

λήλους ἐν ἅπασι συμφωνίαν. Ἄπασαι γὰρ αἱ πράξεις καὶ διατριβὴ καὶ λόγοι πάντες ἐπὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῖν εὐσέβειαν ἔχουσι τὴν ἀναφορὰν· οὐδὲν γὰρ τούτων ἀνεξέταστον οὐδὲ ἀόριστον παρέλιπε. Δύο μὲν γὰρ εἰσιν ἀπάσης παιδείας τρόποι καὶ τῆς περὶ τὰ ἔθνη κατασκευῆς, ὧν ὁ μὲν λόγων διδασκαλικὸς, ἕτερος δὲ ὁ διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἔθνων. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι νομοθεταὶ ταῖς γνώμας διέστησαν, καὶ τὸν ἕτερον αὐτῶν, ἐν ἑορῶν ἕκαστοι ἐλόμενοι, τὸν ἄλλον παρέλιπον, οἷον

10 Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ Κρήτες ἔθελον ἐπαιδεύουν, οὐ λόγοις, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ σχεδὸν οἱ ἄλλοι πάντες Ἑλληνες, ἃ μὲν χρὴ πράττειν ἢ μὴ, προσέτασσον διὰ τῶν νόμων, τοῦ δὲ πρὸς αὐτὰ διὰ τῶν ἔργων ἐθίζειν ὠλιγώρησαν.

16 ἱζ'. Ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης ἅμω ταῦτα συνήρμοσε κατὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν· οὔτε γὰρ κωφὴν ἀπέλιπε τὴν τῶν ἔθνων ἀσκήσιν, οὔτε τὸν ἐκ τοῦ λόγου νόμον ἀπρακτὸν εἶσαν, ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρξάμενος τροφῆς καὶ τῆς κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐκάστω διαίτης, οὐδὲν οὔτε τῶν βραχυτάτων αὐτεξούσιον ἐπὶ ταῖς βουλήσεσι τῶν χρησομένων κατέλιπεν, ἀλλὰ καὶ περὶ σιτίων, ὧσων ἀπέχεσθαι χρὴ καὶ τίνα προσπρέσθαι, καὶ περὶ τῶν κοινωνησόντων τῆς διαίτης, ἔργων τε εὐνομίας περὶ τὰς τέχνας καὶ τοῦμπάλιν ἀναπαύσεως

25 ὅρον ἔθηκεν αὐτὸς καὶ κανὼνα τὸν νόμον, ἵν' ὡσπερ ὑπὸ πατρὶ τούτῳ καὶ δεσπότῃ ζῶντες μήτε βυολόμενοι μὴδὲν μὴθ' ὑπ' ἀγνοίας ἀμαρτάνωμεν. Οὐδὲ γὰρ τὴν ἑπ' ἀγνοίας ὑποτίμησιν ἡνέσχετο καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀλλίστην καὶ ἀναγκαιοτάτην ἀπέδειξε παιδευμάτων

30 τὸν νόμον, οὐκ εἰσάπαξ ἀκροασαμένους οὐδὲ δις ἢ πολὺ λαίς, ἀλλ' ἐκάστης ἐβδομάδος τῶν ἄλλων ἔργων ἀρεμένων ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τοῦ νόμου ἐκέλευσε συλλέγεσθαι, καὶ τοῦτον ἀκριβῶς ἐκμανθάνειν· ὁ δὲ πάντες οἱ νομοθέται ἐοίκασιν παραλιπεῖν.

35 ιη'. Καὶ τοσούτον οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἀπέχουσι τοῦ κατὰ τοὺς οἰκεῖους ζῆν νόμους, ὥστε σχεδὸν αὐτοὺς οὐδ' ἴσασιν, ἀλλ' ὅταν ἐξαμάρτωσι, τότε παρ' ἄλλων μαυθάνουσιν ὅτι τὸν νόμον παραβέβηκασιν. Οἱ τε τὰς μεγίστας καὶ κυριωτάτας παρ' αὐτοῖς ἀρχὰς

40 διοικοῦντες ὁμολογοῦσι τὴν ἀγνοίαν· ἐπιστάτας γὰρ παρακαθίστανται τῆς τῶν πραγμάτων οἰκονομίας τοὺς ἐμπειρίαν ἔχειν τῶν νόμων ὑπισχνουμένους. Ἡμῶν δ' ὄντινούν εἰ τις ἔροιο τοὺς νόμους, ὅῃον ἂν εἴποι πάντα τὰ τοῦνομα τὸ ἑαυτοῦ. Τοιγαροῦν ἀπὸ τῆς πρώτης

45 τῆς εὐθὺς αἰσθήσεως αὐτοὺς ἐκμανθάνοντες ἔχομεν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὡσπερ ἐγκεχεραγμένους. Καὶ σπάνιος μὲν ὁ παραβαίνων, ἀδύνατος δ' ἡ τῆς κολάσεως παραιτήσις.

10'. Τοῦτο πρῶτον ἀπάντων τὴν θαυμαστὴν δόξαν οἶον ἡμῖν ἐμπεποιήκεν. Τὸ γὰρ μίαν μὲν ἔχειν καὶ τὴν αὐτὴν δόξαν περὶ Θεοῦ, τῷ βίῳ δὲ καὶ τοῖς ἔθεσι μὴδὲν ἀλλήλων διαφέρειν, καλλίστην ἐν ἔθεσιν ἀνθρώπων συμφωνίαν ἀποτελεῖ. Παρ' ἡμῖν γὰρ μόνους οὔτε περὶ τοῦ Θεοῦ λόγους ἀκούσεται τις ἀλλήλους

conjunctionem. Quippe quod actionum, studiorum ac sermonum omnium rationes ex una divini numinis religione suspensas habere nos oporteat: quum nihil penitus aut non expensum, aut non definitum constitutumque reliquerit. Nam quum duæ omnino sint cujusvis disciplinæ, ac morum instituendorum viæ, quarum altera præceptis, altera conformatione vitæ continetur: ceteri quidem legislatores, dissidentium opinionum varietate distracti, atque alteram utram suo quisque sensu viam sequuti, alteram omisere. Ita igitur Lacedæmonii simul et Cretenses moribus ipsis docebant, non præceptis: Athenienses autem Græci que propemodum universi, quid agendum esset, quidve fugiendum, legibus edicebant, suos tamen ad utrumque rebus ipsis consuefacere negligebant.

17. At legislator hic noster præcipuo quodam studio ambo ista conjunxit: dum neque mutam vitæ morumque conformationem reliquit, neque legis præcepta operum societate carere permisit; sed, jam inde ab ipsomet alimenti genere, et domestica singulorum victus ratione auspicatus, ne minutissimum quidem aliquid eorum qui illis uterentur potestatis et arbitrii facere voluit: imo quibus abstinendum cibis, quibus item vesci liceat, quinam in victus communionem ac societatem vocandi, quam in operibus contentionem adhibere, quem in otio tenere modum oporteat, certis quasi legis finibus regulisque descripsit: uti sub ejus tanquam parentis cujusdam aut dominæ imperio nutuque viventes, nihil omnino vel malitia vel ignorance peccemus. Ita ne ignorance illam, velut aliquam deprecandæ poenæ speciem, relinqueret, longe pulcherrimum nobis maximeque necessarium disciplinæ genus legem ipsam esse voluit: nec satis id futurum putavit, ut semel, iterum aut sæpius eam audivissemus, nisi hebdomadis quoque singulis ab alio quolibet opere feriatos omnes ad illam dum recitaretur audiendam, animoque penitus informandam, convenire juberet. Id quod ab reliquis omnibus legumlatoribus prætermisum videmus.

18. Ac tantum plerique mortalium a vita suarum ex legum præceptis instituenda absunt, ut in summa fere illarum ignorance versentur, atque ubi peccaverint, eas tum demum abs se violatas, ex aliis intelligant. Quam ignorantiam summi quoque et principes eorum magistratus confitentur, dum eos rerum administrationi præesse potissimum ac sibi assidere volunt, qui præcipuam quandam legum peritiam præ se ferant. At ex nostris, quemcunque de legumstrarum capitibus interrogas, universas facilius quam suum ipse nomen edisseret. Proinde eas jam usque ab ea qua primum aliquid sentire cepimus ætate, haustas, mentibus deinceps inustas quodammodo impressasque tenemus. Ac rari admodum sunt qui eas violent; qui autem violarit, nulla prorsus ei deprecandæ poenæ ratio superest.

19. Atque hic admirabilis inter nos animorum consensio fons est præcipuus. Nam et idem omnes de Deo sentire, et nullo vitæ morumque dissidio laborare, id vero pulcherrimam ac jucundissimam hominibus animorum studiorumque conjunctionem afferre solet. Enimvero soli omnino sumus, apud quos neque discrepantes unquam de

ὑπεναντίους, ὅποια πολλὰ παρ' ἐτέροις (οὐδ' ὑπὸ τῶν
 τυχόντων μόνον κατὰ τὸ προσπεσὸν ἑκάστω λέγεται
 πάθος, ἀλλὰ καὶ παρὰ τισι τῶν φιλοσόφων αὐτὸν τε-
 6 τολμηται, τῶν μὲν τὴν ὁλὴν τοῦ Θεοῦ φύσιν ἀναιρεῖν
 τοῖς λόγοις ἐπικειρῆχότων, ἄλλων δὲ τὴν ὑπὲρ ἀν-
 θρώπων αὐτοῦ πρόνοιαν ἀπαρριζομένην), οὐτ' ἐν τοῖς
 ἐπιτηδεύμασι τῶν βίων ὀφείτῃ διαφορὰν, ἀλλὰ κοινὰ
 μὲν ἔργα πάντων παρ' ἡμῖν, εἰς δὲ ὁ λόγος ὁ τοῦ νόμου
 συμφωνῶν περὶ Θεοῦ, πάντα λέγων ἐκείνον ἐφορᾶν.
 10 Καὶ μὴν περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον ἐπιτηδευμάτων ὅτι
 δεῖ πάντα τὰ ἄλλα τέλος ἔχειν τὴν εὐσέβειαν καὶ γυ-
 ναικὸν ἀκούσειεν ἂν τις καὶ τῶν οἰκετῶν.

κ'. Οὐδὲν δὴ καὶ τὸ προφερόμενον ἡμῖν ὑπὸ τινων
 ἐγκλημα, τὸ δὴ μὴ καινῶν εὐρετὰς ἔργων ἢ λόγων
 15 ἀνδρας παρασχεῖν, ἐντεῦθεν συμβέβηκεν. Οἱ μὲν γὰρ
 ἄλλοι τὸ μηδενὶ τῶν πατρίων ἐμμένειν καλὸν εἶναι
 νομίζουσι, καὶ τοῖς μάλιστα τολμῶσι ταῦτα παραβαί-
 νειν σοφίας δεινότητά μαρτυροῦσιν· ἡμεῖς δὲ τὸνναντίον
 μίαν εἶναι καὶ φρόνησιν καὶ ἀρετὴν ὑπειλήφαμεν τὸ
 20 μηδὲν ὁλως ὑπεναντίον μῆτε πρᾶξι μῆτε διανοηθῆναι
 τοῖς ἐξ ἀρχῆς νομοθετηθεῖσιν. Ὅπερ εἰκότως ἂν εἴη
 τεκμήριον τοῦ κάλλιστα τεθῆναι τὸν νόμον. Τὰ γὰρ
 μὴ τοῦτον ἔχοντα τὸν τρόπον αἱ πτεῖραι δεόμενα διορ-
 θώσεως ἐλέγχουσιν.

κα'. Ἡμῖν δὲ τοῖς πεισθεῖσιν ἐξ ἀρχῆς τεθῆναι τὸν
 νόμον κατὰ Θεοῦ βούλησιν, οὐδ' εὐσεβεῖς ἦν ἐτι τοῦτο
 μὴ φυλάττειν. Τί γὰρ αὐτοῦ τις ἂν μετακινήσειεν, ἢ
 τί κάλλιον ἐξεύροι, ἢ τί παρ' ἐτέρων ὥς ἄμεινον ἐξε-
 νέχοι; Ἄρα γε τὴν ὁλὴν κατὰστασιν τοῦ πολιτεύμα-
 30 τος; καὶ τίς ἢ καλλίων ἢ δικαιοτέρα γένοιτο τῆς Θεὸν
 μὲν ἡγεμόνα τῶν ὁλῶν ἡγεῖσθαι πεποιτημένης, τοῖς
 ἱερεῦσι δὲ κοινῇ μὲν τὰ μέγιστα διοικεῖν ἐπιτρεπούσης,
 τοῖς δὲ πάντων ἀρχιερεῖ πάλιν αὐτῷ πεπιστευκυίας τὴν τῶν
 ἄλλων ἱερέων ἡγεμονίαν; οὐς οὐ κατὰ πλοῦτον οὐδέ
 35 τισιν ἄλλαις πρὸχροντας αὐτομάτοις πλεονεξίαις πρῶτον
 εὐθὺς ὁ νομοθέτης ἐπὶ τὴν τιμὴν ἔταξεν, ἀλλ' ὅσοι τῶν
 μετ' αὐτοῦ πειθοῖ τε καὶ σωφροσύνης τῶν ἄλλων διέ-
 φερον, τούτοις τὴν περὶ τὸν Θεὸν μάλιστα θεραπείαν
 ἐνεχείρισεν. Τούτοις δ' ἦν καὶ τοῦ νόμου καὶ τῶν
 40 ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἀκριβοῦς ἐπιμελεία· καὶ γὰρ
 ἐπόπται πάντων καὶ δικασταὶ τῶν ἀμφισβητουμέ-
 νων καὶ κολασταὶ τῶν κατεγνωσμένων οἱ ἱερεῖς ἐτά-
 χθησαν.

κβ'. Τίς ἂν οὖν ἀρχὴ γένοιτο ταύτης δσιωτέρας; τίς
 45 δὲ Θεῷ τιμὴ μᾶλλον ἀρμόζουσα; παντὸς μὲν τοῦ πλή-
 θους κατεσκευασμένου πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ἐξαίρετον δὲ
 τὴν ἐπιμελείαν τῶν ἱερέων πεπιστευμένων, ὥσπερ δὲ
 τελετῆς τινος τῆς ὁλῆς πολιτείας οἰκονομουμένης; ἢ
 γὰρ ὀλίγων ἡμερῶν ἀριθμὸν ἐπιτηδεύοντες ἀλλόφυλοι
 50 φυλάττειν οὐ δύναται, μυστήρια καὶ τελετὰς ὀνομά-
 ζοντες, ταῦτα μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ γνώμης ἀμε-
 ταπίεστον φυλάττοντες ἡμεῖς διὰ τοῦ παντὸς αἰῶνος.
 Τίνες οὖν εἰσιν αἱ προρρήσεις καὶ ἀπαγορεύσεις;
 ἀπλαῖ τε καὶ γνώριμοι. Πρώτη δ' ἡγεῖται περὶ Θεοῦ,

Deo sententias audies, quod apud alios frequentissimum
 est (nec enim vulgaris tantum ac plebeius quilibet, prout
 peculiaris animi sensus impulerit, de Deo loquitur; sed
 hoc temeritatis vitium ad nonnullos etiam philosophos
 permanavit, quorum alii omnem Dei naturam funditus ex-
 terminare conati sunt, alii eundem omni hominum cura
 providentiaque spoliaverunt), nec ullum in vitæ rationibus
 dissidium videbis: imo vero, quum summa quædam apud
 nos omnium sit operum functionumque communio, tum
 vox similiter eadem et cum ipsa lege de Deo consentiens,
 quæ omnia divini oculi sapientia regi proficitur. Ac quod
 ad vitæ instituta spectat, ex ipsis quoque mulierculis ac
 mancipiis intelliges, nihil non ex ceteris ad unum reli-
 gionis finem esse referendum.

20. Atque hinc profectum illud est, quod a nonnullis
 probro nobis et crimini vertitur, neminem ex nobis ullum
 aut novæ orationis, aut operis novi auctorem prodiisse.
 Nam ceteri quidem, in nulla patriarum consuetudinum
 acquiescere, præclarum quiddam ac laude dignum arbi-
 trantur, eosque potissimum qui aliquid earum labefactare
 conantur, a singulari prudentiæ vi sollertiæque commendant:
 nos contra, unam hanc et prudentiam et virtutem esse
 statuimus, nihil omnino quod cum legibus ante sancitis
 quoquo modo pugnet, aut invelere aut moliri. Quod sane
 argumento certissimo est, optime conditam hanc fuisse le-
 gem. Quæ enim secus instituta sunt, ea correctione indi-
 gere, experientia comprobatur.

21. At nos, qui hanc primam legem ex divina voluntatis
 arbitrio latam fuisse credimus, hanc deinceps violare sine
 impietate non possumus. Et vero, quid tandem aut ex ea
 mutare quis possit, aut excogitare melius, aut ab aliis con-
 venientius mutuari? Num forte genus ipsum reipublicæ
 totum immutabit? At quodnam, obsecro, possit eo vel me-
 lius vel æquius institui, quod Deum quidem rerum univer-
 sarum moderatorem constituat, sacerdotes vero ita publicæ
 maximorum negotiorum administrationi præficiat, ut illis
 ipsis sacerdotibus summum omnium pontificem præesse
 velit? quod eosdem ab ipso jam initio legislator, non pro
 census magnitudine, aut aliarum ejusmodi rerum, quam
 fortuna pepererit, copia, in tanto honoris gradu collocari
 voluerit, sed iis duntaxat suorum qui aliis partim orationis
 vi, partim etiam æquitate morum anteirent, divini cultus
 ritus commiserit. Ab his autem accurata et legis et reli-
 quorum institutorum conservatio fiebat; quum et summi
 omnium quæsitores, et controversiarum iudices, et damna-
 torum punitores constituti sacerdotes essent.

22. Quodnam igitur imperii genus hoc sanctius esse
 queat? aut qui Deo cultus convenientior exhiberi? ubi non
 multitudo tantum universa ad pietatem studiosissime infor-
 metur, sed etiam insignis quædam a sacerdotibus in rerum
 administratione diligentia exigitur, et solemnem sacri
 alicujus festi religionem tota reipublicæ ratio imiletur?
 nam quæ alienigenæ paucis aliquot diebus, mysteria ap-
 pellantes stultasque ceremonias, custodire non possunt, ea
 nos perpetuo quum suavissime, tum etiam constantissime
 retinemus. Quænam vero et cujusmodi sunt nostra illa
 vel edicta vel interdita? Simplicia prorsus et illustria.
 Princeps quidem et caput omnium illud est, quod ita de

λέγουσα, ὁ Θεὸς ἔχει τὰ πάντα παντελὴς καὶ μακάριος, αὐτὸς ἐκυτῶ καὶ πᾶσιν αὐτάρκης, ἀρχὴ καὶ μέσα καὶ τέλος πάντων· οὗτος ἔργois μὲν καὶ χάρισιν ἐναργῆς καὶ παντὸς οὐτινοσούν φανερώτερος, μορφὴν δὲ καὶ
 5 μέγεθος ἡμῖν ἀφανέστατος· πᾶσα μὲν γὰρ ὧλὴ πρὸς εἰκόνα τὴν τούτου, καὶ ἡ πολυτελής, ἄτιμος, πᾶσα δὲ τέχνη πρὸς μιμήσεως ἐπίνοιαν ἀτεχνος· οὐδὲν ὁμοιον οὐτ' ἐπινοοῦμεν οὐτ' εἰκάζειν ἐστὶν ὁσιον. Ἔργα βλέπομεν αὐτοῦ, φῶς, οὐρανὸν, γῆν, ἥλιον καὶ σελήνην,
 10 ὕατα, ζῶων γενέσεις, καρπῶν ἀναδόσεις. Ταῦτα ὁ Θεὸς ἐποίησεν οὐ χερσίν, οὐ πόνοις, οὐδὲ τινων ὕνεργασαμένων ἐπιδεθείς, ἀλλ' αὐτοῦ καλὰ θελήσαντος καλῶς ἦν εὐθὺς γεγονότα. Τούτῳ δὲ πάντας ἀκολουθεῖν καὶ θεραπεύειν αὐτὸν ἀσχοῦντας ἀρετὴν· τρόπος
 15 γὰρ Θεοῦ θεραπείας οὗτος ὁσιώτατος.

κγ'. Εἷς ναὸς ἐνὸς Θεοῦ (ᾧλον γὰρ αἰεὶ παντὶ τὸ ὁμοιον), κοινὸς ἀπάντων κοινὸς Θεοῦ ἀπάντων. Τοῦτον θεραπεύουσι μὲν διὰ παντὸς οἱ ἱερεῖς, ἡγεῖται δὲ τούτων
 20 ὁ πρῶτος αἰεὶ κατὰ γένος· οὗτος μετὰ τῶν συνερέων θύσει τῷ Θεῷ, φυλάξει τοὺς νόμους, δικάσει περὶ τῶν ἀμφισβητούμενων, κολάσει τοὺς ἐλεγχθέντας ἐπ' ἀδίκῳ. Ὁ δέ γε τούτῳ μὴ πειθόμενος ὑψέξει δίκην ὡς εἰς τὸν Θεὸν αὐτὸν ἀσεβῶν. Θύομεν τὰς θυσίας οὐκ εἰς πλήρωσιν ἑαυτῶν καὶ μέθην (ἀβουλῆτα γὰρ τῷ Θεῷ τάδε,
 25 καὶ πρόφασις ἂν ὑβρεως γένοιτο καὶ πολυτελείας), ἀλλὰ σώφρονας, εὐτάκτους, εὐσταλεῖς, ὅπως μάλιστα σωφρονῶσι. Καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐχεσθαι δεῖ πρῶτον σωτηρίας, εἴθ' ὑπὲρ ἑαυτῶν (ἐπὶ γὰρ κοινονίᾳ γεγονάμεν), καὶ ταύτην ὁ προτιμῶν τοῦ καθ'
 30 ἑαυτὸν ἰδίῳ μάλιστα εἴη Θεῷ κεχαρισμένος. Παράκλησις δὲ πρὸς τὸν Θεὸν ἔστω διὰ τῆς εὐχῆς καὶ δέησις οὐχ ὅπως διδοῖ τὰ ἀγαθὰ (δίδωκε γὰρ αὐτὸς ἐκὼν καὶ πᾶσιν εἰς μέσον κατέθηκεν), ἀλλ' ὅπως δέγεσθαι δυνάμεθα καὶ λαβόντες φυλάττωμεν. Ἀγνεῖας ἐπὶ ταῖς
 35 θυσίαις διήρτηκεν ὁ νόμος ἀπὸ κήδους, ἀπὸ λέγους, ἀπὸ κοινωνίας τῆς πρὸς γυναῖκα, καὶ πολλῶν ἄλλων, ἃ μακρὸν ἂν εἴη νῦν γράφειν. Τοιοῦτος μὲν ὁ περὶ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκείνου θεραπείας λόγος ἡμῖν ἐστίν, ὁ δ' αὐτὸς ἅμα καὶ νόμος.

40 κδ'. Τίνες δὲ οἱ περὶ γάμων; μῆτιν μόνην οἶδεν ὁ νόμος κατὰ φύσιν τὴν πρὸς γυναῖκα, καὶ ταύτην εἰ μέλλοι τέκνων ἕνεκα γίνεσθαι· τὴν δὲ πρὸς ἄρρενας ἐστύγχε, καὶ θάνατος τὸ ἐπιτίμιον, εἴ τις ἐπιχειρήσειεν. Γαμεῖν δὲ κελεύει μὴ προικὶ προσέχοντας,
 45 μὴδὲ βιαίαις ἀρπαγαῖς, μὴδ' ἂν δόλῳ καὶ ἀπάτῃ πείσαντας, ἀλλὰ μνηστεύειν παρὰ τοῦ δοῦναι κυρίου καὶ κατὰ συγγένειαν ἐπιτήδειον. Γυνὴ δὲ χείρων, φησὶν, ἀνδρὸς εἰς ἅπαντα. Τοιγαροῦν ὑπακούετω, μὴ πρὸς ὕβριν, ἀλλ' ἵνα ἀρχῆται· Θεὸς γὰρ ἀνδρὶ τὸ κράτος
 50 ἔδωκε. Ταύτῃ συνεῖναι δεῖ τὸν γάμαντα μόνῃ, τὸ δὲ τὴν ἄλλου πειρᾶν ἀνόσιον. Εἰ δέ τις τοῦτο πράξειεν, οὐδεμία θανάτου παραιτήσις, οὐτ' εἰ βιάσαιο παρθένον ἐτέρῳ προσωπολογημένην, οὐτ' εἰ πείσειε γεγαμημένην· τέκνα τρέφειν ἅπαντα προσέταξε. Καὶ γυναῖξιν ἀπείπε

Deo statuit : Deum universa complecti; perfectissimum illum esse atque beatissimum; sibi ipsi ac ceteris omnibus salis unum esse, principium, media, finemque cunctorum : eundem ut operibus ac beneficiis conspicuum, imo rerum omnium longe nobilissimum, ita quum figura, tum etiam magnitudine nobis ignotissimum : materiam omnem, ut genere ipso pretiosissima, vileni, si ad ejus imaginem exigatur, futuram; artem etiam omnem, si ad illius imitationem aspiret, inertem jacere : nihil ejus simile nec videri, nec cogitari fas esse. Hujus tamen opera sub aspectum cadere, lumen, celum, terram, solem, lunam, aquas, animantium procreationes, fructuumque proventus : hæc autem a Deo non manibus, non labore ullo, non precaria cujusquam opera, sed uno voluntatis suæ nutu perfecta continuo, proque eo ac statuerat, bonitatem sortita esse. Ad illum omnes adhaerescere, unum virtutis exercitio colere oportere, quod ea cultus divini ratio sanctissima sit.

23 Unius Dei templum unum esse (quod simili simile delectetur), adeoque commune cum omnibus, quia Numini omnium communi sacrum. Ac sacerdotum quidem proprias ejus placandi partes esse, iis tamen unum semper aliquem præesse genere principem, qui cum aliis sacerdotibus Deo sacrificet, leges custodiat, si quid erit contrarium arbitrio definiat, peractos denique reos justo supplicio coerceat. Et qui ignius paruerit, penam huic luendam esse quasi adversus Deum impie fecerit. Ceterum ea sacrificiorum lex est, uti ne ipsis ad ebrietatis turpitudinem abutamur (nam horret id Deus, tum vero et injuriarum et luxus occasionem præbet); verum modica, honesta, et sobria illa sint oportet, ut qui sacra faciunt, maxime modestiam præ se ferant. Jam inter sacrificandum, in primis pro communi, tum pro sua cuicunque salute nuncupanda vota sunt (nam ad mutuam societatem nati sumus); et qui illam sua vita potorem habuerit, is Deum sibi maxime conciliet. Porro votorum ac precationum summa hæc sit, non uti beneficia nobis conferat (conferat enim ille per sese, atque omnibus passim ingerit), verum ut ea quum rite accipere, tum diligenter conservare possimus. Ad extremum cui sacrificium faciendum erit, ei lex certa quædam præscribit lustrationum genera, quibus, susceptæ si quæ sint ex funere, lecto, uxoris consuetudine, et aliis multis rebus, quas nunc percensere longum esset, labes expiuntur. Atque hujusmodi nobis de Deo doctrina et divini cultus tradita ratio est, quæ legis simul vim obtinet.

24. De nuptiis vero quid? Eam tantum consuetudinem, quam cum uxore natura concedit, lex nostra probat, modo tamen ea proles suscipiendæ causa ineatur : at marium cum maribus congressiones execratur, ejusque flagitii reos capitali supplicio damnat. Ceterum in matrimonio neque dotis rationem haberi, neque per vim rapi conjugem, neque dolo malo pellici vult; sed ab eo qui collocanda potestatem habeat, postulari, sic tamen ut cognationis ratio habeatur. Ac mulier quidem, inquit scriptura, viro per omnia deterior est. Viro igitur obtemperet, non tamen contumelias causa, sed ut alterius imperium ac ductum sequatur : vim enim et potestatem viro Deus concessit. Unius porro tantum, quacum conjunctus fueris, expetenda consuetudo est; alterius enim uxorem tentare, nefas. Quod in scelus si quis inciderit, certum ei capitis supplicium : ut si quis aut virgini desponsæ cuipiam vim obtulerit, aut alii nuptam illexerit; liberorum quicquid susceptum erit, educari ille jubet. Velat ne qua mulier

μήτ' ἀμβλῶν τὸ σπαρὲν μήτε διαφθεῖρειν, ἀλλὰ ἦν φανεῖν, τεκνοκτόνος ἂν εἴη ψυχὴν ἀφανίζουσα καὶ τὸ γένος ἑλαττοῦσα. Τίγαρουν εἰ τις ἐπὶ λόγος ἢ φθορὰν παρέλθοι, καθαρὸς εἶναι οὐ δύναται. Ἡ καὶ μετὰ τὴν νόμιμον συνουσίαν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἀπολούσασθαι κελεύει ὁ νόμος. Ψυχῆς τε γὰρ καὶ σώματος ἐγγίνεται μολυσμὸς, ὥς πρὸς ἄλλην χώραν ὑποβαλόντων. Καὶ γὰρ ἐμφορμένη σώμασι κακοπαθεῖ ἡ ψυχὴ, καὶ τούτων αὐτὴ πάλιν ὡς θανάτῳ διακριθεῖσα.

10 Δι' ὅπερ ἀγνείας ἐπὶ πᾶσι τοῖς τοιοῦτοις προσέταξεν.

κε'. Οὐ μὴν οὐδ' ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων γενέσεσιν ἐπέτρεπεν εὐωχίας συνάγειν καὶ προφάσεις ποιεῖσθαι μέθης, ἀλλὰ σώφρονα τὴν ἀρχὴν εὐθύς τῆς τροφῆς ἔταξε καὶ γράμματα παιδεύειν ἐκέλευσε, περὶ τε τοῦς νόμους ἀναστρέφειν καὶ τῶν προγόνων τὰς πράξεις ἐπίστασθαι, τὰς μὲν ἵνα μιμῶνται, τοῖς δ' ἵνα συντρεφόμενοι μήτε παραβαίνωσι μήτε σκῆψιν ἀγνοίας ἔχωσι.

20 κς'. Τῆς δ' εἰς τοὺς τετελευτηκότας προνόησεν δόσεις οὔτε πολυτελείας ἐνταφίων οὔτε κατὰσκευαίς μνημείων ἐπιφανῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τὴν κηδείαν προσέταξε τοῖς οἰκειοτάτοις ἐπιτελεῖν. Πᾶσι δὲ τοῖς παριοῦσι θαπτομένου τινὸς καὶ συνελθεῖν καὶ συναποδύρασθαι ἐποίησε νόμιμον, καθαίρειν δὲ καὶ τὸν οἶκον καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἀπὸ κήδους, ἵνα πλείστον ἀπέχῃ τοῦ δοκεῖν καθαρὸς εἶναι τις φόνον ἐργασάμενος.

κζ'. Γονέων τιμὴν μετὰ τὴν πρὸς Θεὸν δευτέρῳ ἔταξε, καὶ τὸν οὐκ ἀμειβομένον τὰς παρ' αὐτῶν χάριτας, ἀλλ' εἰς ὅτιον ἐκκλίνοντα, λιθασθόμενον παραδίδουσαι κελεύει. Καὶ παντὸς τοῦ πρεσβυτέρου τιμὴν ἔχειν τοὺς νέους φησιν, ἐπεὶ πρεσβύτατον ὁ Θεός. Κρύπτειν οὐδὲν ἔξ πρὸς φίλους· οὐ γὰρ εἶναι φιλίαν τὴν μὴ πάντα πιστεύουσιν. Κἂν συμβῇ δὲ τις ἐχθρὰ τούτων ἀπόρρητα λέγειν κεκόλυκε. Διχάζων εἰ δὴ τὰς τὰς λάβοι, θάνατος ἢ ζημία. Περιόρων ἱκέτην, βοηθεῖν ἐνὸν, ὑπεύθυνος. Ὁ μὴ κατέθηκε τις, οὐκ ἀναιρήσεται. Τῶν ἀλλοτρίων οὐδενὸς ἀφεται· δανείσας, τὸ κοινὸν οὐ λήφεται. Ταῦτα καὶ πολλὰ τούτοις ὅμοια τὴν πρὸς ἀλλήλους ἡμῶν συνέχει κοινωνίαν.

κη'. Πῶς δὲ καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλοφύλους ἐπιεικειᾶς ἐφρόνησεν ὁ νομοθέτης ἄξιον ἰδεῖν. Φανεῖται γὰρ ἄριστα πάντων προνοησάμενος, ὅπως μήτε τὰ οἰκεῖα διαφθείρωμεν, μήτε φονησώμεν τοῖς μετέχουσιν τῶν ἡμετέρων προαιρουμένους. Ὅσοι μὲν γὰρ θέλουσιν ὑπὸ τοῦς αὐτοῦς ἡμῖν νόμους εἶναι ὑπελθόντες, δέχεται φιλοφρόνως, οὐ τῷ γένει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ προαιρέσει τοῦ βίου νομίζων εἶναι τὴν οἰκειότητα. Τοῦς δ' ἐκ παρέρρου προσιόντας ἀναικίγνυσθαι ταῖς συνθηκαῖς οὐκ ἠθέλησε.

κθ'. Τάλλα δὲ προείρηκεν ὧν ἔστιν ἡ μετάδοσις ἀναγκαῖα· πᾶσι παρέχειν τοῖς δεομένοις πῦρ, ὕδωρ, τροφὴν, ἐδοὺς πράξειν, ἄταφον μὴ περιορᾶν. Ἐπεικὴ

susceptum semen aut ejiciat, aut exstinguat : quæ secus faxit, pro liberorum interfrectrice haberi vult, perinde ac si re ipsa et foetus vitam oppresserit, et generis sui propagationem inhibuerit. Ergo si quis ad corruptionem stuprumque processerit, mundus esse non potest. Imo etiam post viri ac mulieris legitimam conjunctionem lavare jubet lex. Animæ siquidem et corporis pollutio innascitur, velut quasi ad aliam regionem animam demittant. Etenim anima corporibus insita male habet, atque ab iis iterum per mortem velut secernitur. Ideo lustrationes in omni hoc genere præcepit.

25. Jam nec liberorum natalitia lautioribus convivii celebrari voluit, ne ebrietati color inde aliquis quæreretur : sed eos ab ipsa jam ætate ineunte quum ad moderatum victum assuescere, tum literis informari, legisque præcepta simul et res majorum præclaras edoceri : ut harum ad imitationem excitentur, illa vero cum ipso lacte combibentes, nec deinceps violare conentur, nec eorum ignorationem excusare possint.

26. Defunctorum etiam justis ita prospexit, ut neque profusis sumptibus, neque illustrium sepulcrorum apparatu luxur aleretur : sed quæ funeri necessaria sunt, ea propinquioribus perficienda mandavit. Et quicumque, dum cadaver efferretur, illac iter haberent, ii ut ad funebrem sese pompam comparent, lacrimasque suas adjungerent, pro lege sancivit. Domum præterea familiamque lustrari a funere voluit, ut ex eo jure quivis intelligeret, quam ille contaminatus haberetur qui cædem fecisset.

27. Liberorum erga parentes observantiam secundum a Dei cultu locum tenere jussit : et qui mutuum eorum beneficiis gratiam referre ulla in re neglexerit, eum lapidibus obruendum esse statuit. Junioribus suum erga seniores, quia omnium antiquissimus Deus, honorem imperavit. Amicis occultum mutuo nihil esse patitur, quod nulla ea sit amicitia, quæ amicorum fidei omnia non credat. Quod si postea suboriantur inimicitiae, eorum tamen arcana vulgari prohibet. Judex si munera acceperit, morte mulctatur. Qui supplicem, cui præsto esse potuisset, neglexerit, reus est. Quod non deposueris, auferre non licet. Alieni quicquam attingere nemo potest ; nemo frenus pro mutuo exigere. His multisque aliis vinculis mutua inter nos societas continetur.

28. Sed et operæ pretium fuerit videre, qua nos erga extraneos æquitare noster hic legislator esse voluerit. Quivis enim intelliget, omnium optime ab eo provisum id fuisse, uti nec patriorum ipsi rituum integritatem labefaclemus, nec communionem rerum nostrarum cupidis earum invidemus. Quotquot enim legibus nostris vivere optaverint, omnes peramanter excipit, utique non solo genere, sed etiam voluntaria instituti societate communionem istam contineri ratus. Qui vero non nisi obiter ad nos atque aliud agentes accederent, eos in consuetudinem penitus admittere noluit.

29. Cetera quoque edixit, quorum omnino copiam fieri necesse est : cujusmodi sunt, indigentibus ignem, aquam, cibumque præbere, monstrare viam insepultum neminem

δὲ καὶ τὰ πρὸς τοὺς πολεμίους κριθέντα εἶναι. Οὐδὲ γὰρ ἔξ τῆν γῆν αὐτῶν πυρπολεῖν, οὐδὲ κόπτειν ἡμερᾶ δένδρα συγκεχώρηκεν· ἀλλὰ καὶ σκυλεύειν ἀπέτρηκε τοὺς ἐν μάχῃ πεσόντας. Καὶ τῶν αἰχμαλώτων προῦ-
 15 νόησεν ὅπως αὐτῶν ὕβρις ἀπῆ, μάλιστα δὲ γυναικῶν. Οὕτω δὲ ἡμερότητα καὶ φιλανθρωπίαν ἡμᾶς ἐπαίδευσεν, ὡς οὐδὲ τῶν ἀλόγων ζῶων ὠλιγώρηκεν. Ἀλλὰ μόνην μὲν ἀφῆκε τούτων χρῆσιν τὴν νόμιμον, πᾶσαν δ' ἑτέραν ἐκόλυπεν. Ἄ δ' ὥσπερ ἰκετεύοντα προσφεύγει
 20 ταῖς οἰκίαις, ἀπέπειν ἀνέλειν. Οὐδὲ νεοττοῖς ἐπέτρεψε τοὺς γονέας αὐτῶν συνεαῖρειν· φεῖδασθαι δὲ καὶ τῇ πολεμίας τῶν ἐργαζομένων ζῶων, καὶ μὴ φονεύειν. Οὕτω πανταχόθεν τὰ πρὸς ἐπιείκειαν περισκέψατο, διδασκαλικοῖς μὲν τοῖς προειρημένοις χρησάμενος νόμοις, τοὺς
 25 δ' αὖ κατὰ τῶν παραβαινόντων τιμωρητικούς τάσας ἀνευ προφάσεως.

λ'. Ζημία γὰρ ἐπὶ τοῖς πλείστοις τῶν παραβαινόντων ἐστὶ θάνατος, ἂν μοιχέυσῃ τις, ἂν βιάσθαι κόρην, ἂν ἄρσενι τολμῇ πείραν προσφέρειν, ἂν ὑπομείνῃ
 30 παθεῖν πειρασθεῖς. Ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ δούλοις ὁμοίος δὲ νόμος ἀπαραίτητος. Ἀλλὰ καὶ περὶ μέτρων εἴ τις κακουργήσκειν, ἢ σταθμῶν, ἢ περὶ πράσεως ἀδίκου καὶ δόλῳ γενομένης, καὶ ὑφελθῇ τις ἀλλότριον, καὶ δὲ μὴ κατέθηκεν ἀνέλθαι· πάντων εἰς κολάσεις, οὐχ οἷαι
 35 παρ' ἑτέροις, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μείζον. Περὶ μὲν γὰρ γονέων ἀδικίας, ἢ τῆς εἰς τὸν Θεὸν ἀσεβείας, καὶ μέλητις, εὐθείας ἀπώλλυται. Τοῖς μέντοι γε κατὰ τοὺς νόμους πάντα πράττουσι τὸ γέρας ἐστὶν οὐκ ἄργυρος, οὐδὲ χρυσός, οὐ μὴν οὐδὲ κοτίνου στέφανος, ἢ σελίνου, καὶ
 40 τοιαύτη τις ἀνακήρυξις, ἀλλ' αὐτοῖς ἕκαστος αὐτῶ τὸ συνεῖδος ἔχων μαρτυροῦν πεπίστευκε (τοῦ μὲν νομοθέτου προφητεύσαντος, τοῦ δὲ Θεοῦ τὴν πίστιν ἰσχυρὰν παρεσχηκότος) ὅτι τοῖς τοὺς νόμους διαφυλάσσας, καὶ εἰ δέοι θνήσκειν ὑπὲρ αὐτῶν προθύμως ἀποθανοῦσιν,
 45 ἔδωκεν δὲ Θεὸς γενέσθαι τε πάλιν καὶ βίον ἀμείνους λαβεῖν ἐκ περιτροπῆς. Ὡκουν δ' ἂν ἐγὼ νῦν ταῦτα γράφειν, εἰ μὴ διὰ τῶν ἔργων ἅπασιν ἦν φανερόν ὅτι πολλοὶ καὶ πολλαῖς ἤδη τῶν ἡμετέρων περὶ τοῦ μηδὲ βῆμα φθέγασθαι παρὰ τὸν νόμον πάντα παθεῖν γενναίως
 50 προείλοντο.

λα'. Καίτοι γε εἰ μὴ συμβεβῆκει γνώριμον ἡμῶν τὸ ἔθνος ἅπασιν ἀνθρώποις ὑπάρχειν καὶ φανερῶ κείσθαι τὴν ἐθελοῦσιον ἡμῶν τοῖς νόμοις ἀκολουθίαν, ἀλλὰ τις ἢ συγγράψαι λέγων αὐτὸς ἀνεγίνωσκε τοῖς Ἑλλήσιν, ἢ
 45 πού γε περιτυχεῖν ἔξω τῆς γινωσκομένης γῆς ἔφασκεν ἀνθρώποις, τοιαύτην μὲν ἔχουσι δόξαν οὕτω σεμνὴν περὶ τοῦ Θεοῦ, τοιοῦτοι δὲ νόμοι πολὺν αἰῶνα βεβαίως ἐμμεμενηκόσι, πάντας ἂν οἶμαι θαυμάσαι διὰ τὰς συνεχεῖς παρ' αὐτοῖς μεταβολάς. Ἀμέλει τῶν γράψαι τι
 50 παραπλήσιον εἰς πολιτείαν καὶ νόμους ἐπιχειρησάντων, ὡς θαυμαστά συνθέντων κατηγοροῦσαι, φάσκοντες αὐτοὺς λαβεῖν ἀδυνάτους ὑποθέσεις. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους παραλείπω φιλοσόφους, ὅσοι τι τοιοῦτον ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐπραγματεύσαντο. Πλάτων δὲ θαυμαζόμε-

praeterire. Immo suam quoque adversus hostes appellatam aequitatem constare voluit: dum nec illorum agros igne vastari, nec mites arbores succidi permisit; sed et eos, qui in acie cecidissent, a victoribus spoliari prohibuit. Et captivos, maximeque mulieres, ab injuriis vindicavit. Ac nos ita ad mansuetudinem et humanitatem repetitis longius praeceptis condocescebat, ut ne brutarum quidem animalium curam neglexerit. Nam ubi a legitimo, quem unum concedit, earum usu discesseris, omni alio interdixit. Si quæ supplicum instar nostras in aedes confugerint, eas interfici vetuit: aut parentes cum pullis e nido tolli, aut animantes illas, quarum opera homines isti solent, etiam in hostili solo mactari noluit. Tantopere benignitati consultum esse cupiebat, partim ferendis iis, quæ adhuc memoratæ sunt, quæque ad morum informationem pertinent, legibus; partim aliis sancendis, quibus in superiorum violatores, citra excusationem omnem, pœnæ statuuntur.

30. Pœnam enim capitis proposuit plurimis delinquentium, ut ei qui adulterium patraverit; qui puellæ vim attulerit; qui vel marem de stupro appellare ausus, vel appellanti sponte obsequutus sit. Exstat etiam de servis lex ejusmodi, quam deprecari nemo queat. De mensuris item atque ponderibus, si quis flagitium commiserit, aut injuste quidpiam doloque malo venliderit: qui vel ex rebus alienis furatus aliquid fuerit, vel quod abs se depositum non esset abstulerit: pœnæ omnium sunt non quales utique apud ceteros obtinent, sed quas summa fere severitas postulabat, constitutæ. Nam aut de parentum injuria, aut in Deum impietate, qui vel cogitarit, is ad mortem continuo rapitur. Jam qui legis ad præcepta rebus in omnibus adherescunt, iis præmium est, non argentum, vel aurum, neque etiam corona ex oleastro, vel apio, aut aliquid ejusmodi præconium: sed conscientiæ quisque suæ testimonio freti, quod et legislator prædixit, et Deus certissimæ fidei pignore confirmavit, futurum omnino credant, ut illis qui leges constanter servaverint, proque eis, si opus sit mori, libenter strenueque mortem susceperint, et novum deinceps ortum, et vitæ vicissim alterius longæque melioris fructum Deus largiatur. Quæ sane ego nunc scribere reformidarem, nisi ex factis cognitum id omnibus intelligerem, hominum plerosque nostrorum, sæpiusculæ, ne vel una sibi contra legem vocula excideret, omnia fortiter pertulisse.

31. Quod si non usque adeo in hominum cognitionem gens nostra venisset, neque singulare voluntatis studium, quo legibus obsequimur, in eorum oculis ac luce versaretur, si quis existeret, qui vel instituta nostra, quæ descripta abs sese diceret, Græcis audientibus recitaret, aut extra noti orbis terminos, in eos se alicubi homines incidisse narraret, qui quum tam graviter ac sublime de Deo sentirent, tum etiam iis legibus plura jam sæcula constantissime viverent: equidem in summa omnes admiratione tum futuros existimo, quum iis simul tam crebrarum apud se conversio-nem in mentem veniret. Enimvero qui ex illis simile quiddam de republica et legibus scribere conati sunt, eos quasi monstra quædam ac prodigia composuissent, et argumenta humanis viribus majora suscepissent, reprehendi ab omni-

νος παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ὡς καὶ σεμνότητι βίου διανεγ-
 κῶν καὶ δυνάμει λόγων, καὶ πειθοὶ πάντας ὑπεράρας
 τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ γεγονότας, ὑπὸ τῶν φασκόντων
 δεινούς εἶναι τὰ πολιτικὰ μικροῦ δεῖν χλευαζόμενος
 καὶ κομωδούμενος διατελεῖ. Καίτοι τάχειναι σκοπῶν
 συγχῶς τις ἂν εὖροι βράνα ὄντα καὶ τὰς τῶν πολλῶν
 ἔγγιον συνθηθείας. Αὐτὸς δὲ Πλάτων ὡμολόγησεν ὅτι
 τὴν ἀληθὴν περὶ τοῦ Θεοῦ ὁρᾶν εἰς τὴν τῶν δόλων ἀγνοίαν
 οὐκ ἦν ἀσφαλὲς ἐξενεγκεῖν. Ἀλλὰ τὰ μὲν Πλάτωνος
 λόγους τινὰς εἶναι κενοὺς νομίζουσι, κατὰ πολλὴν ἐξου-
 σίαν κεκαλλιγραφημένους. Μάλιστα δὲ τῶν νομοθετῶν
 Λουκοῦργον τε θαυμάζουσι καὶ τὴν Σπάρτην ἅπαντες
 ὑμνοῦσιν ὅτι τοῖς ἐκείνῳ νόμοις ἐπὶ πλείστον ἐνεκαρτέ-
 ρησεν. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν δυολογείσθω τεκμήριον
 ἀρετῆς εἶναι, τὸ πειθεσθαι τοῖς νόμοις. Οἱ δὲ Λακε-
 δαιμονίους θαυμάζοντες τὸν ἐκείνῳ χρόνον ἀντιπαρα-
 βαλλέτωσαν τοῖς πλείοσιν ἢ διασχίλοις ἔπεισι τῆς ἡμετέ-
 ρας πολιτείας, καὶ προσέτι λογιζέσθωσαν ὅτι Λακεδαι-
 μόνιοι μὲν ὅσον ἐφ' ἐαυτῶν χρόνον εἶχον τὴν ἐλευθερίαν,
 ἀκριβῶς ἔδοξαν τοὺς νόμους διαφυλάττειν· ἐπεὶ μέντοι
 περὶ αὐτοὺς ἐγένοντο μεταβολαὶ τῆς τύχης, μικροῦ δεῖν
 ἀπάντων ἐξελάθοντο τῶν νόμων. Ἡμεῖς δ' ἐν τύχαις
 μυρίαίς γεγεγονότες, διὰ τὰς τῶν βασιλευσάντων τῆς
 Ἀσίας μεταβολὰς, οὐδ' ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῶν δεινῶν
 τοὺς νόμους προὔδομεν, οὐκ ἀργίας οὐδὲ τρυφῆς αὐτοὺς
 χάριν περιέποντες, ἀλλ' εἰ τις ἐθέλοι σκοπεῖν, πολλῶν
 τινι τῆς δοκούσης ἐπιτετάχθαι Λακεδαιμονίοις κερτε-
 ρίας μερίζονας ἀθλοῦς καὶ πόνοῦς ἡμῖν ἐπιτιθέντας. Οἱ
 μὲν γε μήτε γῆν ἐργαζόμενοι μήτε περὶ τέχνης πονοῦν-
 τες, ἀλλὰ πάσης ἐργασίας ἄφροτι, λιπργοί, καὶ τὰ σώ-
 ματα πρὸς κάλλος ἀσχοῦντες, ἐπὶ τῆς πόλεως διήγον,
 ἄλλοις ὑπηρεταῖς πρὸς ἅπαντα τὰ τοῦ βίου χρώμενοι
 καὶ τροφὴν ἐτοιμὴν παρ' ἐκείνων λαμβάνοντες. Ἐπ' ἣν
 δὴ τοῦτο μόνον τὸ καλὸν ἔργον καὶ φιλόανθρωπον,
 ἅπαντα καὶ πράττειν καὶ ἀσχεῖν ὑπομένοντες, τὸ κρα-
 τεῖν πάντων ἐφ' οὓς ἂν στρατεύωσιν. Ὅτι δὲ μηδὲ
 τοῦτο κατάρθωσαν, ἔω λέγειν· οὐ γὰρ καθ' ἓνα μό-
 νον, ἀλλὰ πολλοὶ πολλὰκις ἀθρόως τὸν τοῦ νόμου προσ-
 ταγματίων ἀμελήσαντες αὐτοὺς μετὰ τῶν ὀπλῶν παρέ-
 δσαν τοῖς πολεμίοις.

λβ'. Ἄρ' οὖν καὶ παρ' ἡμῖν, οὐ λέγω τοσούτους, ἀλ-
 λά δύο ἢ τρεῖς ἔγνω τις προδότας γενομένους τῶν νόμων,
 ἢ θάνατον φοβηθέντας, οὐχὶ τὸν βῆστον ἐκείνῳ λέγω,
 τὸν συμβαίνοντα τοῖς μαχομένοις, ἀλλὰ τὸν μετὰ λύ-
 μης τῶν σωμάτων, ὑποῖος εἶναι δοκεῖ πάντων χαλεπώ-
 τατος· ὥστ' ἐγὼ νομίζω τινὰς κρατήσαντας ἡμῶν οὐχ
 ὑπὸ μίσους προσφέρεσθαι ὡς ὑποχειρίους, ἀλλ' ὡς θαυ-
 μασιόν τι θέαμα βουλομένους ἰδεῖν, εἰ τινὲς εἰσιν ἄνθρω-
 ποι οἱ μόνον εἶναι κακὸν αὐτοῖς πεπιστευκότες, εἰ
 πρῶταί τι παρὰ τοὺς ἐαυτῶν νόμους, ἢ λόγον εἰπεῖν
 παρ' ἐκείνους παραβιασθῆεν. Οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν
 εἰ πρὸς θάνατον ἀνδρείως ἔχομεν ὑπὲρ τῶν νόμων παρὰ
 τοὺς ἄλλους ἅπαντας. Οὐδὲ γὰρ τὰ βῆστα δοκοῦντα
 τῶν ἡμετέρων ἐπιτηδεύματων ἄλλοι βραδύως ὑπομένον-

bus et accusari videmus. Alios philosophos praterco, qui
 in simili disputationis genere versati sunt : Plato certe
 quidem, is qui propter singularem vitae morumque gravi-
 tatem, et eximiam dicendi ac persuadendi vim, qua philo-
 sophorum nationem longe superavit, Græcorum omnium
 ore ad miraculum usque celebratur ; ille, inquam, Plato,
 eorum qui aliquid se in republica gerenda videre arbitran-
 tur, risu prope ac sibilis tanquam in theatro traducitur.
 Cujus tamen si quis hac de re scripta diligenter evoluerit,
 is molliora pleraque vulgique consuetudini propiora repe-
 riet. Nam ipse quidem ita profitetur, veram de Deo sen-
 tentiam multitudinis stultitiæ secure committi non posse.
 Ceterum ista Platonis instituta sunt quibus verba tantum
 inania et exquisito quodam artificio contexta videantur. At
 Lycurgum quod attinet, illum maxime omnium legistato-
 rum in admiratione habent, Spartamque omnes celebrant,
 quod ejus in legibus diutissime acquieverit. Ergo primum
 hoc habemus, virtutis argumento esse, quod legibus obtin-
 perent. Deinde præcones isti Lacedæmoniorum, exiguum
 illorum constantiæ tempus cum duobus et amplius reipu-
 blicæ nostræ annorum millibus conferant, tum ita secum ipsi
 reputant ; Lacedæmonios quam diu solum antiquam liberta-
 tem retinere potuerunt, suarum quoque legum retinentes
 fuisse : ubi vero fortunæ inclinationes factæ essent, tum ea-
 rum simul omnem prope memoriam abjecisse. Verum
 nos, infinitis casibus ob frequentes regum Asiæ mutationes
 jactati, ne in supremis quidem periculis nostras unquam
 leges prodidimus, non ut in otio viveremus aut luxuriæ
 nosmet daremus, eas observantes ; sed, si quis considerare
 voluerit, multo majora nobis certamina et opera imposita
 esse videbit, quam fuit illa tolerantia, quæ Lacedæmoniis
 jussa esse censetur. Illi quippe neque agrum colentes, ue-
 que circa officia sese exercentes, sed ab omni opere vacui,
 pingues, et corpora ad pulchritudinem exercentes in civi-
 tate degebant, aliis ministris ad omnia vitæ necessaria
 utentes, et cibum paratum ab illis accipientes. Quam sane
 ob rem, id quod solum opus bonum et humanum, omnia
 facere et pati sustinent, ut victoriam in bello reportent.
 Quod autem ne hoc quidem perficere potuerunt, omitto
 dicere : non enim singuli solummodo, sed et frequenter
 multi confertim legis præcepta negligentes semetipsos cum
 armis hostibus tradidere.

32. Utrum igitur apud nos, non dico totidem, sed duo
 vel tres agniti fuerint legis proditores, vel mortem formi-
 dantes, non dico illam facilem, quæ solet præliantibus
 accidere, sed quæ cum corporis vexatione juncta omnium
 videri solet gravissima? quam (ut ego puto) quidam præ-
 valentes nobis in potestatem suam redactis non per odium
 inflixerunt, sed desiderio videndi admirandum quoddam
 spectaculum, an homines sint qui unum tantummodo
 ipsis malum esse crederent, si agere quicquam contra le-
 ges suar, aut aliquid contra ipsas dicere ulla vi adigeren-
 tur. Nihil igitur miri esse debet, si mortem super alios
 omnes pro legibus fortiter oppetimus. Haud enim quæ ex
 nostris institutis facillima videntur, alii facile patiuntur,

σιν, αὐτοურγίαν λέγω καὶ τροφῆς λιτότητα, καὶ τὸ μηδὲν εἰκῇ μηδ' ὡς ἔτυχεν ἕκαστος, ἐπιτεθυμηκώς φαγεῖν ἢ πίνειν, ἢ συνουσία προσελθεῖν, ἢ πολυτελεία, καὶ πάλιν ἀργίας ὑπομένειν τάξιν ἀμετακίνητον. Ἄλλ' οἱ τοῖς ἕρεσιν ὁμόσε χωροῦντες καὶ τοὺς πολεμικούς ἐξ ἐφόδου τρεπόμενοι, τοῖς προστάγμασι τοῖς περὶ διαίτης οὐκ ἀντέδλεψαν. Ἡμῖν δὲ πάλιν ἐκ τοῦ περὶ ταῦτα τοῦ νόμου πειθαρχεῖν ἡδέως κάκει περίεστιν ἐπιδείκνυσθαι τὸ γενναῖον.

10 λγ'. Εἴτα Λυσίμαχοι καὶ Μόλωνες καὶ τοιοῦτοί τινες ἄλλοι συγγραφεῖς, ἀδόκιμοι σορισταί, μειρακίως ἀπατεῖνες, ὡς πάνυ ἡμᾶς φαυλοτάτους ἀνθρώπων λοιδοροῦσιν. Ἐγὼ δ' οὐκ ἂν ἐβουλόμην περὶ τῶν παρ' ἐτέροις νομιμῶν ἐξετάζειν. Τὰ γὰρ αὐτῶν ἡμῖν φυλάττειν πατριόν ἐστιν, οὐ τῶν ἀλλοτρίων κατηγορεῖν· καὶ περὶ γε τοῦ μήτε γλευάζειν μήτε βλασφημεῖν τοὺς νομιζομένους θεοὺς παρ' ἐτέροις ἀντικρυς ἡμῖν ὁ νομοθέτης ἀπέριγκεν, αὐτῆς ἕνεκα προσηγορίας τοῦ Θεοῦ. Τῶν δὲ κατηγορῶν διὰ τῆς ἀντιπαράθεσος ἡμᾶς ἐλέγχειν 15 οἰομένων, οὐχ ὁλόντε κατασιωπῆν, ἀλλὰ καὶ τοὺς λόγους μέλλοντος οὐχ ὑπ' ἡμῶν ἐλεγθῆσθαι τῶν νῦν αὐτῶν συντιθέντων, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν εἰρημένου καὶ λίαν εὐδοκιοῦντων. Τίς γὰρ τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ σοφίᾳ τεθραυσμασμένων οὐκ ἐπιτετίμηκε καὶ ποιητῶν 20 τοῖς ἐπιφανεστάτοις, καὶ νομοθετῶν τοῖς μάλιστα πεπιστευμένοις, οἱ τοιαύτας δοῖας περὶ θεῶν ἐξ ἀρχῆς τοῖς πλῆθεσιν ἐγκατέπειραν; ἀριθμῶ μὲν ὁπόσους ἂν αὐτοὶ ἐβελήσωσιν ἀπορρήναι, ἐξ ἀλλήλων δὲ γινόμενους, καὶ κατὰ παντοίους τρόπους γενέσεων· τούτους δὲ καὶ διαιροῦντες τόποις καὶ διαίταις ὥσπερ τῶν 30 ζώων τὰ γένη, τοὺς μὲν ὑπὸ γῆν, τοὺς δὲ ἐν θαλάττῃ, τοὺς μέντοι πρεσβυτάτους αὐτῶν ἐν ταρτάρῳ δεδεμένους· ὅσοις δὲ τὸν οὐρανὸν ἀπένειμαν, τούτοις πατέρα μὲν τῷ λόγῳ, τύραννον δὲ τοῖς ἔργοις καὶ δεσπότην 35 ἐριστάντες· καὶ διὰ τοῦτο συνισταμένην ἐπιβουλὴν ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ γυναικὸς καὶ ἀδελφοῦ καὶ θυγατρὸς, ἣν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ἐγέννησεν, ἵνα δὴ συλλαβόντες αὐτὸν καθιέρωσιν, ὥσπερ αὐτὸς ἐκεῖνος τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ.

40 λδ'. Ταῦτα δικαίως μέμψως πολλῆς ἀξιούσιν οἱ φρονήσαι διαφέροντες, καὶ πρὸς τούτοις καταγελῶσιν, εἰ τῶν θεῶν τοὺς μὲν ἀγενεῖους καὶ μειράκια, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους καὶ γενειῶντας εἶναι χρὴ δοκεῖν, ἄλλους δὲ τετάχθαι πρὸς ταῖς τέχνησι, χαλκευόντά τινα, τὴν 45 δὲ ὑφαίνουσαν, τὸν δὲ πολεμοῦντα καὶ μετὰ ἀνθρώπων μαχρόμενον, τοὺς δὲ κιθαρίζοντας, ἢ τοξικῇ χαίροντας· εἰς αὐτοῖς ἐγγινομένης πρὸς ἀλλήλους στάσεις καὶ περὶ ἀνθρώπων φιλονεικίας, μέχρι τοῦ μὴ μόνον ἀλλήλοις τὰς χεῖρας προσφέρειν, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων 50 τραυματιζομένους δούρυσθαι καὶ κακοπαθεῖν. Τὸ δὲ δὴ πάντων ἀσελγέστερον, τὴν περὶ τὰς μίξεις ἀκρασίαν καὶ τοὺς ἔρωτας, πῶς οἷα ἄπονον μικροῦ δεῖν ἅπασι προσάψαι, καὶ τοῖς ἄρρεσι τῶν θεῶν καὶ ταῖς θηλείαις; Εἰς ὃν ὁ γενναϊότατος καὶ πρῶτος αὐτὸς ὁ πατήρ, τὰς

videlicet manuum laborem, simplicemque et tennem victum, et ut nihil fortuito neque quod quisque expetat id comedat aut bibat, aut ad concubitum accedat, aut splendide vestiatur, rursusque ut cessationis a labore modus immutabilis observetur. Quin et quum acie congregiuntur, et hostes ex incursibus et populationibus fugant, ordinationibus de vivendi ratione non reluctantur. Nobis vero rursus gratum est circa hæc legibus obedire, et illic abunde habemus ad fortitudinis speciem exhibendum.

33. Et jam Lysimachii et Molones, et quidam hujusmodi alii scriptores, improbi sophistæ, adolescentum deceptores, nos quasi mortalium ignavissimos conviciis insectantur. Ego sanè nolo in instituta aliena inquirere. Quippe nostratibus moris est patrii propria servare, non aliena accusatum ire; et rikere eos quos gentium aliarum opinio deus confinxit, iisve maledicere, id expresse legislator noster vetuit ob ipsam Dei appellationem. Sed quum accusatores nos facta contentione a se refelli arbitrentur, tacere nequeo. præsertim quum quæ dicturus sum, ea non nunc primum a nobis excogitata, sed jam ante a multis et quidem probatissimis dicta fuisse constet. Quis enim eorum qui apud Græcos ob sapientiam in admiratione habentur, non redarguit nobilissimos poetas, et leges maxime fidei, quod tales de diis opiniones ab initio populis inseverint? facientes eos numero quidem quantos ipsi voluere, ex alterutris vero et variis nascendi modis procreatos: hos autem separantes locis et habitaculis, tanquam genera animalium, alios quidem sub terra, alios in mari, illorum vero antiquissimos in Tartaro vinetos collocarunt: quibus vero cælum attribuerunt, his verbo quidem patrem, re autem vera tyrannum et dominum præficiendo: ideoque conflatas finxerunt in eum insidias ab uxore et fratre et filia, quam suo e capite procreavit, ut ipsum comprehensum vincirent, sicut ille ipse suum patrem.

34. Ista multa reprehensione digna existimant viri sapientia præcellentes, et præterea in ridiculo habent, quod deorum quidem aliquos imberbes et adolescentulos, alios vero ætate proveciores et barbatos esse credendum sit; quin et alios artibus præfectos esse, unum quippe fabrum, aliamque textricem, hunc vero belligerantem et cum hominibus pugnantem, aliosque citharizantes, aut arcu gaudentes: deinde inter se invicem seditiones exortas et hominum gratia contentiones, adeo ut non solum inter se alii alii manus injicerent, sed etiam ab hominibus vulnerati lugerent et mala perferrent. Quod vero omnium flagitiosissimum, coitus intemperantiam et amores omnibus fere tum maribus tum feminis diis tribuere, quomodo non absurdum? Deinde, præstantissimus illorum et princeps,

ἀπατηθείσας ὑπ' αὐτοῦ καὶ γενομένας ἐγκύους, καθειργαμένας ἢ καταποντιζομένας περιορῶ· καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ γεγονότας οὕτε σῶζειν δύνανται, κρατούμενος ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης, οὐτ' ἀδακρυτὶ τοὺς θανάτους αὐτῶν ὑπομένειν. Καλὰ γὰρ ταῦτα καὶ τούτοις ἄλλα ἐπόμενα, μοιχείας μὲν ἐν οὐρανῷ βλεπομένης οὕτως ἀναισχύντως ὑπὸ τῶν θεῶν, ὥστε τινὰς καὶ ζηλοῦν ἐμολογεῖν τοὺς ἐπ' αὐτῇ δεδεμένους. Τί γὰρ οὐκ ἐμελλον, ὅποτε μὴδ' ὁ πρεσβύτατος καὶ βασιλεὺς ἐδυνήθη τῆς πρὸς τὴν γυναικα μίξεως ἐπισχεῖν τὴν ὁρμὴν ἔσον γούν εἰς τὸ δωμάτιον ἀπελθεῖν; Οἱ δὲ δὴ δουλεύοντες τοῖς ἀνθρώποις θεοί, καὶ νῦν μὲν οἰκοδομοῦντες ἐπὶ μισθῷ, νῦν δὲ ποιμαίνοντες, ἄλλοι δὲ τρόπον κακυόρῳιν ἐν χαλκῷ δεδεμένοι δεσμοτηρίῳ, τίνα τῶν εὖ φρονούντων οὐκ ἂν παροξύνειαν, καὶ τοῖς ταῦτα συνθεῖσιν ἐκπιπῆξαι, καὶ πολλὴν εὐθθείαν καταγνώσκειν τῶν προΐεμένων; Οἱ δὲ καὶ δεῖμὸν τίνα καὶ φόβον, ἥδη δὲ καὶ λύσσαν καὶ ἀπάτην, καὶ τί γὰρ οὐρὶ τῶν κακίστων παθῶν εἰς θεοῦ φύσιν καὶ μορφὴν ἀνέπλασαν. Τοῖς δὲ εὐφημοτέροις τούτων καὶ θύειν τὰς πόλεις ἐπείσαν. Τοιγαροῦν εἰς πολλὴν ἀνάγκην καθίστανται, τοὺς μὲν τινὰς τῶν θεῶν νομίζειν δοτῆρας ἀγαθῶν, τοὺς δὲ καλεῖν ἀποτροπαίους. Εἴτα δὲ τούτους, ὥσπερ τοὺς πονηροτάτους τῶν ἀνθρώπων, χάρισι καὶ δώροις ἀποσείονται, μέγα τι λήψεσθαι κακὸν ὑπ' αὐτῶν προσδοκῶντες, εἰ μὴ μισθὸν αὐτοῖς παράσχοιεν.

λε'. Τί τοίνυν τὸ αἴτιον τῆς τοσούτης ἀνομιχίας καὶ περὶ τὸ θεῖον πλημμελείας; ἐγὼ μὲν ὑπολαμβάνω τὸ μήτε τὴν ἀληθῆ τῷ Θεοῦ φύσιν ἐξ ἀρχῆς συνιδεῖν αὐτῶν τοὺς νομοθέτας μήτ' ὅσον καὶ λαθεῖν ἠδυνήθησαν ἀκριβοῦς γνώσιν διορίσαντας, πρὸς τοῦτο ποιήσασθαι τὴν ἄλλην τάξιν τοῦ πολιτεύματος, ἀλλ' ὥσπερ ἄλλοι τι τῶν φαυλοτάτων ἐρῆκαν, τοῖς μὲν ποιηταῖς, οὕστινας ἂν βούλωνται θεοὺς εἰσάγειν, πάντα πάσχοντας, τοῖς δὲ ῥήτορσι, πολιτογραφεῖν διὰ ψηφισμάτων ξένων θεῶν τὸν ἐπιτήδειον. Πολλῆς δὲ καὶ ζωγράφου καὶ πλάσταις τῆς εἰς τοῦτο παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπέλαυσαν ἐξουσίας, αὐτὸς ἕκαστός τινα μορφὴν ἐπινοῶν, ὁ μὲν ἐκ πηλοῦ πλάττων, ὁ δὲ γράφων· οἱ δὲ μάλιστα θαυμάζομενοι τῶν δημιουργῶν τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν χρυσὸν ἐχρῆσι, τῶν δὲ καὶ καινουργίας τὴν ὑπόθεσιν. [Καὶ τὰ μὲν τῶν ἱερῶν ἐν ἐρημίᾳ παντελῶς εἰσιν, τὰ δὲ ἐμπερισπούδαστα καθάρσει παντοδαπαῖς περιχοσμούμενα.] Εἴθ' οἱ μὲν πρότερον ἐν ταῖς τιμαῖς ἀκμάσαντες; θεοὶ γεγραμμένοι· [οἱ δὲ ἐπακμάζοντες τούτων ἐν δευτέρᾳ τάξει ὑποβέβληνται· οὕτω γὰρ εὐφημοτέρων λέγειν.] ἄλλοι δὲ καινοὶ τινες εἰσαγόμενοι θρησκείας τυγχάνουσιν, [ὥς, ἐν παρεκβάσει ὧν προείπομεν, τοὺς τόπους ἐρημωθέντας καταλιπεῖν]. Καὶ τῶν ἱερῶν τὰ μὲν ἐρημοῦνται, τὰ δὲ νεωστὶ κατὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων βούλησιν ἕκαστος ἰδρύεται, δέον τοῦναντίον τὴν περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν ἀμετακίνητον διαφυλάττειν.

λς'. Ἀπολλώνιος μὲν οὖν ὁ Μελίων τῶν ἀνοήτων εἰς

idemque pater, seductas a semetipso et gravidas factas mulieres in carcerem inclusas aut in mare demersas insuper habet; eosque qui ex ipso nati sunt nec liberare potest, utpote fato constrictis, neque sine lacrimis eorum perferre mortes. Pulchra sane haec, et his alia consequentia: quod adulterium in caelo ita impudenter spectetur a diis, ut alii invidere se faterentur in tali foeditate victis. Quid enim facturi non essent, quum nec vetustissimos quidem illorum et rex ab uxoris congressu continere se potuerit donec saltem in cubiculum venissent? Alii vero dii servientes hominibus, et nunc mercedis gratia aedificantes, nunc autem greges pascentes, alii iterum maleficorum more in arceo carcere victi, quem sapientum non irritarent, et ad eos redarguendos qui talia fluxerunt, et ad magnam credentium stultitiam condemnaandam? Alii vero et pavorem quendam et terrorem, necnon et rabiem atque fraudem, et quas non perturbationes pessimas in dei naturam formamque effluxerunt. Horumque honestioribus sacra facere etiam civitatibus persuaserunt. Unde necesse habent ut eorum quosdam bonorum largitores, aliosque vocent malorum depulsores. Drinkle vero eos veluti malignissimos homines muneribus atque donis placare contendunt, magni quid mali se ab illis passuros exspectantes, nisi mercedem eis studiose praebuerint.

35. Quae igitur causa est tantae inaequalitatis, tantumque in Deum delicti? Ego quidem arbitror, quod neque veram Dei naturam principio perspexerint eorum legislatores, neque, quantum consequi valuerant, cognitione accurate explicata, inde reliquam ordinariam rempublicam, sed quasi res esset parvi itidem ut aliae momenti, neglexerint, dantes potestatem poetis, ut quos vellent deos introducerent omnia pati paratos; rhetoribus vero, deos peregrinos, ut quemque maxime idoneum iudicaret, plebiscito admittere. Praeterea pictores et plastae in hoc apud Graecos multam habuerunt potestatem, ut cuilibet liceret formam quandam excogitare, alius quidem ex luto quod vellet fingens, alius vero pingens: qui vero opificum maxime in admiratione sunt, ebur et aurum habent, subjectam perpetuo rei novae exprimendae materiam. Proude sanorum quidem alia plane jacent in solitudinis, alia singulari studio frequentantur et expiationum omni genere exornantur. Et qui antea honoribus floruerunt dii, consensuere; qui vero aetate vigent, si in secundam classem, ut honorificentius dicam, surrogati sunt, alii novi, nescio qui, introducti religione potiuntur, ut interim, quod diximus, deserta loca derelinquantur. Et sanorum alia deseruntur; alia cujusvis ad arbitrium recens construuntur: quum contra oporteat ipsos opinionem de Deo, honoremque ei debitum absque omni mutatione servare.

36. Et Apollonius quidem Molon erat e numero stulto-

ἦν καὶ τετυρωμένων. Τοὺς μέντοι κατὰ ἀλήθειαν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φιλοσοφήσαντας οὐτε τῶν προειρημένων οὐδὲν διέλαθεν οὐτε τὰς ψυχρὰς προτάσεις τῶν ἀλληγοριῶν ἡγνόησαν. Δι' ὅπερ τῶν μὲν εἰκότως κατεφρόνησαν, εἰς δὲ τὴν ἀληθῆ καὶ πρέπουσαν περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν ἡμῖν συνεφώνησαν. Ἀφ' ἧς ὁρμηθεὶς ὁ Πλάτων οὐτε τῶν ἄλλων οὐδένα ποιητῶν φησι δεῖν εἰς τὴν πολιτείαν παραδέχεσθαι, καὶ τὸν Ὅμηρον εὐφήμως ἀποπέμπεται, στεφανώσας καὶ μύρον αὐτοῦ καταχέας, ἵνα δὲ μὴ τὴν ὀρθὴν δόξαν περὶ Θεοῦ τοῖς μύθοις ἀφανίσαι. Μάλιστα δὲ Πλάτων μεμιμῆται τὸν ἡμέτερον νομοθέτην καὶ τῷ μὴδὲν οὕτω παιδεύμα προστάττει τοῖς πολίταις, ὥς τὸ πάντας ἀκριβῶς τοὺς νόμους ἐκμανθάνειν· καὶ μὴν καὶ περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὡς ἔτυχεν ἐπιμιγνυσθαι τινας ἐξῶθεν, ἀλλ' εἶναι καθαρὸν τὸ πολίτευμα τῶν ἐμμενόντων τοῖς νόμοις προϋνόησεν. Ὡς οὐδὲν λογισάμενος ὁ Μόλων Ἀπολλώνιος ἡμῶν κατηγόρησεν, ὅτι μὴ παραδεχόμεθα τοὺς ἄλλαις προκατελημμένους δόξαις περὶ Θεοῦ, μηδὲ κοινώνειν ἐθέλομεν τοῖς καθ' ἑτέραν συνήθειαν βίου ζῆν προαιρουμένοις. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτ' ἐστὶν ἴδιον ἡμῶν κοινὸν δὲ πάντων, οὐχ' Ἑλλήνων δὲ μόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τοῖς Ἑλλησπιν εὐδοκιμωτάτων. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ ξηνηλασίας ποιοῦμενοι διετέλουν, καὶ τοῖς αὐτῶν ἀποδημεῖν πολίταις οὐκ ἐπέτρεπον, διαφθορὰν ἐξ ἀμφοῖν ὑφορώμενοι γενήσεσθαι περὶ τοὺς νόμους. Ἐκείνοις μὲν οὖν τάχα δυσκολίαν τις ὀνειδίσκειν ἂν εἰκότως· οὐδενὶ γὰρ οὐτε τῆς πολιτείας οὐτε τῆς παρ' αὐτοῖς μετεδίδωσαν διατριβῆς. Ἡμεῖς δὲ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ζηλοῦν οὐκ ἀξιοῦμεν, τοὺς μέντοι μετέχειν τῶν ἡμετέρων βουλευμάτων ἡδέως δεχόμεθα. Καὶ τοῦτο ἂν εἴη τακμήριον, οἶμαι, φιλανθρωπίας ἅμα καὶ μεγαλοφυχίας.

Λζ'. Ἐὼ περὶ Λακεδαιμονίων ἐπὶ πλείω λέγειν. Οἱ δὲ κοινὴν εἶναι τὴν αὐτῶν δόξαντες πόλιν Ἀθηναῖοι, πῶς περὶ τούτων εἶχον, Ἀπολλώνιος ἡγνόησεν· ὅτι καὶ τοὺς ῥῆμα μόνον παρὰ τοὺς ἐκείνων νόμους φθεγξαμένοις περὶ θεῶν ἀπαραιτήτως ἐκόλασαν. Τίνος γὰρ ἑτέρου χάριν Σωκράτης ἀπέθανεν; οὐ γὰρ δὴ προσδίδου τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις, οὐδὲ τῶν ἱερῶν ἐσύλησεν οὐδὲν, ἀλλ' ὅτι καινοὺς ὄρκους ὤμνυε, καὶ τι δαιμόνιον αὐτῷ σημαίνειν ἔφασκεν, ἢ σπουδάζων, ἢ διαπαίζων, ὡς ἔνιοι λέγουσι, διὰ ταῦτα κατεγνώσθη κώνειον πινὼν ἀποθανεῖν· καὶ διαφθεῖρειν δὲ τοὺς νέους ὁ κατήγορος αὐτὸν ἡτιᾶτο, τῆς πατρίου πολιτείας καὶ τῶν νόμων ὅτι προῆγεν αὐτοὺς καταφρονεῖν. Σωκράτης μὲν οὖν πολίτης Ἀθηναίων τοιαύτην ὑπέμεινε τιμωρίαν. Ἀναξαγόρας δὲ Κλαζομένης ἦν· ἀλλ' ὅτι νομίζοντων Ἀθηναίων τὸν ἥλιον εἶναι θεόν, ὁ δ' αὐτὸν ἔφη μύδρον εἶναι διάπτρον, θάνατον αὐτοῦ παρ' ὀλίγας ψήφους κατέγνωσαν. Καὶ Διαγόρα τῷ Μηλίῳ τάλαντον ἐπεκλήρυσαν, εἰ τις αὐτὸν ἀνέλοι, ἐπεὶ τὰ παρ' αὐτοῖς μυστήρια χλευάζειν ἐλέγετο. Καὶ Πρωταγόρας, εἰ μὴ θάπτον ἐφυγε, συλληφθεὶς ἂν ἐτεθνήκει, γράψαι τι ὅσας οὐχ' ἀμολογούμενον τοῖς Ἀθηναίοις περὶ θεῶν.

rum et superbia inflatorum. Eos autem de Græcis qui in scriptis suis vere philosophati sunt, neque prædictorum aliquid latuit, neque frigidæ allegoriarum excusationes ignoravere. Itaque illos quidem juste sprevere, et in vera decentique de Deo opinione nobiscum consenserunt. Qua re motus Plato neque ullum quempiam poetarum censet in rempublicam esse admittendum; et Homerum honorifice amovel, coronatum et unguento delibutum, ne rectam de Deo opinionem fabulis destrueret. Plato autem polisimum imitatus est legislatorem nostrum, in hoc quod nihil magis civibus præceperit, quam ut accurate omnes leges ediscerent, et ne temere extraneorum ulli suis miscerentur, sed ex solis iis constaret reipublica qui legibus parerent, curavit. De quibus nihil cogitans Apollonius Molo accusationem in nos instituit, quod eos non recepimus, qui aliis de Deo opinionibus sunt præoccupati, neque cum eis consortium habere volumus, qui aliud vitæ institutum elegerint. Verum neque hoc proprium generis nostri; sed commune omnium, non modo Græcorum, verum etiam eorum qui inter Græcos probatissimi habentur. Ac Lacedæmonis curæ erat perpetuæ peregrinos expellere, neque suis civibus peregrinari permittebant: quod utroque modo leges labefactari suspicarentur. Et hos quidem juste forsitan difficiles morososque esse quis existimet: nemini enim aut civitatem suam aut diutinam apud ipsos commorationem concedunt. Nos autem aliorum instituta imitari nolumus: qui vero nostrorum participes esse cupiunt, eos libenter excipimus. Quod utique reor indicium humanitatis et magnanimitatis nostræ.

37. Sed desino jam de Lacedæmoniis amplius dicere. Athenienses vero, qui suam civitatem omnibus communem esse gloriantur, quomodo se his de rebus habuerint, Apollonius ignoravit: quod scilicet in animadversione pænæque inexorabiles erant, si qui vel verbum præter legem de diis loquerentur. Cujus enim rei alterius gratia Socrates diem obiit supremum? non enim hostibus prodidit civitatem, neque sanum aliquod spoliavit; sed ei vitio vertitur quod novo more jurabat, et dæmonem quendam id ipsum ei indicasse referebat, sive serio sive (ut dicunt quidam) joco, et propter hoc morti damnatus est cicutam bibendo: insuper et juvenum eum corruptiorem esse aiebat accusator, quod auctor illis fuerit patria instituta legesque contemnere. Et Socrates quidem civis Atheniensis hujusmodi pœnam sustinuit. Anaxagoras autem Clazomenius erat: sed quia Athenienses solem esse deum existimabant, ille vero eum massam candentem esse dixit, in paucis tantum suffragiis vertebatur quin capitis condemnaretur. Eique qui Diagoram Melium occideret, talentum datum iri edicto pronunciarunt, utpote qui eorum mysteria deridere ferebatur. Et Protagoras, nisi ocius aufugisset, comprehensus interiisset, quod aliquid scripsisse putaretur

Τί δὲ δεῖ θαυμάζειν εἰ πρὸς ἄνδρας οὕτως ἀξιοπίστους
 διετέθησαν, οἳ γε μὴδὲ γυναῖκων ἐρείσαντο; νῦν μὲν
 γὰρ τινα ἱέρειαν ἀπέκτειναν, ἐπεὶ τις αὐτῆς κατηγό-
 ρησεν, ὅτι ξένους ἐμύει θεούς· νόμῳ δ' ἦν τοῦτο παρ'
 αὐτοῖς κεκωλυμένον, καὶ τιμωρία κατὰ τῶν ξένων εἰς-
 αγόντων θεὸν ὄριστο θάνατος. Οἱ δὲ τοιοῦτοι νόμῳ
 χρώμενοι δῆλον ὅτι τοὺς τῶν ἄλλων οὐκ ἐνόμιζον εἶναι
 θεούς· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς πλεονύν ἀπολαύειν ἐφθόουν.
 Τὰ μὲν οὖν Ἀθηναίων ὥστε καλῶς. Σκύθαι δὲ φόνους
 10 χαιρόντες ἀνθρώπων καὶ βραχὺ τῶν θηρίων διαφέροντες,
 ὅμως τὰ παρ' αὐτοῖς οἰόνται δεῖν περιστέλλειν καὶ τὸν
 ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ σοφίᾳ θαυμασθέντα, τὸν Ἀνά-
 χαρσιν, ἐπανελθόντα πρὸς αὐτοὺς ἀντίλιν, ἐπεὶ τῶν
 Ἑλληνικῶν ἐθῶν ἔδοξεν ἔχειν ἀνάπλευς. Πολλοὺς δὲ
 15 καὶ παρὰ Πέρσαις ἔν τις εὖροι καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν
 κεκολασμένους. Ἀλλὰ δῆλον ὅτι τοῖς Περσῶν ἔχαιρε
 νόμοις ὁ Ἀπολλώνιος, καίνευσεν ἰθαύμαζεν, ὅτι τῆς
 ἀνδρείας αὐτῶν ἀπέλαυσαν οἱ Ἑλληνες καὶ τῆς ὁμο-
 γνημοσύνης ἧς εἶχον περὶ θεῶν ταύτης μὲν οὖν ἐν τοῖς
 20 ἱεροῖς οἷς κατέπρησαν, τῆς ἀνδρείας δὲ δουλώσαι παρὰ
 μικρὸν ἔλθόντες. Ἀπάντων δὲ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων
 μιμητῆς ἐγένετο τῶν Περσικῶν, γυναικίαις ἄλλοτρίαις
 ὑβρίζων, καὶ παιδῶς ἐκτέμνων. Παρ' ἡμῖν δὲ θάνατος
 ὄρισταί, καὶ ἀλογόν τις ἔφον οὕτως ἀδικῇ· καὶ τούτων
 25 ἡμῶς τῶν νόμων ἀπαγαγεῖν οὔτε φόβος ἰσχυρὸς τῶν κρα-
 τησάντων οὔτε ζῆλος τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις τετιμημένων.
 Οὐδὲ τὴν ἀνδρείαν ἡσυχάσαμεν ἐπὶ τῇ πολέμῳ ἀρα-
 σθαι χάριν πλεονεξίας, ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοὺς νόμους δια-
 φυλάττειν. Τὰς γοῦν ἄλλας ἐλαττώσεις πρῶτος ὑπο-
 30 μένοντες, ἐπειδὴν τινες ἡμῶς τὰ νόμιμα κινεῖν ἀναγ-
 κάζωσι, τότε καὶ παρὰ δύναμιν αἰρούμεθα πολέμους
 καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ταῖς συμφοραῖς ἔγκαρτεροῦμεν.
 Διὰ τί γὰρ ἂν καὶ ζηλώσαιμεν τοὺς ἐτέρων νόμους,
 δρῶντες μὴδὲ παρὰ τοῖς θεμένοις αὐτοὺς τετηρημένους;
 35 πῶς γὰρ οὐκ ἐμελλον Λακεδαιμόνιοι μὲν τῆς ἀνεπιμύ-
 κτου καταγνώσεσθαι πολιτείας καὶ τῆς περὶ τοῦ γάμου
 ὀλιγωρίας, Ἡλείοι δὲ καὶ Θηβαῖοι τῆς παρὰ φύσιν
 καὶ ἄγαν ἀνέδην πρὸς τοὺς ἄρρενας μίξεις; Ἄ γοῦν
 πάλαι κάλλιστα καὶ συμφορώτατα πράττειν ὑπελάμ-
 40 θανον, ταῦτ' εἰ καὶ μὴ παντάπασιν τοῖς ἔργοις πεφεύ-
 γασιν, ὡχὲς ὁμολογοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς περὶ αὐτῶν
 νόμους ἀπομύγνυνται, τοσοῦτον ποτὲ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν
 ἰσχύσαντας ὥστε καὶ τοῖς θεοῖς τὰς τῶν ἀρρένων μίξεις
 ἐπιφήμισαν, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ τοὺς τῶν
 45 γυναικῶν ἀδελφῶν γάμους, ταύτην ἀπολογίζαν αὐταῖς
 τῶν ἀτόπων καὶ παρὰ φύσιν ἡδονῶν συντιθέντες.
 λη'. Ἐὼ νῦν περὶ τῶν τιμωριῶν λέγειν, ὅσας μὲν
 εἰ ἀρχῆς ἔδοσαν οἱ πλείστοι νομοθέται τοῖς πονηροῖς
 διαλύσεις ἐπὶ μοιχείας μὲν ζημίας χρημάτων, ἐπὶ
 50 φθορᾶς δὲ γάμους νομοθετήσαντες, ὅσας δὲ περὶ τῆς
 ἀσεβείας προφάσεις περιέχουσιν ἀρνήσεως, εἰ καὶ τις
 ἐπιχειρήσειεν ἐξετάζειν. Ἦδη γὰρ παρὰ τοῖς πλείοσι
 μελέτη γέγονε τοῦ παραδραίνειν τοὺς νόμους· οὐ μὴν
 καὶ παρ' ἡμῖν. Ἀλλὰ καὶ πλούτου καὶ πόλεως καὶ

discrepans ab Atheniensium de diis opinionibus. Quid au-
 tem miri esse debet si in viros adeo fide dignos eo animo
 fuerint, qui ne mulieribus quidem pepercere? Etenim sacer-
 dotem quandam interfecerunt, quodam eam accusante quod
 deos colendos docuerit peregrinos; lege quippe hoc vetitum
 erat, morsque eis in poenam decreta qui deos peregrinos in-
 troducerent. Igitur qui tali lege utebantur, aliorum sano
 deos non credebant esse deos: non enim si credidissent, se
 ipsos beneficio ex pluribus diis privassent. Tam bene scilicet
 administrabatur Atheniensium respublica. Scythiae autem
 caedibus gaudentes humanis, et parum admodum differen-
 tes a bestis, arbitrantur tamen sua mysteria esse custo-
 dienda: et Anacharsim, quem Graeci sapientiae ergo mirati
 sunt, ad ipsos reversum occiderunt, quod visus sit morum
 Graecorum plenus ad ipsos venire. Etiam apud Persas in-
 venire est multos huiusmodi de causa supplicio affectos.
 Sed palam est, quod Apollonio placuerint leges Persarum,
 illosque in admiratione habuerit, quod eorum fortitudo et
 de diis concors opinio Graecis fuisset conducibilis: haec vide-
 licet in templorum concrematione, illa in eo quod propemo-
 dum in servitutem ab illis redacta fuerit Graecia. Is aute-
 morum omnium imitator exstitit Persicorum, uxoribus alie-
 nis injurias faciens, et filios castrans. Apud nos autem mors
 decreta est, si quis vel animalia rationis expertia hoc modo
 laedat: et ab his legibus nos abducere neque timor potuit
 dominorum praepotentium, neque desiderium eos emulandi
 qui apud alios honorantur. Neque fortitudinem exerceamus,
 ad bella suscipienda ut res nostras augeamus, sed ut leges
 nobis permaneant. Cetera igitur damna ferentes leniter, ubi
 sunt qui nos a legibus cogant discedere, hinc etiam supra
 vires bella sumimus, et ad ultima usque mala duramus. Cur
 itaque nos aliorum aemulemur leges, quum eas ne a legisla-
 toribus quidem suis servatas videamus? quidni enim da-
 mnarent Lacedaemonii insociabilem illam formam reipublicae
 neglectumque nuptiarum; et Elei et Thebani projectissimum
 illum et contra naturam cum maribus concubitus? Nam
 quae olim honestissime et utilissime a se fieri arbitrabantur,
 ea nisi re ipsa prorsus fugerunt, non confitentur: quinimo
 latas de eis leges admiscunt, quae quondam tantum apud
 Graecos valuerunt, ut etiam diis marium coitus tribuerint;
 eademque ratione germanarum sororum connubia, hanc
 sibi illicitarum et naturae repugnantium voluptatum excu-
 sationem comminiscens.

38. Supersedeo nunc de praenis dicere, quot dederint
 olim plerique legislatores improbis compositiones, dum in
 adulterio mulctam pecuniariam, in corruptela connubium
 sanciunt, quot etiam impietatis crimine occasiones suppe-
 ditentur negandi, si quis reum examinare conetur. Jam
 enim apud pherosque meditatio inolevit leges violandi: At
 apud nos non ita est. Quin etiam si divitiis et urbibus ce-

των ἄλλων ἀγαθῶν στερηθῶμεν, ὁ γοῦν νόμος ἡμῖν ἀθάνατος διαμένει· καὶ οὐδεὶς Ἰουδαίων οὔτε μακρὰν οὕτως ἂν ἀπέλθοι τῆς πατρίδος οὔτ' ἐπίπικρον φοβηθήσεται δεσπότην, ὥς μὴ πρὸ ἐκείνου δεδιέναι τὸν νόμον. Εἰ μὲν οὖν διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν νόμων οὕτω πρὸς αὐτοὺς διακείμεθα, συγχωρησάτωσαν ὅτι κρατίστους ἔχομεν νόμους· εἰ δὲ φαῦλοις οὕτως ἡμᾶς ἐμμένειν ὑπολαμβάνουσι, τί οὐκ ἂν αὐτοὶ δικαίως πάθουεν τοὺς κρείττους οὐ φυλάττοντες; Ἐπεὶ τοίνυν ὁ πολὺς χρόνος πιστεύεται πάντων εἶναι δοκιμαστῆς ἀληθέστατος, τοῦτον ἂν ποιησαίμην ἐγὼ μάρτυρα τῆς ἀρετῆς ἡμῶν τοῦ νομοθέτου καὶ τῆς ὑπ' ἐκείνου φήμης περὶ τοῦ Θεοῦ παραδοθείσης. Ἀπείρου γὰρ τοῦ χρόνου γεγονότος, εἰ τις αὐτὸν παραβάλλοι ταῖς τῶν ἄλλων ἡλικίαις νομοθε-

10 τῶν, παρὰ πάντας ἂν εὔροι τοῦτον.
 15 λθ'. Ὅτ' ἡμῶν τε διηλέγχθησαν οἱ νόμοι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπασιν ἀνθρώποις, αἱ καὶ μᾶλλον αὐτῶν ζῆλον ἐμπεποιήκασιν. Πρῶτοι μὲν γὰρ οἱ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι φιλοσοφῆσαντες τῷ μὲν δοκεῖν τὰ πάτρια διεφύλαττον, 20 ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τῷ φιλοσοφεῖν ἐκείνῳ κατηκολούθησαν, ὅμοια μὲν περὶ Θεοῦ φρονούντες, εὐτέλειαν δὲ βίου καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν διδάσκοντες. (Ὁ μὴν ἀλλὰ καὶ πλήθεισι ἤδη πολὺς ζῆλος γέγονεν ἐκ μακροῦ τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας, οὐδ' ἔστιν οὐ πόλις 25 Ἑλληνῶν οὐδὲ τις οὐδὲ βάρβαρος, ἣν ἀργυροῦμεν ἡμεῖς, ἔθος οὐ διαπεφοίτηκε, καὶ αἱ νηστεῖαι καὶ λύχνων ἀνακαύσεις καὶ πολλὰ τῶν εἰς βρώσιν ἡμῖν οὐ νευομισμένων παρατετήρηται. Μιμῆσθαι δὲ πειρῶνται καὶ τὴν πρὸς 30 ἀλλήλους ἡμῶν ὁμόνοιαν καὶ τὴν τῶν ὄντων ἀνάδοσιν καὶ τὸ φιλεργὸν ἐν ταῖς τέχναις καὶ τὸ καρτερικὸν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν νόμων ἀντήκαις. Τὸ γὰρ θαυμασιώτατον, ὅτι χωρὶς τοῦ τῆς ἡδονῆς ἐπαγωγῆς οὐ δελεαστὸς αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἱσχυρὸς ὁ νόμος· καὶ ὥσπερ ὁ Θεός 35 διὰ παντὸς τοῦ κόσμου πεφοίτηκεν, οὕτως ὁ νόμος διὰ πάντων ἀνθρώπων βεβαδίκειν. Αὐτὸς δὲ τις ἕκαστος τὴν πατρίδα καὶ τὸν οἶκον ἐπισκοπῶν τὸν αὐτοῦ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις οὐκ ἀπιστῆσει. Χρὴ τοίνυν πάντων ἀνθρώπων καταγῶναι πονηρίαν ἐθελούσιον, εἰ 40 τᾷλότρητα καὶ φαῦλα πρὸ τῶν οἰκείων καὶ καλῶν ζηλοῦν ἐπιθυμήκασιν, ἢ παύσασθαι βρσκαίνοντας ἡμῖν τοὺς κατηγοροῦντας. Οὐδὲ γὰρ ἐπιφθόνου τινὸς ἀντιποιούμεθα πράγματες, τὸν αὐτῶν τιμῶντες νομοθέτην καὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνου προφητευσθεῖσι περὶ τοῦ Θεοῦ πεπιστευ- 45 κότες. Καὶ γὰρ εἰ μὴ συνίεμεν αὐτοὶ τῆς ἀρετῆς τῶν νόμων ἀπάντων, ὑπὸ τοῦ πλήθους γοῦν τῶν ζηλούντων μέγα φρονεῖν ἐπ' αὐτοῖς προήχθημεν.

μ'. Ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν νόμων καὶ τῆς πολιτείας τὴν ἀκριβῆ πεποίημαι παράδοσιν ἐν τοῖς περὶ 50 ἀρχαιολογίας μὴ γραφεῖσι· νυνὶ δ' αὐτῶν ἐπεμνήσθην, ἐφ' ὅσον ἦν ἀναγκαῖον, οὔτε τὰ τῶν ἄλλων φέγειν οὔτε τὰ παρ' ἡμῖν ἐγκωμιάζειν προθέμενος, ἀλλ' ἵνα τοὺς περὶ ἡμῶν ἀδίκως γεγραφότας ἐλέγξω, πρὸς αὐτὴν ἐναιδῶς τῇ ἀληθείᾳ πεφιλονεικηκότας. Καὶ δὴ μοι

terisque bonis privemur, at lex quidem nobis permanet immortalis: nec ullus unquam Judæorum vel tam procul discesserit a patria, vel peracerbum illa formidaverit dominum, quum legem magis formidet. Si igitur ob legum virtutes sic sumus in eas animati, fateantur nos optimas habere leges: sin malis legibus sic nos obtemperare arbi- trantur, quamnam pœna digni sunt ipsi qui melioribus non pareant? Et quoniam temporis longinquitas exploratrix creditur esse omnium verissima, hanc ego testem non dubitem facere tum virtutis nostri legislatoris, tum tradita ab illo de Deo persuasionis. Nam quum immensum tempus elapsum sit, si quis eum cum ceterorum legislatorum conferat ætalibus, inveniet eum longe ante omnes fuisse.

39. Jam ipsius leges cæteris omnibus mortalibus semper magis magisque æmulationem sui commovisse, a nobis demonstratum est. Primi enim qui apud Græcos philosophati sunt, patria quidem instituta visi sunt servare; sed in actionibus studioque sapientiæ illum sequuti sunt, tum eadem de Deo sentientes, tum victus tenuitatem et mutuum inter homines communionem docentes. Quia et jam pridem nostrorum Dei colendi rituum imitandorum quamplurimis desiderium incessit; neque ulla vel Græcorum urbs est vel barbarorum, neque ulla gens, ad quam non pervenerit septimi diei, quem otiosi traducimus, celebrandi consuetudo; et apud quam jejunia, et lucernarum incensiones, et multa quæ nobis comedere nefas est non observentur. Conantur autem mutuum nostram imitari concordiam et bonorum largitionem, et in artibus exercendis sedulitatem, et tolerantiam in tormentis quæ pro legibus nostris sustinemus. Etenim, quod est omnium maxime admirandum, citra voluptatis illecebram ipsa per se lex invaluit: ac sicuti Deus universum mundum permeavit, ita lex universos mortales pervasit. Quodsi suam quisque patriam domumque consideraverit, is meis dictis non diffidet. Quo fit ut aut condemnandi sint universi mortales voluntariæ pravitatis, si aliena, eademque vitiosa, ante domestica, eademque honesta, æmulari concupiverint; aut invidiæ suæ finem facere debeant accusatores nostri. Neque enim invidiosum quiddam nobis vindicamus, dum nostrum legislatorem honoramus et ejus de Deo effatis credimus. Nam etiamsi legum omnium virtutem non intelligeremus; vel æmulantium multitudo fecisset, ut de eis nobis placeremus.

40. Verum de legibus quidem et republica in meo Antiquitatum opere accurate tradidi: nunc ea commemoravi quantum erat necessarium, non quod aliena recensere, vel nostra collaudare mihi propositum esset; sed ut eos qui de nobis inique acripserunt, evincerem in ipsam veritatem impudenter invecos fuisse. Et sane mihi video

δοκῶ πεπληρωσθαι διὰ τῆς γραφῆς ἰκανῶς ἂν προὔπε-
σχόμην. Καὶ γὰρ ἀρχαιοτῆτι προὔπαργον ἐπέδειξα
τὸ γένος, τῶν κατηγορῶν ὅτι νεώτατόν ἐστι εἰρηκτόων
καὶ γὰρ πολλοὺς ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐξηγημονευκτάς
ἡμῶν ἀρχαίους παρέσχομεν μάρτυρας, ἐκείνων δὲ μη-
δεὶς ἐστι διαβεβαιουμένων. Ἀλλὰ μὴν Αἰγυπτίους
ἔρασαν ἡμῶν τοὺς προγόνους· ἰδεύθησαν δ' εἰς Αἴγυ-
πτον ἐλθόντες ἐτέρωθεν. Διὰ δὲ λύμην σωμάτων αὐτοὺς
ἐκκληθῆναι κατεψεύσαντο· προαιρέσει καὶ περιουσίᾳ
ῥώμης ἐφάνησαν ἐπὶ τὴν οἰκαίαν ὑποστρέψαντες γῆν.
Οἱ μὲν ὥς φαυλότατον ἡμῶν τὸν νομοθέτην ἐλοιδόρησαν,
τῷ δὲ τῆς ἀρετῆς πάλαι μὲν ὁ Θεὸς, μετ' ἐκείνων δὲ
μάρτυς ὁ χρόνος ἤρρηται γεγεννημένος.

μα'. Περὶ τῶν νόμων οὐκ ἐδέησε λόγου πλείονος.
15 Αὐτοὶ γὰρ ἐωράθησαν δι' αὐτῶν, οὐκ ἀσέβειαν μὲν, εὐ-
σέβειαν δ' ἀληθεστάτην διδάσκοντες, οὐδ' ἐπὶ μισαν-
θρωπίαν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν τῶν ὄντων κοινωνίαν παρακα-
λοῦντες, ἀδικίας ἐχθροὶ, δικαιοσύνης ἐπιμελεῖς, ἀργίαν
καὶ πολυτέλειαν ἐξορίζοντες, αὐτάρχεις καὶ φιλοπόνους
20 εἶναι διδάσκοντες, πολέμῳ μὲν ἀπείργοντες εἰς πλεονε-
ξίαν, ἀνδρείους δ' ὑπὲρ αὐτῶν εἶναι παρασκευάζοντες,
ἀπαραίτητοι πρὸς τὰς τιμωρίας, ἀσόφιστοι λόγων πα-
ρασκευαῖς, τοῖς ἔργοις αἰεὶ βεβαιούμενοι· ταῦτα γὰρ
αἰεὶ ἡμεῖς παρέχομεν τῶν γραμμάτων ἐναργέστερα.
25 Δι' ὅπερ ἐγὼ θαρσύνω αὐτοὺς εἰποιμι, πλείστον ἕμα καὶ
καλλίστων ἡμᾶς εἰσηγητὰς τοῖς ἄλλοις γεγονέναι. Τί
γὰρ εὐσεβείας ἀπαράβατον κάλλιον; τί δὲ τοῦ πειθαρχεῖν
τοῖς νόμοις δικαιοτέρον; ἢ τί συμφορώτερον τοῦ
πρὸς ἀλλήλους ὁμονοεῖν, καὶ μήτ' ἐν συμφοραῖς διίστα-
30 σθαι μήτ' ἐν εὐτυχίαις στασιαζεῖν ἐξυβρίζοντας, ἀλλ'
ἐν πολέμῳ μὲν θανάτου καταφρονεῖν, ἐν εἰρήνῃ δὲ
τέχναίς ἢ γεωργίαις προσανέχειν, πάντα δὲ καὶ παν-
ταχοῦ πεπεῖσθαι τὸν Θεὸν ἐποπτεύοντα διέπειν; Ταῦτ'
εἰ μὲν παρ' ἐτέροις ἢ ἐγράφῃ πρότερον, ἢ ἐφυλάχθῃ
35 βεβαιότερον, ἡμεῖς ἂν ἐκείνοις χάριν ὠφειλομεν ὥς
μαθηταὶ γεγονότες· εἰ δὲ καὶ χρώμενοι μάλιστα
πάντων βλεπόμεθα καὶ τὴν πρώτην εὗρεσιν αὐτῶν
ἡμετέραν οὔσαν ἐπεδείξαμεν, Ἀπίωνες μὲν καὶ Μό-
λωνες καὶ πάντες ὅσοι τῷ ψεύδεσθαι καὶ λοιδορεῖν χαί-
40 ρουσιν ἐξελέγχθησαν· σοὶ δὲ, Ἐπαφρόδιτε, μάλιστα
τὴν ἀλήθειαν ἀγαπῶντι, καὶ διὰ σέ τοις ὁμοίως βουλευ-
σαμένοις περὶ τοῦ γένους ἡμῶν εἰδέναι, τοῦτό τε καὶ τὸ
πρὸ αὐτοῦ γεγράφθω βιβλίον.

scripto meo satis praestitisse promissa. Elenim inprimis
vetustum esse demonstravi genus nostrum, quod accusa-
tores recentissimum esse dixerant : et multos allegavi
testes, qui antiquitatis nostrae in scriptis suis mentionem
fecerunt, illis nullos esse affirmantibus. Quumque Aegyptios
fuisse majores nostros dixerint, demonstratum est eos in
Aegyptum aliunde venisse. Et quum ob corporum vitium
eos ejectos fuisse mentiti sint, planum factum est eos et
volentes et cum singulari robore patriam terram repetisse.
Et quum illi in legislatorem nostrum tanquam vitiosissi-
mum invecti sint, compertum est virtutis ejus et olim
Deum et post illum tempus exstitisse testem.

41. De legibus nihil opus fuit oratione longiore. Nam
ipsas per se perspectum est non impietatem, sed pietatem
docere verissimam; neque ad hominum odium, sed ad fa-
cultatum communis incitare; injustitiae inimicas, justitiae
curam gerentes; expultrices otii et luxus; et quae ho-
mines suis contentos et laboriosos esse doceant; et a bellis
habendi cupidine gerendis avocent; et pro legibus fortes
esse faciant; et in poenis irrogandis sint inexorabiles; et
verborum eloquentia indeceptae, operibus semper confirmentur:
haec enim nos semper exhibemus literis manifestiora.
Itaque ausim equidem dicere plurimorum simul et pul-
cherrimorum nos ceteris auctores exstitisse. Quid enim
inviolata pietate pulchrius? quid justius quam parere le-
gibus? quid utilius quam mutuam fovere concordiam, et
neque in calamitatibus divelli, neque in rebus secundis
aevire seditionibus; sed in bello mortem contemnere, in
pace artibus et agriculturae operam navare, et omnia et
ubique ab arbitro Deo gubernari persuasum habere? Hac
si apud alios vel prius scripta vel constantius fuissent
servata, nos illis; ut discipuli magistris, gratiam debe-
remus: sin vero his nos maxime omnium uti cernimur,
et eorum inventionem primam nostram esse demonstravi-
mus, valeant refutati Apiones et Molones, et quicumque
mentiri et conviciari gaudent. Tibi vero, Epaphrodite,
veritatem maxime amanti, et propter te iis qui iidem
genus nostrum cognoscere voluerint, et hic et superior liber
scriptus esto.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX

NOMINUM ET RERUM.

(A. J. Antiquitates Judaicae. — B. J. Bellum Judaicum. — C. A. Contra Apionem. — V. J. Vita Josephi. — M. De Maccabæis.)

A.

Aaron, Moysis frater, A. J. II, 15, 2. Pontifex maximus constituitur Dei jussu, III, 8, 1. Ejus filii quatuor, *ibid.* Pontificatus ei a Deo bis confirmatur, IV, 4, 2 sq. Moritur in Arabia, 4, 7. Cf. XX, 11.

Abaneth, zona sacerdotum, A. J. III, 7, 2.

Abaris (*Abarim*), mons Palæst., A. J. IV, 8, 49.

Abarus, Aseri f., A. J. II, 7, 4.

Abassarus, Persa, Syriae et Phœniciae præfectus, A. J. XI, 1, 3; 4, 4; 6.

Abba, mensis apud Judæos, qui Atheniensibus est Hecatombaron, A. J. IV, 4, 7.

Abbarus, judex apud Tyrios, C. A. I, 21.

Abdagases, Parthorum dux, A. J. XVIII, 9, 4.

Abdastratus, Tyriorum rex, C. A. I, 18.

Abdeelus, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.

Abdemon, Tyrius, A. J. VIII, 5, 3.

Abdemonus, Tyrius, C. A. I, 17, 18.

Abdenago. V. Azarias.

Abdon, e tribu Ephraimitide, Eloni in imperio apud Judæos succedit, A. J. V, 7, 15.

Abela, urbs Palæst., A. J. VIII, 13, 7.

Abellana, urbs Palæst., A. J. VIII, 12, 4.

Abelmacheu, urbs Palæst., a Joabo obsidetur, A. J. VII, 11, 8.

Abelus, Adami f., a Cai fratre interficitur, A. J. I, 2, 1.

Abenerus, Neri f., Sauli dux, A. J. VI, 6, 8. Ejus opera Jebosthus post Sauli mortem rex constituitur, VII, 1, 3. A Jebostho offensus ad Davidem deficit, 1, 4. A Joabo interficitur, 1, 5.

Abennerigus, Spasinæ Castri rex, Samachonem filiam Iztæ nuptum dat, A. J. XX, 2, 1.

Abesace, Davidis concubina, A. J. VII, 14, 3; VIII, 1, 2.

Abesalomus, Davidis ex Machaba f., A. J. VII, 1, 4. Ob fratris cædem in exilium pellitur, postea a patre revocatur, 8, 1 sqq. Populi benevolentiam captat et patrem regno ejicere annittitur, 9, 1 sqq. Ejus exercitus funditur, ipse in arbore suspensus a Joabo interficitur, 10, 2. Ejus cesaries pulcherrima, 8, 5.

Abesarus, urbs Palæst., A. J. VI, 13, 8.

Abessæus, Davidis nepos, Joabi frater, A. J. VII, 1, 3; cf. 10, 1; 11, 2. Idumæos vincit, 5, 4. Davidi vitam servat, 12, 1. Vir magnæ fortitudinis, 12, 4.

Abia, Samueli f. rempublicam ipsius curæ a patre commissam pessime administrat, A. J. VI, 3, 2.

Abia, Roboami f. ex Machaba, A. J. VII, 8, 5. VIII, 10, 1. Patri succedit, VIII, 10, 4. Ab Hieroboamo bello

laccessitur; ante prelium omnes Judæos, amicos et hostes, alloquitur, 11, 2. Hieroboamum fundit fugatque, 11, 3. Non multo post moritur, *ibid.*

Abia, uxor Achazæ regis, A. J. IX, 12, 3.

Abias, Arabum rex, inita cum Adiabænorum primoribus societate, contra Stazem, eorum regem expeditionem fecit, A. J. XX, 4, 1. Vincitur; semet ipsum interficit, *ibid.*

Abiatharus, Abimelechi f., A. J. VI, 12, 8. Pontifex constituitur a Davide, VII, 5, 4; cf. VII, 9, 2; 9, 7. Cum Adonia facit, qui regnum affectat, 14, 4. A Solomone pontificatu privatur, VIII, 1, 3.

Abibalus, Tyriorum rex, A. J. VIII, 5, 3. C. A. I, 17; 18.

Abida, Asani Judæorum regis uxor, A. J. VIII, 12, 6.

Abiezeres, Phineasis f., pontificatum obtinet post patris mortem, A. J. V, 11, 5.

Abigæa, Nabali uxor, Davidem in maritum ira incensum placat; post mariti mortem Davidi nubit, A. J. VI, 13, 7 sqq. VII, 10, 1.

Abila, urbs Perææ, A. J. IV, 8, 1; V, 1, 1; XII, 3, 3. A Romanis capitur, B. J. IV, 7, 6.

Abila Lysania, urbs Syriae, prius ad Lysaniae dynastiam pertinebat, a Claudio Cæsare Agrippæ M. tribuitur, A. J. XIX, 5, 1.

Abilamarodachus, Nabuchodonosori f., Babyloniorum rex, A. J. X, 11, 2.

Abimaelus, Juctæ f., A. J. I, 6, 4.

Abimelechus, Gararorum rex, Sarram, Abrami uxorem, corrumpere cupiens, a Deo pena afficitur, A. J. I, 12, 1. Abramo agrorum suorum partem cedit, *ibid.* Jacobum Gararis benigne excipit, sed mox ei inimicus redditur, 18, 2. Amicitiam cum eo renovat, 18, 3.

Abimelechus, Gedeonis f., fratribus præter Joathamum omnibus occisis, tyrannidem occupat, A. J. V, 7, 1. Joatham auctore, Sicimis expellitur, 7, 3. Sicima redit omnesque incolas cædit, 7, 4. Thebas expugnat; frusto molæictus perit, 7, 5.

Abimelechus, pontifex, a Saulo cum tota sua familia occiditur, A. J. VI, 12, 1; 12, 4.

Abinadabus, sub Solomone regionis maritimæ præfectus, A. J. VIII, 2, 3.

Abiramus, Moysis adversarius, A. J. IV, 2, 2; 3, 1; cf. M. 3.

Abisæus, Saruæ Davidis sororis f., A. J. VI, 13, 9.

Abitæala, Davidis uxor, A. J. VII, 1; 4.

Abius, Aaronis f., A. J. III, 8, 1; 8, 7.

Abramus, Tharri f., Sarram Aranis filiam uxorem ducit; cum patre ex Chaldæa in Mesopotamiam migrat, A. J.

- 1, 5, 5. Hoc factum est mille viginti annis ante templum exstructum, VIII, 3. 1. Ex Mesopotamia in Chananaeam contendit; Lotum, fratris f., adoptat, I, 7, 1. Abrami sententia de Deo deque universo, *ibid.* Fame Chananaeam premente, in Ægyptum migrat, 8, 1. Cf. *B. J. V*, 9, 4. Ægyptios arithmetica et astronomia instituit, *A. J. I*, 8, 2. In Chananaeam reversus, loca montibus adjacentia occupat; Chabrone domicilium collocat, 8, 3. Sodomitis opitulans, Assyrios prælio vincit, 10, 1 sqq. Ex Agara ancilla Ismaelum procreat, 10, 4. Dei jussu se ipsum et suos circumcidit, 10, 5. Dei angeli ei nuntiant, Sarram ei filium parituram esse, 11, 1. Gerara profisciscitur; Abimelechus ei agrorum suorum partem cedit, 12, 1. Isaacus ex Sarra ei nascitur, 12, 2. Agarum cum Ismaelo domo sua expellit, 12, 3. Isaacum pro victima Deo offert, Deus ei parit, 13, 1 sqq. Sarra mortua Chaturam in matrimonium ducit, ex qua sex filios procreat, 14 et 15. Moritur, 17.
- Abrami domus**, vicus regionis Damascenæ, *A. J. I*, 7, 2.
- Abshalomus**, Mattathiae pater, *A. J. XIII*, 5, 7.
- Abshalomus**, Aristobuli avunculus, a Pompeio capitur, *A. J. XIV*, 4, 4.
- Abshalonus**, Manahemi sectator, *B. J. II*, 17, 9.
- Abuma**, urbs Palæst., *A. J. X*, 5, 2.
- Accaron** (Acaron), urbs Palæst., una ex quinque civitatibus potentioribus Palæstinorum, *A. J. VI*, 1, 2. Cf. *V*, 1, 22; *V*, 2, 4; *V*, 3, 1; *VI*, 2, 3; *IX*, 2, 1, *XIII*, 4, 4.
- Ace**, urbs Phœnic., postea Ptolemais vocata, *A. J. IX*, 14, 2.
- Acencheres I**, Ægypti rex, *C. A. I*, 15.
- Acencheres II**, Ægypti rex, *C. A. I*, 15.
- Acenchres**, Ægypti regina, *C. A. I*, 15.
- Achabarorum petra** (*Achabare*), in Galil. superiori, munitur, *B. J. II*, 20, 6. *V. J. 37*.
- Achabus**, Amarini f., Israelitarum rex, *A. J. VIII*, 12, 5. Iezabelam, Tyrriorum regis fillam uxorem ducit, ejusque deos colit, 13, 1. Ab Elia vate reprehenditur, 13, 5. Occiso Nabutho iterum ab Elia reprehensus facinora sua expiare studet, 13, 8. Bis ab Adado, Syriæ rege, bello petitus superior discedit, 14, 1. Adado vitam concedit, 14, 4. Cum Josaphato, Judææ rege, Adadam aggressus vincitur et occiditur, 15, 3 sqq. Septuaginta ejus liberi Jehu jussu interficiuntur, *IX*, 5.
- Achata**, regio Græciæ, *B. J. I*, 26, 4; *III*, 1, 3.
- Achamon**, prætor urbanus sub Achabo rege, *A. J. VIII*, 15, 4.
- Acharrus**, Zebedie f., prædæ Deo consecratæ partem surripit, *A. J. V*, 1, 10 sqq. Furto obiecto occiditur, 1, 15.
- Achazes**, Judæorum rex, Jothami f., a Syris et Israelitis cladiibus afficitur, *A. J. IX*, 12, 1. Cum Assyriis societatem init contra Israelitas, 12, 3. Syrorum et Assyriorum deos colit; regnat sedecim annos, *ibid.*
- Achemæus**, pater Iessæmi, *A. J. VII*, 12, 4.
- Achiabius**, Herodis M. consobrinus, Alexandræ consilium regnum occupandi regi prodit, *A. J. XV*, 7, 8. Herodem prohibet ne manus sibi inferat, *XVII*, 7; cf. *B. J. I*, 33, 7. Romanos adjuvat in Judæis seditiosis coercendis post mortem Herodis, *A. J. XVII*, 10, 4; 10, 10. *B. J. II*, 4, 1; 5, 3.
- Achiala**, Amasie regis uxor, Ozise mater, *A. J. IX*, 10, 2.
- Achias**, pontifex, *A. J. VI*, 6, 2.
- Achias**, vates, Hieroboamo regnum vaticinatur, *A. J. VIII*, 7, 7. Alterum ejus de Hieroboami stirpe et de tota Israelitarum gente vaticinium, *VIII*, 11, 1. Cf. *X*, 4, 4.
- Achiba**, Ezechie uxor, Manasse mater, *A. J. X*, 3, 1.
- Achilaus**, Davidis actuarius, *A. J. VII*, 11, 8.
- Achilus**, Josaphati pater, *A. J. VII*, 5, 4.
- Achima**, Davidis uxor, *A. J. VI*, 13, 10.
- Achimanus**, Berzelai f., *A. J. VII*, 11, 4.
- Achimas**, Sadoci f., pontifex, *A. J. VII*, 9, 2; 10, 4; *X*, 8, 6.
- Achimelechus**, pontifex, v. *Abimelechus*.
- Achina**, Davidis uxor, *A. J. VII*, 1, 4.
- Achinadabus**, sub Solomone Galilæam administrat, *A. J. VIII*, 2, 3.
- Achitobus**, Arophæi f., pontifex, *A. J. VI*, 6, 2; *VIII*, 1, 3.
- Achitophelus**, cum Abesalomo seditionem movet contra Davidem, *A. J. VII*, 9, 2 sqq. Abesalomo suadet ut Davidem interimat, 9, 6. De Abesalomi successu desperans semet ipsum interficit, 9, 8.
- Achonius**, Hierosolymita nobilis, *A. J. XI*, 5, 4.
- Achrathus**, eunuchus, *A. J. XI*, 6, 7.
- Acme**, Livie Augusti conjuga serva ab Antipatro sollicitatur ad struendas Salomæ Herodis sorori insidias, *A. J. XVII*, 5, 7. *B. J. I*, 32, 6. Ejus ad Herodem literæ, *ibid.* Ab Augusto morte mulctatur, *A. J. J. B. J.* 33, 7.
- Acmon**, Palæstinus ex genere gigantum, *A. J. VII*, 12, 1.
- Acra**, pars Hierosolymorum urbis, describitur, *B. J. V*, 4, 1. A Romanis capitur et incenditur, *VI*, 6, 3. Cf. *I*, 1, 5.
- Acrabatta** (*Acrabattæ*), urbs Judææ, *B. J. III*, 3, 5.
- Acrabatena toparchia**, una ex undecim Judææ topp., *A. J. XII*, 8, 1. *B. J. II*, 20, 4; *III*, 3, 5; *IV*, 9, 3. A Vespasiano capitur, *B. J. IV*, 9, 9.
- Actipus**. V. *Arce*.
- Actium**, urbs Græciæ, *B. J. I*, 20, 1. Actiaca pugna, *A. J. XV*, 5, 1 sqq; 6, 1.
- Acusilaus**, Argivus, quando vixerit, *C. A. I*, 2. Multa apud Hesiodum castigat, 1, 3. Laudatur, *A. J. I*, 3, 9.
- Ada**, Lamechi uxor, *A. J. I*, 2, 2.
- Ada**, Helonis fil., Eaavi uxor, *A. J. I*, 18, 4.
- Adadus**, Damasci et Syriæ rex, a Davide vincitur, *A. J. VII*, 5, 2. Ejus posteri per decem ætates regnarunt, idem omnes nomen habentes, *ibid.*
- Adadus**, Damasci et Syriæ rex societate inita cum triginta duobus regibus, expeditionem facit contra Achabum, Israelitarum regem, *A. J. VIII*, 14, 1. Clade afficitur, 14, 2. Israelitis iterum adortus iterum vincitur; Achabus ei vitam concedit, 14, 3 sq. Postea ab Achabo bello petitus superior discedit, 15, 5 sq. Joramum adortur, Samariam obsidet; ejus exercitus a Deo terrore percussus fugit, *IX*, 4, 4 sq. Ab Azaelo occiditur, 4, 6. Post mortem tamquam deus colitur, *ibid.* Cf. *VII*, 5, 2.
- Adadus**, Syriæ rex, bello lacescitur a Jeaso, *A. J. IX*, 8, 7.
- Adæus**, Syriæ præf. sub Xerxe I, *A. J. XI*, 5, 6.
- Adamus**, a Deo ex limo creatur, *A. J. I*, 1, 2. Quot annos ante templum exstructum creatus sit, *A. J. VIII*, 3, 1. Quid nomen significet, *I*, 1, 2. Paradiso expellitur, *I*, 4. Ejus liberi, 2, 3. Quot annos vixerit, 3, 3.
- Adar**, ultimus anni mensis apud Judæos, Macedonibus Dystus appellatur, *A. J. IV*, 8, 49; *XI*, 6, 2; 12, 4, 7; *XII*, 10, 5.
- Adasa**, vicus Judææ, *B. J. I*, 1, 6. Triginta stadiis a Bethoro distat, *A. J. XII*, 10, 5.
- Adda**, (*Adida*), oppidum Judææ, *A. J. XIII*, 6, 4; 15, 2. A Vespasiano occupatur, *B. J. IV*, 9, 1.
- Aderus**, Idumæus, in Idumæorum internecione fuga elapsus ad Pharaonem Ægypti regem confugit, *A. J. VIII*, 7, 6. Syriæ partem occupat et Judæam infestat, *ibid.*
- Adiabene**, regio Assyriæ, *A. J. XX*, 2, 3. *B. J. II*, 46, 4.

- Adiabenorum rex Monobazus et post eum Izates, *A. J.* XX, 2. 1. sqq.
- Adonias, Davidis filius quartus, *A. J.* VII, 1, 4. Regnum affectat, 14, 4. Solomo ei ignoscit, 14, 6. Abisacen in matrimonium petit, VIII, 1, 2. A Banaja Solomonis jussu occiditur, 1, 3.
- Adonibezecus, Bezeceorum rex, a Judæis vincitur, *A. J.* V, 2, 2.
- Adora, urbs Idumææ, ab Hyrcano capitur, *A. J.* XIII, 9, 1. Cf. XIII, 6, 4; 15, 4.
- Adoraim, urbs Judææ, a Roboamo condita, *A. J.* VIII, 10, 1.
- Adoramus, Thæni f., *A. J.* VII, 5, 4. Tributis exigendis a Solomone prefectus, VIII, 2, 9.
- Adoreus, urbs Judææ, *B. J.* I, 8, 4.
- Adramelechus, Senacheribi Assyriæ regia f., ob patris cædem in exilium pellitur, *A. J.* X, 1, 5.
- Adrazarus, rex Sophenes, a Davide vincitur, *A. J.* VM, 5. 1. Cf. VIII, 7, 6.
- Adria, sive mare Adriaticum, *V. J.* 3.
- Adytum tabernaculi describitur, *A. J.* III, 6, 4. Adytum templi Hierosol. *A. J.* VIII, 3, 3.
- Adullana, urbs Judææ, *A. J.* VI, 12, 3.
- Ebuius, campi magni præf. expeditionem facit contra Josephum Fl., *V. J.* 24.
- Ægæ, urbs Macedon., *A. J.* XI, 8, 1.
- Ægitha, Davidis uxor, *A. J.* VII, 14, 4.
- Ægla, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
- Ægyptus, *Ægyptii*. Ægyptus a Judæis Mestre vocatur, *A. J.* I, 5, 2. Unde nomen habeat, *C. A.* I, 15. Omni ex parte locorum natura bene munita est, *B. J.* IV, 10, 5. Incolarum numerus, *B. J.* II, 16, 4. Romæ frumentum suppeditat. *B. J.* IV, 10, 5. — Ægyptii ab Abramo arithmetica et astronomia instituitur, *A. J.* I, 8, 3. Omnes Ægypti reges a Minaro usque ad eum qui Solomonis socer fuit, Pharaothæ dicti sunt; cur? *A. J.* VIII, 6, 2. Per septem annos abundantia totidemque sterilitatis Ægyptus a Josepho prudenter administratur, *A. J.* 6, 1 sq. Exteri undique in eam conflunt ad frumentum coemendum, *ibid.* Jacobus cum tota sua progenie in Ægyptum migrat, 7, 1 sqq. Fame in Ægypto grassante, omnes agri a rege coemuntur, postea ea conditione incolis redduntur, ut quinta pars frugum regi solvatur, 7, 7. Israelitæ inhumaniter ab Ægyptiis tractantur, 9. Hyrcanos Ægyptum occupant, *C. A.* I, 14. A. Tutlmosi expelluntur, *C. A.* I, 15. Enumerantur reges, qui post Tutlmasin regnarunt, *ibid.* Ægyptus infestatur ab Æthiopibus; Moyses eos repellit, *A. J.* II, 10. Decem plagis affligitur, quod Israelitis venia recusatur in patriam redeundi, *A. J.* II, 14. Israelitæ, duce Moysæ, ex Ægypto discedunt; Ægyptii qui eos persequuntur, maris Rubri fluctibus obruti pereunt, 15, 3 sqq. Sub rege Soa Ægyptii societatem jungunt cum Israelitis contra Assyrios, *A. J.* IX, 13, 1. A Senacheribo hello petuntur, X, 1. Expeditionem faciunt in Asiam sub Nechaone totamque Syriam sibi subjungunt, X, 5. A Nabuchodonosoro inde repelluntur, 6. A Babylonis identidem funduntur, 7, 3; 9. 5. A Cambyse Persarum rege subiguntur XI, 2, 2. Ægyptus a Ptolemæo Lagi f. occupatur, XII, 1. V. *Ptolemæos*. — Ægyptii antiquissimis jam temporibus res suas literis mandabant, *C. A.* I, 6. Quando in Græcorum notitiam venerint, 1, 12. Judæis semper infensi, I, 13; cf. I, 24. Pudenda circumcidunt secundum Herodotum, I, 22. Ægyptios nemini unquam serviliæ contendit Apion, Josephus contra, eos nunquam fuisse liberos II, 11.
- Ægyptus. Cf. *Sethosis*.
- Ælana, Arabiæ urbs, ad mare Rubrum sita, *A. J.* VIII, 6, 4.
- Ælius Gallus, Ægypti prefectus, *A. J.* XV, 9, 3.
- Æmilia, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 19.
- Æmilius secundus, magister equitum, *B. J.* II, 19, 17.
- Æmilius. Regulus, conspirationis in Caligulam socius, *A. J.* XIX, 1, 3. sqq.
- Æneas, Antipatri f., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 22.
- Æneas, V. *Aretas*.
- Æoles. a Jukeis Elysai vocantur, *A. J.* I, 6, 1.
- Ærines, Gadis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Æsomia (?), tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 19.
- Æsopus, Alexandriæ servus, *A. J.* XV, 3, 2.
- Æta, Judææ castellum, *A. J.* V, 8, 8.
- Æthiopia, Ægypto contermina, *A. J.* II, 10, 1. Æthiopes a semet ipsis et omnibus Asiae populis Chussei appellantur, *A. J.* I, 6, 2. Ægyptiis bellum inferunt; a Moysæ repelluntur, II, 10. A Romanis subiguntur, *B. J.* II, 16, 4. Æthiopes pudenda circumcidunt, *C. A.* I, 22. Hic mos ex Ægypto ad eos pervenit, *A. J.* VIII, 10, 3.
- Æzelus, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Africa, ab Aphera, Abrami f., denominata, *A. J.* I, 15.
- Agaba, urbs Palest., *A. J.* XIII, 16, 5.
- Agagus, rex Amalecitarum, in horum interecone solus a Saulo servatur, sed Samueli hortatu interficitur, *A. J.* VI, 7, 2 sqq.
- Agalla, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.
- Agara, ancilla, Abramo parit Ismaelum, *A. J.* I, 10, 4.
- Agatharchides Cnidius scripsit de rebus gestis successorum Alexandri M., *A. J.* XII, 1. Refert Hierosol. a Ptolemæo Lagi capta esse, *ibid.* Judæorum irrisor, *C. A.* I, 22.
- Agathocles, archon Athen., *A. J.* XIV, 8, 5.
- Agessilaus, Spartanorum rex, *B. J.* II, 16, 4.
- Aggæus, templum Hierosol. sub Cyri regno reedificat, *B. J.* VI, 4, 8.
- Aggæus, vates, *A. J.* XI, 4, 6; 4, 7.
- Aggitha, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
- Agrippa (Marcus) consul, *A. J.* XIV, 16, 4. Ab Augusto in Asiam mittitur; Herodes eum adit Mitylenæ, *A. J.* XV, 10, 2. Denuo in Asiam missus in Judæam venit, ubi magnifice ab Herode excipitur, XVI, 2, 1. Expeditionem in Bosporum facit, 2, 2. Intercedente Herode Judæis in Ionia habitantibus immunitatem confirmat multaque beneficia etiam in alias civitates confert, 2, 3 sqq. cf. XII, 3, 2. Romam redit, 3, 3. Ejus rescripta ad Ephesos et Cyrenæos de Judæis, 6, 4 sqq.
- Agrippa Magnus, Aristobuli f., Herodis M. nepos, *B. J.* I, 28, 1. Cypron, Phasseli fil., uxorem ducit; ejus liberi, *A. J.* XVIII, 5, 4. Romæ degens magna liberalitate ad inopiam redigitur, 6, 1. Post reditum in Judæam ab Antipatra sustentatur, 6, 2. Deinde ad Flaccum, Syr. præf., se confert; Flaccus ab eo abalienatur Aristobuli opera, 6, 3. Ab omnibus desertus in Italiam rursus tendit, *ibid.* Antomæ et Casi amicitiam sibi conciliat, 6, 4. Ab Eutycho accusatus, a Tiberio in carcerem conjicitur, 6, 5 sq. Germani cujusdam de eo prædictio, 6, 7. Tiberio mortuo a Caio imperatore vinculis solvitur et Philippi tetrarchiæ rex constituitur, 6, 10. *B. J.* II, 9, 6. In Judæam redit, *A. J.* XVIII, 6, 11. Herodem apud Caium accusat, 7, 2. *B. J.* II, 9, 6. Herode in exilium acto, ejus tetrarchiam et opes a Caio accipit, *ibid.* Caio Claudio ad imperium evecto operam suam præstat, *A. J.* XIX, 4, 1 sqq. *B. J.* II, 11, 1 sqq. Claudius Agrippæ regno addit Judæam, Samariam, Libanum et Abilam urbem, *A. J.* 5, 1. *B. J.* II, 5. In Judæam redit; catenam auream a Caio olim acceptam in templi thesauro deponit, *A. J.* 6, 1.

- Ejus in Hierosolymitanos liberalitas, 6, 3. Hierosolyma munitiora reddere cepit; sed a Claudio in hac re pergere vetatur, *A. J. 7, 2. B. J. 11, 6.* Comparatur cum Herode M., *A. J. 7, 3.* Ejus in Berytios munificentia, 7, 5. Tiberiade plures reges splendide excipit; hoc Marso, Syriae praef., suspectum est, 8, 1, Moritur Caesarea post regnum septem annorum, 8, 2, ejus progenies, 9, 1.
- Agrippa**, Agrippae M. ex Cypro f., *A. J. XVIII, 5, 4.* Romae educatur, *XIX, 9, 2.* Eo tempore quo pater moritur adolescentulus admodum, ad regnum suscipiendum nondum idoneus, *ibid.* Pro Judaea apud Claudium intercedit, *XX, 1, 1, 6, 3.* Post Herodis avunculi mortem Chalcidis regnum obtinet, 5, 2. Claudius ei Philippi tetrarchiam tribuit, Chalcidem vero rursus adimit, *A. J. 7, 1. B. J. 11, 12, 8.* Nero ejus regno addit Percae et Galilaeae partem, *A. J. 8, 4. B. J. 13, 2.* Hierosolymitis se invisum reddit, *A. J. 8, 11.* A Judaeis apud Neronem accusatur, *ibid.* Caesarem Philippi Neroniadem appellat, Berytum ornamentis auget, *A. J. 9, 4.* Magna in externos liberalitate offendit Judaeos, *ibid.* Praescriptionibus suis de Levitis patria instituta violat, 9, 5. Alexandriam proficiscitur Alexandro Aegypti procuratori congratulatum, *B. J. 11, 15, 1.* Hierosolyma reversus concionem habet apud populum, qua a bello adversus Romanos eum dehortatur, 16, 3 sqq. A Hierosolymitis contumelia affectus in regnum suum discedit, 17, 1. Optimatibus Hieros. exercitum auxilio mittit contra seditiosos, 17, 4. Legatione Hierosolyma missa iterum a bello Judaeos dehortatur, 19, 3. Vespasiano auxilium mittit, *III, 4, 2.* Caesarea Philippi Vespasianum laute excipit, 9, 7. Gamalam septem menses obsederat ante Vespasiani adventum, *IV, 1, 1.* A funditore lapide percutitur, 43. Post Neronis mortem Romam proficiscitur novum imperatorem salutatum, 9, 2. A Tyriis apud Vespasianum accusatur, *V. J. 74.* — Justus historicus Agrippae ab epistolis est, *V. J. 65.* Agrippae litterae ad Flavium Josephum, *ibid.* Cf. *C. A. 1, 9.*
- Agrippa**, Herodis amicus, *A. J. XV, 9, 3; 10, 3. B. J. 1, 20, 4; 21, 1.*
- Agrippa**, Aristobuli f. ex Salome, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Agrippa**, Felicis Judaeae procuratoris f. ex Drusilla, *A. J. XX, 7, 2.*
- Agrippa**, Flav. Josephi f., *V. J. 1, 76.*
- Agrippeum**, oecus in regia Herodis, *B. J. 1, 21, 1.*
- Agrippias**, V. *Anthedon.*
- Agrippina**, principum Domitii Aemobarbi, deinde Claudii Caesaris uxor, *A. J. XX, 8, 1.* Claudium veneno interficit, ipsa a Nerone fil. interficitur, 8, 2.
- Agrippinus**, Demetrii ex Mariamne f., *A. J. XX, 7, 3.*
- Ahion**, urbs Palaest., *A. J. VIII, 12, 4.*
- Aicamus**, pater Gedolizae, *A. J. X, 9, 1.*
- Ailath**, urbs Arabiae prope mare Rubrum sita, ab Arsace capitur, *A. J. IX, 12, 1.*
- Aina**, urbs Judaeae, a Jesu Naveni oppugnatur et capitur, *A. J. V, 1, 12 sqq.*
- Alani**, Scytharum gens, ubi sedes habeant, *B. J. VIII, 7, 4.* In Mediam et Armeniam irrumpunt sub regno Vespasiani, *ibid.*
- Albani**, populus Asiae; Tiberius iis persuadere studet, ut Parthis bellum inferant, *A. J. XVIII, 4, 4.*
- Albinus**, Judaeae procurator constituitur a Nerone, *A. J. XX, 9, 1.* Latrones debellat, 9, 2. Sed et ipse civium bona diripit et totam Judaeorum gentem omni modo vexat, *B. J. 11, 14, 1.* Ante discessum Judaeorum gratiam sibi conciliare studet, *A. J. 9, 5.*
- Alcimus**, vocatus etiam Jacimus, ab Antiocho Eupat. pontifex constituitur, *A. J. XII, 9, 7.* Judam Maccab. apud Demetrium criminatur, 10, 1. Cum Juda de principatu contendit, 10, 3. A Demetrio auxilium petit contra Judam, 10, 3 et 4. Moritur, 10, 6.
- Alcyon**, medicus, *A. J. XIX, 1, 20.*
- Alexander Jannaeus**, Hyrcani f., ab Aristobulo fratre in vincula conjicitur, *A. J. XIII, 11, 1. B. J. 1, 3, 1.* Post fratris mortem, ab Alexandra (Salome) vinculis solvitur et rex constituitur, *A. J. 12, 1. B. J. 4, 1.* Ptolemaiden obsidet; metuens Ptolemaem Lathyr. obsidionem solvit, *A. J. 12, 2 sqq. B. J. 4, 2.* Cum Cleopatra Aegypti regina societatem jungit contra Ptolemaem, *A. J. 12, 4. A. J. 12, 5.* Multas urbes in potestatem suam redigit; Gazaeorum magnam stragem edit, *A. J. 13, 3. B. J. 4, 2.* Cladem accipit ab Obedae rege Arabiae; Judaei contra eum seditionem movent, *A. J. 13, 5. B. J. 4, 3 sqq. A. J. 14, 2. B. J. 4, 2.* Crudelissimum se praebet in Judaeos iterum seditionem moventes, *A. J. 14, 2. B. J. 4, 6.* Ob crudelitatem Thracidas appellatur, *A. J. 14, 2.* Fossam ducit murumque erigit inde a Chabarzaba usque ad Jopicum mare, ut Antiochum Dionysum Judaeae finibus arceat, *A. J. 15, 1. B. J. 4, 7.* Ab Areta vincitur, *A. J. 15, 2. B. J. 4, 8.* Essam, Gaulaniam, Seleuciam, Antiochi vallem et Gamalam sibi subjicit, *A. J. 15, 3. B. J. 4, 8.* Ejus mors, *A. J. 15, 5.*
- Alexander**, Aristobuli Judaeorum regis f., quum pater a Pompeio captus Romam abduceretur, fuga evadit, *A. J. XIV, 4, 4.* Judaeam Romanis eripere conatur, *A. J. XIV, 5, 2. B. J. 1, 8, 4.* A Gabinio vincitur, *ibid.* Regnum occupat; sed iterum victus a Gabinio regno dejicitur, *A. J. 6, 2 sqq. B. J. 8, 7.* Jussu Pompeii a Scipione interficitur, *A. J. 7, 4. B. J. 9, 2.*
- Alexander**, Herodis M. f., juvenis a patre Romam mittitur, *A. J. XV, 10, 1.* In patriam eum reversum Salome et Pheroras apud Herodem calumniantur; Glaphyram Archelai Cappadocum regis filiam uxorem ducit, *A. J. XVI, 1, 2; 3, 2.* Antipater Herodis odium in Alexandrum ejusque fratrem Aristobulum incendere studet, *A. J. 4, 1. B. J. 1, 23, 1 sqq.* Alexander cum Aristobulo apud Caesarem Octav. a patre accusatus, se suumque fratrem praeflare defendit, *A. J. 4, 1 sqq. B. J. 23, 3.* Caesar Alexandrum et Aristobulum in gratiam cum patre reducit, *A. J. 4, 4. B. J. 23, 3.* Pheroras eum contra patrem irritare studet, *A. J. 7, 4.* Alexander patris eunuchos pecunia corrumpit, *A. J. 8, 1. B. J. 24, 7.* Conjuracionis in patrem factae suspectus in vincula conjicitur; Archelai regis opera patri reconciliatur, *A. J. 8, 2 sqq. B. J. 24, 8; 25, 1 sqq.* Ab Eurycle patri denuo suspectus redditur, *A. J. 10, 1. B. J. 26, 1 sqq.* Quaesio in eum habetur, *A. J. 10, 2 sqq. B. J. 26, 2 sqq.* Cum Aristobulo fratre in carcerem conjicitur, *A. J. 10, 5. B. J. 26, 4.* A patre accusatur in concilio Beryti habito; capitis condemnatur, *A. J. 11, 2 sq. B. J. 27, 2.* Sebastae strangulatur, *A. J. 11, 6. B. J. 27, 6.* Si quid criminis ei dari possit, *A. J. 11, 7.* Ejus liberis prospicit Herodes, *A. J. XVII, 1, 2. B. J. 1, 28, 2.* Cf. *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Alexander**, Alexandri f. ex Glaphyra, Herodis M. nepos, *B. J. 1, 28, 1; A. J. XVIII, 5, 4.*
- Alexander Lysimachus**, Alabarcha Alexandriae, Agrippae regi pecuniam mutuo dat, *A. J. XVIII, 6, 3.* Philonis frater, 8, 1. Antoniae procurator; a Caio Caesare in vincula conjicitur, a Claudio dimittitur, *XIX, 5, 1.*
- Alexander**, Judaeus Cyrenensis a Catullo e medio tollitur, *B. J. VII, 11, 12.*
- Alexander**, Dorothei f., *A. J. XII, 8, 5.*
- Alexander**, Iasonis f., *A. J. XII, 8, 5.*
- Alexander**, latro, *B. J. 11, 12, 4.*

- Alexander*, Phasaeli f. ex Salampsione, Herodis M. nepos, A. J. XVIII, 5, 4.
- Alexander*, Theodori f., A. J. XIV, 10, 10; 10, 12.
- Alexander Magnus*, Philippo patri in regno succedit, A. J. XI, 8, 1. In Asiam ei trajicienti mare Pamphylum cedit viamque patefacit, A. J. II, 16, 5. Dariam ad Granicum vincit, Asiam minorem sibi subjicit, A. J. XI, 8, 1; 8, 3. Syria occupata, in Phoeniciam expeditionem facit; Tyrum et Gazam obsidet; Judæis deditionem detrectantibus iratus est, 8, 3. Sanaballetæ permittit ut templum in monte Garizin exstruat, 8, 4. Hierosolyma contendit; ejus somnium, 8, 4 sq. Judæi ei obviam eunt supplices; templum adit, 8, 5. Judæis privilegia concedit, *ibid.* Samaritæ eadem ab eo petunt, 8, 6. In Ægyptum discedit, *ibid.* Alexandriæ partem Judæis assignat, C. A. II, 4. Babylone Belli templum instaurat, C. A. I, 22. Quando mortuus sit, *ibid.* Alexandro defuncto, ejus imperium dividitur, A. J. XI, 8, 7. Alexandri epistolæ, C. A. II, 4. Alexandri arma Elymaide servata, A. J. XII, 9, 1.
- Alexander Balas*, Antiochi Epiphanis f., Syriæ regnum occupare moliens Jonatham Judæorum principem sibi conciliare studet, A. J. XIII, 2, 1 sq. Demetrium prælio vincit, 2, 4. Ptolemæi Philomet. filiam ducit uxorem, 4, 1. Ptolemæo per Ammonium insidias struit, 4, 6. Ptolemæus affinitatem cum Alexandro dirimit, 5, 7. Antiochia ejectus Ciliciam petit, *ibid.* A. Ptolemæo et Demetrio Nicator superatur, 5, 8; In Arabia interficitur, *ibid.*
- Alexander Zebina*, a Ptolemæo Physc. Syriæ rex constituitur; mox vero ab Antiocho Grypo devictus occumbit, A. J. XIII, 9, 3.
- Alexander*, Tigranis Armeniæ regis f., Jotapen Antiochi Commagenæ regis filiam uxorem ducit, A. J. XVIII, 5, 4. Eleusæ (?) insulæ rex factus est a Vespasiano, *ibid.*
- Alexander*, M. Antonii amicus, A. J. XV, 6, 7; B. J. I, 20, 3.
- Alexander Polyhistor*, quid referat de Abrami filiis, A. J. I, 15.
- Alexander*, Ægypti præfectus, v. *Tiberius*.
- Alexandra*, (a Judæis Salome vocata), Aristobuli uxor, post mariti mortem Alexandrum Jannæum vinculis solvit et regem constituit, A. J. XIII, 16, 1. B. J. I, 4, 1.
- Alexandra*, Alexandri Jannæi uxor, post mariti mortem regnum administrat, A. J. XII, 16, 1; B. J. I, 5, 1. Phariseis omnia permittit gerenda, A. J. 16, 2; B. J. 5, 2 sq. Phariseorum consilio multos Judæos trucidari jubet, *ibid.* Ad Tigranem Syriam invadentem legatos mittit, A. J. 16, 4. B. J. 5, 3. Aristobulus fil. contra eam seditionem movet; moritur, A. J. 16, 5 sq. B. J. 5, 4.
- Alexandra*, Hyrcani f., Alexandri Aristobuli regis filii conjux, Aristobulo filio per Cleopatram ab Antonio pontificatum petit, A. J. XV, 2, 5. Herodes eam sibi conciliare studet, 2, 7. In Ægyptum fugere conatur, 3, 2. Filii necem Cleopatras per literas significat, 3, 5. Ab Herode in custodiam datur, 3, 9. Hyrcanum contra Herodem incitat, 6, 2. Mariamnæ capite damnatæ conviciatur, 7, 5. Herode absente arcem et templum in suam potestatem redigere conatur; quam ob rem ab Herode interficitur, 7, 8.
- Alexandra*, Aristobuli regis fil., primum Philippionia, deinde ejus patris Ptolemæi Mennei conjux, A. J. XIV, 7, 4; B. J. I, 9, 2.
- Alexandra*, Phasaeli filia, Herodis M. neptis nubit Timio Cyprio, B. J. XVIII, 3, 4.
- Alexandria*, urbs Ægypti. Ejus ambitus et opulentia, B. J. II, 16, 4. Portus describitur, B. J. IV, 10, 5. — *Judei Alexandrini*. Alexander iis urbis partem assignat eosque æquo cum Græcis jure esse vult, B. J. II,
- 18, 7; C. A. II, 4 sqq. Suum habent ethnarcham, A. J. XIV, 7, 2. A primis Ptolemæis itemque a Julio Cæsare magno in honore habentur, C. A. II, 4; B. J. II, 18, 7. A Ptolemæo Physc. et a Cleopatra crudeliter tractantur, C. A. II, 5. Religionem patriam semper servarunt, C. A. II, 6. Contentio inter Judæos et Samaritas oritur, A. J. XIII, 3, 4. — Lite orta inter Græcos et Judæos regnante Caligula, utrique legatos ad eum mittunt, A. J. XVIII, 3. 1. Nova inter eos dissensio sub Claudio; Claudius Judæis jura confirmat, quæ antea iis concessa fuerant, A. J. XIX, 5, 2. Initio belli Judaici magnus Judæorum numerus caditur, B. J. II, 18, 7 sq. Sub finem belli Jud. multi sicarii Judæa ejecti Alexandriae seditionem movent, mox a Judæis Alexandrinis magistratibus traduntur, B. J. VII, 10, 1.
- Alexandrina palus*, B. J. III, 10, 8.
- Alexandrium*, castellum Judææ, A. J. XIII, 16, 3. B. J. I, 6, 5. In montis vertice situm, A. J. XIV, 1, 4. A Gabinio funditus diruitur, A. J. XIV, 5, 4; B. J. I, 8, 5. A Pherora instauratur, A. J. XIV, 15, 4; B. J. I, 16, 3.
- Alexas*, Herodis M. amicus, ejus sororem Salomen uxorem ducit, A. J. XVII, 1, 1; B. J. I, 28, 6. Ab Herode jubetur Judæorum primores in hippodromo inclusos occidere; mandat non exsequitur, A. J. XVII, 6, 5; 8, 2. B. J. I, 33, 6; 33, 8.
- Alexis*, vir fortissimus, B. J. VI, 1, 8; 2, 6.
- Alexias Selcias*, Cypri Antipatri filiam uxorem ducit, A. J. XVIII, 5, 4.
- Alibama*, Esebeonis filia, Esavi uxor, A. J. I, 18, 4.
- Atisphragmuthosis*, Ægypti rex, C. A. I, 14.
- Aliturus*, mimus, magna in gratia apud Neronem, V. J. 2.
- Alpes*, montes, B. J. II, 16, 4.
- Alurus*, vicus Judææ, B. J. IV, 9, 6.
- Amadathes*, Amanis pater, A. J. XI, 6, 5.
- Amalecitis*, populus Arabiæ Petr., Gobolitudem et Petram incolunt, A. J. III, 2, 1. cf. II, 1, 2. Omnes populos finitimos ad bellum Judæis inferendum concitant, A. J. III, 2, 1. A Judæis vincuntur, 2, 2 sqq. Moyses paulo ante mortem Judæis imperat, ut penas sumant de Amalecitis, IV, 8, 44. Amalecitis a Madianitis in auxilium vocantur contra Judæos, V, 6, 1. A Saulo ad interfectionem delentur, VI, 7. Palestinam invadunt magnamque prædā faciunt, Davides eos persequitur prædāque recuperat, VI, 14, 6. Ab Amasia Judæorum rege debellantur, IX, 9, 1.
- Amalecitis*, regio Arabiæ Petr., ab Amalecitis habitata, A. J. II, 1, 2.
- Amalecus*, Eliphazæ f., Amalecitis nomen dedit, A. J. II, 1, 2.
- Amanes*, genere Amalecita, magna in gratia est apud Artaxerxem, Persarum regem, A. J. 6, 5. Judæis insensus a rege impetrat ut omnes interimi jubeat, 6, 6. Mardocheum, quem cruci affigere apud se constituerat honorare cogit, 6, 10. Ab Esthere apud regem accusatur, 6, 11. Morte mulcatur, *ibid.*
- Amanus*, puer nobilis. Adado regi serviens, A. J. VIII, 15, 4.
- Amanus*, mons Ciliciæ, A. J. I, 6, 1; 6, 2.
- Amaræ* filii Joannem, Mattathiam f., interficiunt, A. J. XIII, 1, 2.
- Amarames*, pater Moysis, A. J. II, 9, 3. Visionem habet ante Moysis nativitatem, *ibid.*
- Amaranus*, Peræus, a Fado in exilium agitur, A. J. XX, 1, 1.
- Amaraspis*, Assyriorum dux, A. J. I, 9.

- Amarinus**, Israelitarum rex, duodecim annos regnavit, *A. J.* VIII, 12, 5.
- Amasias**, Joasi f., Judæorum rex, initio regni sui justitiæ exercendæ admodum studiosus, *A. J.* IX, 9, 1. Amalecitas, Idumæos et Gabalitas debellat, *ibid.* Amalecitarum deos colit, 9, 2. Joaso Israelitarum regi bellum infert, ab eo vincitur, 9, 3. Regnavit quatuordecim annos, *ibid.*
- Amasias**, sacerdos, *A. J.* IX, 1, 1.
- Amasias**, Achazæ regis f., *A. J.* IX, 12, 1.
- Amasias**, prætor urbanus, sub regno Josuar, *A. J.* X, 4, 1.
- Amatha**. V. **Amathus**.
- Amathe** (sive **Amathine**) urbs Phœnic. ab Amathio condita, *A. J.* I, 6, 2. Cf. III, 14, 2; V, 1, 22; VII, 5, 4; VIII, 6, 3.
- Amathine**. V. **Amathe**.
- Amathitis**, regio Phœnic. circa Amathien urbem, *A. J.* XIII, 5, 10.
- Amathius**, Chanaani f., Amathien Phœniciæ urbem condidit, *A. J.* I, 6, 2.
- Amathus**, castellum Perææ, *A. J.* IX, 10, 1. Vocatur etiam **Amatha** et **Betharamathum**, *A. J.* XVII, 10, 6. *B. J.* II, 4, 2. Cf. *A. J.* X, 5, 2. Theodorus, Zenonis f., ibi thesauros suos condit, *B. J.* I, 4, 3. Ab Alexandro Janæo castellum capitur et diruitur, *A. J.* XIII, 13, 3 sqq. Gabinius ibi synedrum constituit, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5.
- M. Ambivius**, Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 2, 2.
- Amenophis**, tres hujus nominis Egypti reges, *C. A.* I, 15. Manetho supponit quartum quem fingit Judæos una cum leprosis Egypto expulisse, 26 sqq.
- Amessa**, Jethranæ f., Abesalomi exercitus dux, *A. J.* VII, 10, 1. Davidi reconciliatus ab eo toti Judæorum exercitui præficitur loco Joabi, 11, 1. A Joabo interficitur, 11, 6 sq; cf. 15, 1.
- Amesses**, Egypti regina, *C. A.* I, 15.
- Aminadabus**, Davidis frater, *A. J.* VI, 8, 1.
- Aminadabus**, Sauli f., in prælio cum Philisteis commisso cadit, *A. J.* VI, 14, 1.
- Aminadabus**, sacerdos, in cujus domo arca viginti annos servata est, *A. J.* VI, 1, 4; VII, 4, 2.
- Amilata**, Josiæ uxor, Joachazi mater, *A. J.* X, 5, 2.
- Ammanitæ**, pop. Palæst. nomen habent ab Ammano, *A. J.* I, 11, 5. Judæam invadunt, fugantur a Jephthe, V, 7, 7 sqq. Judæis trans Jordanem habitantibus bellum inferunt, mox vero a Saulo profligantur, VI, 5, 1 sqq. A Josaphato et Hieroboamo II debellantur, IX, 10, 3. Ab Ozia tributum iis imperatur, 11, 2.
- Ammanitis**, Ammanitarum terra, *A. J.* IV, 5, 3.
- Ammanus**, Loti f., Ammanitis nomen dedit, *A. J.* I, 11, 5.
- Ammata**, oppidum Palæst., *A. J.* VII, 1, 3.
- Ammaus**, V. **Emmaus**.
- Ammonius**, jubente Ptolemæo Philometore Alexandro Balæ insidias struit, *A. J.* XIII, 4, 6.
- Amnon** (**Amnus**), Davidis f., *A. J.* VII, 1, 4; 3, 3. Thamarum sororem stuprat, 8, 1. Ab Abesalomo fratre occiditur, 9, 2 sqq.
- Amoritæ**, regio Palæst., a Judæis occupatur, *A. J.* IV, 5. Gadis et Rubeli tribubus dimidiaque Manassitidi assignatur, 7, 3.
- Amorrhæi**, pop. Palæst. nomen habent ab Amorrhæo, *A. J.* I, 6, 2. A Judæis superantur, IV, 5.
- Amorrhæus**, Chanaani f., *A. J.* I, 6, 2.
- Amydalon**, piscina Hierosol. urbis, *B. J.* V, 11, 4.
- Amyrus**, Pharesi f., *A. J.* II, 7, 4.
- Anacharis**, Assyriorum dux, *A. J.* X, 1, 1.
- Anacharsis**, Scythia e Græcia in patriam reversus occiditur, *C. A.* II, 37.
- Ananelus**, homo ignobilis, ab Herode M. pontifex constituitur, *A. J.* XV, 2, 4. Pontificatus ei abrogatur, 3, 1. Restituitur, 3, 3.
- Ananias**, (Sedrach), Judæus a Nabuchodonosoro liberaliter educatur, *A. J.* X, 10, 1. In flammis coniectus, mirum in modum servatur, *A. J.* 10, 5. M. 16.
- Ananias**, a Judæis ad Darium mittitur legatus, *A. J.* XI, 4, 8.
- Ananias**, Judæus, Oniæ f., a Cleopatra Egyptiorum dux constituitur, *A. J.* XIII, 10, 4; 13, 1; 13, 2.
- Ananias**, mercator Judæus, Izatem Adiabænorum regem religione Judaica instituit, *A. J.* XX, 2, 3.
- Ananias**, Nebedæi f., pontifex, *A. J.* XX, 5, 2. Vincitur Romam mittitur a Quadrato; *A. J.* XX, 6, 2. *B. J.* II, 12, 6. Ob liberalitatem magno in honore apud Judæos, *A. J.* XX, 9, 2. Ejus domus incenditur, ipse a latronibus interficitur, *B. J.* II, 17, 6; 17, 9.
- Ananias**, Sadduci f., *B. J.* II, 17, 10.
- Ananias**, Phariseus, a Simonis et Anani factione cum tribus aliis Judæis in Galil. mittitur; ut Flav. Josepho præfecturam adimant, *V. J.* 39—53. Cf. *B. J.* II, 21, 7. Cum collegis Josepho necem machinatur, *V. J.* 53 sqq. Ejus indoles, 56. A Josepho captus Hierosolyma mittitur, 61; 64.
- Ananias**; duo hujus nominis zelotæ, *B. J.* IV, 4, 1.
- Ananias**, Masambali f., pontifex, a Simone Gioræ interficitur, *B. J.* V, 13, 1.
- Anani monumentum**, Hierosol., *B. J.* V, 12, 2.
- Ananus**, Sethi f., pontifex creatur a Quirino, *A. J.* XVIII, 2, 1. A Valerio Grato pontificatu privatur, 2, 2. Omnes ejus filii pontificatu functi sunt, XX, 9, 1.
- Ananus**, Ananiæ pontif. f., vincitur cum patre Romam mittitur, *A. J.* XX, 6, 2. *B. J.* II, 12, 6.
- Ananus**, Anani f., pontifex, homo ferox, Jacobum Jesu Christi fratrem lapidari jubet, *A. J.* XX, 9, 1. A Judæis apud Albinum accusatur; pontificatum amittit, *ibid.*
- Ananus**, pontifex, initio belli Jud. cum Josepho Gorionis Hierosol. urbi præficitur, *B. J.* II, 20, 3. Muros instaurat; 20, 1. A Joanne Levi pecunia corruptus. Flav. Josepho Galilææ præfecturam abrogat, *V. J.* 38 sq. Populum hortatur, ut contra zelotas arma ferat, *B. J.* IV, 3, 9 sqq. Populi dux zelotas vincit, 3, 12. A Joanne Levi conditionis accusatur, 3, 14. Solumæis a zelotis in auxilium vocatis portas claudit; 4, 3. Ab Idumæis interficitur, 5, 2. Ejus elogium, *ibid.*
- Ananus**, Jonathæ f., Hierosol. Romanis prodere molitur, *B. J.* II, 19, 5.
- Ananus**, Bamadæ f., Simonis Gioræ satellites, *B. J.* V, 13, 1; VI, 4, 2.
- Anathoth**, oppid. Judææ, Hieremiæ patria, *A. J.* X, 7, 3.
- Anaxagoras**, Clazomenius ab Atheniensibus accusatur, *C. A.* II, 37. In placitis suis de Dei natura Moysem habet ducem, II, 16.
- Anchus Gittensium** rex, Davidem benigne excipit, *A. J.* VI, 12, 2; 13, 10.
- Ancyra**, urbs Asiæ, *A. J.* XVI, 6, 2.
- Andreas**, Ptolemæi Philad. satellitum præfectus, *A. J.* XII, 2, 2; cf. *C. A.* II, 4.
- Andromachus** magna fuit auctoritate apud Herodem M.; conjurationis suspectus honoribus privatur, *A. J.* XVI, 8, 3.
- Andromedæ** vinculorum vestigia prope Jopen, *B. J.* III, 9, 3.
- Andronicus**, Messalami f., *A. J.* XIII, 3, 4.

Anilæus, V. *Asinæus*.

Anna, Eleanæ uxor, mater Samueli, A. J. V, 10, 2 sq.

Anna, urbs Palæst., a Judæis expugnatur, A. J. V, 1, 15.

Annæus, Taricheata, B. J. II, 21, 3.

Annibæus, Peræus, seditionis auctor supplicio afficitur, A. J. XX, 1, 1.

Antitæ, gens Chanan., initio feliciter res gerunt contra Judæos Chananæam invadentes; deinde vero ab iis superantur omnesque interimuntur, A. J. V, 1, 12—16.

Annius (*Lucius*) tribun. milit. Gerasa capit, B. J. IV, 9, 1.

Annus Jubileus, A. J. III, 12, 3. Cf. *Jobelus*.

Annus Magnus, A. J. I, 3, 9.

Annus Sabbaticus, A. J. III, 12, 3; XIV, 16, 2; XV, 1, 1.

Anocha, urbs a Cai condita, A. J. I, 2, 2.

Anochus, Cais f., A. J. I, 2, 2.

Anochus, Jaredis f., A. J. I, 3, 4.

Anochus, Madianis f., A. J. I, 15.

Anochus, Rubeli f., A. J. II, 7, 4.

Antæus, ab Hercule bello lacessitur, A. J. I, 15.

Anthedon, urbs Judææ, ab Alexandro Jann. vi capitur, A. J. XIII, 3, 4. B. J. I, 4, 2. A. Gabinio instauratur, A. J. XIV, 5, 3. B. J. I, 8, 4. Ab Augusto tribuitur Herodi M., a quo Agrippas appellatur, A. J. XV, 7, 3. B. J. I, 21, 8; cf. A. J. XIII, 3, 4. Initio belli Jud. a Judæis funditus evertitur, B. J. II, 18, 1.

Antejus, a Caio Cesare in exsilium agitur. et postea interficitur, A. J. XIX, 1, 15.

Antejus, Antei f., a Caii Cæsaris satellitibus interficitur, A. J. XIX, 1, 15.

Antigonus, post mortem Alexandri Asia potitur, A. J. XII, 1, 1. Ejus classis a Ptolemæo fugatur, 2, 10.

Antigonus, Hyrcani f., cum Aristobolo fratre Samaritiam obsidet, A. J. XIII, 10, 2. B. J. I, 2, 7. A. fratre regni socius constituitur, A. J. XIII, 11, 1. B. J. I, 3, 1. A. fratre occiditur, A. J. II, 2. B. J. 3, 2.

Antigonus, Aristobuli Judæorum regis f., cum patre captus Romam abducitur, A. J. XIV, 4, 4. Roma cum patre elapsus a Gabinio iterum capitur, sed mox in patriam dimittitur, A. J. XIV, 6, 1. B. J. I, 8, 6. Hyrcanum et Antipatrum apud Cæsarem accusat, A. J. 8, 3. B. J. 10, 3. Adjunctis sibi Ptolemæo Mennæi et Marione, regnum occupare molitur, sed ab Herode vincitur et ex Judæa expellitur, A. J. 12, 1. B. J. 12, 2 sq. A. Parthis in Judæam reducit et rex declaratur, A. J. 13, 3 sqq. B. J. 13, 1 sqq. Phasaëus et Hyrcanus victi ei traduntur, Hyrcano aures abscedit, A. J. 13, 10. B. J. 13, 9. Masadam castellum obsidet, A. J. 14, 6. B. J. 15, 1. Ventidium et Silonem Romanorum duces pecunia corrumpit, *ibid.* Herodem copias contra ipsum ducentem Hierosolymis repellit, A. J. 15, 2. B. J. 15, 5. Josephum, Herodis fratrem, superat, A. J. 15, 10. B. J. 17, 1. Pappus, quem contra Herodem in Samaritiam mittit, vincitur, A. J. 15, 12. B. J. 17, 5 sq. Herodi et Sosio Hierosolyma oppugnanti-bus fortiter resistit, urbe expugnata Sosio se dedit, A. J. 16, 1 sqq. B. J. 18, 1 sqq. Vincitur ducitur ab Antonio, A. J. 16, 4. Antiochiæ securi percutitur ab Antonio, A. J. XV, 1, 2. B. J. I, 18, 3.

Antiochi vallis, locus Palæst., A. J. XIII, 15, 3. B. J. I, 4, 8.

Antiochia, metropolis Syriæ a Seleuco Nica. condita, C. A. II, 4. Cf. A. J. XII, 9, 7; 10, 2; XIII, 4, 3; 4, 9; 5, 8. Cognominata *Epidaphnes* (ad Daphnen) A. J. XVII, 2, 1. Platearum una ab Herode M. porticibus ornata est, A. J. XVI, 5, 4. B. J. I, 21, 11. — Judæi Antiocheni civitate donati, A. J. XII, 3, 1. Antiocheni Alexandrum Balam urbe ejiciunt, Ptolemæo Philomet. diadema offerunt, A. J. XIII, 4, 7. Demetrium Nicator. in regia obsi-

dent; a Jonathas Maccab. militibus funduntur, 5, 3. M. Antonius Antiochenis imperat, ut Judæa restituant, quæ iis eripuissent, A. J. XIV, 12, 6. Antiocheni parcant Judæis initio belli Jud., B. J. II, 18, 5. Judæi ab Antiocho quodam accusati ab Antiochenis misere vexantur, B. J. VII, 3, 3 sq. Antiocheni Titum post Hierosolymorum expugnationem laute excipiunt, 5, 2. Frustra ab eo petunt, ut Judæos urbe expellat, aut saltem jura iis concessa aboleat, *ibid.*

Antiochia Mygdonia, urbs Mesopotamiæ, a Macedonibus condita (? A. Macedonibus solummodo nomen urbis mutatum est, quæ prius Nisibis vocabatur), A. J. XX, 3, 4.

Antiochus II, Deus, Syriæ rex, Judæos in Syria habitantes civitate donat, A. J. XII, 3, 2.

Antiochus III, Magnus, Syriæ rex, Judæam occupat et Judæorum erga se studium remuneratur, A. J. XII, 3, 3. Ejus ad Ptolemæum literæ, *ibid.* Coloniam Judæorum in Lydiam et Phrygiam transferre constituit, 3, 4. Ejus hac de re literæ ad Zeuxidem, *ibid.* Cleopatram filiam Ptolemæo Epiph. nuptum locat eique Cælesyriam, Judæam, Samaritiam et Phœniciam pro dote dat, 4, 1.

Antiochus IV, Epiphanes, rex Syriæ, Seleuci Philop. frater, A. J. XII, 4, 11. Hierosolymis pontifices ex arbitrio suo constituit, 5, 1. Antiochus expeditionem facit in Ægyptum, sed Romanorum jussu revertitur, 5, 2. Hierosolyma capit, templum spoliat, Judæos cogit patrium cultum patriosque mores relinquere, 5, 4. Cf. C. A. II, 7. B. J. I, 1, 1 sqq. M. 4. sq; 18. Samaritanæ sponte sibi obediens habet, A. J. 5, 5. Maccabæi ejus mandata contemnunt, 6. Apollonii et Seronis exercitus a Juda Maccabæo vincuntur, 7, 1. Antiochus in Persidem se confert ad tributa colligenda; Lysiam relinquit qui Judæos ad obsequium reducat, 7, 2. Lysiae exercitus funditur, 7, 3 sqq. Elymaidem obsidet, repellitur, 9, 1. Moritur, *ibid.*

Antiochus V, Eupator, Syriæ rex, a Lysia educatur, A. J. XII, 7, 2. Post mortem patris a Lysia rex declaratur, 9, 2. Expeditionem facit contra Judam Maccabæum, 9, 4. Cf. B. J. I, 1, 5. Philippo regnum occupare moliente, fræus inquit cum Judæis, A. J. 9, 7. Philippum devincit et occidit, *ibid.* A. Demetrio comprehensus interficitur, 10, 1.

Antiochus VI, Eutheus, Alexandri Balæ, Syriæ regis, fil., a patre puer relictus, educatur a Malcho, A. J. XIII, 5, 1. Malchus eum Diodoto tradit, *ibid.* Demetrio Nica. superato, rex fit admodum adolescentulus, 5, 3. Cum Jonathas Judæorum principe societatem jungit, 5, 4. A Diodoro occiditur, 7, 1.

Antiochus VII, Soter, (Sidetes) Demetrii Nicatoris frater, a Cleopatra Demetrii uxore, Seleuciam arcessitur, ut Syriæ regnum suscipiat et conjugio cum ipsa se jungat, A. J. XIII, 7, 1. Diodoto bellum infert, 7, 2. Ejus indoles, 7, 3. Cendebræus Antiochi dux a Simone Judæorum principe vincitur, *ibid.* Judæam invadit, Hierosolyma obsidet; a Judæis Pius cognominatur, 8, 2. Acceptis obsidibus magnæque pecuniæ vi cum Hyrcano societatem inquit, 8, 3. In expeditione contra Parthos suscepta moritur, 8, 4. Cf. B. J. I, 2, 2; 2, 5.

Antiochus VIII, Grypus, (Aspendius) Demetrii Nica. f., devicto Alexandro Zebina, Syriæ regnum adipiscitur, A. J. XIII, 9, 3. Cum Antiocho Cyziceno fratre de regno certat, 10, 1. Ab Heracleone interficitur, 13, 4. Cf. B. J. I, 2, 7.

Antiochus IX, Cysicenus, Antiochi Soteris ex Cleopatra f., cum Antiocho Grypo fratre de Syriæ regno certat, A. J. XIII, 10, 1. Samaritis contra Hyrcanum opem ferens vin-

ctur, 10, 2. sq. A Seleuco Epiphane vincitur et occiditur, 13, 4.

Antiochus X, Eusebes, Antiochi Cyziceni, Syriæ regis, fil. et successor, *A. J.* XII, 13, 4. Seleucum Epiphanen Syria expellit; Laodice Galadenorum reginæ opem ferens in prælio cadit, *ibid.*

Antiochus XI, Antiochi Grypi Syriæ regis f., post fratrem Seleucum Epiph. regnum suscipit, *A. J.* XIII, 13, 4. Antiochum Pium adortus vitam simul et exercitum perdit, *ibid.*

Antiochus XII, Antiochi Grypi f., post Demetrii Eucæri fratris mortem Damasco potitur, *A. J.* XIII, 15, 1. Cum Philippo fratre bellum gerit; Judæam invadit; in expeditione contra Arabes facta occumbit, *ibid.* Cf. *B. J.* I, 4, 7.

Antiochus, rex Commagenæ, a Marco Antonio Samosatis oppugnatur, *A. J.* XIV, 13, 9. *B. J.* I, 16, 7.

Antiochus, rex Commagenæ, post cuius mortem seditio orta est inter proceres et plebeios, *A. J.* XVIII, 2, 5.

Antiochus, rex Commagenæ a Caio Cæsare regno privatur, a Claudio id recuperat, *A. J.* XIX, 5, 1. Ad Agrippam venit, 8, 1. Ejus filius Epiphanes, 9, 1. Ejus filia Jotape Alexandro Tigranis f. nubit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Vespasianum auxilium mittit contra Judæos, *B. J.* III, 4, 2. Omnium regum qui Romanis parebant felicissimus, *B. J.* V, 11, 3. Sed sub vitæ finem, a Pæto apud Vespasianum accusatus regno expellitur, VII, 7, 1 sq. Vespasianus humanissimum erga eum se præbet eumque omni honore Romæ excipit, 7, 3.

Antiochus Epiphanes, Antiochi Commagenæ regis f., Tito Hierosol. obsidenti opem fert, *B. J.* V, 11, 3. Fortitudinis præclarum dat specimen, *ibid.* Strenue pugnat contra Pætum; patre a Pæto regno expulso ad Vologesen Parthorum regem confugit, VII, 7, 1 sq. Romam se confert cum patre ubi honorifice a Vespasiano excipitur, 7, 2 Cf. *A. J.* XIX, 9, 1. XX, 7, 1.

Antiochus, Judæus Antiochenis populares suos in magnum periculum adducit, *B. J.* VII, 3, 3 sq.

Antiochus, rerum Sicularum scriptor, *C. A.* I, 3.

Antipas Herodes, Herodis M. fil. ex Malthace Samaritana, *A. J.* XVII, 1, 3. *B. J.* I, 28, 4. Herodes in testamento suo eum regem designat, mox vero mutato testamento eum tetrarcham Galilææ et Perææ constituit, et Archelao regnum dat, *A. J.* 6, 1; 8, 1. *B. J.* 32, 7; 33, 7. Romam se confert cum fratre de regno disceptaturus, *A. J.* 9, 4 sqq. *B. J.* II, 2, 3 sqq. Augustus ei Galilææ et Perææ ditionem confirmat, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 6, 3. Plures condit urbes in sua tetrarchia, *A. J.* XVIII, 2, 1; 2, 3. *B. J.* II, 9, 1. Vitellium Syriæ præfectum sibi infensum reddit, *A. J.* 4, 5. Herodiadis fratris conjugis amore captus, uxorem suam, Aretæ regis Arabiæ fil., repudiat; inde bellum oritur cum Aretæ; Antipas clade afficitur, *A. J.* 5, 1. Joannem Baptistam interfici jubet, 5, 2. Herodiadi nubit, 5, 4. Agrippæ victum suppeditat, mox eum offendit, 6, 2. Agrippa regnum adepto et ipse instigante uxore regiam dignitatem a Caligula petit, *A. J.* 7, 1 sq. *B. J.* 9, 6. Ab Agrippa apud Caligulam accusatus cum uxore in exsilium mittitur Lugdunum; ejus tetrarchia et opes Agrippæ tribuuntur, *ibid.* Moritur, *B. J.* 9, 6.

Antipas, Agrippæ regis cognatus, legatus ad eum mittitur ab Hierosolymitanis, *B. J.* II, 17, 4.

Antipas, Judæus nobilis, a zelotis necatur, *B. J.* IV, 8, 4.

Antipater, prius Antipas dictus, Idumæus Hyrcanum eo perducit, ut regnum sibi vindicare conetur, *A. J.* XIV, 1, 3. *B. J.* I, 6, 2. Aretæ auxilium ei comparat, *A. J.*

1, 4. *B. J.* 6, 2. Ab Hyrcano ad Pompeium mittitur, *A. J.* 3, 2. A Scauro ad Aretam legatus mittitur, *A. J.* 5, 1, *B. J.* 8, 1. Apud Solumæos magna auctoritate est; ejus uxor et liberi *A. J.* 7, 3. *B. J.* 8, 9. Cæsari in Ægypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* 8, 1 sq. *B. J.* 9, 3 sq. Ab Antigono accusatus coram Cæsare se defendit, *A. J.* 8, 3. *B. J.* 10, 1 sq. Totius Judææ procurator a Cæsare declaratur, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 10, 3. Urbis mœnia reficit et tumultus compescit, *A. J.* 9, 1. *B. J.* 10, 4. Phasaëlam filium Hierosolymis, Herodem filium Galilææ præficit, *A. J.* 9, 2. *B. J.* 10, 4. In Judæorum primariorum invidiam incurrit, *A. J.* 9, 3 sq. *B. J.* 10, 6. Herodem filium prohibet ne Hyrcano bellum inferat, *A. J.* 9, 5. *B. J.* 10, 9. *J.* Cæsaris ducibus subsidium mittit contra Bassum Cæcilium, Sexti Cæsaris interfectorum, *A. J.* II, 1. *B. J.* 10, 10. Cassio obsequutus magnam pecuniarum vim in Judæa exigit, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 2. A Malicho ex insidiis interficitur, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 11, 4.

Antipater, Herodis M. filius ex Doride, Alexandro et Aristobulo fratribus insidias struit; ab Herode ad honores evehitur Romamque mittitur ut Octavianum gratiam sibi conciliet, *A. J.* XVI, 3, 3. *B. J.* I, 23, 1 sq. Literis Roma ad patrem missis eum in fratres irritare studet, *A. J.* 4, 1. Fratribus Octavianum opera in gratiam cum patre restitutis, lætitiæ simulat, *A. J.* 4, 5. Herodes in templo populo declarat, Antipatrum primum post se regnaturum esse, deinde Alexandrum et Aristobulum, *A. J.* 4, 6. *B. J.* 23, 5. Antipater fratribus insidiari pergit captatque Herodis gratiam, *A. J.* 7, 2; 8, 1. *B. J.* 24, 1 sq; 24, 8. Eurycle Lacedæmonio utitur ad fratres calumniandos, *A. J.* 10, 1. *B. J.* 26, 2. Alexandro et Aristobulo sublatis cum patre regnat; patris necem machinatur, *A. J.* XVII, 1, 1. Ejus odium in fratrum liberos, *A. J.* 1, 2. *B. J.* 28, 1. Aristobuli filia ei spondetur, *ibid.* Cum Pherora amicitiæ facit, *A. J.* 2, 4. *B. J.* 29, 1. A patre velitus cum Pherora habere commercium Romam proficiscitur; Syllæum apud Augustum accusat, *A. J.* 3, 1 sq. *B. J.* 59, 2 sq. Insidiæ, quas Antipater patri straxit, deteguntur, *A. J.* 4, 1 sqq. *B. J.* 30, 1 sqq. Roma in patriam reversus in judicium adducitur; a patre et Nicolao Damasceno accusatur; se defendere studet, *A. J.* 5, 1 sqq. *B. J.* 31, 5 sqq. In vincula conjicitur, *A. J.* 5, 7. *B. J.* 32, 5. In carcere patris jussu interficitur, *A. J.* 7, 7. *B. J.* 33, 7.

Antipater, Jasonis fil., a Jonatha Romam mittitur legatus, *A. J.* XIII, 5, 8.

Antipater Samaritanus, Antipatri Herodis M. filii procurator, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 5.

Antipater, Phasaëli fil. ex Salampsione Herodis M. filia, *A. J.* XVIII, 5, 4.

Antipater, Salomæ Herodis M. sororis f., homo inprimis disertus, Archelaum regem apud Augustum accusat, *A. J.* XVII, 9, 5. *B. J.* II, 2, 5. Cypron Herodis M. fil. uxorem ducit, *A. J.* XVIII, 5, 4.

Antipatris, urbs Judææ, ab Herode M. in Antipatri patris memoriam condita, *A. J.* XVI, 5, 2. *B. J.* I, 21, 9; cf. *B. J.* I, 4, 7; II, 19, 1; 19, 9; IV, 8, 1. *V. Capharsaba et Chabarzaba.*

Antiphilus, Antipatri Herodis M. f. amicus, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 5. Cf. *A. J.* XVII, 5, 7. *B. J.* I, 32, 6.

Antonia, Drusi uxor, Germanici et Claudii mater, magna apud Tiberium auctoritate valet; ejus benevolentia erga Agrippam, *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 4 sq. Sejani in Tiberium conspirationem detegit, 6, 6.

Antonia; Claudii Cæsaris ex Petina fil., *A. J.* XX, 8, 1.

Antonia, arx Hierosolymorum, prope templum sita, olim

- Baris dicta**, ab Herode M. illo nomine in honorem M. Antonii appellata est, *A. J.* XV, 11, 4. In ea stola pontificalis custodiebatur, *ibid.* Antoniae accurata descriptio, *B. J.* V, 5, 8. Cf. *A. J.* XIII, 11, 2; XV, 9, 4; XVIII, 4, 3. *B. J.* I, 3, 3; 5, 4; 21, 1; II, 15, 6; 16, 5; 17, 7.
- M. Antonius** fortiter pugnat in proelio cum Alexandro, Aristob. f., commissio, *A. J.* XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 3. Post J. Caesaris mortem consul amicitiae fœdus cum Judæis facit, *A. J.* 10, 9. Vicis Cassio et Bruto in Asiam venit; ibi et aliorum populorum et Judæorum legationes ei occurrunt, *A. J.* 12, 2. *B. J.* 12, 4. Judæis restituit quæ Cassius iis eripuerat; ejus hac de re literæ ad Tyrios aliosque populos, *A. J.* 62, 3 sqq. Cleopatram dedit; Herodem et Phasaelum accusatos absolvit et tetrarchas constituit, *A. J.* 13, *B. J.* 12, 5. Herodem qui ipsum supplex adit Romæ honorifice excipit, *A. J.* 14, 3. *B. J.* 14, 3. Antonii et Caesaris Augusti consilio Herodes a senatu rex Judææ creatur, *A. J.* 14, 4. *B. J.* 14, 4. Athenis memoratur, *A. J.* 15, 5. *B. J.* 16, 4. Samosata obsidet; urbe ab Antiocho tradita, Sossium Syriæ præficit, Herodi subsidia mittit, et ipse in Ægyptum proficiscitur, *A. J.* 15, 8 sq. *B. J.* 16, 7. Antigonus securi percussus jubet, *A. J.* XV, 1, 2. Herodem necis Aristobuli accusatum ad causam dicendam evocat; ab Herode muneribus placatur, *A. J.* XV, 3, 5; 3, 8. Cleopatram Judææ et Arabiæ partem tribuit eique in omnibus rebus gratificatur, *A. J.* 4, 1. *B. J.* I, 18, 4. sq. Armeniam subjugat, Artabazem cum ejus filiis et satrapis Cleopatram dono dat, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 18, 5. Herodem jubet Arabibus bellum inferre, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 19, 1. Ab Octaviano in pugna Actiaca vincitur, *A. J.* 6, 1. *B. J.* 20, 1.
- C. Antonius**, consul Roman., *A. J.* XIV, 4, 3.
- L. Antonius**, proprætor Roman., *A. J.* XIV, 10, 17.
- J. Antonii**, procons. Romani, pro Judæis rescriptum ad Ephesios, *A. J.* XVI, 6, 7.
- Antonius**, presidii Romani Ascalonis urbis præf., Judæos bis vincit, *B. J.* III, 2, 1 sqq.
- Antonius Sili**, tribun. milit., *B. J.* III, 10, 3.
- Antonius**, centurio Roman., *B. J.* III, 7, 35.
- Antonius Primus**, Mæsiæ præf., cum Vespasiano faciens Cæcinne legionem superat, *B. J.* IV, 11, 2 sq. Vitellianus vincit Romæ, 11, 3.
- M. Antonius Julianus**, Judææ procurator, *B. J.* VI, 4, 3.
- Anuath Barceos**, vicus Palæst. *A. J.* III, 3, 5.
- Anubis**, deus apud Ægyptios, *A. J.* XVIII, 2, 4.
- Apachnas**, Ægypti rex, *C. A.* I, 14.
- Apame**, Rabezai Thaumasi f., *A. J.* XI, 3, 5.
- Apamea**, urbs Syriæ, ab Antiocho Sotere obsidetur, *A. J.* XIII, 7, 2. A Pompeio funditus evertitur, *A. J.* XIV, 3, 2. Apameni parant Judæis initio belli Jud., *B. J.* II, 19, 5. Cf. XIV, 11, 1. *B. J.* I, 10, 10.
- Appelles**, Antiochi Epiphaniæ dux, interficitur a Mattathia, *A. J.* XII, 6, 2.
- Apheca**, urbs Judææ, *A. J.* V, 11, 1; VIII, 14, 4.
- Apheci** turris in Samaria, *B. J.* II, 19, 1.
- Apheras**, Abrami f. ex Chatura secundum Alexandrum Polyhistorum, *A. J.* I, 15.
- Apherima**, urbs Palæst., *A. J.* XIII, 4, 9.
- Aphra**, urbs Judææ ab Apherâ Abrami f. condita, *A. J.* I, 15.
- Aphranades**, Semæ f., Chaldæorum princeps, *A. J.* I, 6, 4.
- Aphtha**, vicus Judææ, *B. J.* IV, 3, 8.
- Apion**, grammaticus natus est Oasi, Ægypti urbe, sed ipse contendit se esse Alexandrinum, *C. A.* II, 3. Qualis homo sit, *C. A.* II, 1. A Græcis Alexandrinis legatus mittitur ad Caium Casarem, *A. J.* XVIII, 8, 1. Libellum scripsit contra Judæos, *C. A.* II, 1. Ejus de Judæis signa a Josepho refutantur, *C. A.* II, 2-14. Alexandriam beatam prædicat, quod ipsum tanto ingenio præditum pro civis habeat, II, 12. Ejus mors, II, 13.
- Apobaterion**, locus Armeniæ, ubi Noeus ex arca egressus est, *A. J.* I, 3, 5.
- Apollinis templum**, ab Augusto Romæ splendide exstructum, *A. J.* XVII, 11, 1. *B. J.* II, 6, 1.
- Apollodorus** laudatur, *C. A.* II, 7.
- Apollodotus**, Gazæorum dux a Lysimacho fratre occiditur, *A. J.* XIII, 13, 1.
- Apollonia**, urbs Palæst., *A. J.* XIII, 15, 4. *B. J.* I, 8, 4.
- Apollonius**, Samariæ præf. sub Antiocho Epiphane, *A. J.* XII, 5, 5. A Juda Maccab. vincitur et occiditur, 7, 1. (*Cf. M.* 4, ubi Apollonio adtribuuntur, quæ alius de Heliodoro narrantur).
- Apollonius Daus**, sub Alexandro Bala Cœlesyriæ præf., a Jonatha Maccab. vincitur, *A. J.* XIII, 4, 3. sqq.
- Apollonius**, Alexandri f., ab Hyrcano legatus mittitur ad Romanos, *A. J.* XIII, 3, 2; XIV, 10, 22.
- Apollonius Molo** Moysen omnesque Judæos conviciis insectatur, *C. A.* II, 2; 7; 14; 33; 36. Morum Persicorum imitator, II, 37.
- Aponius**, senator Roman., *A. J.* XIX, 4, 5.
- Apophis**, rex Ægypti, *C. A.* I, 14.
- Apsanes**, Judæorum dux, *A. J.* V, 7, 13.
- Aquila**, unus ex Caligulæ interfectioribus, *A. J.* XIX, 1, 14.
- Ara templi Hierosol.** describitur, *B. J.* V, 5, 6. *C. A.* I, 22.
- Ara suffitus** in tabernaculo posita describitur, *A. J.* III, 6, 8.
- Arabes**, a Madianitis in auxilium vocantur contra Judæos, *A. J.* V, 6, 1. Josaphato tributum pendunt, VIII, 15, 2. Ab Herode M. vincuntur, XIV, 5, 1, sqq. *B. J.* I, 19, 1 sqq. — Arabes liberos circumcidunt ad annum decimum tertium provectos; hujus moris origo, *A. J.* I, 12, 3. Arabiæ mulieres veneficii peritissimæ, *A. J.* XVII, 4, 1.
- Arabia** Judææ confinis, *A. J.* XIV, 1, 4. Arabia Felix, ab Abrami filiis occupata, *A. J.* I, 15.
- Aradius**, Chanaani f., *A. J.* I, 6, 2.
- Aradus**, insula Phœnic. ab Aradio denominata, *A. J.* 6, 2. Urbs in insula exstructa, *A. J.* XIII, 13, 4. — Aradii a M. Antonio jubentur Judæis reddere quæ iis eripuerant, *A. J.* XIV, 12, 6.
- Aradus**, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Aramæi**, (Syri) ab Aramo, Semæ f., originem trahunt, *A. J.* I, 6, 4.
- Aramatha**, (Ramatha Arimanus), urbs Galaaditidis a Syris Israelitis eripitur; Achab frustra eam recipere studet, *A. J.* VIII, 15, 3 sqq. A Joram Achabi f. capitur, IX, 16, 1. Cf. IV, 7, 4.
- Aramus**, Semæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Aranes**, Tharri f., pater Loti, *A. J.* I, 6, 5.
- Arasea**, templum Assyriorum, *A. J.* X, 1, 5.
- Arases**, rex Syriæ et Damasci, Hierosolyma frustra obsidet, Ailath, urbem Judææ, capit, *A. J.* IX, 12, 1, A Theglaphalassare, Assyriorum rege, vincitur et occiditur, 12, 3.
- Arbela**, vicus Galil., *A. J.* XIV, 15, 4. *B. J.* I, 16, 2. *V. J.* 60. Cf. *A. J.* XII, 11, 1, ubi urbs dicitur.
- Arbelorum spelunca**, in Galil. infer. munitur a Josepho, *V. J.* 37.
- Arca Noei**, describitur, *A. J.* I, 3, 2. In montem Armeniæ delata est, *C. A.* I, 19. Ejus reliquiæ in Armenia servantur, *A. J.* I, 3, 5.
- Arca sacra**, hebraice Eron dicta, describitur *A. J.* III, 6, 5. In Palæstinorum potestatem venit, V, 11, 2; cf. *B. J.* V, 3, 4. Palæstinis multorum malorum causa est, *A. J.* VI, 1, 1 sqq. Ad Judæos remittitur, 1, 3. Cariathiarimam transfertur, ubi viginti annos manet, 1, 4. Jussu David Hierosolyma deportatur, VII, 4, 2.

- Arce*, urbs in Libano sita, ab Aruceo condita, *A. J. I*, 6, 2.
- Arce*, urbs Arabiae, postea Petra dicta, *A. J. IV*, 4, 7.
- Arce* (*Arceae*, *Actipus*), urbs Phoeniciae, *A. J. V*, 1, 22; *VIII*, 2, 3. *B. J. 5*, 1.
- Arcades*, de vetustate sua gloriantur, *C. A. I*, 4.
- Archelaus*, vicus Judaeae ab Archelao ethnarcha exstructus, *A. J. XVII*, 13, 1. A Salome Juliae (Liviae) Augusti uxori legatur, *A. J. XVIII*, 2, 2. *B. J. II*, 9, 1.
- Archelaus*, Cappadocum rex, filiam suam Glaphyram Alexandro, Herodis filio, nuptum dat, *A. J. XVI*, 1, 2. Herodem, Roma in Judaeam redeuntem cum filiis, comiter excipit in insula Eleusa, *A. J. 4*, 6, *B. J. I*, 23, 4. Alexandrum generum suum et Pheroram Herodi astute reconciliat, *A. J. 3*, 6. *B. J. 25*, 1 sqq. Lis inter Archelaum et Titium Syriae praefectum ab Herode componitur, *A. J. 8*, 6. Eurycles Lacedaemonius pecuniam ei extorquet, *A. J. 10*, 1. *B. J. 26*, 4. Archelaus accusatur, quod Alexandro genero contra patrem conjurationem facienti auxilium promiserit, *A. J. 10*, 7. Ad consilium Berytense, in quo de Alexandro et Aristobulo iudicium habetur, non admittitur, *B. J. 27*, 2.
- Archelaus*, Herodis fil. ex Malthace Samaritana, *A. J. XVII*, 1, 3. *B. J. I*, 28, 4. Archelaus ejusque frater Philippus educantur Romae; Antipater eos apud patrem calumniatur, *A. J. 4*, 3. *B. J. 31*, 1. Herodes in testamento suo eum declarat regem, *A. J. 8*, 1. *B. J. 33*, 7.) Post Herodis mortem Archelao acclamatur ut regi, *A. J. 8*, 2. *B. J. 33*, 9. Splendidas exsequias Herodi solvit, *A. J. 33*, 9. Populo promissa dat, 8, 4. *B. J. II*, 1, 1. Populus seditionem contra eum movet; seditiosorum tria millia occiduntur, *A. J. XVII*, 9, 1 sqq. *B. J. II*, 1, 2 sq. Romanam proficiscitur, ut regnum sibi ab Augusto confirmetur, *A. J. 9*, 3. *B. J. 2*, 1. Ab Antipa et Antipatro, Salomae filio, apud Augustum accusatur, *A. J. 9*, 4 sqq. *B. J. 2*, 3. sqq. Judaeorum legati conqueruntur de Archelao apud Augustum, *A. J. 11*, 2. *B. J. 6*, 2. Augustus eum ethnarcham facit, dimidiam Herodis regni partem ei tribuens, alteram vero dimidiam inter ejus fratres Antipam et Philippum dividens, *A. J. 11*, 4, *B. J. Archelaus* Archelaidem urbem exstruit; Glaphyram quae Alexandri fuerat uxor in matrimonium ducit, *A. J. 13*, 1. *B. J. 7*, 3. A fratribus et Judaeorum primoribus iterum accusatus apud Caesarem, ab eo Viennam relegatur, *A. J. 13*, 2. *B. J. 7*, 3. Somnium ominosum habet antequam in exilium mittatur, *A. J. 13*, 3. *B. J. 7*, 3.
- Archelaus*, Berenices Aegypti reginae maritus, *A. J. XIV*, 6, 2.
- Archelaus*, Archelai ethnarchae procurator, *A. J. XVII*, 13, 2.
- Archelaus* (*Julius*) Chelciae sive Helciae f., Mariannem Agrippae M. fil. uxorem ducit, *A. J. XIX*, 9, 1. *XX*, 7, 1. Ab uxore repudiatur, 7, 3. Cf. *C. A. I*, 9.
- Archelaus*, Magadati f., Simonis Gior. sectator, ad Romanos transfugit, *B. J. VI*, 4, 2.
- Ardalas*, unus e seditiosorum Hierosol. ducibus, *B. J. VI*, 7, 1.
- Arecae*, urbs Arabiae, Graecis Petra vocata, *A. J. VII*, 7, 1.
- Armenianus*, Babyloniorum dux, *A. J. X*, 8, 2.
- Aretas*, rex Arabiae, a Damascenis contra Ptolemæum Mennaei auxilio vocatur, *A. J. XIII*, 15, 2. Gazaeis promittit auxilium contra Alexandrum Jann., *A. J. XIII*, 13, 2. Judaeam invadit, Alexandrum Jann. vincit, *A. J. XIII*, 15, 2. *B. J. I*, 4, 8. Hyrcano opitulatur contra Aristobulum, *A. J. XIV*, 14. *B. J. I*, 6, 2. Hierosolyma cum Hyrcano obsidet, sed a Scauro obsidionem solvere cogitur; ad Papyronem ab Aristobulo vincitur, 2, 1 sqq. *B. J. 6*, 3. A Scauro bello petitur; cum eo paciscitur, *A. J. 5*, 1. *B. J. 8*, 1.
- Aretas Petraeus*, mortuo Obeda, regnum Arabiae occupat; prius Aeneas appellatus erat, *A. J. XVI*, 9, 4. Regnum ei confirmat Augustus, 10, 9. Syllarum multorum criminum apud Augustum accusat, *A. J. XVII*, 3, 2. *B. J. I*, 29, 3. Romanis suppetias fert contra Judaeos seditiosos, *A. J. XVII*, 10, 9. *B. J. II*, 5, 1. Ejus filia, Herodis Antipae uxor, a marito repudiatur; Aretas Herodi bellam inferre eumque clade afficit, *A. J. XVIII*, 5, 1. Vitellius Syriae praefectus bellum parat contra Aretam jussu Tiberii; sed de Tiberii morte certior factus ab expeditione desistit, *A. J. 5*, 2 sq.
- Arethusa*, urbs Syriae, Judaeis a Pompeio erepta, *A. J. XIV*, 4, 4. *B. J. I*, 7, 7.
- Aretus*, rex Lacedaemoniorum legatos mittit ad Judaeos, *A. J. XII*, 4, 10. Ejus ad Oniam pontif. literae, *ibid.*
- Argos*, Argivi, *C. A. I*, 16.
- Aria* (Ariana), regio Asiae, *A. J. I*, 6, 4.
- Aridei* (Arithai), pop. Phoeniciae, *A. J. V*, 1, 23.
- Ariela*, Gadis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Aries Romanus* describitur, *B. J. III*, 7, 19.
- Arimanus* (?), urbs Galaaditidis; quae alias *Aramatha* sive *Ramatha* dicitur, *A. J. IV*, 7, 4.
- Arion* Josephi Tobiae procurator, *A. J. XII*, 4, 7.
- Ariochus*, Babylonius, *A. J. X*, 10, 3.
- Aristeus* Ptolemæo Philad. suadet ut Judaeos in Aegyptum captivos abductos manu mittat, *A. J. XII*, 2, 2 sqq.
- Aristeas* Ptolemæi Philad. satellitem praefectus, *C. A. II*, 4.
- Aristeus*, Judaeus nobilis a Simone Gior. interficitur, *B. J. V*; 13, 1.
- Aristo* Silam interficit, *A. J. XIX*, 8, 3.
- Aristobulus*, Hyrcani f., cum Antigono fratre Samariam obsidet, *A. J. XIII*, 10, 2. *B. J. I*, 2, 7. Post patris mortem principatum in regnum commutat, Antigoni fratre regni socium constituit, ceteros fratres in vincula conjicit, matrem necat, *A. J. XIII*, 11, 1. *B. J. I*, 3, 1. Antigoni fratrem, quem sibi insidiari putat, occidit, *A. J. 11*, 2. *B. J. I*, 3, 2 sq. Penitentia cruciatus moritur, quum unum annum tenuisset regnum, *A. J. 11*, 3. *B. J. 3*, 6.
- Aristobulus*, Alexandri Jannaei f., post patris mortem ad rempublicam gerendam ab Alexandra matre non admittitur, *A. J. XIII*, 16, 1. Pharisaorum apud matrem auctoritatem aegre fert, 16, 2. *B. J. I*, 5, 2. Cum exercitu mittitur adversus Ptolemæum Mennaei, *A. J. 16*, 3. *B. J. 5*, 3. Contra matrem seditionem movet, *A. J. 16*, 4. *B. J. 6*, 1. Matre mortua, cum Hyrcano fratre de regno certat; facta reconciliatione, regnum obtinet, *A. J. XIV*, 1, 2. *B. J. I*, 6, 1. Instigante Antipatro, Hyrcanus regnum sibi vindicare conatur, cum Aretae copiis Aristobulum superat, Hierosolyma obsidet, *A. J. 1*, 3 sqq. *B. J. 6*, 2. Scaurus, accepta ab Aristobulo pecunia, obsidionem solvit et Aretam discedere jubet, *A. J. 2*, 3. *B. J. 6*, 2. Aristobulus Hyrcanum et Aretam ad Papyronem vincit, *ibid.* Legatos mittit ad Pompeium; mox ipse coram Pompeio causam suam defendit, *A. J. 3*, 1 et 2. *B. J. 6*, 4. sq. A Pompeio de vi damnatus ad Alexandrum contigit, *A. J. 3*, 3. *B. J. 6*, 5. Castella Pompeio tradit, Hierosolyma contendit ad bellum se parans, *A. J. 3*, 4. *B. J. 6*, 5. Mutata sententia pacem a Pompeio petit, pecuniam se ei daturum promittens; pecunia non soluta, in vincula conjicitur, *A. J. 4*, 1. *B. J. 6*, 6; 7, 1. Captivus cum liberis Romam abducitur, 4, 5. *B. J. 7*, 7. Roma elapsus regnum recuperare conatur, sed a Gabinio vincitur et iterum Romam abducitur, *A. J. 6*.

- B. J. 8, 6.* A. Casare vinculis liberatur et cum duabus legionibus Judæam mittitur; mox vero a Pompeianis veneno perimitur, *A. J. 7, 4. B. J. 9, 1.* Ejus corpus postea ab Antonio in Judæam mittitur, *ibid.*
- Aristobulus*, Alexandri ex Alexandra filia Hyrcani f., puer pulcherrimus, *A. J. XV, 2, 5 sq.* Ab Herode pontifex constituitur, 3, 1. Populi in eum benevolentia, 3, 3. Ab Herode e medio tollitur, *ibid.*
- Aristobulus*, Herodis M. fil., juvenis a patre Romam mittitur; *A. J. XV, 10, 1.* In patriam eum reversum Salome et Pheroras apud Herodem calumniantur, Berenicen, Salomæ filiam, uxorem ducit, *A. J. XVI, 1, 2, 3, 2.* Antipater Herodis odium in eum incendere studet, *A. J. 3, 3; 4, 1. B. J. I, 23, 1 sq.* Herodes cum Aristobulo ejusque fratre Alexandro in Italiam profectus, eos apud Cæsarem Octav. accusat, sed Cæsare intercedente cum his in gratiam redit, *A. J. 4, 1 sqq. B. J. 23, 3 sq.* Berenice mariti secreta Salomæ prodit, *A. J. 7, 3.* Aristobulus iterum conjunctionis suspectus in carcerem conjicitur, *A. J. 10, 5. B. J. 26, 4.* A patre accusatur in concilio Beryti habitus; capitis condemnatur, *A. J. 11, 2 sq. B. J. 27, 2.* Sebastæ strangulatur, *A. J. 11, 6. B. J. 27, 6.* Si quid criminis ei dari possit, *A. J. 11, 7.* Ejus liberis prospicit Herodes, *A. J. XVII, 1, 2. B. J. I, 28, 2. Cf. A. J. XVIII, 5, 4.*
- Aristobulus*, Aristobuli filius, Herodis M. nepos, Jotapen Sampsigerami filiam uxorem ducit, *A. J. XVIII, 5, 4.* Ejus cum Agrippa fratre inimicitiae, *A. J. XVIII, 6, 3.* Pro Judæis deprecatur apud Petronium, *A. J. 8, 4.* Moritur, *B. J. II, 11, 6.*
- Aristobulus*, Herodis Agrippæ M. fratris f. ex Mariamne, *A. J. XX, 5, 2. B. J. II, 11, 6.* Armeniæ minoris præfecturam a Nerone accipit, *A. J. XX, 8, 4.* Ejus uxor Salome Herodis filia ex Herodiade, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Aristobulus*, rex Chalcidicæ, *B. J. VII, 7, 1.*
- Aristobulus*, Amyntæ f., ab Hyrcano ad Romanos mittitur legatus, *A. J. XIV, 10, 22.*
- Aristocratia* a Moysæ commendatur, *A. J. IV, 8, 17.*
- Aristophanes* Judæorum mentionem facit, *C. A. I, 23.*
- Aristoteles* de Judæis testimonium, *C. A. I, 22.*
- Ariuchus* (?), Assyriorum dux, *A. J. I, 9.*
- Arius*, centurio Roman., *A. J. XVII, 10, 7. B. J. II, 4, 3; 5, 1.*
- Armais* a Sethosi fratre Ægypti procurator constitutus regnum affectat, *C. A. I, 15.* Cf. *Danaus.*
- Armais*, Ægypti rex, *C. A. I, 15.*
- Armatha* (*Rhamatha*, *Ramatho*, *Aramatho*) urbs Judææ quadraginta stadiis ab Hierosolymis distans, *A. J. VIII, 12, 3.* A Basane capitur; *ibid.* Samueli patria, *V, 10, 2.* Cf. *VI, 4, 1; 9, 4; 13, 5.*
- Armenia*. Regni conditor Ulus, Arami f., *A. J. I, 6, 4.* Vonones, Parthia expulsus, regnum apud Armenios affectat; jussu Tiberii conatu desistit; regnum traditur Orodii Artabani, Parthorum regis, filio, *A. J. XVIII, 2, 4.* Alexandri, Herodis M. filii posterius regnum adipiscuntur in Armenia majori; Aristobull, Alexandri fratris, posterius in Armenia minori, *B. J. II, 11, 6; 13, 2. A. J. XVIII, 5, 4.* Cf. *XX, 8, 4.* Armenia magna vastatur ab Alanis, *B. J. VII, 7, 4.* — In Armenia servantur Noë arceæ reliquæ, *A. J. I, 3, 5.*
- Armesses*, Ægypti rex, *C. A. I, 15.*
- Arno*, fluv. ex Arabiæ montibus ortus in lacum Asphal. influit, *A. J. IV, 5, 1.*
- Arophæus*, Maræothi f., *A. J. VIII, 1, 3.*
- Arpha*, vicus Judææ, *B. J. III, 3, 5.*
- Arphaxades*, Semæ f., Chanaanæorum princeps, *A. J. I, 6, 4,*
- Arruntius* (*Euaristus*) Caii Cæsaris interitum in theatro proclamat, *A. J. XIX, 1, 18.*
- P. Arruntius*, *A. J. XIX, 1, 14.*
- Arsaces*, Parthorum rex, Demetrium Nicat. clade afficit; eum vivum capit, *A. J. XIII, 5, 11.* Antiochum Sotereum superat, Demetrium in libertatem restituit, 8, 4.
- Arsacidarum* genus regnum tenet apud Parthos, *A. J. XVIII, 2, 4.*
- Arsamus*, castellum Arabiæ, *A. J. XX, 4, 1.*
- Arsinoe*, Ptolemæi Philad. uxor, *A. J. XII, 2, 5.*
- Arsinoe*, soror Cleopatrarum Ægypti reginæ, ab hac interficitur, *A. J. XIV, 4, 1.*
- Artabanus III.* rex Mediæ, victo Vonone, regnum obtinet apud Parthos; Orodii filio regnum Armeniæ tradit, *A. J. XVIII, 2, 4.* Bello petitur a Scythiis; insidiæ ei struunt cognati et amici a Vitellio corrupti; Daharum et Sacarum opera inimicos debellat regnumque suum firmat, 4, 4. Amicitiam init cum Tiberio, 4, 5. Cum Asinaeo et Anilæo amicitiam init, *A. J. XVIII, 9, 3 sqq.* Izates, Adiabæ rex fratres ad eum mittit, *A. J. XX, 2, 3.* Regno pulsus ad Izatem confugit, 3, 1. Regno ei restituitur, 3, 2. Izati Armeniæ partem tribuit, 3, 3. Moritur, 3, 4.
- Artabazes*, rex Armeniæ, ab Antonio victus mittitur in Ægyptum, *A. J. XV, 4, 3. B. J. I, 19, 5.*
- Artaxerxes I.* rex Persarum, Xerxis fil., a Persis Cyrus appellatus, centum viginti satrapas in regno suo constituit; Vasten conjugem repudiat, *A. J. XI, 6, 1.* Estherem in matrimonium ducit, 6, 2. Bagathous et Theodestes contra eum conjunctionem faciunt, 6, 4. Amani veniam dat Judæorum gentem exstinguendi, 6, 5 sqq. Esthere pro Judæis intercedente, Amanis edictum rescindit, 6, 9 sqq. Amanem jubet cruci affligi, 6, 12. Mardochæum honoribus cumulat, 6, 13.
- Artaxias*, Artabazis, Parthorum regis f., quum pater in captivitatem abductus esset, regno potitur; postea regno dejicitur a Romanis, *A. J. XV, 4, 3. B. J. I, 19, 5.*
- Artemon*, prytanis Ephesiorum, *B. J. XIV, 10, 12.*
- Arucei*, pop. Phœnic., *A. J. V, 1, 22.*
- Aruceus*, Chanaani f., *A. J. I, 6, 2.*
- Arura*, locus Judææ, *A. J. VI, 12, 4.*
- Arus*, vicus Judææ, *A. J. XVII, 10, 9. B. J. II, 5, 1.*
- Asabelus*, Benjaminis f., *A. J. II, 7, 4.*
- Asælus*, Davidis nepos, ab Abenero in prælio occiditur, *A. J. VIII, 1, 3.*
- Asanus*, Abiæ Judææ regis f., patri in regno succedit, *A. J. VIII, 11, 3.* Vir probus atque pius, 12, 1. A Zaræo Æthiopie rege bello petitur, *ibid.* Æthiopes vincit, 12, 2. Basane ipsius regnum infestante, auxilium petit a Damascenorum rege; Basanes repellitur, 11, 4. Gabam et Maspham urbes condit, *ibid.*
- Asamon*, mons Galil., *B. J. II, 18, 11.*
- Asamonæi*, quamdiu principatum apud Judæos tenuerint, *A. J. XIV, 16, 4.*
- Asaphi* filii, *A. J. XI, 4, 2.*
- Ascalon*, urbs Judææ, erat olim una ex quinque Philistæorum civitatibus primariis, *A. J. VI, 1, 2.* Judææ tribui assignatur, *V, 1, 22.* Ascalonitæ quum arcam sacram in urbem recepissent, multis malis vexantur, *VI, 1, 2.* Herodis M. in Ascalonitas liberalitas, *B. J. I. 21, 11.* Regia Ascalonia ab Augusto Salomæ, Herodis M. sorori datur, *A. J. XVII, 11, 5. B. J. II, 6, 3.* Ascalon bello Jud. flammis vastatur, *B. J. II, 18, 1; 18, 5.* — Cf. *A. J. V, 7, 4; 3, 1; XII, 4, 5; 5, 5; 5, 10. XIV, 18, 3. B. J. III, 2, 1 sqq.*
- Aschanaxi*, (Rhegini) ab Aschanaxo nomen duxerunt, *A. J. I, 6, 1.*

- Aschanaxus*, Gomari f., *Aschanaxorum* (Rheginorum princeps, *A. J. I*, 6, 1.
Aschanes, eunuchus, *A. J. X*, 10, 2.
Asenetha, Josephi uxor, *A. J. II*, 6, 1.
Asennæus, Chanaani f., *A. J. I*, 6, 2.
Aserus, Jacobi ex Zelfa ancilla f., *A. J. I*, 19, 8. Ejus liberi septem, 11, 7, 4. Aseri tribus, quamnam Palæst. partem obtinuerit, *V*, 1, 22.
Aserymus, Tyriorum rex, *C. A. I*, 18.
Asincæus et Anilæus fratres, Judæi Babylonii; eorum gesta et infelix exitus, *A. J. XVIII*, 9.
Asinius; ejus de Hyrcano testimonium a Strabone adducitur, *A. J. XIV*, 8, 3.
C. Asinius Pollio, consul Roman., *A. J. XIV*, 14, 5.
Asochæus, rex Ægypti, *B. J. VI*, 10.
Asochis, oppidum Galil., a Ptolem. Lathyr. expugnatur, *A. J. XIII*, 12, 4. Cf. *B. J. I*, 4, 2. *V. J.* 41; 68.
Asophos, urbs Galil., *A. J. XIII*, 12, 5.
Asor, campus Galil., *A. J. XII*, 5, 7.
Asorus, urbs Galil. ad lacum Semechonitidem, *A. J. V*, 5, 1; 5, 4. Cf. *VIII*, 6, 1.
Asprenas, senator Roman. *A. J. XIX*, 1, 3; 1, 15.
Asphaltites lacus, in Judæa, describitur, *B. J. IV*, 8, 4. Callirrhoen fontem et Arnonem fluvium recipit, *A. J. IV*, 5, 1; *XVII*, 6, 5. *B. J. I*, 33, 5. Secat eum Jordanes, *B. J. III*, 10, 7. Cf. *A. J. I*, 9; *IX*, 10, 1.
Asphar, lacus Judææ, *B. J. XIII*, 1, 2.
Assarachoddas, Assyriorum rex, Senacheribi successor, *A. J. X*, 1, 5.
Assaron, Rubeli f., *A. J. II*, 7, 4.
Assaron, mensura apud Judæos, *A. J. III*, 6, 6. *VIII*, 3, 8.
Assis, Ægyptiorum rex, *C. A. I*, 14.
Assuras, Semæ f., Assyrii nomen dedit, *A. J. I*, 6, 4.
Assuris, Dadanis f., *A. J. I*, 15.
Assyrii, nomen habent ab Assura, Semæ f., *A. J. I*, 6, 4. Secundum Alexandrum Polyhist. a Suri, Ahrami f., 1, 15. Assyrii Asiæ imperio potiuntur; Sodomitis tributum imperant; Syriam vastant; gigantum sobolem extinguunt, *A. J. I*, 9. Sub regno Chusarthis Judæos sibi subiciunt; ab Ithobalo repelluntur, *A. J. IX*, 3, 2 sq. Sub Phullo Israelitis bellum inferunt, *A. J. I*, 18, 11, 1. Theglaphalassare regnante Israelitarum regni magnam partem occupant, *ibid.* Syros et Damascenos subigunt, Samaritam invadunt, multosque Israelitas captivos abducunt 12, 3. Sub Salmanasare Israelitarum regnum evertunt eosque in terras peregrinas transferunt, 14, 1. Syriam et Phœniciam invadunt, 14, 2. Contra Judæos et Ægyptios expeditionem facient sub regno Senacheribi, *X*, 1. Assyriorum imperium a Medis et Babyloniis eversum *X*, 2, 5, 1.
Assyriorum castra, locus Hierosol. urbis, *B. J. V*, 7, 3, 12, 2.
Aslabari, pop. Arab., *A. J. I*, 6, 2.
Astabora, fluv. Æthiopiæ, *A. J. II*, 10, 2.
Astapus, fluv. Æthiopiæ, *A. J. II*, 10, 2.
Astartus, Syriorum rex, *C. A. I*, 18.
Astartæ templum a Hiram, Syriorum rege, exstructum, *A. J. VIII*, 5, 3. *C. A. I*, 1, 18.
Astyages, pater Darii, *A. J. X*, 11, 4.
Asyla, quenam a Moysæ homicidis constituta sint, *A. J. IV*, 6, 4.
Athenienses, Xerxem devicerunt, *B. J. II*, 16, 4. A Romanis subacti sunt, *ibid.* Hyrcanum Judæorum principem magno in honore habuerunt, *A. J. XIV*, 8, 5. Herodis M. in eos liberalitas, *B. J. I*, 21, 11. — Athenienses, bonis legibus instructi, in iis observandis parum constantes sunt, *C. A. II*, 16. Severa poena eos afficiunt, qui nova de diis docent; deos peregrinos non admittunt, *C. A. II*, 37.
Athenion, Ptolem. Everget. amicus, *A. J. XII*, 4, 1 sqq.
Athenion, Cleopatrac Ægypti reg. dux Herodi M. insidias struit, *A. J. XV*, 5, 1. *B. J. I*, 19, 2.
Athone, urbs Arab. *A. J. XIV*, 1, 4.
Athronges, (Athrongæus) pastor, post Herodis M. mortem regnum affectat; cum fratribus Romanis et militibus regis bellum infert; a Grato et Ptolemæo et ipse et fratres devincuntur, *A. J. XVII*, 10, 7. *B. J. II*, 4, 3.
Atratinus, Romanus, pro Herode M. verba facit in senatu, *A. J. XIV*, 14, 4. *B. J. I*, 14, 4.
Atthidum, scriptores sæpe inter se dissentiunt, *C. A. I*, 3.
Avaris, urbs Ægypti, *C. A. I*, 14. A leprosis occupatur, *I*, 26.
Auctores, qui apud Josephum laudantur, hi sunt: Acusilaus, Agatharchides, Alexander Polyhistor, Anaxagoras, Apion, Apollodorus, Apollonius Molo, Aristophanes, Aristoteles, Asinius; Atthidum scriptores; Berosus, Cadmus, Callias, Castor, Chæremon, Chærilus, Clearchus, Cleodemus, Conon, Demetrius Phalereus, Diogenes, Diocles, Dios, Ephorus, Eumenes, Eupolemus, Hecataeus, Hellanicus, Hermippus, Hermogenes, Herodotus, Hesiodus, Hestæus, Hieronymus, Homerus, Justus, Livius, Lysimachus, Malchus, Manetho, Megasthenes, Menedemus, Mnaseas, Mochus, Nicolaus, Pherecydes, Phylistus, Philo, Philostephanus, Philostratus, Plato, Polybius, Polycrates, Posidonius, Protagoras, Pythagoras, Socrates, Stoici, Strabo, Thales, Theodectes, Theodotus, Theophilus, Theophrastus, Theopompus, Thucydides, Timæus, Timagenes, Tripolitici auctor, Zopyrion.
Augis, Gadis f., *A. J. II*, 7, 4.
Auranitis, regis Palæst., a Cæsare Augusto Herodi M. datur, *A. J. XV*, 10, 1. *B. J. I*, 20, 4. Pars est tetrarchiæ Philippi, *A. J. XVII*, 11, 4. *B. J. II*, 6, 3.
Aurea terra, in India, olim Sophira dicta, *A. J. VIII*, 6, 4; 7, 1.
Ausa, urbs Libyæ ab Ithobalo condita, *A. J. VIII*, 13, 2.
Axiaramus, Isi fil., pontif. maximus, *A. J. X*, 8, 6.
Aza, mous Palæst. *A. J. XII*, 11, 2.
Azabon, Gadis f., *A. J. II*, 7, 4.
Azaelus; Elias a Deo jubetur eum Syrorum regem constituere, *A. J. VIII*, 13, 7. Azaelus Adadum regem Syriæ occidit, regnum occupat, *IX*, 4, 6. Israelitas aggressus regionem Transjordanianam necnon terram Galaaditicam et Balanæam occupat, 8, 1. Judæam invadit, Gittam evertit, ab obsidione Hierosolymorum magna vi pecuniæ avertitur, 8, 4. Ioazo Israelitarum regi bellum infert multasque urbes ei eripit, 8, 5. Moritur, 8, 7.
Azarias, Achimæ f., pontif. max., *A. J. X*, 8, 6.
Azarias, (Abdenachus) Judeus, e genere Sedeziæ Babylonem abductus, a Nabuchodonosoro liberaliter educatur, *A. J. X*, 10, 1 sqq. In flammis conjectus mirum in modum servatur, *A. J.*, 10, 5. *M. I*, 16.
Azarias, vates, *A. J. VIII*, 12, 2.
Azarias, Judæorum dux sub Juda Macab., Gorgiam Jamnæ pref. adortus vincitur, *B. J. XII*, 8, 2; 8, 6.
Azarus, Nachoræ f., *A. J. I*, 6, 5.
Azeca, urbs Judææ, *A. J. VI*, 9, 1; *VIII*, 10, 1.
Azermotes, Juctæ f., *A. J. I*, 6, 4.
Azicus, Emesorum rex, Drusillam Agrippæ M. fil. ducit uxorem, *A. J. XX*, 7, 1. Ab uxore repudiatur, 7, 2. Moritur, 8, 4.
Azotus, urbs Judææ, olim Philistæorum civitas, *A. J. VI*, 1, 2. Azotii quum arcam sacram in urbe servarent, multis

malis vexantur, VI, 1, 1. Azotus a Jonatha Maccab. incenditur, XIII, 4, 4. A Pompeio Judæis crepta Syriæ provinc. adjicitur, XIV, 4, 4. A Gabinio restauratur, XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 4. Ab Herode M. Salomæ tribuitur, *A. J.* XVII, 8, 1. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 3, 2. Cf. *A. J.* V, 1, 22; 2, 4; XII, 7, 4; 8, 6. *B. J.* I, 7, 7.
Azora, urbs Galil. a Theglaphalassare capta, *A. J.* IX, 11, 1.
Azymorum festum; ejus origo, *A. J.* II, 15, 1. *B. J.* IV, 7, 2. Quando et quomodo celebrandum sit, *A. J.* III, 11, 5. *B. J.* VI, 9, 3. Post Solomonis tempora diu intermissum, ab Ezecia renovatur, *A. J.* IX, 13, 2 sqq. Cf. X, 4, 5.

B.

Baal, Tyriorum deus, *A. J.* IX, 6, 6. Ejus cultus ab Israelitis receptus, *ibid.*
Baal, Tyriorum rex, *C. A.* I, 21.
Baalis, Ammanitarum rex, *A. J.* X, 9, 2; 9, 5.
Baaras, planta mirabilis, *B. J.* VII, 6, 3.
Baaras, vallis Galil. *B. J.* VII, 6, 3.
Babre filii, Antigono opitulantur contra Herodem M.; quum Antigonus victus esset, clam a Costobaro servantur; ab Herode deprehensi necantur, *A. J.* XV, 7, 10.
Babel, vox hebr., quid significet, *A. J.* I, 4, 3.
Babylon, urbs Egypti, olim Letopolis, *A. J.* II, 15, 1.
Babylon, urbs Chaldaeorum, unde nomen habeat, *A. J.* I, 4, 3. Eam a Semirami conditam esse contendunt historici Graeci, *C. A.* I, 20. A Nabuchodonosoro splendide instauratur et munitur, *A. J.* X, 11, 1. *C. A.* I, 19. A Cyro capitur, *C. A.* I, 19. *A. J.* X, 11, 4. — Turris Babylonia, *B. J.* I, 4, 3.
Babylonia, *Babylonii*. Reges Babyloniae secundum Berosum, *C. A.* I, 19 sq. Babylonii societatem cum Judæis ineunt sub regno Baladæ, *A. J.* X, 2, 2. Judæam invadunt et Manassem regem in captivitatem abducunt, 3, 2. Sub Nabuchodonosoro Syriam et Judæam occupant, 6, 1 sqq. Cf. *Nabuchodonosorus*. Quinam fuerint post Nabuch. Babyloniae reges, 11, 2. Babyloniorum imperium evertitur a Cyro et Dario, 11, 4. Babylonia Parthis subjecta, XVIII, 9. — Judæi in Babylonia et Mesopotamia habitantes Nearda potissimum et Nisibin urbes tenent, ibique ærarium commune habent, XVIII, 9, 1. A Babylonis valde vexati Seleuciam migrant, ubi mox magna ex parte a Græcis et Syris caduntur, 9, 8 sqq. Qui reliqui sunt, primum Cleiphontem se recipiunt, deinde vero Nearda et Nisibin redeunt, 9, 9.
Baca, vicus Galil., *B. J.* III, 3, 1.
Bachares, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
Bachides, ab Antiocho Epiph. Hierosolymis præfectus, in Judæos sævit, *B. J.* I, 1, 2. A Mattathia Asamonæi f. interficitur, 1, 3.
Bachides a Demetrio contra Judam Maccab. missus, huic frustra insidias struit, multos vero Judæos cedit, *A. J.* XII, 10, 2. Judam vincit prope vicum Bethzetho, 11. Bellum gerit cum Jonatha Maccab., XIII, 1. Pacem cum eo componit, 1, 6.
Bactriani originem trahunt a Gathero Arami f., *A. J.* I, 6, 4. Cf. XX, 4, 2.
Bachures, vicus Judææ prope Hierosolyma, *A. J.* VII, 9, 7.
Badaerus, Judæorum dux, *A. J.* IX, 6, 3.
Badecorus, Tyriorum rex, *C. A.* I, 18.
Bæon, rex Egypti, *C. A.* I, 14.
Bagathous cum Theodeste conjunctionem facit contra Artaxerxem Persarum regem, *A. J.* XI, 6, 4; 6, 10.
Ragoas, enuchus, *A. J.* XVII, 2, 4.

Bagoses, Artaxerxis dux templum Hierosol. polluit, *A. J.* XI, 7, 1.
Bajæ, oppidum Campaniæ, thermis celebre, ab imperatoribus splendidissimis ornamentis auctum, *A. J.* XVIII, 7, 1.
Balacus, Moabitarum rex, artibus et fallaciis Judæos a suis et Madianitarum finibus arcere studet, *A. J.* IV, 6, 1 sqq.
Baladas, Babyloniorum rex, societatem init cum Ezecia, *A. J.* X, 2, 2.
Balamus vates a Madianitis et Moabitibus accitus, ut Judæis diras imprecetur, iis benedicit, urgente Dei spiritu, *A. J.* IV, 6, 2 sqq. Ejus asina, 6, 3. Balaco regi suadet ut puellas formosas in Judæorum castra mittat, 6, 6.
Balanea, urbs Syriæ; Herodis M. in Balaneotas liberalitas, *B. J.* I, 21, 12.
Balatorus, Tyriorum rex, *C. A.* I, 21.
Baleni, Sodomitarum tribus, *A. J.* I, 9.
Baleth, urbs Judææ a Solomone condita, *A. J.* VIII, 6, 1.
Balla, Jacobi concubina, *A. J.* I, 19, 8.
Ballas, Sodomitarum rex, *A. J.* I, 9.
Baltasarus, rex Babyloniae, a Babylonis Nabonidelus appellatus, *A. J.* X, 11, 2. Ejus visionem interpretatur Danielus, 11, 2 sq. A Cyro regno dejicitur, 11, 4.
Baltasarus, *V. Danielus*.
Banacates, sub Solomone provinciae maritimæ præfectus, *A. J.* VIII, 2, 3.
Banajas, Joabæ f., Davidis satellitum præfectus, *A. J.* VII, 5, 4; 11, 8. Vir magnæ fortitudinis, 12, 4. Davidi fidem servat, quum Adonias regnum affectaret, 14, 4. Jussu Solomonis regis Adoniam interimit, VIII, 1, 3. Joabo occiso, a Solomone toti exercitui præficitur, 1, 4.
Banajas, Achili f., sub Solomone campi magni præfectus, *A. J.* VIII, 2, 3.
Banaothas, Jebosthum accidit, a Davide morte multatur, *A. J.* VII, 2, 1.
Banus, eremita, Flav. Josephi præceptor, *V. J.* 2.
Barachias, Israelita, magnæ apud populum auctoritatis, *A. J.* IX, 12, 2.
Baracus, una cum Debora Judæos a Chananæis subjugatos liberat, quadraginta annos deinde apud Judæos imperium tenet, *A. J.* V, 5.
Bardanes, Parthorum rex, Artabani III f., bellum cum Romanis gerere molitur; contra Izatem, Adiabenorum regem expeditionem facit, *A. J.* 3, 4. A Parthis e medio tollitur, *ibid.*
Baris, Aseri f., *A. J.* II, 7, 4.
Baris, mons Armeniæ, 4. *J. I.* 3, 6.
Baris, arx Hierosolymorum, ab Herode Antonia appellata est, *A. J.* XV, 11, 4. Cf. *Antonia*.
Barnabazus conjunctionem contra Artaxerxem factam detegit, *A. J.* XI, 6, 4.
Bartas, Sodomitarum rex, *A. J.* I, 9.
Barsube, urbs Judææ, *A. J.* VI, 3, 2.
Baruchus, Hieremiæ scriba et discipulus, *A. J.* X, 6, 2; 9, 1.
Barzapharnes, Parthorum satrapa, cum Pacoro Syriam occupat; deinde Judæam invadit Antigonus in regno collocaturus, *A. J.* XIV, 13, 3 sqq. *B. J.* I, 13, 1 sqq.
Basanes, Macheli f., interempto Nadabo, Israelitarum regem se facit; totam Hieroboami stirpem delet, *A. J.* VIII, 11, 4.
Basara, urbs Galil., *V. J.* 24.
Basca, urbs Palæst., *A. J.* XIII, 6, 5.
Baselus, torrens Palæst., *A. J.* VI, 14, 6.
Basemmatha, Ismaeli fil., Esavi uxor, *A. J.* I, 16, 19.

- Basima*, Solomonis fil., Achinadabi uxor, *A. J.* VIII, 2, 3.
- Bassus*. V. *Ventidius*.
- Bassus* (*Cæcilius*) Sextum Caesarem in Syria ex insidiis interficit, *A. J.* XIV, 11, 1. *B. J.* I, 10, 10. Cum Cassio facit ejusque opera Murco reconciliatur, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 1.
- Bassus* (*Lucilius*) legatus in Judæam missus Machærontem castellum capit, *B. J.* VII, 6, 1 sqq. Judæos, qui Hierosolymis, et Machæronte profugerant, in Jarde silva cædit, 6, 6. Moritur, 8, 1.
- Batanæa* (*Bataneas* *A. J.* IV, 7, 5), regio Palæst., a Syris occupatur, *A. J.* IX, 8, 1. Herodi M. tribuitur ab Augusto, *A. J.* XV, 10, 1 sqq. *B. J.* I, 20, 4. Zamaris in Batanæam vocatur ad reprimenda Trachonitarum latrocinia, *A. J.* XVII, 2, 1. Batanæa pars est Philippi tetrarchiæ, *A. J.* XVII, 8, 1; 11, 4. *B. J.* II, 6, 3.
- Bathuelus*, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Batus*, mensura apud Judæos, *A. J.* VIII, 2, 9.
- Bathyllus*, Antipatri Herodis M. filii libertus, *A. J.* XVII, 4, 3. *B. J.* I, 31, 1.
- Bathyra*, urbs Batanæa a Tamari condita, vivente Herode omnium rerum immunitate fruitur lætaque capit incrementa; ab Agrippa M. ejusque filio valde vexatur, *A. J.* XVII, 2, 2.
- Bauxus*, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Bebemeses*, Gazæ urbis præf., *A. J.* XI, 8, 3.
- Bedriacum*, oppidum Italiæ, *B. J.* IV, 9, 7.
- Beersabe* (*Beethsabe*), Uriæ uxor, a Davide ad adulterium pellicitur, *A. J.* VII, 7, 1. Davidi nubit, 7, 2. Mater Solomonis, 7, 4. A Davide petit ut Solomoni f. regnum tradat, 15, 4. A Solomone petit ut Abisacen Adoniæ in matrimonium det, VIII, 1, 2.
- Beethsabe*. V. *Beersabe*.
- Belæus* (*Belus*), fluv. Phœniciæ, *B. J.* II, 10, 2.
- Beleazarus*, Tyriorum rex, *C. A.* II, 18.
- Belus*, Tyriorum deus, *A. J.* VIII, 13, 1. Beli templum, quod Babylone erat ab Alexandro M. restauratum, *C. A.* I, 22. Cf. *A. J.* X, 11, 1.
- Belsemus*, Persa, *A. J.* XI, 2, 1.
- Belsephon*, urbs Ægypti ad mare Rubrum sita, *A. J.* II, 15, 1.
- Belsephon*, urbs Judææ, *A. J.* VII, 8, 2.
- Bemeselis*, urbs Judææ, *B. J.* I, 4, 6.
- Benjamin*, Jacobi f. ex Rachela, *A. J.* I, 21, 3. Cum fratribus in Ægyptum proficiscitur; furti accusatur, II, 6, 5 sqq. Ejus decem filii, 7, 4.
- Benjaminis tribus*, quamnam Palæst. partem sortita sit, *A. J.* V, 1, 22. Benjamitæ Chananæis parant; eorum exemplum cetera tribus sequuntur, 2, 5. Benjamitæ ob stuprum Levitæ uxori inflicta a ceteris Israelitis bello lacescunt; cædunt omnes exceptis sexcentis qui fuga evadunt, 2, 10 sq. Sexcenti illi Benjamitæ in patriam revocantur atque in integrum restituuntur, 2, 12.
- Berenice*, Agrippæ M. fil. ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4. *B. J.* II, 11, 6. Spondetur Marco Alexandri Alaharchæ f., post ejus mortem nuptum datur Herodi Agrippæ fratri, *A. J.* XIX, 5, 1. Post Herodis obitum nubit Polemoni, regi Ciliciæ, XX, 7, 3. Polemonem deserit, *ibid.* Floro pro Hierosolymitanis supplicat, *B. J.* II, 15, 1. Cestio scribit de Flori immanitate, 16, 1. Ejus regia incenditur, 17, 6. Cf. *V. J.* 11; 24; 65.
- Berenice*, Salomæ f., Aristobuli Herodis M. filii uxor, *A. J.* XVI, 1, 2. Mariti secreta patri prodit, 7, 3. Post Aristobuli mortem Theudioni Doridis Herodis uxoris fratri nubit, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Amicitia ei intercedit cum Antonia Drusi uxore, *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 3.
- Berenice*, Julii Archelai ex Mariamne filia, *A. J.* XX, 7, 1.
- Berenice*, Alexandri, Judæi Cyrenensis uxor, *B. J.* VII, 11, 2.
- Berenice*, urbs Arabiæ ad mare Rubrum sita, olim Gasion-gabel appellata, *A. J.* VIII, 6, 4.
- Berenicianus*, Herodis Agrippæ M. fratris f. ex Berenice, *A. J.* XX, 5, 2. *B. J.* II, 11, 6.
- Beræa*, urbs Syriæ, *A. J.* XII, 9, 7; XIII, 14, 3.
- Berosus*, Chaldæus, rerum Chaldaicarum scriptor, *C. A.* I, 19. Ejus fides, I, 20. Laudantur quæ refert de diluvio, *A. J.* I, 3, 6. De primorum hominum longævitate, 3, 9. De Abramo, 7, 2. De Senacheribo, X, 1, 4. De Balada; 2, 2. De Nabuchodonosoro et Nabopalassare, *A. J.* X, 11, 1. *C. A.* I, 19 sq. De Noei arca, *C. A.* I, 19.
- Berotha*, oppidum Galil. superior., *A. J.* V, 1, 18.
- Bersabee* (*Bersabe*, *Bersobe*), *B. J.* III, 3, 1. Munitur a Flav. Josepho, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37.
- Bersubæ*, puteus in regione Gerarensi, *A. J.* I, 12, 1.
- Bersubee*, urbs Judææ, in tribu Judæ prope Idumææ fines, *A. J.* VIII, 13, 7.
- Berytus*, urbs Phœnic., *B. J.* I, 21, 11. Herodis M. in Berytenses liberalitas, *ibid.* Herodes in hac urbe judicium habet de filiis suis Alexandro et Aristobulo, *A. J.* XVI, 11, 2. *B. J.* I, 27, 2. Berytenses Q. Varo Syriæ præfecto auxilium ferunt contra Judæos seditiosos, *A. J.* XVII, 10, 9. *B. J.* II, 5, 1. Agrippa M. Berytensibus theatrum et amphitheatrum exædificat, *A. J.* XIX, 7, 5. Berytus splendidis ornamentis augetur ab Agrippa jun. XX, 9, 4. Titus post expugnata Hierosol. spectacula ibi edit, *B. J.* VII, 3, 1.
- Berzæus*, Galadita, *A. J.* VII, 9, 8; 11, 4.
- Besara* (*Basara*), urbs Galil. viginti stadiis a Gaba distans, *V. J.* 24.
- Beseleelus*, Uri f., architectus, tabernaculum exstruxit, *A. J.* III, 6, 1; 8, 4.
- Besimoth*, oppidum Perææ, a Romanis capitur, *B. J.* IV, 7, 6.
- Besira*, urbs Judææ, viginti stadiis a Chebrone dissita, *A. J.* VII, 1, 5.
- Belaris*, vicus Idumææ, a Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 8, 1.
- Betchora* (*Betachora*), urbs Judææ a Solomone condita, *A. J.* VIII, 6, 1.
- Bethalage*, vicus Palæst., ubi Jonathas a Bachide oppugnatur, *A. J.* XIII, 1, 5.
- Betharamathum*, urbs Perææ inferioris, *B. J.* II, 4, 2. Vide *Amathus*.
- Betharamphtha*, urbs Palæst., ab Herode Antipa munitur et Julius (Livias) appellatur in honorem uxoris Augusti, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1.
- Bethel* (*Bethela*, *Bethela*, *Bethella*) urbs Judææ, unde nomen habeat, *A. J.* I, 19, 3; 21, 2. Ab Ephraimitis capitur, V, 2, 6; 2, 9. Hieroboamus in ea delubrum exstruit ad vitulas aureas colendas, VIII, 8, 4; 11, 3. A Bachide munitur, XIII, 1, 3. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 9, 8.
- Bethennabris*, vicus Perææ, *B. J.* IV, 7, 4.
- Bethezob*, vicus Palæst., *B. J.* 3, 4.
- Bethleem* (*Bethleema*, *Bethlema*, *Bethleme*) urbs Judææ, V, 2, 8; 7, 13; 9, 2; VI, 8, 1; VII, 1, 3; VIII, 10, 1.
- Bethlephorum*, toparchia ad Judæam pertinens, *B. J.* IV, 8, 1.
- Bethmaus*, vicus Galil., *V. J.* 12.
- Bethoma*, urbs Judææ, *A. J.* XIII, 14, 2,

Bethoron, Bethora, (inferior), urbs Samariæ, *A. J.* V, 1, 17; XII, 7, 1; 10, 5; XIII, 1, 3. *B. J.* 12, 2; 19, 1; 19, 8.

Bethsaida, urbs Galilææ, a Philippo amplificatur et Julius appellatur in honorem Caesaris Augusti filii, *A. J.* XVIII, 2, 1.

Bethsame, vicus Judææ, in tribu Judæ, *A. J.* VI, 1, 3; 1, 4.

Bethsana, Bethsan, Bethsa, urbs Samariæ postea Scythopolis dicta, *A. J.* V, 1, 22; VI, 14, 3; XII, 8, 5; XIII, 6, 1. *V. Scythopolis*.

Bethsemera (?), locus Judææ, *A. J.* IX, 9, 1.

Bethso, locus Hierosol. urbis, *B. J.* V, 4, 2.

Bethzetho, vicus Judææ, *A. J.* XII, 11, 1.

Bethsura, Bethsur, urbs Judææ, *A. J.* VIII, 10, 1; XII, 7, 5; 8, 3; 9, 4; 9, 5; XIII, 5, 6. *B. J.* I, 1, 5.

Bethsacharia, locus Judææ, *A. J.* XII, 9, 4. *B. J.* I, 1, 5.

Beltai, urbs Adrazari regis Sophenes, a Davide capta, *A. J.* VII, 5, 4.

Bezeca, urbs Palæst., *A. J.* V, 2, 2.

Bezedel, vicus Palæst., *B. J.* III, 2, 3.

Bezetha (sive *Cænopolis*, urbs nova), pars Hierosolymorum, *B. J.* II, 15, 5; 19, 4; V, 4, 2; 5, 8.

Bithyni, pop. Asiæ, *B. J.* II, 16, 4.

Bitumen, quod e lacu Asphaltite provenit, describitur, *B. J.* IV, 8, 4.

Boaz, nomen columnæ templi Hierosol., *A. J.* VIII, 3, 4.

Boazus, Naanin et Rutham hospitio excipit, *A. J.* V, 9, 2. Rutham uxorem ducit ex eaque procreat Obedem, qui Davidis avus est, 9, 3 sqq.

Bobelon, Darii Persarum regis dux, *A. J.* XI, 4, 8.

Bocchoris, Ægyptiorum rex, *C. A.* I, 34.

Bocclas, Josephi t., *A. J.* VIII, 1, 3.

Boccos, Abiezere f., pontif. max., *A. J.* V, 11, 5.

Bæotus, archon Deliorum, *A. J.* XIV, 10, 14.

Bolosor, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.

Borcæus, ab Agrippa jun. rege legatus mittitur ad Judæos seditiosos, *B. J.* II, 19, 3.

Borsippus, urbs Chaldææ, *C. A.* I, 20.

Boscethi, urbs Judææ, *A. J.* X, 4, 1.

Bosora, Bosor, urbs Galaadit., *A. J.* 8, 3.

Bosporus Thracius, *A. J.* XVI, 3, 2.

Bosporani, pop. Asiæ, *B. J.* II, 16, 4.

Botrys, urbs Phœniciæ, *A. J.* VIII, 13, 2.

Boris aureæ templum in Syria prope Daphnen, *B. J.* IV, 1, 1.

Britanni a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4.

Britannicus, Claudii Cesaris fil. ex Messalina a Nerone e medio tollitur, *A. J.* XX, 8, 1 sq.

Brizellum, oppidum Italiæ, *B. J.* IV, 9, 9.

Brochus, senator Rom., *A. J.* XIX, 3, 4.

Brundisium, urbs Italiæ, *A. J.* XIV, 14, 3. *B. J.* 1, 14, 3.

Brutus J. Cesarem interficit, *A. J.* XIV, 1, 1, 2. *B. J.* I, 11, 1.

Bubastis; Dianæ Bubastis templum in Ægypto prope Leontopolin, *A. J.* XIII, 3, 1; 3, 2.

Bubastila, fluv. Ægypti, *C. A.* I, 14.

Buccinæ a Moyse inventæ forma, *A. J.* III, 12, 6.

Burrus, præfectus militum, Neronem in castris prætorianis imperatorem declarat, *A. J.* XX, 8, 2. Neroni persuadet ut Judæis Cesarensibus jus civitatis adimat, 8, 9.

Byblus, urbs Phœniciæ, *B. J.* I, 21, 11.

Byzantium, urbs Thraciæ, *A. J.* XVI, 2, 2.

C.

Caathus, Levi f., *A. J.* II, 7, 4.

Cabrothaba, locus deserti, unde nomen habeat, *A. J.* III, 13, 1.

Cadmus, Milesius quando vixerit, *C. A.* I, 2.

Cæcinna, Vitellii dux cum Valente Othone vincit, *B. J.* IV, 9, 9. Ad Vespasiani partes transit, II, 2 sq.

Cæna (Nova), locus Palæst. in Ziphienorum terra, *A. J.* VII, 13, 2.

Cænopolis sive urbs Nova, pars Hierosolymorum, *B. J.* II, 19, 4, V, 8, 1; 12, 2. *V. Bezetha*.

J. Caesar, Roma politus Aristobulum regem Judææ vinculis solvit et cum duabus legionibus in Syriam mittit, *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 8, 1. In Ægypto bellum gerens ab Antipatro et Mithridate adjuvatur, *A. J.* 8, 1 sq. *B. J.* 9, 3. In Syriam profectus magnum honorem habet Antipatro, *A. J.* 8, 3. *B. J.* 9, 5. Hyrcano pontificatum confirmat, Antipatrum totius Judææ procuratorem constituit, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 10, 3. Decreta quæ in Judæorum gratiam fecit, *A. J.* 10, 1 sqq. In Africam proficiscitur cum Scipione et Catone bellum gesturus, *ibid.* A Bruto et Cassio interficitur, *A. J.* 11, 1. *B. J.* 11, 1.

Cæsar Octavianus, victis Bruto et Cassio ad Philippum in Italiam proficiscitur, *B. J.* I, 12, 4. Cf. *A. J.* XIV, 12, 2. Ejus in Herodem benevolentia, *A. J.* 14, 4. *B. J.* 14, 4. Antonium vincit in pugna Actiaca, *A. J.* XV, 6, 1. *B. J.* I, 20, 1. Herodi regnum confirmat, *A. J.* 6, 6 sq. *B. J.* 20, 2. In Ægyptum proficiscens honorifice excipitur ab Herode apud Ptolemaidem magnisque ab eo donatur muneribus, *A. J.* 6, 7. *B. J.* 20, 3. Ægyptum in suam ditionem redigit; Herodi eam Judææ partem restituit, quam Antonius Cleopatæ dederat, pluresque insuper urbes ejus regno addit, *A. J.* 7, 3. Herodes duo templa ei consecrat, alterum Casareæ, alterum prope Panium, *A. J.* XV, 9, 6; 10, 3. *B. J.* I, 21, 7. In Syriam profectus Herodem a Zenodoro et Gadarenis accusatum absolvit eique Trachonem, Batanæam, Auranitidem et Zenodori tetrarchiam tribuit, *A. J.* 10, 1 sqq. *B. J.* 20, 4. Alexandrum et Aristobulum in gratiam reducit cum Herode eorum patre, *A. J.* XVI, 4, 4. *B. J.* I, 23, 3. Ejus edictum de Judæorum juribus servandis, *A. J.* 6, 1 sqq. Herodi a Syllæo accusato offensus est, *A. J.* 9, 3 sq. Herode criminibus purgato a Nicolao Damasceno, Syllæum capitis damnat; Aretæ regnum Arabiæ confirmat, *A. J.* 10, 8 sq. Herodi potestatem facit de filiis, conjugationis accusatis, pro arbitrio statuendi, *A. J.* 11, 1; XVII, 7, 1. *B. J.* I, 27, 1; 33, 1. Herodes magnam pecuniæ vim Casari legat omniaque quæ in testamento suo constituit, ei relinquit confirmanda, *A. J.* XVII, 6, 1; 8, 1. *B. J.* 32, 7; 33, 8. Archelaus et Antipas, Herodis filii, coram Casare de regno disceptant, *A. J.* 9, 4 sqq. *B. J.* II, 2, 2 sqq. Judæorum legati Archelaum apud Casarem accusant, *A. J.* 11, 2 sqq. *B. J.* 6, 2 sqq. Caesar Archelaum facit ethnarcham eique dimidiam Herodis regni partem tribuit, alteram vero dimidiam inter Archelai fratres, Antipam et Philippum dividit; cetera, paucis exceptis, Herodis testamentum confirmat, *A. J.* 11, 4 sq. *B. J.* 6, 3. Pseudalexandri fraudem detegit, *A. J.* 12, 2. *B. J.* 7, 2. Archelaum iterum a fratribus et Judæorum primoribus accusatum Viennam relegat ejusque ethnarchiam in provinciæ formam redigit, *A. J.* 13, 3; 13, 5. *B. J.* 7, 3. Moritur ætatis anno septuagesimo septimo, *A. J.* XVIII, 2, 2. *B. J.* II, 9, 1.

Cæsarea maritima, urbs Palæst., olim Stratonis turris appellata, ab Herode M. splendide exadificatur portuque tutissimo ornatur, *A. J.* XV, 8, 5; 9, 6. *B. J.* I, 21, 5; cf. *A. J.* XIII, 11, 2. *B. J.* I, 2, 5. Casarenses ob mor-

- tem Agrippæ M. immodice exsultant, quare Clandius iis offensus est, *A. J.* XIX, 9, 1 sq. Inter Judæos et Syros qui urbem incolunt rixa; Felix Judææ procurator turbas reprimat, *A. J.* XX, 8, 7. *B. J.* II, 13, 7. Judæi Cæsarienses Felicem apud Neronem accusant, *A. J.* 8, 9. Nero iis civitatem adimit, *ibid.* Novum certamen inter Græcos et Judæos, *B. J.* 14, 4 sq. Judæi cum legum libro in Nabata secedunt, 5. Judæi fere omnes cæduntur a Græcis, 18, 1. Cæsarienses libenter excipiunt Vespasianum; Josephi Flavii supplicium ab eo petunt, *B. J.* III, 9, 1. Titus, expugnatis Hierosolymis Cæsariæ spectacula edit, VII, 3, 1.
- Cæsarea Philippi*, urbs Palæst. ad Jordanis fontes sita, a Philippo ita appellata est; prius dicebatur Paneas, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1. III, 9, 7. Ab Agrippa jun. amplificatur et Neronias appellatur, *A. J.* XX, 9, 4. Titus splendida spectacula in ea edit, *B. J.* VII, 2, 1.
- Cæsareum*, cæcus in regia Herodis M., *B. J.* I, 21, 1.
- Cæsennius* Pætus, Syriæ præfectus, *A. J.* VIII, 3, 4. Antiochum, regem Commagenes apud Vespasianum accusat et deinde regno expellit, VIII, 7, 1 sq.
- Cæsonia*, Caji Cæsaris uxor; diversæ de ea sententiæ, *A. J.* XIX, 2, 4. Fortiter moritur, *ibid.*
- Cais*, Adami f., Abelum fratrem interficit, *A. J.* I, 2, 1. Naïdem condit; voluptatibus indulget; Anochari condit et mœnibus circumdat, 2, 2. Ejus progenies pessima, *ibid.*
- Caiaphas*, V. Josephus.
- Cainas*, Enosi f., *A. J.* I, 3, 4.
- Cajus*, Agrippæ f., ex Julia, ab Augusto adoptatur, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 4.
- Cajus*, tribun. milit. Roman., Quinct. Vari amicus, *B. J.* II, 5, 1.
- Cajus Cæsar Caligula*, Germanici f. apud populum ob patris virtutem gratus, *A. J.* XVIII, 6, 8. Ejus amicitiam sibi conciliat Agrippa, 6, 4 sqq. Cajus a Tiberio constituitur imperii successor, 6, 8 sq. Agrippam Philippi tetrarchiæ facit regem, *A. J.* 6, 10. *B. J.* II, 9, 5. Antipam ejusque uxorem in exilium agit; Agrippæ Antipæ tetrarchiam tribuit, *A. J.* 7, 2. *B. J.* 9, 6. Cajus primis imperii annis res bene gerit, *ibid.* Odium concipit in Judæos, *A. J.* 8, 1. Petronium Syriæ præfectum constituit eumque jubet ipsius statuam in Judæorum templo erigere, *A. J.* 8, 2. *B. J.* 10, 1. Rogatu Agrippæ hoc mandatum revocat, *A. J.* 8, 7 sq. Ejus sævitia et insania, *A. J.* XIX, 1, 1 sq. Conspiratur in eum, 1, 3 sqq. Trucidatur, 1, 14. Populi post facinus perturbatio, 1, 16. Mox ejus uxor quoque et filia occiduntur, 2, 4. De Caji ingenio et moribus, 2, 5.
- Calani* philosophi apud Indos appellantur, *C. A.* I, 22.
- Callias* (?) Salomæ, Herodis M. sororis, filiam ducit uxorem, *A. J.* XVII, 1, 1.
- Callias*, rerum Sicularum scriptor, *C. A.* I, 3.
- Callistus*, Caligulæ libertus, ad summam potestatem evehitur; conspirationis in Caligulam particeps est, *A. J.* XIX, 1, 10.
- Callimander*, Syrorum dux, *A. J.* XIII, 10, 2.
- Callinicus*, Antiochi Commagenorum regis f., *B. J.* VII, 7, 2.
- Calliphon*, Crotoniates, Pythagoræ discipulus, *C. A.* I, 22.
- Callirrhoe*, fons calidus prope lacum Asphaltiten situs, aquarum salubritate celebris, *A. J.* XVII, 6, 5. *B. J.* I, 33, 5.
- Cambyses*, Persarum rex, Cyri fil., Hierosolymorum instaurationem prohibet, *A. J.* XI, 2, 1 et 2. Sabam, urbem Æthiop. ex sororis nomine appellat Meroen, II, 10, 2. Egyptum subigit; inde reversus diem obit supremum apud Damascum IX, 2, 2. Cf. II, 15, 1.
- Camithus*, pater Simonis pontificis, *A. J.* XVIII, 2, 2.
- Camon*, urbs Galaadit., *A. J.* V, 7, 6.
- Campania*, regio Ital., *A. J.* XVIII, 7, 2; XIX, 1, 1.
- Campus Magnus*, qui a vico Ginnabri usque ad lacum Asphaltiten pertinet, describitur, *B. J.* IV, 8, 2. Cf. *A. J.* V, 1, 22; XII, 8, 5; XV, 8, 5; XX, 6, 1. Alius Campus Magnus in confiniis Galilææ et Samaritæ est, *B. J.* III, 4, 1; II, 12, 3. *A. J.* VIII, 2, 3.
- Campus Regius*, in Palæst., *A. J.* I, 10, 2.
- Cana*, vicus Galil., *V. J.* 16. *B. J.* I, 17, 5. *A. J.* XIII, 15, 1.
- Cana*, vicus Judææ, *B. J.* I, 4, 7.
- Canatha* (*Cana*), oppidum Cœlesyriæ, *A. J.* XV, 5, 1. *B. J.* I, 19, 2.
- Candelabrum* sacrum describitur, *A. J.* III, 6, 7.
- Canabris*, pop. Hispaniæ, *B. J.* II, 16, 4.
- Canthera*, V. Simon.
- Capellus*, (Julius) Tiberiensis, factionis dux, *V. J.* 9; 12; 13; 57.
- Capharabis*, oppidum Judææ, a Romanis capitur, *B. J.* IV, 9, 9.
- Capharnaum*, fons Galil., *B. J.* III, 10, 8.
- Capharsaba*, campus Palæst., in quo Herodes Antipatridem urbem exstruxit, *A. J.* XVI, 5, 2. (Prius in eodem loco alia urbs fuisse videtur, quæ Capharsaba sive Chabarsaba appellata erat, cf. *A. J.* XIII, 15, 1).
- Capharsalama*, vicus Judææ, *A. J.* XII, 10, 4.
- Caphartoba*, vicus Idumææ, a Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 8, 1.
- Capharecco*, vicus Galil., munitur, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37.
- Caphettra*, oppidum Judææ, a Romanis capitur, *B. J.* IV, 9, 9.
- Capito*, centurio Roman., *B. J.* II, 14, 7.
- Capitolium*, Jovis templum, in Roma urbe, *A. J.* XIX, 1, 1. *B. J.* IV, 11, 4; VII, 5, 6.
- Cappadoces*, olim Mosocheni dicti a Moscho, *A. J.* I, 6, 1. Cf. XVI, 3, 2; 8, 6; 10, 1. Romanis tributum pendunt, *B. J.* II, 16, 4.
- Cappadocia*, Ejus rex Archelaus, *A. J.* XVI, 1, 2; 2, 2. Cf. *B. J.* IV, 11, 1; VII, 1, 3.
- Caprææ*, insula maris Tyrreni, in qua Tiberius Cæsar domicilium habuit, *A. J.* XVIII, 6, 4, sq.
- Careas*, pater Joannis, *A. J.* X, 9, 2.
- Caria*, regio Asiæ, ab Alexandro M. occupatur, *A. J.* XI, 8, 1.
- Cariattharima*, urbs Judææ, *A. J.* VI, 1, 4. Arca sacra ibi viginti annos servata est, *ibid.* Cf. VII, 4, 2.
- Carmelum promontorium*, in litore Phœniciæ, *B. J.* II, 10, 2.
- Carmelus mons*, olim ad Galilæam pertinens, postea in Tyrriorum ditione, *B. J.* III, 3, 1. Cf. V, 1, 22; VIII, 13, 5.
- Carnain*, τὸ τέμενος ἐν Καρναῖν, sanum Syriæ, *A. J.* XII, 8, 4.
- Carra* (sive Chara, Charra,) urbs Mesopotamiæ, *A. J.* XX, 2, 2. Regio circa Carras, anomia feracissima, in ditione regis Adiabænorum, *ibid.* Ostenduntur ibi arca Noëi reliquæ, *ibid.* Cf. I, 16, 1; 19, 4; 5, 5.
- Carthaginenses*, a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4; VI, 6, 2.
- Carthago*, a Tyriis condita, *C. A.* I, 17; 18. Quando?, *C. A.* II, 2.
- Carus*, Herodis M. pusio, *A. J.* XVII, 2, 4.

- Casius*; Jovis Casii templum in Ægypto, *B. J.* IV, 11, 5.
Caspiae portæ, *A. J.* XVIII, 4, 4.
Cassander, post mortem Alexandri M. Macedoniam occupat, *A. J.* XII, 1, 1.
Cassius, Partus a Syriæ finibus arcere studet; in Judæa seditionem a Pitholao motam reprimat, *A. J.* XIV, 7, 3. *B. J.* I, 8, 9. Cassius, interfecto Cæsare in Syriam venit, Bassum et Murcum sibi conciliat, *A. J.* XIV, 11, 2. *B. J.* I, 11, 1. Judæam vexat, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 1 sq. Herodi suadet ut Antipatri patris mortem ulciscatur; Laodiceam capit, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 11, 6 sq. In multis Asiæ civitatibus constituit tyrannos, *A. J.* XIV, 12, 1. *B. J.* 1, 12, 2. Ad Philippos clade affectus se interficit, *A. J.* 12, 2. *B. J.* 12, 4.
Cassius Longinus, Syriæ præfectus, Judæis imperat ut stolam pontificalem in arce reponant, *A. J.* XV, 11, 4. Cf. XX, 1, 1. Cum exercitu Hierosolyma venit Cuspido auxiliaturus, XX, 1, 1.
Castor, chronographus, laudatur, *C. A.* II, 7.
Castor, Judæus versutissimus, Romanis insidias struit, *B. J.* V, 7, 4.
Castra Judæorum describuntur *A. J.* III, 12, 5. Romanorum, *B. J.* III, 5, 1 sqq.
Castra Dei, locus Palest. *A. J.* I, 20, 1.
Castra (Παρεβολαι), urbs Palest. Transjord. pulcherrima et munitissima, *A. J.* VIII, 9, 8; 10, 1; 11, 4, 15, 1.
Castrare homines aut animalia Judæis vetitum, *A. J.* IV, 8, 40.
Catullus, Libyæ Pentapolitanæ præfectus, Judæorum Cyrenensium locupletissimos a Jonathæ falso accusatos diripit, *B. J.* VII, 11, 1 sq. Jonathæ persuadet ut etiam Judæos Alexandr. et Rom. insimulet, 11, 3. Ejus scelera a Deo puniuntur, 11, 4.
Cedarus, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Cedasa (*Cedesa*), urbs Galil., homicidarum asylum, *A. J.* V, 1, 24; cf. 1, 18. Olim in Tyrionum potestate fuit, *A. J.* XIII, 5, 6; 5, 7. *B. J.* II, 18, 1.
Cedmas, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Cedron torrens prope Hierosol., *A. J.* VIII, 1, 5.
Cedron, vallis quæ Hierosol. urbem a monte Olivarum separat, *B. J.* V, 2, 4; 4, 2; 6, 1; VI, 3, 2.
Celadus, Cæsaris Augusti libertus, *A. J.* XVII, 12, 2. *B. J.* II, 7, 2.
Celenderis, urbs Ciliciæ, *A. J.* XVII, 5, 1. *B. J.* I, 31, 3.
Celer, tribunus militum, *A. J.* XX, 6, 2 sq. *B. J.* II, 12, 7.
Cellica legio, *A. J.* XIX, 1, 15.
Cendebeus, Antiochi Soteris dux a Simone Maccab. vincitur, *A. J.* XIII, 7, 3. *B. J.* I, 2, 2.
Cenedæus, Monobazi Adiabenorum regis propinquus, *B. J.* II, 19, 2.
Cenezus, Eliphazæ f., *A. J.* II, 1, 2.
Cenezus, Hothnieli pater, *A. J.* V, 3, 3.
Cepharnome, vicus Galil., *V. J.* 72.
Cepheritæ, gens Chanan., *A. J.* V, 1, 36.
Cerastes, pater Pausaniæ, *A. J.* XI, 8, 1.
Cercalis, (*Sextus*) a Vespasiano contra Samaritas mittitur, *B. J.* III, 7, 32; 7, 34. Solumæam superiorein in Romanorum potestatem redigit, *B. J.* IV, 9, 9. Templum aggredditur, VI, 2, 5. Quintæ legionis dux, 4, 3. Cf. *V. J.* 75.
Cerealis (*Petilius*) a Vespasiano mittitur ad Britanniam administrandam; Germanorum seditionem comprimit, *B. J.* VII, 4, 2.
Cesabæus, III f., *A. J.* VII, 12, 4.
Cestius Gallus, Syriæ præses, Hierosolyma venit, *B. J.* II, 14, 3. Non satisfacit Judæorum querelis contra Florum, *ibid.* Neapolitanum mittit ad Judæorum animos explorandos, 16, 1. Cum magno exercitu contra Judæos proficiscitur; Zabulonem et Jopen urbes capit et incendit, 18, 9 sq. Gallum in Galileam mittit, 18, 11. Cum Judæis prope Bethlaron conflictatur, 19, 1 sq. Hierosolyma usque progressus Bezetham capit, superiorein irritum conatu oppugnat, 19, 4 sq. Obsidionem solvit, 19, 6. Cum exercitu se recipiens, a Judæis pressus impedimenta multosque milites amittit, 19, 7 sqq. Legatos mittit ad Neronem qui inchoati belli culpam in Florum vertant, 20, 1. Sepphoritis qui in fide erga Romanos permanserant, auxilium mittit contra seditiosos, *V. J.* 71; cf. 69.
Chabalon, *Chabulon*, regio Galil., *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 17. (*B. J.* III, 3, 12.)
Chabarzaba, urbs Judææ, ab Herode M. amplificata et Antipatris appellata est, *A. J.* XIII, 15, 1. Cf. *Capharsaba* et *Antipatris*.
Chabolo, vicus Galil., *V. J.*
Chabulon, *V. Chabalon*.
Chabrothaba, urbs Arabiæ, *A. J.* III, 13.
Chæreus (*Cassius*) prætorianorum tribunus, a Cajo Cæsare offensus, conjurationem contra eum facit cum Regulo et Minuciano, *A. J.* XIX, 1, 3 sqq. Cæsari plagam infligit non mortiferam, 1, 14. Lupum jubet Cæsaris uxorem et filiam e medio tollere, 2, 4. Patriam in libertatem restituere vult, 4, 4. Supplicio afficitur a Claudio, 4, 5.
Chæremón, historiæ Ægyptiacæ auctor, laudatur, *C. A.* I, 32 sq.
Chagiras, Adiabenus fortitudine conspicuus, *B. J.* V, 11, 5.
Chalamas, Syrorum rex, Ammanitis auxilium fert contra Judæos, *A. J.* VII, 6, 3.
Chalceus, Emaonis f., vir sapientia præclarus, *A. J.* VIII, 2, 5.
Chalcidica, regio Syriæ, *B. J.* VIII, 7.
Chalcis urbs Syriæ sub monte Libano sita; ejus tyrannus Ptolemaus Mennæi f., *A. J.* XIV, 7, 4; cf. 3, 2. Herodes Agrippæ M. frater regnum hujus urbis obtinet a Claudio, *A. J.* XIX, 5, 1. *B. J.* II, 11, 5.
Chaldæi originem trahunt ab Aphraxade Semæ f., *A. J.* I, 6, 4. Seditionem movent contra Abramum, 7, 1. Cf. X, 3, 2. Chaldæi antiquissimis jam temporibus res suas literis mandabant, *C. A.* I, 6. Chaldæorum scripta in plebisque rebus cum Judæorum libris sacris consentiunt, *C. A.* I, 19.
Chalebus a Moysæ in Chananæam mittitur, *A. J.* III, 14, 4; cf. V, 2, 3.
Chamas, Noei f., centum annos ante diluvium natus, *A. J.* I, 1, 1. Noeum inebriatum et nudatum fratribus per ludibrium monstrat; punitur, 6, 3. Chamæ filii quas terras occupaverunt, 6, 2.
Chanaanus, Semæ f., Chananææ nomen dedit, *A. J.* I, 6, 2.
Chananæa nomen habet a Chanan, Chamæ f., *A. J.* I, 6, 2. Ejus fines; IX, 10, 11. — Abramus in ea sedem figit, I, 7, 1. Occupatur a Judæis post reditum ex Ægypto, V, 1 sqq.
Chananæi Judæis ex Ægypto redeuntibus cladem inferunt, *A. J.* IV, 1. Moyses eos exstingui jubet, IV, 8, 44. Chananæi a Judæis subijciuntur, V, 1 sqq. Chananæi qui in Libano habitant Solomonem imperat, VIII, 6, 3.
Chapsæus, Judæ pater, *A. J.* XIII, 5, 7.
Chara sive *Charra*, *V. Caræ*.
Charaz, *V. (Spasinæ) Charaz*.

- Charchamesa* (*Circesium*?), urbs Mesopotamiæ ad Euphratem, A. J. X, 6, 1.
- Chares*, Gamalensis, Gamalensium contra Romanos dux, B. J. IV, 1, 4. A seditiosis occiditur, V. J. 35; 37; cf. B. J. 1, 9.
- Charmis*, Rubeli fr., A. J. II, 7, 4.
- Chasleus*, mensis nonus apud Judæos, A. J. XI, 5, 4.
- Chasphona*, urbs Galaadit., A. J. XII, 8, 3.
- Chatura*, Ahrami uxor, A. J. I, 15.
- Chazadus*, Nachoræ f., A. J. I, 6, 5.
- Chebron Chabron*, urbs Judææ, quando condita sit, A. J. I, 8, 3. B. J. IV, 9, 7, Abramus in ea sedem figit, B. J. IV, 9, 7. Inter urbes sacras numeratur ex Jesu decreto A. J. V, 1, 24; 2, 3. Davides initio regni sui in ea domicilium habet, A. J. VII, 1, 2. A Romanis capitur, B. J. IV, 9, 9. Cf. A. J. I, 21, 3; 22, 1; III, 14, 2; VIII, 10, 1; XII, 8, 6.
- Chelbes*, Judex apud Tyrios, C. A. I, 21.
- Chelcias*, Judæus, a Cleopatra Ægyptiorum dux constituitur, A. J. XIII, 10, 4; 13, 1.
- Chellion*, Elimechi f., A. J. V, 9, 1.
- Chephthorimus*, Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
- Cherubes* auro efficti in templi Hierosol. adyto, A. J. VIII, 3, 3; cf. III, 6, 6.
- Chestæmus*, Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
- Chethomene*, tunica sacerdotalis, describitur, A. J. III, 7, 2.
- Chethim*; ita insulæ omnes et pleraque loca maritima a Judæis appellantur, A. J. I, 6, 1.
- Chethima* (*Cyprus*), insula a Chethimo denominata, A. J. I, 6, 1.
- Chethimus*, Jovani f., Chethimam insulam occupat, A. J. I, 6, 1.
- Chettæus*, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.
- Chidonis area*, locus Judææ, A. J. VII, 4, 2.
- Chiramus*, Uriæ f., architectus, A. J. VIII, 3, 4.
- Chius*, insula, A. J. XVI, 2, 2. Chii muneribus donantur ab Herode M., *ibid.*
- Chodollamorus*, Assyriorum dux, A. J. I, 9.
- Chodalus*, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
- Chorili* poetæ de Judæis testimonium, C. A. I, 22.
- Chosdia*, Zambrim uxor, A. J. IV, 6, 10.
- Christianorum secta* a Jesu Christo denominata, A. J. XVIII, 3, 3.
- Christus*. V. *Jesus*.
- Chusrei* (*Æthiopes*) a Chuso nomen habent, A. J. I, 6, 2.
- Chusarthes*, Assyriorum rex, Judæos subigit, A. J. V, 3, 2 sq.
- Chusi*, Davidis amicus, A. J. VII, 9, 2 sqq.
- Chusus*, Chamæ f., Chusæorum princeps, A. J. I, 6, 2.
- Chutha*, regio Persidis, A. J. IX, 14, 3.
- Chuthæi* a Salmanasare ex Chutha in Samariam transferebantur, A. J. IX, 14, 1; 14, 3. A Græcis Samaritæ vocantur, 14, 3. Cf. X, 9, 5; XI, 2, 1; 4, 3. V. *Samaria*.
- Chuthus*, fluv. Persidis, A. J. IX, 14, 1.
- Chuthus*, locus Persidis, A. J. IX, 14, 1.
- Cicero* (M. T.), consul, A. J. XIV, 4, 3.
- Cicerum domus*, vicus prope Hierosolyma, B. J. V, 12, 2.
- Cilicia* olim Tharsus appellata a Tharsø Cilicum principe, A. J. I, 6, 1. Cf. IX, 10, 2; XIII, 13, 4. B. J. I, 7, 7.
- Cilices*, Alexandri Jannæi mercenarii, A. J. XIII, 13, 4. B. J. I, 4, 3.
- Cilicum vallis*, oppidum in Moabitarum finibus, A. J. XIII, 15, 4.
- Cilla*, oppidum Judææ, A. J. VI, 13, 1. Davides Cillanis opem fert contra Philistæos, *ibid.*
- Cinchares*, uummus apud Judæos, A. J. III, 6, 7.
- Cinnamus*, post Artabani fugam regnum apud Parthos suscipit; mox Artabano regnum restituit, A. J. XX, 3, 2.
- Cinyras*, fabula de Cinyra repræsentatur a pantomimis, A. J. XIX, 1, 13.
- Circenses ludi*, in iis moris est populo, quidquid desiderat, ab imperatore postulare, et imperatori postulata concedere, A. J. XIX, 1, 4.
- Circumcisio*, ab Ahramo instituitur Dei jussu, A. J. I, 10, 5. Ithurei adiguntur ad eam recipiendam, XIII, 11, 3. Arabum liberi tertio decimo ætatis anno circumciduntur, 1, 12, 2. Circumcisio secundum Herodotum inde ab antiquissimis temporibus usitata fuit apud Colchos, Æthiopes et Ægyptios; Phœnices et Syri Palaestini (i. e. Judæi) eam a Ægyptiis receperunt, A. J. VIII, 10, 3. C. A. I, 22. Cf. V. J. 23.
- Citium*, urbs Cypri insul.; nominis origo, A. J. I, 6, 1. — Ciltai (?) ab Elulæo Tyriorum rege, ad obsequium reducuntur, A. J. IX, 14, 2.
- Claudius* (*Tiberius*), apud Cajum accusatur a Polluce, servo suo, A. J. XIX, 1, 2. Post Caligulæ interitum a magna militum parte imperator creatur, dum senatus antiquæ reipublicæ restaurationem decernit, A. J. 2, 1 sqq. B. J. II, 11. Palatio extrahitur, ad imperium rapitur, A. J. 3, 1 sqq. consilio Agrippæ regis utitur, 4, 1. Mitem se præbet erga senatum, 4, 5. Chæream et Lupum suppliciis affici jubet, *ibid.* Agrippæ regno Judæam, Samariam, Libanum et Abilam urbem addit; ejus fratri Herodi Chalcidis regnum tribuit; Antiocho Ciliciæ partem et Commagenam dat, A. J. 5, 1. B. J. 11, 5. Ejus edictum de Judæis, A. J. 5, 2. Agrippam vetat Hierosolyma redire munitiora, A. J. 7, 2. Post Agrippæ mortem Cuspius Fadus Judææ procuratorem facit, A. J. 9, 2. Judæis permittit ut stolam pontificalem in templo custodiant, A. J. XX, 1, 1 sq. Herodem Agrippæ fratrem templi et sacræ pecuniæ curatorem facit, 1, 3. Litem inter Judæos et Samaritas discernit, reos punit, 6, 3. Agrippæ juniori Philippi tetrarchiam et Abilam tribuit, A. J. 7, 1. B. J. 12, 8. Ejus uxores et liberi, A. J. 8, 1. Ab Agrippina veneno interficitur, 8, 2.
- Classicus*, Germanorum princeps, seditionem movet contra Romanos; mox vincitur, B. J. VII, 4, 2.
- Clearchus* Peripateticus; ejus de Judæis testimonium (in libro de Somno), C. A. I, 22.
- Cleanthus*, pictor, C. A. II, 12.
- Clemens*, præfectus prætorii sub Caligula, A. J. XIX, 1, 6.
- Cleodemus*, (qui etiam Malchus dicitur), vates et rerum Judaicarum scriptor, A. J. I, 15. Ejus testimonium de Abrami filiis, *ibid.*
- Cleopatra*, Antiochi M. filia, Ptolemæi Epiph. uxor, A. J. XII, 4, 1.
- Cleopatra*, Ptolemæi Philometoris uxor, C. A. II, 5.
- Cleopatra*, Ptolemæi Philomet. filia Alexandro Balæ, postea Demetrio Nicat. nuptum datur, A. J. XIII, 4, 1; 4, 7. Demetrio ab Arsace capto, Antiocho ejus fratri nubit, 7, 1. Demetrium ad ipsam confugientem non recipit, 9, 3. Antiochi Grypi et Antiochi Cyziceni mater; 10, 1.
- Cleopatra*, Ptolem. Physconis uxor, Ptolem. Lathyrum, filium suum, regno deturbat, A. J. XIII, 10, 2. Chelciam et Ananiam Judæos exercitus duces constituit, 10, 4. Ab Alexandro Jannæo accessit in Judæam contra Ptolemæum Lath. 12, 4. Oppugnat Ptolemæum in urbe

- Ptolemaide, 13, 1. Capta Ptolemaide cum Alexandro Jan. societatem init, 13, 2.
- Cleopatra*, regina Ægypti in Cilicia obvia fit Antonio, qui ejus amore incenditur, *A. J.* XIV, 13, 1. *B. J.* 1, 12, 5. Herodem patria profugum honorifice excipit et in Ægypto detinere studet, *A. J.* 14, 2. *B. J.* 14, 2. Instigante Alexandra Herodem apud Antonium necis Aristobuli accusat, *A. J.* XV, 3, 5. Ejus avaritia, fratrem et sororem interficit, Lysoniæ necem machinatur; Arabiæ et Judææ partem ab Antonio impetrat, *A. J.* XV, 4, 1. *B. J.* 1, 18, 4. Herodem ad stuprum sollicitat; ille vero eam necare molitur, *A. J.* 4, 2. Antonius ei Artabazem, Armeniæ regem cum filiis et satrapis dono dat, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 18, 5. Suadente Cleopatra Antonius Herodem jubet Arabibus bellum inferre, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 19, 1. Cf. *B. J.* VII, 8, 4. Ejus mores perversi, *C. A.* II, 5.
- Cleopatra*, Herodis M. uxor Herodis et Philippi mater, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
- Cleopatra*, Gessii Flori uxor, *A. J.* XX, 11, 1.
- Cleopatra*, Syriæ regina. V. *Selene*.
- Climax Tyriorum*, mons Phœniciæ, *B. J.* II, 10, 2.
- Clitus*, Tiberienses ad seditionem incitat; a Flav. Josepho pœna afficitur, *V. J.* 34.
- Cluvius*, senator Roman., *A. J.* XIX, 1, 13.
- Coban*, hebr. dicuntur qui voto deo se consecrant, *A. J.* IV, 4, 4.
- Cobolitis*, regio Idumææ, *A. J.* II, 1, 2.
- Cœlesyria*, a Nabuchodonosoro occupatur, *A. J.* X, 9, 7. Antiocho M. eripitur a Ptolemæo Epiph.; mox vero ab Antiocho recuperatur, XII, 3, 3. Ptolemæus Epiph., quum Cleopatram Antiochi fil. uxorem duceret, Cœlesyriam pro dote accipit, 4, 1.
- Colechi*, pop. Asiæ, pudenda circumcidunt, *C. A.* I, 22. Cf. *B. J.* II, 16, 4.
- Collega (Cneus)*, Antiochenorum turbas comprimit, *B. J.* VII, 3, 4.
- Collina*, tribus Romæ urbis, *A. J.* XIV, 8, 5; 10, 9.
- Commagene*, regio Syriæ. Post Antiochi Commagenorum regis mortem contentio oritur inter nobiles et plebejos de regni forma, *A. J.* XVIII, 2, 5. Cf. XIX, 5, 1.
- Compsus*, Compsi f., Tiberiensis, *V. J.* 9.
- Connubium*; quid Moyses de eo sanciverit, *A. J.* IV, 8, 23.
- Conon* Judæorum in scriptis suis meminit, *A. J.* I, 23.
- Copentius*, Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 1, 1; 2, 1. *B. J.* II, 8, 1.
- Cophene*, fluv. Indiæ, *A. J.* I, 6, 4.
- Coptus*, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 10, 5.
- Corban*, Judæorum sacramentum, *C. A.* I, 22.
- Corbanas*, Judæorum sacer thesaurus, *B. J.* II, 9, 4.
- Corcyra*, insula, *B. J.* VII, 2, 1.
- Cordycæi* montes in Armenia, *A. J.* I, 3, 6.
- Corduba*, urbs Hispaniæ, *A. J.* XIX, 1, 3.
- Coreæ*, *Corea*, urbs Judææ, *A. J.* XIV, 3, 4. *B. J.* I, 6, 5; IV, 8, 1.
- Cores*, seditionem movet contra Moysen, *A. J.* IV, 2. Igne a deo in terram immisso consumitur, 3, 4.
- Coreus*, Esavi f., *A. J.* II, 1, 2.
- Corinthus*, Arabs, a Syllæo sollicitatur ad Herodem M. interficiendum, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.
- Cornelius Faustus*, *A. J.* XIV, 4, 4.
- Cornelius*, Longi frater, *B. J.* VI, 3, 2.
- Corræa*, locus Judææ, *A. J.* VI, 2, 2.
- Corus*, mensura frumenti, *A. J.* XV, 9, 2. III, 15, 3.
- Cos*, insula maris Æg., pecunia ibi a Cleopatra et Judæis deposita, *A. J.* XIV, 7, 2. *C. Fannii*, consul. Ro. an,
- ad Coos literæ, 10, 15. Herodis M. in Coos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Cf. *A. J.* XVI, 2, 2.
- Costobarus*, Idumæus, Salomes maritus, principatum apud Idumæos obtinere studet; Herodes, a matre et sorore exoratus ei ignoscit, *A. J.* XV, 7, 9. Dissidium inter Costobarum et Salomen; Costobarus a Salome apud Herodem accusatur ab eoque interficitur, 7, 10; cf. 7, 8.
- Costobarus*, Agrippæ jun. regis cognatus, *A. J.* XX, 9, 8. Ad Agrippam ab Hierosolymitis legatus mittitur, *B. J.* II, 17, 17, 4. Ad Romanos transit, *B. J.* 21, 1.
- Cotylas*, V. *Zeno*.
- Cotys*, rex Armeniæ minoris ad Agrippam M. venit, *A. J.* XIX, 8, 1.
- Coze*, deus Idumæorum, *A. J.* XV, 7, 9.
- Crassus*, expeditionem contra Parthos parans, templum Hierosol. spoliatur, *A. J.* XIV, 7. 1. *B. J.* 1, 8, 8. Cum toto suo exercitu perit, *A. J.* 7, 3. *B. J.* 8, 8.
- Cratippus*, prytanis Pergamenorum, *A. J.* XIV, 10, 22.
- Cremona*, urbs Italiæ, *B. J.* IV, 11, 3.
- Creta*, insula. Cretenses moribus docent, non præceptis, *C. A.* II, 16. Judæi Cretenses a Pseudalexandro decipiuntur, *A. J.* XVII, 12, 1 sq. *B. J.* II, 7.
- Crispus*, Compsi f., sub Agrippa M. præfectus Tiberiadis, *V. J.* 9.
- Crispus*, Agrippæ jun. regis satelles, *V. J.* 68 sq.
- Cræsus*, omnium sermone ob pietatem celebratus, *C. A.* II, 11.
- Crustumina*, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 19.
- Ctesiphon*, urbs Assyriæ, *A. J.* XVIII, 2, 4. Reges Parthorum in ea hiemem agunt, *A. J.* XVIII, 8, 9. Judæi Babylonii Seleucia pulsi in ea sedem figunt, *ibid.*
- Cumanus*, Judææ procurator, Judæorum seditionem reprimat, *A. J.* XX, 5, 3. *B. J.* II, 12, 1. Stephani necem ulciscitur, *A. J.* 5, 4. *B. J.* 12, 2. Lite orta inter Galilæos et Samaritas, ab his pecunia corrumpitur; Judæos Galilæis auxiliantes fundit, *A. J.* 6, 1. *B. J.* 12, 3 sq. A Judæis apud Quadratum accusatur, *A. J.* 6, 3, *B. J.* 12, 5. A Claudio Cræsare in exilium agitur, *A. J.* 6, 3. *B. J.* 12, 7.
- Cuspius Fadus*, post Agrippæ regis mortem Judææ procurator, *A. J.* XIX, 9, 2. In Judæos Peræos animadvertit qui Philadelphensibus arma intulissent, XX, 1, 1. Judæis imperat, ut stolam pontificalem in arce repellant, 1, 2. Cf. XV, 11, 4. Theudam præstigiorem supplicio afficit, XX, 5, 1.
- Cyanei scopuli*, *A. J.* XVI, 2, 2.
- Cydisa*, urbs Palæst., a Theglaphalassare capta, *A. J.* IX, 11, 1.
- Cydyssa*, vicus Tyriorum, *B. J.* IV, 2, 3.
- Cymbala* area a Davide confecta, *A. J.* VII, 12, 3.
- Cypros*, Antipatri uxor, Herodis M. mater, *A. J.* XV, 6, 5.
- Cypros*, Herodis M. filia ex Mariamne, Antipatro Salomæ Herodis M. sororis filio nubit; ejus liberi, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros*, Herodis M. filia, nuptum datur filio Pheroræ tetrarchæ, *A. J.* XVI, 7, 6. *B. J.* I, 24, 5.
- Cypros*, Antipatri filia ex Cypro, Alexiæ Selciæ uxor, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros*, Alexæ Selciæ filia ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros*, Phasaëli filia ex Salampsione Herodis M. filia, nubit Agrippæ Aristobuli filio, *A. J.* XVIII, 5, 4; 6, 2 sq. Ejus liberi, *ibid.* Cf. *B. J.* II, 11, 6.
- Cypros*, castellum prope Hierichuntem, *A. J.* XVI, 5, 2. *B. J.* I, 21, 4. Judæi seditiosi, interfecto præsidio, munimenta solo aquant, *A. J.* II, 18, 6.

Cyprus insula, A. J. XVII, 12, 2. B. J. II, 7, 2.
Cyrene, urbs Libyæ; quatuor ibi civium classes, quarum una Judæos comprehendit, A. J. XIV, 7, 2. Agrippa ad Cyrenæos literæ de Judæis, A. J. XVI, 6, 5. Cf. B. J. II, 16, 4. Judæi Cyrenenses a Jonatha sicario ad seditionem stimulantur; eorum locupletissimi a Jonatha falso accusati, a Catullo Libyæ præf. diripiuntur, B. J. VII, 11, 1 sqq.
Cyrus, Persarum rex, quando regnum suscepit, C. A. I, 12. Cum Dario Babyloniorum imperium evertit, A. J. X, 14, 4. Judæis permittit in patriam redire et templum ædificare, XI, 1, 1 sqq. Ejus literæ hac de re ad Syriæ satrapas, 1, 3. In expeditione contra Massagetæ suscepta vitam finit, 2, 1. — Cf. C. A. I, 20 sq. B. J. V, 9, 4.
Cyrus, rex Persarum, a Græcis Artaxerxes appellatus, A. J. XI, 6, 1. Cf. Artaxerxes I.
Cyzicus, urbs ad Hellespontum, A. J. XIII, 10, 1.

D.

Dabaritta, Galil. vicus, V. J. 62. B. J. II, 21, 3. Juvenes Dabaritæni Ptolemæi Agrippæ procuratoris uxorem spoliant, V. J. 26.
Daci, a Romanis debellantur, B. J. II, 16, 4. Cf. A. J. XVIII, 1, 5 (XX, 4, 2, ?).
Dadanæ, Sui f., A. J. I, 15, 1.
Dæsius, mensis, B. J. III, 7, 33.
Dagon, castell. Judææ prope Hierichuntem, A. J. XIII, 8, 1.
Dagon, Philistæorum deus; ejus simulacrum ante arcam sacram prosternitur, A. J. VI, 1, 1. B. J. V, 9, 4.
Dahæ, pop. Asiæ, A. J. XVIII, 4, 4; (XX, 4, 2, ?)
Dalitæ, Samsonis concubina, A. J. V, 8, 11. Samsonem inimicis prodit, *ibid.*
Dalmatæ, sub Romanorum imperio sæpe insurrexerunt, B. J. II, 16, 4.
Damascus, urbs Syriæ, ab Uso condita A. J. I, 6, 4. Damascene inter Palestinam et Cœlesyriam media, *ibid.*
Damasci rex Adadus, 5, 2. Damascus ab Assyriis capitur; Damasceni in Mediam superiorem transferuntur, IX, 12, 3. Damascus ab Alexandro M. expugnatur, XI, 8, 3. Damasceni Aretam Mennæi fil. regem Cœlesyriæ constituunt, B. J. I, 4, 8. Damascus capitur a Romanis, A. J. XIV, 2, 3. Damascenorum cum Sidoniis contentio, A. J. XVIII, 6, 3. Herodis M. in Damascenos liberalitas, B. J. I, 21, 11. Omnes Judæi in urbe degentes trucidantur initio belli Jud., B. J. II, 20, 1; VII 8, 7. V. J. 6.
Dan, Jacobi fil., A. J. I, 19, 8; II, 7, 4. — Danitica tribus quam Palæst. partem sortita sit, V, 1, 22. Danitæ a Chananæis pressi in montana se recipiunt, coloniam deducunt ad Jordanis fontes, ubi Danam condunt, V, 3, 1.
Dan sive Dana, urbs Galil. ad fontes Jordanis sita, a Danitis condita, A. J. V, 3, 1. Hieroboamus delubrum in ea exstruit, VIII, 8, 4; 12, 4.
Danaus, Sethosis Egypti regis frater, ab Egyptiis Armais sive Hermæus appellatur, C. A. I, 15; 1, 26. Primus Argivorum rex, 1, 16.
Danielus, Davidis f., A. J. VII, 1, 4.
Danielus, propheta (a Nabuchodonosoro Baltasarus appellatus), liberaliter Babylone educatur, A. J. X, 10, 1. Ejus vivendi ratio et sapientia, 10, 2. Nabuchodonosoro regi somnia interpretatur et valde ab eo honoratur, 10, 4 sqq. Baltasaro regi explicat literas a Deo scriptas, 11, 3. Honoribus cumulat a Baltasaro, 11, 4. Capta Babylone

Darius eum in Mediam abducit et mox satrapen constituit, *ibid.* Ceteri satrapæ contra eum conspirant, 11, 5. Leonibus objectus miraculo servatur, 11, 6. Cf. M. 16. Turrum Ecbatanis ædificat; ejus visa, A. J. 11, 7. Danieli liber Alexandro Magno Hierosolymis monstratur, A. J. XI, 8, 5.
Danus, bicipitis Jordanis fons alter, A. J. I, 10, 1.
Daphne, Antiochiæ Syriæ urbis suburbanum, A. J. XIV, 13, 1; 15, 11; XVII, 2, 1. B. J. I, 12, 5; 17, 3.
Daphne, regio Palæst., prope Semechonitidem lacum sita, describitur, B. J. IV, 1, 1.
Dardanus, Emaonis f., vir sapientia præcellens, A. J. VIII, 2, 5.
Darius (alio nomine a Græcis appellatus), Medorum rex, Astyagis fil., cum Cyro Babyloniorum imperium evertit, A. J. X, 11, 2; 11, 4. Danielum magno in honore habet, 11, 7.
Darius I, *Hystaspis fil.*, sublatis magis regnum apud Persas obtinet, A. J. XI, 3, 1. Ante regnum susceptum voverat se Hierosolyma instauraturum esse, 3, 1 et 7. Instigante Zorobabelo votum persolvit, 3, 8. Samaritis imperat ut in Judæorum sacra tributa conferant, 4, 9. Cf. C. A. I, 21.
Darius III, Persarum rex, ab Alexandro M. ad Granicum vincitur, A. J. XI, 8, 1; 8, 3. Iterum victus fugit, 8, 3.
Darius, Artabani Parthiorum regis fil., a patre Tiberio obseques datur, A. J. XVIII, 4, 5.
Darius, Agrippæ jun. dux, B. J. II, 17, 4.
Dasia, V. Saira.
Dassion, Tarichæata nobilis, V. J. 26.
Dathamnes, seditionem movet contra Moysem, A. J. IV, 2, 2; 3, 1. Cum tota sua familia terræ hiatu absorbetur, 3, 3. Cf. M. 3.
Dathema, castell. Palæst., A. J. XII, 8, 1.
Davides, Jessæi filius, a Samuele inungitur, A. J. VI, 8, 1. Apud Saulum quem daemonibus liberat, magno in honore habetur, 8, 2. Goliathum gigantem interficit, 9. Saulus ei invidet ob res præclare gestas insidiasque struit; Davides periculo elapsus, Michalam Sauli filiam in matrimonium accipit, 10. Saulo iterum insidias parante, Ionathæ studio Michalæque uxoris artibus servatur, 11. Amicitie foras inter Jonatham et Davidem icium, 11, 8. Sauli insidias evitaturus in urbem Noabam ad Achimelechum fuga se recipit; inde Gittam fugit, ubi insaniam simulando e periculo evadit; deinde aliquantum temporis in spelunca prope urbem Adullam moratus ad Moabitum regem se confert, 12. Cillanis opem ferens cedit Palæstinis, 13, 1. Deinde apud Ziphenos sedem figit; Zipheni Saulum hac de re certioem faciunt; Saulus frustra eum cum exercitu persequitur, 13, 2. Saulo parit, copiam nactus eum tollendi, 13, 4. Injuriam a Nabalo sibi illatam ulcisci molientem placat Abigæa, Nabali uxor, 13, 8 et 7. Nabalo mortuo Abigæam in matrimonium ducit, 13, 8. Saulus iterum eum persequitur, Davides iterum Saulo parit, data sibi eum perdendi potestate, 13, 9. Ac ad Anchem Gittæ regem se confert et Secellam vicum ad habitandum ab eo accipit, 13, 10. Ancho auxilium contra Judæos se laturum pollicetur, 14, 1. Proceres Palæstinorum nolunt eum in ipsorum acie pugnare, 14, 5. Davides Amalecitas qui ipso absente Secellam devastarant uxoresque captivas abduxerant, persequitur et fundit; prædam recipit suisque ex æquo dividit, 14, 6. Saulo mortuo, a Judæa tribu rex creatur sedemque figit Chebrone, VII, 1, 2; cf. 3, 2. Reliquæ tribus quum Jehosthum, Sauli filium, regem constituerint, bellum civile inter Judæos conflatur, 1, 3 sqq. Abennerus, a Jebostho offensus, ad Davidem deficit, 1, 4. Jebostho occiso, ab omnibus

tribus rex creatur, 2, 2. Hierosolyma expugnat in eaque urbe regiam suam constituit; foedus init cum Hiram Tyriorum rege, qui ligna cedrina et artifices, qui regiam extruant, ei mittit, 3, Cf. *B. J.* VI, 10 2. Victis Palaestinis, qui bellum ei intulerant, arcam Dei Hierosolyma transfert; templum ei extruere volenti deus per Nathanam vatem nunciat, hanc curam filio, qui post eum regnaturus sit, relinquendam esse, 4. Palaestinos iterum proelio devincit magnamque eorum terrae partem in suam ditionem redigit; Moabitibus annuum tributum imperat; Adrazarum, regem Sophenes, et Adadum Damasci Syriaeque regem superat; Idumaeam sibi subicit; cum Thaeo, rege Amathes, foedus init, 5. Benignum se praebet erga Jonathae filium, 5, 5. Ab Ammanitarum rege injuria affectus, bellum eis infert eosque per Josuam sibi subicit 6 et 7. Cum Beersabe Urias uxore consuetudinem habet, utque delictum occultetur, ejus marito mortem afferri jubet, 7, 1 sqq. Amnonem filium ab Abesalomo interfectum laetatur, 8, 3. Abesalomo reconciliatur, 8, 4 sqq. Seditione contra ipsum ab Abesalomo concitata, trans Jordanem cum amicis fugit, 9, 2 sqq. Chusi consilio redit, 9, 7. Abesalomi exercitus funditur, 10, 2. Davides Abesalomi mortem deporat, 10, 5. Ab omnibus tribubus in regnum restituitur, 11, 2. Novam contra eum seditionem movet Sabaeus: hic vero mox ab incolis Abelmachae urbis, in quam fuga se recipit, interimunt, 11, 6 sqq. Rem praclare gerit contra Palaestinos, 12, 1 Bellis et periculis perfunctus odas hymnosque componit, 12, 3. Populum numerari jubet; quam ob rem luit supplicium; deo jubente extruit aram in area Oronae, 13. Congerit materiam ad dei templum extruendum, 14, 1 sqq. Adonia regnum affectante, Solomonem regem declarat, 14, 4 sqq. Sacerdotes et Levitas in classes dividitisque munera assignat, 14, 7, sqq. Reliquum populum in cohortes distribuit 14, 8. Ad Solomonem et populum verba facit de templo extruendo, 14, 9 sqq. Moriens Solomoni praecepta dat, 15; 1. Moritur; ejus virtutes, 15, 2. Ejus sepultura et monumentum, 15, 3. Regnavit Chebrone, solius Judae tribus imperium habens, septem annos et sex menses, Hierosolymis, totius Judaeae rex, annos triginta tres, 15, 2. — Davides octo viros spectatae fortitudinis circa se habere solebat, VII, 12, 4. Ejus uxores et liberi, VII, 1, 4; 3, 3. Ministeria ab eo instituta, VII, 5, 4; 11, 8. Organa musica ab eo confecta, VII, 12, 3.

Debora, vates, una cum Baraco Judaea a Chananais subjugatae servitute liberat, *A. J.* V, 5.

Derapolis, regio Palaest., *B. J.* III, 9, 7. *V. J.* 65; 74.

Declas, Juctae f., *A. J.* I, 6, 4.

Delium, urbs Syriae, *A. J.* XIV, 8, 3.

Dellius, M. Antonii amicus, ab eo cum mandatis mittitur ad Ventidium et Silonem, *A. J.* XIV, 15, 1. *B. J.* I, 15, 3. Mariannem et Aristobulum, Alexandri liberos, Antiocho commendat, *A. J.* XV, 2, 5.

Delos, insula; Deliorum decretum pro Judaeis, *A. J.* XIV, 10, 11.

Della, regio Egypti; multi Judaei in ea habitant, *B. J.* II, 18, 8.

Demænetus, Ptolemæensibus suadet, ne Ptolemæum Lathyrum auxilio vocent, *A. J.* XIII, 12, 3.

Demetrius I, Seleuci fil., Roma profugus regnum occupat apud Syros, Antiochum Eupat. occidit, *A. J.* XII, 10, 1. Barchidem, deinde Nicanorem mittit contra Judaeos, 10, 2 sqq. Nicanere clade affecto et caeso, iterum Barchidem in Judaeam mittit, qui Judaeos devincit, 11. Barchidem contra Jonatham Maccab. mittit, XIII, 1, 5. Cum Jonatha pax componitur, 1, 6. Alexandre Bala regnum occupare moliente, Jonatham sibi conciliare studet, 2, 1

sqq. In proelio cum Alexandro commisso cadit, 2, 4. *Demetrius II. Nicator*, Demetrii, Syriae regis fil., Alexandrum regno dejecturus ex Creta in Ciliciam se confert, *A. J.* XIII, 4, 3. Ptolemæi Philomet. filiam ducit; ab Antiochenis rex declaratur, 4, 7. Alexandrum fundit fugatque, 4, 8. Judaeae immunitatem concedit, 4, 9. Militum in eum odium, *ibid.* Antiochenes Demetrio infensi eum in regia obsident, 5, 3. Jonathae fidem fallit, quare hic ad Antiochum, Alexandri fil., deficit, 5, 3 et 4. Ejus duces a Jonatha vincuntur, 5, 6 et 10. Parthis bellum infert; amisso toto exercitu ab Arsace vivus capitur, 5, 11. Ex captivitate liberatus, regnum recuperat, 6, 4. Mithridis invidus est, regno dejicitur ab Alexandro Zebina; Tyri diem obit, 9, 3.

Demetrius III. Eucærus, Antiochi Grypi f., a Ptolemæo Lathyro rex Damasci constituitur, *A. J.* XIII, 13, 4. A Judaeis contra Alexandrum Jannæum arcessitur, Alexandrum vincit, 13, 5; 14, 1 sq. Cum Philippo fratre bellum gerit; a Mithridate, Philippi socio captus in Parthiam abducitur, ubi moritur, 14, 3. Cf. *B. J.* I, 4 sq.

Demetrius Phalereus, regis bibliothecis Alexandriae a Ptolemæo Philad. praefectus, *A. J.* XII, 2, 1. Regi suadet ut libros sacros Judaeorum in linguam Graecam vertendos curet, *A. J.* XII, 2, 1; 2, 3. *C. A.* II, 4. Vir doctrina eminentissimus, *C. A.* II, 4. Judaeorum antiquitatem testatur, *C. A.* I, 23.

Demetrius, Judaeus, Andromachi f., *A. J.* XVI, 8, 3.

Demetrius, Gadarensis, Pompeji libertus, *A. J.* XIV, 4, 4.

Demetrius, Alexandriae Alabarcha, Mariannem, Agrippae M. fil., uxorem ducit, *A. J.* XX, 7, 3.

Demoteles, Lacedaemonius, *A. J.* XIII, 5, 8.

Diagaras, Mellius, mysteriorum derisor, *C. A.* II, 37.

Dianæ, templum in Elymaide urbe, *A. J.* XII, 9, 4. *Dianæ* agrestis templum in Ægypto prope Leontopolin, XIII, 3, 2.

Dicæarchia (Puteoli), urbs Ital., *A. J.* XVII, 12, 1. *B. J.* II, 7, 1. *V. J.* 2.

Q. Didius, Syriae praef., *A. J.* XIV, 6, 7. *B. J.* I, 20, 2.

Dido, Pygmalionis soror, Carthaginem condidit, *C. A.* 1, 18.

Didorus, Herculis f., *A. J.* I, 15.

Diglath (Tigris), fluv. Asiae, *A. J.* I, 1, 3.

Diluvium, quando acciderit, *A. J.* VIII, 3, 1.

Dina, Jacobi filia ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. A Sicheme stupratur, 21, 1.

Dioclerus, sub Solomone toparchiae Bethlemiticae praef., *A. J.* VIII, 2, 3.

Diocles in libro de rebus Persicis meminit Nabuchodonosori, *A. J.* X, 11, 1.

Diodorus, Iasonis f., Romam mittitur legatus ab Hyrcano, *A. J.* XIII, 9, 2.

Diodotus, Tryphon cognominatus, Malcho persuadet ut Antiochum sibi tradat, *A. J.* XIII, 5, 1. Superato Demetrio Nica. Antiochum constituit regem, 5, 3. Jonatham, Judaeorum principem, dolo capit et occidit, 6, 1 sqq. Antiochum interficit, a militibus rex creatur; mox vero in militum odium incurrit, 7, 1. In urbe Dora ab Antiocho Sotere oppugnatur; Apameae occiditur, 7, 2.

Diogenes, Phariseorum consilio interficitur, *A. J.* XIII, 16, 2. Cf. *B. J.* I, 5, 3.

Dionysia, festum Athen., *A. J.* XIV, 8, 5.

Dionysius, Tripolis tyrannus, *A. J.* XIV, 3, 2.

Dionysius, Dionysii f., Atheniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.

Dionysius, Asclepiadis f. Atheniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.

Diophantus, Herodis M. notarius, ob literas suppositas capitis damnatur, *A. J.* XVI, 10, 1. *B. J.* I, 26, 3.

Diospolis, urbs Arabiae, *A. J.* XV, 5, 2 (*B. J.* I, 6, 4, ?)
Dium, urbs Syriae, ab Alexandro Jannæo capitur, *A. J.* XIII, 15, 3. A Pompeio Judæis eripitur, XIV, 4, 2.
Dium, urbs Macedoniae, *A. J.* XI, 8, 5.
Dius, Phœnicum historiae auctor, laudatur, *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 17.
Dodias, Eleazari pater, *A. J.* VII, 12, 4.
Dæcus, Sauli servus, *A. J.* VI, 12, 1; 12, 4.
P. Dolabella, consul, amicitiae fœdus cum Judæis facit, *A. J.* XIV, 10, 9. Ejus ad Ephesios literæ 10, 12.
Dolesus, Gadarensium dignitate princeps, a seditiosis interficitur, *B. J.* IV, 7, 3.
Domitia, Domitiani uxor, Flav. Josephum magno in honore habuit, *V. J.* 76.
Domitianus, Vespasiani f., cum Sabino Romæ adversus Vitellium pugnat, *B. J.* IV, 11, 4. Vitellio victo et occiso, imperium administrat, usque dum pater Romam veniat, *ibid.* Contra Germanos et Gallos rebelles mittitur, VII, 4, 2. Ejus ingenium, *ibid.* Flavium Josephum magno in honore habet, *V. J.* 76.
Domitius Aenobarbus, Agrippinæ conjux, Neronis pater, *A. J.* XX, 8, 1.
C. Domitius Calvinus, consul, *A. J.* XIV, 14, 5.
Domitius Sabinus, tribunus militum, *B. J.* III, 7, 34; V, 8, 4.
Dora, urbs Phœniciae maritima juxta Carmelum montem sita, *C. A.* II, 9. Urbem hujus nominis in Idumaea fuisse Apion fingit, *ibid.* Ora maritima inter Jopen et Doram describitur, *B. J.* I, 21, 5. Dora obsidetur ab Antiocho Sotere, *A. J.* XIII, 7, 2. Urbis tyrannus Zoilus, XIII, 12, 2; 12, 4. A Pompeio Judæis eripitur, XIV, 4, 4. A Gabinis restauratur, 5, 3. Cf. *A. J.* V, 1, 22; XIX, 6, 3. *B. J.* I, 2, 2; 7, 7. *V. J.* 8.
Doris, Herodis M. uxor, *A. J.* XIV, 12, 1. Antipatri mater, *A. J.* XVI, 3, 3. *B. J.* I, 23, 1. Magna apud Herodem auctoritate esse cepit, *A. J.* 7, 2. *B. J.* 24, 2. Antipatri insidiis detectis, Doris regia ejicitur, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 4.
Dorotheus, Ptolemæi Philad. procurator, *A. J.* XII, 2, 11.
Dortus, Judæus nobilis, rebus novis studet, supplicio afficitur, *A. J.* XX, 6, 2.
Dositheus, Judæus, Ægyptiorum dux, *C. A.* II, 5.
Dositheus, Judæus nobilis; ejus perfidia in Hyrcanum, *A. J.* XV, 6, 2. Rerum novarum studii a Salome accusatus ab Herode occiditur, 7, 8 sq.
Dothaim, urbs Samariæ, *A. J.* IX, 4, 3.
Draconis leges literis consignatæ, *C. A.* I, 4.
Drusilla, Agrippæ M. filia ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4. *B. J.* II, 11, 6. Epiphani Antiochi Commagenorum regis fil. a patre despondetur, *A. J.* XIX, 9, 1. Epiphane nuptias recusante, Azico Emesorum regi in matrimonium collocatur, XX, 7, 1. Repudiato Azico, Felici Judææ procuratori nubit, 7, 2.
Drusus, turris ad portum Cæsareensem sita, a Druso Cæsaris Oct. privigno denominata, *A. J.* XV, 9, 6. *B. J.* I, 21, 6.
Drusus, Cæsaris Octaviani privignus, juvenis obiit, *A. J.* XV, 9, 6.
Drusus, Tiberii Cæsaris fil., *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 8.
Drusus, Agrippæ M. f. ex Cypro, puer mortem obiit, *A. J.* XVIII, 5, 4.
Dryni (*Drymus*), locus Phœniciae prope Carmelum montem situs, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 2.

E.

Ebalus, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
Eban, Davidis f., *A. J.* VII, 3, 3.
Ebidas, Madianis f., *A. J.* I, 15.
Ebutius, decurio Roman., *B. J.* III, 7, 3. Cedit, IV, 1, 5.
Ecbatana, urbs Mediæ, *A. J.* X, 11, 6; XI, 4, 6.
Ecbatana, urbs Batanæ, *V. J.* 11.
Ecdippa (*Ecdippon*?), oppidum Phœniciae, *B. J.* I, 13, 4.
Echarampsaris, Babyloniorum dux, *A. J.* X, 18, 2.
Ecnibalus, judex apud Tyrios, *C. A.* I, 21.
Ednæus, Judæorum dux, *A. J.* VIII, 15, 2.
Egleon, Moabitarum rex, Judæos sibi subjicit; ab Ehude vincitur et occiditur, *A. J.* V, 4, 1.
Ehudes, Judæus a Moabitis subjugatus in libertatem vindicat, *A. J.* V, 4, 1 sqq. Principatum deinde octoginta annos apud Judæos tenet, 4, 3.
Eiræes, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
Elamæi, (Persæ) originem trahunt ab Elamo, *A. J.* I, 6, 4.
Elamus, Semæ f., Elamæorum (Persarum) princeps, *A. J.* I, 6, 4.
Elanus, Basanis Israelitarum regis fil., patri succedit; insidiis Zamaris perit, *A. J.* VIII, 12, 4.
Elca, Judæorum dux, *A. J.* IX, 12, 1.
Elcanes, Levita, Samueli pater, *A. J.* V, 10, 2.
Elcias, Sallumi f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
Eldas, Madianis f., *A. J.* I, 15.
Eleazarus, Moyses f. e Sapphora, *A. J.* II, 13, 1.
Eleazarus, Aaronis f., post patris mortem pontificatum obtinet, *A. J.* III, 8, 1. IV 4, 7. V, 1, 29. In Eleazari familia pontificatus manet usque ad Ozin; transit deinde in Ithamari familiam; sub Solomone vero Eleazari posteri eum recuperant, V, 11, 5.
Eleazarus, Dodia fil., fortitudine præcellens, *A. J.* VII, 12, 4.
Eleazarus, pontifex, *A. J.* XII, 12, 4. Ptolemæi Philad. ad eum literæ, *ibid.* Eleazari responsum, 2, 5. Septuaginta duos legis Jud. interpretes ad Ptolem. mittit, 2, 6. Dona accipit a Ptolem., 2, 14. Moritur, 4, 1. Cf. *B. J.* pr. 3.
Eleazarus, Mattathiae f., *Auran* cognominatus, *A. J.* XIII, 6, 1. In proelio cum Antiocho Eup. commisso cedit, 9, 4. Cf. *B. J.* I, 4, 5.
Eleazarus, Pharisæus conviciatur Hrycano, *A. J.* XIII, 10, 5 et 6.
Eleazarus, sacerdos, quum patriam legem violare nollet, ab Antiocho Epiphane crudelissimo supplicio afficitur, M. 5 sqq.
Eleazarus, sacerdos, thesauri custos, Crasso trabem auream tradit, *A. J.* XIV, 7, 1.
Eleazarus, Joazari frater, pontificatum obtinet ab Archelao ethnarcha, mox vero eo rursus privatur, *A. J.* XVII, 13, 1.
Eleazarus, Anani fil., pontifex, *A. J.* XVIII, 2, 2.
Eleazarus, gigas, ab Artabano Parthorum rege Tiberio dono datur, *A. J.* XVIII, 4, 5.
Eleazarus, Pererus, a Cuspido Fado in exilium agitur, *A. J.* XX, 1, 1.
Eleazarus, Judæus, Izati regi circumcisionem commendat, *A. J.* XX, 2, 4.
Eleazarus, Dinae f., latro, *A. J.* XX, 6, 1. *B. J.* II, 12, 4.
Eleazarus, Ananie f., templi præfectus, juvenis audacissimus, Judæis persuadet ut sacrificia pro Cæsare offerri solita rejiciant, *B. J.* II, 17, 2. Seditiosorum dux contra optimates et Romanos, 17, 5. Manahemi factionem superat, 17, 9. A populo mittitur cum Jesu Sapphia ad Idumæam administrandam, 20, 4.
Eleazarus, Simonis fil., tyrannidem affectat, *B. J.* II, 20, 3. Inter zelotas plurimum valet, IV, 4, 1. A Joanne cum multis aliis zelotis secedit et interius templi septu-

- occupat, crebris pugnis cum Joanne dimicat, V, 1, 2. Joannes Eleazari factionem opprimit ipseque templi septum occupat, 3, 1. Joanni cum sectatoribus suis se rursus adjungit, 6, 1.
- Eleazarus*, Jairi f., sectator Manahemi, B. J. II, 17, 9.
- Eleazarus*, Samææ f., Judæus fortitudine insignis, B. J. III, 7, 21.
- Eleazarus*, Simonis Gorionis socius, B. J. IV, 9, 5.
- Eleazarus*, Gioræ f., Simonis frater, strenue se gerit contra Romanos, B. J. VI, 4, 1.
- Eleazarus*, Machærontis castelli strenuus defensor contra Romanos, B. J. VII, 6, 4. A Romanis captus efficit ut Machærontii se dedant, *ibid.*
- Eleazarus*, sicariorum qui Masadam occupatam tenent dux, B. J. VII, 7, 1. Masada obsidione pressa a Romanis socios hortatur ut se invicem interficiant, 8, 6 sqq., 9, 1.
- Eleazarus*, Josephi historici æqualis, demones ejiciens peritus, A. J. VIII, 2, 5.
- Elei*, Herodis M. in eos liberalitas, A. J. VI, 5, 4. B. J. 1, 21, 12. Cf. C. A. II, 37.
- Eleon*, decem annos principatum tenet apud Judæos, A. J. V, 7, 14.
- Elephantine*, urbs Egypti, B. J. 10, 5.
- Eleusa*, insula prope Ciliciam, postea Sebaste dicta, A. J. XVI, 4, 6; 10, 7. B. J. 1, 23, 4.
- Eleustina*, Græcorum festum, A. J. XIV, 8, 5.
- Eleutheri*, ordo militum in Parthorum exercitu, A. J. XIV, 13, 5. B. J. I, 13, 3.
- Eleutherus*, fluv. Phenicius, A. J. XIII, 4, 5; 5, 10; XV, 4, 1. B. J. 1, 18, 5.
- Eli*, pontifex, post Samsonis obitum Judæis præest, A. J. V, 9, 1. Ejus filii nequissime se gerunt; Deus filiorum cladem ei prædicit, 10, 1. Filiis casis et arca a Palæstinis rapta, dolore moritur, 11, 3; 11, 5.
- Elias*, vates, Thesbonæ natus, Achabo siccitatem prædicit; hospitio excipitur a vidua Sarephatana, A. J. VIII, 13, 2. Ejus filium in vitam reducit, 13, 3. Achabum increpat quod peregrinorum deos colat; ceteris vaticiniis fidem non esse habendam ostendit, 13, 5. Ejus jussu falsi vates cremantur, 13, 6. Deus cum eo loquitur, 13, 7. Elias Elisæum sibi socium adjungit, *ibid.* Achabo novum quod commisit flagitium exprobat, 13, 9. Ejus de Achabo vaticinium, *ibid.* Hoc vaticinium eventu confirmatur, 15, 6. Ochoziæ regis mortem prædicit, IX, 2, 1. Ex hominum conspectu sublatus est, 2, 2. Ejus de Joram vaticinium, 5, 2.
- Eliab*, Isamachi f., architectus, tabernaculum exstruit, A. J. III, 6, 1; 8, 4.
- Eliacis*, pontifex, A. J. X, 4, 1. sq.
- Eliacimus*, Ezechiæ regis procurator, A. J. X, 1, 1.
- Eliacimus*, V. Joacimus.
- Eliasibus*, Joacimi f., pontifex, A. J. XI, 5, 5.
- Elien*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Elimelechus*, e tribu Judæ cum filiis in terram Moabiticam migrat, A. J. V, 9, 1.
- Elioneus*, Simonis Cantheræ f., pontifex constituitur ab Agrippa, A. J. XIX, 8, 1.
- Eliphale*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Eliphaz*, Esavi f., A. J. II, 1, 2.
- Elis*, locus Arab., A. J. III, 1, 3.
- Elissæus*, a Deo Eliæ vatis successor constituitur; Eliæ se adjungit socium, A. J. VIII, 13, 7. Josaphato et Joram bellum contra Moabitas parantibus victoriam vaticinatur, IX, 3, 1. Cum Joram rege Samariam se confert, 4, 1. Miracula ab eo edita, 4, 2. sqq. Ejus de Azaelo, Syriæ rege, vaticinium, 4, 6. Discipulum mittit Aramatham, qui Jehu sacro oleo inungat, 6, 1. A Joaso rege magnopere honoratur; ejus laudes, 8, 6. Hierichuntinorum hospitio utens, fonti cuidam prope eorum urbem sito mirandam vim tribuit, B. J. IV, 8, 3.
- Elissæus* sacerdos, A. J. XII, 2, 11.
- Elmodadus*, Juctæ f., A. J. 1, 6, 4.
- Elom*, urbs Judææ, A. J. VIII, 10, 1.
- Eloa*, Zabulon f., A. J. II, 7, 4.
- Elpis*, Herodis M. uxor, mater Salomæ, A. J. XVII, 2, 3. B. J. 1, 28, 4.
- Elthemus*, Arabum dux, B. J. 1, 19, 5.
- Elulæus* (Pygas), Tyrurum rex, Citiæ ad obedientiam redigit, bellum gerit cum Assyriis, A. J. IX, 14, 2.
- Elymais*, urbs Asiæ cum templo Dianæ opulentissimo, A. J. XII, 9, 1. Ab Antiocho Epiph. frustra obsidetur, *ibid.*
- Elyscæ* (Æoles), ab Elysa originem trahunt, A. J. 1, 6, 1.
- Elysas*, Jovani f., Elysaorum (Æolum) princeps, A. J. 1, 6, 1.
- Emalsæma*, uxor Manassæ, mater Amosi, A. J. X, 3, 2.
- Emaonis filii*, viri sapientia conspicui, A. J. VIII, 2, 5.
- Emesa*, urbs Syriæ, B. J. VII, 7, 1. Emesorum reges, A. J. XVIII, 5, 4; XIX, 8, 1; XX, 7, 1; 8, 4.
- Emian*, zona sacerdotalis, A. J. III, 7, 2.
- Emma*, urbs Palæst., A. J. VI, 13, 6.
- Emmaus*, (Emaus, Ammaus), urbs Judææ, caput toparchiæ, B. J. III, 3, 3. A Bachiide munitur, A. J. XIII, 1, 3. Incolæ a Cassio in servitutum rediguntur, A. J. XIV, 11, 2. B. J. 1, 11, 2. Emmaus a Quinct. Varo incendiatur, A. J. XVII, 10, 9. B. J. II, 5, 1. Militibus Romanis emeritis incolenda datur a Vespasiano, B. J. VII, 6, 6. Cf. A. J. 7, 3. B. J. IV, 8, 1.
- Emmaus*, (Ammaus), vicus Galil. prope Tiberiadem, thermis celebr., A. J. XVIII, 2, 3. Unde nomen habeat, B. J. IV, 1, 3.
- Emmorus*, Sicimitarum rex, interficitur a Simyone et Levi, A. J. I, 21, 1.
- Emnus*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Enodorus*, urbs Galil., A. J. VI, 14, 2.
- Enemimus*, Mestrami f., A. J. 1, 6, 2.
- Engaddi* (Engadda, Engaddæ), oppidum Judææ ad lacum Asphaltiten, trecentis stadiis ab Hierosolymis distans, A. J. IX, 1, 2. Toparchia Judææ, B. J. III, 3, 5. Diripitur a sicariis, B. J. IV, 7, 2. Solitudo prope urbem, A. J. VI, 13, 1; 13, 4.
- Eniachim*, tribus, B. J. IV, 3, 8.
- Ennaphen*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Ennerus*, Abrami commilito, A. J. 1, 10, 2.
- Enochus*, qui ante diluvium vixit, ex hominum conspectu a Deo sublatus est, A. J. IX, 2, 2.
- Enosus*, Setli f., A. J. 1, 3, 4.
- Epaphroditus*, Fl. Josephi historici amicus, A. J. I, pr. 2. C. A. II, 44. Josephus ei librum de Antiquitatibus Jud. dedicat, A. J. I, pr. 2. C. A. 1, 1. F. J. 76.
- Ephas*, Madianis f., A. J. 1, 15.
- Ephesus*, urbs Ionæ, A. J. XVI, 2, 2. Dolabellæ literæ ad Ephesios, XIV, 10, 12. Eplesiorum decretum de Judæis, 10, 25. Agrippæ et Julii Antonii ad eos rescripta de servandis Judæorum juribus, XVI, 6, 5; 6, 7.
- Ephodes*, tunica superior pontif. max. describitur, A. J. III, 7, 5.
- Ephorus*, historicus accuratissimus, C. A. I, 2. A Timæo sæpe mendacii arguitur, 1, 3. Laudantur quæ dicit de primorum hominum longevitate, A. J. I, 3, 9.
- Ephraim*, urbs Judææ, a Vespasiano capitur, B. J. IV, 9, 9.
- Ephratmes*, Josephi fil. ex Asenetha, A. J. II, 6, 1. Josephi loco inter Judæorum principes refertur, II, 8, 1; III,

- 12, 4. Ephraimae tribus quam partem Palaestinae sortita sit, V, 1, 22. — Ephraimitae Bethela capiunt, V, 2, 6. Bellum molientes contra ceteros Judaeos a Gedeone placantur, V, 6, 6. Arma ferunt contra Jephthen, ab eo vero clade afficiuntur, V, 7, 11.
- Ephraïmes*, Chebronensis, A. J. I, 14.
- Ephran*, urbs Palaest., Gedeonis patria, A. J. V, 6, 5.
- Ephratanus ager*, in Palaestina, A. J. I, 21, 3.
- Ephron*, urbs Palaest., a Juda Maccab. expugnatur, A. J. XII, 8, 5.
- Epicrates*, Syrorum dux, A. J. XIII, 10, 3.
- Epicurei*, erroris arguuntur, A. J. XIII, 10, 3.
- Epiphania*, urbs Phoeniciae, a Judaeis Amathe vocata, A. J. I, 6, 2.
- Epomis*, vestimentum Graecorum, cum Ephode tunica pontificali, comparatur, A. J. VIII, 7, 5.
- Erebinthorum*, (Cicerum) domus, vicus Judaeae, B. J. V, 12, 2.
- Erica*, procurator Achazae regis, A. J. IX, 12, 1.
- Erades*, Gadis f., A. J. II, 7, 4.
- Eroge*, vicus Judaeae prope Hierosol., A. J. IX, 10, 3.
- Eron*, nomen hebr. arcae sacrae, A. J. III, 6, 5.
- Esaias*, vates, A. J. IX, 3, 2. Ejus vaticinia de Assyriis, de Cyro et de Oniae templo, X, 1, 3; XI, 1, 1. B. J. VII, 10, 3. Ejus elogium, A. J. X, 2, 2.
- Esavus*, Isaci fil. ex Rebecca, unde nomen habeat, A. J. I, 18, 1. Ejus uxores, 18, 4; 18, 9. Preces quas Isacus pro Esavo facit, fraudulenter in se convertit Jacobus, 18, 5 sqq. Esavus cum Jacobo in gratiam redit, I, 20. Post patris obitum Idumaeam obtinet; Edomus cognominatus est, II, 1. Ejus progenies, II, 2.
- Escholes*, Abrami commilito, A. J. I, 10, 2.
- Escon*, puteus prope Gerara, A. J. I, 18, 2.
- Esdras*, sacerdos Judaeorum Babylone degentium, Xerxis amicus, A. J. XI, 5, 1. Xerxis ad eum literae, *ibid.* Cum aliis Judaeis Hierosolyma migrat, 5, 2. Judaeis interdicit connubium cum mulieribus peregrinis, 5, 3 sqq. Moysis leges populo recitat, 5, 5.
- Esebeo*, Chanaanæus, A. J. I, 16, 4.
- Espermoth*, locus Arab., A. J. III, 13, 1.
- Esroneus*, Pharesi f., A. J. II, 7, 4.
- Essa*, urbs Syriac, ab Alexandro Jannæo capta, A. J. XIII, 15, 3.
- Essari*. V. *Esseni*.
- Essarion* (Essenonitis), castellum Peræae, A. J. XV, 8, 5. XIII, 15, 4; XII, 4, 11.
- Essenes*, pars vestimenti pontif. maximi splendidis lapidibus ornata, A. J. III, 7, 5. Cur a Graecis λόγιον (oraculum) appelletur, 8, 9. Quando lapides fulgorem emittere cessaverint, *ibid.*
- Esseni* (Essæi), Judaeorum secta. Eorum placita et instituta, B. J. II, 8, A. J. XIII, 5, 9, XVIII, 1, 5. Omnia a falo pendere putant, A. J. XIII, 5, 9. A voluptatibus abhorrent; vitam caelibem agunt, B. J. II, 8, 2. Divitias contemnunt; bonorum communionem habent, 8, 3 sq. Magna sunt pietate; modeste vivunt, 8, 5. Animi affectus oercent; fidem servant; non jurant, 8, 6. Si quis in eorum sectam recipi velit, probationem trium annorum subire debet, 8, 7. Qui in peccatis gravioribus deprehenduntur, excluduntur, 8, 8. Legislatorem maxime venerantur; ætate provectoribus honorem habent, 8, 9. In quatuor classes distribuuntur; medicinae studiosi et longævi sunt, 8, 10. Animam esse immortalem credunt, 8, 11. Vaticinantur, 8, 12. Est peculiaris quidam Essenorum ordo, qui matrimonium permittat, 8, 13. Esseni magno in honore fuerunt apud Herodem M. A. J. XV, 10, 5. Simili vitæ instituto utuntur ac Pythagorei. *ibid.*
- Essenorum porta*, *Hierosol.*, B. J. V, 4.
- Esther*, pulcritudine omnibus puellis præstans, ab Artaxerxe rege in matrimonium ducitur, A. J. XI, 6, 2. Urgente Mardocheo patruo, Judaeorum, quos Amanes perdere molitur, patrocinium suscipit, 6, 7 sqq. Regem adit, 6, 9. Amanem accusat, 6, 11. A rege impetrat ut Amanis in Judaeos edictum rescindatur, 6, 12.
- Etame*, urbs Judaeae a Roboamo condita, A. J. VIII, 10, 1.
- Ethæus*, Davidis amicus, A. J. VII, 10, 1.
- Elham*, locus prope Hierosol., A. J. VIII, 7, 3.
- Ethanus*, vir sapientissimus, A. J. VIII, 2, 5.
- Euæus*, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.
- Euaratus*, Cous, Alexandri Herodis filii amicus, B. J. I, 26, 5. A. J. XVI, 10, 2.
- Eucei* (?); Hiram Tyriorum regis contra eos expeditio, A. J. VIII, 5, 3.
- Eucles*, Menandri f., A. J. XIV, 8, 5.
- Eudæus*, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.
- Euhemerus*, Judaeorum meminit, C. A. I, 23.
- Euodus*, Tiberii Caesaris libertus, A. J. XVIII, 6, 9.
- Eupolemus*, Joannis f., a Juda Maccab. Romam mittitur legatus, A. J. XII, 10, 6.
- Eupolemus*, Judaeorum antiquitatem testatur, C. A. I, 23.
- Euphrates*, fluv. Asiæ, Judæis dicitur Phora, A. J. I, 1, 3. Cf. X, 6, 2.
- Europa*, a Japhethae filiis occupata, A. J. I, 6, 1.
- Eurycles*, Lacedæmonius, Herodis et Antipatri hospitio utens Hierosolymis, Alexandrum Herodis fil. calumniatur; ab Herode et Archelao muneribus donatur; postea ob multa facinora patria expellitur, A. J. XVI, 10, 1. B. J. I, 26, 1 sqq.
- Eutychus*, Agrippæ M. libertus, eum apud Tiberium Caesarem accusat, A. J. XVIII, 6, 5 sqq.
- Eutychus*, Caii Caesaris stabulis præfectus, A. J. XIX, 4, 4.
- Eva*, ex Adami costa facta, A. J. I, 1, 2. Adamum ad peccatum sollicitat; cum Adamo paradiso expellitur, 1, 4.
- Evilæi*, (Gætuli) nomen habent ab Evila, A. J. I, 6, 2.
- Evilas*, Chusi f., Evilæorum princeps, A. J. I, 6, 2.
- Evilates*, Iuctæ f., A. J. I, 6, 4.
- Evilmaraduchus*, rex Babylonis, C. A. I, 20.
- Expiationis dies* (ἡμέρα ἐξλασμού) quomodo celebrandus sit, A. J. III, 10, 4.
- Ezechias*, latronum dux ab Herode M. supplicio afficitur, A. J. XIV, 9, 2. B. J. I, 10, 5. Pater Judæ, qui regnum affectavit, A. J. XVII, 10, 5. B. J. II, 4, 1.
- Ezechias*, Ananias pontif. frater, B. J. II, 17, 8.
- Ezechias*, Chobari f., B. J. V, 1, 2.
- Ezeclias*, Judaeorum rex, Achazæ fil., A. J. IX, 12, 3. Vir justus et pius, 13, 1. Templum lustrat; ad Azymorum festum celebrandum etiam Israelitas invitat, 13, 2. Palaestinis bellum infert; Assyriis tributum solvere recusat, 13, 3. A Sanecheribo bello petitur, Hierosolyma obsidentur, sed peste in Assyriorum exercitu grassante, obsidio solvitur, X, 1. Deus ei vitam prorogat, 2, 1. Societatem jungit cum Balada Babyloniorum rege, 2, 2. Moritur post regnum annorum viginti novem, 3, 1.
- Ezeclias*, pontifex vir sapientissimus, cum Ptolemæo Lagi in Egyptum se confert, C. A. I, 22.

F.

- Fabatus*, Caesaris Augusti in Arabia procurator, a Syllæo accusatur, B. J. I, 29, 3. A. J. XVII, 3, 2.
- Fabius*, Damasci præfectus, A. J. XIV, 11, 1. B. J. I,

- 12, 1. Antigonum Judææ regnum affectantem adjuvat, A. J. 12, 1. B. J. 12, 2.
- Fabius**, centurio Roman. fortitudine conspicuus, A. J. XIV, 4, 4. B. J. 1, 7, 4.
- Fadus**, V. Cuspius.
- Fannius**, Marci f., prætor Roman., A. J. XIII, 9, 2.
- Fannius**, (C.) consul Roman. Ejus rescriptum ad Coos, A. J. XIV, 10, 5.
- Faustus**, Cornelius, Sullæ f., fortitudine excellit in Hierosol. expugnatione, B. J. 1, 7, 4; 7, 6. A. J. XIV, 4, 4.
- Felix**, a Claudio Cæsare Judææ procurator constituitur, A. J. XX, 7, 1. B. J. II, 12, 8. Drusillam Agrippæ M. fillam uxorem ducit, A. J. 7, 2. Jonathan pontif. per insidias e medio tollit, A. J. 8, 5. B. J. 13, 3. Latrones et impostores castigat, A. J. 8, 5 sqq. B. J. 13, 3 sqq. Cæsareæ reprimat tumultus, A. J. 8, 7. B. J. 13, 7. A. Judæis Cæsariensibus apud Neronem accusatur; intercedente Pallante fratre absolvitur, A. J. 8, 9.
- Felix** (?) seditionem movet Hierosolymis, superatur a Phasaelo, A. J. XIV, 11, 8. B. J. 1, 12, 1.
- Fenus** exercere Judæis non licet, A. J. IV, 8, 26.
- Festa** Judæorum a Moyse constituta, A. J. IV, 8, 7. — Cf. *Sabbata*, *Expiationis dies*, *Scenopogia*, *Azymorum*, *Pascha*, *Pentecoste*.
- Festus** (Porcius) a Nerone Judææ præfectus, latrones opprimat, A. J. XX, 8, 9. B. J. II, 14, 1. Moritur, A. J. 9, 1.
- Filiarum** jus hereditarium a Moyse definitum, A. J. IV, 7, 5.
- Flaccus**, Syriæ præfectus Agrippam benigne excipit; ab eo abalienatur per Aristobulum, A. J. XVIII, 6, 2 sq.
- Flavius Silva**, Judææ præfectus sub regno Vespasiani, Masadam capit, B. J. VII, 8, 1 sqq.
- Florus** (Gessius) procurator Judææ constituitur a Nerone, A. J. XX, 11, 1. B. J. II, 14, 2. Hominem pessimus, belli Judaici auctor, *ibid.* Cf. A. J. XVIII, 1, 6. Frustra apud Cestium Gallium accusatur, B. J. 14, 3. Litem inter Judæos et Græcos Cæsarienses componere recusat, 14, 4 sq. Judæos, qui querelas ad ipsum deferunt, in vincula conjicit, 14, 5. Sacrum thesaurum diripit; Hierosolymitanos ad seditionem adigit, 14, 6. Magnam Hierosolymitanorum cladem edit, 14, 7 sqq. Denuo in eos sævit, 15, 1 sqq. Optimatibus Hierosol. contra seditiosos auxilium mittere recusat, 17, 4, id agit ut bellum cum Judæis trahatur, 19, 4. A. Cestio apud Neronem accusatur, 20, 1.
- Fonteki Agrippæ**, legati consularis, caedes, B. J. VII, 4, 3.
- Fortunatus**, Agrippæ M. libertus, A. J. XVIII, 7, 2.
- Fronto** (Æternius), tribun. milit. Roman., B. J. VI, 4, 3; 9, 2.
- Fullonis monumentum**, prope Hierosol., B. J. V, 4, 2.
- Fulvia**, femina nobilis, ad religionem Judaicam amplectendam perducta pecunia emungitur, A. J. XVIII, 3, 5.
- Fures**, Novam legem de iis fert Herodes M., A. J. XVI, 1, 1.
- Furius**, centurio, in Hierosolymorum obsidione fortitudine conspicuus, A. J. XIV, 4, 4. B. J. 1, 7, 4.

G.

- Gaes**, Sicimitis auxilium fert contra Abimelechum, A. J. V, 7, 3.
- Gaamus**, Nachoræ f., A. J. 1, 6, 3.
- Gaba**, urbs Judææ in tribu Benjaminis, A. J. V, 2, 8; VI, 8, 1; VIII, 12, 4. — Gabænorum culpa bellum oritur inter Benjaminitas et ceteros Judæos, A. J. V, 2, 8. sqq.
- Gaba**, urbs Galil., urbs equitum dicta, ab Merode M. colonia equestri aucta, B. J. III, 3, 1. Cf. A. J. XV, 8, 5. V. J. 24.
- Gabala**, urbs Syriæ, A. J. XIII, 15, 4. Gabalitæ ab Amasia debellantur, A. J. IX, 9, 1.
- Gabaon**, urbs Judææ, quadraginta stadiis ab Hierosol. distans, A. J. VII, 11, 7. Cf. VI, 6, 2; VII, 1, 3. B. J. II, 19, 1; 19, 7. — Gabaonitæ cum Jesu fraudulenter paciscuntur; pro fraude poenam luunt, A. J. V, 1, 16. Gabaonitæ, in quos Saulus crudelissime sævierat, vindicantur, VII, 12, 1.
- Gabara** (Gaboroth), urbs Galil., V. J. 10; 25; 45; 47.
- Gabares**, Galaaditidis et Gaulanitidis præfectus sub Solomone, A. J. VIII, 2, 3.
- Gabatha**, **Gabatho**, **Gabathona** (?), urbs Philistæorum V, 1, 29; VIII, 12, 4; 12, 5; XIII, 1, 4.
- Gabatha**, **Gabathsaula**, urbs Judææ, Sauli patria, A. J. VI, 4, 6. B. J. V, 2, 1.
- Gabinus**, a Pompeio Hierosolyma missus, ab urbe excluditur, A. J. XIV, 4, 1. Scauro in Syria administranda succedit, A. J. 5, 2. B. J. 8, 2. Alexandrum Aristob. fil. prælio superat, *ibid.* Multas Palæstinæ urbes instaurat, A. J. 5, 3. B. J. 8, 4. Quinque synedria in Judæa instituit rerumque administrationem optimatibus tradit, A. J. 5, 4. B. J. 8, 5. Aristobulum regnum recuperare aditentem vincit, A. J. 6, 1. B. J. 8, 6. Ptolemæum Aul. in Egyptum reducit, A. J. 6, 2. B. J. 8, 7. Alexandrum iterum vincit, A. J. 6, 3. B. J. 8, 7. Nabataeos fundit, Mithradatem et Orsanem, Parthorum perfugas, clam dimittit, A. J. 6, 4. B. J. 8, 7. Romam redit, *ibid.*
- Gadara**, metropolis Perææ, B. J. IV, 7, 3. Sexaginta stadiis distat a Tiberiade, V. J. 65. Ab Alexandro Jannæo expugnatur, A. J. XIII, 13, 3. A. Pompeio instauratur, A. J. XIV, 4, 4. B. J. 1, 7, 7. Synedrium ibi constituitur a Gabinio, A. J. XIV, 5, 4. B. J. 1, 8, 5. Ab Augusto Herodi M. tribuitur, A. J. XV, 7, 3. Post Herodis obitum Syriæ provinciæ adjicitur, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3. Urbs capitur et incenditur a Vespasiano, incolæ cæduntur, B. J. III, 7, 1. — Dicitur civitas græcanica, A. J. XVII, 11, 4; vicus (?) Galaaditidis, A. J. XIII, 13, 5. — **Gadaren** Herodem M. apud Augustum accusant, A. J. XV, 10, 2. sq. Initio belli Jud. sæviunt in Judæos qui in urbe habitant, B. J. II, 18, 5. Contentio oritur inter Romanorum fautores et seditiosos, B. J. IV, 7, 3. Vespasianus a Gadarenis in urbem recipitur, *ibid.* Seditiosi a Placido funduntur, 7, 4 sq. — Ceterum cf. A. J. XII, 3, 3; 7, 4. B. J. 1, 4, 2; II, 18, 1; III, 3, 1. V. J. 10.
- Gadara**, pro **Gazara**, A. J. V, 1, 22.
- Gades** (Gadas), Jacobi f. ex Zelpha, A. J. I, 19, 8; II, 7, 4.
- Gades** (Gadira), urbs Hispaniæ, A. J. I, 6, 1. B. J. II, 16, 4.
- Gadus**, Judæus nobilis, ab Herode M. interficitur, A. J. XV, 7, 8.
- Gadus**, vates, A. J. VII, 13, 2.
- Gæuli**, olim Evilai dicti, A. J. 1, 6, 2.
- Galaaditis** (**Galaditis**, **Galadena**, regio Palæstinæ trans Jordanem sita, a Galade colli denominata, A. J. I, 19, 11. A. Judæis occupatur, IV, 5, 3. Galaaditi ab Ammanitis pressi ceteros Judæos in auxilium vocant; Saulus hostes profligat, VI, 5, 1. sqq. Galaaditis occupatur ab Azælo Syriæ rege, IX, 8, 1. Subigitur a Theophalassare, IX, 11, 1. Alexander Jann. eam in potestatem suam redigit, B. J. 1, 4, 3. Galadenorum (?) regina Laodice bellum gerit cum Parthis, A. J. XIII, 13, 4. Cf. A. J. VIII, 13, 2; 15, 13. B. J. II, 3, 3.
- Galades**, collis Galaaditidis, A. J. I, 19, 11.

Galatæ, Galatia. V. Galli, Gallia.

Galba, imperator; Tiberii Cæsaris de eo prædictio, *A. J.* XVIII, 6, 9. Neroni succedit; interficitur, *B. J.* IV, 9, 2; 9, 9.

Galbath, locus Palæst., A. J. VI, 11, 5.

Galgala, oppidum Judææ prope Hierichuntem, ubi Jesus Ch. nanciam invadens castra posuit, A. J. V, 1, 11; 1, 16 sqq. Unde nomen habeat, *ibid.* Cf. VI, 4, 2; 5, 4; 6, 1; 6, 2; 7, 5; VII, 11, 4 sq.

Galilea, regio sive toparchia Palæstinæ, A. J. XIII, 2, 3. Galilæa superior et inferior describitur, *B. J.* III, 3, 1 sq. Incolarum indoles, *ibid.* — Galilæa a Theglaphalasæ subigitur, *A. J.* IX, 11, 1. Antipas, Herodis M. f., Galilææ et Perææ tetrarcha constituitur, *A. J.* XVII, 8, 1; 11, 4, *B. J.* II, 6, 3. Lis inter Galilæos et Samaritanos sub Claudii imperio, *A. J.* XX, 6. *B. J.* II, 15, 5 sq. Initio belli Jud. Flavius Josephus utrique Galilææ præficitur; urbes ab eo muniuntur, *B. J.* II, 20, 4 sqq. *V. J.* 7 sqq. Galilæi Josepho valde favent, *V. J.* 41, 49.

Galli (Galatæ) a Romanis subacti, B. J. II, 16, 4. Galli, qui proxime Germaniam habitant, sub Vespasiani imperio cum Germanis rebellant; mox ad obsequium rediguntur, *B. J.* VII, 4, 2. Galli Herodis M. mercenarii, *A. J.* XVII, 8, 3. *B. J.* I, 33, 9.

Gallia (Galatia) locorum natura bene munita, B. J. II, 16, 4.

Gallicanus, tribun. milit. Roman., B. J. III, 8; 1.

Gallus. V. Cestius.

C. Gallus, consul Roman., A. J. XIV, 16, 4.

Gallus, legionis dux a Cestio in Galilæam mittitur, B. J. II, 18, 11.

Gallus, centurio Roman., fortitudine eminet, B. J. IV, 1, 5.

Gamala, urbs Gaulanitidis inferioris, unde nomen habeat; ejus situs, B. J. IV, 1, 1. Ab Alexandro Jann. capitur, *A. J.* XIII, 15, 3. A Gabinio instauratur, *B. J.* I, 8, 4. De agro Gamalitico contentio oritur inter Aretam regem Arabiæ et Herodem Antipam, *A. J.* XVIII, 5, 1. Gamalenses initio belli Jud. in fide manent erga Agrippam et Romanos, *V. J.* 11. Postea ab iis desciscunt, *V. J.* 37. *B. J.* IV, 1, 1 sq. Vespasianus urbem capit et diruit, incolas cecidit, 1, 3 sqq. — Cf. *A. J.* XVIII, 1, 1. *B. J.* I, 4, 8. II, 20, 6.

Ganges, fluv. Asiæ, a Judæis vocatur Phison, A. J. I, 1, 3.

Garesime, vicus Galil., V. J. 71.

Garis, urbs Galil., B. J. III, 6, 3.

Garizin (Garizim, Garizanus mons), mons Samariæ, A. J. IV, 8, 44; V, 1, 19; XII, 1, 1; XIII, 3, 4. *B. J.* I, 2, 6. Templum in eo a Sanaballetæ extruitur, *A. J.* XI, 8, 2. Templum deletur, *A. J.* XIII, 9, 1.

Garsis, urbs Galil., B. J. V, 11, 5.

Gasiongabel, urbs Arab. Petr., A. J. VIII, 6, 4.

Galtherus, Arami f., Bactrianorum princeps, A. J. I, 6, 4.

Gaulana, urbs Bataneadis, ab Alexandro Jann. capitur, A. J. XIII, 15, 3. Cf. *B. J.* I, 4, 4; 4, 8. *A. J.* IV, 7, 4.

Gaulanitis (Gaulonitis), regio Palæst., a Judæis occupatur, A. J. IV, 5, 3. Dividitur in superiorem et inferiorem, quarum illa Gaulana appellatur, *B. J.* IV, 1, 1. — Cf. *A. J.* VIII, 2, 3; XIII, 15, 4. *B. J.* II, 20, 6; III, 3, 1; 3, 5; 10, 10. *V. J.* 37.

Gaza, urbs Judææ in tribu Judæ, A. J. V, 1, 22. Ad mare sita, *A. J.* XIII, 2, 2. *B. J.* I, 7, 7. Olim una ex Palæstinorum quinque urbibus primariis, VI, 1, 2. — Samson urbis portas evellit, *A. J.* V, 8, 10. Ab Ezechia capitur, *A. J.* IX, 13, 3. Ab Alexandro M. post longam obsidionem expugnatur, *A. J.* XI, 8, 3 sq. Ab Alexandro Jannæo ca-

pitur et diruitur, *A. J.* XIII, 13, 3. *B. J.* I, 4, 2. Judæis a Pompeio eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, *A. J.* XIV, 5, 3. Herodi M. tribuitur ab Augusto, *A. J.* XV, 7, 3. Post Herodis obitum Syria: provinciæ ab Augusto adjicitur, *A. J.* XVII, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. Urbs græcica appellatur, *ibid.* Initio belli Jud. funditus evertitur, *B. J.* II, 18, 1. — Cf. *A. J.* V, 2, 4; XIII, 5, 5. *Gazara, urbs Samariæ, olim in Palæstinorum ditone, A. J.* VIII, 6, 1. A Pharaone diruitur, a Solomone instauratur, *ibid.* Munitur a Bachide, XIII, 1, 3. Cf. *A. J.* VII, 4, 1; 12, 1; XIII, 9, 2. *B. J.* I, 2, 2. Appellatur *Gadara A. J.* V, 1, 22.

Gedron, Joasi f., Judæos a Moabitis subjugatos servitute liberat; quadraginta annos imperium tenet apud Judæos; A. J. V, 6.

Gelboe, mons Samariæ, A. J. VI, 14, 2.

Gelmon, urbs Palæst., A. J. A. J. VII, 9, 8 sq.

Geman (Ginæa?), vicus in campo Magno situs, B. J. II, 12, 3.

Gemellus, magna auctoritate est apud Herodem M.; conjurationis suspectus honoribus privatur, A. J. XVI, 8, 3.

Gennath, porta Hierosol. urbis, B. J. V, 4, 2.

Gennesar, lacus Galil., describitur, B. J. III, 10, 7. Cf. II, 20, 6. *A. J.* V, 1, 22; XIII, 5, 4; XVIII, 2, 1.

Gennesar, regio circa lacum ejusdem nominis, fertilitate et amœnitate excellens, B. J. III, 10, 8.

Gennesaritis lacus, A. J. V, 1, 22; XIII, 2; 3. *V. Gennesar.*

Geon, ita Nilus appellatur a Judæis, A. J. I, 1, 3.

Gerara, urbs Judææ, A. J. I, 12, 1; 18, 1. VIII, 12, 2.

Geras, pater Eludis, A. J. V, 4, 2.

Geras, pater Semei, A. J. VII, 9, 4.

Gerasa, urbs Galaaditidis, B. J. I, 4, 8; II, 18, 1. Geraseni parcent Judæis in urbe habitantibus initio belli Jud. *B. J.* II, 18, 5. Urbs a Romanis capitur, IV, 9, 1. — Gerasenorum montes, *A. J.* XIII, 15, 5.

Gerastratus, judex apud Tyrios, C. A. I, 21.

Geraus, Benjaminis f., A. J. II, 7, 4.

Gerysæus, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.

Germani a Romanis subjugati, B. J. II, 16, 4. Germani, Classico et Vitellio ducibus contra Romanos rebellant, a Petilio Cereali ad obedientiam rediguntur, *B. J.* VII, 4, 2. Germani, Herodis M. mercenarii, *A. J.* XVII, 8, 3. *B. J.* I, 33, 9. Germani, Cæii Cæsaris satellites, ejus necem ulciscuntur, *A. J.* XIX, 1, 15.

Germanicus, Drusi f., ex senatus-consulto mittitur ad res Orientis componendas, A. J. XVIII, 2, 5. A Pisone e medio tollitur, *ibid.* Apud populum gratissimus fuit, *A. J.* XVIII, 6, 8. Cf. XIX, 1, 5. *C. A.*

Gersomes, Levi f., A. J. II, 7, 4.

Gersus, Moysis f., A. J. II, 13, 1.

Gessiorum rex Tholomæus, A. J. VII, 1, 4.

Gessius. V. Florus.

Getta. V. Gitta.

Gethraamas, Davidis f., A. J. VII, 1, 4.

Gethsura (Gessura), oppidum Judææ, A. J. VII, 8, 3.

Gibatus, mons Samariæ, A. J. IV, 8, 44; V, 1, 19.

Gigantum vallis, prope Hierosol., A. J. VII, 4, 1.

Gihon, fons, prope Hierosol., A. J. VII, 14, 5.

Ginnabris, vicus Judææ, B. J. IV, 8, 2.

Ginæa, vicus in confiniis Samariæ et Magni campi situs, A. J. XX, 6, 1. Cf. *B. J.* II, 12, 3, III, 3, 4.

Gischala, urbs Galil.; a populis vicinis diruta, a Joanne Levi f. instauratur et munitur, V. J. 10. Cf. *B. J.* II, 20, 6; 21, 2. Gischalæni a Joanne Levi contra Romanos concitantur, *B. J.* IV, 2, 1. Quum Joannes fuga Hierosolyma se recepisset, Tito se dedunt, 2, 2 sqq.

- Gision*, septum templi, *A. J.* VIII, 3, 8.
- Gitta* (*Gelta*), urbs Judææ; olim fuit una ex quinque. Palæstinorum civitatibus potentioribus, *A. J.* VI, 1, 2; 12, 2; XIII, 11, 10. Danilis tribuitur, *A. J.* V, 1, 22. Ab Azaelo evertitur, IX, 8, 4. Ab Hieroboamo capitur, IX, 10, 3. Ab Ezecia occupatur, IX, 13, 3. Cf. VI, 2, 3. 9, 1; 9, 5.
- Githa*, castellum Idumææ, *A. J.* XIV, 15, 10. *B. J.* I, 17, 2.
- Glaphyra*, Archelai Cappadocum regis filia, nubit Alexandro Herodis filio, *A. J.* XVI, 1, 2. Simultatem exercet cum Salome, *A. J.* 7, 2. *B. J.* I, 24, 2 sq. Ejus superbia, *ibid.* Interrogatur de marito, conjurationis in patrem factæ accusato, *A. J.* 10, 7. Post Alexandri mortem ad patrem cum dote remittitur, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Ejus liberi, *A. J.* 1, 24, 2. *B. J.* 28, 2. Jubbæ Libyæ regi nubit; post ejus decessum in Cappadociam domum redit; mox vero in matrimonium collocatur Archelao ethnarchæ primi mariti fratri; somnio ominoso perturbatur; moritur, *A. J.* 13, 1; 13, 4. *B. J.* II, 7, 4.
- Gobolitis* (*Gabalene*), regio Arabiæ, ab Amalecitis habitata, *A. J.* II, 1, 2; III, 2, 1.
- Godolias*, Judæis in Judæa a Nabuchodonosoro relictis præficitur, *A. J.* X, 9, 1. Bene iis consulit, 9, 2. Ab Ismaelo interficitur, 9, 4.
- Goliathus*, Philistæus, gigas, Judæos ad certamen singulare provocat; a Davide interficitur, *A. J.* VI, 9, 1 sqq.
- Gomarenses* (*Galatæ*, *Galli*) a Gomaro originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1.
- Gomarus*, Japhethæ f., Gomarensium princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Gophna*, urbs Judææ, a Cassio capitur, *A. J.* XIV, 11, 2. *B. J.* I, 11, 2. Cf. *B. J.* V, 2, 1; VI, 2, 2. — Gophnitica toparchia, *B. J.* II, 20, 4; III, 3, 5; IV, 9, 9.
- Goraias*, a Lysia Antiochi Epiph. procuratore contra Judam Maccab. missus vincitur, *A. J.* XII, 7, 4.
- Gorion*, Josephi f., Hierosolymitas in zelotas concitat, *B. J.* IV, 3, 9. A zelotis interficitur, IV, 6, 1.
- Gorion*, Nicodemi f., *B. J.* II, 17, 10.
- Golarzes*, Artabani III Parthorum regis fil., post Bardanem fratrem regnum suscipit, *A. J.* XX, 3, 4. Necatur, *ibid.*
- Gothamus*, Eliphazæ f., *A. J.* II, 1, 2.
- Gotholia*, Achabi regis filia, Jorami uxor, *A. J.* VIII, 15, 3. Ochozia a Jehu necato, totam Davidis stirpem extinguere studet, unius tamen ex Ochoziæ filiis, Joasus a Joado servatur, IX, 7, 1. Septem annos regnum tenet, 7, 2. Joaso, quem Joadus, assentiente populo regem creavit, imperium eripere studet; Joadi jussu necatur, 7, 3.
- Græcanicæ* urbes in Palæstina, Gaza Gadara et Hippos, *A. J.* XVII, 11, 4.
- Græci*, a Jovano, Japhethæ f., originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1. Gentibus devictis nova dant nomina, 4, 4. Ab Ægyptiis arithmetica et astronomia instituti sunt, 8, 3. Literas a Phœnicibus acceperunt, *C. A.* I, 2. Ante bellum Trojanum literarum usus iis ignotus erat, *ibid.* Res gestas in tabulas publicas referre diu neglexerunt, 4. Judæa admodum sero in eorum notitiam venit, 12. Græci religiosissimi, *C. A.* II, 11. Antiquissimis temporibus non legibus, sed sententiis parum definitis et regum jussis regabantur, 15. Græcorum leges cum iis, quas Moyses posuit, comparantur, 16. Quæ de diis statuunt absurda esse demonstratur, 33; 34. Pictores et sculptores diis formam quamlibet attribuunt; poete novos plane deos fingunt; oratores deos peregrinos plebiscitis in civitatem adsciscunt, 35. Cf. *Athenienses*, *Lacedæmonii*.
- Granicus*, fluv. Asiæ, *A. J.* XI, 8, 1.
- Grapte*, Izatis Adiabænorum regis consanguinea, regiam extruxit Hierosolymis, *B. J.* IV, 9, 11.
- Gratus*, Judæorum dux, Romanos adjuvat in Judæis seditionis coercendis, *A. J.* XVII, 10, 3; 10, 6 sq; 10, 9. *B. J.* II, 3, 4; 4, 2 sq; 5, 2.
- Gratus*, prætorianus, *A. J.* XIX, 3, 1.
- Gunis*, Nephthalis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Gyphæus*, Judæus fortitudine præclarus, *B. J.* VI, 1, 8; 2, 6.
- H.
- Halicarnassensium* de Judæis decretum, *A. J.* XIV, 10, 23.
- Hannibal*, Carthaginis decus, *B. J.* II, 16, 4.
- Heberus*, Salæ f., Hebræis nomen dedit, *A. J.* I, 6, 4.
- Hebræi*. V. *Judæi*.
- Hebron*. V. *Chebron*.
- Hecatæus Milesius*, primorum hominum longævitetatem testatur, *A. J.* I, 3, 9.
- Hecatæus Abderita*, Alexandri M. et Ptolemæi Lagi æqualis, librum de Judæis scripsit, *C. A.* I, 22. Scripsit librum de Abramo, *A. J.* I, 7, 2. Laudatur, *A. J.* I, 7, 2. *C. A.* I, 22; I, 23; II, 4.
- Hecatonfomachi*, milites Alexandri Jannæi in prima acie positi, *A. J.* XIII, 12, 5.
- Helcias Magnus*, pro Judæis apud Petronium deprecatur, *A. J.* XVIII, 8, 4.
- Helcias*, Agrippæ regis amicus, equitum magister, Silam interficiendum curat, *A. J.* XIX, 8, 3.
- Heleias*, sacri aerarii custos, a Judæis Romam mittitur ad Agrippam apud Neronem accusandum, *A. J.* XX, 8, 11. Obses a Nerone retinetur, *ibid.*
- Helena*, Monobazi Adiabænorum regis soror et uxor, *A. J.* XX, 2, 1. Izatis mater, *ibid.* Cum Izate f. religionem Judaicam amplectitur, 2, 3 sq. Hierosolyma proficiscitur, ubi egenis cibos distribuit, 2, 5. Moritur; in pyramide non procul ab Hierosolymis sepelitur, 4, 3.
- Helene monumentum*, prope Hierosolyma, *B. J.* V, 2, 2; 4, 2.
- Helene regia*, in Hierosol. urbe, *B. J.* V, 6, 1.
- Heliopolis*, urbs Syriæ, *A. J.* XIV, 3, 2.
- Heliopolis*, urbs Ægypti, *A. J.* II, 7, 6. *C. A.* II, 2. — Prefectura Heliopolitana, *A. J.* XII, 9, 7; XIII, 3, 1; 3, 2. *B. J.* I, 1, 1. Sacerdotes Heliopolitani, *A. J.* II, 6, 1.
- Hellanicus*, historicus, ab Acusilao in genealogiæ rationibus dissentit; mendacii arguitur ab Ephoro, *C. A.* I, 3. Quid de diluvio tradat, *A. J.* I, 3, 9.
- Hellespontus*, *A. J.* XI, 8, 2; XII, 1, 1.
- Helo*, Chananeus, *A. J.* I, 18, 14.
- Heniochi*, pop. Asiæ, *B. J.* II, 16, 4.
- Heracleon*, Antiochum Grypum interficit, *A. J.* XIII, 3, 4.
- Heracleopolis*, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 11, 5.
- Hercules*, cum Antæo bellum gerens, Apheræ et Iaphræ auxilio utitur; Apheræ filiam uxorem ducit, *A. J.* I, 15. Herculis templum Tyri exstructum a Hiramo, *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 18.
- Herculis columnæ*, *B. J.* II, 16, 4.
- Herennius Capito*, Jamniæ procurator, *A. J.* XVIII, 6, 3; 6, 4.
- Hermæus*. V. *Danaus*.
- Hermippus*, quid de Pythagora referat, *C. A.* I, 22.
- Hermogenes*, in libris suis Judæorum meminit, *C. A.* I, 23.
- Herodes*, Antipatri Idumæi f., *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 8, 9. Galilææ a patre præficitur, *A. J.* 9, 2. *B. J.* 10, 4. Ezechiam aliosque latrones supplicio afficit, *A. J.* 9, 2.

B. J. 10, 5. Ob eorum cædem ab Hyrcano in iudicium vocatur; intercedente Sexto Cæsare absoluitur, *A. J.* 9, 3 sqq. *B. J.* 10, 6 sq. A Sexto Cæsare Coeleſyriæ præficitur; ne Hyrcano bellum inferat prohibeat Antipater pater et Phasaelus frater, *A. J.* 9, 5. *B. J.* 10, 9. Maximam init gratiam apud Cassium; ab eo Syriæ præficitur, *A. J.* 11, 2sq. *B. J.* 11, 2. sqq. Patris mortem ulciscens Malichum interficit, *A. J.* 11, 4 sqq. *B. J.* 11, 5 sqq. Antigonum ejusque socium Marionem vincit, a Hierosolymitanis honorifice excipitur, *A. J.* 12, 1. *B. J.* 12, 3. Apud M. Antonium ab inimicis accusatus, eum pecunia sibi conciliat, *A. J.* 12, 2. *B. J.* 12, 4. Iterum accusatus iterum absoluitur, tetrarcha constituitur, *A. J.* 13, 1. *B. J.* 12, 5. Insidias Parthorum evitaturus contendit in Arabiam, *A. J.* 13, 6 sq. *B. J.* 13, 7 sqq; 14, 1. A Malcho, Arabiæ rege reiectus, in Egyptum iter convertit, *A. J.* 14, 1 sq. *B. J.* 14, 1 sq. Cleopatra eum honorifice excipit et in Egypto detinere studet, *A. J.* 14, 2. *B. J.* 14, 2. Rhodum appellitur; inde Romam se confert, ubi supplex Antonium adit, *A. J.* 14, 3. *B. J.* 14, 3. Antonii et Augusti consilio a senatu rex Judææ creatur, *A. J.* 14, 4. *B. J.* 14, 4. Roma reversus copias ducit adversus Antonium, Joppen capit suosque e Masada recipit, *A. J.* 15, 1. *B. J.* 15, 3 sq. Hierosolyma frustra oppugnat, Philonis auxilio ab Antigono corrupti destitutus, *A. J.* 15, 2 sq. *B. J.* 15, 5 sq. Josepho fratre in Idumæam misso, in Galiliæam contendit, Sepphorin capit et latrones debellat, *A. J.* 15, 4 sq. *B. J.* 16, 1 sqq. In Samariam proficiscitur cum Antigono dimicaturus, sed mox in Galiliæam redit rebellesque devincit, *A. J.* 15, 6. *B. J.* 16, 5. Macheras Herodi a Ventidio auxilio missus mala fide agit, *A. J.* 15, 7. *B. J.* 16, 6. Ad Antonium qui Samosata oppugnat proficiscens multos barbaros fundit fugatque, *A. J.* 15, 8. *B. J.* 16, 7. Ab Antonio subsidia impetrat, *A. J.* 15, 9. Galilæos, qui ab ipso defecerant, vincit; magno periculo mirum in modum liberatur, *A. J.* 15, 10 sq. *B. J.* 17, 3 sq. Pappum superat hostesque in domos compulsos conficit, *A. J.* 15, 2. *B. J.* 17, 6. Iterum e magno discrimine evadit, *A. J.* 15, 13. *B. J.* 17, 7. Ad Hierosolyma castra facit, Mariannæ, Alexandri filiam, uxorem ducit, *A. J.* 15, 14. *B. J.* 17, 9. Cum Sosio Hierosolyma expugnat, *A. J.* 16, 1 sqq. *B. J.* 18, 1 sqq. Antonio persuadet ut Antonium e medio tollat, *A. J.* 16, 4. Herodes regno suscepto, amicos Antigoni interficit, *A. J.* XV, 1, 1. Hyrcanum in Judæam reversum honorifice excipit, *A. J.* 2, 3 sq. Ananelo Judæo ignobili pontificatum dat, id quod graviter fert Alexandra, 2, 4 sq. Alexandram ejusque filium Aristobulum sibi conciliare studet, 2, 7. Aristobulum pontificem constituit, mox vero e medio tollit, *A. J.* 3, 1 sqq. *B. J.* 22, 2. Hujus criminis a Cleopatra apud Antonium accusatus, ab eo ad causam dicendam evocatur; Antonium muneribus placat, *A. J.* 3, 5 sqq. Josephum avunculum in suspicionem adulterii cum Mariannæ commissi adductum necari jubet, *A. J.* 3, 5 et 6; 3, 9. Cf. *B. J.* 22, 4. Cleopatram necare molitur, *A. J.* XV, 4, 2. *A. J.* 1, 18, 5. Jussu Antonii Arabibus bellum infert, multisque præliis factis tandem victoriam reportat. Arabes eum pro patrono suo habent, *A. J.* 5, 1 sqq. *B. J.* 19, 1 sqq. Post pugnam Actiacam Hyrcanum interficit, deinde Octavianum in Rhodo insula adit, a quo regnum ei confirmatur, *A. J.* 6, 1 sqq. *B. J.* 20, 1 sqq; 22, 1. Octavianum in Egyptum proficiscentem apud Ptolemaidem splendide excipit magnisque muneribus donat, *A. J.* 6, 7. *B. J.* 20, 3. Mariannem uxorem iterum in adulterii suspicionem vocatam necari jubet, *A. J.* 7, 1 sqq. Octavianus Herodi restituit eam Judææ partem, quam Antonius Cleopatras

dederat, aliasque insuper urbes ejus regno addit, *A. J.* 7, 3. Herodes uxoris nece perturbatus in gravem incidit morbum, *A. J.* 7, 7. Alexandram, Costobarum, Lysimachum aliosque amicos occidit, *A. J.* 7, 8 sqq. A patriis moribus recedit, ludos instituit quinquennales, theatrum Hierosolymis ædificat et magnifica exhibet spectacula, *A. J.* 8, 1. *B. J.* 21, 8. Decem viri contra eum conjurant, 8, 3 sqq. Cæsaream et Sebasten exædificat, 8, 5. Populum fame laborantem sublevat ejusque gratiam sibi conciliat, 9, 1 sq. Simonis filiam uxorem ducit; Herodium castellum et Cæsaream urbem extruit, 9, 3 sqq. Filios Romam mittit; Zenodori latrocinia reprimat; a Zenodoro et Gadarenis apud Augustum accusatus absolvitur; Trachonitide, Batanæa, Auranitide, et Zenodori tetrarchia donatur, *A. J.* XV, 10, 1 sqq. *B. J.* 1, 20, 4. Judæos majore in dies servitute premit, *A. J.* 10, 4. Essenos in honore habet, 10, 5. Novum templum sumtuosissimum extruit, *A. J.* 11, 1 sqq. Novam legem fert de furibus, *A. J.* XVI, 1, 1. Romam proficiscitur filiosque suos inde in patriam reducit; filius uxores dat, 1, 2. Agrippam in Judæam venientem splendide excipit, 2, 1. Agrippam in Bosporum expeditionem facientem comitatur, 2, 2. Herode intercessore, Agrippa et in alios multa beneficia confert et Judæis in Ionia habitantibus immunitatem confirmat, 2, 2 sqq. Hierosolyma reversus populo in concionem convocato exponit, quæ in itinere gesserit, eique quartam tributorum partem remittit, 2, 5. Pheroras, Salome et Antipater ejus odium incendunt in filios e Mariannæ creatos, Alexandrum et Aristobulum, *A. J.* XVI, 3, 1 sqq. *B. J.* 1, 23, 1. Antipatrum, filium e Doride creatum, ad honores evelit et Romam mittit ad Cæsarem, *A. J.* 3, 3. *B. J.* 23, 2. In Italiam profectus cum Alexandro et Aristobulo filiis, hos apud Cæsarem accusat, *A. J.* 4, 1 sqq. *B. J.* 23, 3. Cæsare auctore, cum filiis in gratiam redit, *A. J.* 4, 4. *B. J.* 23, 3. Hierosolyma reversus populo in templo narrat, quæ in Italia egerit, declaratque filios suos post se regnatos esse primum Antipatrum, deinde Alexandrum et Aristobulum, *B. J.* 23, 4 sq. *A. J.* 4, 6. Ad inaugurandam Cæsaream urbem, certamina musica et gymnica instituit, quæ quinquennalia facit, *A. J.* 5, 1. Antipatridem, Cyprum et Phasaelidem urbes condit, *A. J.* 5, 2. *B. J.* 21, 9. Herodis liberalitas in exteris, *A. J.* 5, 3. *B. J.* 21, 11 sq. Ejus ingenium varium, *A. J.* 5, 4. Davidis sepulcrum spoliat, *A. J.* 7, 1. Cf. VII, 15, 3. Turbæ domesticæ; Salome, Antipater et Pheroras multis artificibus Herodis animum ab Alexandro et Aristobulo, ejus filiis, abalienare student, *A. J.* 7, 2 sqq. *B. J.* 24, 1 sqq. Salomen sororem cum Syllæo Arabe matrimonium inire ob religionum diversitatem non permittit, *A. J.* 7, 6. *B. J.* 24, 6. Alexandrum filium in suspicionem insidiarum ipsi structarum vocatum in vincula conjicit; multis delationibus ita perturbatur ut omnes fere aulicos et amicos, etiam fidissimos, suspectos habeat, in eosque sæviat, *A. J.* 8, 1 sqq. *B. J.* 1, 24, 7. Archelaus Alexandrum Herodi reconciliat, *A. J.* 8, 6. *B. J.* 25, 1 sqq. Herodes Archelaum, muneribus auctum, Antiochiam usque deducit, et lites inter eum et Tilium, Syriæ præfectum, componit, *A. J.* 8, 6. *B. J.* 25, 6. Latrones Trachoniticos, a Syllæo in Arabiam receptos, ad supplicium ab eo depascit, *A. J.* 9, 1. Expeditione in Arabiam facta, latrones et Arabes cædit, 9, 2. A Syllæo apud Cæsarem Octav. accusatur, 9, 3. Frustra legatos mittit ad Cæsarem qui causam suam defendant, 9, 4. Alexandrum et Aristobulum filios iterum conjurationis accusatos in vincula conjicit, *A. J.* 10, 1 sqq. *B. J.* 26, 1 sqq. Nicolaus Damascenus, Romam missus legatus, Herodem

- crimibus falso ei objectis apud Cæsarem purgat, *A. J.* 10, 8. A Cæsare potestatem obtinet de filiis conjurationis suspectis pro arbitrio statuendi, *A. J.* 11, 1. *B. J.* 27, 1. In concilio Beryti habito filios accusat; hi capite damnantur, *A. J.* 11, 2 sqq. *B. J.* 27, 2 sqq. Filios strangulari jubet, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 27, 6. De ejus immanitate, *A. J.* 11, 7. Cum Antipatro res Judææ administrat, *A. J.* XVII, 1, 1. Ejus progenies; nepotum sponsalia curat, *A. J.* 1, 2 sq. *B. J.* 1, 28, 2 sqq. Zamari ejusque comitibus sedem tribuit in Balanæa ad Trachonitarum latrocinia reprimenda, *A. J.* 2, 1 sq. Phariseorum nocentissimos, omnesque ex sua familia, qui cum Phariseis faciunt, interficit, *A. J.* 2, 4. Inimicitia ei cum Pherora intercedit, *A. J.* 3, 1; 3, 3. *B. J.* 28, 2; 28, 4. Insidias ab Antipatro sibi structas detegit, *A. J.* 4, 1 sq. *B. J.* 29, 1 sqq. Mariamnen uxorem repudiat, Simoni pontificatum abrogat, *A. J.* 4, 2. *B. J.* 28, 3. Antipatrum coram Vara Syriæ prefecto accusat, criminis convictum in vincula conjicit, *A. J.* 5, 1 sqq. *B. J.* 31, 5 sqq.; 32, 1 sqq. Morbo correptus testamentum facit, quo Antipam regem constituit, *A. J.* 6, 1. *B. J.* 32, 7. Judas Sariphaei et Matthias Margalothi seditionem contra eum movent; vivi cremantur, *A. J.* 6, 2 sqq. *B. J.* 33, 2 sqq. Ejus morbus qualis fuerit, *A. J.* 6, 5. *B. J.* 23, 5. Instante morte crudelissimus est, *A. J.* 6, 5. *B. J.* 33, 5. de Herode Josephi judicium, *A. J.* 6, 6; 8, 1. *B. J.* 33, 8. Manus sibi inferre conatur; Antipatrum fil. interfici jubet, *A. J.* 7, 7. *B. J.* 33, 7. Mutato testamento Archelaum regem, Philippum vero et Antipam tetrarchas constituit; moritur; splendidas ei exsequias solvit Archelaus, *A. J.* 8, 1 sqq. *B. J.* 33, 7 sq. Regnavit triginta septem annos postquam a Romanis rex creatus est, *A. J.* 8, 1. *B. J.* 33, 8. Ejus testamentum ex plerisque rebus confirmatur ab Augusto, *A. J.* 11, 5. *B. J.* 6, 3.
- Herodes**, Herodis M. fil. ex Mariamne Simonis filia, *B. J.* 1, 28, 4. *A. J.* XVII, 1, 3. Herodes M. in testamento statuit, ut Herodes filius post Antipatri mortem regnum suscipiat, *A. J.* 3, 2. *B. J.* 29, 2. Repudiata ab Herode M. Mariamne, ex ejus testamento expungitur, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 30, 7. Herodiam Aristobuli fil. uxorem ducit, *A. J.* XVIII, 5, 1. Herodias ei repudium mittit, *A. J.* 5, 1; 5, 4.
- Herodes**, Herodis M. fil. ex Cleopatra, Philippi frater, *A. J.* XVII, 1, 3. *B. J.* 1, 28, 4.
- Herodes**, Aristobuli fil. ex Berenice, Herodis M. nepos, *B. J.* 1, 28, 1. Mariamnen, Josephi filiam ex Olympiade, uxorem ducit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Postea matrimonium init cum Berenice Agrippæ fratris f., *A. J.* XIX, 5, 1. *B. J.* II, 11, 6. A Claudio Cæsare regnum Chalcidis obtinet, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 11, 5. Silam interficiendum curat, *A. J.* 8, 3. A Claudio templi et sacræ pecuniæ curator constituitur, jusque impetrat pontifices creandi, *A. J.* XX, 1, 3. Moritur; ejus liberi, *A. J.* 5, 2. *B. J.* 11, 6.
- Herodes**, Aristobuli fil. ex Salome, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Herodes**, Phasaeli f. ex Salampsione Herodis M. filia, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Herodes**, Miari f., Tiberiensis, *V. J.* 9.
- Herodes**, Gamali f., Tiberiensis, *V. J.* 9.
- Herodes**, V. Antipas.
- Herodis monumentum**, prope Hierosol., *B. J.* V, 12, 2.
- Herodias**, Aristobuli filia ex Berenice, Herodis M. neptis, *B. J.* 1, 28, 1. Herodi Herodis M. ex Mariamne filio nubit, *A. J.* XVIII, 5, 1. Marito repudium mittit; nubit Herodi Antipæ tetrarchæ, *A. J.* 5, 1; 5, 4. Pro Agrippa fratre ad inopiam redacto apud Herodem intercedit, 6, 2. Agrippa regnum adepti, maritum instigat ut ei ipse regiam dignitatem a Caligula petat; a Caligula cum marito in exsilium mittitur Lugdunum, *A. J.* 7, 1 sq. *B. J.* II, 9, 6. Moritur, *B. J.* 9, 6.
- Herodium** (Herodia), castellum Judææ sexaginta stadiis ab Hierosolymis dissitum, ab Herode M. in memoriam victoriæ ex Antigonianis reportatæ exstructum, *A. J.* XV, 9, 4. Ejus descriptio, *ibid.* Cf. XIV, 13, 9. *B. J.* 1, 13, 8; 21, 10. Toparchiæ caput, *B. J.* III, 3, 5. A Romanis post expugnationem Hierosolymorum capitur, *B. J.* VII, 6, 1.
- Herodium**, castellum Arabiæ ab Herode M. exstructum, *B. J.* I, 21, 10.
- Herodotus Halicarnassensis**, ab omnibus fere historicis sæpe mendacii arguitur, *C. A.* 1, 3. A Manethone reprehenditur, *C. A.* 1, 14. Romanorum nullam facit mentionem, *C. A.* 1, 12. Ejus de Judæis testimonium, *C. A.* 1, 22. Errat in his quæ de Sesostris refert, *A. J.* VIII, 10, 2 sq. Laudatur de Pharaonis Ægypti regibus, *A. J.* VIII, 6, 2; de Senacheribo, *A. J.* X, 1, 4; de circumcissione, *A. J.* VIII, 10, 3; *C. A.* II, 13.
- Heroum urbs**, in Ægypto, *A. J.* II, 7, 5.
- Hesiodus**, poeta, in multis rebus ab Acusilao castigatur, *C. A.* 1, 3. Laudatur de veterum longævitate, *A. J.* 1, 3, 9.
- Hestæus**, historicus de primorum hominum longævitate, *A. J.* 1, 3, 9; de Sennaare campo Babylonis, 4, 3.
- Hierasa**, mater Ozias regis, *A. J.* IX, 11, 2.
- Hieremias**, propheta; noniam in Josiæ mortem componit; mala Hierosolymis eventura literis mandat, *A. J.* X, 5, 1. Accusatur; mox absolvitur; vaticinia in templo recitat, 6, 2. Urbis excidium iterum atque iterum prædicat, 7, 2 sqq. In carcerem, deinde in fossam como oppletam conjicitur, 7, 4, et 5. Liberatus regi suadet ut Babylonis se subiciat, 7, 6. Post urbis excidium a Babylonis magno in honore habetur, 9, 1. Judæis qui in patria relictis sunt suadet ne in Ægyptum discedant, 9, 6.
- Hieremmon**, ejus filii Iebosthum Judæorum regem interficiunt, *A. J.* VII, 2, 1.
- Hierichus**, urbs Judææ, ejus situs, *B. J.* IV, 8, 2. Magna regionis circa urbem fertilitas et amenitas; fons quidam fertilitatis causa, *B. J.* IV, 8, 3. Cf. *A. J.* XV, 4, 2; IX, 12, 2. *B. J.* I, 6, 6. — Hierichus caput toparchiæ, *B. J.* III, 3, 5. — Capitur a Judæis ejusque incolæ caduntur, *A. J.* V, 1, 3—10. Syneodrium ibi constituitur a Gabinio, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Post defectionem a Romanis Josephus Simonis f. urbi præficitur, *B. J.* II, 20, 4. A Romanis capitur, *B. J.* IV, 8, 2; 9, 1.
- Hieroboamus I**, Nabataei fil., a Solomone muria extruendis præficitur; deinde tribus Josephi præfectus constituitur, *A. J.* VIII, 7, 7. Achiz vaticinio motus res novas molitur; in Ægyptum ad Susacum se confert, 7, 8. Post Solomonis mortem revocatur, 8, 1. A decem tribubus rex creatur, 8, 3. Regiam extruit in Sicimorum urbe; vitulas aureas facit ad easque colendas populum adhortatur 8, 4. Jadon vates Dei iram ei denunciat, 8, 5. Vates Bethelensis ei persuadet, Jadonem esse deceptorem, 9, 1. In majorem indies delabitur impietatem, *ibid.* Abiam bello lacescit, sed cladem accipit, 11, 2. Moritur postquam regnavit annos viginti duos, 11, 4. Tota ejus stirps ad internecionem deletur a Basane, 11, 4.
- Hieroboamus II**, rex Israelitarum, Joasi f., *A. J.* IX, 8, 7. Legum contemptor, 10, 1. Regni fines dilatat, *ibid.* Regnat annos quadraginta, 10, 3.
- Hieronymus**, Ægyptius, Antigoni regis amicus, Syriæ præfectus, Alexandri successorum historiam scripsit, *C. A.* I, 23. Judæorum non meminit, *ibid.* Antiquitates Phœ-

- nicias scripsit, *A. J.* I, 3, 6. Laudatur de diluvio, *ibid.*; de veterum longævitate, *A. J.* I, 3, 9.
- Hierosolyma**, metropolis Palaestinae; antiquitas *Solyma* dicta, *A. J.* I, 10, 2; VII, 3, 7. *B. J.* VI, 10. Ea appellata esse *Hierosyla* tradit Lysimachus, *C. A.* I, 35. — Urbis accurata descriptio, *B. J.* V, 4 sq. Ejus colles et partes, 4, 1; triplex murus, 4, 2; ambitus, turres, 4, 3; regia, 4, 4; templum, 5, 1 sq. Cf. *C. A.* I, 22. — Quid Moyses de urbe sacra arificanda praescripserit, *A. J.* IV, 8, 5. — Hierosolyma ab iis, qui huc os appellantur, condita secundum Manethonem, *C. A.* I, 14. A Jebuseis habitata usque dum a Davide expugnarentur, *A. J.* VII, 3, 1. Cf. V, 1, 17; *B. J.* VI, 10. A Davide instaurata atque aucta, *A. J.* VII, 3, 2. *Davidis urbs* vocata, *ibid.* A Salomone munita, *A. J.* VIII, 6, 1. Expugnatur a Nabuchodonosoro et solo aquantur, X, 8, 1 sqq. Instaurari coepit sub regno Cyri, XI, 2, 1. Mœnia, a gentibus finitimis diruta sub regno Xerxis I, reficiuntur, 5, 6 sqq. Hierosolyma capta a Ptolemao Lagi per fraudem, XII, 1. Arx a Simone funditus deletur, XIII, 6, 6. Hierosolyma a Pompejo capta, *A. J.* XIV, 4, 2. sqq. *B. J.* I, 7, 2 sqq. Synderium Hierosolymis a Gabinio constitutum, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Hierosolyma expugnata ab Herode et Sossio, *A. J.* 16, 1 sqq. *B. J.* 18, 1 sqq. Theatrum in urbe extruitur ab Herode M., *A. J.* XV, 8, 1. Agrippa M. urbem molitur munitissimam reddere, sed prohibetur a Claudio Casare, *A. J.* XIX, 7, 2. Cf. *B. J.* II, 11, 6. Plateæ splendido lapide sternuntur sub Agrippa jun., *A. J.* XX, 9, 7. Florus Hierosolymitanos ad seditionem adigit; magna eorum strages, *B. J.* II, 14, 6 sqq.; 15, 1 sqq.; Bellum inter pacificos et seditiosos. Romanorum praesidium cadit, 17. Cestius, Syriae praeses, Bethsam capit, urbem superiorem et templum irritum conatu o'sidet, 20. Romanis expulsis, Josephus Goriönis et Ananus urbis praefecti constituuntur, 20, 3. Zelotæ, latrones undique conflati, Hierosolyma rapinis, caedibus et discordiis complent, *B. J.* IV, 3, 3 sqq. Acris pugna inter Zelotas et populum committitur, Zelotæ in templum confugunt, 3, 11 sqq. Zelotæ Idumæos in auxilium vocant cum iisque magnam civium stragem edunt, 4 et 5. Post Idumæorum discessum Zelotæ crudelius adhuc in cives sæviunt, 6, 1; 6, 3. Zelotæ in duas partes discedunt, 7, 1. Zelotæ ab Idumæis qui in urbem confugerant pressi in unam factionem rursus coalescunt, 9, 11. Simon Gioræ a populo in urbem recipitur ad opprimendos Zelotas, *ibid.* Acris pugna inter Simonem et Joannem Zelotarum ducem, 9, 12. Zelotæ denuo in duas scinduntur factiones, quarum altera duce Joanne porticus, altera duce Eleazaro templi septum tenet, V, 1, 2. Simon Gioræ, tertiæ factionis dux, urbem superiorem in potestate habet et magnam inferioris partem; atrox bellum inter tres illas factiones, 1, 3. Titus ad urbem obsidendam se adiecit, 2, 1 sqq. Tres factiones in breve tempus concordēs Romanos adiuvantur, 2, 4. sqq. Bellum intestinum recrudescit: Joannes Eleazari factionem opprimat et templi septum occupat, ita ut tres factiones ad duas redigantur, 3, 1. Romanis machinas urbi admoventibus, factiones denuo in unum corpus coeunt fortiterque hosti resistunt, 6, 4 sqq. Primus murus septemtrionalis a Romanis capitur, 7, 2. Romani secundum murum occupant et Nova urbe potiuntur; a Judæis repelluntur, sed quarto die post iterum in urbem irruunt, 8, 1 sqq. Obsidio in breve tempus remittitur; Josephus Flavius Hierosolymitanos ad deditionem hortatur, 9, 1 sqq. Fames in urbe grassatur; seditiosi in populum sæviunt, 10, 1 sqq. Aggeres a Romanis prope Antoniam et Joannis monumentum erecti a Joanne et Simone destruuntur, 11, 4 sqq. Urbs a Romanis muro circumdatur novique aggeres jaciuntur, 12, 1 sqq. Perfugarum misera sors, 13, 4. Joannis sacrilegium, 13, 6. Mortuorum numerus, 13, 7. Judæi novos aggeres frustra aggrediuntur, VI, 1, 3. Antonia a Romanis capitur, 1, 5 sqq. Nobilium plurimi ad Romanos confugiunt, 2, 2. Acris pugna prope templum, 2, 6. Romani aggeres extruunt e regione templi, 2, 7. Porticus exteriores partim a Judæis, partim a Romanis incenduntur, 2, 9. Judæorum dolo multi Romani pereunt, 3, 1. Fama in urbe atrocitas, 3, 3. Invito imperatore ipsum templum incenditur, 4, 1 sqq. Magna Judæorum strages, 5, 1 sqq. Signa quæ præcesserunt Hierosolymorum excidium, 5, 3. Titus quum frustra seditiosos ad deditionem hortatus esset, urbem perdere decernit; archivum, curia et Acra incenduntur, 6, 1 sqq. Superior urbs, male a Judæis defensa, a Romanis capitur; tota jam urbe expugnata, omnia ferro et flamma vastantur, 8, 1 sqq. Captivorum sors, 9, 2. Quoties prioribus temporibus capta fuerint Hierosolyma, 10. Urbs funditus evertitur, exceptis tribus turribus et parte muri occidentalis, VII, 1, 1.
- Hin**, mensura apud Judæos, *A. J.* III, 8, 3; 9, 4; VIII, 3, 8.
- Hippene**, regio circa Hippum urbem, *B. J.* III, 3, 1.
- Hippicos**, turris Hierosol., describitur, *B. J.* V, 4, 3. Ab Herode exstructa est, *ibid.* Post Hierosol. expugnationem a Romanis servatur, *B. J.* VII, 1, 1.
- Hippos**, urbs Galil., triginta stadiis a Tiberiade, sexaginta a Gadaris distat, *V. J.* 65. Urbs Græcica, *A. J.* XVII, 11, 4. A Pompejo Judæis eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. Herodi M. dono datur ab Augusto, *A. J.* XV, 7, 3. Post Herodis mortem Syriae provinciae adjicitur, *A. J.* XVII, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. — Initio belli Jud. Hippeni in Judæos sæviunt, qui urbem incolunt, *B. J.* II, 18, 5; cf. 18, 1.
- Hiramus**, Tyriorum rex, cum Davide fœdus init, eique ligna cedrina atque artifices, qui regiam extruant, mittit, *A. J.* VII, 3, 2. Cum Solomone amicitiam jungit eique operarios ad ligna cedepda templumque extruendum mittit, VIII, 2, 7. sqq. Ejus literæ ad Solomonem datæ, *ibid.* Quotannis frumentum, vinum et oleum a Solomone accipit pro iis quæ ad templi Hieros. constructionem contulit; viginti urbes quas Solomon ipsi offert, repudiat; ænigmata a Solomone solvenda mittit, aliaque ab eo sibi missa solvere studet, VIII, 5, 3. Quænam Menander et Dios historici de eo referant, *ibid.* Cf. *C. A.* I, 17; II, 2.
- Hiramus**, Tyriorum rex qui floruit Cyri temporibus, *C. A.* I, 21.
- Hispani**, a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4. Cf. *C. A.* II, 4.
- Holophantes**, Judæus nobilis, *A. J.* IV, 7, 5.
- Holocaustum**, quomodo instituendum sit, *A. J.* III, 9, 1.
- Homerus**, poeta; ejus carmina antiquissimum apud Græcos literarum monumentum, *C. A.* I, 2. Ea non ab ipso Homero literis mandata, sed posterioribus temporibus ex variis cantilenis collecta esse ferunt, *ibid.* Homerus nusquam in carminibus suis legis nomine nititur, II, 15. Plato Homerum republica sua excludit, II, 36.
- Homonea**, locus Galil., *V. J.* 54.
- Horatia**, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 19.
- A. Hortensius**, consul Roman., *A. J.* XIV, 1, 1.
- Hothmielus**, e tribu Judæ: Judæos ab Assyrîis subiectos in libertatem restituit, *A. J.* V, 3, 2. Principatum tenet apud Judæos annos quadraginta, 3, 3.
- Hycos**, gens pastorum, Ægyptum invadunt, *A. J.* I, 14. Diverse de iis sententiæ, *ibid.*

Pyoscyamus, planta, describitur, *A. J.* III, 7, 6.
Hypsicrates, ejus de Hyrcano testimonium, *A. J.* XIV, 8, 3.

Hyrcania (Hyrcanum), castellum Palaestin. a Gabinio diruitur, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Cf. *A. J.* XIII, 16, 3, *B. J.* I, 8, 2; I, 15, 1.

Hyrcania, regio Asiae, ejus claustra et portae ferreae, *B. J.* VII, 7, 4.

Hyrcanus, (Joannes) Maccab., Simonis fil., insidias Ptolemaei effugit; principatu potitur, *A. J.* XIII, 8, 1. Ab Antiocho Sotere Hierosolymis oppugnatur, 8, 2. Pacem rediit, 8, 3. Davidis sepulcrum depeculatur; mercenarius tititur; Antiochi in expeditione contra Parthos socius est, 8, 4; cf. VII, 15, 3. Mortuo Antiocho Syriam invadit; templum Garizitanum delet, XIII, 9, 1. Cum Romanis societatem init, 9, 2. Duobus Antiochis de Syria regno inter se certantibus, pace fruitur, 10, 1. Samariam obsidet et funditus delet, 10, 2 sqq. Cum Deo colloquitur, 10, 3. A Pharisaïs ad Sadduceorum sectam transit, 10, 5 et 6. Ejus mors et elogium, 10, 7.

Hyrcanus, Alexandri Jannae f., post patris mortem ab Alexandra matre pontifex constituitur, *A. J.* XIII, 16, 1 et 2. Ejus indoles, *ibid.* et XIV, 1, 3. Matre mortua cum Aristobulo fratre de regno cerlat; facta reconciliatione fratri regnum concedit, *A. J.* XIV, 1, 2. *B. J.* I, 6, 1. Instigante Antipatro, regnum sibi vindicare conatur, cum Aretae copiis fratrem proelio vincit et Hierosolyma obsidet, *A. J.* I, 3 sq.; 2, 1 sq. *B. J.* 6, 2 sq. A Scauro jubetur obsidione desistere; ad Papyronem a fratre superatur, *A. J.* 2, 3. *B. J.* 6, 3. Causam suam coram Pompejo defendit, *A. J.* 3, 2. *B. J.* 6, 4. Pompejus ei favet, *A. J.* 3, 4. *B. J.* 6, 4. Pompejus pontificatum ei restituit, *A. J.* 4, 4. *B. J.* 7, 6. Cum Antipatro Caesari in Aegypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* 8, 3. Pontificatus a Caesare ei confirmatur, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 10, 3. Ab Atheniensibus magno honore afficitur, *A. J.* 8, 5. Antipatro ejusque filiis rerum administrationem relinquit, *A. J.* 9, 1 sq. *B. J.* 10, 4. Antipatri ejusque filiorum inimicis obsequutus, Herodem ob latronem cadem in judicium vocat, intercedente vero Sexto Caesare absolvit, *A. J.* 9, 3, sqq. *B. J.* 10, 6 sq. Decreta a Romanis in Hyrcani gratiam facta, *A. J.* 10, 2 sqq. Malichum mortis periculo liberat, *A. J.* 11, 2. Malichus eum principatu deturbare molitur, sed ab Herode occiditur, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 11, 7 sq. Legationem mittit ad M. Antonium; Antonius ei restituit, quae Cassius ei eripuerat, *A. J.* 12, 2 sqq. Parthi, ab Antigono regnum affectante acciti, Hyrcano insidias struunt, *A. J.* 13, 5 sq. *B. J.* 13, 4 sq. Vincit traditur Antigono, qui ei aures abscidit, *A. J.* 13, 10. *B. J.* 13, 9. Captivus in Parthiam abducitur, *A. J.* XV, 2, 1. *B. J.* I, 13, 11. A Phraate, Parthorum rege, e vinculis dimissus Babylone degit, ubi magna apud Judaeos gaudet auctoritate, *A. J.* XV, 2, 2. In Judaeam reversus honorifice excipitur ab Herode, 2, 3 sq. Ab Herode interficitur, *A. J.* XV, 6, 1 sqq. *B. J.* I, 22, 1. Ejus indoles et varia fortuna, *A. J.* 6, 4.

Hyrcanus, Josephi fil. ex Solymii filia, *A. J.* XII, 4, 6. Ejus indoles, *ibid.* A patre ad Ptolemaeum Epiph. mittitur ut ei gratulatur, 4, 7. Ptolemaei gratiam largitione sibi conciliat, 4, 9. Cum fratribus congressus, eorum duos interficit; trans Jordanem se confert, *ibid.* Post patris mortem bellum validum cum fratribus, 4, 11. Arabes infestat et castellum veridissimum trans Jordanem aedificat; mortem sibi consciscit, *ibid.*

Hyrcanus, Herodis Agrippae M. fratris f. ex Berenice, *A. J.* XX, 5, 2. *B. J.* II, 11, 6.

Hyrcanus, Flav. Josephi f. *V. J.* 1; 76.

I. J.

Jabala, urbs Palaest., *A. J.* X, 3, 2.

Jabes, Sellumi pater, *A. J.* IX, 11, 1.

Jabin, rex Chanaaniorum, Judaeos sibi subjicit durissimeque dominatu premit, *A. J.* V, 5.

Jabius (*Jabissus*, *Jabissa*), urbs Galaaditidis, *A. J.* VI, 14, 8. Jabiseni quum recusassent contra Benjamitas cum ceteris tribubus pugnare, caeduntur, V, 2, 11. Jabiseni Sauli ejusque filiorum corpora a Palaestinis in cruce sublata auferunt et sepiunt, VI, 14, 8.

Jacimus, Zamaris f., dux Bathyraeorum, vir fortitudine insignis, *A. J.* XVII, 2, 3.

Jacimus, V. *Alcimus*.

Jachinus, Symeonis filius, *A. J.* II, 7, 4.

Jacobus, Isaci fil. ex Rebecca, *A. J.* I, 18, 1. Patris preces pro Esavo in se fraudulenter convertit, 18, 6. A matre Charras mittitur, ut iras Esavi evitet et Labani filiam uxorem ducat, 19, 1. Labano bis septem annos servit; post prius septennium Liam, post alterum Rachelam in matrimonium accipit, 19, 2 sqq. Ejus liberi ex uxoribus et concubinis suscepti, 19, 8. A Labano clam discedit cum uxoribus et parte gregum, 19, 9. Cum Labano, qui fugientes persequutus est, reconciliationem et foedus facit, 19, 10 sq. In patriam reversus cum Esavo in gratiam redit; cum angelo divino certamen init, quare Israelus appellatur, 20. Deorum simulacra, quae Rachel ex Mesopotamia secum abstulerat, prope Sicima in terra occultat, 21, 2. Post Isaci mortem, Jacobus Chanaanam obtinet, Esavus Idumaeam, II, 1, 1. Summa gaudet felicitate, Josephum praeceteris liberis amat, 2, 1. Josephum, a fratribus venditum, a feris laceratum esse putans dolore opprimitur, 3, 4. Filios, excepto uno Beniamine, in Aegyptum mittit ad frumentum coemendum, 6, 2. Jussu Josephi Beniaminem quoque in Aegyptum mittit, 6, 5. Quum audisset Josephum in Aegypto vivere, cum tota sua familia eo migrat, 7, 1 sqq. Pharaotes ei Helioplin concedit ad habitandum, 7, 6. Moritur in Aegypto, sepelitur Chebrone, 8, 1.

Jacobus, Judae Galilaei f., cruci suffigitur, *A. J.* XX, 5, 2.

Jacobus, Jesu Christi frater lapidatur, auctore Anano pontifice, *A. J.* XX, 9, 1.

Jacobus, Sosae f., Idumaeorum dux qui Zelotis Hierosol. contra optimates auxilio veniunt, *B. J.* IV, 4, 2. Simoni Giorae f. patriam prodit, 9, 6. Hierosolymis a Simonis Gior. partibus stat, V, 6, 1. A Simone in vincula conjicitur, VI, 8, 2. Cf. VI, 1, 8; 2, 6.

Jacobus, Flav. Josephi satelles, *V. J.* 18.

Jaddus, Joannis fil., pontifex, *A. J.* XI, 7, 2; 8, 7.

Jadon, vates, Hieroboamo Dei iram denunciat, *A. J.* VIII, 8, 5. A leone interimitur, quod Dei praeceptum neglexit, 9, 1.

Jaires, Galadenus, triginta annos apud Judaeos principatum tenet, *A. J.* V, 7, 6.

Jale, mulier Cenetis, Sisarem interficit, *A. J.* V, 5, 4.

Jalelus, Zabulonis f., *A. J.* II, 7, 4.

Jalus, Moysis nepos, *A. J.* VII, 14, 10.

Jamblichus, Libani dynasta, *A. J.* XIV, 8, 1. *B. J.* I, 9, 3.

Jaminus, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.

Jannae, urbs Judaeae, olim in Palaestinorum ditione, *A. J.* IX, 10, 3. A Pompejo Judaeis eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, *B. J.* I, 8, 4. Ab Herode M. datur Salomae, *A. J.* XVII, 8, 1. Salome eam Juliae (Liviae) Augusti uxori legat, *A. J.* XVIII, 2, 2. *B. J.*

- II, 9, 1. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 3, 2; 8, 1. Cf. *A. J.* V, 1, 22; XII, 7, 4; XIII, 6, 6. *B. J.* I, 2, 2; 7, 7.
- Jamnith*, (Jamnia), vicus Galil., *B. J.* II, 20, 6.
- Jamuelus*, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Janias*, rex Egypti, *C. A.* I, 14.
- Jannæus*, V. *Alexander*.
- Jannæus*, Levi f., Taricheata nobilis, *V. J.* 26.
- Jaodus*, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Japha*, oppidum Galil., a Josepho munitur, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37; 52. A Tito capitur, incolæ cæduntur, *B. J.* III, 7, 31.
- Japhethas*, Noel f., *A. J.* I, 4, 1. Ejus septem filii quas terras occupaverint, 5, 1.
- Japhra*, secundum Alexandrum Polyhistorum Abrami f. ex Chatura; cum Apherâ fratre Aphram urbem condit, Herculi cum Libya et Antæo bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* I, 15.
- Japygium promontorium*, *B. J.* VII, 2, 1.
- Jar*, mensis secundus apud Judæos, *A. J.* VII, 3, 1.
- Jarda*, vicus Judææ, *B. J.* III, 3, 5.
- Jardes*, silva Palest., *B. J.* VII, 6, 5.
- Jaredes*, Anochi f., *A. J.* I, 2, 2.
- Jaredes*, Malaëli f., *A. J.* I, 3, 4.
- Jason*, Eleazari f., a Juda Maccab. Romam mittitur legatus, *A. J.* XII, 10, 6.
- Jason*, V. *Jesus*, *Simonis* f.
- Jasubus*, Isacharis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jaus*, Esavi f., *A. J.* I, 1, 2.
- Jazares*, Abrami f., *A. J.* I, 15.
- Jazielus*, vates, *A. J.* IX, 1, 2.
- Jazorus*, urbs Ammanitarum, a Juda Maccab. expugnatur, *A. J.* XII, 8, 1.
- Iberi*, a Judæis olim Thobeli vocati, originem trahunt a Thobelo, Japheti f., *A. J.* I, 6, 1. Tiberius Iberis persuadere studet, ut Partilis bellum inferant, *A. J.* XVIII, 4, 4.
- Ide*, liberta, Mundum perducit ad Paulinam in Isidis templo stuprandam; cruci affigitur, *A. J.* XVIII, 3, 4.
- Idumæa*, *Idumæi*. Idumæa unde nomen habeat, *A. J.* II, 1, 1. Idumæi Judæos ex Ægypto redeuntes a finibus suis arcent, *A. J.* IV, 4, 4. A Davide devicti tributum pendere coguntur, VII, 5, 4. Joramo Israelitarum regi opem ferunt contra Moabitas, IX, 3, 1. Ab Amasia, Judæorum rege debellantur, IX, 9, 1. Ab Hyrcano coguntur Judæorum mores legesque recipere, *A. J.* XV, 7, 9; XIII, 9, 1. Idumæorum agri devastantur a Trachonitis, *A. J.* XVI, 9, 3. Post Herodis M. mortem Idumæa ad Archelai ethnarchiam pertinet, quæ præter eam Judæam et Samariam comprehendit, *A. J.* XVI, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. Idumæa toparchia Judææ, *B. J.* III, 3, 5. Jesus et Eleazarus initio belli Jud. Idumææ præficiuntur, *B. J.* II, 20, 4. Idumæi a zelotis in auxilium vocati, Hierosolyma occupant magnamque cum illis civium stragem edunt, *B. J.* IV, 4 et 5. Compertis zelotarum sceleratis consiliis domum redeunt, 5, 5; 6, 1. Idumæa a Vespasiano occupatur, 8, 1. *Simon*, Gioræ f., Idumæam vastat, *B. J.* IV, 9, 4 sqq. Qui Simonem effugit, Hierosolyma se recipiunt; ibi cum zelotis confligit, 9, 10. Postea a Simonis Gior. partibus stant, V, 6, 1. Maxima Hierosolymorum parte a Romanis jam expugnata, ad Titum perfugiant, VI, 8, 2. Idumæorum perversitas, VII, 8, 1. Eorum numen Coze, *A. J.* XV, 7, 9.
- Idumas*, Ismaëli f., *A. J.* I, 12, 4.
- Iebar*, Davidis fil., *A. J.* VII, 3, 3.
- Jebosthus*, Sauli filius, post patris mortem, Abeneri opera rex constituitur ab omnibus Judæis, excepta Judæ tribu, *A. J.* VII, 1, 3. Abenerus ab eo desciscit, 1, 4. Interfici-
tur, 3, 1.
- Jebusæi*, gens Chananeæ, Hierosolyma incolebant, usque dum a Davide ejicerentur, *A. J.* VII, 3, 1.
- Jebusæus*, Chanaani filius, *A. J.* I, 5, 2.
- Jechonias*, V. *Joachimus*.
- Jedis*, uxor Amos, mater Josias, *A. J.* X, 4, 1.
- Jeglomus*, Esavi f., *A. J.* II, 1, 2.
- Jehus*, vates, *A. J.* VIII, 12, 3; 13, 7.
- Jehus*, Israelitarum rex. Elias a Deo jubetur eum Israelitarum regem constituere, *A. J.* VIII, 13, 7. Joramo rege in Aramathæ oppugnatione vulnerato, Eliasæus unum e discipulis suis mittit qui Jehum sacro oleo inungat, IX, 6, 1. Ab exercitus ducibus rex declaratur, 6, 2. Jesraelam profectus Joramum, et Ochoziam Judææ regem interficit, 6, 3. Jezabelam et totam Achabi stirpem interimit, 6, 4 sqq. Omnes Baalis sacerdotes e medio tollit, Baalisque cultum abolet, sed vitularum adorationem permittit, 6, 6. Azaelus, Syrorum rex, regionem Transjordanianam ei eripit; Jehus regnat septem viginti annos, 8, 1.
- Jeldaphas*, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Jenæ*, Davidis fil., *A. J.* VII, 3, 3.
- Jephthes*, dux Judæorum, Ammanitas profigit, *A. J.* V, 7, 8. sqq. Filium Deo consecrat, 7, 10. Ephraimitas magna clade afficit, *A. J.* V, 7, 11. Sex annos apud Judæos imperium tenet, *ibid.*
- Jerasa*, Ozæ regis mater, *A. J.* IX, 11, 2.
- Jeremias*, vates, V. Hieremias.
- Jeremias*, Galilæorum dux, *V. J.* 72.
- Jericho*, V. *Hierichus*.
- Jeroboamus*, V. *Hieroboamus*.
- Jes*, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jeselus*, Nephthalis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jesraela*, urbs Samariæ, *A. J.* VIII, 13, 6; IX, 6, 4.
- Jessæmus*, Achemæ fil., robore et fortitudine conspicuus, *A. J.* VII, 12, 4.
- Jessæus*, Obedis fil., Davidis pater, *A. J.* V, 9, 4; VI, 8, 1.
- Jesus*, Naveni f., Judæorum dux in bello cum Amalecitis gesto, *A. J.* III, 2, 3. Judæos contra Moysem rebellantes alloquitur, 14, 4. Moyse Jesum successorem suum declarat, IV, 7, 3. Jesus vaticinatur, vivente adhuc Moyse, 8, 46. Post Moyse mortem Judæorum summus dux Jordanem transgressus Hierichuntem capit, *A. J.* V, 1, 1—12; cf. *B. J.* IV, 8, 3. Infelicius deinde res gerit contra Annitas; exercitum sacrilegio pollutum lustrare a Deo jubetur; quo facto Annam expugnat, *A. J.* V, 1, 13—16. Gabaonitis parcit, 1, 16. Hierosolymitanos aliasque gentes Chananeas prosternit, 1, 17 sq. Sacrum tabernaculum collocat in loco prope Siluntum oppidum; in Garizin et Gibalo montibus benedictiones a Moyse præscriptas facit, 1, 19. Chananeam dimetiendam curat; singulis eam Judæorum tribubus distribuit, 1, 20—25. Legatos mittit ad tribus Transjordanenses, quas patrios ritus violasse putat, 1, 26. Moritur; sepelitur in urbe Thamna, 1, 29.
- Jesus*, Sauli f., *A. J.* VI, 6; 6.
- Jesus*, Josedei f., pontifex, *A. J.* XI, 3, 10; 4, 2; 4, 7.
- Jesus*, Judæ fil., pontificatum appetit, a fratre Joanne in templo occiditur, *A. J.* XI, 7, 1.
- Jesus* (etiam *Jason* appellatus), Simonis f., ab Antiocho Epiph. pontifex creatur, *A. J.* XII, 5; 1. Pontificatu ab eodem Antiocho privatur; litigat cum fratre, *ibid.* Cf. *V. J.* 4.
- Jesus*, Phabetis f., pontifex; pontificatus ei abrogatur ab Herode M., *A. J.* XV, 9, 3.

- Jesus Christus*, vir sapiens, si virum eum appellare fas est; multos habet discipulos; cruci affigitur; tertio die post mortem apparet redivivus, *A. J. XVIII*, 3, 3. Ejus frater Jacobus lapidatur, *XX*, 9, 1.
- Jesus*, Damnai fil., ab Agrippa jun. pontifex constituitur, *A. J. XX*, 9, 1. Pontificatum amittit, 9, 4.
- Jesus*, Gamalielis fil., pontifex constituitur ab Agrippa jun., *A. J. XX*, 9, 4. Pontificatum amittit, 9, 7.
- Jesus*, Sapphiae f., pontifex a Hierosolymitis Idumææ præficitur, *B. J. II*, 20, 4.
- Jesus*, Sapphiae f., Tiberiensis, factionis ex nautis et pauperibus conflatae dux, *V. J. 12*; cf. 9. Herodis tetrarchæ palatium incendit, 12. Summus Tiberiadis magistratus, Tiberienses contra Josephum Galilææ præf. concilat, *V. J. 27. B. J. II*, 21, 3. Cum Jonatha ejusque collegis, a Simonis factione in Galil. missis, Josepho insidias struit, *V. J. 53* sqq.
- Jesus*, pontifex, Idumæos Hierosolyma obsidentes alloquitur, *B. J. 4*, 3. Ejus elogium, *ibid.*
- Jesus*, Gamalæ f., pontifex populum contra Zelotas excitat, *B. J. IV*, 3, 9; cf. *V. J. 38*.
- Jesus*, latronum princeps Flav. Josepho insidias struit, *V. J. 22*. Seditiosorum Tiberiadis dux urbem contra Romanos defendit, *B. J. III*, 9, 7. Tiberiade Romanis tradita ab incolis, Tarichæas cum sociis suis se confert, *ibid.* Romanos aggreditur, 10, 1. Tarichæa a Romanis captis, fuga evadit, 10, 5.
- Jesus*, unus e Gamalitarum primoribus, a seditiosis interficitur, *V. J. 37*.
- Jesus* pontifex Hierosolymis ad Titum profugit, *B. J. VI*, 1, 2.
- Jesus*, Thebuti f., sacerdos ad Titum transfugit, *B. J. VI*, 8, 3.
- Jesus*, Anani f., homo rusticus Hierosolymorum excidium prædicit, *B. J. VI*, 5, 3.
- Jetharsas*, Amessæ pater, *A. J. VII*, 10, 1.
- Jeturus*, Ismaeli f., *A. J. I*, 12, 4.
- Jezabela*, Jthobali, Tyriorum regis; filia, Achabi uxor, maritum perducit ad Tyriorum deos colendos, *A. J. VIII*, 13, 1. In vates sævit, 4. Nabuthum interfici jubet, 13, 8. Jehu jussu interimitur, *IX*, 6, 4.
- Jesanius*, Judæorum dux, *A. J. X*, 9, 3.
- Jezechielus* propheta duos libros de malis Hierosolymis evenituris scripsit, *A. J. X*, 5, 1. Babylonem captivum abducitur, 6, 3. Babylone literas mittit Hierosolyma de clade Judæis imminente, 7, 2. Ab Hieremia in vaticiniis dissentit, *ibid.*
- Ilium*, urbe Asiæ minoris; Herodes M. Ilios reducit in gratiam cum Agrippa, *A. J. XVI*, 2, 2.
- Ilus*, Cesabæi pater, *A. J. VII*, 12, 4.
- Illyrii*, a Romanis subacti, *B. J. II*, 16, 4.
- Iadates*, Parthorum dux, ab Antiocho Sotere superatur, *A. J. XIII*, 8, 4.
- India*, *A. J. I*, 6, 3. Oceanus Indicus, *I*, 6, 4. De rebus Indicis scripsit Philostratus, *X*, 11, 1.
- Joabab*, Davidis ex sorore nepos, Jebosthi exercitum vincit, *A. J. VII*, 1, 2. Abenerum interficit, 1, 5. Hierosolymorum arcem expugnat, 3, 1. Toti exercitui a Davide præficitur, 5, 4. Feliciter rem gerit contra Ammanitas, 6 sq. Abesalomum Davidi reconciliat, 8, 4 sqq. Abesalomi, qui regnum affectat, exercitum fundit, ipsum interimit, 10, 2. Amessam qui ipsius loco dux factus est, occidit, expeditionem facit contra Sabærum, 11, 6 sq. Denuo toti exercitui præficitur, 11, 8. Populi census habet, 13, 1. Adoniam qui regnum appetit adjuvat, 14, 4. Solomonis jussu interficitur, *VIII*, 1, 4.
- Joachazus*, rex Judæorum, Josiae fil., a Nechaone captivus Ægyptum abducitur; regnum traditur ejus fratri, Eliacimo, *A. J. X*, 5, 2. In Ægypto moritur, *ibid.*
- Joachebeda*, Amaramæ uxor, Moysis mater, *A. J. II*, 9, 4. Moyses ab Ægypti regis filia receptus matri nutriendus datur, 9, 5.
- Joachimus* (Jechonias) Judæorum rex, regnum accipit a Nabuchodonosoro, *A. J. X*, 6, 3. Ab eodem non multo post captivus Babylonem abducitur, 7, 1. E vinculis solvitur ab Abilamarodacho, *X*, 11, 2.
- Joachus*, Ezechie regi a commentariis, *A. J. X*, 1, 2.
- Joacimus*, Josiae fil., a Nechaone rex Judææ constituitur; ante regnum susceptum Eliacimus vocabatur, *A. J. X*, 5, 2. Nabuchodonosoro tributum pendit, 6, 1. Hierosolymis a Nabuchodonosoro captis, occiditur, 6, 2 et 3. Regnavit undecim annos, 6, 3.
- Joacimus*, Jesu fil., summus pontifex, sub regno Xerxis I, *A. J. XI*, 5, 1.
- Joadas*, pater Banasæ, *A. J. VII*, 5, 4.
- Joadus*, (*Jodaus*.) pontifex, Joasum Ochoziæ regis filium servat, *A. J. IX*, 7, 1. Joasum regem creat, 7, 2. Gottholiam, Joasi matrem, necari jubet, 7, 3. Regem jurejurando adstringit, ut verum Deum colat legeque Mosais observet; Baalis ædem a Joramo constructam diruit, 7, 4. Templo instaurando magnam navat operam, 8, 2. Vir justitia et probitate insignis, 8, 3.
- Joasdrus*, Nomici f., Judæus nobilis, *B. J. II*, 21, 7.
- Joannes*, Judæorum dux, *A. J. VIII*, 15, 2.
- Joannes*, Careæ f., Judæorum a Babylonis in Judæa relictorum dux, *A. J. X*, 9, 2. Ismaelum qui Godoliam interfecit persequitur, 9, 5. Judæos in Ægyptum ducit, 9, 6.
- Joannes*, fil. Eliasibi, *A. J. X*, 5, 4.
- Joannes*, Judæ fil., pontifex Jesum fratrem in templo occidit, *A. J. XI*, 7, 1.
- Joannes Hyrcanus*, *V. Hyrcanus*.
- Joannes*, Mattathiae fil., Gaddes vocatus, *A. J. XII*, 6, 1. A Jonatha fratre ad Nabateos missus ab Amarel filiis occiditur, *XIII*, 1, 2.
- Joannes*, Baptista, vir bonus, Judæos ad virtutis studium impellit; ab Herode Antipa necatur, *A. J. XVIII*, 5, 2.
- Joannes*, Judæus Caesariensis, a Floro in vincula conjicitur, *B. J. II*, 14, 5 sq.
- Joannes*, Essæus Thamnæ præfectus, *B. J. II*, 20, 4. In prælio cadit, *B. J. III*, 2, 1 sqq.
- Joannes*, Ananiae f., Acrabatene et Gophniticæ toparchiæ præfectus, *B. J. II*, 20, 4.
- Joannes*, Damæ filius vocatus, Zelota ferocissimus, *B. J. IV*, 3, 5.
- Joannes*, Sosæ f., Idumæorum dux, *B. J. IV*, 4, 2; *V*, 6, 5; 8, 2.
- Joannes*, Levi f., Gischalis oriundus, homo dolosissimus et nequissimus, *B. J. II*, 21, 1. *IV*, 2, 1. Gischalenos hortatur ne a Romanis deficiant, *V. J. 10*. Gischala a populis vicinis diruta instaurat et mœnibus firmat, *V. J. 10. B. J. II*, 20, 6; 21, 2. Rebus novis studet, *V. J. 13*. Ejus astutia in facienda pecunia, *V. J. 13. B. J. II*, 21, 2. Josepho Flavio Galilææ præf. insidias struit, *V. J. 16* sqq. *B. J. II*, 21, 6 sqq. Tiberienses et Sepphoritas stimulat, ut seditionem moveant contra Josephum, *V. J. 25*. Frustra id agit, ut Josepho prefectura adimatur et in ipsum conferatur, *V. J. 38—66*. Josephus plerumque ejus sectatores in suas partes pertrahit, *V. J. 66*. Gischalenos contra Romanos concitat, *B. J. IV*, 2, 1. Tito urbem obsidente ejusque deditionem postulante, Joannes unius diei moram faciens, nocte Hierosolyma fugit, 2, 2. sqq; 3, 1. Ibi cum optimatibus et moderatis se facere simulans, eorum secreta Zelotis prodit, 3, 13. Ad Zelo-

tas legatus missus de pace componenda, eos magis etiam contra optimates irritat, 3, 14. Tyrannidem affectans, factionem sibi facit ex Zelotarum nequissimis, 7, 1. Ab Idumaïs, qui in urbem confluerant, superatus in templum pellitur; plurimi Zelotæ ad ejus partes se conferunt, 9, 11. Simo Goriönis in urbem recipitur ad Joannem et Zelotas opprimendos, *ibid.* Acris pugna inter Simoneum et Joannem, 9, 12. Eleazarus cum multis aliis Zelotis a Joanne desciscit, et interius templi septum occupat, V, 1, 2. Crebris pugnis dimicat cum Eleazaro et Simone, 1, 3. Materiam sacram ad instrumenta bellica conticienda adhibet, 1, 5. Eleazari factionem opprimit, interius templi septum occupat, 3, 1. Quot sectatores habuerit, 6, 1. Romanis machinas muris admoventibus cum Simone pacem facit, 6, 4. Aggeres a Romanis ad Antoniam erectos destruit, 11, 4. Templum spoliat, 13, 6. Romanos Antoniam oppugnantes frustra aggreditur, VI, 1, 3. Flavio Josepho ad deditionem hortanti conviciatur, 2, 1; 2, 3. Templo a Romanis incenso, in urbem superiorem confugit, 6, 1. Joannes et Simon a Tito petunt ut Judæis liceat cum liberis et uxoribus in desertum exire; repulsam ferunt, 6, 2 sqq. Romanis superiorem urbem oppugnantibus, metu perterritus fugit cum Simone, 8, 4. In caverna latitans a Romanis capitur; vinculis perpetuis damnatur, 9, 4. Ejus indoles, VII, 8, 1. *Joannis* pontif. monumentum in Hierosolym. urbe, *B. J.* V, 6, 1.

Joasus, Gedeonis fil., *A. J.* V, 6, 2.

Joasus, Orchozie Judææ regis fil., Gotholia matre totam Davidis stirpem delere conante, servatur a Joado, *A. J.* IX, 7, 1. In templo educatur, *ibid.* Septimo vitæ anno a Joado rex creatur, assentiente populo, 7, 2. Quamdiu Joasus vixit, Joasus legum erat observantissimus cultusque Dei studiosissimus, 7, 5. Templum instaurandum curat, 8, 2. Joado mortuo Dei cultum negligit; Zachariam vatem, Joadi fil., interfici jubet, 8, 3. Azaelum magna pecuniâ vi ab Hierosolymorum obsidione avertit; regnat annos quadraginta, 8, 4.

Joasus, Israelitarum rex, filius Joazi, vir bonus, Elissæum vatem magno in honore habet, *A. J.* IX, 8, 6. Expeditione facta contra Syros recuperat omnes urbes, quas pater amiserat, 8, 7. Amasiam Judæorum regem devincit et captis Hierosolymis, murorum partem diruit, 9, 3.

Joathames, Gedeonis f., Sicimitas contra Abimelechum concitat, *A. J.* V, 7, 1 sqq.

Joathes, Josiæ regis a commentariis, *A. J.* X, 4, 1.

Joazarus, Boethi f., pontifex creatur ab Herode, *A. J.* XVII, 6, 4. Pontificatu ab Archelao privatur, 13, 1. Populo suadet ut bonorum censum a Romanis agi sinat, XVIII, 1, 1; cf. 2, 1.

Joazus, Jehu Israelitarum regis f., patris successor, *A. J.* IX, 8, 1. Ab Azælo bello premitur multasque urbes amittit; regnat annos septemdecim, 8, 5.

Johabab, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.

Johetus, Lamechi f., *A. J.* I, 2, 2.

Johetus, annus Jubilæus, quinquagesimo quoque anno celebrandus, *A. J.* III, 12, 13.

Jochabes, Phinies f., *A. J.* V, 11, 4.

Jodanus, tribus Leviticæ princeps, *A. J.* VII, 2, 2.

Jorlus, Samueli f., in republica administranda nequissimum se præbet, *A. J.* VI, 3, 2.

Joannes, Aseri f., *A. J.* II, 7, 4.

Jonadabus, Jehu regis amicus, *A. J.* IX, 6, 6.

Jonas, vales, a nautis in mare dejectus miraculose servatur; Niniven adventus Dei jussu vaticinium de hac urbe proclamat, *A. J.* 10, 2.

Jonathas, Sauli fil., Palæstinorum præsidium solus cum

armigero aggreditur et fugat, *A. J.* VI, 6, 2. Saulus eum morti devovet, sed populus pro eo deprecatur, 7, 4. Davidem Saulo reconciliat, 11, 2. Amicitia fœdus cum Davide init ejusque salutis prospicit, 11, 8 sqq. In prælio cum Palæstinis commisso cadit, 14, 1.

Jonathas, Abiathari f., *A. J.* VII, 9, 2.

Jonathas, Samæ fil., Ammonis amicus, *A. J.* VII, 8, 3; 12, 2.

Jonathas, Apphus cognominatus, filius Mattathia, *A. J.* XII, 6, 1. Cum Juda fratrem gentes finitimas debellat, 8, 2 sqq. Mortuo Juda, principatum suscipit, XIII, 1, 1. Prælium committit cum Bachide Syrorum duce in Jordanis paludibus, 1, 3. Joannem fratrem a Nabatæis interfectum ulciscitur, 1, 4. A Bachide in urbe Bethlagæ frustra obsidetur, 10, 5. Cum Bachide pacem componit, 1, 6. Demetrius et Alexander Balas ejus gratiam certatim sibi conciliare student, 2. Hierosolyma instaurat, 2, 1. Ab Alexandro pontifex creatur, 2, 2; 2, 3. Ab Alexandre valde honoratur, 4, 2. Ab Apollonio Dao in pugnam provocatur, 4, 3. Eum fundit fugatque, 4, 4. Arcem Hierosolymorum oppugnat; a Demetrio Nicatore Judææ immunitatem impetrat, 4, 9. Demetrio opem fert contra Antiochenes, 5, 3. A Demetrio deficit ad Antiochum Enthæum, 5, 4. Phœnicia et Cœlesyriæ urbes in Antiochi potestatem redigit, 5, 5. Demetrii duces bis vincit, 5, 7; 5, 10. Cum Romanis et Lacedæmoniiis amicitiam renovat, 5, 8. Hierosolyma munit, 5, 10. A Diodoto capitur et occiditur, 6, 2; 6, 5. Ejus monumentum, 6, 5. Cf. *B. J.* I, 2, 1.

Jonathas, Abisalmi f., *A. J.* XIII, 6, 3.

Jonathas, Oniæ f., Jud. ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 10.

Jonathas, Anani fil., pontifex creatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 4, 3.

Jonathas pontifex a Felice, Judææ procur., e medio tollitur, *A. J.* XX, 8, 5.

Jonathas, Pharisæus, cum tribus aliis Judæis a Simonis et Anani factione in Galilæam mittitur ut Josepho præfecturam adimat; Galilæi hoc fieri non sinunt, *V. J.* 39—53. Tiberiadem in potestatem suam redigere studet et Josepho necem machinatur, *V. J.* 53—60. A Josepho capitur et Hierosolyma mittitur, 61—64.

Jonathas, Sisennæ f., *V. J.* 38.

Jonathas Judæus Romanos ad singulare certamen provocat; Pudentem vincit; a Prisco sagitta transigitur, *B. J.* VI, 2, 10.

Jonathas, sicarius Judæos Cyrenenses ad seditionem stimulat; a Catullo captus Judæorum locupletissimos false accusat, *B. J.* VII, 11, 1 sq. Calumniarum falsitate detecta, Romæ vivus crematur, 11, 3. Cf. *V. J.* 76.

Ionia, regio Asiæ min., nomen habet a Jovano Japhethæ f., *A. J.* I, 6, 1. Judæis in Ionia habitantibus Agrippa immunitatem confirmat, *A. J.* XVI, 2, 3 sqq.

Jope (*Joppe*), urbs Judææ maritima cum portu, *A. J.* XI, 4, 1. *B. J.* I, 4, 7; 7, 7. Ejus situs, *B. J.* III, 9, 3. A Pompejo Judæis eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. A Julio Cæsare redditur, XIV, 10, 6. Capitur ab Herode M. in bello cum Antigono gesto, *A. J.* XIV, 15, 1. *B. J.* I, 15, 4. Ab Augusto Herodi M. dono datur, *A. J.* XV, 7, 3. Post Herodis M. mortem in Archelai ethnarchæ ditio est; Archelao regno dejecto Syria adjicitur, *A. J.* XVII, 11, 4, 13, 5. *B. J.* II, 6, 3; 8, 1. Initio belli Jud. a Cestio diripitur et incenditur, *B. J.* II, 18, 10. Instauratur a Judæis seditionis, qui piraticam faciunt, *B. J.* III, 9, 2. Denuo capitur et diruitur a Romanis, *ibid.* Cf. *A. J.* IX, 10, 1; XIII, 4, 4; 5, 10; 6, 3; 6, 6; 8, 3; 9, 2. *B. J.* I, 2, 2.

- Joramus**, Josaphati Hierosolymorum regis f., Gotholiam Achabi regis filiam uxorem ducit, *A. J.* VIII, 15, 3. Rex crudelis atque impius; Idumæi et qui regionem Labinam incolunt ab eo deficiunt, IX, 5, 1. Idolorum cultui addictus, 5, 2. Arabes et Palestini Judæam invadunt et in regis domum sæviunt; Joramus post mortem regis exsequiis dignus non habetur, 5, 3.
- Joramus**, Achabi Israelitarum regis, fil. Ochoziæ fratri succedit, *A. J.* IX, 3, 1. Cum Josaphato et Idumæorum rege Moabitas debellat, 3, 1 et 2. Cum Syris bellum gerit fausto successu, 4. Post Adadi mortem Syris adimit Aramatham, 6, 1. A Jehu interficitur, 6, 3.
- Joramus**, Azariæ f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
- Jordanes**, fluv. Palestina; Jordanes major et minor, *B. J.* IV, 1, 1. Versus ejus fons in Philala lacu, non in Paneo monte, *B. J.* III, 10, 7. Cf. de fonte *A. J.* V, 3, 1; VIII, 8, 4; 1, 10, 1; V, 1, 22. *B. J.* I, 21, 3; IV, 1, 1. Ejus cursus describitur, *B. J.* III, 10, 7; cf. III, 3, 1 sqq. Jordanis paludes (ἐλῆ), *A. J.* XIII, 1, 3; 1, 5.
- Josabetha**, Ochoziæ regis soror, Joadi uxor, *A. J.* IX, 7, 1.
- Josadocus**, pontifex maximus, Babylonem captivus adducitur, *A. J.* X, 8, 6.
- Josaphatus**, Achili f., *A. J.* VII, 5, 4.
- Josaphatus**, fil. Asani, Judæorum regis ex Abida, patri succedit, *A. J.* VIII, 12, 6. Rex bonus et pius, populum hortatur ut Moyses leges observet, *A. J.* VIII, 15, 1 sqq. Affinitatem cum Achabo jungit cum eoque expeditionem facit contra Syros, 15, 3 sqq. Cladem accipit, 15, 5. Judices in oppidis constituit, IX, 1, 1. Bellum cum Moabitis et Ammanitis fausto successu gerit, 1, 2 sqq. Classem mittit in Pontum et Thraciæ emporia, hæc vero naufragium facit, 1, 4. Cum Joramo et Idumæorum rege expeditionem facit contra Moabitas per Idumæam desertam eosque vincit, 3, 1 et 2. Moritur, regni anno vigesimo quinto, 3, 2.
- Josephus**, Jacobi filius natu minimus, in fratrum invidiam incurrit, *A. J.* II, 2. A fratribus in puteum conjicitur, deinde mercatoribus Ismaeliticis venditur, 3. A Petephre, viro Ægyptio emittitur et liberaliter educatur, 4, 1. Petephre uxorem quæ ipsum ad concubitum pelliceretur studet, repudiatur; contumeliose ab ea accusatus in carcerem conjicitur, 4, 2 sqq. Post biennium a carcere liberatur; Pharaonis regis visiones de bobus et spicis magna sapientia interpretatur, 5, 1 sqq. Rei frumentariæ curandæ præficitur, 5, 7. Psolthomphanecus a rege cognominatur; honoribus cumulatur 6, 1. Asemetham uxorem ducit; ejus liberi, *ibid.* Fratres in Ægyptum missos ad frumentum coemendum agnoscit eorumque animos variis modis pertentat, 6, 2 sqq. Fratribus se aperit, 6, 10. Patrem fratresque invitat, ut sedem figant in Ægypto, 6, 10; 7, 1 sqq. Fame Ægyptum premente, omnes agros pro rege coemit; postea tamen eos incolis reddit ea conditione ut quinta frugum pars regi solvatur, 7, 7. Patrem mortuum splendide effert Chebrone; fratribus magnas possessiones in Ægypto largitur, 8, 1. Moritur; ejus ossa postea in Chananæam transferuntur, 8, 2. Josephi indoles, *ibid.* Quid Chæremon de Josepho tradat, *C. A.* I, 32.
- Josephus**, Tobie fil., Oniam patrum objurgat quod tributa Ptolemæo Euerg. solvat, *A. J.* XII, 4, 2. Judæorum legatus ad Ptolem. venit, 4, 3. Vectigalia Judææ terrarumque adjacentium licitatione emit, 4, 4. Vectigalia severissime exigit, 4, 5. Ejus divitiæ et liberi, 4, 6. Hyrcanum fil. ad Ptolemæum Epiph. mittit, 4, 7. Moritur, 4, 10.
- Josephus**, Zachariæ f. contra Judææ mandatum Gorgiam aggressus clade afficitur, *A. J.* XII, 8, 2; 8, 6.
- Josephus**, Mennæi f., ab Hyrcano ad M. Antonium mittitur legatus, *A. J.* XIV, 12, 3.
- Josephus**, Antipatri f., Herodi fratri patria profugo in Idumæa obviam fit, *A. J.* XIV, 7, 4; 11, 9. *B. J.* I, 13, 8. In castello Masada ab Antigono oppugnatur, *A. J.* XIV, 14, 6. *B. J.* I, 15, 1. A fratre in Idumæam mittitur, *A. J.* 15, 4. *B. J.* 16, 1. Ab Herode ad Antonium proficiscente in Judæa cum Machabæa relinquitur; contra fratris jussum prælium cum Antigono committens vincitur et cadit, *A. J.* 15, 7; 15, 10. *B. J.* 17, 1 sq.
- Josephus**, Herodis M. avunculus, secretum de Mariamne mandatum quod Herodes ipsi dedit, prodit, *A. J.* XV, 1, 5 sq. In suspicionem adulterii cum Mariamne commissi adductus ab Herode necatur, *A. J.* 1, 9. *B. J.* 1, 22, 4 sq.
- Josephus**, Herodis M. quæstor, Herodes ei Mariamnes uxoris custodiam credit, *A. J.* XI, 6, 5.
- Josephus**, Josephi, Herodis fratris, fil., Olympiadem Herodis filiam uxorem ducit, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4, Quinct. Varum adjuvat in coercendis Judæis seditionibus, *A. J.* XVII, 10, 9. *B. J.* II, 5, 2.
- Josephus**, Ellemi fil., in unum diem pontifex creatur, *A. J.* XVII, 6, 4.
- Josephus**, qui etiam Caiaphas appellatur, pontifex creatur a Valerio Grato, *A. J.* XVIII, 2, 2. Pontificatu privatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 4, 3.
- Josephus Cabi**, Simonis fil., ab Agrippa jun. pontifex creatur, *A. J.* XX, 8, 11. Pontificatum amittit, 9, 1.
- Josephus**, Cami sive Chamydi f., pontifex constituitur ab Herode Chalcidis dynasta, *A. J.* XX, 1, 3. Pontificatus ei abrogatur, *A. J.* XX, 5, 2.
- Josephus**, Gorionis f., a populo urbi præficatur, *B. J.* II, 20, 3.
- Josephus**, Simonis f., Hierichunti præficatur, *B. J.* II, 20, 4.
- Josephus**, Gamalensium contra Romanos dux, *B. J.* IV, 1, 4. Cadit, 1, 9. Cf. *V. J.* 37.
- Josephus**, pontifex, Hierosolymis profugit ad Romanos, *B. J.* VI, 2, 2.
- Josephus**, Dalæi f., sacerdos in flammis templi incensi mortem quærit, *B. J.* VI, 5, 1.
- Josephus**, Matthiæ f., Flav. Josephi avus, *V. J.* 1.
- Josephus (Flavius)**, Matthiæ f., nobilissimo genere ortus primo anno regni Caii Cæsaris natus, *V. J.* 1. *A. J.* XVI, 7, 1. Adolescentulus adhuc sapientia excellit; perlustatis Phariseorum, Sadducæorum et Essenorum sectis, Bani institutione utitur; deinde Phariseorum sectæ se addicit, *V. J.* 2. Romam proficiscens naufragium facit; apud Poppæam pro sacerdotibus captivis intercedit, et valde ab ea honoratur, 3. Judæos a seditione contra Romanos moventes dehortatur; proditiis se suspectum reddit, 4 sq. Post Cestii cladem, utrique Galilææ cum duobus sociis præficatur, *V. J.* 7; 12, *B. J.* II, 20, 4. Tiberiade Herodis tetrarchæ palatium dirui jubet, *V. J.* 12. Gischala venit Joannem rerum novarum studiosum observaturus, 13. Collegas dimittit; urbes munitionibus firmat; a latronibus pacem redimit, *V. J.* 14; cf. 37 *B. J.* II, 20, 6. Galilæos disciplina militari instituit, *B. J.* 20, 7. Josephi moderatio et continentia, *V. J.* 15. Galilæorum benevolentiam sibi conciliat, *V. J.* 16. *B. J.* II, 20, 5. Tiberienses a Joanne ad seditionem stimulatos alloquitur; e manibus Joannis sibi insidiantis elapsus, Tarichæas se confert, *V. J.* 17 sqq. *B. J.* 21, 6. Sepphorite ei insidias struunt, *V. J.* 21 sq. Expeditionem facit contra Æbutium, *V. J.* 24. In suspicionem proditiis vocatus apud Tarichæas et Tiberienses, magnum subito discrimen; stratagemate salutem quaerit, *V. J.* 26, sqq.

- B. J. II, 21, 3* sqq. Tiberienses et Tarichæatas defectionem molientes, alio stratagemate ad obedientiam redigit, *V. J. 31* sqq. *B. J. II, 21, 8* sqq. Gamalitis, qui ab Agrippa rege defeceant, auxilium mittit, *V. J. 37*. Simonis Gamal. et Amari factio Joannis Levi artibus eo perducitur ut Josepho præfecturam abroget, *V. J. 38* sqq. *B. J. II, 21, 7*. Josephus Galilæorum precibus motus in præfecturam manet et exercitum cogit, simulans sibi bellum gerendum esse cum Placido, *V. J. 42* sq. Insidias a legatis factionis Simonis et Joanne Levi sibi structas irritas reddit, *44* sqq. Præclarum Galilæorum de Josepho testimonium, *50*. Legatos Hierosolyma mittit, qui ipsius inimicos apud populum accusent, *52*. Jonathas ejusque socii cum Tiberiensibus Josepho necem machinantur; vix e vitæ periculo evadit, *53* sqq. Galilææ præfectura a primoribus Hierosol. ei confirmatur, *60*. Jonatham et Ananiam, novas insidias parantes capit, *62*. Tiberiadem expugnat, *62* sqq. Joannis Levi militum pleroque ad suas partes pertrahit, *66*. Sepphorin in potestatem suam redigit, *67*. Tiberiensium saluti consulit, *68*. Quum Sepphoritis Romanos in urbem suam recepissent, Josephus eam iterum oppugnat; sed re infecta discedit, *71*. Cum Agrippæ exercitu proelio congreditur *72* sq. Sepphoritis denuo frustra aggreditur, *B. J. III, 4, 1*. Quum Vespasianus in Galilæam venisset, Josephus a suis desertus Tiberiadem confugit, *B. J. III, 6, 3*. De belli successu desperat, sed omni vi patriam defendere statuit, *B. J. 7, 2*. Jopata se confert, *B. J. 7, 3*. In hac urbe a Romanis obsessus fortiter resistit multaque contra eos stratagemata adhibet, *B. J. 7, 4* — *35*. Urbe a Romanis capta in specu delitescit; a muliere proditur, *B. J. 8, 1* sqq. Ad Vespasianum adducitur; Titi erga eum clementia, *8, 8*. Vespasianum imperium vaticinatur, *8, 9*. Cæsarienses postulant ut de eo supplicium sumatur, *B. J. 9, 1*. Hierosolymitani eum lugent ut inortuum, mox vero de ejus captivitate certiores facti ei maledicunt, *9, 5* sq. Vinculis solvitur, *B. J. IV, 10, 7*. *V. J. 75*. Hierosolymitanos a Tito obsessos ad deditionem hortatur, *B. J. V, 9, 3* sq. Lapide percutitur a seditiosis, *13, 8*. Josephi mater eum ut mortuum luget, *ibid.* Iterum ad deditionem hortatur, *VI, 2, 1* sqq.; *7, 2*. Post Hierosolym. expugnationem multos captivos liberat, *V. J. 75*. A Tito prædia accipit in Judæa, Romam profectus a Vespasiano multis muneribus donatur magnoque in honore apud eum est, *ibid.* A Jonatha quodam falso conjurationis apud Vespas. accusatur, *B. J. VII, 11, 3*. *V. J. 76*. Defuncto Vespasiano a Tito et post ejus mortem a Domitiano valde honoratur, *V. J. 76*. Ejus uxores et liberi, *V. J. 75, 76, 1*. — Agrippæ regis ad Josephum epistolæ, *V. J. 65*. — Josephus in literis Hebraicis et Græcis versatissimus, *A. J. XX, 11, 2*. Sed non assequutus est exquisitam linguæ Græcæ pronuntiationem, *ibid.* Judæorum res gestas Romæ literis mandavit, *C. A. I, 9*. Sibi proposuit sine ira ac studio res narrare, *A. J. VIII, 2, 8*. *XVI, 7, 1*; *XX, 8, 3*. *V. J. 65*. *C. A. I, 9* sq. — Historiam belli Jud. ante Antiquitates scripsit, *A. J. I. pr. 1*. Vespasiani, Titi et Agrippæ testimonia de veritate historię belli Jud. a Josepho conscriptæ, *V. J. 70*. *C. A. I, 9*. — Quo consilio Antiquitates Jud. scripserit, *A. J. I, pr. 1* sqq. *XX, 11, 12*. Judæorum libros sacros in Antiquitatibus græce reddidit, *A. J. X, 10, 6*. Quando hoc opus ad finem perduxerit, *A. J. XX, 11, 2*. — Quid sibi proposuerit in scribendo libro de antiquitate Judæorum contra Apionem, *C. A. I, 1*. — Promittit librum de Deo ejusque substantia et alium de legibus, *A. J. XX, 11, 2*; cf. *A. J. III, 5, 6*; *8, 10*; *IV, 8, 4*. *C. A. I, 9*. Josias, rex Judæorum, Amosi fil., *A. J. X, 4, 1*. Ejus pietas, *ibid.* Sacros libros Moysis in templo repositos publice recitandos curat, *4, 2* et *3*. Idolorum cultum funditus delet, *4, 4* et *5*. Nechaonem, regem Egypti, prohibere conatur ab expeditione per ipsius fines faciendâ; in proelio cum eo commisso sagitta ictus moritur, *5, 1*. Regnavit annos triginta et unum, *ibid.*
- Josua. V. Jesus Naveni f.
- Josua, Sise f., pontifex creatur ab Archelao ethnarcha, *A. J. XVIII, 13, 1*.
- Josubacus, Abrami f., *A. J. I, 15*.
- Jotapata, urbs Galil. Ejus situs describitur, *B. J. III, 7, 7*. A Josepho munitur, *11, 20, 6*. A Placido frustra oppugnatur, *B. J. III, 6, 1*. A Vespasiano obsidetur; Jotapateni duce Flavio Josepho, diu fortiter resistunt; tandem urbs capitur et deletur, *7, 4* sqq. Urbis situs, *7, 7*.
- Jotape, Sampsigerami Emesorum regis filia Aristobulo Aristobuli filio nubit, *A. J. XVIII, 5, 4*.
- Jotape, Aristobuli filia ex Jotape, *A. J. XVIII, 5, 4*.
- Jotape, Antiochi Commagenorum regis f., Alexandro Tigranis filio nubit, *A. J. XVIII, 4, 5*.
- Jothamus, Boceæ f. *A. J. XVIII, 1, 3*.
- Jothamus, rex Judæorum, Ozia fil., vivo adhuc patre regnum suscipit, *A. J. IX, 10, 4*. Republicam optime gerit, Ammanitis tributum imperat, *11, 2*. Regnat annos quadraginta et unum, *12, 1*.
- Jothamus, Jueli f., pontifex maximus, *A. J. X, 8, 6*.
- Jothorus, Madianita, Moysis soror; ejus posteris terra tribuitur in Palæstina, *A. J. V, 2, 3*.
- Jovanus, Japhethæ f., *A. J. I, 6, 1*. Ab eo Græci originem trahunt, *ibid.*
- Jozarus, pontifex constituitur ab Herode M. in locum Matthiæ, *A. J. XVII, 6, 4*.
- Jozarus, Flav. Josephi collega in administranda Galilæa, *V. J. 7*.
- Jozarus, sacerdos, cum tribus aliis Judæis a Simonis et Anani factione contra Flav. Josephum, Galilææ præf., missus, multas ei struit insidias, *V. J. 39* sqq.
- Jpa (?) urbs Palæst., *A. J. VIII, 10, 1*.
- Iraes, Juctæ f., *A. J. I, 6, 4*.
- Irenæus, Herodis Antipæ procurator, vir eloquentissimus, *A. J. XVII, 9, 4*. *B. J. II, 2, 3*.
- Isaacus, (Isacus) Abrami f. ex Sarra, circumciditur, *A. J. I, 12, 2*. A patre Deo offertur pro victima, sed Deus ei parcat, *13*. Rebecca Bathueli fil. ducit uxorem, *16*. Ex ea procreat Esavum et Jacobum, *18, 1*. Dei jussu Gadara se confert, *18, 2* sq. Pro Esavo preces facere volens fallitur a Jacobo, *18, 4* sqq. Moritur Chebrone, *22*.
- Isamachus, pater Eliabi, *A. J. III, 6, 1*.
- Isana, urbs Palæst., *A. J. VIII, 11, 3*.
- Isanæ, vicus Palæst., *A. J. XIV, 15, 12*.
- Isara, urbs Palæst., *A. J. VIII, 15, 4*.
- Isidis sacra fœdantur, *A. J. XVIII, 3, 4*. Tiberii jussu Isidis sacerdotes cruci affiguntur ejusque templum evertitur, *ibid.* Cf. *C. A. I, 32*.
- Ismaelus, Abrami f. ex Agara, *A. J. I, 10, 4*. Cum matre Abrami domo expellitur; dei angelus ejus saluti prospicit, *12, 3*. Mulierem Egyptiam ducit uxorem, ex qua duodecim liberos suscipit, *12, 4*.
- Ismaelus, Judæus ex stirpe regia quum Hierosolyma a Babylonis obsiderentur, ad Baalem Ammanitarum regem confugit, *A. J. X, 9, 2*. Godoliam omnesque Masphatenses interimit, *9, 4*.
- Ismaelus, Phabi fil., pontifex, *A. J. XVIII, 2, 2*; *XX, 8, 8*. *B. J. VI, 2, 2*. Ab Hierosolymorum proceribus Romam mittitur, ut Agrippam regem apud Neronem accuset, *A. J. XX, 8, 11*. A Nerone obres retinetur, *ibid.*
- Israëla, V. Jesraëla.

Israelitæ. V. *Judæi*.
Israhel. V. *Jacobus*.
Issacharis, Jacobi ex Lia f., A. J. I, 19, 8. Ejus filii quatuor, II, 7, 4. Issacharis tribus quamnam Palæstinæ partem sortita sit, V, 1, 22.
Isaïas, Nephthalis f., A. J. II, 7, 4.
Ister, fluv. Germaniæ, B. J. II, 16, 4; VII, 4, 3.
Istobus, Ammanitis opem fert contra Judæos, A. J. VII, 6, 1.
Isuis, Aseri f., A. J. II, 7, 4.
Isus, Aseri f., A. J. II, 7, 4.
Isus, Jorami f., pontifex maximus, A. J. X, 8, 6.
Itabyrium, mons Galil., describitur, B. J. IV, 1, 8. A Flavio Josepho munitur, II, 20, 6. V. J. 37. Cf. A. J. V, 1, 22; XIII, 15, 4.
Ithamarus, Aaron's f., A. J. XIII, 8, 1. Sub regno Solomonis dignitas sacerdotalis ab ejus familia ad Phineesis stirpem transit, A. J. VIII, 1, 3; cf. VIII, 14, 7.
Ithobalus, Tyriorum et Sidoniorum rex, A. J. VIII, 13, 1. Quid Menander de eo referat, 13, 2. Cf. IX, 6, 6. C. A. I, 18; 21.
Ituræa, regio Palæstin. Ituræi ab Aristobulo Judæorum rege debellantur. A. J. XIII, 11, 3. Ab eodem circumcisionem admittere coguntur, *ibid.*
Jubatus, Lamechi f., A. J. I, 2, 2.
Judas, rex Libyæ, Glaphyram Achelai regis Cappadociæ filiam in matrimonium ducit, A. J. XVII, 13, 4. B. J. II, 7, 4.
Jubiteus annus. V. *Jobelus*.
Juctas, Heberi f., A. J. I, 6, 4.
Jucundus, Herodis satelles, se ab Alexandro ad Herodem interficiendum conductum esse fatetur, A. J. XVI, 10, 3.
Judadæi, gens Æthiopica, originem trahunt a Judada, A. J. I, 6, 2.
Judadas, Regmi f., Judæeorum princeps, A. J. I, 6, 2.
Judæa, *Judæi*. Judæa (i. e. tota terra Israelitica) describitur, B. J. III, 3, 1 sqq. A. J. V, 1 sqq. Olim Chananaea vocata, A. J. I, 6, 2. Judæa propriæ fines et natura, B. J. III, 3, 4 sq. In undecim toparchias dividitur, *ibid.* — Judæi ab initio Hebræi appellati ab Hebero Salæ f., A. J. I, 6, 4. Israelitæ ab Israelo (Jacob), A. J. I, 20, 2. Judæi hoc nomine ab eo inde tempore vocabantur, quo e captivitate in patriam redierunt, quia tribus Judæ prima in eam pervenit, A. J. XI, 5, 7. — Abramus Judæorum gentis auctor e Mesopotamia in Chananaeam migrat eamque occupat, A. J. I, 7 sqq. V. *Abramus*, *Isaacus*, *Jacobus*. Judæi, fame in Palæstina grassante, a Josepho invitati in Ægyptum commigrant, ubi præfectura Heliopolitana iis tribuitur incolenda, A. J. II, 7, 1 sqq. Num iidem qui apud Ægyptios Hycsos vocantur? C. A. I, 14. Judæos a leprosis in Ægyptum accitos esse ibique crudelissime in populum sævisse, tradit Manetho, C. A. I, 26 sqq. Judæi ab Ægyptiis inhumaniter tractantur variisque laboribus atteruntur, A. J. II, 9, 1 sqq.; 13, 4 sqq. Lysimachus refert, Judæos sub Bochori, Ægyptiorum rege, lepra et scabie afflictos partim in mare dejectos, partim in deserta deportatos esse, C. A. I, 34 sq. Ex Ægypto discedunt duce Moyse, A. J. II, 15 sq. cf. *Moyse*. Exodi tempus definitur, A. J. VIII, 3, 1. Aponis de exodo sententia, C. A. II, 2. Judæi seditionem movent contra Moysem, A. J. III, 1, 1 sqq. Amalecitas devincunt; ad Sinam montem perveniunt, 2, 1 sqq. In cohortes distribuuntur, 4, 1. Decem præcepta a Deo accipiunt, 5. Ad tabernaculum extruendum viritum contribuunt, 8, 2. Moyse iis leges dat, 8, 10, quarum nonnullæ recensentur 9—13. A Moyse ad Chananaeam fines ducti, seditionem contra eum movent, 13—15. Moyse iis renuntiat, Deum contra eos ira-

tum, facturum ut quadraginta annos in deserto morentur, eorum vero liberis Chananaeam traditurum esse, 15, 1. sqq. Invito Moyse Chananaeos aggressi clade afficiuntur, IV, 1. Core instigante, iterum contra Moysem et Aaronem seditionem movent, et nonnisi magnis a Deo miraculis editis conquiescunt, 2, 3 et 4. Ab Idumæorum finibus prohibiti, a Moyse per desertum ducuntur, 4. Sichonem et Ogen Amorrhæorum reges prælio devincunt, 5. Ex juvenibus multi a puellis Madianitis corrumpuntur et ad leges violandas perducuntur: hi aut gladio perimuntur aut peste pereunt, 6. Madianitas fugant eorumque terram occupant, 7, 1. Paulo arte mortem Moyse iis librum tradit leges et reipublicæ ordinationem continentem, 8, 3. Jesu duce Jordanem, per quem Deus viam aperit, transgressi, Hierichuntem capiunt omnesque incolas occidunt, excepta Rachaba, quæ bene de iis meruerat, A. J. V, 1, 1—12. Infeliciter res gerunt contra Annitas, quum Acharus Deum sacrilegio offendisset; a Jesu lustrati, Annam evertunt, 1, 13—16. Totam fere Chananaeam occupant, exceptis urbibus firmiter munitis; terram tributum distribuunt, 1, 17—29. Post mortem Jesu usque ad Saulum regem *judices* plus quam quingentos annos rempublicam gerunt, A. J. XI, 4, 8. Judæi leges patrias violantes, magnas experiuntur calamitates, ortoque bello inter Benjaminitas et ceteros Judæos, tota Benjaminis tribus præter viros sexcentos perimitur, A. J. V, 2. Subjugantur ab Assyriis, a Hothnielo liberantur, 3. A Moabitibus in servitutem redacti liberantur ab Ehude, 4. A Chananaeis deinde subacti, in libertatem vindicantur a Baraco et Debora, 5. A Madianitis duro imperio pressos liberat Godeon, 6. Cum Ammanitis et Palæstinis bella gerunt varia fortuna, 7 sqq. Arca in Palæstinorum potestatem venit 11, 2. Palæstinis vincunt, duce Samuele, VI, 2. Samuelli filiis male se gerentibus in principatu, regem petunt, 3, 1 sqq. Saulus rex designatur a Samuele, 4, 1. Regnante Saulo Palæstinis, Amalecitas, Moabitas aliasque gentes finitimas devincunt, VI, 6 sqq. post Sauli mortem a Judæa tribu Davides, a reliquis tribubus Jebosthus rex creatur: exardescit bellum civile, VII, 1, 2 sqq. Jebostho occiso, Davides ab omnibus tribubus rex constituitur, 2, 4. Hierosolyma, quæ Jebusæi, gens Chananaea, incolabant, expugnant, annis quingentis quindecim postquam Jesus cum Chananaeis bellum gerere cepit, 3, 1 sqq. Davide regnante, Palæstinis identidem vincunt magnamque eorum terræ partem in suam ditionem redigunt; Moabitibus annuum tributum imperant; Idumæam sibi subjiciunt; Syriam occupant, 5. Fame premuntur; paulo post pestilentia vexantur, 12 et 13. Davides populi censum habet: reperiuntur nonaginta millia hominum qui arma ferre possint, Benjaminitis et Levitis non numeratis, 13, 1. In cohortes a Davide distribuuntur, 14, 8. Regnante Solomone neque bellis neque turbis distracti operam in agris colendis ponunt, VIII, 2, 3. Arcam in templum transferunt, 4, 1 sqq. Post Solomonis mortem Judæa et Benjaminis tribus Roboamum, cetera tribus Hieroboamum regem constituunt; itaque Judæa in duo regna dividitur, A. J. VIII, 8, 2 sqq. Ab hoc inde tempore Judæa a patria religione discredere coeperunt, quæ omnium eorum malorum causa existit, 8, 4. Vide nomina regum Judæ: *Roboamus*, *Asanus*, *Josaphatus*, *Joramus*, *Ochozias*, *Gotholias*, *Joasus*, *Amasias*, *Ozias*, *Jothamus*, *Achases*, *Ezeccias*, *Manasses*, *Amosus*, *Josias*, *Joachazus*, *Joachimus*, *Sedecias*. — Reges Israelis, *Hieroboamus*, *Nadabus*, *Basanes*, *Elanus*, *Zamares*, *Amarinus*, *Thamneus*, *Achabus*, *Il*, *Ochozias*, *Joramus*, *Jehus*, *Joasus*, *Hieroboamus Zacharias*, *Sellumus*, *Manacenus*, *Phaccas*, *Pha-*

ceas, Oseas. Regnum Israelis a Salmanassar Assyriorum rege exstinguitur, Israelitæ in Mediam et Persiam transferuntur: in eorum locum substituuntur Chuthæi, *A. J. IX, 14, 1.* Regnum Judæa everitur a Nabuchodonosoro; Judæi melioris sortis cum ipso rege Sedecia in Babyloniam captivi abducuntur, *X, 8.* Pauperes in Judæa relictii circa Maspham urbem sedes figunt iisque Godolias præficunt; post Godolias interitum in Ægyptum migrant, inde vero et ipsi a Nabuchodonosoro in Babyloniam abducuntur, *9.* A Cyro Persarum rege veniam impetrant redeundi in patriam, *XI, 1, 1 sqq.* Multi in Babylonia remanent, *1, 3.* Urbem et templum instaurare ceperunt, sed Cyro mortuo, a Cambyse prohibentur ne hac in re pergant, *2, 1 et 2.* Darius, instigante Zorobabelo, in urbe temploque instaurandis magnam ponit operam, *3, 7 sqq.* Quinam Babylone cum Zorobabelo Hierosolyma redierint, *3, 10.* Samaritæ templi ædificationem impedire student, sed frustra, *4, 3 sqq.* Templo absoluto solemnem Pascha celebratur, *4, 8.* Optimates rempublicam gerunt, *ibid.* Sub regno Xerxis Esdras connubium cum mulieribus peregrinis abolet, *5, 3 sqq.* A gentibus finitimis urbis mœnia diruuntur, quæ Neemias reficit, *5, 6 sqq.* Sub regno Artaxerxis I, Amane totam Judæarum gentem exstinguere moliente, Mardochei et Estheris opera servantur; in hujus rei memoriam dies Phuraoos celebrant, *6, 5 sqq.* Adversarios ulciscendi ab Artaxerxe veniam impetrant, *6, 13.* Alexandro M. se subijciunt ab eoque privilegia impetrant, *8, 4 sqq.* Ptolemæus Lagi urbem capit multosque Judæos in Ægyptum deportat; contentiones inter Judæos et Samaritas, *XII, 1.* Qui in Ægyptum deportati sunt captivi manumittuntur a Ptolemæo Philadelpho, *2, 2 sqq.* Antiochus Magnus, occupata Judæa, Judæorum erga se studium remuneratur, *3, 3.* Ptolemæus Epiph. Judæam dotis nomine ab Antiocho M. accipit, *4, 1.* Ab Antiocho Epiphane coguntur patrium cultum patriosque mores relinquere, *5, 4.* Maccabæi regis mandata contemnunt magnamque manum circa se colligunt, *6.* Sub Juda Maccab. Judæi libertatem suam contra Syriæ reges egregie defendunt, *7—11.* Fœdus cum Romanis ineunt, *10, 6.* Sub Jonathæ Syrorum reges Judæorum gratiam sibi conciliare student, *XIII, 2, sqq.* Fœdus cum Romanis renovatur, *5, 8; 7, 3; 9, 2.* Simone principatum tenente, Judæi magna fruuntur felicitate, gentesque finitimas debellant, *6, 6.* Judæorum res admodum secundæ ac florentes sub Hyrcano, *10, 1.* Aristobulus, Hyrcani fil. principatum in regnum commulatur, *A. J. II, 1. B. J. I, 3, 1.* Contra Alexandrum Jannæum, qui Aristobulo succedit, sæpius seditionem movent, *A. J. 13, 5; 14. B. J. 4, 3 sqq.* Regni fines sub Alexandro Jannæo, *A. J. 15, 3.* Post Alexandri mortem regnum suscipit Alexandra, ejus uxor; hæc omnia Phariseis gerenda permittit, qui magna sunt apud populum auctoritate, *A. J. 16, 1 sq. B. J. 5, 3.* Aristobulus et Hyrcanus, Alexandri filii, de regno disceptantes, causam suam ad Pompejum deferunt, *A. J. XIV, 1 sqq. B. J. I, 6, 1 sqq.* Pompejus, captis Hierosolymis, regiam dignitatem abolet, Judæis tributum imponit multasque eorum urbes Syriæ provinciæ attribuit, *A. J. 4, B. J. 7.* Gabinus quinque syndecia constituit populorumque in totidem partes dividit; Judæi reguntur ab optimatibus, *A. J. XIV, 5, 4. B. J. I, 8, 5.* Cæsari in Ægypto bellum gerenti auxilium ferunt, *A. J. 8, B. J. 9, 3 sqq.* Decreta in Judæorum gratiam facta a Romanis aliisque populis, *A. J. 10.* Valde vexantur a Cassio, *A. J. 11, 2 sq. B. J. 11, 1 sq.* M. Antonius iis restituit quæ Cassius iis eripuerat, *A. J. 12, 2 sqq.* Longa de regno contentio inter Herodem M. et Antigonom Aristob. filium, *A. J. 13 sqq. B. J. 12 sqq.* An-

tigono superato Herodes regnum suscipit, *A. J. XV, 1.* Jussu Antonii Herodes Judææ partem Cleopatraræ cedit, *A. J. XV, 4, 1. B. J. 1, 18, 5.* Judæa magno terræ motu vastatur, *A. J. 5, 2. B. J. 19, 3.* Herodes ab Octaviano eam Judææ partem recuperat quam jussu Antonii Cleopatraræ dederat, *A. J. XV, 7, 3.* Trachonitis, Batanara, Auranitis et Zenodori tetrachia Herodis regno ab Octaviano adduntur, *A. J. XV, 10, 1 sqq. B. J. 1, 20, 4.* Post Herodis mortem, Archelao et Antipa Romæ de regno disceptantibus, Judæa plena est barbarum; seditiones compe-
scuntur a Quint. Varo, Syriæ præfecto, *A. J. XVII, 10. B. J. II, 3 sqq.* Judæi legatos mittunt ad Cæsarem Octav., qui ab eo petant, ut regum dominali ipsos liberet, *A. J. 11, 2. B. J. 6, 2.* Cæsar Octav. Archelaum constituit ethnarcham eique Judæam, Samariam et Idumæam tribuit, Philippum vero et Antipam tetrarchas facit, huic Peræam et Galileam, illi Batanæam Auranitidem, Trachonitidem et Zenodori terræ partem assignans, *A. J. 11, 4. B. J. 6, 3.* Archelao regno dejecto, Cæsar ejus ethnarchiam Syriæ provinciæ adjicit, *A. J. 13, 5. B. J. 8, 1.* Tiberius, post Philippi mortem ejus tetrarchiam Syriæ adjicit, *A. J. XVIII, 4, 6.* Caius vero Caligula Agrippam Aristobuli fil. Philippi tetrarchiæ regem facit, *A. J. XVIII, 6, 10. B. J. II, 9, 5.* Judæi nolunt Caligulæ statuam in dei templo erigere, *A. J. XVIII, 8, 2 sqq.* Claudius Cæsar Agrippæ regno addit Judæam, Samariam, Libanum montem et Abilam urbem, *A. J. XIX, 5, 1. B. J. II, 11, 5.* Claudius Judæis per totum imperium Romanum permittit, ut moribus suis atque institutis utantur, *A. J. 5, 2.* Post Agrippæ mortem Cuspius Fadus mittitur, qui totius Judææ res administret, *A. J. 9, 2.* Lis inter Samaritas et Galilæos quibus Judæi auxiliantur, *A. J. XX, 6. B. J. II, 12, 3.* Claudius Agrippæ, Agrippæ M. fil., Philippi tetrarchiam tribuit, *A. J. 7, 1. B. J. 12, 8.* Nero ejus regno addit partem Galilææ et Perææ, *A. J. 8, 4. B. J. 13, 2.* Tota Judæa tum temporis latronum, impostorum et hominum seditiosorum plena, *A. J. 8, 5 sqq. B. J. 13, 2 sqq.* Flori procuratoris aevitia Judæos ad defectionem a Romanis adigit; belli Judaici initium, *B. J. II, 14 sqq.* Judæorum ubique gentium calamitates et cædes, *18.* Cestius Gallus Syriæ præfectus ad reprimendam seditionem in Judæam venit, sed post acceptam apud Bethoron cladem et irritam urbis et templi obsidionem se recipit, *19.* Judæi tum urbis et provinciarum præfectos bellicque duces constituunt, *20, 3 sqq.* Vespasianus cum exercitu a Nerone mittitur contra Judæos, *B. J. III, 1, 2 sqq.* Vespasianus Galileam occupat, *III, 2—10, IV, 1.* Intestina dissidia et seditiones in Judæa, *IV, 3, 2.* Hierosolymis zelotæ in cives sæviunt, *4 et 5.* Peræa, Idumæa magnæque pars Judææ a Romanis subiguntur, *7—9.* Quum Vespasianus imperator creatus esset, ejus fil. Titus bellum cum Judæis persequitur, *11, 5.* Hierosolyma post longam obsidionem a Tito capiuntur et funditus evertuntur, *V, 1—VII, 1.* V. *Hierosolyma, Titus.* Vespasianus omnem Judææ terram vendi jubet et Judæis, ubicunque degant, tributum indicit, *6, 6.* Machærus, Herodium, et Masada castella a Romanis capiuntur; finis belli Judaici, *6, 1 sqq.; 8, 1—10, 1.* — Admirabilis inter Judæos de rebus summis consensio, *C. A. II, 19.* Dei quæ sit natura ex Judæorum sententia, *C. A. II, 16; 22.* Eorum libri sacri viginti duo, *C. A. I, 8.* — Judæorum leges omnium optimæ, *C. A. II, 38, 41.* Earum insoles, *II, 14; 16 sqq.; 41.* Severiores sunt quam quæ apud alios populos valent, *II, 32.* Multi eas imitati sunt, *II, 39.* Judæi legibus accuratissime instituuntur, *II, 18.* Omnia pati malunt quam quidquam contra leges facere, *I, 22.* — Magistratu s. ptem in qualibet Judæorum urbe, quorum duo e tribu

- Levitica, A. J. IV, 8, 4. — Judæorum temperantia, fortitudo, sapientia, C. A. 1, 22. Apud Judæos illiberalis est aliarum gentium linguas ediscere, A. J. XX, 11, 2. Circumcisio ab Abramo instituta, A. J. 1, 10, 5; cf. VIII, 10, 3. De Judæorum juramentis Apionis mendacia, C. A. II, 10. — Judæi admodum sero in Græcorum notitiam venerunt, C. A. 1, 12. Græcorum de iis testimonia, I, 22. Cur odio sint Ægyptiis, I, 24. Judæi per totum orbem terrarum dispersi sunt, A. J. XIV, 7, 2. B. J. II, 16, 4. Cf. *Alexandria, Antiochia, Babylonia, Creta, Cyrene, Damascus, Ionia, Melos, Roma, Syria.*
- Judaicum bellum*, quando initium cepit; ejus causæ, B. J. H, 14 sqq. Cf. *Judæa, Hierosolyma, Vespasianus, Titus.*
- Judas, Jacobi ex Lia f.* A. J. I, 19, 8. Fratribus consilium dat ut Josephum vendant, II, 3, 3. Jacobi filiorum vehementissimus et audacissimus, 6, 5; cf. 6, 8. Ejus filii tres, 7, 4. — Judæi tribus quamnam Judææ partem sortita sit, V, 1, 22. Post Sauli mortem Davidem creat regem, qua re bellum civile conflatur, VII, 1, 2 sqq. Tribulium numerus sub regno Davidis, VII, 13, 1.
- Judas, Aminadabi f.*, A. J. XI, 4, 2.
- Judas, pontifex*, A. J. XI, 7, 1.
- Judas Maccabæus*, Mattathiae fil., patre defuncto, rerum administrationem suscepit, A. J. XII, 6, 4. Apollonium, deinde Seronem vincit, 7, 1. Exercitum a Lysia contra ipsum missum fundit, 7, 3 et 1. Lysiam cum magno exercitu advenientem propulsat, 7, 5. Hierosolyma contendit, templum lustrat et instaurat, suetasque hostias offert, 7, 6. Luminum festum instituit, 7, 7. Gentes finitimas subigit, 8. Arcem Hierosolymorum oppugnat, 6, 3. Cum Antiocho Eupatore congreditur; Hierosolyma se recipit, 9, 4 et 5. Cum Antiocho pacem componit, 9, 6. Barchides a Demetrio missus ei insidias struit, 10, 2. Cum Alcimo pontifice de principatu contendit, 10, 3. A Nicanore victus Hierosolyma fugit, 10, 4. Nicanorem superat, 10, 5. Pontificatum obit, 10, 6. Cum Romanis societatem jungit, *ibid.* In prælio cum Barchide commisso cadit, 11, 2. — Cf. B. J. I, 1, 4 sqq.
- Judas, Esseus, vates*; ejus vaticinium de Antigoni morte, A. J. XIII, 11, 2. B. J. I, 3, 5.
- Judas, Chapsei f.*, A. J. XIII, 5, 7.
- Judas, Ezechia latronis fil.*, post Herodis M. mortem multa latrocinia exercet, quin etiam regnum affectat, B. J. II, 4, 1. A. J. XVII, 10, 5.
- Judas, Sariphaei fil.*, legum interpres præstantissimus, juventutem concitat in Herodem M., aquilamque auream templi porta dejici jubet, A. J. XVII, 6, 2 sq. B. J. I, 33, 3. Vivas crematur, A. J. 6, 4. B. J. 33, 4.
- Judas, Galilæus (Gaulanita)* Judæos hortatur ut a Romanis deficiant, A. J. XVIII, 1, 1. B. J. 8, 1. Novæ philosophorum sectæ princeps est, quæ in plerisque rebus cum Phariseis consentit, sed in eo ab iis difert, quod ante omnia libertatem esse tuendam statuit, A. J. 1, 1; 1, 6. B. J. 8, 6.
- Judas, Jonathæ f.*, Judæus nobilis, B. J. II, 21, 7.
- Judas, Chelciae f.*, Eleazari socius, B. J. V, 1, 2.
- Judas, Judæ f.*, unus e seditiosorum Hieros. prefectis ob proditorem a Simone necatur, B. J. V, 13, 2.
- Judas, Ari f.*, Judæus fortitudine excellens, B. J. VI, 1, 8; VII, 6, 5.
- Judas, Mertonis f.*, Judæus, fortiter se gerit contra Romanos, B. J. VI, 1, 8; 2, 5.
- Judas, Flav. Josephi collega* in administranda Galilæa, V. J. 7.
- Judices*, etiam *μὲναι* dicti, plus quingentis annis apud Judæos imperium tenebant, A. J. XI, 4, 8. Cf. IV, 8, 14. Judices apud Tyrios, C. A. 1, 21.
- Juelus*, Sudeæ fil., summus pontifex, A. J. X, 8, 6.
- Julia (Livia)* Caesaris Augusti uxor Herodi M. multa dona mittit, A. J. XVI, 5, 1. Salomæ Herodis sorori suadet ut fratri obsequia nubat Alexæ, A. J. XVII, 1, 1. B. J. I, 28, 6. Herodes magnam pecuniæ vim ei legat, A. J. XVII, 6, 1; 8, 1. B. J. 32, 7; 33, 8. Salome ei Jamniam, Phasælidem et Archelaïdem legat, A. J. XVIII, 2, 2. B. J. II, 9, 1.
- Julia, Caligulae soror*, M. Minuciani uxor, A. J. XIX, 4, 3.
- Julianus*, Bithynius, vir fortissimus, B. J. VI, 1, 8.
- Julias (Livias)*, urbs Peraræ ab Herode Antipa ita vocata in honorem Juliæ Augusti uxoris; prius dicebatur Belliaraphtha, A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1. A Nerone Agrippæ juniiori datur, A. J. XX, 8, 4. A Romanis capitur, B. J. IV, 7, 6.
- Julias*, urbs Galil. ad lacum Genezareth, a Philippo ita appellata in honorem Juliæ Augusti filiae; prius dicebatur Bethsaida, A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1; III, 10, 7. V. J. 71.
- Julius, leg. Roman. dux*, A. J. XV, 3, 7.
- Juno Argiva*, B. J. 1, 21, 7.
- Jupiter Enyalius*, A. J. 1, 4, 3. Jovis Hellenii templum in monte Garizin, A. J. XII, 5, 5. Jovis Casii templum in Ægypto, B. J. IV, 11, 5. Jovis Victoris et Jovis Capitolini templa in Roma urbe, A. J. XIX, 4, 3. B. J. VII, 5, 6. — Jupiter Olympius, opus Phidiae, A. J. XIX, 1, 1. B. J. I, 21, 7.
- Justus*, Pisti f., Tiberiensis, rebus novis studet; ejus indoles atque ingenium, V. J. 9; 70. Contra Fl. Josephum Galil. præf. Tiberienses concitat, 17. Cf. 37. Ad Agrippam regem transit, 75. A Decapolitanis apud Vespasianum accusatus, ab hoc capitis damnatur; ab Agrippa vero, intercedente ejus sorore Berenice, servatur, 65; 74. Postea ab Agrippa propter maleficia varia identidem in vincula conjicitur et in exsilium agitur, 65. Scripsit historiam belli in Galilæa gesti mendaciorum plenam, 65. Quando eam edderit, *ibid.*
- Justus, Flav. Josephi f.*, V. J. 1; 76.
- Iycæi* a Hiram Tyriorum rege subjecti, A. J. VIII, 5, 3.
- Izaræ*, fons Palæst., A. J. 15, 6.
- Izari (?) urbs* (Jesraela), A. J. VIII, 13, 6.
- Izates*, Monobazi Adiabenorum regis ex Helena fil., ad Abennigerum mittitur, cujus filiam uxorem ducit, A. J. XX, 2, 1. Patri succedit, 2, 2. Religionem Judaicam amplectitur, 2, 3 sq. Hierosolymitanos fame laborantes sublevat, 2, 5. Artabanum Parthorum regem, regno pulsum benigne excipit; apud Parthos pro eo intercedit, 3, 1 sq. Ab Artabano magnis honoribus afficitur et regionem circa Nisibin dono accipit, 3, 3. Bardanes, Artabani successor, contra Itazem expeditionem facit, 3, 4. Regni primores, seditionem moventes, eorumque socium, regem Arabiæ, cædit, 4, 1. A Vologese, Parthorum rege, bello petitur; Dei providentia servatur, 4, 2 sq. Moritur, successorem relinquens Monobazum fratrem, 4, 3. Sepelitur in pyramide prope Hierosolyma, *ibid.* Cf. B. J. VI, 6, 4.

L.

Labanus, Bathueli f., A. J. 1, 6, 2; 16, 2. Jacobo Rebecam ipsius filiam in matrimonium petenti septem annorum servitutem imponit; septennio elapso fraudulenter Liam pro Rebecca substituit; post alterum septennium servitutis Rebecam ei nuptum dat, 19, 7. Jacobum cum

- uxoribus et parte gregum discedentem persequitur; Deo intercedente fides facit cum Jacobo, 19, 9 sqq.
- Labatha**, urbs Palaest., *A. J.* VII, 5, 5.
- Labimus**, Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Labina**, regio Palaest., *A. J.* IX, 5, 1.
- Laborosoarchodus**, rex Babyloniae, *C. A. I.*, 20.
- Labosordachus**, rex Babyloniae, *A. J.* X, 11, 2.
- Lacedaemonii** Judaeorum cognati, *A. J.* XII, 4, 10 sq.; XIII, 5, 8. Amicitiam faciunt cum Judaeis, *ibid.* Herodis M. in eos liberalitas. A Romanis subiguntur, *B. J.* II, 16, 4. — Lacedaemonii moribus docent non praecipis, *C. A.* II, 10. Peregrinos in rempublicam non admittunt, II, 36. Nuptias negligunt, II, 37. Cum libertate etiam leges interierunt, II, 31.
- Lachis**, urbs Judaeae, *A. J.* VIII, 10, 1.
- Lachisa**, urbs Judaeae, *A. J.* IX, 9, 3.
- Lamechus**, Mathusalae f., *A. J.* I, 2, 2; 3, 4.
- Laodice**, Galadenorum regina bellum cum Parthis gerit, *A. J.* XIII, 13, 4.
- Laodicea** maritima, urbs Syriae; Herodis M. in Laodicensibus liberalitas, *B. J.* I, 21, 11.
- Laodicenses**, a Romanis jubentur Judaeos in ipsorum civitate habitantes benigne tractare, *A. J.* XIV, 10, 20.
- Larcus Lepidus**, decimae legionis Rom. dux, *B. J.* VI, 4, 3.
- Lasthenes**, Cretensis, Demetrii amicus, *A. J.* XIII, 4, 3; 4, 9.
- Latopolis**, urbs Aegypti, *A. J.* II, 15, 1.
- Latusimus**, Dadanis f., *A. J.* I, 15.
- Lebana**, urbs Judaeae, *A. J.* X, 5, 2.
- Lemba**, urbs Moabitum, *A. J.* XIII, 15, 4.
- Lemonia**, Romae tribus, *A. J.* XIV, 10, 10.
- L. Lentulus**, consul Rom., ejus de Judaeis Ephesiis decretum, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 16.
- Leontopolis**, urbs Aegypti, *A. J.* XIII, 3, 1.
- Lepidus**, Minuciani amicus, a Caligula occiditur, *A. J.* XIX, 1, 3; 1, 8.
- Lesbus**, insula, *A. J.* XVI, 2, 2.
- Leuce**, saxum prope Masadam, castellum Judaeae, *A. J.* VII, 8, 5.
- Levias**, Judaeus nobilis, a Zelotis necatur, *B. J.* IV, 3, 4.
- Leri**, Jacobi ex Lia f., *A. J.* I, 19, 8. Cum Simyone fratre Dinam sororem a Sicheme stupratam ulciscitur, 21, 1. Ejus filii tres, II, 7, 4. — Levitae, Judaeorum tribus, Dei ministerio consecrati, militia immunes sunt; quadraginta octo urbes cum agris possident, et frugum decumam a populo accipiunt, *A. J.* IV, 4, 3; cf. III, 11, 1; 12, 4; IV, 8, 8; 22; V, 1, 24. Bini in singulis urbibus magistratus e tribu Levitica eligendi, IV, 8, 14. Davides Levitae in classes distribuit iisque munera assignat, VII, 14, 7; cf. 12, 2.) Hieroboamo in regno suo vitularum cultum praescribente, Levitae inde in Judaeam migrant, VIII, 10, 1. Agrippa jun. iis, qui cantores sunt, permittit stolum lineam gestare, XX, 9, 6.
- Lex Judaica**, a septuaginta Judaeis in linguam Graecam vertitur, *A. J.* XII, 2. Post expugnata Hierosolyma in triumpho portatur; deinde in palatio imperatoris reponitur, *B. J.* VII, 5, 7. — Cf. *Mosaicæ leges*.
- Lia**, Libani filia, patris fraude cum Jacobo matrimonio jungitur, *A. J.* I, 19, 7. Ejus liberi, 19, 8.
- Libanus**, mons Syriae, *A. J.* III, 14, 1; V, 1, 22; 3, 1; VIII, 2, 3; 6, 3; XIII, 16, 5; XIX, 5, 1. *B. J.* I, 17, 3; III, 3, 5. *V. J.* 11.
- Liberalis**, centurio Rom., *B. J.* VI, 4, 7.
- Liberius Maximus**, Judaeae procurator, *B. J.* VII, 6, 6.
- Libya**, nomen habet a Libye Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Occupatur ab Ophire, I, 15. — Libya Pentapolitana, *B. J.* VII, 11, 1.
- Libyes**, a Judaeis Phuti vocantur, *A. J.* I, 6, 2.
- Liternius Fronto**, legionum Alexandrinarum dux, *B. J.* VI, 4, 3; 9, 2.
- Livia**, *V. Julia*.
- Livias**, urbs Arabiae, *A. J.* XIV, 1, 4.
- T. Livius**, de rebus a Pompejo gestis, *A. J.* XIV, 4, 3.
- Lollius**, cum Metello Damascus capit, *A. J.* XIV, 2, 3. *B. J.* I, 6, 2.
- Longinus**, tribunus militum, *B. J.* II, 19, 7.
- Longinus**, eques Rom., fortitudine conspicuus, *B. J.* V, 7, 3; VI, 3, 2.
- Lotus**, Arane f., ab Abramo adoptatur, *A. J.* I, 7, 1. Cum Abramo in Aegyptum proficiscitur; inde in Chanaanem reversus, planitiem ad Jordanem fluvium habitat, 8. Ab Assyriis in captivitatem abducitur, 9. Ab Abramo liberatur, 10, 2. De Sodomorum excidio a Deo praemonitus, inde discedit, 11, 4. Ejus uxor in statuam salinam convertitur, *ibid.* Cum filiabus concumbit, 11, 5.
- Lucius**, miles Roman., *B. J.* VI, 3, 2.
- Lucullus**, bellum gerit cum Mithridate, Armeniam depulatur, *A. J.* XIII, 16, 4.
- Ludas**, Semae f., Ludorum (Lydorum) auctor, *A. J.* I, 6, 4.
- Ludi**, *V. Lydi*.
- Ludi**, quinquennales ab Herode M. in honorem Caesaris Octavi. instituti, *A. J.* XV, 8, 1. *B. J.* I, 21, 8. Ludi Palatini Romae in Palatio celebrantur in honorem Caesaris Augusti, *A. J.* XIX, 1, 11. sq.
- Ludiinus** (*Ludinus*), Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Lugdunum**, urbs Galliae; Herodes Antipas a Caligula relegatur, *A. J.* XVIII, 7, 2, *B. J.* II, 9, 6.
- Luminum festum**, *A. J.* XII, 7, 7. Ejus origo, *ibid.*
- Luomes**, Dadanis f., *A. J.* I, 15.
- Lupus** (*Julius*) tribunus militum Caligulae uxorem et filiam interficit, *A. J.* XIX, 2, 4. Supplicio afficitur, 4, 5.
- Lupus**, Alexandriae praefectus, Oniae templum claudit, *B. J.* VII, 5, 2; 8, 4.
- Lychnuchus** sacer describitur, *A. J.* III, 6, 7.
- Lycii**, pop. Asiae min.; Herodis M. in eos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Cf. II, 16, 4.
- Lycurgus**, Lacedaemoniorum legislator, *C. A.* II, 15; 31.
- Lydi**, olim Ludi dicti, a Luda Semae f., originem habent, *A. J.* I, 6, 4. Rebus novis student sub Antiocho M., XII, 4, 3.
- Lydia**, occupatur ab Alexandro M., *A. J.* XI, 8, 1.
- Lydda** (Diospolis), urbs Judaeae, toparchiae caput, *B. J.* III, 3, 5. Incolae a Cassio in servitutem rediguntur, *A. J.* XIV, 11, 2. *B. J.* I, 11, 2. Urbs a Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 8, 1. Cf. *A. J.* XIV, 10, 6; 15, 3; XX, 6, 2. *B. J.* I, 15, 6; II, 12, 6.
- Lysanias**, Ptolemai Mennae f., post patris obitum Chalcidis tyrannus, cum Antigono Aristobuli f. societatem init, *A. J.* XIV, 13, 3, *B. J.* I, 13, 1. Cleopatrae insidiis necatur, *A. J.* XV, 4, 1. Lysaniae tetrarchia a Zenodoro conducitur, *A. J.* XV, 10, 1. *B. J.* I, 20, 4.
- Lysias**, Antiochii Epiph. procurator, *A. J.* XII, 7, 2. Exercitus, quem contra Judam Maccab. mittit, funditur, 7, 3 et 4. ipse magno cum exercitu eum aggressus propulsatur, 7, 5. Antiochum Eupatorem declarat regem, 9, 3. Cum Antiocho Eupat. expeditionem facit contra Judaeos, 9, 4 sq. Cum Judaeis pacem componit, 9, 7. A Demetrio interficitur, 10, 1. Cf. XX, 11.
- Lysias**, Syriae castellum, a Pompejo expugnatur, *A. J.* XIV, 3, 2.

Lysimachus, post mortem Alexandri M. Thraciam obtinet, *A. J.* XII, 1, 1.
Lysimachus, Apollodoti frater, Gazam urbem Alexandro Jannæo prodit, *A. J.* XIII, 13, 3.
Lysimachus, Pausaniæ f., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 10; 12, 3.
Lysimachus, Judæus nobilis, ab Herode M. interficitur, *A. J.* XV, 7, 8.
Lysimachus, historicus, Judæorum detractor, laudatur, *C. A.* I, 34; 35; II, 2; 14.
Lyssa, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.

M.

Maathas, Baalis sacerdos, *A. J.* IX, 7, 4.
Mabortha. V. *Neapolis*.
Maccabæi, Judæorum principes; eorum historia, *A. J.* XII, 6.
Maccabæi, dicuntur etiam septem fratres, ab Antiocho Epiph. ad mortem cruciati; quod leges patrias violare nolebant, Maccabæis animi fortitudine similes, *M.* 8 sqq.
Maceda, (Macchida) locus Palæst., *A. J.* V, 1, 17.
Macedonia, post mortem Alexandri M. a Cassandro occupatur, *A. J.* XII, 1, 1.
Macedones, Persarum imperium evertunt, *A. J.* XI, 8.
Macedones a Romanis devicti, *B. J.* II, 16, 4.
Macedones, Epiphanis Commageni milites, Macedonum more armati, *B. J.* V, 11, 3.
Machæras, Romanorum dux, a Ventidio Herodi auxilio missus mala fide agit, *A. J.* XIV, 15, 7. *B. J.* I, 16, 6.
Machærus, castellum in confinio Palæstinæ et Arabiæ situm, *A. J.* XVIII, 5, 1. *B. J.* I, 8, 1. Ejus situs describitur *B. J.* VII, 6, 1. Primus locum munivit Alexander Judæorum rex, munitiones amplificavit Herodes, 6, 2. A Gabinio diruitur, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Capitur a Judæis seditiosis, *B. J.* II, 18, 6. Capitur a Romanis post Hierosol. expugnationem, *B. J.* 6, 3 sqq. Cf. III, 3, 3.
Machana, Tholomæi Gessirorum regis filia, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
Machana, Roboami uxor, *A. J.* VIII, 10, 1.
Machas, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
Machirus, regionis Galaditidis princeps, *A. J.* VII, 9, 8. Cf. 5, 5.
Machma, urbs Palæst., *A. J.* VI, 6, 1. XIII, 1, 6.
Machon, urbs Palæst., *A. J.* VII, 5, 3.
Macro, militum prætorianorum sub Tiberio præfectus, *A. J.* XVIII, 6, 6; 6, 7.
Macrones, pop. Ponti, *C. A.* I, 22.
Madæi, Græcis Medi dicuntur, *A. J.* I, 6, 1.
Madanes, Abrami f., *A. J.* I, 15.
Mades, Japhethæ f., Madæorum (Medorum) auctor, *A. J.* I, 6, 1.
Madiana, urbs Arab., *A. J.* II, 11, 1.
Madianes, Abrami f., *A. J.* I, 15.
Madianitæ, pop. Arab., Judæos ex Ægypto redeuntes a finibus suis arcere student, *A. J.* IV, 6. Devinuntur et caduntur a Judæis, 7, 1. Vincuntur a Gedeone, V, 6.
Mæcia, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 10.
Mæotis palus, *B. J.* VII, 7, 4.
Magedo (*Mageddo*, *Megiddo*), urbs Samar. in tribu Manassæ, a Solomone condita, *A. J.* VIII, 6, 1; IX, 6, 3.
Magnus Campus. V. *Campus*.
Magogæ, (Scythiæ) a Magogæ originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1.
Magoges, Japhethæ f., Magogorum principes, *A. J.* I, 6, 1.

Malachias, Judæus, fortiter se gerit contra Romanos, *B. J.* VI, 1, 8.
Malaelus, Cainæ f., *A. J.* I, 3, 4.
Malatha, castellum Idumææ, *A. J.* XVIII, 6, 2.
Malchus, Arabs, Antiochum Alexandri Balæ fil. educat; eum Diodoto tradit, *A. J.* XIII, 5, 1.
Malchus (*Malichus*), rex Arabiæ, Herodi patria protugo, quamquam beneficiis ab eo affectus, auxilium ferre recusat; cujus rei mox eum penitet, *A. J.* XIV, 14, 1 sq. *B. J.* I, 14, 1 sq. Cf. *A. J.* XV, 6, 2.
Malchus, Arabs, Vespasiano mittit auxilium contra Judæos, *B. J.* III, 4, 2.
Malchus. Cf. *Cleodemus*.
Maliathe (?) (*Maniathe*), urbs Perææ, *A. J.* V, 7, 10.
Malichus, unus ex Judæorum primoribus, ab Hyrcano mortis periculo eripitur, *A. J.* XIV, 5, 2; 11, 2. *B. J.* I, 8, 3; 11, 2. Antipatrum ex insidiis interficit, *A. J.* II, 2 sq. *B. J.* I, 3 sq. Principatum affectat; ab Herode, Antipatri f., occiditur, *A. J.* II, 5. *B. J.* I, 7 sq.
Malla, sive *Malle*, urbs Palæst., *A. J.* XII, 8, 3.
Mallon, Elimelechii f., *A. J.* V, 9, 1.
Mallhæe, Herodis M. uxor, *A. J.* XVII, 10, 1. *B. J.* I, 28, 4.
Mambre, ilex Abrami, *A. J.* I, 11, 2.
Mambres, Abrami commilito, *A. J.* I, 10, 1.
Manachase, vestimentum sacerdotum, *A. J.* III, 7, 2.
Manæmus, Israelitarum rex, Phullo, Assyriorum regi, expeditionem contra ipsum facienti, missis mille talentis persuadet ut recedat, *A. J.* IX, 11, 1. Regnavit decem annos, *ibid.*
Manæmus, Essenus ab Herode M. in honore habetur, *A. J.* XV, 10, 6.
Manæmus, (Manaimus), Judæ Galilæi fil., seditiosorum Hierosol. dux, *B. J.* II, 17, 8. Tyrannidem affectat; interficitur, 17, 9. *V. J.* 5.
Manalis, (que vox *Castra* significat), Jebosthi, Judæorum regis, regia, *A. J.* VII, 1, 3.
Manasses, Josephi f., ex Asenetha, *A. J.* II, 6, 1. Cum Ephraimo fratre inter Judæorum principes refertur, II, 8, 1; III, 12, 4. Manassæ tribus quamnam Palæstinæ partem sortita sit, IV, 7, 3; V, 1, 22.
Manasses, Judæorum rex, Ezechiæ fil., initio regni sui impius et crudelis, *A. J.* X, 3, 1. A Babyloniis, qui Judæam invadunt, in captivitatem abducitur; postea in regnum suum remittitur et optime rempublicam gerit, 3, 2.
Manasses, Jaddi frater, Sanaballetæ filiam ducit uxorem, *A. J.* XI, 7, 2. Id quod indigne fert populus, 8, 1. Templi in monte Garizin a Sanaball. exstructi pontifex constituitur, 8, 4.
Manasses, pontifex, *A. J.* XII, 4, 1.
Manasses, initio belli Jud. Perææ præficitur, *B. J.* II, 20, 4.
Mandra, locus Palæst., *A. J.* X, 9, 5.
Manetho, genere Ægyptius, historiæ Ægyptiacæ scriptor, *C. A.* I, 14. Laudatur, *C. A.* I, 14; 26—32; II, 2. *A. J.* I, 3, 9. De ejus fide, *C. A.* I, 31; 33.
Maniathe. V. *Maliathe*.
L. Manlius, *A. J.* XIII, 9, 2.
Manna, de cælo demittitur, *A. J.* III, 1, 6. Quid vox significet, *ibid.*
Manneus, Lazari f., *B. J.* V, 13, 7.
Manoches, Samsonis pater, *A. J.* V, 8, 2.
Maon, regio Palæst., *A. J.* VI, 13, 2.
Mar, locus Arabiæ, *A. J.* III, 1, 1.
Maræothus, Jothami f., *A. J.* VII, 1, 3.
Nararius, Levi f., *A. J.* II, 7, 4.

- C. Marcellus*, consul Rom., *A. J.* XIV, 10, 13.
Marcellus, procurator Judææ, *A. J.* XVIII, 4, 2.
Marcus, Alexandri Lysimachi, Alabarchæ, f., *A. J.* XIX, 5, 1.
Mardocheus, Judæorum dux, *A. J.* XI, 3, 10; 4, 8.
Mardocheus, unus ex Judæorum Babylone degentium primoribus, patruus Estheris, *A. J.* XI, 6, 2. Coniurationem in Artaxerxem regem delegit, 6, 4. In odium incurrit Amanis, qui omnes Judæos perdere constituit, 6, 5. Estherem perducit ut Judæorum patrocinium suscipiat, 6, 7. Amanes eum honorare cogitur, 6, 10. Amane supplicio affecto, muneribus et honoribus cumulatur, 6, 12, et 13.
Maresa. V. Marissa.
Maria, femina nobilis, fame urgente filium suum comedit, *B. J.* VI, 3, 4.
Mariamme (Mariamne), Moysis soror, Ori (Uronis?) uxor, *A. J.* III, 2, 4; IV, 4, 6; cf. II, 9, 4.
Mariamne, Alexandri ex Alexandra filia, Herodi M. in matrimonium collocatur, *A. J.* XIV, 12, 1; 15, 14. *B. J.* I, 11, 5; 17, 8. Formæ venustate insignis, *A. J.* XV, 2, 5 sq. Secretum de Mariamne mandatum, quod Herodes dedit Josepho avunculo suo, 3, 5 sq. In suspicionem adulterii venit, 3, 9. Iterum in adulterii suspicionem vocata necatur, 7, 1 sqq. Ejus indoles, 7, 4.
Mariamne, Simonis pontificia filia, Herodi M. uxor, *A. J.* XV, 9, 3. XVII, 1, 3. *B. J.* I, 28, 4. Ejus liberi, *ibid.* Ab Herode repudiatur, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 7.
Marianne, Aristobuli filia ex Berenice, Herodis M. neptis, *B. J.* I, 28, 1.
Mariamne, Agrippæ M. filia ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4. *B. J.* II, 11, 6. Nubit Archelao Chelcæ fil., *A. J.* XIX, 9, 1; XX, 7, 1. Repudiato Archelao matrimonium init cum Demetrio Alexandrino, 7, 3.
Mariamne, Josephi filia ex Olympiade, Herodi Aristobuli filio nubit, *A. J.* XVIII, 5, 4.
Mariæne, Archelai ethnarchæ uxor, ab eo repudiatur, *A. J.* XVII, 13, 4. *B. J.* II, 7, 4.
Mariamne, turris Hierosolymorum urbis, ab Herode extructa, describitur, *B. J.* V, 4, 3. Cf. II, 17, 8. Post urbem expugnata servatur, VII, 1, 1.
Marion, Tyriorum tyrannus Antigono regnum Judææ occupare molienti auxilio est, ab Herode vincitur, *A. J.* XIV, 12, 1. *B. J.* I, 12, 2.
Marista, urbs Judææ in tribu Judæ, *A. J.* VIII, 12, 1. Ab Hyrcano capitur, *A. J.* XIII, 9, 1. A Pompejo Judæis eripitur, XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, XIV, 5, 3. A Parthis evertitur, XIV, 13, 9. *B. J.* I, 13, 9. Cf. *A. J.* VIII, 10, 1; XII, 8, 6; XIV, 1, 4. *B. J.* I, 7, 7.
Marmaridæ, pop. Africæ, a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4.
Marsuane, mensis anni secundus apud Judæos, *A. J.* I, 3, 3.
Marsus, Syriæ præfectus, succedit Petronio, *A. J.* XIX, 6, 4. Ejus inimicitia cum Agrippa rege, 7, 1, 8, 1.
Marsyas Agrippæ M. libertus, *A. J.* XVIII, 6, 3.
Maruetus, Jaredis f., *A. J.* I, 2, 2.
Marullus Judææ procurator constituitur a Caio Caligula, *A. J.* XVIII, 6, 10.
Masada, castellum Judææ; ejus situs et munimenta describuntur, *B. J.* VII, 8, 3 sq. Cf. 13, 7; 12, 1. Castellum a Jonatha pontifice extructum, ab Herode M. amplificatum et munitius redditum est, *B. J.* VII, 8, 3. A sicariis occupatur, *B. J.* IV, 7, 2. Iis se adjungit Simon Gioræ f., IV, 9, 3. Romani, reliqua Judæa jam subacta, Masadam obsident, *B. J.* VII, 8, 1; 8, 5 sqq. Sicarii ne in Romanorum manus incidant, Eleazari hortatu primum uxores et liberos, deinde se invicem interficiunt, 9, 1.
Masmas, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Masnaemphthes, tiara sacerdotum, *A. J.* III, 7, 3.
Maspha, urbs Palæst., ab Asano condita, *A. J.* VIII, 12, 4.
Masphate (Masphace), urbs Palæst., *A. J.* V, 7, 9; VI, 2, 1; 4, 3; X, 9, 2 sqq.
Massabazanes, vestimentum sacerdotum, *A. J.* III, 7, 1.
Massagetae, pop. Asiæ, Cyri contra eos expeditio, *A. J.* XI, 2, 1.
Massamas, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Masses, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Mastheron angustia, in Judæa, *A. J.* VI, 13, 4.
Matgenus, Tyriorum rex, *C. A.* I, 18.
Mathusalas, Maruelli f., *A. J.* I, 3, 2.
Mathusalas, Anochi f., *A. J.* I, 3, 4.
Mattathias, Joannis f., Maccabæorum pater, *A. J.* XII, 7, 1. Antiochi Epiph. mandata contemnit; in desertum se confert magnamque ubi Judæorum manum circa se colligit, 7, 2. Ante mortem filios ad legem defendendam adhortatur, 7, 3. Cf. *B. J.* I, 1, 3.
Mattathias, Absalomii f., *A. J.* XIII, 5, 7.
Matthias, Theophili f., pontifex constituitur ab Herode, *A. J.* XVII, 4, 2. Mox pontificatum amittit, 6, 4.
Matthias, Margalothi (Margali) fil., legum interpres præstantissimus, juventutem concitat in Herodem M., *A. J.* XVII, 6, 2. *B. J.* I, 33, 3. Vivus crematur, *A. J.* 6, 4. *B. J.* 33, 4.
Matthias, Anani f., pontifex creatur ab Agrippa, *A. J.* XIX, 6, 4. Pontificatus ei abrogatur, 8, 2.
Matthias, Theophili fil., pontifex creatur ab Agrippa jun., *A. J.* XX, 9, 7.
Matthias, pontifex ab Hierosolymitis mittitur ad Simonem Gior. in urbem arcessendum, *B. J.* IV, 9, 11. A Simone postea necatur, V, 13, 1. Ejus elogium, *ibid.* Cf. VI, 2, 2.
Matthias, Simonis Pselli f., Fl. Josephi atavus, *V. J.* I.
Matthias, cognominatus Gibbosus, Matthiæ f., Fl. Josephi abavus, *V. J.* I.
Matthias, Josephi f., Flavii Josephi pater, *V. J.* I, 40. Ejus elogium, 2. Hierosolymis a seditiosis in custodia tenetur, *B. J.* V, 13, 1.
Mauri, pop. Africæ, a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4.
Maxilla, locus Palæst., unde nomen habeat, *A. J.* V, 8, 5.
Mazaca, urbs Cappadociæ, *A. J.* I, 6, 1.
Medaba, urbs Palæst., olim in Moabitarum ditione, *A. J.* XIII, 15, 4. Cf. XIII, 1, 2; 9, 1; XIV, 1, 4. *B. J.* I, 2, 6.
Medæi. V. Medi.
Medi, a Judæis Medæi vocati, uomen habent a Made, Japhetha f., *A. J.* I, 6, 1. Cum Persis Babyloniorum imperium evertunt, X, 11, 4.
Media vastatur ab Alanis, *B. J.* VII, 7, 4. In Mediam superiorem Damasceni a Theglaphalassare transferuntur, *A. J.* IX, 12, 13.
Meeir, tunica talaris pontificis maximi, *A. J.* III, 7, 4.
Megassarus, Judæus fortissimus, *B. J.* V, 11, 5.
Megasthenes, rerum Indicarum scriptor de Nabuchodonosoro, *A. J.* X, 11, 1. *C. A.* I, 20.
Meirus, Belgæ f., sacerdos, in flammis templi incensi se præcipitat, *B. J.* VI, 5, 1.

- Melamboreas*, (Boreas niger) ventus vehementissimus, *B. J.* III, 9, 3.
- Melas* ab Archelao, rege Cappadociae, legatus mittitur ad Herodem M., *A. J.* XVI, 10, 6.
- Melcha*, Aranis filia, Nachoræ uxor, *A. J.* I, 6, 5.
- Melchisedecus*, Solymorum (Hierosolymorum) urbis rex, Abramum benigne excipit, *A. J.* I, 10, 2. Solyma condidit (?) ibique templum extruxit, *B. J.* VI, 10.
- Melchisus*, Sauli f., *A. J.* VI, 6, 6. In prælio cum Palæstinis commisso cadit, 14, 1.
- Melitene*, regio in confinio Armeniæ et Cappadociae sita, *B. J.* VII, 1, 3.
- Melus insula*; Judæi Melii a Pseudalexandro decipiuntur, *A. J.* XVII, 12. *B. J.* II, 7.
- Memnius Regulus* a Caligula iubetur Jovem Olympium Romam transferre, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Memnon*, Orestidæ f., sacerdos Halicarn., *A. J.* XIV, 10, 23.
- Memnonis monumentum* in Phœnicia ad Belum fluv. situm, *B. J.* II, 10, 2.
- Memphibostus*, Jonathæ f., magno in honore habetur apud Davidem, *A. J.* VII, 5, 5. Cf. 9, 3; 11, 3; 12, 1.
- Memphis*, urbs Ægypti, *A. J.* XII, 4, 3; 5, 3. *B. J.* IV, 9, 7; VII, 10, 3. *C. A.* I, 14.
- Menander* Ephesius Græcorum et barbarorum res gestas scripsit, *C. A.* I, 18. Quid tradat de Tyriorum regibus, *ibid.* Cf. *A. J.* VIII, 5, 3; 13, 2; IX, 14, 2.
- Mende*, urbs Palæst., X, 5, 1.
- Mendesius nomos*, in Ægypto, *B. J.* IV, 11, 5.
- Menedemus*, philosophus, de Dei providentia, *A. J.* XII, 2, 12.
- Menenia*, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10.
- Menelaus*, V. *Ontas*.
- Menophilus*, pryianis Ephesiorum, *A. J.* XIV, 10, 25.
- Mensa sacra* tabernaculi describitur, *A. J.* III, 6, 6.
- Mephramuthosis*, rex Ægypti, *C. A.* I, 15.
- Mephres*, rex Ægypti, *C. A.* I, 15.
- Merbalus*, Tyriorum rex, *C. A.* I, 21.
- Meroba*, Sauli filia, *A. J.* VI, 6, 6.
- Meroe*, metropolis Æthiopiæ, ita denominata est a sorore Canbysis; prius Saba vocata erat, *A. J.* II, 10, 2.
- Meroth*, vicus Galil., munitur, *B. J.* II, 20, 6; III, 3, 1. *V. J.* 37.
- Mesanaei* originem trahunt a Mesa, *A. J.* I, 6, 4.
- Mesas*, Arami f., Mesanæorum princeps, *A. J.* I, 6, 4.
- Mesopotamia*, regio Asiæ, *A. J.* I, 7, 1. VII, 6, 1; XIII, 5, 10. Judæi Mesopotamii Nisibin potissimum urbem habitant; magna eorum editur cades, *A. J.* XVIII, 9, 1 sqq.
- Messala* Herodis causam defendit in senatu Romano, *A. J.* XIV, 14, 4. *B. J.* I, 14, 4.
- Messalina*, Claudii Caesaris uxor, ab eo interficitur, *A. J.* XX, 8, 1.
- Messenès*, Amenophis Ægypti regis f., *C. A.* I, 32.
- Mestrai* (Ægyptii) et *Mestre* (Ægyptus) nomen habent a Mestramo, *A. J.* I, 6, 2.
- Mestramus*, Chamae f., Mestracorum (Ægyptiorum) princeps, *A. J.* I, 6, 2. Ejus octo filii quasnam terras occupaverint, *ibid.*
- Q. Metellus Creticus*, consul, *A. J.* XIV, 1, 2. Cum Lollio Damascum capit, *A. J.* XIV, 2, 5. *B. J.* I, 6, 2.
- Melilius*, præsidii Romani in urbe Hierosol. præfectus seditionis se dedit, *B. J.* II, 17, 10.
- Mia*, vicus Perææ, *A. J.* XX, 1, 1.
- Micha*, Memphibosthi fil., *A. J.* VII, 5, 5.
- Michæas*, vates, Achabo regi prædicat eum ab hoste inter-
- fectum iri, *A. J.* VIII, 14, 5. Ejus vaticinium eventu confirmatur, 15, 6.
- Michala*, Sauli filia, Davidis amore capitur, *A. J.* VI, 10, 2. Davidi nuptum datur, 10, 3. Mariti salutem consulit, 11, 4. Postea Pheltiæ a Saulo locatur, 13, 8. Abeneri opera Davidi restituitur, VII, 1, 4. Ejus liberi, 4, 3.
- Milesii*, P. Servilii proconsulis ad eos rescriptum de Judæis, *A. J.* XIV, 10, 21.
- Milesius*, ab Antiocho Dionysio Damasci præfectus constitutus urbem tradit Philippo, *A. J.* XIII, 15, 1.
- Minæus*, rex Ægypti, *A. J.* VIII, 6, 2.
- Minos* leges suas oraculo Delphico attribuit, *C. A.* II, 16.
- Minucianus (Annus)*, conspirationis in Caligulam socius, *A. J.* XIX, 1, 3 sqq.; 4, 3.
- Minucianus (Marcus)*, Caligulæ sororis maritus, post Caligulæ mortem rerum potiundi cupidus, *A. J.* XIX, 4, 3.
- Minyas*, locus Armeniæ, *A. J.* I, 3, 6.
- Misaches*, V. *Misaelus*.
- Misaelus* (a Babylonis Misaches appellatus), Judæus genere regio ortus, Babylonem abductus liberaliter a Nabuchodonosoro educatur, *A. J.* X, 10, 1. Cum duobus cognatis in flammis conjicitur quod Nabuchodonosori simulacrum adorare recusant: illasi per flammam ambulant, 10, 5.
- M. 16*
- Misan*, Moahitarum rex, Joramum tributum pendere recusans, ab Israelitis et Judæis bello petitur et vincitur, *A. J.* IX, 3, 1.
- Misenum et Putcoli*, oppida Campaniæ maritima a Caligula ponte juncta, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Mithradates Sinaces*, Parthorum dux, Philippi Syriæ regis socius, Demetrium Eucærum in captivitatem abducit, *A. J.* XIII, 14, 3.
- Mithradates*, rex Ponti, a Pharnace filio interficitur, *A. J.* XIV, 3, 4.
- Mithradates*, Parthus, ad Gabinium confugit, clam ab eo dimittitur, *A. J.* XIV, 6, 4. *B. J.* I, 8, 7.
- Mithridates Pergamenus* Caesari in Ægypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* XIV, 8, 1 sq. *B. J.* I, 9, 3 sq.
- Mithradates*, Parthus nobilis, Artabani gener, bellum gerit cum Anilæo, *A. J.* XVIII, 9, 6 sqq.
- Mitylene*, urbs Lesbi insul., *A. J.* XVI, 2, 2.
- Mnaseas*, historicus laudatur, *A. J.* I, 3, 6. *C. A.* I, 23.
- Moabus*, Loti f., Moahitarum princeps, *A. J.* I, 11, 5.
- Moabitæ*, pop. Arabiæ, originem trahunt a Moabo, *A. J.* I, 11, 5. Judæos sibi subjiciunt; sed mox profligantur ab Ehude, *A. J.* V, 4. A Davide devicti annum tributum pendere coguntur, VII, 5, 1. Moabitæ cum Ammanitis et magno Arabum exercitu Josaphatum bello petunt, sed ipsi se invicem occidunt, *A. J.* IX, 1, 2 sqq. Israelitis tributum pendere recusantes, a Joram, Josaphato et Idumæorum rege debellantur, 3, 1 sqq.
- Moabitæ*, Moahitarum terra, *A. J.* IV, 5, 1. V, 9, 1. *B. J.* IV, 8, 2.
- Mochus*, historicus testatur veterum longævitatē, *A. J.* I, 3, 9.
- Modim* (Modein, Modim), vicus Judææ, *A. J.* XII, 6, 1; 11, 2; XIII, 6, 5. *B. J.* I, 1, 3.
- Modius* (Æquiculus) Agrippæ jun. regis procurator, *V. J.* 11. Gamalum obsidet, 24; 36.
- Mæsia*, *B. J.* IV, 10, 6; 11, 3; VII, 4, 3.
- Molo*, V. *Apollonius*.
- Mompis*, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.

Monobazus Bazæus, Adiabenorum rex Helenam sororem ducit uxorem, ex qua Izaten suscipit, *A. J. XX*, 2, 1. Moritur, 2, 2.

Monobazus, Monobazi regis f. ex Helena, *A. J. XX*, 2, 1. Post patris obitum regnum administrat usque ad fratris adventum, 2, 2. Religionem Judaicam amplectitur, 4, 1. Post Itazis fratris mortem, ipse regnum suscipit, 4, 3.

Monobazus, Monobazi jun. regis propinquus, *B. J. II*, 19, 2.

Monobazi regia, in Hierosol. urbe, *B. J. V*, 6, 1.

Mopsuestia, urbs Cilicie, *A. J. XIII*, 13, 4. Mopsuestenses Seleucum Epiphanem concremant, *ibid.*

Morius mons, in Judæa, *A. J. I*, 13, 1.

Mosocheni (*Cappadoces*) originein trahunt a Mosoche, *A. J. I*, 6, 1.

Mosaches, Japheth. f., Mosochenorum (Cappadocum) princeps, *A. J. I*, 6, 1.

Mosaicæ leges. V. *Moyes*.

Mosollamus, sagittarius celeberrimus, *C. A. I*, 22.

Moyes, Amarama ex Joachebeda f., divinum de eo vaticinium, *A. J. II*, 9, 3. In Nilo exponitur, 9, 4. A Thermuti regis filia reperitur et servatur; matri enutriendus datur, 9, 5. Puer venustate et ingenio præcellens, 9, 6. A Thermuti adoptatur, 9, 7. Rem præclare gerit contra Æthiopes; Tharbin, Æthiopum regis filiam, uxorem ducit, 10. Insidias quæ ipsi struuntur evitaturus in Arabiam se confert, 11, 1. Ragueli filiam in matrimonium accipit, 11, 2. A Deo jubetur Judæos servitute liberare, 12. In Ægyptum reversus Dei mandatum regi declarat et miraculis edendis confirmat, 13. Rege Moysem deridente, Ægyptus magnis calamitatibus affligitur, 14. Judæi veniam impetrant in patriam redeundi, mare Rubrum duce Moyse transgrediuntur; Ægyptii, qui eos persequuntur fluctibus delentur, 15 sq. Ad Sinam montem iter convertit Moyes; Judæos ciborum inopia laborantes consolatur; aquam amarum potabilem reddit aliaque miracula edit, III, 1, 1 sqq. Amalecitas prælio devincit; tertio mense postquam ex Ægypto discessit ad Sinam montem pervenit, 3, 1 sqq. Populum in cohortes distribuit, 4. Cum Deo in monte colloquitur; leges ab eo acceptas promulgat, tabernaculum conficiendum curat, 5. In Aaronem fratrem sacerdotum confert, 8, 3. Tabernaculum lustrat primumque in eo sacrificium facit, 8, 5 sqq. Leges fert de sacrificiis, de festis deque aliis rebus, 9—13. Judæis de Chanaanâ occupanda desperantibus ex oraculo renuntiat, quadraginta annos eos in deserto permansuros esse, 14 sq. Plures ex Judæorum proceribus seditionem inovent contra Moysem; a Deo exstinguuntur, IV, 2 sqq. Moyes Amorrhæos devincit, 5. Judæos ad leges violandas proclives ad sanitatem reducit, 6. Jesum designat successorem, 7, 2. Gadis et Rubeli tribubus dimidiatque Manassitidi Amoritin assignat, 7, 3. Tradit Judæis librum qui leges continet, 8, 3. Chananæorum gentem jubet exstingui multisque præceptis populi salutem consulit, 8, 44—48. Nube in cælum aufertur, 48. Vixit annos centum et viginti, 49. Virtutibus et ingenio omnes mortales superavit, *ibid.* Legumlatorum antiquissimus, *C. A. II*, 15. Magna ejus de Judæis merita, II, 16. Scripsit primos quinque libros Scripturæ sacræ, *C. A. I*, 8. Quenam Manetho, Chæremont et Apion de eo tradant, *C. A. I*, 26; 31; 32; II, 2.

Mosaicæ leges, De sacrificiis, *A. J. III*, 9; de festis, III, 10; IV, 8, 7; de purificatione, III, 11; de incestu, de sacerdotum connubio et de jobelo, 12, de iis qui Deo maledicant, IV, 8, 7; de frugum decuma pro sacrificiis solvenda, 8, 8; de scortis, 8, 9; de diis alienis, 8, 10; de vestimentis, 11, de legibus recitandis, 12; de gratiarum

actione, 13; de magistratibus et iudicibus, 14; de testibus, 15; de piaculis pro cæsis instituendis, 8, 16, de regum potestate, 17; de agrorum terminis, 18; de arborum frugibus, 19; de terræ seminatione et aratione, 20; de spiciis pauperibus concedendis, de viatoribus, 21; de decuma tertia viduis et orphanis concedenda; de frugum primitiis sacerdotibus dandis, 22; de connubio, 23; de liberis qui parentibus non obediant, 24; de fenore, 25; de pignoribus, 26; de furtis, 27; de servis, 28; de rebus in via repertis, 29; de percussoribus, 33; de pharmacis; de talione, 35; de bubus petulcis, 36; de puteis, 37; de depositis, 38; de liberis quorum parentes crimina commiserint, 39; de spadonibus, 40; de bello, 41 sqq. Cf. *C. A. II*, 17—31.

Muchæus, Persa, *A. J. XI*, 6, 1.

Mucianus, Syriæ præfectus, *B. J. IV*, 1, 5. Vespasianum hortatur ut imperium suscipiat, 10, 5; 10, 6. A Vespasiano cum exercitu mittitur contra Vitellium, 11, 1. Cf. *A. J. XII*, 3, 1.

Muliebres turres, in Hierosol. urbe, *B. J. V*, 2, 2.

Mundus, (Decius) Paulinam Saturnini uxorem in Isidis templo stuprat; a Tiberio in exilium pellitur, *A. J. XVIII*, 3, 4.

Murcus (*Marcus?*), Syriæ prætor post Sextum Cæsarem; cum Cassio facit post J. Cæsaris interitum, *A. J. XIV*, 11, 1 sqq. *B. J. I*, 10, 10; 11, 1 sqq.

Musca, Accaronensium dea, *A. J. IX*, 2, 1.

Mygdonia. V. *Antiochia*.

Myrrha, filia Cinyra, *A. J. XIX*, 1, 13.

Mylgonus, Tyriorum iudex, *A. C. I*, 21.

N.

Naamas, Lamechi filia, *A. J. I*, 2, 2.

Naamis, Elimelech uxore, cum marito in terram Moabiticam migrat; post mariti filiorumque mortem una cum Rutha auru in Judæam redit, *A. J. V*, 9, 1. A Boazo hospitio excipitur; filiam Boazo nuptum dat, 9, 2 sqq.

Naases, rex Ammanitarum; ejus expeditio in Judæos, *A. J. VI*, 5; 1 sqq., A Saulo vincitur, 3. Cum Davide ei amicitia intercedit, VII, 6, 1.

Naba, urbs Palæst., sacerdotum sedes, a Saulo funditus evertitur, *A. J. VI*, 12, 1; 13, 6 et 7.

Nabadus, Aaronis f., victimas in aram afferens flammis comburit, *A. J. III*, 8, 1, 8, 7.

Nabæonthe, Ismaeli f., *A. J. I*, 12, 4.

Nabalus, Ziphenus ex urbe Emma, Davidi injuriam infert. Davides eam ulcisci moliens ab Abigara Nabali uxore placatur, *A. J. VI*, 13, 6 et 7. Ejus mors, 8.

Naballo, urbs Arab., *A. J. XIV*, 1, 4.

Nabaltei, pop. Arab., *A. J. XII*, 8, 3; XIII, 1, 2; 5, 10, XIV, 2, 3; 3, 4.

Nabatena, regio inde ab Euphrate usque ad mare Rubrum pertinens, ab Ismaeli filiis occupatur, *A. J. I*, 12, 4.

Nabla, instrumentum musicum a Davide inventum, *A. J. VII*, 12, 3; VIII, 3, 8.

Naboandelus, rex Babylonix, *A. J. X*, 11, 2. Cf. *Baltasarus*.

Nabonidus, Babyloniorum rex, a Cyro victus et regno depulsus est, *C. A. I*, 20.

Nabopalassar, Chaldaeorum rex, regnavit annos undetriginta, *C. A. I*, 19.

Nabosaris, Babyloniorum dux, *A. J. X*, 8, 2.

Nabuchodonosorus, rex Babyloniorum, Nechaonem regem Ægypti, prælio vincit, Joacimo, regi Judææ, tributum imperat, *A. J. X*, 6, 1. Hierosolyma capit multosque populi primores captivos abducit, 6, 3. Joachimum, mox

- vero Sedeciam Judaeorum constituit regem, 6, 3; 7, 1. Egyptios praelio vincit atque Syria expellit, 7, 3. Quum Judaei ad Egyptios defecissent, Hierosolyma solo aequat, Magnamque Judaeorum multitudinem cum rege eorum Sedeciam in captivitatem abducit, 8. Crelesyriam occupat, Ammanitis et Moabitis bellum infert, Egyptios debellat, Judaeos qui in Aegyptum migraverant, Babylonem abducit, 9, 7. Judaeorum pueros nobiliores liberaliter institui jubet, 10, 1. Danielus ei somnia explicat, 10, 4 et 6. Statuam auream adorari jubet, 10, 5. Potestate regia deposita in solitudine vitam degit; post septennium regnum recipit, 10, 6. Moritur post regnum annorum quadraginta trium, 11, 1. Quam Berosus, Megasthenes alique historici de eo referant, *ibid.* Cf. C. A. I, 19 sq.
- Nabuthus**, Jezabelae, Achabi uxoris, insidiis interimitur, A. J. VIII, 13, 8.
- Nabuzardanes**, Babyloniorum dux, A. J. X, 8, 5; 9, 1 et 2.
- Nacebus**, Arabum dux, in praelio cum Herode M. commisso cadit, A. J. XVI, 9, 2.
- Nachores**, Serugi f., A. J. I, 6, 4.
- Nachores**, Tharri f., Abrami frater, A. J. I, 6, 5; 16, 1.
- Nadabus**, Hieroboami fil., patri succedit; post regnum duorum annorum Basanis insidiis interit, A. J. VIII, 11, 4.
- Naemanes** (*Naamones*), Benjaminis f., A. J. II, 7, 4.
- Nais**, vicus Judae, B. J. IV, 9, 4 sq.
- Naphesus**, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
- Nahumus**, vates; ejus vaticinium de Assyriis, A. J. IX, 11, 3.
- Narbata**, regio Palaest., 60 stadiis a Casarea distans, B. J. II, 14, 5. Narbatena toparchia, II, 18, 10.
- Nasamones**, pop. Africae, a Romanis subjugati, B. J. II, 16, 4.
- Nathan**, Davidis fil., A. J. VII, 3, 3.
- Nathanael**, Davidis frater, A. J. VI, 8, 1.
- Nathanas**, vates, a Davide consultus de templo exstruendo, A. J. VII, 4, 4. Davidem reprehendit quod Beersabem ad adulterium pellexerit, 7, 3. Davidi nuntiat, Adoniam regem affectare, 14, 5.
- Nazaræi**, (*Naziræi*), appellantur qui voto concepto Deo se consecrant, comam nutrientes et vino abstinentes, A. J. IV, 4, 4; cf. XIX, 6, 1.
- Neapolis**, (*Sicima*) urbs Samariae, ab indigenis vocatur Mabortha, B. J. IV, 8, 1.
- Neapolitanus**, centurio Rom., a Cestio Syriae praeside mittitur ad Judaeorum animos explorandos, B. J. II, 16, 4. Cf. F. J. 24.
- Neara**, vicus Palaest., A. J. XVII, 13, 1.
- Nearda**, urbs Babyloniae, A. J. XVIII, 9, 1; 9, 9.
- Nebrodes**, Chamae nepos, vir audax, homines a Dei timore abducere studet, A. J. I, 4, 2. Ejus consilio turris Babylonica exstruitur, 4, 3.
- Nechao**, rex Aegypti, expeditionem facit in Asiam per Judae fines, A. J. X, 5, 1. Eliacimum Judaeorum constituit regem, Joachazum secum abducit captivum, 5, 2. Omnis Syria in ejus ditione est; a Nabuchodonosoro vincitur, 6, 1.
- Necropolis**, pars Alexandriae urbis Aegypti, C. A. II, 4.
- Nedemus**, Mestraiini f., A. J. I, 6, 2.
- Neemias**, Xerxis regis pincerna, ab eo veniam impetrat Hierosolymorum moenia restaurandi, A. J. XI, 5, 6. Ejus industria moenia reficiuntur, 5, 8. Ejus elogium, *ibid.*
- Nemessus**, pater Jehu, A. J. IX, 6, 1.
- Nephanus**, vir magnae fortitudinis, A. J. VII, 12, 2.
- Nephtalis**, Jacobi ex Balla f., A. J. I, 19, 8. Ejus filii quatuor, II, 7, 4. Nephtalis tribui quam Palaestinae pars ei obtigerit, A. J. V, 1, 22.
- Nergeleus**, rex Babyloniae, A. J. X, 8, 2.
- Nerias**, Uriae f., pontifex maximus, A. J. X, 8, 6.
- Neriglissorus**, rex Babyloniae, C. A. I, 20.
- Nero** (*Domitius*), Domitii Aenobarbi fil. ex Agrippina, Claudii fil. adoptivus, declaratur imperator, A. J. XX, 8, 2. B. J. II, 12, 8. Ejus facinora crudelissima, *ibid.* Qui Neronis historiam conscripserunt, multa mentiti sunt, B. J. 8, 3. Agrippae juniiori Galilaeae et Peraeae partem tribuit, A. J. 8, 4. B. J. 13, 2. Judaeis Caesarensibus civitatem adimit, A. J. 8, 9. Judaei Agrippam regem apud eum accusant, A. J. 8, 11. Vespasianum in Judaeam mittit, B. J. III, 1, 1 sq. Semet ipsum interficit, B. J. IV, 9, 2.
- Neronias**, hoc nomine ab Agrippa jun. appellata est Caesarea Philippi, urbs Palaest., A. J. XX, 9, 4.
- Nerus**, Sauli patruus, A. J. VI, 6, 6.
- Nerus**, pater Baruchi, A. J. X, 9, 1.
- Neliras**, Galilaeus fortitudine excellens, B. J. III, 7, 21.
- Nicanor**, Antiochi Epiphi procurator, A. J. XII, 5, 5. Contra Judam Maccab. missus vincitur, 7, 3.
- Nicanor**, Ptolemæi Philad. procurator, A. J. XII, 2, 11.
- Nicanor**, Demetrii regis amicus, ab eo contra Judam mittitur, A. J. XII, 10, 4. Judam vincit, postea vero ab eo vincitur et occiditur, 10, 4 et 5.
- Nicanor**, tribun. milit. Rom., Flavii Josephi amicus, B. J. III, 8, 2 sqq.
- Nicanor**, Titi amicus, vulneratur, B. J. V, 6, 2.
- Nicaso**, Sanaballetæ filia, Manassæ uxor, A. J. XI, 7, 2; 8, 2.
- Nicaulis**, Aegypti regina, A. J. VIII, 6, 2. Ad Solomonem venit, 6, 5.
- Nicolaus Damascenus**, historicus Herodis M. temporibus floruit hujusque amicus erat, A. J. XVI, 7, 1. Judaeorum causam, qui in Ionia habitant, coram Agrippa defendit, A. J. XVI, 2, 3 sq. Coram Augusto Herodem criminibus ei objectis purgat, XVI, 10, 8. Herodi dicit quid Romae sentiant de ejus filiis, 11, 3. Ejus oratio contra Antipatrum Herodis filium, A. J. XVII, 5, 4 sq. B. J. I, 32, 3. Herodis M. convictor quotidianus, A. J. 5, 4. Archelaum Herodis M. filium apud Augustum contra Antipatrum defendit, A. J. XVII, 9, 6. B. J. II, 2, 6 sq. Archelaum iterum defendit contra Judaeorum legatos, A. J. 11, 3. B. J. 6, 2. In narrandis Herodis rebus gestis huic gratificari studet, facinora manifesto injusta aut tacens aut excusans, egregie vero facta nimium extollens, XVI, 7, 1. Laudatur, de Judaeorum templo, C. A. II, 7. De diluvio, I, 3, 6. De veterum longevitate, 3, 9. De Abramo, 7, 2. De Adado rege Damasci, VII, 5, 2. De Marco Agrippa, XII, 3, 2. De Antiochi Soteris expeditione contra Parthos, XIII, 8, 4. De Ptolemæi Laethyri in Judaeos crudelitate, A. J. XIII, 12, 6. De Antipatro Idumaeo, XIV, 1, 2. De rebus a Pompejo gestis, 4, 3. De Gabinii expeditionibus contra Judaeos, 6, 4. Non memorat, Herodem M. Davidis sepulcrum spoliare, A. J. XVI, 7, 1.
- Nicon**, Romanorum quaedam helepolis, a Judaeis ita vocata, B. J. V, 7, 2.
- Nicopolis**, urbs Epiri, Herodis M. in Nicopolitanos libertas, A. J. XVI, 5, 3. B. J. I, 21, 11.
- Nicopolis**, urbs Aegypti, B. J. IV, 11, 5.
- Niger**, Peraita, in praelio apud Bethoron fortitudine eminent, B. J. II, 19, 2. Idumaeae praefectus, 20, 4. Judaeorum in expeditione contra Ascalonitas dux, B. J. III, 2, 1 sqq. A zelotis interficitur, IV, 6, 1.
- Niglissarus**, rex Babyloniae, A. J. X, 11, 2.

Nilus, fluv. Ægypti, a Judæis appellatur Geon, *A. J.* I, 1, 3. Sabam urbem circumfluit, II, 10, 1. Navigatur usque ad Elephantinam urbem, *B. J.* IV, 10, 5. Cf. III, 10, 8.

Ninive, urbs Assyriæ, *A. J.* IX, 10, 2.

Ninus, rex Assyriæ, *A. J.* IX, 10, 2.

Ninus, urbs Assyriæ ab Assura condita, *A. J.* I, 6, 4.

Niphates, mons Armeniæ, *A. J.* XVIII, 2, 4.

Nisan, mensis primus apud Judæos, *A. J.* I, 3, 5; II, 14, 16; XI, 4, 8.

Nisibis, urbs Mesopotamiæ munitissima, *A. J.* XVIII, 9, 1. Judæorum eam regionem incolentium in hac urbe ararium, *ibid.* Cf. 9, 9. Regio circa Nisibin ab Artabano Parthorum rege datur Izati Adiabenorum regi, XX, 3, 2. A Macedonibus urbs appellata est Antiochia Mygdonia, *ibid.*

Noarus, (Varus), Agrippæ jun. regis procurator, rebus novis studet; in Judæos sævit, *V. J.* 11. *B. J.* II, 18, 6.

Noema, Lamechi filia, *A. J.* I, 2, 2.

Noeus, Lamechi f., diluvio a Deo in terram immisso solus cum matre, filiis eorumque conjugibus servatur, 3, 1 sq. Ejus arca describitur, 3, 2. In monte Armeniæ ex arca egreditur, 3, 5. Vivit annos nongentos et quinquaginta, 3, 9. — Noe filii de montibus in planitiem, quæ Sennaar vocatur, descendunt, 4, 1. — Chamæ posteros Noeus exsecratus est, I, 5, 3. Noei posterii per totum orbem terrarum dispersi, I, 4, 4. —

C. Norbani Flacci rescriptum pro Judæis ad Sardanios, *A. J.* XVI, 6, 6. Cæsaris Octav. ad eum de Judæis literæ, 6, 3.

Norbanus, Romanus nobilitate clarus, a Caji Cæsaris satellitibus occiditur, *A. J.* XIX, 1, 15.

Nosta, mater Joachimi regis, *A. J.* X, 6, 3.

Numenius, a Jonatha Maccab. Romam mittitur legatus, *A. J.* XIII, 5, 8. Cf. XIV, 8, 5.

Numidæ, pop. Africæ, a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4.

Nymphidius, Neronis libertus, homo nequissimus, *B. J.* IV, 9, 1.

O.

Oasis, urbs Ægypti, *C. A.* II, 3.

Obedamus, sacerdos, in cujus ædibus Davides arcam deposuit, antequam eam Hierosolyma deportaret, *A. J.* VII, 4, 2.

Obedas, Arabum rex, Alexandrum Jannæum prælio devincit, *A. J.* XIII, 13, 5. Cf. *B. J.* I, 4, 4.

Obedas, vates, *A. J.* IX, 12, 2.

Obedes, Boazi ex Rutha filius, quid nomen significet, *A. J.* V, 9, 4. Procreat Jessæum, cujus filius est Davides, *ibid.*

Obedias, vatium amicus ac defensor, *A. J.* VIII, 13, 4.

Obimes, Hieroboami fil., *A. J.* VIII, 11, 1.

Obodas, rex Arabiæ, homo segnis et tardus, *A. J.* XVI, 7, 6; 9, 4. *B. J.* I, 24, 6.

Ochozias, Achabi Israelitarum regis f., patri succedit, *A. J.* VIII, 15, 6. Ægrotus deam Accaronensem consulit; vir improbus, IX, 2, 1. Moritur, 2, 2.

Ochozias, Jorami Judæorum regis f., post patris mortem regnum suscipit, *A. J.* IX, 5, 3. A Jehu interficitur postquam unum tantum annum regnavit, 6, 3.

Octavia, Claudii Cæsaris ex Messalina fil., Neroni nuptum datur, *A. J.* XX, 8, 1. A Nerone interficitur, 8, 2.

Octaviæ porticus in Roma urbe, *B. J.* VII, 5, 4.

Odeas, Neriæ f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.

Odolla, urbs Judææ, *A. J.* VIII, 10, 1.

Deus, Madianitarum rex, *A. J.* IV, 7, 1.

Oges, Galadenæ et Gaulanitidis rex, a Judæis devincitur, *A. J.* IV, 5, 3. Ejus cubile describitur, *ibid.*

Ogyges, quercetum non procul a Chebrone situm, *A. J.* I, 10, 4.

Olba vates, uxor Sallumi, *A. J.* X, 4, 2.

Olivarum mons, e regione Hierosolymorum situs, *A. J.* XX, 8. *B. J.* 6, II, 13, 5; V, 2, 3; VI, 2, 8.

Olsa (Orsa,) Elani regis procurator, *A. J.* VIII, 12, 4.

Olympias, Herodis M. filia ex Malthace Samaritana, Josephi uxor, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.

*Olympici lud*i, splendide instaurati ab Herode M., *A. J.* XVI, 5, 3; XVIII, 5, 4. *B. J.* I, 21, 12.

Olympus, Herodis M. amicus, cum literis ab eo mittitur ad Augustum, *A. J.* XVI, 10, 9. *B. J.* I, 27, 1.

Omanus, Elipharzæ f., *A. J.* II, 1, 2.

Onias, Jaddi fil., pontifex, *A. J.* XI, 8, 7; XII, 2, 2.

Onias, Simonis Justi fil., pontifex, *A. J.* XI, 8, 7; XII, 2, 4.

Onias, Simonis Justi fil., pontifex, *A. J.* XII, 4, 1. Ptolemæo Euerg. tributum solvere recusat, *ibid.* A Josepho Tobiæ filio apud Ptolemæum accusatur, 4, 2 sqq. Moritur, 4, 10.

Onias, Simonis fil., pontifex, *A. J.* XII, 4, 10. Arei Lacedæmonii ad eum literæ, *ibid.*

Onias, Simonis filius natu minimus, qui et *Menelaus* appellatur, pontifex constituitur ab Antiocho Epiph., XII, 5, 1. Lis oritur inter Oniam ejusque fratrem Jesum; populus in duas partes dividitur; Onias ad Antiochum confugit, *ibid.* Interficitur ab Antiocho Eupat., 9, 7. Cf. *B. J.* I, 1, 1.

Onias, Oniæ fil., infans a patre relinquitur, *A. J.* XII, 5, 1. Quum Onias patruus ab Antiocho Eupat. interfectus in ejusque locum Alcimus pontifex creatus esset, ad Ptolemæum Philomet., Ægypti regem, confugit; templum Hierosolymitano simile in Ægypto exstruit, 9, 7. Ejus hac de re literæ ad Ptolemæum; Ptolemæi responsum, XIII, 3, 1 sqq. Ejus filii, 10, 4. Cf. *B. J.* I, 1, 1; VII, 9, 2 sq. *A. J.* XX, 11.

Onias, vir justus et pius, a Hierosolymitis lapidibus obruitur, *A. J.* XIV, 2, 1.

Onias, Judæus, Ægyptiorum dux, *C. A.* II, 5.

Oniæ terra, in Ægypto, *A. J.* XIV, 8, 1. *B. J.* I, 9, 4.

Ophellus, Phasaeli amicus, *A. J.* XIV, 13, 5. *B. J.* I, 13, 5.

Ophires, Juctæ filius, *A. J.* I, 5, 4.

Ophla, locus Hierosol. urbis, *B. J.* II, 17, 9; V, 4, 2; 6, 1; VI, 6, 3.

Ophnis, (Hophnis) Eli pontif. filius, homo nequissimus, *A. J.* V, 10, 1. In prælio cum Palæstinis commisso cadit, 11, 2.

Orebus, Madianitarum rex a Gedeone victus, *A. J.* V, 6, 5.

Orestarum gens, *A. J.* XI, 8, 1.

Orodes, Phraatis IV Parthorum regis e Thermusa fil., post fratris obitum regnum obtinet; mox vero a Parthorum primoribus interimitur, *A. J.* XVIII, 2, 4.

Orodes, Artabani III, regis Parthorum fil., regnum Armeniæ obtinet, *A. J.* XVIII, 2, 4.

Oronna, Jeseus, Davidis amicus, *A. J.* VII, 3, 3; 13, 9.

Orononæ, urbs Arab. in Moabitum finibus, *A. J.* XIII, 15, 4; XIV, 1, 4.

Orpha, mulier Moabitica, Chellioni nubit, *A. J.* V, 9, 1.

Orsanus, Parthus nobilis, ad Gabinium confugit, *A. J.* XIV, 6, 4. *B. J.* I, 8, 7.

Orus, rex Ægypti, *C. A.* I, 15; 26; 28.

Orus, Mariammæ Moysis sororis maritus, *A. J.* III, 2, 4.

Oryba, urbs Arabiae, A. J. XIV, 1, 4.
Osarsiphus, pontifex Heliopolitanus: quid Manetho de eo tradat, C. A. I, 26.
Oseas, occiso Phacee Israelitarum rege, regnum usurpat; Salmanasari tributum pendit, A. J. IX, 13, 1. Societatem init cum Soa rege Egypti contra Salmanasarem; hic vero Samariam expugnat, Oseam in captivitatem abducit, Israelitarum regnum exstinguit, eosque in Mediam et Persidem transfert, 14, 1.
Ostracine, urbs Egypti, B. J. IV, 11, 5.
Otho, imperator bellum gerit adversus Vitellium; se ipsum interficit, B. J. IV, 9, 2; 9, 9.
Ozas, pontifex, mortis supplicium luit, quod manus arcae admovit, A. J. VII, 4, 2.
Osius, Judaeorum rex, Amasiae fil. A. J. IX, 9, 3. Natura bonus ac magnanimus, sollers atque industrius; Palaestina Gittam et Jamniam eripit, Arabes aggreditur, Ammanitis tributum imperat, omnemque terram usque ad Egypti fines in suam potestatem redigit; rempublicam optime regit, 10, 3. Rebus secundis elatus sacerdotum munera sibi arrogat, quare lepra correptus, exul extra urbem misere moritur, 10, 4. Regnum tenuit annos quinquaginta duos, *ibid.*
Osis, Bocci filius, post patris mortem pontificatum obtinuit, A. J. V, 11, 5.

P.

Pacis templum, a Vespasiano Romae exstructum, B. J. VII, 5, 7.
Pacorus, Aradis Parthorum regis f. Syriam occupat; ab Antigono regnum Judaeae affectante accitus Hierosolyma adit, Hyrcanum et Phasaelum in vincula conjici jubet, Herode fuga elapso urbem diripit et Antigonom declarat regem, A. J. XIV, 13. B. J. I, 13. In praedio cum Romanis commisso occumbit, A. J. 15, 7. B. J. 16, 6.
Pacorus, Artabani Parthorum regis fil., a Vologese fratre Mediam accipit, A. J. XX, 3, 4. Ab Alanis bello petitur, B. J. VII, 7, 4.
Palaestina, a Graecis ita vocatur. Philistaeorum terra, A. J. I, 6, 2; et omnis Judaeorum terra, C. A. I, 22.
Palaestini sive *Philistaei* nomen habent a Philisto, Me-straimi filio, A. J. I, 6, 2. Egyptiis finitimi, II, 15, 2. Praecipuae eorum urbes: Gitta, Accaron, Ascalon, Gaza et Azotus, VI, 1, 2; 13, 10. Palaestini a Chanaanais in exsilium vocantur contra Judaeos ex Egypto redeuntes, V, 1, 18. A Judaeis fugantur, *ibid.* Judaeos praedio sup-
 rant et tributa ab iis exigunt per annos quadraginta, V, 8, 1. A Samson profligantur, V, 8, 8. Judaeos clade affi-
 ciunt, arcam sacram rapiunt, V, 11, 1 sqq. Arcam ad Judaeos remittunt, VI, 1, 2. Judaeam iterum invadunt, a Samuele funduntur, 2, 2 sqq. A Saulo devincuntur, 6, 9. Irruptionem faciunt in Cillanorum agros, a Davide repel-
 luntur, 13, 1. Denuo bellum inferunt Judaeis, Saulum regem ejusque filios caedunt, 14, 1 sqq. Palaestini identi-
 dem a Davide vincuntur, magnaue eorum terrae pars in ejus ditionem redigitur, VII, 5. Sub Davidis regni finem iterum profligati Judaeos bello lacessere desinunt, 12, 2. Josaphato regi Hierosolymorum tributum pendunt, VIII, 15, 2. Hieroboamus II iis Gittam et Jamniam urbes eripit, IX, 10, 3. Ab Ezecia debellantur, 13, 3.
Palatyrus, urbs Phoeniciae, A. J. IX, 14, 2.
Pallas, Herodis M. uxor, Phasaeli mater, A. J. XVII, 2, 3. B. J. I, 28, 4.
Pallas, Antoniae servus, A. J. XVIII, 6, 6.
Phillas, Felicis Judaeae procuratoris frater, A. J. XX, 7, 1. B. J. II, 12, 8. Magno in honore apud Neronem est, A. J. 8, 9.

Palmyra, (a Judaeis Thadamora vocata), urbs Syriae, a Solomone conditur, A. J. VIII, 6, 1.
Pamphylia, A. J. XI, 8, 1; XIV, 14, 3. — Pamphylium mare, II, 16, 5.
Panathenaea, festum Atheniensium, A. J. XIV, 8, 5.
Paneas, regio Palaest. circa fontes Jordanis, ab Herode M. tribuitur Philippo filio, A. J. XVII, 8, 1; cf. XV, 10, 3.
Paneas, urbs Paneadis regionis, a Philippo renovatur et Caesarea appellatur, A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1.
Panium, locus Paneadis, ubi Jordanis principium esse pu-
 latur, A. J. XV, 10, 3. B. J. III, 10, 7; I, 21, 3.
Pannychis, Herodis M. concubina; ab hoc Archelao regi dono datur, B. J. I, 25, 6.
Pannonia, B. J. IV, 10, 6; VII, 5, 3.
Paphlagonia, A. J. XVI, 2, 2. Paphlagonae a Judaeis Ri-
 phathae vocati, a Riphathae originem trahunt, A. J. I, 6, 1.
Papinius, tribunus milit. Rom., A. J. XIX, 1, 6.
Papiria, Romae tribus, A. J. XIV, 10, 10.
Pappus, ab Antigono contra Herodem in Samariam missus vincitur et in praedio occumbit, A. J. XIV, 15, 12 sq. B. J. I, 17, 5 sq.
Papyron, Arabiae urbs, A. J. XIV, 2, 3.
Paradisus Adami et Evae describitur, A. J. I, 1, 3.
Paradisus pensilis, a Nabuchodonosoro Babytone factus, C. A. I, 19.
Parmenio, Alexandri dux, A. J. XI, 8, 5.
Paros; C. Julii rescriptum ad Parios de Judaeis, A. J. XIV, 10, 8.
Parthenius, fluv. Asiae, C. A. I, 22.
Parthi, natura infidi sunt, A. J. XVIII, 2, 4. Nobilibus moris est gladios gestare, *ibid.* Deorum simulacra secum portant quum peregre eunt, XVIII, 9, 5. — Demetrii Nicatoris contra eos expeditio, XIII, 5, 11. Bellum cum Antiocho Sotere, 8, 4. Bellum cum Laodice Galadeno-
 rum regina, 13, 4. Crassum profligant; Cassius eos a Syriae finibus arcere studet, XIV, 7, 3. Parthi, Pacoro et Barzapharne ducibus, Syriam occupant, Antigonom in Judaeam reducant, A. J. XIV, 13. B. J. I, 13. A Ventidio, Romanorum duce, devicti e Syria expel-
 luntur, A. J. 15, 7. B. J. 16, 6. Phraates, Parthorum rex, Phraatacis filii insidiis interficitur; Phraataces ejus-
 que frater Orodes a nobilibus occiduntur; Vonones qui post Orodes rex creatur regno mox rursus deiecitur; regnum deinde traditur Artabano, Mediae regi, A. J. XVIII, 2, 4. Parthi bello petuntur a Scythiis, A. J. 4, 4. Eorum regi Artabano insidia struuntur a Vitellio, Syriae prae-
 fecto, *ibid.* Artabanus, postquam regnum sibi stabilivit, amicitiam init cum Tiberio, 4, 5. Parthorum reges post Artabanum, XX, 3 sq.
Pascha, festum Judaeorum; ejus origo, A. J. II, 14, 6; XVII, 9, 3. B. J. II, 1, 3. Quando et quomodo cele-
 brandum sit, A. J. III, 10, 5.
Pastophoria, pars templi Hierosol., B. J. IV, 9, 12.
Patroclus, Chareae f., Jud., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, A. J. XIV, 10, 10.
Paulina, Saturnini uxor, a Mundo in Isidis templo stupra-
 tur, A. J. XVIII, 3, 4.
Paulinus, tribun. milit. Rom., B. J. III, 8, 1.
Paulinus, Alexandriae praefectus, ex Oniae templo donaria aufert, et cultum divinum in eo fieri vetat, B. J. VII, 10, 4.
Pausanias, Cerastae filius, Philippum Macedonum regem occidit, A. J. XI, 8, 1; XIX, 1, 13.
Pedanius, legatus Roman., B. J. I, 27, 2.

Pedanius, miles Roman. fortitudine conspicuus, *B. J.* VI, 2, 8.
Pella, urbs Syriae, *A. J.* XIV, 3, 2.
Pella, urbs Palestinae, in confiniis Perææ ad septemtrionem, *B. J.* III, 3, 3. Ab Alexandro Jannæo capitur et diruitur, *A. J.* XIII, 15, 4. A Pompeio Judæis eripitur, XIV, 4, 4. Toparchia Judææ, *B. J.* III, 3, 5. Cf. *B. J.* I, 4, 8; 6, 5; 7, 6; II, 18, 1.
Pelusium, urbs Ægypti, a Senacheribo obsidetur, *A. J.* X, 1, 4. Capitur ab Antipatro et Mithridate, *A. J.* XIV, 8, 1. *B. J.* I, 9, 4. Cf. *B. J.* IV, 10, 5.
Pentapolis, regio Libyæ, *B. J.* VII, 11, 1.
Pentecoste (*Asartha*), Judæorum festum, quando et quo modo celebrandum sit, *A. J.* III, 10, 6. *B. J.* II, 3, 1.
Peræa, regio Palaestinae, describitur, *B. J.* III, 3, 3. Peræa Antipæ Herodis tetrarchiæ pars fuit, *A. J.* XVII, 8, 1; 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. Initio belli Jud. Peræa ab Hierosolymitis præficitur Manasses, *B. J.* II, 20, 4. A Romanis occupatur, IV, 7, 3 sqq. — Cf. *A. J.* XIII, 4, 9.
Pergamenorum decretum de Judæis, *A. J.* XIV, 10, 22.
Pergamum, urbs Mysiæ; Herodis M. in Pergameno liberitas, *B. J.* I, 21, 11.
Peristereon, petra prope Hierosolyma, *B. J.* V, 12, 2.
Persia, *Persæ*. Israelitæ a Salmansare in Persiam et Mediam transferuntur, *A. J.* IX, 14, 1. — Persæ originem trahunt ab Elamo, Semæ filio, *A. J.* I, 6, 4. Persæ Babyloniorum imperium evertunt sub Cyro, *A. J.* X, 11, 4. Sub Cambyse Ægyptum sibi subjiciunt, XI, 2, 2. Persarum regnum sub Artaxerxe I ab India usque ad Æthiopiam pertinet, et administratur a centum viginti satrapis, 6, 1. Ab Alexandro M. vincuntur, 8, 1; 8, 3. Persarum mores, *C. A.* II, 37.
Petephres, Ægyptius, Pharaothæ regis coquis præfectus, Josephum emit et liberaliter educat, *A. J.* II, 4, 1. Ejus uxor Josephum ad concubitum pellicere studet, 4, 2 sqq. Petephres Josephum ab uxore accusatum in carcerem conjicit, 4, 5; cf. 5, 4.
Petephres, sacerdos Heliopolitanus, cujus filiam Josephus, Jacobi f., uxorem ducit, *A. J.* II, 6, 1.
Petina, Claudii Cæsaris uxor, *A. J.* XX, 8, 1.
Petra; ita Græcis vocatur metropolis Arabiæ, quæ indigenis dicitur *Arceme*, sive *Arce*, *A. J.* IV, 7, 1; 4, 7. Cf. *A. J.* XIV, 1, 4. *B. J.* I, 6, 2; 13, 8.
Petra, Amalecitarum urbs, *A. J.* III, 2, 1.
Petronius, Ægypti præfectus, Herodi M. frumentum suppeditat, *A. J.* XV, 9, 2.
Petronius, Syriæ præfectus constituitur a Caligula cum mandato ut ipsius statuam in Judæorum templo erigat, *A. J.* XVIII, 8, 2 sqq. *B. J.* II, 10, 1 sqq. Judæorum supplicationibus commotus statuæ dedicationem differt, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 10, 5. Mira Dei providentia servatur, *A. J.* 8, 8 sq. Ejus contra Dorienses edictum, *A. J.* XIX, 6, 3.
Petrus, Berenices Agrippæ M. matris libertus, *A. J.* XVIII, 6, 3.
Phabus, pater Ismaeli pontificis, *A. J.* XVIII, 2, 2.
Phaceas, Manaemi f., Israelitarum rex, a Phaceæ tribuno occiditur post regnum duorum annorum, *A. J.* IX, 11, 1.
Phaceas, occiso Phaceæ Israelitarum rege, regnum usurpat; a Theglaphalassare bello premitur, *A. J.* IX, 11, 1. Judæis cladem affert, 12, 1. Ab Osea occiditur post regnum viginti annorum, 13, 1.
Phædra, Herodis M. uxor, mater Roxanæ, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
Phalaus, vir ditissimus e tribu Rubeli, *A. J.* IV, 2, 2.
Phalecus, Heberī f., *A. J.* I, 6, 4.
Phallion, Antipatri frater in prælio apud Papyronem commisso cadit, *B. J.* I, 6, 3. *A. J.* XIV, 7, 3.

Phallus, Rubeli f., *A. J.* II, 7, 4.
Phalna, Davidis f., *A. J.* VII, 3, 3.
Phanasus, pontificum ultimus, *A. J.* XX, 10.
Phannias, Samueli fil., sorte pontifex creatur a zelotis, *B. J.* IV, 3, 8.
Phanuel, locus Palæst., ubi Jacobus certamen iniit cum angelo, *A. J.* I, 20, 2. Postea in eodem loco urbs ejusdem nominis condita est, in qua regiam ædificavit Hieroboamus, *A. J.* VIII, 8, 4.
Phara, vallis Judææ, *B. J.* IV, 9, 4.
Pharanz (Vallis) locus non procul a Geraris urbe, *A. J.* I, 18, 2.
Pharanz, locus in Chananæ confiniis, *A. J.* III, 14, 1.
Pharaoths sive *Pharao*; ita omnes Ægypti reges inde a Minæo usque ad eum qui Solomonis socer fuit appellati sunt, *A. J.* VIII, 6, 2. Quid vox significet, *ibid.*
Pharaoths, rex Ægypti, Sarram Abrami uxorem concupiscit; a Deo punitur, *A. J.* I, 8, 1.
Pharaoths, rex Ægypti, Josephum Jacobi filium rei frumentariæ curandæ præficit, *A. J.* II, 5, 7. Josephum honoribus cumulat, 6, 1. Jacobi familiæ Heliopolin habitandam tribuit, 7, 6. Quintam frugum partem at Ægyptiis exigit, 7, 7.
Pharaoths, rex Ægypti, Israelitis veniam in patriam redeundi dare recusat; quare Ægyptus calamitatibus affligitur, *A. J.* II, 14. Israelitis ex Ægypto fugientes persequens cum toto exercitu in mari Rubro perit, 16.
Pharaoths, rex Ægypti (hujus nominis ultimus), filium Solomonis nuptum dat, *A. J.* VIII, 2, 1. Gazara urbem expugnat eamque Solomoni tribuit, 6, 1; cf. 6, 2.
Pharathon, urbs Judææ a Bacheide munitur, *A. J.* XIII, 1, 3; cf. V, 7, 15.
Pharesus, Judæ f., *A. J.* II, 7, 4. Ejus filii duo, *ibid.*
Pharisæi, Judæorum secta. Eorum placita et instituta. Credunt, et fatum et voluntatem humanam ad ea quæ agimus valere; animam esse immortalem; bonorum animas in alia corpora transire, malorum æterno supplicio affici. Modeste vivunt; ætate provectionibus honorem habent. *A. J.* XIII, 5, 9; XVIII, 1, 3. *B. J.* II, 8, 14. In penis irrogandis clementes sunt; multa tradunt quæ a patribus accepta, sed in Moysis lege non scripta sunt; graves habent contentiones cum Sadducæis, *A. J.* XIII, 10, 6. Magna sunt apud populum auctoritate, *A. J.* XIII, 16, 5. Regibus audacter resistunt; Herodes M. eorum nocentissimos interfici jubet, *A. J.* XVII, 2, 4. Proxime accedunt ad sectam Stoicam, *V. J.* 2.
Pharmuthi, mensis apud Ægyptios, *A. J.* II, 14, 6.
Pharnaces, Mithridatis Ponti regis f., patrem interficit, *A. J.* XIV, 3, 4.
Pharus, insula prope Alexandriam, *B. J.* IV, 10, 5.
Phasaclis, urbs Palæst. ab Herode in Phasacli fratris memoriam exstructa, *A. J.* XVI, 5, 2. *B. J.* I, 21, 9. Eam Herodes M. Salomæ sorori tribuit, *A. J.* XVII, 8, 1. A Salome Julię (Livię) Augusti uxori legatur, *A. J.* XVIII, 2, 2. *B. J.* II, 9, 1. Phasaclus, Antipatri Idumæi f., *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 8, 9. Hierosolymorum præfectus a patre constituitur; Hierosolymitarum gratiam sibi conciliat, *A. J.* 9, 2. *B. J.* 10, 4. Herodem prohibet ne Hircano bellum inferat, *A. J.* 9, 5. *B. J.* 10, 9. Felicem superat, *A. J.* 11, 7. *B. J.* 12, 1. Parthi ab Antigono acciti ei insidias struunt, *A. J.* 13, 5. *B. J.* 13, 4. In vincula conjicitur, *A. J.* 13, 6. *B. J.* 13, 5. Ipse sibi mortem dat ne contumeliose ab Antigono tractetur, *A. J.* 13, 10. *B. J.* 13, 10.
Phasaclus, Herodis M. fil. ex Pallade, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
Phasaclus, Phasacli Herodis M. fratris fil., Salampsonem

- Herodis M. ex Mariamne filiam uxorem ducit, *A. J.* XVI, 7, 3; XVIII, 5, 4. Ejus progenies, XVIII, 5, 4.
- Phasaclus*, Pheroræ filius, Herodis filiam ex Mariamne uxorem ducit, *A. J.* XVII, 1, 3; cf. XVI, 7, 6. *B. J.* I, 24, 5; 28, 6.
- Phasaclus*, arcis Hierosolymitanæ turris excelsissima, ab Herode M. in Phasaeli fratris memoriam exstructa, *A. J.* XVI, 5, 2; XVII, 10, 2. *B. J.* I, 21, 9; II, 3, 2; II, 17, 8. Post expugnata Hierosolyma, a Romanis servatur, *B. J.* VII, 1, 1.
- Pheldas*, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Pheles*, Tyrionum rex, *C. A.* I, 18.
- Phellias*, Lisi filii, Michalam, Sauli filiam, quæ Davidis uxor fuerat, in matrimonium accipit, *A. J.* VI, 13, 8. Eam Davidi reddere cogitur, VII, 1, 4.
- Phenanna*, nxor Elcanæ, *A. J.* V, 10, 2.
- Pheresydes*, Syrius, unde hauserit suam doctrinam, *C. A.* I, 2.
- Pheroras*, Antipatri filii, Herodis frater natus minimus Alexandrum castellum restaurat, *A. J.* XIV, 15, 4. *B. J.* I, 16, 3. Cf. *A. J.* XIV, 7, 3. *B. J.* I, 8, 9. Herodes ei tetrarchiam ab Augusto impetrat, *A. J.* XV, 10, 3. Apud Herodem calumniatur ejus filios Alexandrum et Aristobulum, *A. J.* XVI, 1, 2; 3, 2. In Herodis odium incurrit, quod servæ amore captus filias regis repudiat, *A. J.* 7, 3. *B. J.* I, 24, 5. Alexandro suspicionem injicit, Herodem ejus patrem Glaphyræ amore flagrare; qua re magis adhuc Herodis in ipsum odium incendit, *A. J.* 7, 4. Ab Alexandro accusatur, quod conjurationis in Herodem factæ socius sit, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 25, 1. Archelaus rex Pheroram Herodi reconciliat, *A. J.* 8, 6. *B. J.* 25, 3 sqq. In concilio Beryti habito Alexandrum et Aristobulum capitis condemnat, *B. J.* 27, 2. Amicitiam init cum Antipatro, *A. J.* XVII, 2, 4. *B. J.* I, 29, 1. Uxori obnoxius est, *ibid.* Cum Herode denuo ei intercedit inimicitia, quod uxorem repudiare recusat, *A. J.* 3, 1. *B. J.* 29, 2. Jussu Herodis in tetrarchiam suam discedit, *A. J.* 3, 3. *B. J.* 29, 4. Morbo laborans Herodi reconciliatur; insidiarum Herodi structurarum eum pœnitet; moritur, *A. J.* 3, 3; 4, 2. *B. J.* 29, 4; 30, 6.
- Pheroræ uxor*, infimo loco nata, Herodi invisa, *A. J.* XVI, 7, 3. Cum socru, sorore et Antipatri matre secreta habet conventicula, quæ a Pherora quoque et Antipatro frequentantur, *A. J.* XVII, 2, 4. *B. J.* I, 29, 1. Phariseis favet, *ibid.* Herodes frustra suadet Pheroræ ut eam repudiet, *A. J.* 3, 1. *B. J.* 29, 4. Accusatur quod maritum veneno interfecerit, *A. J.* 4, 1. *B. J.* 30, 1. De tecto se precipitat, sed non læditur, *A. J.* 4, 2, *B. J.* 30, 5. Ejus confessio de insidiis ab Antipatro et Pherora Herodi paratis, *ibid.*
- Phethrosimus*, Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Phiala*, lacus Palæst., in quo Jordanis fluv. fons est, *B. J.* III, 10, 7.
- Phichola*, vicus Judææ, *A. J.* XII, 4, 2.
- Phicolus*, Abimelech dux, *A. J.* I, 18, 3.
- Phideas*, Axiorami f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
- Phideas*, Atheniensis, Jovem Olympium fecit, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Philadelphene*, regio circa Philadelphiam urbem, *B. J.* III, 3, 3.
- Philadelphia* (*Rabatha*, *Rabbath Ammon*), urbs Palæstin., in confinio Perææ et Arabiæ, *B. J.* III, 3, 3. Zeno Colylas urbis tyrannus, *A. J.* XIII, 8, 1. Lis inter Philadelphenos et Judæos Perææ, *A. J.* XX, 1, 1. Initio bell. Jud. a Judæis devastatur, *B. J.* II, 18, 1.
- Philippi*, urbs Macedoniæ, *A. J.* XV, 12, 3.
- Philippio*, Ptolemæi Mennæi f., Alexandram Aristobuli filiam uxorem ducit; a patre occiditur, *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 9, 2.
- Philippus*, rex Macedoniæ, a Pausania interfectus, *A. J.* XI, 8, 1. *A. J.* XIX, 1, 13.
- Philippus*, ab Antiocho Epiph. moriente regni curator constituitur, *A. J.* XII, 9, 2. Regnum affectat; ab Antiocho Eupatore occiditur, 9, 7.
- Philippus*, Antiochi Grypi f., post Antiochi XI fratris mortem, Syriæ partis regnum suscipit, *A. J.* XIII, 13, 4. Devicto Demetrio Eucero fratre totius Syriæ regnum adipiscitur, 14, 3. Cum Antiocho Dionysio fratre bellum gerit, qui Damasco potitus est, 15, 1.
- Philippus*, Herodis M. fil. ex Cleopatra, *A. J.* XVII, 1, 3. *B. J.* I, 28, 4. Philippus ejusque frater Archelaus educantur Romæ; eos apud patrem calumniatur Antipater, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 31, 1. Herodes in testamento suo eum Gaulonitidis, Trachonitidis, Batanææ et Peniadis tetrarchiam constituit, *A. J.* 8, 1. *B. J.* 33, 7 sqq. Archelaus Romam proficiscens Philippo regni curam committit, *A. J.* 9, 3. Suadente Varo et ipse Romam se confert, *A. J.* 11, 1. *B. J.* II, 6, 1. Augustus Philippi tetrarchiam ita describit ut Trachonitidem, Batanæam, Auranitidem et partem Zenodori terræ comprehendat, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 6, 3. Philippus plures condit urbes in sua tetrarchia, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1. Moritur; ejus elogium, *A. J.* 4, 6. Ejus tetrarchiam Tiberius Syriæ adjicit, *ibid.* Salomen Herodis fratris filiam uxorem habuit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Verum Jordanis fontem primus reperit, *B. J.* III, 10, 7.
- Philippus*, Jacimi f., Agrippæ jun. regis dux, *A. J.* XVII, 2, 3. Ab Agrippa optimatibus Hierosolymitanis contra seditiosos auxilio mittitur, *B. J.* II, 17, 4. Post cladem a seditiosis acceptam fuga salutem querit, *B. J.* II, 20, 1. *V. J.* 11. Ejus literæ ad Agrippam a Noaro interceptiuntur; cum Judæis a Noaro Ecbatanis expulsis Gamalam castellum occupat, *V. J.* 11. Ad Agrippam redit, *V. J.* 36. A Tyrtil falso accusatur apud Vespasianum, 74.
- Philippus*, Galilæus, vir fortissimus, *B. J.* III, 7, 21.
- Philistæi*, *V. Palæstini*.
- Philistus*, rerum Sicularum scriptor, *C. A.* I, 3.
- Philo senior*, Judæorum antiquitatem testatur, *C. A.* I, 23.
- Philo Alexandrinus* a Judæis Alexandrinis legatus mittitur ad Cæsarem Calligulam, *A. J.* XVIII, 8, 1.
- Philostephanus*, Ptolemæi Lathyr dux, *A. J.* 12, 5.
- Philostratus*, rerum Indicarum et Phœnicicarum scriptor, de Nabuchodonosoro, *A. J.* X, 11, 1. De Tyri obsidione, *C. A.* I, 20.
- Phineas*, Clusothi f., Idumæorum dux, *B. J.* IV, 4, 2.
- Phineas*, sacri thesauri custos, *B. J.* VI, 8, 3.
- Phinees*, Eleazari f., Moysis ex fratre nepos, Zambriam et Chosbiam legum contemtores interficit, *A. J.* IV, 6, 12. Madianitas prælio devincit, 7, 1. Legatus mittitur ad tribus Transjordanias, *V.* 1, 26. Pontifex maximus fit post patris mortem, 1, 29. Pontificatus postea ex Phineesæ familia transit ad Ithamari stirpem, 11, 5. Sub regno Solomonis pontificatus ad Phineesæ familiam rediit, VIII, 1, 3.
- Phinees*, Eli filius, nequissime se gerit, *A. J.* V, 10, 1. Pontifex a patre constituitur; in prælio cum Palæstinis commisso cadit, 11, 2. Ejus filius Jochabes, 11, 4.
- Phison*, ita Ganges fluv. a J. dæis appellatur, *A. J.* I, 1, 3.
- Phæbus*, ab Agrippa rege ad Judæos seditiosos legatus missus occiditur, *B. J.* II, 19, 3.
- Phœnicia*, *Phœnices*, Phœnices antiquissimis jam temporibus literis ad res graviores consignandas utebantur,

- C. A. I.*, 6. Cum Græcis commercium habebant, *C. A. I.*, 12. Græcos literarum usum docuerunt; *C. A. I.*, 2. Ab Ægyptiis circumcisionem acceperunt, *C. A. I.*, 22. Phœnices Judæis infensi, *C. A. I.*, 13. Phœnices ab Assyriis bello premuntur, sub rege Elulæo, *A. J. IX.*, 14, 2. Cf. *C. A. I.*, 19. Phœniciam invadit Alexander M., XI, 8, 3. Phœniciam Ptolemæus Epiph. pro dote accipit ab Antiocho M., XII, 4, 1. Cf. *Sidon et Tyrus*.
- Phora*, ita a Judæis Euphrates fluv. vocatur, *A. J. I.*, 1, 3.
- Phraates IV*, rex Parthorum, Hyrcanum a Pacoro captum e vinculis dimittit, *A. J. XV.*, 2, 2 sq. Thermusam ancillam uxorem ducit; a Phraatace filio interficitur, XVIII, 2, 4.
- Phraataces*, Phraatis IV Parthorum regis ex Thermusa fil., patre e medio sublato regnum occupat, adjuvante matre; mox vero e regno pellitur, XVIII, 2, 4.
- Phritiphas*, Ægyptius, sacrorum scriba sub Amenophi, *C. A. I.*, 32.
- Phruræi dies*, festum apud Judæos; ejus origo, *A. J. XI.*, 6, 13.
- Phryges*, (a Judæis Thygrammæi vocati) originem trahunt a Thygramme, Gomari filio, *A. J. I.*, 6, 1. Rebus novis student sub Antiocho Magno, XII, 3, 4.
- Phullus*, Assyriorum rex, Israelitis bellum infert, *A. J. IX.*, 11, 1.
- Phutes*, Chamæ f., Phutorum princeps, *A. J. I.*, 6, 2.
- Phuti*, pop. Africæ, originem habent a Phute.
- Phutus*, fluv. Mauritanie, *A. J. I.*, 6, 2.
- Phylislinus*, Mestraiini f., Palæstinorum (Phylistæorum) auctor, *A. J. I.*, 6, 2.
- Phyte*, regio Africæ, *A. J. I.*, 6, 2.
- Pilatus*, (Pontius) Judææ præses constituitur a Tiberio, *A. J. XVIII.*, 2, 2. *B. J. II.*, 9, 2. Judaicas leges abolere studens imperatoris imagines in urbem Hierosolymorum infert; orto inde tumultu imagines submovet, *A. J. I.*, 3, 1. *B. J. 9.*, 2, sq. Aquæductum construere moliens Judæorum concitat seditionem magnamque eorum stragem edit, *A. J. I.*, 3, 2. *B. J. 9.*, 4. Jesum Christum cruci affligi jubet, *A. J. I.*, 3, 3. Samaritanos seditiosos fundit fugatque, *A. J. 4.*, 1. A Samaritanis apud Vitellium Syriæ præfectum accusatur; a Vitellio Romam mittitur, ut Tiberio eorum quæ egerit rationem reddat, *A. J. 4.*, 2.
- Pisidæ*, Alexandri Jannæi mercenarii, *A. J. XIII.*, 13, 5. *B. J. I.*, 4, 3.
- Piso (Marcus)* Pompeji legatus, *A. J. XIV.*, 4, 2; cf. 10, 14.
- Piso*, Germanicum veneno interficit, *A. J. XVIII.*, 2, 5.
- Piso*, Romæ præfectus, *A. J. XVIII.*, 6, 5; 6, 10.
- Pistus*, Tiberiensis, Justii historici pater, *V. J. 9*; 37.
- Pitholaus*, Judæorum dux, cum Hyrcano et Romanis facit, *A. J. XIV.*, 5, 2. *B. J. I.*, 8, 3. Ad Aristobulum deficit, *A. J. 6.*, 1. Antipatri hortatu a Cassio interficitur, *A. J. 7.*, 3. *B. J. 8.*, 9.
- Placidus*, tribunus militum, Sepphoritis a Vespasiano auxilio mittitur, *B. J. III.*, 4, 1. Galilæam devastat; Jotapata frustra oppugnat, 6, 1. Iterum Jotapata mittitur a Vespas., *B. J. 7.*, 3; 7, 34. Judæos, qui Itabyrium montem occuparunt, devincit; IV, 1, 8. Gadarensium perfugas fundit pluresque Perææ urbes et vicos subigit, 8, 4.
- Platana*, vicus Phœnicie, *A. J. XVI.*, 11, 2. *B. J. I.*, 27, 2.
- Plato* philosophus omnium ore celebratur; ejus leges tamen a multis vituperantur, *C. A. II.*, 31. In placitis suis de Dei natura Moysem sequitur, II, 16. Poetas in republica non esse tolerandos censet, II, 36.
- Plinthine*, urbs Ægypti, *B. J. IV.*, 10, 5.
- Polemon*, rex Cilicie, Berenicen Agrippæ M. fil. uxorem ducit, *A. J. XX.*, 7, 5. Ab uxore repudiatur, *ibid.*
- Polemon*, rex Ponti, *A. J. XIX.*, 8, 1.
- Polia*, tribus Romæ urbis, *A. J. XIV.*, 10, 10.
- Pollio*, Phariseus, magno in honore apud Herodem M., *A. J. XV.*, 1, 1; 10, 4.
- Pollio*, Romanus, Herodis M. amicus, *A. J. 10.*, 1.
- Pollux*, Claudii servus, hunc apud Tiberium Cæsarem accusat, *A. J. XIX.*, 1, 2.
- Polybius Megalopolitanus*, de Antiocho Magno, *A. J. XII.*, 3, 3. De Antiocho Epiphane, *A. J. XII.*, 9, 1. *C. A. II.*, 7.
- Polycrates*, historicus, Lacedæmonios insectatur, *C. A. I.*, 24.
- Pompedius*, senator Roman., conjurationis in Cæsarem Caligulam particeps, *A. J. XIX.*, 1, 5.
- Pompejus* Quum esset Damasci, legati ad eum veniunt ex tota Syria, Ægypto et Judæa, *A. J. XIV.*, 3, 1. Aristobulus et Hyrcanus de Judææ regno certantes coram Pompejo causam suam defendunt, *A. J. XIV.*, 3, 2. *B. J. I.*, 6, 4. Pompejus adversus Aristobulum exercitum ducit, *A. J. 3.*, 4. *B. J. 6.*, 5. Aristobulum in vincula conjicit, *A. J. 4.*, 1. *B. J. 7.*, 1. Aristobuli factionem in templo Hierosolymorum oppugnat, templum capit, *A. J. 4.*, 2 sq. *B. J. 7.*, 2 sq. Templi penetrale ingreditur. Hyrcano pontificatum reddit, Hierosolymis vectigalia imponit, multas urbes a Judæis expugnatas in libertatem restituit, *A. J. 4.*, 4. *B. J. 7.*, 6. Scauro Cœlesyriam tradit; Aristobulum ejusque liberos captivos Romam abducit, *A. J. 4.*, 5. *B. J. 7.*, 7. Cum senatu in Epirum fugit, Alexandrum, Aristobuli fil. interfici jubet, *A. J. 7.*, 4. *B. J. 9.*, 1.
- Q Pomponius*, consul, Rom., *A. J. XIX.*, 4, 5. *B. J. II.*, 11, 1.
- Ponti rex Polemon*, *A. J. XIX.*, 8, 1.
- Pontifex Maximus* Judæorum vocatur Ananabeches, *A. J. III.*, 7, 1. Pontificum numerus a primo usque ad ultimum, pontificatus brevis historia, *A. J. XX.*, 10; cf. V, 11, 5; X, 8, 6, XV, 3, 1; XX, 1, 3. *B. J. IV.*, 3, 6 sqq. Pontificum officia, *C. A. II.*, 23. Quibusnam diebus in templum ascendant, *B. J. V.*, 4, 7. Eorum ornatus describitur, *A. J. III.*, 7, 1 sqq. *B. J. V.*, 5, 7. Virginem uxorem ducere debent, *A. J. III.*, 12, 2. Dissidium inter pontifices et sacerdotes sub Neronis imperio, *A. J. XX.*, 9, 8.
- Poplas*, Archelai Herodis filii amicus, cum eo Romam proficiscitur, *B. J. II.*, 2, 1.
- Poppæa*, Neronis uxor, pro Judæis deprecatur apud maritum, *A. J. XX.*, 8, 11. Cleopatæ Flori uxoris amica, 11, 1. Ejus in Flavium Josephum benevolentia, *V. J. 3.*
- Posidonius*, Judæos insectatur, *C. A. II.*, 7.
- Priscus*, centurio Roman., *B. J. VI.*, 2, 10.
- Prophete*, qui Moysi successerunt res sua ætate gestas literis mandarunt, *C. A. I.*, 8.
- Protagoras*, placitis suis de diis in periculum adductus, Athenis profugit, *C. A. II.*, 37.
- Psephina*, turris Hierosol., describitur, *B. J. V.*, 4, 3. Cf. 2, 2, 4, 2 sq.
- Pseudalexander*, juvenis quidam Judæus, Sidone educatus, simulat se esse Alexandrum Herodis M. fil., quem hic interfici jusserat; Judæis in Creta, Melo et Romæ imponit, ejus fraus ab Augusto detegitur; inter remiges ablegatur, *A. J. XVII.*, 12, 1 sq. *B. J. II.*, 7, 1 sq.
- Psolhomphanecus*; ita Josephus Jacobi f. appellatus est a Pharaothe, *A. J. II.*, 6, 1.
- Ptolemæus I Lagi*, Hierosolyma capit multosque Judæos in Ægyptum transfert, *A. J. XII.*, 1, 1. *C. A. I.*, 22. Judæos Cyrenem et in alias Libyæ partes mittit, *C. A. II.*, 4. Demetrium Poliorceten prælio devincit, *C. A. I.*, 22.
- Ptolemæus II. Philadelphus*, rex Ægypti, Judæos a

- Ptolem.** Lagi in Ægyptum deportatos manumittit, *A. J.* XII, 2, 2 sqq. Demetrii Phaleri consilio legem Judaicam in linguam Græcam vertendam curare constituit, 2, 1; 2, 3. Ejus ad Eleazarum pontificem hac de re literæ, 2, 4. Splendida donaria mittit Hierosolyma, 2, 7—9. Septuaginta duos interpretes ab Eleazaro missos benigne excipit comiterque cum iis colloquitur, 2, 10 sqq. Interpretatione legis absoluta, interpretes laudibus donisque ornat, 2, 14. Cf. *C. A.* II, 4. *A. J.* I, pr. 3.
- Ptolemæus III, Evergetes**, rex Ægypti, totam Syriam occupat, *C. A.* II, 5. Quum Onias, pontifex maxim., tributa pro Judæis solvere recusasset, Josepho cuidam ea exigenda mandat eidemque vectigalia Phœnicie et Syriæ addicit, *A. J.* XII, 4, 1 sqq.
- Ptolemæus IV, Philopator**, rex Ægypti, bellum gerit cum Antiocho M., *A. J.* XII, 3, 3; 4, 1.
- Ptolemæus V, Epiphanes**, rex Ægypti, Antiochum vincit, Cœlen Syriam et Judæam occupat, mox inde repellit, *A. J.* XII, 3, 3. Antiochi filiam Cleopatram ducit, Cœlesyriam, Judæam, Samariam et Phœniciam pro dote accipit, 4, 1. Gratulatur ei de filii nativitate Hyrcanus, Josephi fil., 4, 7 sqq.
- Ptolemæus VI, Philometor**, rex Ægypti, Epiphanis fil. *A. J.* XII, 4, 11. Bello petitur ab Antiocho Epiphane qui Romanorum jussu in Syriam redit, 5, 2. Oniæ permittit in Ægypto templum exstruere ad similitudinem Hierosolymitani, XIII, 3, 2. Litem Judæorum et Samaritarum Alexandriæ dirimit, 3, 3. Alexandro Balæ filiam nuptum dat, 4, 1. Alexander per Ammonium ei insidias struit, 4, 6. Filiam Alexandro ereptam Demetrio Nicat. in matrimonium dat, 4, 7. Syriæ regnum ab Antiochensibus sibi oblatum Romanorum metu non accipit, *ibid.* Cum Demetrio Alexandrum vincit; in prælio vulneratus non multo post moritur, 4, 8. Cf. *C. A.* II, 5.
- Ptolemæus VII, Physcon**, rex Ægypti, Epiphanis fil. *A. J.* XII, 4, 11. Alexandrum Zebinam Syriæ constituit regem, XIII, 9, 3. Cleopatram sororem e regno ejicere conatur; Judæos crudelissime tractat, *C. A.* II, 5.
- Ptolemæus VIII, Lathyrus**, rex Ægypti, a matre regno deturbatus, *A. J.* XIII, 10, 2. Invita matre Antiocho Cyziceno contra Samaritas auxilium fert, *ibid.* A Ptolemaidensibus contra Alexandrum Jannæum arcessitur, 12, 2. Alexandrum fundit fugatque, 12, 2. Ejus in Judæos crudelitas, 12, 6. In urbe Ptolemaide a Cleopatra matre oppugnatur; repente in Ægyptum properat, regnum arripitur, 13, 1. Conatu excidit, 13, 2. Demetrium Eucærum Damasci constituit regem, 13, 4. Cf. *B. J.* I, 4, 1.
- Ptolemæus XII, Auletes**, rex Ægypti, ab Ægyptiis regno pellitur, a Gabinio restituitur, *A. J.* XIV, 6, 2. *B. J.* I, 8, 7.
- Ptolemæus Mennæi**, Chalcidis tyrannus, Damascum infestat, *A. J.* XIII, 15, 2; 16, 1. Ejus terram invadit Pompejus, XIV, 2, 2. Aristobuli liberos recipit; interfecto Philippione filio, ejus uxorem Alexandram in matrimonium ducit, 7, 4. *B. J.* I, 9, 2. Antigonum inducit ut Judææ regnum occupare moliat, *A. J.* XIV, 12, 1.
- Ptolemæus**, Jamblichi Libani dynastæ f., cum patre Julio Cæsari in Ægypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* XIV, 8, 1. *B. J.* I, 9, 3.
- Ptolemæus**, Simonis Judæorum principis gener, socerum interficit *A. J.* XIII, 7, 4. Uxorem quoque Simonis duosque filios occidit; ad Zenonem se recipit, 8, 1. Cf. *B. J.* I, 2, 3 sqq.
- Ptolemæus**, Dorymenis fil., a Syria contra Judam Maccab. missus funditur, *A. J.* XII, 7, 3.
- Ptolemæus**, Rhodius, Herodis M. amicus, *A. J.* XIV, 14, 3. *B. J.* I, 14, 3.
- Ptolemæus**, ab Herode Galilææ præfectus, a Galilæis interficitur, *A. J.* XIV, 15, 6. *B. J.* I, 16, 5.
- Ptolemæus**, regis Herodis procurator, *A. J.* XVI, 7, 2 et 3. *B. J.* I, 24, 2. Ab Alexandro apud Herodem accusatur, *A. J.* XVI, 8, 3. Post Herodis mortem, ejus testamentum in populi concione recitat, *A. J.* XVII, 8, 2. *B. J.* I, 33, 8. Cum Archelao Romam proficiiscitur, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 1.
- Ptolemæus**, Nicolai Damasceni frater, Antipæ amicus, *A. J.* XVII, 9, 4. *B. J.* II, 2, 3.
- Ptolemæus**, Agrippæ jun. regis procurator, *B. J.* II, 21, 3. *V. J.* 26.
- Ptolemais** (Ace, *A. J.* IX, 14, 2), urbs Phœnicie, obsidetur ab Alexandro Jannæo qui metu Ptolemæi Lathyri obsidionem solvit, *A. J.* XIV, 12, 2 sq. Capitur a Cleopatra Ægypti regina, 13, 1 sq. Pacorum Parthum, Antigono opem ferentem, Ptolemaidenses in urbem admittunt, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 1. Herodis M. in Ptolemaidenses liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. — Urbis situs describitur, *B. J.* II, 10, 2. — Cf. *A. J.* XII, 8, 3; XIII, 2, 1; 4, 1; 4, 9; 6, 2. *B. J.* I, 5, 3; II, 18, 1.
- Pudens**, Romanus, a Jonatha Judæo in singulari certamine superatur, *B. J.* VI, 2, 10.
- Purificatio**, quomodo ex Moysis lege instituenda sit, *A. J.* III, 11.
- Putci bituminis**, vallis olim Palæstinae a Sodomitibus habitata, in cujus loco exstitit lacus Asphaltites, *A. J.* I, 9.
- Puteoli** (Dicæarchia), urbs Italiae, *A. J.* XVIII, 6, 4. *V. J.* 2. Cum Miseno oppido ponte jungitur a Caligula, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Pygmalion**, Tyriorum rex, *C. A.* I, 18.
- Pyramides** tres non procul ab Hierosolymis ab Helena Adiabænorum regina constructæ, *A. J.* XX, 4, 3.
- Pythagoras**, Ægyptiorum discipulus, *C. A.* I, 2. In placitis suis de Dei natura Moysen sequitur, II, 16. Nihil scriptum reliquit; ejus de Judæis testimonium a Hermippo servatum est, I, 22. Multa Judæorum instituta in philosophiam suam transtulit, *ibid.*
- Pythium** templum ab Herode M. reffectum, *A. J.* XVI, 5, 3. *B. J.* I, 21, 11.

Q.

Quadratus V. Ummidius.

Quintilia, Pompeii amica, ejus fortitudo, *A. J.* XIX, 1, 5.

Quirina, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 8, 5.

Quirinus, vir consularis, censum agit in Syria et Judæa, *A. J.* XVII, 13, 5; XVIII, 1, 1; 2, 1. *B. J.* II, 8, 1.

R.

Raazarus, latronum dux, *A. J.* VIII, 7, 6.

Rabatha (Rabath Ammon, Philadelphia) Ammanitarum urbs a Judæis capitur, *A. J.* VII, 7, 5. Cf. VII, 6, 2; 6, 3; IV, 5, 3.

Rabecacus Thaumasius, pater Apamæ, *A. J.* XI, 3, 5.

C. Rabilius, consul; ejus pro Judæis edictum, *A. J.* XIV, 10, 20.

Rachaba, mulier Hierichuntina, Judæos in capiendi Hierichunte adjuvat, *A. J.* V, 1, 2; 1, 7.

Rachela, Labani filia, puella formosissima, a Jacobo in matrimonium petitur, *A. J.* I, 19, 5. Jacobus eam in matrimonium accipit post servitutem bis septem annorum, 19, 7. Rachela astute Ballam ancillam cum marito concubare facit, 19, 8. Cum marito clam a patre discedit, deorum simulacra secum auferens, 19, 9 sqq. Moritur, 21, 3.

- Raelus**, Davidis frater, *A. J.* VI, 8, 1.
Ræsp̄ha, Sibathi filia, Sauli concubina, *A. J.* VII, 1, 4.
Raip̄ta, castellum Arab., *A. J.* XVI, 9, 3.
Ragaba, castellum Palæst., *A. J.* XIII, 15, 5.
Ragavus, Phaleci f., *A. J.* I, 6, 4.
Ragmus, Chusi f., *A. J.* I, 6, 2.
Ragmæi originem trahunt a Ragmo, *A. J.* I, 6, 2.
Raguelus, Esavi f., *A. J.* II, 1, 2.
Raguelus, Madianæ urbis sacerdos, Moysem adoptat eique Sapphoram filiam in matrimonium dat, *A. J.* II, 11, 2; cf. III, 4.
Ramatha. V. **Armatha** et **Aramatha**.
Ramatho. V. **Armatha**.
Ramesses, rex Ægypti, *C. A. I.* 15, 26; 32.
Rampsēs, rex Ægypti, *C. A. I.* 26.
Raphanæ, urbs Syriæ, *B. J.* VII, 1, 3; 5, 1.
Raphia, urbs Judææ maritima, ab Alexandro Jannæo capitur, *A. J.* XIII, 13, 3. *B. J.* I, 4, 2. A Gabinio instauratur, *A. J.* XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 4. Cf. *B. J.* IV, 11, 5.
Raphidin, locus Arab., *A. J.* III, 1, 7.
Raphon, urbs Syriæ, *A. J.* XII, 8, 4.
Rapsaces, Assyriorum dux, Hierosolyma obsidet, *A. J.* X, 1, 1.
Ratholis, rex Ægypti, *C. A. I.* 15.
Rathymus, Cambysi Persarum regi a commentariis, *A. J.* XI, 2, 1.
Rebecca, Bathueli filia, *A. J.* I, 6, 5. Ejus indoles, 15, 2.
Nubit Isaaco, 15, 3. Parit Esavum et Jacobum, 18, 1. Isaaci preces pro Esavo in Jacobum convertit, 18, 4.
Reblatha, urbs Syriæ, *A. J.* X, 8, 2; 8, 5.
Rekemus, Madianitarum rex, *A. J.* IV, 7, 1.
Regmus, **Regmæi**, V. **Ragmus**, **Ragmæi**.
Regulus. V. **Memmius**, **Æmilius**.
Renga, urbs Palæstinorum, *A. J.* VI, 14, 1.
Ressa. V. **Thressa**.
Rhegini, a Judæis Aschanaxi vocati, pro auctore habent Aschanaxem, Gomari filium, *A. J.* I, 6, 1.
Rhenus, fluv. German., *B. J.* II, 16, 4.
Rhinocorura sive **Rhinocolura**, urbs Judææ prope fines Ægypti, *A. J.* XIII, 15, 4; XIV, 14, 2. *B. J.* I, 14, 2; IV, 11, 5.
Rhiphatæi (Paphlagonæ) originem trahunt a Rhiphate, *A. J.* I, 6, 1.
Rhiphates, Gomari f., Rhiphatæorum (Paphlagonum) princeps, *A. J.* I, 6, 1.
Rhoa, rupes in deserto Arabiæ, *A. J.* V, 2, 12.
Rhodus, insula, bello Cassiano vexatur, *A. J.* XIV, 14, 3. *B. J.* I, 14, 3. Herodis M. in Rhodios liberalitas, *B. J.* I, 21, 11.
Robeas, Madianitarum rex, *A. J.* IV, 7, 1.
Roboamus, Solomonis f., Abesalomi filiam ducit uxorem, *A. J.* VII, 8, 5. Patri succedit, VIII, 8, 1. Dæcem tribus ab eo desciscunt, ducē tantum Judæ tribus et Benjaminica fidem præstant, 8, 2 sqq. Oppida condit munitque; sacerdotes et Levitæ e regno Israelis ad eum confugiunt, 10, 1. Flagitiis Deum irrat; bello petitur a Susaco, rege Ægypti, 10, 2 sqq. Moritur post regnum septendecim annorum, 10, 4.
Roma, urbs Italiæ; templum Apollinis in ea exstruitur ab Augusto, *A. J.* XVII, 11, 1. *B. J.* II, 6, 1. Isis templum evertitur a Tiberio, *A. J.* XVIII, 3, 4. Pacis templum a Vespasiano redificatur, *B. J.* VII, 5, 7. Octaviæ porticus sive ambulacra, *B. J.* VII, 5, 4. Collis Palatinus omnium primus habitatus, *A. J.* XIX, 3, 2. Ludi Circenses, *A. J.* XIX, 1, 4. Ludi Palatini, *A. J.* XIX, 1, 3. Triumphi descriptio quem Vespasianus et Titus Romæ agunt, *B. J.* VII, 5, 4 sqq.—Judæi qui Romæ habitant decipiuntur a Pseudalexandro, *A. J.* XVII, 12. *B. J.* II, 7. A Tiberio Roma expelluntur, *A. J.* XVIII, 3, 5.—Romæ statua ab Herode M. in urbe Casarea erecta, *A. J.* XV, 9, 6. *B. J.* I, 21, 7.
Romani, eorum in rebus bellicis exercitationes, *B. J.* III, 5, 1. Castra metandi ratio, 5, 1 sqq. Exercitus ordo in itineribus, 5, 5. Consulto omnia in bello gerunt, 5, 6. Disciplina severissima, 5, 7; V, 11, 5.—Romani diu Græcis ignoti, *C. A. I.* 12. Antiochum Epiphanem jubent ex Ægypto discedere, *A. J.* XII, 5, 2. Fœdus ineunt cum Juda Maccabæo, *A. J.* XII, 10, 6; cum Jonatha, XIII, 5, 8; cum Simone, XIII, 7, 3; cum Hyrcano, XIII, 9, 2; XIV, 8, 5. Romanorum pro Judæis decreta, XIV, 10, 2 sqq. Imperium Romanum extollitur, *B. J.* II, 16, 4. Ceterum cf. *Judæa*, *Hierosolyma*, *Pompejus*, *Gabinus*, *J. Cæsar*, *Antonius* et nomina imperatorum.
Romelias, pater Phacæ regis, *A. J.* IX, 11, 1.
Rooboth, puteus Palæstin, *A. J.* I, 18, 2.
Ros, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
Roxane, Herodis M. filia ex Phædra, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* 28, 4.
Rubelus, Jacobi f. ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. Pro Josepho apud fratres intercedit, II, 3, 1 sqq. Ejus filii quatuor, II, 7, 4. Rubeli tribus quamnam Palæstinæ partem sortita sit, IV, 7, 3.
Rubrius Gallus Sarmatas vincit, *B. J.* VII, 4, 3.
Rubrum mare, *A. J.* I, 1, 3; 12, 4; II, 15, 3; 16, 4.
Rufus, Judæarum dux Romanos adjuvat in Judæis seditionis coercendis, *A. J.* XVII, 10, 3; 10, 9. *B. J.* II, 3, 4; 5, 2.
Rufus (Annius), Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 2, 2.
Rufus, miles Roman., *B. J.* VII, 6, 4.
Ruma, Nachoræ concubina, *A. J.* I, 6, 5.
Ruma, vicus Galil., *B. J.* III, 7, 21.
Rutha, mulier Moabitica, Malloni Elimelech filio nubit; post mortem mariti cum Naami socra in Judæam migrat, *A. J.* V, 9, 1. Boazo nubit eique parit Obedem qui Davidis avus est, 9, 2 sqq.
Rydda, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.

S.

- Saab**, vicus Galil., *B. J.* III, 7, 21.
Saba, urbs Æthiopiæ, *A. J.* II, 10, 2. A Cambyse Meroe appellata est, *ibid.*
Sabacathas (**Sabactes**), Chusi f., Sabacathenorum princeps, *A. J.* I, 6, 2.
Sabacatheni, a Sabacatha, Chusi f., nomen habent, *A. J.* I, 6, 2.
Sabæi, nomen habent a Saba, Chusi filio, *A. J.* I, 6, 2.
Sabæus, Bachoriæ f., seditionem movet contra Davidem, *A. J.* VII, 11, 6. Abelmachæ obsidione premittitur a Joabo; urbis incolæ caput ejus abscissum Joabo tradunt, 11, 7 sqq.
Sabas, Chusi f., Sabæis nomen dedit, *A. J.* I, 6, 2.
Sabas, Regmi f., Sabæorum princeps, *A. J.* I, 6, 2.
Sabathanes, Sui f., *A. J.* I, 15.
Sabathas, Chusi f., Sabathenis (Astabaris) nomen dedit, *A. J.* I, 6, 2.
Sabatheni (Græcis Astabari dicti), nomen habent a Sabatha, *A. J.* I, 6, 2.
Sabathes, Davidis actuarius, *A. J.* VII, 11, 8.
Sabatina, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 19.
Sabbæus, Samarita, *A. J.* XIII, 3, 4.
Sabbaticus, fluv. Syriæ, unde nomen habeat, *B. J.* VII, 5, 1.

Sabbatum, septimus hebdomatis dies, quomodo celebrandum sit, *A. J. I*, 1, 1; *III*, 10, 1. Sabbato Judæis non licet arma capere, aut de pace tractare aut iter facere, *A. J. XIII*, 8, 4. *B. J. IV*, 2, 5; *I*, 7, 3. *V. J. 32*. Apionis de vocis origine sententia, *C. A. II*, 2.

Sabbion, Alexandræ consilium in Ægyptum fugiendi Herodi prodiit, *A. J. XV*, 3, 2.

Sabecus, Syrorum dux, *A. J. VII*, 6, 3.

Sabeus, Juctæ f., *A. J. I*, 6, 4.

Sabinus, Augusti in Syria procurator, Hierosolyma se confert ad Herodis pecunias custodiendas, obnitente Varo, *A. J. XVII*, 9, 3. *B. J. II*, 2, 2. Judæis se reddit odiosum; in Hierosolymorum arce obsidetur; Varum in auxilium vocat, *A. J. I*, 10, 1 sqq. *B. J. 3*, 1 sqq. Non audens in Vari conspectum venire clam urbe aufugit, *A. J. I*, 10, 10. *B. J. 5*, 2.

Sabinus, tribunus militum, unus e Calgulæ interfectori-
bus, *A. J. XIX*, 1, 7 sqq.; 1, 14. Patriam in libertatem restituere vult, 4. Sibi ipsi manus infert, 4, 6.

Sabinus, Vespasiani frater, a Vitellio deficiens Capitolium occupat; mox superatur et interficitur, *B. J. IV*, 11, 4.

Sabinus, Caii Cæsaris satellitum dux, *A. J. XIX*, 1, 15.

Sabinus, Syrus, vir fortissimus, *B. J. VI*, 1, 6.

Sabuchades, eunuchus, *A. J. XI*, 6, 11.

Sacæ, populus Asiæ, *A. J. XVIII*, 4, 4. Parthiam popu-
lantur, *A. J. XX*, 4, 2.

Saccharum (hyoscyamus) planta describitur, *A. J. III*, 7, 6.

Sacerdotes Judæorum, eorum reditus a Moyse consti-
tuti, *A. J. IV*, 4, 4. cf. *III*, 9, 4. Sacerdotum tribus quatuor, *C. A. II*, 8. Familiæ sacerdotales viginti qua-
tuor sub regno Davidis, *A. J. VII*, 14, 7. Sacerdotum officia, *A. J. VII*, 14, 7; *C. A. II*, 8; 13. Ornatus, *B. J. V*, 5, 7. *A. J. III*, 7, 1 sqq. Quid de eorum connubio sancitum sit, *A. J. III*, 12. *C. A. I*, 7. Dissidium inter sacerdotes et pontifices, *A. J. XX*, 8, 8; 9, 2.

Sacrificia, singulis diebus festis instituenda describuntur, *A. J. III*, 9 sq. Cf. *C. A. II*, 23.

Sacrosanctum, templi Hierosolym. describitur, *B. J. V*, 5, 4 sqq.

Sadducæi, Judæorum secta, contendunt, fatum omnino non esse, sed omnia a nostro pendere arbitrio; animam interire cum corpore. Negant esse quidquam præter legem servandum. Hanc sectam pauci sequuntur, sed dignitate primi, *A. J. XIII*, 5, 9; 10, 6. *XVIII*, 1, 4. *B. J. II*, 8, 14. Cum Phariseis graves habent contentiones, *A. J. XIII*, 10, 6. Præ ceteris Judæis in iudiciis immunes, *A. J. XX*, 9, 1.

Sadducus, Phariseus cum Juda Galilæo Judæos contra Romanos concitat, *A. J. XVIII*, 1, 1.

Sadocus, pontifex maximus sub regno Davidis, *A. J. VII*, 2, 2; 5, 4; 9, 2; 9, 7; 11, 1; 11, 4; *VIII*, 1, 4; cf. *X*, 8, 6.

Sadraces, Samaritarum dux, *A. J. XI*, 4, 9.

Saira urbs Palæst. ab Esavo Dasia (Villosa) appellata, *A. J. I*, 20, 3; cf. *II*, 1, 4.

Saites, nomus, in Ægypto, *C. A. I*, 14.

Salampsio, Herodis M. ex Mariamne filia, Phasaelo Pha-
saeli Herodis M. fratris filio nubit, *A. J. XVIII*, 5, 4. Cf. *XVI*, 7, 4. Ejus liberi, *XVIII*, 5, 4.

Salamon, V. Solomon.

Salas, Arphaxadis f., *A. J. I*, 6, 4.

Salas, Judæ f., *A. J. II*, 7, 4.

Salathielus, pater Zorobabeli, *A. J. XI*, 3, 10.

Salatis, rex Ægypti, *C. A. I*, 14.

Salaphus, Juctæ f., *A. J. I*, 6, 4.

Sallis, oppidum Idumæe, *B. J. III*, 2, 2.

Sallumus, Judæus nobilis, maritus Oldæ vatis, *A. J. X*, 4, 2.

Sallumus, pontifex maximus, *A. J. X*, 8, 6.

Salmana, Madianitarum dux, *A. J. V*, 6, 5.

Salmanasares, Assyriorum rex, Israelitis tributum impe-
rat, *A. J. IX*, 13, 1. Samariam expugnat, Oseam regem captivum abducit, Israelitarum regnum exstinguit, 14, 1. Syriam et Phœniciam invadit, *IX*, 14, 2.

Salome, Herodis M. soror, Josephi uxor, maritum suum adulterii apud fratrem accusat, *A. J. XV*, 3, 9. Cf. *XIV*, 7, 3. *B. J. I*, 8, 9. Post Josephi necem ab Herode in matrimonium collocat Costobaro Idumæo, 7, 9. Co-
stobaro repudium mittit eumque accusat quod rebus no-
vis studeat, 7, 10. Apud Herodem calumniatur ejus filios Aristobulum et Alexandrum, *A. J. XVI*, 1, 2; 3, 2. Bere-
nicens filiam, Aristobuli uxorem, eo perducit, ut secreta mariti sibi prodant, 7, 3. Calumnias in regem confinxisse dicitur, 7, 5. Syllæ amore capitur, ab eoque mox petitur in matrimonium; sed Herodes nuptias non permittit ob religionum diversitatem, 7, 6. Aristobulum Herodi odiosum reddit, 10, 5. In concilio Beryti habito Alexan-
dum et Aristobulum capitis condemnat, *B. J. 27*, 29. Alexæ ab Herode nuptum datur, *A. J. XVII*, 1, 1. *B. J. I*, 28, 6. Uxoris Pheroræ aliarumque mulierum cum ea conversantium consilia Herodi aperit, *A. J. 2*, 4. *B. J. 29*, 1. Antipater ei insidias struit, *A. J. 5*, 7. *A. J. 32*, 6. Salome ejusque conjux Alexas ab Herode jubentur Judæorum primores in hippodromo inclusos occidere; mandatum crudelissimum non exsequuntur, *V. J. XVII*, 6, 5; 8, 2. *B. J. I*, 33, 0; 33, 8. Herodes testamento ei donat Jamniam, Azotum Phasaelidem urbes magnamque pecuniæ vim, *A. J. 8*, 1. Romam proficiscitur ad Archelaum apud Augustum accusandum, *A. J. XVII*, 9, 3. *B. J. II*, 2, 2. Augustus ei regiam Ascaloniam tribuit; quantus fuerit ejus reditus annuus, *A. J. 11*, 5. *B. J. 6*, 3. Moritur; Juliæ Jamniam Phasaelidem et Archelaidem relinquit, *A. J. XVIII*, 2, 2. *B. J. II*, 9, 1.

Salome, Herodis filia ex Herodiade, Philippi tetrarchæ uxor, *A. J. XVIII*, 5, 4. Post Philippi mortem Aristobulo nubit, *ibid.*

Salome, Herodis M. filia ex Elpide, *A. J. XVII*, 2, 3. *B. J. I*, 28, 4.

Salome, V. Alexandra.

Samacho, Abennigeri Spasinæ Castri regis fil., Izatæ Adia-
benorum regis uxor, *A. J. XX*, 2, 1.

Samæa, urbs Palæstinæ, *B. J. I*, 2, 6. Dicitur Samega, *A. J. VIII*, 9, 1.

Samæas, vates, *A. J. VIII*, 10, 3.

Samalus, Davidis frater, *A. J. VI*, 8, 1.

Samaræus, Chanaani filius, *A. J. I*, 6, 2.

Samaria, regio Palæstinæ, describitur, *B. J. III*, 3, 4. Post Israelis regni excidium, Chuthæi et Chutha, Persiæ provincia, in Samariam a Salmanasare transferuntur, *A. J. IX*, 14, 3. Samaritæ sive Chuthæi, Judæis infesti tem-
pli Hierosolymitani exstructionem impedire student, *XI*, 4, 3 sqq. Alexandrum Magnum libenter excipiunt; 8, 9. Templum in monte Garizin exstruunt Hierosolymit. simile, *ibid.* Ptolemæus Epiphanes Samariam dotis no-
mine accipit ab Antiocho Magno, *XII*, 4, 1. Judæos mul-
tis modis vexant Samaritæ, *ibid.* Mores Græcorum am-
plexi, templum in monte Garizin Jovi Hellenio conse-
crant, 5, 5. Samaria post mortem Herodis cum Judæa et Idumæa ad Archelai ethnarchiam pertinet; Augustus quartam vectigalium partem Samariæ condonat, *A. J. XVII*, 11, 4. *B. J. II*, 8, 3. Archelao regno dejecto Sa-
maria Syriæ provinciæ adjicitur, *A. J. 13*, 5. *B. J. 8*, 1. Samaritæ seditionem movent contra Pontium Pilatum;

- a Pilato funduntur, *A. J.* XVIII, 4, 1. Pilatum apud Vitiellum Syriae praefectum accusant, 4, 2. Lis inter Samaritanos et Galilaeos quibus Iudaei auxiliantur, *A. J.* XX, 6. *B. J.* II, 12, 5 sq. Belli Iudaici tempore Samaritae qui in montem Garizin confluerant caeduntur a Romanis, *B. J.* III, 7, 32. Samaritae, prout Iudaeorum res secundae aut adversae sunt, profitentur aut negant se esse Iudaeos, *A. J.* XI, 8, 6. — Samaritae qui Alexandriam incolunt litem habent cum Iudaeis ejusdem urbis sub Ptolemaeo Philometore, *A. J.* XIII, 3, 4.
- Samaria**, urbs Palaestinae, quae a Iudaeis vocatur Semareon, ab Amario, Israelitarum rege condita est, *A. J.* VIII, 12, 5. Ab Adado oppugnatur, 14, 1; iterum sub Joramo, IX, 4, 4. Ab Hyrcano funditus deleta, XIII, 10, 3. Iudaeis a Pompeio erepta, *A. J.* XIV, 4, 4. A Gabinio instaurata, *A. J.* XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 4. Herodi M. datur ab Octaviano, *A. J.* XV, 7, 3. Ab Herode M. splendide exaedificata et munita appellatur Sebaste, *A. J.* XV, 8, 5. *B. J.* I, 21, 1.
- Samaronus**, Isacharis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Samas**, Davidis frater, *A. J.* VII, 8, 3.
- Sambas**, praefectus Samariae sub regno Darii, *A. J.* XI, 4, 8.
- Sameas**, Pharisaeus, Pollionis discipulus, *A. J.* XV, 1, 1. Ejus oratio contra Herodem, *A. J.* XIV, 9, 4. Herodes, postquam regnum suscepit, eum magno in honore habet, *A. J.* XV, 1, 1. Herodi iusjurandum fidei dare recusat, *A. J.* XV, 10, 4.
- Samega**, urbs Palaestinae, *A. J.* VIII, 9, 1. Cf. *Samara*.
- Samos**, insula, *A. J.* XVI, 2, 2. Herodis M. in Samios liberalitas, *B. J.* I, 21, 11.
- Samosata**, metropolis Commagene, *B. J.* VII, 7, 1. Obsidetur et capitur a Marco Antonio, *A. J.* XIV, 5, 8 sq. *B. J.* I, 16, 7.
- Sampho**, vicus Samariae munitissimus, ab Arabibus Quinct. Varo auxilio missis diripitur et concrematur, *A. J.* XVII, 10, 9. *B. J.* II, 5, 1.
- Sampsigeramus**, Emesorum rex; ejus filia, Jotape Aristobulo Herodis M. nepoti nubit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Ad Agrippam M. venit, XIX, 8, 1.
- Samson**, Manochae f., unde nomen habeat, *A. J.* V, 8, 4. Virginem Palaestinam in matrimonium petit; leonem strangulat, 5. Inter epulas nuptiales aenigma proponit; uxorem deserit, quod prodidit aenigmatis solutionem, 6. Palaestinarum segetes incendit, 7. Etiam habitat; Palaestinis vinctus traditur, sed asini maxilla arrepta multos eorum caedit, ceteros in fugam convertit, 8. Deus ei sientem iontem emittit e petra, 9. Portas Gazae urbis evelit, 10. A moribus patris discedit; Dalila, Samsonis concubina, hostibus prodit, ejus robur in caesarie situm esse; Samson, caesarie abscissa oculisque effossis in carcerem conjicitur, 11. Robore recuperato domum Palaestinis repletam subvertit, sed et ipse ruinam involvitur, 12. Imperium tenuit annos viginti, *ibid.*
- Samuelus**, Alcanae Levitae filius ex Anna; a matre divino ministerio consecratur, antequam natus est, *A. J.* V, 10, 2. Quid nomen significet, 3. Duodecimo anno prophetae partes agit; Deus cum alloquitur, Iudaeos a Palaestinis oppressos adhortatur, ut libertatem armis vindicent, VI, 2, 1. Palaestinas fundit et regionem quam Iudaeis eripuerant, recuperat, 2, 2 sqq. Bis quotannis jus dicit in urbibus, 3, 1. Annis defectus reipublicae administrandae curam filiis tradit, Joelo et Abiae, qui nequissimos se gerunt, 2. Iudaei regem ab eo petunt; concione convocata regi dominatus mala eis exponit, 3, 3 sqq. Saulum quem Deus regem constituit, hospitio excipit et sacro oleo inungit, 4, 1 sqq. Sortitione facta, Saulo regnum obtingit, 4, 4 sqq. Quae eventura sint populo recitat, 4, 6. Saulo iratus, Davidem inungit, 7, 1 sqq; 8. Moritur, 13, 5. Cf. VI, 14, 2.
- Sanaballetes**, natione Chuteus, Samariae satrapa sub Dario III, filium Manassae Iudaeo in matrimonium dat, *A. J.* XI, 7, 2. Manassae divortium molienti promittit pontificatum, 8, 2. Ad Alexandrum M. deficit; templum aedificat in monte Garizin ejusque pontificem constituit Manassen, 8, 4. Ejus exercitus cum Alexandro in Aegyptum proficiscitur, 8, 9.
- Sanagarus**, Anathi f., breve tempus principatum tenet apud Iudaeos, *A. J.* V, 4, 3.
- Sanctum Sanctorum** templi Hierosol. describitur, *B. J.* V, 5, 5. Cf. *A. J.* III, 6, 4.
- Sapha**, locus Iudaeae non procul ab Hierosol., *A. J.* XI, 8, 5.
- Saphan**, scriba Josiae regis, *A. J.* X, 4, 1.
- Saphata**, valis Iudaeae, *A. J.* VIII, 12, 2.
- Saphates**, Galilaeae praefectus sub Solomone, *A. J.* VIII, 2, 3.
- Saphattas**, Davidis f., *A. J.* VII, 1, 4.
- Saphatus**, pater Elissae, *A. J.* VIII, 13, 7.
- Saphonia**, Gadis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Sapphara**, *V. Sepphara*.
- Sappinas** (*Sappinius*), Herodis M. amicus, *A. J.* XIV, 4, 3. *B. J.* I, 14, 3. Cf. *A. J.* XVI, 8, 3.
- Sara**, Aseri f., *A. J.* II, 7, 4.
- Sara**, urbs Iudaeae, *A. J.* VI, 12, 4.
- Sarabazanes**, Persa, *A. J.* XI, 4, 4.
- Saradus**, Zabulonis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Saraim**, urbs Iudaeae, *A. J.* VIII, 10, 1.
- Saramalla** (*Samaralla*), Syrus locupletissimus, *A. J.* XIV, 13, 5. *B. J.* I, 13, 5. Ab Herode M. ad Phraatem mittitur legatus, *A. J.* XV, 2, 3.
- Sarasa**, urbs Palaestinae, *A. J.* V, 8, 12.
- Sarasarus**, Senacheribi Assyriorum regis fil., ob patris caedem in exilium pellitur, *A. J.* X, 1, 5.
- Sardes**, urbs Lydiae; L. Antonii et Norbani Flacci ad Sardanios rescripta de Iudaeorum iuribus servandis, *A. J.* XIV, 10, 17; XVI, 6, 6. Sardianorum de Iudaeis decretum, XIV, 10, 23.
- Sareas**, pontifex maximus, a Nabuchodonosoro occisus, *A. J.* X, 8, 5.
- Sareas**, dux Iudaeorum qui post Hierosolymorum excidium in Judaea relicti sunt, *A. J.* X, 9, 2.
- Sarephtha**, urbs Phoeniciae, *A. J.* VIII, 13, 2.
- Sariphaeus**, Iudae legum interpretis pater, *A. J.* XVII, 6, 2. *B. J.* 33, 3.
- Sarmatae**, Scytharum gens, irruptionem faciunt in Mesiam; a Rubrio Gallo repelluntur, *B. J.* VII, 4, 3.
- Sarra**, Aranae filia, Abrami uxor, *A. J.* I, 6, 5. Pharaotes rex Aegypti ejus amore capitur, I, 8, 1; cf. *B. J.* V, 9, 4. Sarra Isaacum parit; Abramo persuadet ut Agaram cum Ismaelo domo expellat, 12, 2 sqq. Moritur; sepelitur Chebrone, 14.
- Saruia**, Davidis soror, *A. J.* VI, 13, 9.
- Saturninus**, Syriae praefectus pro Herode agit cum Syllae, *A. J.* XVI, 9, 1. In concilio Beryti habito moderatam fert sententiam de Alexandro, Herodis filio, conjurationis in patrem accusato, *A. J.* 11, 3. *B. J.* I, 27, 2. Antipater eum sibi conciliare studet, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Zamari Iudaeo Babylonio Valatham, locum in Syria situm ad habitandum dat, *A. J.* 2, 1. Ejus successor Quinctilius Varus, *A. J.* 5, 2.
- Saturninus**, Tiberii amicus, maritus Fulviae, *A. J.* XVIII, 3, 5.
- Saturninus** (*Cn. Sentius*), post Caligulae interitum senatui suadet ut antiquam reipublicae formam restituat, *A. J.* XIX, 2, 2.

- Saulus*, Symeonis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Savtus*, Oisi filius, patria asinas quaerens venit ad Samuelum cui Deus aperit illum se Judaeorum regem constituisse, *A. J. VI*, 4, 1. Samuelus sacro oleo eum perfundit et praedicat, quae ei in patriam redeuntis eventura sint, 2. Sorte ei regnum obtingit, 5. A multis contemptus, *ibid.* Victis Ammanitis magnam assequitur gloriam; nova inauguratione regnum ei confirmatur, 5, 2 sqq. Palaestinos aliasque gentes finitimas subigit, 6. Amalecitas ad internecionem caedit, parcit tamen Agago eorum regi, qua re Deum offendit, 7. Palaestinos iterum fundit, Goliatho a Davide interfecto, 9. Davidi invidet ob res praecclare gestas eique insidias struit, 10 et 11. Abimelechum, qui Davidem receperat, totamque ejus stirpem occidi jubet, 12, 5. Frustra Davidem persequitur; Davides bis ei parcit, 13, 4 sqq. A Palaestinis bello lacessitus antequam pugnam ineat, ventrioquam de ejus exitu consultat, 14, 2 sqq. In praelio cum Palaestinis commissio egregie pugnat; Judaeis in fugam versis, filiisque suis caesis, ne vivus in hostium potestatem veniat, Amalecitam jubet sibi mortem afferre, 14, 7. Sauli filiorumque ejus corpora a Palaestinis crucibus affigunt: Jabisseni vero ea auferunt et sepehant, *A. J. VI*, 14, 8.
- Saulus*, Agrippae regis cognatus, *A. J. XX*, 9, 4. A Hierosolymitis legatus mittitur ad Agrippam, *B. J. II*, 17, 4. Ad Cestium transit a quo ad Neroneum legatus mittitur, 20, 1.
- Saulus*, Judaeus Scythopolitanus, cum tota sua familia a Simone filio interimitur, *B. J. II*, 18, 4.
- Scala Tyriorum* (Κατὰ Τυρίων), mons Phoeniciae non procul a Ptolemaide, *A. J. XIII*, 5, 4. *B. J. II*, 10, 2.
- Scaurus*, a Pompeio in Syriam mittitur; inde in Judaeam profectus Aristobulo opitulatur contra Hyrcanum, *A. J. XIV*, 2, 3. *B. J. I*, 6, 3. Pompejus ei Coeleisriam tradit administrandam, *A. J. 4*, 5. *B. J. 7*, 7. Expeditionem facit in Arabiam, *A. J. 5*, 1. *B. J. 8*, 1.
- Scenae*, locus Palaest., *A. J. I*, 21, 1.
- Scenopegia*, (ἡ ἑορτὴ τῶν σκηνῶν), festum Judaeorum; ejus origo, quando et quomodo celebrandum sit, *A. J. III*, 10, 5. Leges in hoc festo recitandae sunt, *IV*, 8, 12. Splendide celebratur in templi inauguratione, *VIII*, 4, 5.
- Scipio*, Alexandrum Aristoboli fil. jussu Pompeii occidit, *A. J. XIV*, 7, 4. *B. J. I*, 9, 2.
- Scopus*, Ptolemei Epiphanis dux Judaeam et Coeleisriam occupat; mox ab Antiocho M. victus recedit, *A. J. XII*, 3, 3.
- Scopus*, locus Judaeae prope Hierosolyma, *B. J. II*, 19, 4; 19, 7; *V*, 2, 3.
- Scythae* (*Magogae*), originem trahunt a Magoge, Japhethae f., *A. J. I*, 6, 1. Anacharsin occiderunt quod Graecorum mores amplexus erat, *C. A. II*, 37. Parthos bello potunt, *A. J. XVIII*, 4, 4. Cf. *Sarmatae*, *Alani*.
- Scythopolis*, urbs Palaestinae, in confinio Galilaeae a meridie sita, *B. J. III*, 3, 1. Viginti stadiis a Tiberiade distat, *V. J. 65*. Maxima urbs Decapoleos, *B. J. III*, 9, 7. Ad Coeleisriam pertinere dicitur, *A. J. XIII*, 13, 2. — Olim Bethsana vocabatur, *A. J. V*, 1, 22; *VI*, 14, 3; *XII*, 8, 5. — Ab Epirate Judaeis proditur, *XIII*, 10, 3. Judaeis a Pompejo eripitur, *XIV*, 4, 4. A Gabinio instauratur, *A. J. XIV*, 5, 3. *B. J. I*, 8, 4. Initio belli Jud. Judaei qui urbem incolunt a Syris caeduntur, *B. J. II*, 18, 3 sq. *V. J. 6*. — Cf. *B. J. I*, 2, 7; *IV*, 1, 8. *A. J. XII*, 4, 5; *XIII*, 15, 4; *XIV*, 3, 4. *V. J. 65*.
- Sebaste*, urbs Palaest., olim Samaria dicta, exaedificatur et munitur ab Herode M. *A. J. XV*, 8, 5. *B. J. I*, 21, 1. Post Herodis mortem in Archelai ethnarchae ditione est; Archelao regno dejecto cum tota Samaria Syriae adjicitur, *A. J. XVII*, 11, 4; 13, 5. *B. J. II*, 6, 3, 8, 1. Sebasteni ob mortem Agrippae M. immodice exsultant, quare Claudius ira offensus est, *A. J. XIX*, 9, 1 sq. — Initio belli Jud. Sebaste a Judaeis flammis vastatur, *B. J. II*, 18, 1. — Cf. *Samaria*.
- Sebastenorum* turma in Romanorum exercitu, *A. J. XIX*, 9, 1 sq. *XX*, 6, 1. *B. J. II*, 12, 5.
- Sebaste*, insula prope Ciliciam, prius Eleusa dicta, *A. J. XVI*, 4, 6. *B. J. I*, 23, 4.
- Sebastus*, Caesareae urbis portus, in honorem Augusti ita vocatus, *A. J. XVII*, 5, 1. *B. J. I*, 31, 3.
- Sebee*, urbs Galaaditidis, *A. J. V*, 7, 12.
- Sebonitis* (*Essebonitis*) regio Palaest., a Judaeis vastatur, *B. J. II*, 18, 1.
- Secella*, *Secela*. V. *Sicella*.
- Sedecias*, vates, *A. J. VIII*, 15, 4.
- Sedecias*, Joachimi patruus a Nabuchodonosoro Judaeorum rex constituitur, *A. J. X*, 7, 1. A Babyloniis ad Aegyptios deficit, 7, 3. Captis Hierosolymis, oculis privatus et catenis vinctus a Nabuchod. Babyloniensi abducitur, 8, 1 sqq. Usque ad mortem in carcere conclusus tenetur, 8, 7. Cf. *B. J. V*, 9, 4.
- Sedrachus*, cf. *Ananias*.
- Sejanus*, militum praetorianorum praefectus, conjurationis in Tiberium convictus occiditur, *A. J. XVIII*, 6, 6.
- Selamin*, vicus Galil., *B. J. II*, 20, 6. *V. J. 37*.
- Selene*, etiam Cleopatra vocata, Syriae regina, a Tigraane rege Armeniae bello lacessitur, *A. J. XIII*, 16, 4.
- Seleucia*, urbs Syriae, *A. J. XIII*, 7, 1.
- Seleucia*, urbs Babyloniae, a Seleuco Nictatore condita. Judaei Babyloni in eam commigrant, sed a Graecis et Syris magna ex parte caeduntur, *A. J. XVIII*, 9, 8.
- Seleucia*, urbs Gaulanitidis superioris, ad Semechonitidem lacum sita, *B. J. IV*, 1, 1. Ab Alexandro Jannaeo capitur, *A. J. XIII*, 15, 3. A Flavio Josepho munitur, *B. J. II*, 20, 6. *V. J. 37*. Initio belli Jud. incolae ab Agrippa et Romanis steterunt, *B. J. IV*, 1, 1.
- Seleucus I Nicator*, rex Syriae, Babylone potitur, *A. J. XII*, 1, 1. Judaeos in Syriae urbibus habitantes civitate donat, *A. J. XII*, 3, 1. *C. A. II*, 4. Antiochiam et Seleuciam condit, *C. A. II*, 4. *A. J. XVIII*, 9, 8.
- Seleucus IV, Philopator*, rex Syriae Antiochi M. f., *A. J. XII*, 1, 10. Judaeis pecuniam largitur in sacrificiorum usum, *M. 4*, (in textu legitur *Nicanor* pro *Philopator*). Moritur, *A. J. XII*, 1, 11.
- Seleucus VI, Epiphanes*, Antiochi Grypi, Syriae regis L, patri in regno succedit, *A. J. XIII*, 13, 4. Ab Antiocho Pio Syria expellitur, a Mopsensibus crematur, *ibid.*
- Sella*, Samechi uxor, *A. J. I*, 2, 2.
- Sellimus*, Nephthalis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Sellumus*, Israelitarum rex, regnat triginta dies, *A. J. IX*, 11, 1.
- Semaron mons*, in Palaest., *A. J. VIII*, 11, 2.
- Semareon*, urbs Samariae Graecis Samaria vocata, *A. J. VIII*, 12, 5. Cf. *Samaria*.
- Semarus* vendit Amarino montem quem hic exstructa Samaria (*Semareone*) occupat, *A. J. VIII*, 12, 5.
- Semas*, Noei f., *A. J. I*, 4, 1. Quasnam terras ejus filii occupaverint, *A. J. I*, 6, 4.
- Semechonitis* (*Samachonitis*) locus in Galil.; ejus situs et ambitus, *B. J. IV*, 1, 1. Jordanes eum secatur, *B. J. III*, 10, 7.
- Semegarus*, Babyloniurum dux, *A. J. X*, 8, 2.
- Semei*, Geræ f., maledicit Davidi, *A. J. VII*, 9, 4. Davides ei ignoscit, 11, 2. Interficitur jussu Solomonis, *VIII*, 1, 5.
- Semeis*, praefectus tribus Benjam. sub Solomone, *A. J. VIII*, 2, 3.

Semellius, scribe Cambysis Persarum regis, *A. J. XI*, 2, 1.
C. Sempronius, senator Roman., *A. J. XIII*, 9, 2.
Senabares, Sodomitarum, rex, *A. J. I*, 9.
Senacheribus, Assyriorum rex, expeditionem facit contra Judæos et Egyptios; Hierosolyma et Pelusium obsidet, *A. J. X*, 1, 1 sqq. Re infecta in regnum suum redit, filiorum insidiis perit, 1, 4 sq. Quænam Herodotus et Berosus de eo tradant, 1, 4.
Sennaar, campus Babylonie, *A. J. I*, 4, 1; 4, 3.
Sennabris, locus Galil., *B. J. III*, 9, 7.
Seph, castellum Galil., *B. J. II*, 20, 6.
Sepphoris (*Sapphora*, *Semphora*, *Samphora*) urbs Galil.; ejus situs describitur, *V. J. 65*. In ea synedrium instituitur a Gabinio, *A. J. XIV*, 5; 3. *B. J. I*, 8, 5. Ab Herode capitur, *A. J. XIV*, 15, 4. *B. J. I*, 16, 2. Ab Arabibus Quinct. Varo auxilio missis incenditur ejusque incolæ venduntur, *A. J. XVII*, 10, 9. *B. J. II*, 5, 1. A Philippo munitur et amplificatur ita ut princeps Galilæe urbs sit, *A. J. XVIII*, 2, 1. Denuo munitur ab incollis, *B. J. II*, 20, 6. Sepphoritæ initio belli Jud. propter fidem erga Romanos servatam a Galilæis vexantur; Flav. Josephus eos tuetur, *V. J. 8*. Josepho insidias struunt, 22. A Joanne Levi frustra stimulantur ut ipsi se addicant, 25. Cestium Gallum, Syriæ præf., invitant ut ipsorum urbem in fidem recipiat; quod quum Josephus audisset, eam expugnat et diripit, *V. J. 67*. Sepphoritæ milites Romanos a Cestio missos in urbem recipiunt; Josephus eam iterum oppugnat, sed frustra, 71. Cf. *B. J. II*, 18, 11. Vespasianum libenter excipiunt, *B. J. III*, 2, 4; 4, 1.
Septuaginta duo Judæi ad Ptolemæum Philad. ab Eleazaro mittuntur ut Legem Jud. Græce reddant, *A. J. XII*, 2, 5 et 6. A. Ptolem. benigne excipiuntur, 2, 11. Eorum vivendi ratio, 2, 12. Legis interpretatio diebus septuaginta duobus absolvitur, 2, 12. Donis cumulati dimittuntur, 2, 14.
Serebæus, Judæorum dux, *A. J. XI*, 3, 10.
Sergia, tribus Romæ, *A. J. XIV*, 10, 10.
Seron, Antiochi Epiph. dux, a Juda Maccab vincitur, *A. J. XII*, 7, 1.
Servilis, Palæstinis finitimi, *A. J. VI*, 13, 10.
Sertorius, miles Roman. callidissimus, *B. J. VI*, 3, 2.
Serugus, Ragavi f., *A. J. I*, 6, 4.
Servi testes esse nequeunt apud Judæos, *A. J. IV*, 8, 15.
P. Servilius Galba, proconsul; ejus rescriptum ad Milesios, *A. J. XIV*, 10, 21.
Servilius, Gabinii in Syria legatus, *A. J. XIV*, 6, 1. *B. J. I*, 8, 6.
Sesostris, rex Egypti; multa de eo narrantur fabulosa, *C. A. II*, 11.
Sethon (etiam Egyptus vocatus), rex Egypti, *C. A. I*, 26. Hermæum (Danaum) fratrem Egypto expellit, *ibid.*
Sethosis, rex Egypti, expeditionem facit contra Assyrios et Medos, *C. A. I*, 15.
Sethus, Adami f., virtute præclarus; ejus filii pii et sapientes, observationes astronomicas duabus columnis inscribunt, *A. J. I*, 2, 3.
Sextus Cæsar, J. Cæsaris cognatus, Syriæ procurator, *A. J. XIV*, 9, 2. *B. J. I*, 10, 5. Eo intercedente Herodes, ab Hyrcano in judicium vocatus, absolvitur, *A. J. 9*, 4. *B. J. 10*, 7. A Basso Cæcilio interficitur, *A. J. 11*, 1. *B. J. 10*, 10.
Sibas, Sauli libertus, *A. J. VII*, 5, 5; 9, 3.
Sicarii, latrones a sica qua utuntur appellati, in Judæa

grassantur, *A. J. XX*, 8, 10. *B. J. II*, 13, 3. A Festo funduntur, *ibid.* Ab Albino debellantur, sed mox resumpta fiducia totam Judæam infestant, *A. J. 9*, 2 sq. Masadam castellum occupant; inde in regionem vicinam excursus faciunt, *B. J. IV*, 7, 2. Qui Masadam tenent se invicem interficiunt ne in Romanorum potestatem veniant, *B. J. VII*, 7 et 9. Reliqui, ex Judæa pulsi, in Egypto Judæos ad defectionem adducere frustra conantur, *B. J. VIII*, 10, 1. Eorum unus, Jonathan Judæos Cyrenenses ad seditionem stimulat, 11, 1. Sicariorum perversitas, 8, 1.
Sicella (*Secella*, *Secela*), vicus in Palæstinorum terra, ab Ancho Davidi tribuitur, *A. J. VI*, 13, 10. Ab Amalecitis vastatur, 14, 5. Cf. *VI*, 14, 6; *VII*, 1, 1; 1, 2.
Sichemes, Emmosi Sicimitarum regis f., Dinam Jacobi filiam stuprat; a Symeone et Levi trucidatur cum eoque tota regis familia, *A. J. I*, 21, 1.
Sicho, Moabitidis et Amoritidis rex a Moyse prælio devinctur, *A. J. IV*, 5.
Sicima (*Sicimum*, *Neapolis*), urbs Samariæ sub monte Garizin sita, *A. J. V*, 7, 2. Ab indigenis Mabortha vocatur, *B. J. IV*, 8, 1. Urbs sacra, homicidarum asylum, *A. J. V*, 1, 24. Regiam in ea exstruxit Hieroboam, *VIII*, 8, 4. Alexandri Magni temporibus Samariæ caput, *XI*, 8, 6. Sicimitæ a Symeone et Levi Jacobi filiis propter Dinæ stuprum interimuntur, *A. J. I*, 21, 1. Cæduntur ab Abimelecho tyranno, *V*, 7, 4. Saulus cum Amalecitis bellum gerens parcit Sicimitis, *VI*, 7, 3. Sicimitæ Sidonios se esse profitentur, *XII*, 5, 5. Cf. *A. J. I*, 21, 1; *IV*, 8, 44; *V*, 1, 19; *XII*, 5, 5; *XIII*, 9, 1. *B. J. I*, 4, 4.
Siclus, nummus apud Judæos, *A. J. III*, 8, 2.
Sidon, urbs Phœnicie, a Sidonio condita, *A. J. I*, 6, 2. A Tyriis deficit, *IX*, 14, 2. Sidonii jussu Cyri et postea Darii Judæis ligna cedrina mittunt ad templum Hierosol. instaurandum, *XI*, 4, 1; 4, 6. Sidon capitur ab Alexandro M., *XI*, 8, 3. J. Cæsaris pro Judæis rescriptum ad Sidonios, *XIV*, 10, 2; cf. 10, 6. M. Antonius Sidoniis imperat ut Judæis restituant quæ iis eriperint, *XIV*, 12, 6. Sidonii Pacorum Parthum in urbem admittunt, *XIV*, 13, 3. *B. J. I*, 13, 1. Ls inter Sidonios et Damascenos, *A. J. XVIII*, 6, 3. Herodis M. in Sidonios liberalitas, *B. J. I*, 21, 11. Sidonii parcent Judæis in ipsorum urbe habitantibus initio belli Jud., *B. J. II*, 18, 5.
Sidontus, Chanaani f., Sidonem urbem condidit, *A. J. I*, 6, 2.
Sidonius, (Sigo) vicus Galil. munitur a Flav. Josepho, *B. J. II*, 20, 6. *V. J. 37*.
Silanus, Syriæ præfectus, *A. J. XVIII*, 2, 4.
Silas, Agrippæ M. amicus, *A. J. XVIII*, 6, 7. Agrippæ in adversis socius, *A. J. XIX*, 7, 1. Agrippam sibi alienat, *ibid.* Ab Aristone interficitur jussu Herodis et Helciæ, 8, 3.
Silas Babylonius, vir fortissimus, *B. J. II*, 19, 2. 9. In prælio cadit, *B. J. III*, 2, 1 sqq.
Silas, præfectus Libiæ, *V. J. 17*.
Silas Judæus, Lysiadis tyrannus, *A. J. XIV*, 3, 2.
Silbonitis (Sibonitis, Sebonitis) regio Palæstinæ, *B. J. III*, 3, 2. (*B. J. II*, 18, 1, ?)
Silo, Romanorum dux, a Ventidio in Judæa relictus, pecunia corrumpitur ab Antigono, *A. J. XIV*, 14, 6. *B. J. I*, 15, 2. Perfidiose agit in Herodem, *A. J. 15*, 3. *B. J. 15*, 6. Ex Judæa discedit auxilium laturus Ventidic contra Parthos, *A. J. 15*, 5. *B. J. 16*, 4.
Silo, urbs Samariæ, tabernaculum ibi positum erat ante templum exstructum, *A. J. V*, 1, 19; 2, 9. Cf. *V*, 10, 2; 11, 3; *VIII*, 7, 7; 11, 1.
Siloa (Siloam), fons Hierosol., *B. J. II*, 16, 2. *V*, 4, 1; 4, 2; 6, 1; 12, 2.

- Silva Libani*, nomen domus in qua Solomon thesauros suos asservabat, *A. J.* VIII, 7, 2.
- Simon Justus*, pontifex maximus, *A. J.* XII, 2, 4.
- Simon*, Simonis Justi nepos, pontifex maximus, *A. J.* XII, 4, 10.
- Simon*, *Matthes* vocatus, *Mattathiae* fil., *A. J.* XII, 6, 1. Prudentia præcellens, 6, 3. Judæos in Galilæa defendit, 8, 2. *Jonathæ* patris adjutor in bello cum Syris, XIII, 1. Ab *Antiocho Euth.* omnis regionis a *Scala Tyriorum* usque ad *Ægyptum* constituitur præfectus, 5, 4. *Jonathæ* mortuo, Judæorum dux et pontifex, 6, 3; 6, 6. Judæorum immunitatem impetrat; Hierosolymorum arcem diruit; *ethnarcha* appellatur, 6, 6. Cum *Antiocho Sot.* amicitiam jungit, 7, 2. Mox vero ab *Antiocho* bello petitus, ejus ducem *Cendebæum* prælio devincit, 7, 3. Societatem init cum Romanis, *ibid.* A genero suo *Ptolemæo* interficitur, 7, 4. Cf. *B. J.* I, 2, sq.
- Simon*, *Dosithei* f., ab *Hircano Romam* mittitur legatus, *A. J.* XIII, 9, 2.
- Simon*, *Boethi* f., pontifex fit; ejus filiam *Herodes M.* uxorem ducit, *A. J.* XV, 9, 3. Pontificatu privatur, *A. J.* XVII, 4, 2.
- Simon*, *Herodis M.* servus, post domini mortem regnum affectat; a *Grato* interficitur, *A. J.* XVII, 10, 5. *B. J.* II, 4, 2.
- Simon*, *Esæus*, *Archelao ethnarchæ* somnium interpretatur, *A. J.* XVII, 13, 3. *B. J.* II, 7, 3.
- Simon*, *Camithi* fil., pontifex, *A. J.* XVIII, 2, 2.
- Simon Cantheras*, pontifex creatur ab *Agrippa*, *A. J.* XIX, 6, 2. Pontificatus ei abrogatur, 6, 4. Cf. *XX*, 1, 3.
- Simon* quidam Hierosolymitanus *Agrippam M.* apud populum calumniatur, *A. J.* XIX, 7, 5.
- Simon*, Judæ Galilæi f., cruci suffigitur, *A. J.* XX, 5, 2.
- Simon*, Judæus Cyprius, magus, *A. J.* XX, 7, 2.
- Simon*, *Gioræ* f., in prælio apud *Bethoron* commisso fortitudine eminet, *B. J.* II, 19, 2. In *Acrobatiene* rapinas facit; inde pulsus *Masadam* occupat, deinde *Idumæam* populatur; magnam improborum manum cogit, *B. J.* II, 21, 2. IV, 9, 3 sq. Cum zelotis pugnam committit, 9, 5. *Idumæam* a *Jacobo* ipsi proditam occupat et vastat, 9, 5 sqq. Zelotæ ejus uxorem rapiunt quam mox reddere coguntur, 9, 8. Iterum *Idumæam* depopulatur, 9, 10. In Hierosol. urbem a populo recipitur, 9, 11. Acris pugna inter *Simonem* qui superiorem urbem in potestate habet, et *Joannem*, zelotarum ducem, qui templum tenet, 9, 12; V, 1, 3. Quot sectatores habuerit, 6, 1. Fortiter rem gerit contra Romanos, 6, 3. Societatem init cum *Joanne* contra Romanos, 6, 4. Aggeres a Romanis ad *Joannis* monumentum erectos destruit, II, 5, sqq. *Matthiam* pontificem multosque viros nobiles interficit, 13, 1. Judam ejusque socios prodicionem molientes supplicio afficit, 13, 2. Templum a Romanis expugnato, ipse et *Joannes* colloquium habent cum *Tito*; ejus fidei se committere recusant, 6, 2 sqq. Urbem superiorem male defendit, 8, 1 sqq. Urbe a Romanis expugnata, cum amicis et lapicidis nonnullis in cavernam se demittit, viam subterraneam ad fugam patefacturus, VII, 2, 1. A Romanis captus triumpho servatur, *ibid.* *Simonis* supplicium, 5, 6. Ejus indoles, 8, 1.
- Simon*, *Ananiæ* f., *B. J.* II, 17, 4.
- Simon*, *Sauli* f., Judæus Scythopolitanus crudelissime in familiam suam sævit, *B. J.* II, 18, 4.
- Simeon*, *Gamalielis* f., populum contra zelotas excitat, *B. J.* IV, 3, 9. Cum *Joanne Levi* contra *Flav. Josephum* machinatur, V. J. 38 sq. Ejus ingenium, *ibid.*
- Simon*, *Cathæ* f., *Idumæorum* dux qui zelotis auxilio veniunt, *B. J.* IV, 4, 2. Ejus ad *Jesu* orationem responsio, 4, 4. Hierosolymis a *Simonis Gior.* partibus stat, *B. J.* V, 6, 1. Fortiter se gerit contra Romanos, *B. J.* VI, 2, 6.
- Simon*, *Ezronis* f., *Eleazari* socius, *B. J.* V, 1, 2.
- Simon*, *Ari* f., zelotarum dux, *B. J.* V, 6, 1. Fortiter pugnat contra Romanos, VI, 1, 8; 2, 6.
- Simon*, *Josia* f., Judæus fortitudine excellens, *B. J.* VI, 2, 6.
- Simon Psellus*, *Flavii Josephi* atavus, V. J. 1.
- Simon*, *Gabarenorum* princeps, V. J. 25.
- Simon*, *Josephi Flavii* satelles, V. J. 28.
- Simon*, *Levi* f., *Gischalenus*, V. J. 38.
- Simon*, *Jonathæ* f., a *Simonis* et *Anani* factione contra *Joæphum*, Galilææ præf. missus, multas ei struit insidias, V. J. 39 sqq. A *Josepho* capitur, 63 sq. Cf. *B. J.* II, 21, 7.
- Simonias*, vicus Galil., V. J. 24.
- Simonides*, *Flavii Josephi* f., V. J. 76.
- Sina*, mons Arabiæ (*Sinaeus* mons), describitur, *A. J.* II, 12, 1; III, 5, 1. Deum in eo habitare credebatur; *Moses* in eo colloquium habet eum Deo, *ibid.* Cf. III, 2, 5.
- Sinæus*, *Chanaani* f., *A. J.* I, 6, 2.
- Sinope*, urbs Ponti, *A. J.* XVI, 2, 2.
- Siphar*, *Ammanitidis* dynasta, *A. J.* VII, 9, 8.
- Siris* (*Sirias*?) regio, in qua *Sethi* filii monumentum posuerunt, *A. J.* I, 2, 3.
- Sisa*, *Davidis* scriba, *A. J.* VII, 5, 4.
- Sisares*, *Chananæorum* dux, a *Jala* occiditur, *A. J.* V, 5, 4.
- Sisenna*, *Gabinii* in Syria legatus, *A. J.* XIV, 6, 1. *B. J.* I, 8, 6.
- Sisines*, Syriæ et Phœniciz præf. sub regno *Darii*, *A. J.* XI, 4, 4.
- Sitenna*, puteus Palæst., *A. J.* I, 18, 2.
- Soa*, Ægypti rex cum Israelitis contra Assyrios societatem init, *A. J.* IX, 14, 1.
- Soarus*, *Symeonis* f., *A. J.* II, 7, 4.
- Soba*, locus in *Damascenorum* terra, *A. J.* I, 10, 1.
- Sobacchis* Chettæus, vir fortissimus, *A. J.* VII, 12, 2.
- Sobnæus* ab *Ezecia* rege ad Assyrios legatus mittitur, *A. J.* X, 1, 2.
- Socho*, vicus Judææ, *A. J.* VIII, 10, 1; VI, 9, 1.
- Socrates* philosophus, sapientia præcellens, *C. A.* II, 12. Cur capitis damnatus sit, II, 37.
- Sodoma*, urbs Palæst., a Deo funditus deleta, *A. J.* I, 11; cf. 8, 3. — *Sodomifica* regio ad lacum *Asphaltiten* tota exusta est; olim beata fuit et multis oppidis distincta, *B. J.* IV, 8, 4.
- Sodomitarum* quinque civitates olim florentissimæ; ab Assyriis subactæ tributum pendunt; in summam morum pravitatem delapsæ a Deo evertuntur, *A. J.* I, 9, 1, 11.
- Soemus* Ituræus; *Herodes M.* ad *Octavianum* proficiscens ei custodiam *Mariamnes* uxoris suæ credit cum secreto quodam mandato, *A. J.* XV, 6, 5. *Soemus* ad *Herodis* mandatum enunciamum adducitur, 7, 1. *Commercii* cum *Marianne* habiti accusatus ab *Herode* interficitur, 7, 4.
- Soemus*, Arabs, a *Syllæo* interficitur, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.
- Soemus*, rex Emesæ et Libani tetrarcha, *A. J.* XX, 8, 4. V. J. 11. Romanis auxilium fert contra Judæos scitiosos, *B. J.* II, 18, 9; III, 4, 2; VII, 7, 1.
- Sogane*, urbs *Gaulanitidis* superioris, *B. J.* IV, 1, 1. V. *Josepho* munitur, V. J. 37, cf. 10. *B. J.* II, 20, 6.

- Sogane*, vicus Galil. viginſi ſtadiis a Gabaris diſtans, *V. J.* 51.
- Solomon* Davidis ex Beersabe filius, *A. J.* VII, 3, 3; 7, 4. Adonia regnum affectante, a patre rex declaratur oleoque inungitur, 15, 5 sqq. Davides verba ad eum facit de templo extruendo, 15, 9. Davides moriens ei præcepta dat, 16, 1. Post patris mortem, ad regnum firmandum, Adoniam, Joabum et Semei Interimi jubet, VIII, 1, 2 sqq. Pharaothæ, Ægyptiorum regis, filiam ducit uxorem; a Deo ipsi copiam dante quidquid velit poscendi, sapientiam petit, 2, 1. Litem duarum meretricium dirimit, 2, 2. Regni administrationem ordinat, 2, 3. Ejus divitiæ, 2, 4. Insignis ejus sapientia; quam scripta reliquerit, 2, 5. Ejus literæ ad Hiramum, Tyrionum regem datæ, 2, 6. Ligna cadenda curat reliquamque materiam congerit ad templum Dei extruendum, 2, 9. Templum ædificat, quod septennio absolvitur, 3. Arcam in templum transfere-
ndam curat, 4, 1. Regiam ædificat, 5, 1 sqq. Hiram pro
ois quæ ad templi regiaeque extruccionem contulerat, fru-
mentum mittit decenque urbes Galilææ offert, 5, 3. Ænigmata a Hiram missa solvit, *ibid.* cf. *C. A.* I, 17. Hierosolyma munis multasque urbes condit, 6, 1. Cha-
nanæis, qui in monte Libano habitant, tributum imperat,
6, 3. Classem ædificat, quam in Indiam mittit, 6, 4. Ægypti reginam ad se venientem laute excipit, 6, 5 sqq. Magnam auri vim possidet, 7, 1 sqq. Munera exquisita
ei mittuntur a multis regibus, 7, 3. A patriis moribus ac
institutis sub vite finem desciscit, mulieres alienigenas
in matrimonium ducens earumque deos colens, quam ob
rem Deus ei penas minatur, 7, 5. Hieroboamus seditionem
contra eum movet, 7, 8. Solomon moritur post regnum
octoginta annorum, *ibid.*
- Solon* Atheniensium legislator, *C. A.* II, 15.
- Solyra*. *V. Hierosolyma.*
- Solyri* montes in Palestina, *C. A.* I, 22.
- Solymus* Josephi Tobie frater, *A. J.* XII, 4, c.
- Somorrion* (? Gomorra), *B. J.* IV, 8, 2.
- Sophaces*, pop. Africæ, nomen habent a Sophone Didori
filio, *A. J.* I, 15.
- Sopharus*, Eliphazæ f., *A. J.* II, 1, 2.
- Sophas*, Ragueli f., a zelotis necatur, *B. J.* IV, 3, 4.
- Sophene*, regio Armeniæ, *A. J.* VII, 5, 1; VIII, 7, 6.
- Sophira*, regio Indiæ, postea *terra Aurra* dicta, *A. J.*
VIII, 6, 4.
- Sophon*, Dictori f., Sophacum princeps, *A. J.* I, 15.
- Sophonias*, pontifex maximus, a Nabuchodonosoro occidi-
tur, *A. J.* X, 8, 5.
- Sosibius*, Tarentinus, Ptolemæi Philad. satellitum præfe-
ctus, *A. J.* XII, 2, 2.
- Sosipater*, Philippi f., Jud.; ab Hyrcano ad Romanos mitti-
tur legatus, *A. J.* XIV, 10, 22.
- Sosius* ab Antonio Syriæ præficitur, *A. J.* XIV, 15, 9. *B. J.*
I, 17, 2. Cum Herode Hierosolyma expugnat et Anti-
gonum victum ducit ad Antonium, *A. J.* 16, 1 sqq.,
B. J. 18, 1 sqq.; V, 9, 4; VI, 10.
- Spartani* neque agros colunt neque artes exercent; omne
studium in corpore firmando ponunt, *C. A.* I, 31. Cum
Jonatha Maccabæo societatem ineunt, *A. J.* XIII,
5, 8.
- Spasine Charax*, urbs Susianæ, *A. J.* I, 6, 4; XX, 2, 1;
2, 3.
- Spinarum vallis*, prope Hierosolyma sita, *B. J.* V,
2, 1.
- Stellatina*, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10.
- Stephanus*, Claudii Cæsaris servus, *A. J.* XX, 5, 4. *B. J.*
II, 12, 2.
- Stæcheus*, Agrippæ M. libertus, *A. J.* XVIII, 6, 7.
- Stoici philosophi* in placitis suis de Dei natura cum Moyse
consentiunt, *C. A.* II, 16.
- Stola pontificalis* primum in templo asservabatur, Hyrcanus
vero pontifex, hujus nominis primus, in arce, quæ
postea Antonia appellata est, eam deposuit, *A. J.* XVIII,
4, 3. In arce deinde remansit, usque dum Tiberius, ro-
gatu Vitellii, eam sacerdotibus in templo custodiendam
permitteret, *A. J.* XV, 11, 4. XVIII, 4, 3. Post mortem
Agrippæ regis in arce reposita est: sed Claudius, præ-
cibus Agrippæ junioris obsequutus, Judæis denuo veniam
dedit in templo eam asservandi, *A. J.* XX, 1, 1 sqq.
Tribus festis solemnibus et jejuniis die pontifex maximus
eam induere solebat, *A. J.* XVIII, 4, 3.
- Strabo Cappadox* laudatur de Judæis Ægyptiis, *A. J.*
XIII, 10, 4. De Aristobulo rege, 11, 3. De Ptolemæi
Lathyr in Judæos crudelitate, 12, 6. De vite aurea ab
Aristobulo Pompejo dono data, XIV, 3, 1. De rebus a
Pompejo gestis, *A. J.* XIV, 4, 3. De Gabinii expeditio-
nibus contra Judæos, 6, 4. De pecunia a Cleopatra et
Judæis in insula Co deposita, 7, 2. Judæos per totum
terrarum orbem dispersos esse dicit, *ibid.* De Hyrcani et
Antipatri expeditione in Ægyptum, 8, 3. De Antigono
Aristobuli regis filio, XV, 1, 2. De templo Hierosol. ab
Antiocho Epiph. spoliato, *C. A.* II, 7.
- Stratonis turris*, urbs Samariæ, quæ ab Herode M. Cæ-
saræa appellata est, *A. J.* XV, 8, 5. Ejus tyrannus Zoilus,
XIII, 12, 2; 12, 4. Judæis a Pompejo eripitur, XIV, 4,
4. Herodi M. datur ab Augusto, XV, 7, 3. Cf. XIII, 11,
2. *B. J.* I, 3, 4 sqq.
- Strato*, Bercæ Syriæ urbis tyrannus, *A. J.* XIII, 14, 3.
- Strato*, Theodoti f., ab Hyrcano ad Romanos legatus mit-
titur, *A. J.* XIV, 10, 22.
- Stratonice*, Demetrii Macedoniæ regis uxor, marito dere-
lictio in Syriam se confert; rebus novis ibi studens perit,
C. A. I, 22.
- Struthia*, piscina Hierosol, *B. J.* V, 11, 4.
- Suba* Ammanitis opem fert contra Judæos, *A. J.* VII,
6, 1.
- Sudeas*, Phideæ f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
- Suna*, urbs Palæst., *A. J.* VI, 14, 2.
- Sumis*, Gadis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Suris*, secundum Alexandrum Polyhistorum Abrami filius,
qui Assyriæ nomen dedit, *A. J.* I, 15.
- Sures*, Madianitarum rex, *A. J.* IV, 6, 10; 7, 1.
- Susa*, Davidis scriba, *A. J.* VII, 4, 8.
- Susa*, Persiæ metropolis, *A. J.* X, 11, 7; XI, 6, 1; 6, 2;
6, 7.
- Suseus*, rex Ægypti Roboamum Judææ regem bello la-
cessit, Hierosolyma capit templumque spoliatur, *A. J.* VIII,
10, 3; cf. VII, 5, 3.
- Suus*, Abrami f., *A. J.* I, 15.
- Sycaminus*, oppidum Phœnicæ, *A. J.* XIII, 12, 3.
- Sychemes*. *V. Sichemes.*
- Syene*, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 10, 5.
- Sylla*, Agrippæ jun. dux, contra Flav. Josephum Galilææ
præfectum mittitur, quem vincit, *A. J.* 71 sqq.
- Syllæus* Arabs, Obodæ regis procurator, Salomen ipsius
amore captam, in matrimonium petit; Herodes, Salomæ
frater, nuptias non permittit ob religionum diversitatem,
A. J. XVI, 7, 6. *B. J.* I, 24, 6. Latrones Trachone
expulsos in Arabiam recipit, Herodi eos tradere recusat,
A. J. 9, 1. Herodem apud Augustum accusat, 9, 3. Ipse a
Nicolao, Herodis legato, in crimen vocatur et ab Augusto
capitis damnatur, 9, 8 sqq. Statuitur, ut supplicio affici-
tur, postquam æs alienum solverit damnumque, quod
dederit, restituerit, *ibid.* Nilil eorum, quæ Augustus

imperavit, facit; novorum etiam criminum ab Areta et Antipatro apud Augustum accusatur, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.

Symeon, Jacobi f. ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. Cum Levi fratre Dinam sororem a Sicheme stupratam ulciscitur, 21, 1. A Josepho obses in Aegypto retinetur, II, 6, 4. Ejus filii sex, II, 7, 4. Symeonis tribui quænam Palæstinæ pars obtigerit, V, 1, 22.

Synoborus, Sodomitarum rex, *A. J.* I, 9, 1.

Synedria quinque a Gabinio in Judæa instituta, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5.

Syria, *Syri*. Syri sive Aramæi originem trahunt ab Aramæo, Arani filio, *A. J.* I, 6, 4. Syri sub regno Adadi contra Israelitas expeditionem faciunt, sed profligantur, *A. J.* VIII, 14, 1 sqq. Ab Israelitis postea bello lacesiti vincunt, 15, 5. Denuo Israelitis arma inferunt, Samariam obsident; a Deo in fugam conjiciuntur, IX, 4, 4 sq. Azaelus, occiso Adado regnum occupat, 4, 6. Adadus et Azaelus Josephi adhuc temporibus tamquam dii a Syris colebantur, *ibid.* Aramatha Syris eripitur a Joram, 6, 1. Azaelus Palæstinæ partem Transjordanianam in suam potestatem redigit, 8, 1. Joaso multas magnasque urbes eripit; Judæam invadit, 8, 4 sq. Adadus Azeali successor amittit quæ hic in Palæstina occupaverat, 8, 7. Syri debellantur ab Hieroboamo II, 10, 1. Sub regno Arsacis Judæis bellum inferunt, 12, 1. A Theglaphalassare Assyriorum rege subiguntur, 12, 3. Syria occupatur a Nechæone Aegyptiorum rege; mox vero Aegyptii Babyloniis cedunt, X, 6, 1. Cf. *C. A.* I, 19. Alexander Syriam invadit, *A. J.* XI, 8, 3. Regnum ad Seleucidam transit; Seleucus Nicator XII, 1, 1; 3, 1. Antiochus Deus, 3, 2. Antiochus M., 3, 3; 3, 4; 4, 1. Seleucus Philopator, XII, 4, 10. Antiochus Epiphanes, 4, 11. Antiochus Eupator Philippum regnum occupare molientem devincit, 9, 7. Demetrius, Seleuci fil.; Antiochum Eupat. occidit et ipse regnum suscipit, 10, 1. Demetrius ab Alexandro Bala regno dejicitur, XIII, 2. Demetrius Nicator, Demetrii f., ab Antiochensibus rex declaratus, Alexandrum fundit fugatque, 4, 8. Demetrius Nicat. in Antiochensium odium incurrit, superatur a Diodoto, qui Antiocho Enthæo puero, Alexandri Balæ filio, diadema imponit, 5, 3. Antiochus Enthæus mox occiditur a Diodoto, ad quem regnum transit, 7, 1. Superato Diodoto regnum suscipit Antiochus Soter, Demetrii Nicat. frater, 7, 2. Post hujus mortem Demetrius Nicat. regnum recuperat, 8, 4. Militibus invisus regnum denuo perdit, Alexander Zebina a Ptolemæo Physcone Syriæ rex constituitur, 9, 3. Alexander Zebina ab Antiocho Grypo devictus occumbit, 9, 3. Antiochus Grypus et Antiochus Cyzicenus, fratres ex matre de regno inter se certant, 10, 1. Antiochus Grypus ab Heracleone interlicitur, Antiochus Cyzicenus a Seleuco Epiphane vincitur et occiditur, 13, 4. Inter Antiochi Grypi et Antiochi Cyziceni posteros diu de regno disceptatur, *ibid.* Tigranes, Armeniæ rex, Syriam invadit, 16, 4. Romani Syriam in suam potestatem redigunt, XIV, 2, 3. A Parthis infestatur, quos Cassius repellere studet, 7, 3. Simultates inter Syros et Judæos initio belli Judaici, *B. J.* II, 18. — Syri qui Thermodontem et Parthenium fluvios accolunt, circumcisionem a Colchis acceperunt; Syri qui in Palæstina habitant (Judæi) ab Aegyptiis eam didicerunt, auctore Herodoto, *C. A.* I, 22.

Syrius, rex Mesopotamiæ, *A. J.* VII, 6, 1.

Syrtis Africae, *B. J.* II, 16, 4.

T.

Tabæus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.

Tabernaculum, a Moyse exstructum describitur, *A. J.*

III, 6 sqq. Deus in eo habitare dignatur, S, 5.

Tabernaculorum festum. V. *Scenopegia*.

Tanaïs, fluv. Scythiæ, *B. J.* VII, 7, 4.

Tungana, præfectus Samariæ sub regno Darii, *A. J.* XI, 4, 8.

Tanis, urbs Aegypti, *B. J.* IV, 11, 5.

Tarentum, urbs Italiæ, *A. J.* XVII, 5, 1.

Tarichææ (*Taricheæ*), urbs Galilææ, triginta stadiis e Tiberiade distans, V. J. 32. Urbis situs describitur, *B. J.* III, 10, 1. A Cassio expugnatur, *A. J.* XIV, 7, 3. A Nerone Agrippæ jun. tribuitur, XX, 8, 4. Munitur a Josepho, Galilææ præfecto, *B. J.* II, 20, 6. Tarichæatæ seditionem movent contra Josephum, V. J. 27 sqq. *B. J.* II, 21, 3 sqq. Ad Agrippam regem transire molientes ad obsequium rediguntur a Josepho, V. J. 32 sqq. A Romanis funduntur, *B. J.* III, 10, 3. Dissensio inter indigenas et advenas, 10, 4. Urbs capitur a Tito, 10, 5. Seditiosorum alii occiduntur, alii ad Neronem mittuntur, alii venduntur, 10, 10.

Tarsus, metropolis Ciliciæ, *A. J.* I, 6, 1; cf. IX, 10, 2. *B. J.* VII, 7, 3.

Taurus, mons Asiæ, *A. J.* XI, 8, 3. *B. J.* II, 16, 4.

Tavaus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.

Telithon, urbs Arabiæ in Moabitarum finibus, *A. J.* XIII, 5, 4.

Templum Hierosolymitanum a Solomone exstructum describitur, *A. J.* VIII, 3; cf. *C. A.* I, 17; II, 2. Quid Moyses de eo præscripserit, *A. J.* IV, 8, 5. Diruitur a Nabuchodonosoro, *A. J.* X, 8, 5. *C. A.* I, 19; 21. Novi templi fundamenta jaciuntur sub Cyro, *A. J.* XI, 2, 1. Absolvitur sub Dario, *A. J.* XI, 4, 7. *C. A.* I, 21. Pompejus templum expugnat ejusque penetrale ingreditur, *A. J.* XIV, 4, 4. *B. J.* I, 7, 6. Templum sumtuosissime instauratur ab Herode M., *A. J.* XV, 11, 1 sqq. Hujus templi accurata descriptio, *B. J.* V, 5; cf. *C. A.* II, 8 sq.; I, 22. Porticus igne delentur, *A. J.* XVII, 10, 2. Populus ab Agrippa jun. petit, ut porticum orientalem instaret, *A. J.* XX, 9, 7. Templum irritò conatu oppugnatur a Cestio, Syriæ præfecto, *B. J.* II, 19, 5. Zelotæ a populo victi in templum confugiunt, *B. J.* IV, 3, 11 sq. Zelotarum factionum altera duce Eleazaro templi septum, altera duce Joanne porticus tenet, V, 1, 2. Eleazari factio a Joanne opprimitur, 3, 1. Templum spoliatur a Joanne, 13, 6. Romani, capta Antonia templum aggrediuntur, VI, 2, 6 sqq. Porticus exteriores partim a Judæis partim a Romanis incenduntur, 7, 9. Muro septi interioris frustra arietibus pulsato, ejus partis ignis admoveatur, quo mox etiam porticus interiores corripuntur, 4, 1 sq. Tito imperatore invito, sacrosanctum a milite quodam Rom. incenditur, 4, 3 sqq. Templum incensum est secundo anno regni Vespasiani eodem mense eodemque mensis die quo prius a Babyloniis deletum erat, 4, 8. Templum funditus evertitur, VII, 1, 1.

Templum in monte Garizin prope Sicima urbem exstructum Alexandri M. temporibus, *A. J.* XI, 8, 4. Postea Jovi Hellenio consecratur, *A. J.* XII, 5, 5. Ab Hircano deletur, XIII, 8, 4.

Templum Heliopolitanum ad Hierosolymyt. similitudinem ab Onia exstructum describitur, *B. J.* VII, 9, 2 sq. Clauditur sub regno Vespasiani, 9, 4. Cf. *A. J.* XIII, 3.

Tephtæus, Galilæus vir fortissimus, *B. J.* V, 11, 5.

Terentina, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10; 10, 13; 10, 19.

Terentius Rufus exercitus post expugnata Hierosol. a Tito in Judæa relictus dux, *B. J.* VII, 2, 1.

- Tero*, miles, Alexandrum et Aristobulum, Herodis filios, capite damnatos Casarea publice defendit, *A. J.* XVI, 11, 4. *B. J.* I, 27, 4. A Tryphone accusatus lapidatur, *A. J.* II, 6. *B. J.* 27, 6.
- Tethmosis*, rex Aegypti, *C. A.* I, 26.
- Thabnaeus*, v. *Thamnaeus*.
- Thadatus*, Assyriorum dux, *A. J.* I, 9.
- Thadamora*, urbs Syriae a Solomone condita, Graecis Palmyra dicta, *A. J.* VIII, 6, 1.
- Thaenus*, rex Amathiae, cum Davide foedus init, *A. J.* VII, 5, 4.
- Thales*, unde hauserit suam doctrinam, *C. A.* I, 2.
- Thallus*, Tiberii libertus, *A. J.* XVIII, 6, 4.
- Thamara*, Davidis filia, *A. J.* VII, 3, 3. Ab Amnone stupratur, 8, 1.
- Thamara*, Abesalomi filia, Roboami uxor, *A. J.* VII, 10, 3.
- Thamna*, urbs Judaeae, olim in Palaestinarum ditione, *A. J.* V, 1, 29; 8, 5. Caput toparchiae, *B. J.* III, 3, 5. Incolae in servitutum rediguntur a Cassio, *A. J.* XIV, 11, 12. *B. J.* I, 11, 2. Toparchiae Thamniticae initio belli Jud. praeficitur Joannes Essarus, II, 20, 4. Occupatur a Vespasiano, *B. J.* IV, 8, 1.
- Thamnaeus*, post mortem Elani, ab Israelitarum parte rex creatur, sed mox interimitur, *A. J.* VIII, 12, 5.
- Thamnata*, urbs Judaeae, a Bachiide munitur, *A. J.* XIII, 1, 3.
- Thannus* cum Banaotha fratre Jebosthum, Judaeorum regem, interficit; a Davide morte mulctatur, *A. J.* VII, 2, 1.
- Thaphine*, Aderi Idumaei uxor, *A. J.* VIII, 7, 6.
- Thapsa*, urbs Palaest., a Manaeo expugnatur, *A. J.* IX, 11, 1.
- Tharabasa*, urbs Arabiae, *A. J.* XIV, 1, 4.
- Tharata*, Assyriorum dux, *A. J.* X, 1, 1.
- Tharbis*, regis Aethiopiae filia, nubit Moysi, *A. J.* II, 10; 2.
- Tharrus*, Nachorae f., Abrami pater, ex Chaldaea in Mesopotamiam migrat, *A. J.* I, 6, 5.
- Tharsa*, urbs Palaest., *A. J.* VIII, 12, 3; IX, 11, 1.
- Tharsices*, rex Aethiopiae, *A. J.* X, 1, 4.
- Tharsus*, ita olim Cilicia appellabatur, *A. J.* I, 6, 1. Tharsenses (Cilices) originem trahunt a Tharso Jovani filio, *ibid.*
- Tharsus*, Jovani f., Cilicum gentis auctor, *A. J.* I, 6, 1.
- Thaumastus*, primum Caji Caligulae servus, deinde Agrippae M., a quo manumittitur et valde honoratur, *A. J.* XVIII, 6, 6.
- Thebae*, urbs Palaest., *A. J.* V, 7, 5; VII, 7, 2.
- Thebae*, urbs Aegypti, *B. J.* VII, 10, 1.
- Thebani*, Graeci, paederae dediti, *C. A.* II, 37.
- Thecoa* (Thecoe), urbs Judaeae in tribu Judae, *A. J.* VIII, 10, 1; IX, 1, 3. *B. J.* IV, 9, 5. *V. J.* 75.
- Theglaphalassar*, Assyriorum rex, magnam Israelitarum regni partem occupat, *A. J.* IX, 11, 1. Inita cum Achaze societate, Syros et Damascenos subigit, Israelitarum multos captivos abducit, 12, 3.
- Thella*, vicus Galil., *B. J.* III, 3, 1.
- Themanus*, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
- Themanus*, Eliphaz f., *A. J.* II, 1, 2.
- Theodectes*, poeta tragicus, *A. J.* XII, 2, 13.
- Theodestes*, Persa, cum Bagathoo conjurationem facit contra Artaxerxem I., *A. J.* XI, 6, 4; 6, 10.
- Theodorus*, Zenonis Philadelphiae tyranni filius Alexandro Jannaeo cladem affert, *A. J.* XIII, 13, 3. *B. J.* I, 4, 2. Postea iterum bello laceratus ab Alexandro, fuga se subducit ejusque castellum Amathus dirigitur, *A. J.* 13, 5. *B. J.* 4, 3.
- Theodosius*, Samarita, *A. J.* XIII, 3, 4.
- Theodosius*, Theodori f., Suniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.
- Theophilus*, Matthiae pontificis pater, *A. J.* XVII, 4, 2.
- Theophilus*, Anani fil., pontifex creatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 5, 3. Theophilus Pontificatu privatur ab Agrippa, *A. J.* XIX, 6, 2.
- Theophilus* in libris suis Judaeorum mentionem facit, *C. A.* I, 23.
- Theophrastus* laudatur de Tyrionum legibus, *C. A.* I, 22.
- Theopompus*, historicus, de libris sacris Judaeorum scribere volens mente perturbatur, *A. J.* XII, 2, 13. Athenienses calumniatur, *C. A.* I, 24. Tripoliticum non scripsit, *ibid.*
- Thermodon*, Ruv. Asiae, *C. A.* I, 22.
- Thermus* a Romanis legatus mittitur ad Aegyptios, *C. A.* II, 5.
- Thermusa*, primum concubina deinde uxor Phraatis IV regis Parthorum; Phraatacem filium adjuvat in struendis Phraati insidiis, *A. J.* XVIII, 2, 4.
- Thesbona*, urbs Galaaditidis, *A. J.* VIII, 13, 2.
- Theudas*, praestigiator, Judaeos decipit; supplicio afficitur, *A. J.* XX, 5, 1.
- Theudion*, Doridis Herodis M. uxoris frater, Berenice Salomae filiam in matrimonium ducit, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Cum Antipatro, sororis filio, Herodis necem machinatur, *A. J.* 4, 2. *B. J.* 30, 5.
- Thiras*, Japhethae f., Thirium (Thracum) princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Thires*, Graecis Thracae dicti, originem habent a Thira, *A. J.* I, 6, 1.
- Thisri*, mensis apud Judaeos, *A. J.* VIII, 4, 1.
- Thmasis*, rex Aegypti, *C. A.* I, 15.
- Thmuis*, urbs Aegypti, *B. J.* IV, 11, 5.
- Thobeli*, postea Iberi dicti, originem habent a Thobela, *A. J.* I, 6, 1.
- Thobelus*, Japhethae f., Thobelorum princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Thobelus*, Lamechi f., primus opificum aerarium excogitavit, *A. J.* I, 2, 2.
- Tholomeus*, Gessiorum rex, *A. J.* VII, 1, 4.
- Tholomeus*, latronum dux, *A. J.* XX, 1, 1.
- Thracae*, ita a Graecis Thires appellantur, *A. J.* I, 6, 1. A Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4. Thracae Herodis M. mercarii, *A. J.* XVII, 8, 3. *B. J.* I, 33, 9.
- Thraciae* emporia; Josaphatus Judaeorum rex classem ad ea mittit, *A. J.* IX, 1, 4.
- Thressa*, (Resa, Resa) castellum Idumaeae (Judaeae?), *A. J.* XIV, 13, 9; 15, 2. *B. J.* I, 13, 8; 15, 4.
- Thucydides*, historicus ex nonnullorum sententia multis in rebus falsa refert, *C. A.* I, 3. Romanorum non facit mentionem, I, 12.
- Thulas*, Isacharis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Thummosis*, rex Aegypti, *C. A.* I, 14. (Vocatur *Tethmosis*, I, 15).
- Thygrammaei*, Graecis Phryges dicti, originem habent a Thygramme, *A. J.* I, 6, 1.
- Thygrammes*, Gomari f., Thygrammaeorum princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Tiberias*, urbs Palaest., in optima Galilaeae parte sita ad lacum Genesareth, ab Antipa in honorem Tiberii exstructa et immunitate donata est, *A. J.* XVIII, 2, 3. *B. J.* II, 9, 1. Cf. de urbis situ *V. J.* 63. A Nerone Agrippae juniore tribuitur, *A. J.* XX, 8, 4. A Fl. Josepho munitur, *B. J.* II, 20, 6. Tres in urbe factiones initio belli Judaici, *V.*

- J. 9.* Herodis tetrarchæ palatium diruitur, *V. J. 12.* Tiberienses rerum novarum semper appetentes et sediti-
nibus gaudentes, 17; cf. 65; 70. A Joanne, Levi f., sti-
mulantur ut seditioem moveant contra Josephum Gali-
lææ præf., *V. J. 17* sq.; 75 sqq. *B. J. 11, 21, 6* sqq. Ad
Agrippam regem transire moluntur; ad obedientiam re-
diguntur Josephi stratagemate, *V. J. 32.* sqq. *B. J. 21, 8*
sqq. A Jonatha ejusque collegis instigati, iterum rebellant
contra Josephum, *V. J. 53* sqq. Tiberias a Josepho expu-
gnatur, 63. Josephus impedit ne Tiberias a Galilæis diri-
piatur, 68 sqq. Tiberienses pacem et amicitiam petunt a
Romanis, *B. J. 11, 9, 7* sqq.
- Tiberius Nero*, Augusto in regno succedit; Valerium Gra-
tum Judææ procuratorem facit, *A. J. XVIII, 2, 2.* *B. J.*
11, 9, 1. Isis sacerdotes in crucem agit ejusque templum
evertit, *A. J. 3, 4.* Judæos Roma expellit, *A. J. 3, 5.*
Cum Artabano, Parthorum rege, amicitiam init, *A. J.*
4, 4 sq. Post Philippi mortem, ejus tetrarchiam Syriæ
adjicit, *A. J. 4, 6.* Vitellio Syriæ præfecto scribit ut Aretæ
regi Arabiæ bellum inferat, 5, 1. Magna apud eum au-
ctoritate valet Antonia, Clandii mater, 6, 4 sqq. Agrippam,
Aristobuli f., benigne excipit, *ibid.* Agrippam ab Eutycho
accusatum in vincula conjicit, 6, 5 sqq. Tiberii in rebus
agendis tarditas et cunctatio, 6, 5. Capto augurio Caium
constituit successorem, Tiberii Gemello nepote ab impe-
rio excluso, 6, 8 sqq. Tiberii mors; magna populi lætitia,
6, 10.
- Tiberius Gemellus*, Drusi fil., Tiberii Cæsaris nepos, im-
perii successione excluditur, *A. J. XVIII, 6, 4; 6, 8* sq.
A Caio Caligula e medio tollitur, 6, 9.
- Tiberius Alexander*, Alexandri Alabarchæ f., Judææ pro-
curator, *A. J. XX, 5, 2.* *B. J. 11, 1, 6.* Alexandria præ-
fectus, *B. J. 11, 18, 7.* Ad Vespasiani partes se confert,
IV, 10, 6. Exercitus Alexandrini dux cum Tito expedi-
tionem facit adversus Hierosolyma, *V, 1, 6.* Ornamenta
addit templo Hierosol., 5, 4, 12, 2. Totius Titi exercitus
dux, *VI, 4, 3.*
- Tigellinus*, Neronis libertus, homo nequissimus, *B. J. IV,*
9, 2.
- Tigranes*, rex Armeniæ, Syriam invadit; Judæi ad eum
legatos mittunt; Lucullo, Armeniam depopulante, ex Sy-
ria discedit, *A. J. XIII, 16, 4.* Cf. *B. J. 1, 5, 3.*
- Tigranes*, Artabazis Parthorum regis f. a Romanis in regno
collocatur, *A. J. IV, 4, 3.* *B. J. I, 19, 5.*
- Tigranes*, Alexandri Herodis M. filii f. ex Glaphyra regnum
Armeniæ obtinet, *A. J. XVIII, 5, 4.* *B. J. I, 1, 28, 1.*
- Tigranes*, Alexandri Herodis M. nepotis f. a Nerone rex
Armeniæ creatur, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Tigris*, fluv. Asiæ, a Judæis *Diglat* vocatur, *A. J. I,*
1, 3.
- Timæus* (*Timaus*), rex Egypti, *C. A. I, 14.*
- Timæus*, historicus, in rebus Siculis ab Antiocho, Philisto
et Callia dissentit, *C. A. I, 3.* Ephorum sæpe mendacii
arguit, *ibid.* Calumniandi cupidus est, 1, 24.
- Timagenes*, historicus, laudatur, de templo Hierosol. ab
Antiocho Epiph. spoliato, *C. A. II, 7.* De Aristobulo Ju-
dæorum rege, *A. J. XIII, 11, 3.* De clade quam Alexan-
dro Jannæo intulit Ptolemæus Lathyrus, 12, 5.
- Timidius*, Pompeium apud Caium Cæsarem accusat, *A. J.*
XIX, 1, 5.
- Timius*, Cyprius; vir nobilis Alexandram Phasaeli filiam
ex Galampsiene uxorem ducit, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Timotheus*, Ammanitarum dux vincitur a Juda Maccab.,
A. J. XVII, 8, 1 sqq.
- Tirathana*, vicus Samariæ, *A. J. XVIII, 4, 1; 4, 2.*
- Tiridates*, rex Armeniæ Magnæ ab Alanis bello petitur, *B.*
J. VII, 7, 1.
- Titani* vallis prope Hierosolyma, *A. J. VII, 4, 1.*
- Titus*, Syriæ præfectus, *A. J. XVI, 8, 6.*
- Titus* (*Flavius Vespasianus*), Vespasiani f., a patre
Alexandriam mittitur, ut duas inde legiones contra Ju-
dæos ducat, *B. J. III, 1, 2.* Magnis itineribus Ptolemai-
dem contendit, 4, 2. Cum patre Jotapata obsidet, 7, 4
sqq. Ejus pietas in patrem, 7, 22. Japhani expugnat, 7,
31. Primus muros Jotapatorum ascendit, 7, 34. Ejus
in Flavium Josephum captivum clementia, 8, 8 sq. Ad-
versus Tiberiadem mittitur, *B. J. 9, 7.* Tarichæas præ-
lio devincit, in quo fortitudine eminet; eorum urbem
capit, 10, 1 sqq. Ad Mucianum in Syriam mittitur,
B. J. IV, 1, 5. Inde reversus Gamalam cum patre obsi-
det, 1, 10. Contra Gischala exercitum movet, 2, 1. Gis-
chalenos ad deditionem hortatur, 2, 2. Joanne, seditio-
norum duce, fuga elapso, a Gischalensis benigne excipi-
tur, 2, 4 sq. Cæsaream se confert, 3, 2. Post Neronis
mortem a patre ad Galbam mittitur, sed audita ejus morte
Cæsaream revertitur, 9, 2. Cum patre Alexandriam pro-
ficiscitur; inde a patre qui in Italiam ad imperium susci-
piendum discedit, ad Hierosolyma expugnanda mittitur,
11, 5. Ejus exercitus describitur, *V, 1, 6; 2, 1.* Hieroso-
lyma explorans in periculum incidit; egregia ejus forti-
tudo, 2, 2. Castra metatur juxta montem Olivarum, 2,
3. Romanos a Judæis repulsos fortitudine sua e periculo
eripit, 2, 5. Romanos incaute in Judæorum insidias la-
psos reprehendit, 3, 3 sqq. Machinas muris admoveat, 6, 2
sqq. Primum murum expugnat, 7, 2 sqq. Secundum mu-
rum capit et Novam urbem occupat; inde statim a Judæis
repulsus quarto die post ea rursus potitur, 8, 1 sq. Remissa
in breve tempus obsidione, exercitum lustrat, 9, 1. Fla-
vio Josepho mandat, ut Hierosolymitanos ad deditionem
hortetur, 9, 3. Quatuor aggeres prope Antoniam et Joan-
nis monumentum erigit, 9, 2; 11, 4. His aggeribus a Ju-
dæis destructis, totam urbem muro circumdat novosque
aggeres jact, 11, 4 sqq.; 12, 1 sqq. Judæos qui aggeres
aggrediuntur, repellit, *VI, 1, 3.* Antoniam capit, 1, 4 sqq.
Judæos per Josephum iterum ad deditionem hortatur, 2,
1 sqq. Templum aggreditur, 2, 6 sqq.; 4, 1. Ipso invito
sacrosanctum incenditur; frustra ignem exstinguere co-
natur, 4, 3 sqq. Templo occupato a militibus salutatur
imperator, 6, 1. Cum seditiosorum ducibus colloquium
habet: his ejus fidei se committere recusantibus, urbem
perdere decernit, 6, 2. Urbem inferiorem incendi jubet,
6, 3. Urbem superiorem capit, omniaque ferro et flamma
vastat, 8, 1 sqq. Quid de captivis decreverit, 9, 9, 2. Urbe
funditus eversa, exercitui gratias agit et præmia distri-
buit, *VII, 1, 1* sqq. Cæsareæ Philippi splendida specta-
cula exhibet, 2, 1. In Cæsareæ maritima fratris, Beryti
patris diem natalem celebrat, 3, 1. Per Syriam iter fa-
ciens, magnificentissima in urbibus spectacula edit, 5, 1.
Ab Antiochenis laute excipitur; Vologeses Parthorum rex
coronam auream ei mittit, 5, 2. Cf. *A. J. XII, 3, 1.* Per
Judæam deinde Alexandriam proficiscitur, unde Roman
navigat, *B. J. 5, 2* sq. Cum patre de Judæa subacta
triumphat, 5, 4 sqq. — Titi testimonium de Josephi in
historia scribenda veritate, *V. J. 70.* *C. A. I, 3.* Josephum
magno in honore habet, *V. J. 76.*
- Titus Frugi*, quintæ decimæ legionis Rom. dux, *B. J. VI,*
4, 3.
- Titii*; Hiram Tyriorum regis contra eos expeditio, *C. A.*
1, 18.
- Tobia* filii Menelai pontificis partes sequuntur; cum Mene-
lao ad Antiochum Epiphanen confugiunt, *A. J. XII, 5,*
1; cf. 4, 2. *B. J. 1, 1, 1.*
- Tochoa*, urbs Judææ, a Bachide munitur, *A. J. 1, 3.*
- Toparchiæ* Judææ, *B. J. III, 3, 5.*

Trachonitis (*Trachon*), regio Palaest. ab Augusto Herodi M. datur, *A. J.* XV, 10, 1 sqq. *B. J.* I, 20, 4. Trachonites, Herode in Italiam profecto, rebellant, sed mox ab Herodis ducibus subiguntur, *A. J.* XVI, 4, 6. Latrones Trachonitici a Syllaeo in Arabiam recipiuntur, 9, 1. Herodi infensi Idumaeorum agros populantur, 9, 3. Batanensis contra Trachonitis praesidio sunt Zamaris ejusque poster, *A. J.* XVII, 2, 1 sqq. Trachonitis ab Herode Philippo tributur, *A. J.* XVII, 8, 1; cf. XVII, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3.

Trojanus, legionis praefectus a Vespasiano mittitur ad Japham expugnandam; adscito Tito urbem capit, *B. J.* III, 7, 31. Tito auxilio mittitur contra Tarichaeas, 10, 3.

Tralles, urbs Cariae, *A. J.* XIV, 10, 21.

Trebellius Maximus, senator Roman., *A. J.* XIX, 2, 3.

Tripolis, urbs Phoeniciae, *A. J.* XII, 10, 1; XIII, 10, 3. Herodis M. in Tripolitano liberalitas, *B. J.* I, 21, 11.

Tripolitici auctor (non est Theopompus) Thebanos calumniatur, *C. A.* I, 24.

Troglodytica terra, ad sinum Arabicum occupatur ab Abrami posteris, *A. J.* I, 15. Cf. II, 11, 2.

Tryphon, V. Diodotus.

Tryphon, Ptolemæi Epiph. jocularator, *A. J.* XII, 4, 9.

Tryphon, Herodis M. tonsor, Teronem accusat; ipse cum Terone a populo lapidatur, *A. J.* XVI, 11, 5 sq. *B. J.* I, 27, 5 sq.

Tunicae manuleatæ et ad talos usque demissæ apud Judæos a virginibus antiquitus gestatæ, *A. J.* VII, 8, 1.

Tusculanum, villa Tiberii, *A. J.* XVIII, 6, 6.

Typhons urbs, *Avaris*, in Ægypto, *C. A.* I, 26.

Tyrannius Priscus tribun. milit., *B. J.* II, 19, 4.

Tyrannus, Herodis satellites, se ab Alexandro ad Herodem interficiendum conductum esse fatetur, *A. J.* XVI, 10, 3.

Tyropiteorum vallis superiorem Hierosol. partem ab inferiori separat, *B. J.* V, 4, 1.

Tyrrhent, pop. Italiae, *C. A.* II, 4.

Tyrus, castellum in confiniis Judææ et Arabiæ ab Hyrcano exstructum, *A. J.* XII, 4, 11.

Tyrius, *Tyrii*; Tyriorum reges et iudices enumerantur, *C. A.* I, 18; I, 21. Tyrii Carthaginem condunt, *C. A.* I, 67. Tyrii Salmanaasari ipsorum urbem obsidenti fortiter resistunt, *A. J.* IX, 14, 2. Oppugnantur a Nabuchodonosoro, *C. A.* I, 21. Ab Alexandro Tyrus expugnatur, XI, 8, 3 sq. Cassius Marionem Tyriorum constituit tyrannum, *A. J.* XIV, 12, 1. *B. J.* I, 12, 2. M. Antonii ad eos literæ, quibus Judæis restituere jubentur, quæ iis eripuerant, *A. J.* XIV, 12, 3 sq. Tyrii Pacorum Parthum Antigono Aristobuli filio opem ferentem, in urbem non admittunt, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 1. Herodis M. in eos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Initio belli Jud. sæviunt in Judæos qui urbem incolunt, *B. J.* II, 18, 5. Cum aliis populis Gischalenos adoriuntur eorumque urbem incendunt, *V. J.* 10. Agrippam regem apud Vespasianum accusant, *V. J.* 74. — Tyrii antiquissimis jam temporibus res gestas literis consignabant, *C. A.* I, 17. Judæis infensi sunt, I, 13. Eorum lex de juramentis, I, 22.

U.

Ulatha (? *Gaulantis*), regio Palaest., pars Zenodori tetrarchiæ, ab Augusto Herodis M. regno additur, *A. J.* XV, 10, 3.

Ulus, Arami f., *A. J.* I, 6, 4.

Ummidius Quadratus, Syriæ praefectus, Judæos seditiosos punit; item inter Samaritas et Judæos ad Claudium Cæsarem remittit, *A. J.* XX, 6, 2. *B. J.* II, 12, 5 sq.

Ure Chaldaeorum, urbs in Chaldaeorum finibus, *A. J.* I, 6, 5.

Ures, Medianitarum rex, *A. J.* IV, 7, 1.

Ures, tribus Ephraimiticæ praefectus sub Solomone, *A. J.* VIII, 2, 3.

Urias, Beersabes maritus, instigante Davide in vitæ discrimen adductus mortem occumbit, *A. J.* VII, 7.

Urias, Jothami f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.

Urus, pater Beeseele architecti, *A. J.* III, 6, 1.

Usis, Dani f., *A. J.* II, 7, 4.

Usus, Arami f., *A. J.* I, 6, 4.

Uzus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.

V.

Valatha, locus in Syria situs, a Saturnino, Syriæ praefecto, Zamari datur ad habitandum, *A. J.* XVII, 2, 1.

Valens, Vitellii dux cum Cæcinnâ Othonem vincit, *B. J.* IV, 9, 9.

Valerianus, decurio, *B. J.* III, 9, 7.

L. Valerius, praetor Rom., *A. J.* XIV, 8, 5.

Valerius Gratus, Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 2, 2.

Valerius Asiaticus, vir consularis, *A. J.* XIX, 1, 14; I, 20; 4, 3.

Vallis gratiarum (Κολλὰς εὐλογίας) locus in Palaest., ubi Josaphatus pro victoria e Moabitibus reportata gratias egit, *A. J.* IX, 1, 3.

Varro, Syriæ praefectus, Zenodori latrocinia reprimit, *B. J.* I, 20, 4. *A. J.* XV, 10, 1.

Varus (*Quintilius*), Syriæ praefectus, Herodis M. rogatu Hierosolyma venit, ut ei de Antipatro filio iudicium habenti adsit, *A. J.* XVII, 5, 2 sqq. *B. J.* I, 31, 5 sqq. Sabino Hierosolyma ad custodiendas Herodis pecunias proficisci molienti adversatur, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 2. Hierosolymis seditionem compescit, *A. J.* 10, 1. Nova seditione in Judæa orta, Sabino succurrit; in seditionis auctores animadvertit, *A. J.* 10, 9 sq. *B. J.* 5, 1 sqq.

Vaste, Artaxerxis I uxor, repudiatur, *A. J.* XI, 6, 1.

Vatinius, senator Rom., *A. J.* XIX, 1, 13.

Ventidius, Romanorum dux, in Syriam mittitur ut Parthos ab ejus finibus arceat; in Judæam profectus, Josepho auxilium laturus, ab Antigono pecunia corruptipitur, *A. J.* XIV, 14, 6. *B. J.* I, 15, 2. Parthos praelio devincit, Machæram Herodi auxilio mittit, *A. J.* 15, 7. *B. J.* 16, 6.

Veranius, senator Rom. *A. J.* XIX, 3, 4.

Vespasianus (*Titus Flavius*) a Nerone contra Judæos rebelles mittitur, *B. J.* III, 1, 2 sq. Quænam ante bellum Judaicum gesserit, *ibid.* A. Sepphoritis benigne excipitur, 2, 4. Titus ex Ægypto copias ducit ad Vespasianum; totius exercitus magnitudo, *B. J.* 4, 2. Exercitum ducit in Galiliæam, 6, 2. Capta Gadarensium civitate Jotapata proficiscitur, et post longam obsidionem urbem a transuga proditam capit, 7, 1 sqq. Leviter vulneratur, 7, 22. Flavius Josephus ei imperium vaticinatur, 8, 8 sq. Joppen evertit, 9, 2 sqq. Ab Agrippa laute excipitur Cæsareæ Philippi, 9, 7. Tiberiadem occupat, 9, 8. Tarichæatas debellat, 10, 1 sqq. Gamalam capit et diruit, IV, 1, 1 sqq. Ejus in urbis obsidione periculum, 1, 5. Cæsaream redit, militibus requiem concessurus, 2, 1. Jamniam et Azotum capit, 3, 2. Cum ducibus deliberat de obsidendis Hierosolymis, 6, 2. Multi Judæi ad eum confugiunt, 6, 3. Gadara totamque Pezearam in potestatem suam redigit, 7, 3 sqq. Quum accepisset motus cieri in Gallia a Vindice, ad bellum Jud. conficiendum properat, 8, 1. Idumæam et magnam Judææ partem subigit, Hierosolyma circumquaque cingit, 8, 1 sqq. Accepto nuntio de Neronis morte

expeditionem contra Hierosolyma differt; Titum Romam mittit novum imperatorem salutatum, 9, 2. Novum impetum in Judæam facit, 9, 9. Vespasianus a militibus suis imperator declaratur; ægre his cedit, 10, 2 sqq. Mucianus Syriæ et Alexander Ægypti præfectus, itemque Mæsiæ et Pannoniæ legiones ad ejus partes se conferunt, 10, 5 sq. Josephum vinculis solvit, 10, 7. Mucianum in Italiam mittit contra Vitellium, 11, 1. Alexandriam proficiscitur, ubi Vitellianorum clades ei nuntiatur; Titum mittit ad Hierosolyma expugnanda, 11, 5. Romam proficiscitur, VII, 2, 1. In Italia omnium votis excipitur, 4, 1. Domitianum fil. mittit ad Germanorum seditionem comprimendam et Rubrum Gallum ad Sarmatas et Mæsiæ repellendos, 4, 2 sq. Cum Tito filio triumphum agit, 5, 4 sqq. Pacis templum extruit Romæ, 5, 7. Omnem Judæorum terram vendi jubet, 6, 6. Ejus erga Antiochum Commagenes regem humanitas, 7, 3. Oniæ templum in Ægypto dirui jubet, 10, 2. Jonathan sicarium morte damnat, 11, 3. — Vespasiani testimonium de Josephi historici fide, V. J. 65. C. A. 1, 9. Ejus commentarii laudantur, V. J. 63. Flavium Josephum magnis muneribus donat, 76.

Veturia, Romæ tribus, A. J. XIV, 10, 13; 10, 19.

Vienna, urbs Galliæ, A. J. XVII, 13, 2. B. J. II, 7, 3.

Vindex rebus novis studet in Gallia, B. J. IV, 8, 1.

Vinicius (Marcus), Caji Cæsaris sororis maritus, A. J. XIV, 1, 14.

Vitellius, Syriæ præfectus, a Judæis honorifice excipitur Hierosolymis; Tiberio persuadet ut Judæis stolam pontificalem reddat, A. J. XV, 11, 4; XVIII, 4, 3. Insidias struit Artabano, Parthorum regi, XVIII, 4, 4. Postquam Artabanus regnum stabilivit, Vitellius jussu Tiberii cum eo amicitiam facit, 4, 5. Herodi Antipæ infensus est, *ibid.* A Tiberio jubetur Aretæ regi Arabia: bellum inferre; de Tiberii morte certior factus, ab expeditione desistit, 5, 2 sqq.

Vitellius Proculus, centurio Rom., A. J. XIX, 6, 3.

Vitellius a legionibus Germanicis imperator declaratur, Othonem vincit, B. J. IV, 9, 2; 9, 9; 10, 1. Vitelliani viacuntur apud Cremonam et Romæ ab Antonio Primo, Vespasiani duce, 11, 2 sqq. Vitellius trucidatur, 11, 4.

Vitellius rebus novis studet in Germania sub regno Vespasiani, B. J. VII, 4, 2.

Vologeses, Artabani III Parthorum regis fil., Gotarzi fratri in regno succedit, A. J. XX, 3, 4. Itazem bello petit, 4, 1. Dahis et Sacis seditionem moventibus, infecta re discedit, 4, 2. Tito Hierosolymorum expugnatori coronam auream mittit, B. J. VII, 5, 2. Pro Antiocho, rege Commagenes, apud Vespasianum intercedit, 7, 3.

Volumnius, Syriæ præfectus pro Herode agit cum Syllæo, A. J. XVI, 9, 1. Ab Herode cum literis mittitur ad Augustum, A. J. 10, 7; 10, 9. B. J. I, 27, 1. In concilio Beryti habito Alexandrum et Aristobulum Herodis filios capitis condemnat, A. J. 11, 3, B. J. 27, 3.

Vonones, Phraatis IV Parthorum regis fil., a patre obses mittitur Romam; post Orodis decessum regnum obtinet, mox vero a populo contemnitur, A. J. XVIII, 2, 4. Cum Artabano a Parthis ad regnum suscipiendum accessito prælio congreditur et vincitur; fuga in Armeniam delapsus ibi regnum occupare conatur; jussu Tiberii a conatu desistit; Silano Syriæ præsidi se dedit; *ibid.*

X.

Xaloth, vicus Galil., B. J. III, 3, 1.

Xerxes, Persarum rex, Darii fil. Judæos magna benevolentia prosequitur, A. J. XI, 5, 1 sqq. Ejus literæ ad

Esdram, 5, 1. Neemiæ pincernæ suo veniam dat Hierosolymorum monia restaurandi, 5, 6. Cf. B. J. II, 16, 4.

Xylophoria Judæorum festum in quo ligna ad templi aram comportantur, A. J. II, 17, 6.

Xystus Hierosolymorum urbis, prope regiam situs, B. J. V, 4, 2. VI, 3, 2; 6, 2.

Z.

Zabadias a Josaphata Judæorum rege summus judex constituitur, A. J. XI, 1, 1.

Zabelus, Araham dynasta, A. J. XIII, 4, 8.

Zabidus, Idumæus, C. A. II, 9.

Zabuda, mater Joacimi, A. J. X, 5, 2.

Zabulon, Jacobi f. ex Lia, A. J. I, 19, 8. Ejus filii tres, II, 7, 4. — Zabulonis tribus quamnam Palæstinæ partem obtinuerit, V, 1, 22.

Zabulon, urbs Galil., admirandæ pulcritudinis, a Cestio diripitur et incenditur, B. J. II, 18, 9.

Zacharias, Joadi f., vates a Joaso interficitur, A. J. IX, 8, 3.

Zacharias (Azarias), Hieroboami II fil., Israelitarum rex, A. J. IX, 10, 3. Sex menses regnat, 11, 1.

Zacharias, vates, A. J. XI, 4, 5; 4, 7.

Zacharias, Phaleci f., zelota, B. J. IV, 4, 1.

Zacharias, Baruchi f., Judæus nobilis, a zelotis in judicium vocatur; a judicibus absolvitur, tamen ab illis interficitur, B. J. IV, 5, 4.

Zacharis (Zacharias), Israelitarum dux, A. J. IX, 12, 1.

Zaleucus, Locrensum legislator, C. A. II, 15.

Zamares, Elano Israelitarum rege occiso, regnum occupat; totam Basanis stirpem interimit; de salute sua desperans se ipsum interficit, A. J. VIII, 12, 5.

Zamaris, Judæus Babylonius cum quingentis equitibus sedem figit in Syria, ubi Saturninus Valatham ei ad habitandum dat, A. J. XVII, 2, 1. Ab Herode M. in Balanæam arcessitur ad Trachonitarum atrocitatem reprimendam, in eaque Bathyram condit, 2, 1; 1, 2. Ejus liberi, 2, 3.

Zambranes, Abrami f., A. J. I, 15.

Zambrias, legum Mosiacarum contemtor, a Phinecæ interficitur, A. J. IV, 6, 10 sqq.

Zara, urbs in Moabitarum finibus, A. J. XIII, 15, 4.

Zaræus, Æthiopæ rex, Asanum Judæorum regem bello petit, A. J. VIII, 12, 1. Clade afficitur, 12, 2.

Zaras, Judæ f., A. J. II, 7, 4.

Zaraza, uxor Amanis, A. J. XI, 6, 10.

Zebe, Madianitarum dux, A. J. V, 6, 5.

Zebulus Abimelechum adjuvat in opprimendis Sicimitis, A. J. V, 7, 4.

Zebus, Madianitarum rex, a Gedeone vincitur, A. J. V, 6, 5.

Zelotæ, latrones undique conflati, in Hierosolymorum urbem irrepunt, B. J. IV, 3, 3. Multos civitatis procures in vincula conjiciunt et indicta causa necant, Pontificem sorte creant, 3, 7 sq. Acris pugna inter zelotas et populum committitur; zelotæ in templum confugiunt, 3, 11 sqq. Idumæos in auxilium vocant cum hisque magnam civium stragem edunt, 4 et 5. Post Idumæorum discesum denuo in cives sæviunt, 6, 1; 6, 3. Joanne, qui magna inter ipsos auctoritate fuerat, tyrannidem afflicta, in duas partes discedunt, quæ se invicem armis lacescunt, 7, 1. Ab Idumæis, qui in urbem confugerant, pressi rursus coalescunt, 9, 11. Denuo in duas factiones scinduntur, quarum altera, duce Joanne, exteriorem templi ambitum et porticum, altera, duce Eleazaro, inte-

- rius templi septum tenet, V, 1, 2. Acris inter duas factiones contentio, *ibid.* Eleazari factio ab Joanne opprimitur, 3, 1. Eorum perversitas, VII, 8, 1.
- Zelpha*, Liae ancilla, ex qua Jacobus procreat Gadem, et Aserum, A. J. I, 19, 8.
- Zeno*, philosophus, C. A. II, 12.
- Zeno*, Cotylas cognominatus, Philadelphiae tyrannus, A. J. XIII, 8, 1. B. J. I, 2, 4.
- Zenodorus* (Zeno B. J. II, 6, 3), Lysaniae tetrarchiam conduit; in Trachonitide latrocinia exercet, quae ab Herode M. reprimuntur, A. J. XV, 10, 1. Herodem apud Augustum frustra accusat, 10, 2. Zenodoro mortuo, ejus tetrarchia, inter Trachonitidem et Galilaeam sita, Herodi ab Augusto traditur, 10, 3. Cf. B. J. I, 20, 4. Pars hujus tetrarchiae postea Philippo Herodis filio tribuitur, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3.
- Zephyrium*, promontorium Ciliciae, B. J. I, 23, 4.
- Zeugma*, urbs Asiae ad Euphratem sita, B. J. VII, 6, 2.
- Zeuxis*, Antiochi M. amicus, A. J. XII, 3, 4.
- Zipha*, urbs Judaeae in tribu Judae, A. J. VIII, 10, 1. —
- Ziphene*, Ziphenorum ager, A. J. VI, 13, 2, Zipheni Saulo nuntiant Davidem in ipsorum terra delitescere, *ibid.*
- Zizus*, Arabum dux, Philippo auxilium fert contra Demetrium Eucærum, A. J. XIII, 14, 3.
- Zoara*, (Zoor), urbs Arabiae prope lacum Asphaltiten sita, B. J. IV, 8, 4. Cf. A. J. I, 11, 4; XIV, 1, 4.
- Zodmielus*, Judae f., A. J. XI, 4, 2.
- Zoilus*, Stratonis turris et Dorae tyrannus, ab Aristobulo bello lacessitur, A. J. XIII, 12, 2; 12, 4.
- Zoor*. V. *Zoara*.
- Zopyrion*, historicus, Judaeorum meminit, C. A. I, 23.
- Zorobabelus* problematis explicatione Darii regis gratiam sibi conciliat, A. J. XI, 5, 2 sqq. A Dario petit ut Hierosolyma instauret, 3, 7. Magnam Judaeorum multitudinem in Judaeam reducit, 3, 9 sqq. Cf. 4, 4; 4, 8.